

Prospekt dugoročnih
obveznica II emisije
Erste Bank a.d. Novi Sad

Erste Bank A.D. Novi Sad

Prospekt dugoročnih dinarskih obveznica II emisije („Prospekt“)

ERSTE BANK AD NOVI SAD (“**Erste Banka**” ili “**Banka**” ili “**Izdavalac**”) nudi obveznice u nominalnom iznosu od najviše 3.500.000.000,00 dinara. Obveznice će biti izdate sa definisanom denominacijom od RSD 10.000,00 (“**Definisana denominacija**” ili “**Nominalna vrednost**”), sa varijabilnom kamatnom stopom i jednokratnim dospećem glavnice nakon dve (2) godine i jedan (1) dan (“**Obveznice**”). Kamata će se obračunavati i isplaćivati kvartalno, primenom godišnje stope od 1% + tromesečni BELIBOR. Isplata glavnice i kamate vršiće se u dinarskom iznosu na dan dospeća. Na dan dospeća obveznice će biti otkupljene po njihovoj Nominalnoj vrednosti. Obveznice će biti izdate po 100% njihove Definisane denominacije, bez ograničenja prava prenosa, u dematerijalizovanom obliku i registrovane na ime zakonitih imaoaca, u informacionom sistemu Centralnog registra depoa i kliringa hartija od vrednosti, Trg Republike br. 5, Beograd, Republika Srbija („**Centralni registar HoV**” ili “**CRHoV**”).

Erste Bank ad Novi Sad ima nameru uključenja Obveznica na regulisano tržište Beogradske berze a.d., sa sedištem u Omladinskih brigada 1, Beograd (“**Berza**”).

Obveznice se izdaju u skladu sa zakonima Republike Srbije.

Ovaj Prospekt sadrži podatke propisane članom 15., 16. i 17. Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) (“**Zakon o tržištu kapitala**”) kao i propisima donesenim na osnovu Zakona o tržištu kapitala.

U skladu sa članom 27. Zakona o tržištu kapitala, ovaj Prospekt je odobrila Komisija za hartije od vrednosti Republike Srbije (“**Komisija za HoV**”). Odobrenjem ovog Prospekta Komisija za hartije od vrednosti je potvrdila da Prospekt sadrži sve podatke propisane zakonima i podzakonskim propisima Republike Srbije, i da može biti objavljen. Komisija za hartije od vrednosti ne odgovara za istinitost i potpunost podataka koje sadrži ovaj Prospekt.

Važne napomene

Erste banka prihvata odgovornost za istinitost i potpunost ovoga Prospekta, odnosno informacija sadržanih u njemu. Prema najboljim saznanjima i uverenjima Banke ovaj Prospekt daje istinit i celovit prikaz podataka namenjenih investitorima, za procenu imovine, obaveza, gubitaka i dobiti, finansijskom položaju, poslovanju Banke, kao i o pravima sadržanim u Obveznicama. Prema saznanju lica odgovornih za sadržaj Prospekta,

informacije u Prospektu su u skladu sa činjenicama, a činjenice koje bi mogle uticati na potpunost i istinitost Prospekta nisu izostavljene.

Objavljivanje ovog Prospekta, izdavanje i kupovina Obveznica, ne podrazumevaju da se činjenice o Izdavaocu, njegov finansijski položaj, rezultati poslovanja i drugi podaci sadržani u ovom Prospektu neće izmeniti nakon datuma objavljivanja Prospekta.

Izdavalac ne prihvata odgovornost za bilo koje informacije koje nisu sadržane u ovom Prospektu. Izdavalac i lica odgovorna za sadržaj ovog Prospekta nisu ovlastila drugu osobu za davanje podataka i izjava u vezi s ponudom i prodajom Obveznica, a koji nisu sadržani u ovome Prospektu. Ako bi se dali takvi podaci ili izjave, na njih se ne sme osloniti kao na podatke i izjave, čije je objavljivanje odobrila Erste Banka kao izdavalac. Nikakva jemstva, izričita ili prećutna nisu data od strane Izdavaoca u vezi s istinitošću i potpunošću takvih podataka.

Ovaj Prospekt se ne sme smatrati preporukom za kupovinu ili ponudom za prodaju Obveznica, savetom o ulaganju, pravnim ili poreskim savetom Izdavaoca ili za njegov račun, ili od strane, ili za račun druge osobe koja je s njom povezana, njihovih povezanih društava ili predstavnika u bilo kojoj zemlji u kojoj je davanje takvih ponuda ili poziva od strane takvih osoba protivzakonito. Svaki investitor koji razmatra kupovinu Obveznica upućuje se na sopstveno ispitivanje, ocenu i procenu poslovanja Izdavaoca i uslova Obveznica, uključujući sve povezane prednosti, kao i rizike opisane u ovome Prospektu. Ako je za donošenje odluke o ulaganju u Obveznice investitorima potrebno savetovanje i tumačenje između ostalog, položaja Obveznica, prava imaoca iz Obveznica, rizika koji proizlaze iz ove vrste ulaganja, upućujemo potencijalne investitore da zatraže potreban savet odgovarajućih ovlašćenih pravnih, poreskih, finansijskih i drugih savetnika.

Ovim Prospektom Izdavalac vrši ponudu Obveznica samo u Republici Srbiji. Na pravne odnose koji između Izdavaoca i investitora, odnosno kupca Obveznica, nastanu povodom prodaje i kupovine, izdavanja i trgovanja, ostvarivanja prava i ispunjavanja obaveza iz Obveznica, uključujući i sporove, primenjavaće se pravo Republike Srbije.

Distribucija Prospekta, ulaganje u Obveznice u pojedinim stranim pravnim sistemima može biti zabranjeno ili ograničeno. Strani investitori koji kupuju Obveznice, distribuiraju ovaj Prospekt izvan Republike Srbije, trguju Obveznicama ili preduzimaju druge pravne radnje u vezi s ovom javnom ponudom i Obveznicama, moraju poštovati i merodavne propise strane države.

Ako drugačije nije navedeno, sve godišnje informacije, uključujući informacije o finansijskim izveštajima, zasnivaju se na kalendarskim godinama. Brojevi u Prospektu su zaokruživani, prema tome, brojevi prikazani za istu vrstu informacije mogu varirati i zbir možda nije aritmetički agregat. Upućivanje u ovom dokumentu na „**EUR**“ označava valutu euro, a „**din**“ ili „**RSD**“ Srpski dinar.

„**Erste Grupa**“ u ovom Prospektu označava međunarodnu bankarsku grupaciju na čijem je čelu Erste Group Bank AG, a u okviru koje posluje i Erste Bank a.d. Novi Sad.

Predviđajuće izjave

Ovaj Prospekt može uključivati izjave koje jesu ili se mogu smatrati „predviđajućim izjavama“. Te predviđajuće izjave mogu se prepoznati po upotrebi određene predviđajuće terminologije, uključujući ali ne ograničavajući se na, između ostalog, izraze: „veruje“, „procenjuje“, „predviđa“, „namerava“, „smatra“, „očekuje“, „traži“, „cilj“, „strategija“, „svrha“, „namera“, „nastavlja“, „može“, „će“, „potrebno je“ ili drugih varijacija ovih ili sličnih termina. Ove predviđajuće izjave odnose se na pitanja koja nisu predhodno potvrđene činjenice.

Predviđajuće izjave pojavljuju se na različitim mestima u Prospektu i uključuju izjave u pogledu namera, uverenja i/ili trenutnih očekivanja Izdavaoca, između ostalog, u odnosu na njegove planove, ciljeve, rezultate, strategije, buduće događaje, buduće prihode, kapitalna ulaganja, potrebe finansiranja, planove i namere vezane za akvizicije, konkurentske prednosti i nedostatke, poslovne strategije i trendove koje Izdavalac očekuje u bankarskom sektoru te političkom i pravnom okruženju u kojem deluje, kao i druge informacije koje nisu istorijski podaci.

Po svojoj prirodi, predviđajuće izjave sadržane u ovom Prospektu uključuju rizike i neizvesnost jer se odnose na događaje i zavise od okolnosti koje mogu, ali i ne moraju nastupiti u budućnosti, te su u manjoj ili većoj meri izvan kontrole i uticaja Izdavaoca. Predviđajuće izjave nisu garancija budućih rezultata datih od strane Izdavaoca. Stvarna dostignuća Izdavaoca, rezultati njegovog poslovanja, finansijsko stanje, likvidnost, trendovi, razvoj njegovih poslovnih strategija i poslovanje na tržištima, na kojima se ono direktno ili indirektno odvija, te stvarno raspoloživi resursi mogu bitno odstupati od utiska koji daju predviđajuće izjave sadržane u ovom Prospektu. Pored toga, čak i ako investiciona dostignuća, rezultati poslovanja, finansijsko stanje, likvidnosti, kao i razvoj finansijskih strategija i poslovanje na tržištima na kojima se ono direktno ili indirektno odvija, odgovaraju predviđajućim izjavama sadržanim u ovom Prospektu, isti ne moraju biti pokazatelji rezultata, razvoja, tržišta ili resursa u kasnijim razdobljima. Važni faktori, koji mogu uzrokovati ova odstupanja uključuju, između ostalog, faktore rizika opisane u tački 4. Dokumenta o registraciji, koji je sastavni deo ovog Prospekta, promene ekonomskih i političkih okolnosti uopšteno, promene u zakonodavstvu i regulatornim propisima te promene u poreskim sistemima.

Budućim investitorima savetuje se da pročitaju ovaj Prospekt u celini, posebno tačku 4. Dokumenta o registraciji, radi daljeg razmatranja faktora koji mogu uticati na buduće rezultate Izdavaoca. Uzimajući u obzir navedene rizike, neizvesnosti i pretpostavke, događaji opisani u predviđajućim izjavama u ovom Prospektu možda neće nastupiti.

Ove predviđajuće izjave mogu se uzeti u obzir samo na datum ovog Prospekta. U skladu sa svojim zakonskim i regulatornim obvezama, Izdavalac neće ažurirati ili revidirati bilo koju ovde navedenu predviđajuću izjavu kako bi se odrazila bilo koja promena u očekivanjima u vezi s takvom izjavom ili bilo koja promena u događajima, uslovima ili okolnostima na temelju kojih je takva izjava data.

Ove izjave i upozorenja odnose se na sve predviđajuće izjave Izdavaoca.

Sadržaj

Skraćeni prospekt

1.	Osnovne informacije o Izdavaocu	9
1.1	Uvodne napomene	9
1.2	Podaci o izdavaocu	9
1.3	Predmet poslovanja	13
1.4	Podaci o osnovnom kapitalu	13
1.5	Nezavisni revizori poslovanja Erste Bank a.d.	14
1.6	Izabrane finansijske informacije	14
1.7	Opis svih novih događaja vezanih za Izdavoca koji u znatnoj meri mogu uticati na procenu finansijskog položaja i solventnosti Izdavaoca	17
1.8	Kreditni rejting Izdavaoca ili njegovih dužničkih finansijskih instrumenata	18
2.	Osnovne informacije o hartijama od vrednosti	18
2.1	Opis vrste i klase hartija od vrednosti koje su predmet ponude/uključivanja u trgovanje	18
2.2	Valuta izdavanja hartija od vrednosti	18
2.3	Opis ograničenja u vezi sa prenosom hartija od vrednosti	18
2.4	Položaj hartija od vrednosti	18
2.5	Opis prava koja proizilaze iz hartija od vrednosti uključujući i ograničenja pomenutih prava	18
2.6	Kamatna stopa, obračun i isplata kamate i glavnice	19
2.7	Zastupanje zakonitih imaoaca Obveznica	19
2.8	Poreske obaveze vezane uz Obveznice	20
2.9	Uključenje u trgovanje	21
3.	Rizici	21
3.1	Informacije o rizicima koji su specifični za Izdavaoca	21
3.2	Informacije o rizicima koji su specifični za Obveznice	25
4.	Uslovi ponude	27
4.1	Način objave Prospekta	27
4.2	Validnost Prospekta	27
4.3	Opis opštih uslova ponude Obveznica	27
4.4	Lica odgovorna za tačnost i potpunost informacija u Skraćenom prospektu i Prospektu	29

Dokument o registraciji

1.	Odgovorna lica	30
1.1	Odgovorna lica	30
1.2	Izjava odgovornih lica	30
2.	Lica zadužena za reviziju finansijskih informacija	31
2.1	Nezavisni revizori poslovanja	31

3.	Izabrane finansijske informacije	31
3.1	Izabrane finansijske informacije o Izdavaocu	31
3.2	Uporedni podaci za odgovarajuća međurazdoblja	36
4.	Faktori rizika	38
4.1	Uopšteno o rizicima	39
4.2	Kreditni rizik	39
4.3	Rizik likvidnosti i upravljanje izvorima finansiranja	40
4.4	Tržišni rizik	40
4.5	Operativni rizik	41
4.6	Sistemi rizik	41
4.7	Rizik uticaja promene kamatnih stopa na finansijske rezultate Izdavaoca	41
4.8	Rizik koncentracije	42
4.9	Rizik ulaganja	43
4.10	Rizik zemlje	43
4.11	Rizik usklađenosti poslovanja	43
4.12	Makroekonomski rizik	44
4.13	Rizici povezani sa akvizicijama	44
4.14	Rizik kvara i/ili raspada informacionog sistema	44
4.15	Rizik neefikasnosti strategija upravljanja rizicima i tehnika interne kontrole	45
4.16	Rizik pada vrednosti nekretnina koje Izdavalac ima u zalogu kao instrument osiguranja	45
4.17	Rizik druge ugovorne strane u poslovanju na finansijskim tržištima	45
4.18	Rizik zavisnosti od menadžmenta i ključnih zaposlenih	46
4.19	Regulatorni rizik	46
4.20	Rizik poslovnog okruženja	47
5.	Podaci o izdavaocu	47
5.1	Osnovni podaci i razvoj Izdavaoca	47
5.1.1	Poslovno ime Izdavaoca	47
5.1.2	Sedište izdavaoca, matični broj, broj izvoda iz odgovarajućeg registra privrednih subjekata u koji je Izdavalac upisan	47
5.1.3	Pravni oblik Izdavaoca, adresa, broj telefona i e-mail adresa	47
5.1.4	Datum osnivanja i registracije Izdavaoca	47
5.1.5	Događaji značajni za razvoj Izdavaoca	48
5.2	Značajna ulaganja	49
5.2.1	Opis svih značajnih ulaganja Izdavaoca počev od objavljivanja poslednjih godišnjih finansijskih izveštaja	49
5.2.2	Opis budućih ulaganja Izdavaoca	49
5.2.3	Opis predviđenih izvora finansiranja ulaganja navedenih u tački 5.2.2.	49
6.	Pregled poslovanja	50
6.1	Osnovne delatnosti	50
6.1.1	Opis predmeta poslovanja	50
6.1.2	Opis novih proizvoda ili usluga	58
6.2	Glavna tržišta	58
6.3	Tržišni položaj Izdavaoca	60
7.	Organizaciona struktura	61
7.1	Erste Grupa	61
7.2	Ostale članice Erste Grupe u Srbiji	62
8.	Informacije o trendovima	64

8.1	Promena položaja Izdavaoca	64
8.2	Informacije o poznatim trendovima, nesigurnostima, zahtevima, obavezama ili događajima	64
9.	Predviđanja ili procene dobiti	64
10.	Upravni, rukovodeći i nadzorni organi	64
10.1	Imena, poslovne adrese i funkcije članova upravnih i nadzornih organa	64
10.2	Sukob interesa upravnih, rukovodećih i nadzornih organa i višeg rukovodstva	66
11.	Praksa uprave	66
11.1	Revizorski odbor	66
11.2	Kodeks korporativnog upravljanja	67
12.	Većinski akcionari	67
12.1	Ime/Poslovno ime većinskog akcionara	67
12.2	Opis svih sporazuma, poznatih izdavaocu, čije bi sprovođenje, naknadno, moglo da ima za posledicu promenu kontrolnog položaja u izdavaocu.	67
13.	Finansijski podaci o imovini, obavezama, finansijskom položaju, kao i dobitima i gubicima Izdavaoca	68
13.1	Finansijski podaci o prethodnom poslovanju	68
13.2	Konsolidovani finansijski izveštaji i Godišnji izveštaj o poslovanju	344
13.3	Revizija finansijskih izveštaja koji su uključeni u Dokument o registraciji	714
13.3.1	Izjava o izvršenoj reviziji	714
13.3.2	Navođenje ostalih podataka u Dokumentu o registraciji koji su revidirali revizori	714
13.3.3	Izjava o finansijskim podacima u Dokumentu o registraciji koji nisu izvod iz revidiranih finansijskih izveštaja i nisu bili predmet revizije	714
13.4	Finansijski izveštaji za razdoblje kraće od poslovne godine	714
13.4.1	Revidirani polugodišnji finansijski izveštaj	714
13.4.2	Polugodišnji finansijski izveštaji	864
13.5	Sudski, upravni i arbitražni postupci	870
13.6	Značajna promena finansijskog ili tržišnog položaja Izdavaoca	870
14.	Dodatne informacije	870
14.1	Osnovni kapital	870
14.1.1	Iznos upisanog i/ili odobrenog osnovnog kapitala, kao i uplaćenog kapitala	870
14.2	Statut Društva	871
14.2.1	Opis delatnosti izdavaoca	871
15.	Značajni ugovori	871
16.	Informacije čiji su izvor treća lica i izjave stručnjaka	872
16.1	Mišljenja trećih lica	872
16.2	Informacije trećih lica	872
17.	Dokumenti dostupni na uvid	872
18.	Lice koje garantuje za obaveze po osnovu hartija od vrednosti (Garant)	872

Dokument o hartijama od vrednosti

1.	Odgovorna lica	873
1.1	Odgovorna lica	873
1.2	Izjava odgovornih lica	873
2.	Faktori rizika	874
2.1	Rizik prikladnosti Obveznica	874
2.2	Valutni rizik	874
2.3	Rizik vezan za varijabilnu kamatnu stopu	875
2.4	Rizik inflacije	875
2.5	Rizik promjenjivosti tržišne cene Obveznica	875
2.6	Rizici povezani sa uključivanjem i trgovanjem Obveznicama na regulisanom tržištu	875
2.7	Rizik likvidnosti	876
2.8	Rizik potpune ili delimične nemogućnosti isplate obaveza kupcima Obveznica	876
2.9	Izdavalac nema zabranu dodatnog zaduživanja	876
2.10	Rizik promene zakonodavstva	876
2.11	Rizik povezan s finansiranjem ulaganja u Obveznice pozajmljenim sredstvima	876
2.12	Troškovi transakcije prilikom trgovanja Obveznicama na sekundarnom tržištu	877
2.13	Poreski rizik	877
2.14	Zakonska ograničenja ulaganja pojedinih investitora	877
2.15	Srpsko tržište kapitala	877
2.16	U slučaju stečaja Izdavaoca namirenje potraživanja određenih kategorija obaveza Izdavaoca imaće prednost u odnosu na obaveze iz Obveznica	878
2.17	Obveznice u određenim okolnostima mogu postati predmet otpisa ili konverzije u osnovni kapital	878
3.	Ključne informacije	878
3.1	Interesi pravnih/fizičkih lica u vezi sa izdavanjem/ponudom	878
3.2	Razlozi za ponudu i namena sredstava	878
4.	Informacije o hartijama od vrednosti koje će biti ponuđene/uključene u trgovanje	879
4.1	Opis vrste i klase Obveznica	879
4.2	Valuta u kojoj se izdaju Obveznice	879
4.3	Položaj Obveznica	879
4.4	Opis prava koje daju Obveznice	880
4.5	Kamatna stopa, obračun i isplata kamate i glavnice po Obveznicama	880
4.6	Način i metode amortizacije	884
4.7	Prikaz prinosa i metode izračunavanja	884
4.8	Zastupanje imalaca Obveznica	885
4.9	Odluka o izdavanju novih hartija od vrednosti	885
4.10	Očekivani datum izdavanja novih hartija od vrednosti	885
4.11	Ograničenja u prenosivosti Obveznica	885
4.12	Poreske obaveze vezane za Obveznice	885
5.	Uslovi ponude	887
5.1	Uslovi, podaci o ponudi, vremenski raspored i postupak prihvata ponude	887
5.1.1	Uslovi ponude	887
5.1.2	Ukupan iznos izdavanja/ponude Obveznica	887
5.1.3	Period upisa i opis postupka upisa Obveznica	887

5.1.4	Smanjenje broja upisanih Obveznica i povrat preplaćenog iznosa	888
5.1.5	Broj Obveznica koji se može upisati	888
5.1.6	Način i rokovi za uplatu upisanih Obveznica i prenos Obveznica	888
5.1.7	Objavljivanje rezultata ponude	888
5.1.8	Pravo preče kupovine	888
5.2	Plan raspodele i alokacije Obveznica	888
5.2.1	Potencijalni investitori	888
5.2.2	Postupak obaveštavanja investitora o kupovini i napomena o trgovanju	888
5.3	Određivanje cene	889
5.3.1	Cena, način za utvrđivanje cene i postupak objavljivanja cene, troškovi i porezi koji padaju na terete investitora	889
5.4	Sprovođenje ponude/prodaje (Plasman i pokroviteljstvo)	889
5.4.1	Pokrovitelj i Agent izdavanja	889
5.4.2	Kreditna i depozitna institucija preko koje Izdvala izvršava obaveze po osnovu ponude	889
5.4.3	Datum zaključivanja ugovora o pokroviteljstvu	889
6.	Uključenje u trgovanje	889
6.1	Zahtev za uključenje u trgovanje na regulisano tržište	889
6.2	Podaci o ranije izdatim i uključenim hartijama od vrednosti iste vrste	890
6.3	Podaci o licima koje su preuzele obavezu da će delovati kao posrednici pri sekundarnom trgovanju	890
7.	Dodatne informacije	890
7.1	Savetnici povezani sa izdavanjem Obveznica	891
7.2	Ostale informacije koje su revidirali ili pregledali ovlašćeni revizori	891
7.3	Mišljenje ili Izveštaji stručnih lica	891
7.4	Informacije trećih lica	891
7.5	Kreditni rejting Izdavaoca	891
8.	Potpisnici prospekta	891
	Prilog Prospekta	892

SKRAĆENI PROSPEKT

1. Osnovne informacije o Izdavaocu

1.1 Uvodne napomene

U skladu sa članom 16. Zakona o tržištu kapitala, Erste Banka je pripremila Skraćeni prospekt. Najznačajnije informacije i rizici u vezi sa Izdavaocem i obveznicama koje će biti izdate u skladu sa ovim Prospektom su ukratko prikazane u ovom Skraćenom Prospektu. Skraćeni prospekt ne sadrži sve potrebne informacije za donošenje odluke o ulaganju u Obveznice.

U vezi sa sadržajem Prospekta, Izdavalac i lica odgovorna za sadržaj Skraćenog prospekta upozoravaju investitore koji razmatraju ulaganje u Obveznice:

- Skraćeni prospekt smatra se uvodom u Prospekt;
- Svaka odluka investitora o ulaganju u Obveznice treba da bude zasnovana na celokupnom sadržaju Prospekta;
- Izdavalac i lica koja su sastavila Skraćeni prospekt solidarno odgovaraju za nastalu štetu u slučajevima kada Skraćeni prospekt dovodi u zabludu i kada je netačan ili nedosledan u odnosu na druge delove Prospekta.

Podaci sadržani u ovom Skraćenom prospektu i u celom Prospektu odgovaraju činjenicama koje opisuju poslovanje, finansijski položaj Izdavaoca, kao i druge podatke na datume i u periodima koji se navode u Skraćenom prospektu i Prospektu, a prema saznanju odgovornih lica Izdavaoca na dan objavljivanja Prospekta. Nakon objavljivanja ovog Prospekta, podaci i činjenice koje se navode u Prospektu se mogu promeniti.

Upravni odbor izdavaoca je dana 28.11.2018. usvojio Odluku br.1550/2018-49/9 o izdavanju druge emisije dugoročnih korporativnih obveznica denominovanih u dinarima, a u skladu sa njom Izvršni odbor Izdavaoca je dana 27.12.2018. godine doneo Odluku br.10-498/2018 o izdavanju dugoročnih obveznica druge (II) emisije denominovanih u dinarima.

1.2 Podaci o izdavaocu

Puno poslovno ime Izdavaoca:	Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
Skraćeni naziv Izdavaoca:	Erste Bank AD Novi Sad
Sedište Izdavaoca:	Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Matični broj:	08063818
Poreski identifikacioni broj:	101626723
Pravni oblik Izdavaoca:	Akcionarsko društvo
Pretežna delatnost:	Ostalo monetarno posredovanje, šifra delatnosti: 6419

Brojevi telefona za informacije u vezi sa Prospektom:	011/220 91 91, 011/220 91 92
E-mail adresa za informacije u vezi sa Prospektom:	brokeri@erstebank.rs

Erste Bank a.d. Novi Sad je osnovana 1965. godine kao Novosadska banka. Novosadska banka a.d. Novi Sad je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa

privatizacije, postala član Erste Bank Group, koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji. Decembra 2005. godine Novosadska banka menja ime u Erste Bank a. d. Novi Sad, čime započinje intenzivan proces transformacije.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG , Beč sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke.

Članovi Upravnog odbora Banke su:
Gernot Mittendorfer, predsednik Upravnog odbora
Hannes Frotzbacher, član Upravnog odbora
Suzan Tanriyar, član Upravnog odbora
Georg Bucher, član Upravnog odbora
Dragana Plavšić, član Upravnog odbora
Aleksandar Vlahović, član Upravnog odbora

Članovi Izvršnog odbora Banke su:
Slavko Carić, predsednik Izvršnog odbora
Jasna Terzić, član Izvršnog odbora
Aleksandra Radić, član Izvršnog odbora
Tomislav Stena, član Izvršnog odbora

Članovi Odbora za reviziju su:
Mario Catasta, predsednik Odbora za reviziju
Georg Bucher, član Odbora za reviziju
Aleksandar Vlahović, član Odbora za reviziju

Erste Bank a.d. je vlasnik 75% kapitala preduzeća S-Leasing d.o.o. Beograd (Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija je vlasnik 25% udela.) S–Leasing d.o.o. Beograd je osnovan juna 2003. godine. Matični broj društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj je 102941384. Po stupanju na snagu Zakona o finansijskom lizingu, Društvo dobija dozvolu za obavljanje poslova finansijskog lizinga po Rešenju Narodne banke Srbije br. 622 od 25. januara 2006. godine. Osnovna delatnost društva je pružanje usluga finansijskog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije. Sedište Društva je u Beogradu u ulici Milutina Milankovića 3a.

Članovi Upravnog odbora S-Leasing d.o.o. su:
Slavko Carić, predsednik Upravnog odbora
Vladan Mihajličin, član Upravnog odbora
Nikola Maslovarić, član Upravnog odbora
Marko Markić, član Upravnog odbora
Sava Dalbokov, član Upravnog odbora

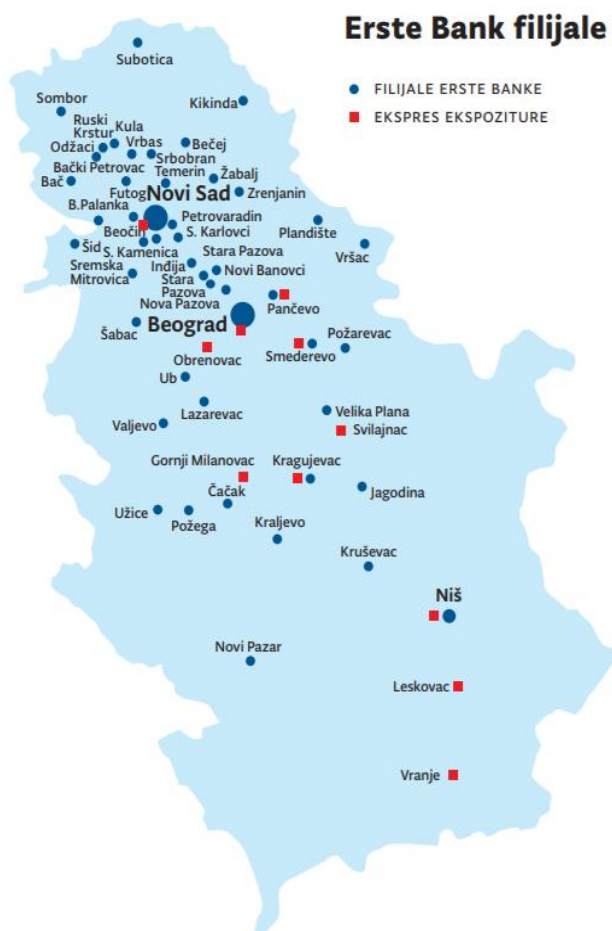
Zakonski zastupnici S-Leasing d.o.o. su:
Bojan Vračević, predsednik Izvršnog odbora

Erste Bank a.d. Novi Sad, kao matično preduzeće zavisnog preduzeća S-Leasing d.o.o., Beograd sastavlja konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju.

Ukratko o Erste Bank a. d. Novi Sad (na dan 31. 12. 2017.):

- Opslužuje više od 391.000 klijenata
- Ima 1.075 zaposlenih
- Posедуje mrežu od 85 poslovnih jedinica

Ključni rezultati poslovanja u 2017. (na nivou Banke):

- Krediti stanovništvu i mikroklijentima uvećani su za 34,9% u odnosu na kraj 2016. godine i iznose 50,8 milijardi dinara; depoziti stanovništva i mikroklijenata veći su za 10,9% i iznose 56,5 milijardi dinara.
- Krediti pravnim licima niži su za 4,6% u odnosu na kraj 2016. godine i iznose 56,6 milijardi dinara; depoziti pravnih lica uvećani su za 48,5% i iznose 42,2 milijardi dinara.
- Dobit od kamata viša je za 6,8% u odnosu na isti period 2016. godine i iznosi 6,22 milijarde dinara, dok je dobit od naknada i provizija viša za 2,1% i iznosi 1,49 milijardi dinara.
- Neto dobit na kraju četvrtog kvartala 2017. godine iznosi 2,63 milijarde dinara, što je za 27,5% bolji rezultat u odnosu na isti period 2016. godine.
- Bilansna suma uvećana je za 13,3%, sa 142,9 milijardi dinara na kraju 2016. godine na 161,9 milijardi dinara na kraju četvrtog kvartala 2017. godine.
- Adekvatnost kapitala iznosi 18,14%.
- NPL ratio na kraju četvrtog kvartala 2017. iznosi 3,2%.

Erste Bank je kreditna institucija koja samostalno funkcioniše na tržištu u skladu sa propisima Republike Srbije. Istovremeno, Banka je i član jedne od vodećih bankarskih grupacija u Istočnoj Evropi na čijem je čelu Erste Group Bank AG Beč i u tom svojstvu poslovno usklađuje svoje aktivnosti s drugim članicama te grupe u Republici Srbiji i inostranstvu.

Erste Grupa

Erste Grupa je jedna od vodećih bankarskih grupacija u srednjoj i istočnoj Evropi. Svoju tradiciju Erste Grupa je počela da gradi još daleke 1819. godine, osnivanjem prve Austrijske štedne banke. Prepoznata je kao institucija koja nastoji da se, pored pružanja tradicionalnih bankarskih usluga i proizvoda, konstantno razvija u skladu sa zahtevima modernog tržišta.

U Erste Grupi danas je zaposleno 47.400 ljudi, koji rade sa 16,5 miliona klijenata u sedam zemalja Centralne i Istočne Evrope Austriji, Srbiji, Češkoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Rumuniji, Hrvatskoj i predstavništvima u Berlinu, Štuttgartu, Londonu, Hong Kongu i Njujorku.

Pored poslovanja sa stanovništvom, Erste Grupa pruža usluge finansiranja, kao i savetodavne usluge pravnim licima pri investiranju i pristupu međunarodnim tržištima kapitala, finansiranju javnog sektora i operacija na međubankarskom tržištu.

Od kada je 1997. godine započela strateško širenje poslovanja sa stanovništvom na zemlje Centralne i Istočne Evrope (CIE), baza klijenata Erste Grupe povećala se zahvaljujući brojnim akvizicijama i organskom rastu sa 600.000 na 16,5 miliona. Danas ona održava poziciju jedne od vodećih finansijskih institucija u Centralnoj i Istočnoj Evropi, kada je reč o broju klijenata i ukupnoj aktivi.

Ukratko o Erste Grupi:

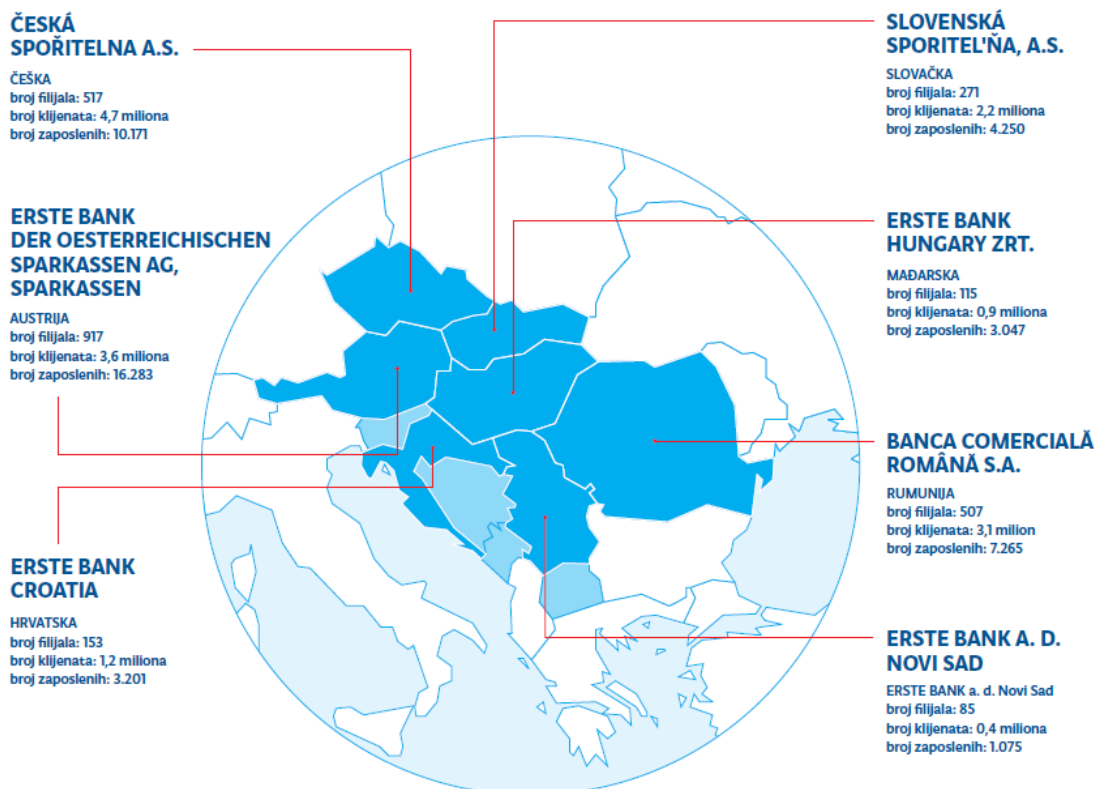
- Opslužuje 16,5 miliona klijenata
- Zapošljava 47.400 ljudi
- Posluje u 2.546 filijala u 7 zemalja

Ključni rezultati poslovanja u 2017:

- Bilansna suma: 220,7 milijardi evra
- Operativna dobit: 2.510,8 miliona evra
- Neto dobit: 1.316,2 miliona evra
- Prinos na kapital: 10,1%

EKSTENZIVNO PRISUSTVO U CENTRALNOJ I ISTOČNOJ EVROPI

1.3 Predmet poslovanja

Predmet poslovanja Izdavaoca, u skladu sa Zakonom o bankama, (Sl. glasnik RS br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015) i Statutom Izdavaoca su sledeći poslovi:

- 1) depozitni poslovi (primanje i polaganje depozita),
- 2) kreditni poslovi (davanje i uzimanje kredita),
- 3) devizni, devizno – valutni i menjački poslovi,
- 4) poslovi platnog prometa/poslovi pružanja platnih usluga,
- 5) izdavanje platnih kartica,
- 6) poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti, kastodi poslovi i dr.)
- 7) brokersko-dilerski poslovi, poslovi investicionog savetovanja i pružanje dodatnih investicionih usluga,
- 8) poslovi sa finansijskim derivatima,
- 9) izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstva (garancijski poslovi),
- 10) kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring, forfeiting i dr.),
- 11) poslovi zastupanja u osiguranju,
- 12) drugi poslovi čija je priroda srodna ili povezana sa poslovima iz tačke 1) do 10) ovog stava,
- 13) poslovi za koje je Izdavalac ovlašćen zakonom.

Poslove iz stave 1 tačka 11) ovog člana Banka može obavljati samo uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije.

U vezi sa stavom 1 tačka 12) Banka obavlja i sledeće poslove:

- 1) u ime i za račun članica Erste Grupe obavlja poslove u vezi odobravanja i praćenja otplate kredita,
- 2) pružanje usluga (podrške) povezanim licima i članicama Erste Grupe iz oblasti koje su u vezi sa poslovanjem Banke,
- 3) pružanje usluga iz domena upravljanja rizicima na nivou bankarske grupe – obavljanje poslova savetovanja, praćenja, kontrole i obučavanja u vezi sa specifičnim rizicima finansijskih institucija (strateški rizici, rizici informacione bezbednosti, rizici kontinuiteta poslovanja i drugi slični rizici),
- 4) pružanje usluga, u skladu sa propisima, povezanim licima Banke/ članicama Erste Grupe (informacioni sistemi),
- 5) poslove u ime i za račun međunarodnih finansijskih organizacija (agencijski poslovi), u skladu sa zakonom,
- 6) poslove finansijskog konsaltinga i druge srodne poslove – finansijsko savetovanje u postupcima privatizacije, projektnog finansiranja, greenfield investicionim projektima, privatnim transakcijama i drugim sličnim postupcima i projektima.

Banka obavlja poslove platnog prometa sa inostranstvom i kreditne poslove sa inostranstvom, u skladu sa zakonom. Izdavalac obezbeđuje, u skladu sa zakonom, odgovarajuća ovlašćenja za obavljanje pojedinih poslova.

1.4 Podaci o osnovnom kapitalu

Na dan 31. decembra 2017. godine, upisani i uplaćeni kapital ERSTE BANK AD iznosi RSD 10.040.000.000,00, a sastoji se od 1.004.000 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti RSD 10.000.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembar 2018. godine je sledeća:

Rbr	Akcionar	Broj akcija	% od ukupne emisije
1.	ERSTE GROUP BANK AG	742.960	74,00%
2.	STEIERMARKISCHE BANK	261.040	26,00%

1.5 Nezavisni revizori poslovanja Erste Bank a.d.

Reviziju finansijskih izveštaja ERSTE BANK AD za 2016. godinu je obavljalo preduzeće za reviziju Ernst & Young d.o.o. Beograd, Antifašističke borbe 13a, 11070 Beograd, dok je reviziju finansijskih izveštaja ERSTE BANK AD za 2017. godinu. obavljalo preduzeće za reviziju PricewaterhouseCoopers d.o.o., Omladinskih brigada 88a, 11070 Beograd.

1.6 Izabrane finansijske informacije

U nastavku su prikazani finansijski podaci za 2016. i 2017. poslovnu godinu, odabrani iz revidiranih konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja, kao i podaci za prvih šest meseci 2017. i 2018. godine koji potiču iz nerevidiranih, konsolidovanih šestomesečnih finansijskih izveštaja za 2017. i 2018. godinu.

Prikazane odabrane finansijske podatke potencijalni investitori bi trebalo da čitaju zajedno sa revidiranim Finansijskim izveštajima za godinu koja je završila 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2017. godine, uključujući i Napomene uz Finansijske izveštaje.

Konsolidovani bilans uspeha Izdavaoca za 2016. i 2017. godinu:

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Neto kamatni prihod	5.921.346	6.353.942
Neto prihod od naknada i provizija	1.484.022	1.506.763
Neto rezultat po osnovu finansijskih instrumenata	198.957	281.304
Neto dobitak po osnovu kursnih razlika, efekata ugovorene valutne klauzule i zaštite od rizika	205.733	216.065
Ostali poslovni prihodi	272.254	254.083
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(605.711)	41.310
Ukupni rashodi	(5.872.612)	(5.772.151)
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	2.209.700	2.881.316
Porez na dobit	(11.739)	(166.319)
Gubitak/dobitak po osnovu odloženih poreza	(88.346)	(42.976)
DOBIT TEKUĆE GODINE	2.109.615	2.672.021

Izvor: revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2016. i revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2017.

Konsolidovani bilans stanja Izdavaoca za 2016. i 2017. godinu:

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.246.670	20.774.027
Kredit i potraživanja od drugih banaka i finansijskih organizacija	1.210.065	2.198.970
Kredit i potraživanja od komitenata	96.462.922	110.472.729
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	28.866.162	32.312.509
Investicije u zavisna društva	118	118
Osnovna sredstva, investicione nekretnine i nematerijalna ulaganja	1.331.079	1.334.170
Ostala sredstva	989.816	1.172.046
UKUPNA IMOVINA	148.106.832	168.264.569
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	51.428.201	51.859.707
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	75.290.829	91.982.128
Subordinirane obaveze	1.764.606	1.354.523
Ostale obaveze	1.369.188	2.007.785
Kapital	18.254.009	21.060.426
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL	148.106.832	168.264.569

Izvor: revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2016. i revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2017.

Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu Izdavaoca za 2016. i 2017. godinu

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Akcijski kapital	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475
Ostale rezerve	5.652.233	7.679.824
Revalorizacione rezerve	283.968	418.346
Akumulirani dobitak	2.098.442	2.732.925
Ukupno	18.199.118	20.995.570
Manjinski interes	54.892	64.856
Ukupno kapital	18.254.009	21.060.426

Izvor: revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2016. i revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2017.

Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine Izdavaoca za 2016. i 2017. godinu:

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	553.831	(8.401.470)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(4.915.704)	(115.379)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	6.730.687	9.622.241
Neto povećanje/smanjenje gotovine	2.368.813	1.105.392
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	8.726.264	11.300.417
Pozitivne kursne razlike	6.676.853	10.214.318
Negativne kursne razlike	(6.471.513)	(9.989.258)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	11.300.417	12.630.868

Izvor: revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2016. i revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2017.

Odabrane finansijske informacije za razdoblje kraće od jedne godine, kao i uporedivi podaci iz istog perioda prethodne godine, koji su navedeni u nastavku, potiču iz nerevidiranih konsolidiranih finansijskih izveštaja Izdavaoca za prvih šest meseci 2017. i 2018. godine.

Konsolidovani šestomesečni bilans uspeha Izdavaoca za 2017. i 2018. godinu:

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Neto kamatni prihod	3.170.027	3.283.809
Neto prihod od naknada i provizija	748.839	768.207
Neto rezultat po osnovu finansijskih instrumenata	133.626	88.588
Neto dobitak po osnovu kursnih razlika, efekata ugovorene valutne klauzule i zaštite od rizika	68.256	202.197
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	52.897	(604.238)
Ostali prihodi	103.051	48.892
Ukupan neto poslovni prihod	4.276.696	3.787.455
Ostali prihodi	0	182.190
Ukupni rashodi	(2.678.677)	(3.022.778)
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	1.598.019	946.867
Porez na dobit	(54.308)	(41.335)
Gubitak/ dobitak po osnovu odloženih poreza	(36.934)	1.506
DOBIT PERIODA	1.506.777	907.038

Izvor: nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2017. i nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2018.

Konsolidovani šestomesečni bilans stanja Izdavaoca za 2017. i 2018. godinu:

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.641.847	22.283.534
Kredit i potraživanja od drugih banaka i finansijskih organizacija	961.516	3.439.324
Kredit i potraživanja od komitenata	98.616.852	125.137.253
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	28.906.933	33.067.240
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	118
Osnovna sredstva, investicione nekretnine i nematerijalna ulaganja	1.067.662	1.517.263
Ostala sredstva	1.019.629	1.244.383
UKUPNA IMOVINA	149.214.557	186.689.115
Obaveze po osnovu derivata	38.019	44.592
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	48.225.763	62.032.383
Obaveze prema klijentima	78.064.775	99.643.648
Subordinirane obaveze	1.554.239	1.181.035
Ostale obaveze	1.525.256	1.977.124
Kapital	19.806.505	21.810.333
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL	149.214.557	186.689.115

Izvor: nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2017. i nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2018.

Konsolidovani šestomesečni izveštaj o promenama na kapitalu Izdavaoca za 2017. i 2018. godinu

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Akcijski kapital	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475
Ostale rezerve	7.679.824	9.717.065
Revalorizacione rezerve	329.688	529.581
Akumulirani dobitak	1.572.337	1.323.263
Ukupno	19.746.324	21.734.384
Manjinski interes	60.181	75.949
Ukupno kapital	19.806.505	21.810.333

Izvor: nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2017. i nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2018

Konsolidovani šestomesečni izveštaj o tokovima gotovine Izdavaoca za 2017. i 2018. godinu

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(1.424.741)	(7.364.929)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	66.988	(392.510)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	759.968	5.787.735
Neto povećanje/smanjenje gotovine	(597.785)	(1.969.704)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	11.300.417	12.630.868
Pozitivne kursne razlike	5.338.530	4.447.364
Negativne kursne razlike	(5.265.393)	(4.245.759)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	10.775.769	10.862.769

Izvor: nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2017. i nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2018

1.7 Opis svih novih događaja vezanih za Izdavoca koji u znatnoj meri mogu uticati na procenu finansijskog položaja i solventnosti Izdavaoca

Od datuma poslednje objavljenih revidiranih finansijskih izveštaja nije bilo značajnih promena u finansijskom ili tržišnom položaju Izdavaoca. Nije bilo značajnih negativnih promena u očekivanjima u vezi sa poslovanjem Izdavaoca, niti novih događaja važnih za Izdavaoca, koji bi u znatnoj meri uticali na procenu solventnosti Izdavaoca.

1.8 Kreditni rejting Izdavaoca ili njegovih dužničkih finansijskih instrumenata

Izdavalac, kao ni dužničke hartije od vrednosti koji su predmet ovog Prospekta, nemaju dodeljen kreditni rejting od strane nezavisnih Agencija ili drugih institucija nadležnih za rejting.

2. Osnovne informacije o hartijama od vrednosti

2.1 Opis vrste i klase hartija od vrednosti koje su predmet ponude/uključivanja u trgovanje

Obveznice koje su predmet ovog Prospekta, izdaju se u denominaciji od RSD 10.000,00 u ukupnom nominalnom iznosu maksimalno RSD 3.500.000.000,00 u nematerijalizovanom obliku, registrovane na ime, prenosive, sa promenljivom kamatnom stopom uz kvartalnu isplatu kamate i fiksnim dospećem od 2 godine + 1 dan (732 kalendarska dana), sa CFI kodom: DBVUFR i ISIN brojem RSNOVBD53653.

2.2 Valuta izdavanja hartija od vrednosti

Obveznice su denominovane u RSD.

2.3 Opis ograničenja u vezi sa prenosom hartija od vrednosti

Ne postoje ograničenja u vezi sa prenosom Obveznica, zakoniti imalac može slobodno i neograničeno raspolagati Obveznicama.

2.4 Položaj hartija od vrednosti

Obveznica predstavlja direktnu, neosiguranu obavezu Izdavaoca. Obaveze Izdavaoca koje proističu iz Obveznica nisu osigurane nikakvim sredstvima obezbeđenja ili osiguranja plaćanja i imaju jednaki rang sa svim ostalim sadašnjim i budućim neosiguranim obavezama Izdavaoca, osim obaveza koje mogu imati prvenstvo u odnosu na njih u skladu sa imperativnim propisima. Obaveze iz Obveznica ne mogu biti zaštićene ugovorom o finansijskom obezbeđenju s prenosom prava vlasništva, niti predmetom prebijanja ili „sporazuma o netiranju“.

Izdavalac zadržava pravo da izda i druge hartije od vrednosti i da preuzime i nove obveze koje su, prema isplatnom redu, ravnopravne ili nadređene Obveznicama.

Obveznice nisu depozit, te ih ne osigurava institucija nadležna za osiguranje depozita.

2.5 Opis prava koja proizilaze iz hartija od vrednosti uključujući i ograničenja pomenutih prava

Prava iz Obveznica pripadaju njihovom zakonitom imaocu. Osnovno pravo imaoca Obveznica su pravo na isplatu glavnice i pravo na isplatu kamate.

Obveznice takođe daju pravo na isplatu zatezne kamate, po stopi zakonske zatezne kamatne stope važećoj u Republici Srbiji na dan obračuna zatezne kamate, u slučaju kašnjenja s isplatom kamata i/ili glavnice.

Isplata glavnice i pripadajućih kamata će se vršiti posredstvom Centralnog registra u postupku propisanom Pravilima poslovanja Centralnog registra koji će biti na snazi i primenjivati se u vreme isplate.

Obveznice su slobodno prenosive i imalac Obveznica može bez ikakvog ograničenja raspolagati Obveznicama, što između ostalog uključuje, ali se ne ograničava na, uspostavljanje založnog prava na Obveznicama u skladu sa primenjivim propisima.

Izdavalac nije predvideo mogućnost prevremenog otkupa i ne može zahtevati otkup, delimično ili u celosti, pre fiksnog datuma dospeća. S druge strane, ni imalac obveznica ne može tražiti od Izdavaoca prevremeni otkup Obveznica tj. zahtevati otplatu glavnice pre fiksnog datuma dospeća.

Izdavalac može u bilo kom trenutku kupiti Obveznice na tržištu hartija od vrednosti ili na drugi način, u oba slučaja u skladu sa tržišnim uslovima. U skladu sa odredbama prava Republike Srbije, Obveznice koje je kupio Izdavalac mogu se poništiti.

2.6 Kamatna stopa, obračun i isplata kamate i glavnice

Kamatna stopa po osnovu Obveznica sastoji se iz varijabilnog i fiksnog dela. Varijabilni deo kamatne stope predstavlja tromesečni BELIBOR, dok fiksni deo kamatne stope predstavlja fiksna marža od 100 baznih poena (100bps) tj. 1%. Iznos varijabilnog dela kamatne stope utvrđuje se na početku svakog kamatnog perioda. Kamata se obračunava i plaća kvartalno. Kamate po Obveznicama obračunavaju se na osnovu stvarnog broja dana u datom kamatnom periodu, zasnovanom na godini koja se sastoji od 360 dana, za period od i uključujući dan dospeća prethodnog kupona, do dana dospeća datog kupona, ali ne uključujući taj dan.

BELIBOR (Belgrade Interbank Offered Rate) je referentna kamatna stopa za dinarska sredstva ponuđena od strane banaka članica panela banaka, na srpskom međubankarskom tržištu. BELIBOR se objavljuje na Reuters-ovom sistemu svakog radnog dana, neposredno nakon fiksiranja. BELIBOR stope se takođe objavljuju svakog radnog dana na internet stranici Narodne Banke Srbije.

Ukoliko iz bilo kog razloga tromesečni BELIBOR nije dostupan predviđen je alternativni način utvrđivanja varijabilnog dela kamatne stope (detaljnije opisano u tački 4.5 Dokumenta o hartijama od vrednosti).

Kamata će se isplaćivati kvartalno, putem Centralnog registra HoV, imaočima Obveznica u RSD i to na dan u mesecu koji je jednak datumu na koji je Obveznica izdata, osim u slučaju isplate poslednjeg kamatnog kupona koji će biti isplaćen na dan dospeća Obveznica. U slučaju da je datum dospeća kamate neradni dan, isplata kamate će biti izvršena prvi sledeći radni dan (utvrđen kao radni dan CRHoV-a i poslovnih banaka koje obavljaju isplatu u Republici Srbiji).

Ako datum isplate kamate bude pomeren zbog neradnog dana, iznos kamate neće se prilagođavati u skladu sa tim.

Datum dospeća i opis načina amortizacije

Izdavalac će posredstvom Centralnog registra HoV isplatiti glavnice Obveznica na dan dospeća. Datum dospeća glavnice je dve godine i jedan dan (732 kalendarska dana). Ne postoji amortizacioni plan već se ukupan iznos glavnice isplaćuje odjednom, na dan dospeća.

2.7 Zastupanje zakonitih imaoaca Obveznica

Uslovi Obveznica ne predviđaju sazivanje Skupštine zakonitih imalaca Obveznica, niti predviđaju druge načine zajedničkog zastupanja zakonitih imalaca.

2.8 Poreske obaveze vezane uz Obveznice

Ovaj odjeljak služi isključivo radi davanja informacija i ne treba ga smatrati poreskim savetom u vezi sa Obveznicama.

Svaki potencijalni zakoniti imalac Obveznica je dužan da se informiše o poreskim obavezama koje mogu nastati njihovim sticanjem, držanjem, ili raspolaganjem, što uključuje i informisanje o poreskim zakonima ili propisima Republike Srbije i svim relevantnim sporazumima o izbegavanju dvostrukog oporezivanja, ukoliko je zakoniti imalac nerezident u Republici Srbiji. Poreski zakoni i propisi su podložni izmenama i svaki potencijalni zakoniti imalac je dužan da se informiše o bilo kojim izmenama i dopunama takvih zakona i propisa koji mogu dovesti do promena kod poreskih obaveza koje proizilaze iz sticanja, držanja, ili raspolaganja Obveznicama.

Poreski tretman koji važi za međunarodne finansijske institucije može zavisiti od sporazuma o osnivanju takvih institucija i stope poreza ovde navedene ne moraju važiti za ta lica.

Izdavalac, kao ni bilo koje drugo lice koje je uključeno u izdavanje Obveznica, ne snose odgovornost za bilo koju poresku obavezu koja nastaje za zakonitog imaoča u vezi sa Obveznicama.

Poreski tretman kamate na Obveznice

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica, prihod koji domaća pravna lica ostvare od kamata, uključujući i kamate iz Obveznica, ulazi u osnovicu poreza na dobit. Dobit se oporezuje po stopi od 15%.

U skladu sa istim zakonom isplata kamata iz Obveznica stranim pravnim licima podleže plaćanju poreza na dobit po odbitku po stopi od 20%, osim ukoliko postoji zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja sa zemljom rezidentnosti imaoča Obveznica, u kom slučaju se primenjuju odredbe ovog ugovora.

Isplata kamate nerezidentnim pravnim licima iz jurisdikcije sa preferencijalnim poreskim sistemom podleže plaćanju poreza na dobit po odbitku po stopi od 25%. Lista zemalja sa preferencijalnim poreskim sistemom je utvrđena Pravilnikom o listi jurisdikcija sa preferencijalnim poreskim sistemom koji je donelo Ministarstvo finansija Republike Srbije.

U skladu sa Zakonom o porezu na dohodak građana prihod koji fizička lica, ostvare od kamata iz Obveznica smatra se prihodom od kapitala i oporezuje se kao porez po odbitku po stopi od 15%.

Isplata kamata iz Obveznica stranim fizičkim licima podleže plaćanju poreza po odbitku po stopi od 15%, osim ukoliko postoji zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja sa zemljom rezidentnosti imaoča Obveznica, u kom slučaju se primenjuju odredbe ovog ugovora.

Obveznik poreza po odbitku je primalac prihoda od kamate, a Izdavalac obveznica, kao isplatilac prihoda, dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez na propisani račun javnih prihoda u momentu isplate kamate.

Radi izbegavanja mogućih nedoumica napominjemo da će fizičkim licima (rezidentima i nerezidentima) i stranim pravnim licima (koja ne spadaju u međunarodne finansijske institucije) kamata po Obveznicama biti isplaćena u neto iznosu po odbitku poreza.

Poreski tretman glavnice obveznica

U skladu sa važećim zakonima i propisima, isplata glavnice Obveznica ne podleže plaćanju poreza.

Poreski tretman kapitalne dobiti

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica, kapitalni dobitak nastaje prodajom, odnosno drugim prenosom uz naknadu Obveznica. Poresku osnovicu predstavlja iznos razlike između prodajne i nabavne cene Obveznica.

Kapitalna dobit koji domaća pravna lica ostvare prodajom Obveznica ulazi u oporezivu dobit i oporezuje se po stopi od 15%.

Ukoliko strano pravno lice ostvari kapitalnu dobit prodajom Obveznica, ona se oporezuje po rešenju, po stopi od 20%, osim ukoliko postoji zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja sa zemljom rezidentnosti prodavca Obveznica, u kom slučaju se primenjuju odredbe ovog ugovora. Nerezidentno pravno lice, dužno je da u roku od 30 dana od dana ostvarivanja prihoda, podnese poresku prijavu nadležnom poreskom organu, u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica.

Odredbama Zakona o porezu na dohodak građana, kapitalnim dobitkom smatra se prihod koji obveznik ostvari prodajom, odnosno drugim prenosom uz naknadu hartija od vrednosti. Stopa poreza na kapitalni dobitak za domaća fizička lica iznosi 15%.

Stopa poreza na kapitalni dobitak za fizička lica nerezidente iznosi 15% osim ukoliko postoji zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja sa zemljom rezidentnosti prodavca Obveznica, u kom slučaju se primenjuju odredbe ovog ugovora.

Porez na kapitalni dobitak plaća se po rešenju nadležnog poreskog organa. Fizičko lice, poreski obaveznik, dužan je da nadležnom poreskom organu podnese poresku prijavu za prihode na kapitalne dobitke najkasnije u roku od 30 dana od isteka svakog kalendarskog polugodišta u kojem je izvršen prenos Obveznica.

U slučaju da se prodajom Obveznica ostvari kapitalni gubitak, dopušteno je njegovo prebijanje na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

2.9 Uključenje u trgovanje

Izdavalac će podneti zahtev za uključenje Obveznica na Standard Listing segment regulisanog tržišta Beogradske berze. Uključenje u trgovanje će uslediti nakon odluke Beogradske berze o prijemu na regulisano tržište. Prema saznanju Izdavaoca ne postoje razlozi i okolnosti zbog kojih Obveznice ne bi mogle biti uključene na regulisano tržište.

Nakon što budu uključene, Obveznicama će se trgovati po tzv. „prljavoj“ odnosno ukupnoj ceni (čista cena + obračunata kamata).

Uključenje u trgovanje Obveznica na regulisano tržište podleže odobrenju Beogradske berze.

3. Rizici

Rizici opisani dalje u tekstu nisu ujedno svi rizici koji mogu uticati na Izdavaoca i Obveznice. Iako je Izdavalac savesno i prema svojem najboljem saznanju nastojao da prikaže bitne, predvidive i uobičajene rizike u delatnosti koju obavlja, moguće je da postoje ili nastanu drugi događaji i okolnosti, koji nisu bili poznati Izdavaocu, odnosno koje nije mogao predvideti, a takođe predstavljaju rizik povezan s Izdavaocem i/ ili Obveznicama.

3.1 Informacije o rizicima koji su specifični za Izdavaoca

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

Banka u skladu sa propisima koji regulišu bankarski sektor, kao i svojim internim politikama, procedurama i pravilnicima, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Rizik likvidnosti i upravljanje izvorima sredstava

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospеле obaveze.

Razlikuju se rizik likvidnosti izvora finansiranja i tržišni rizik likvidnosti.

Rizik likvidnosti izvora finansiranja (funding liquidity risk) je uzrokovan većim povlačenjem postojećih izvora finansiranja od očekivanog i/ ili nemogućnošću pribavljanja novih izvora finansiranja.

Tržišni rizik likvidnosti (market liquidity risk) nastaje usled otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu ili nedovoljne dubine tržišta.

U cilju ograničenja ovakvog rizika, Banka nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom i pasivom, raspolaže dovoljno visoko likvidnom finansijskom imovinom koja može biti korišćena za obezbeđenje dodatne likvidnosti, da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke po svim materijalno značajnim valutama kao i da obezbeđuje ispunjenje svih pokazatelja likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu, uključujući promene kamatnih stopa, kurseva valuta, cena hartija od vrednosti i cena robe.

Upravljanje tržišnim rizikom je osigurano kroz uspostavljanje različitih vrsta limita, u zavisnosti od druge ugovorne strane i vrste imovine kojom se trguje, kao i kroz primenu različitih naprednijih tehnika kvantitativne analize vrednovanja izloženosti Banke ovom riziku.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Banke.

Sistemska rizik

Sistemska rizik je rizik koji se javlja u slučaju značajnih, neželjenih događaja i okolnosti u celokupnom finansijskom sektoru, a koji imaju za posledicu nestabilnost finansijskog sistema u celini.

Rizik uticaja promene kamatnih stopa na finansijske rezultate Izdavaoca

Izdavalac ostvaruje većinu svog prihoda od tzv. neto kamatnog prihoda, odnosno razlike između kamatnih stopa koje zaračunava na kreditne plasmane i kamatnih stopa koje plaća na izvore finansiranja. Kamatne stope su osetljive na mnoge faktore na koje Izdavalac ne može uticati, kao npr. inflacija, monetarna politika centralnih banaka i nacionalnih vlada, inovacija finansijskih usluga, povećanje tržišne konkurencije, domaći i međunarodni ekonomski i politički uslovi, kao i drugi faktori. Svaki od navedenih faktora samostalno ili u kombinaciji sa drugima može uticati na smanjenje neto kamatnog prihoda.

Rizici koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika sa mogućnošću da dovede do gubitaka dovoljno velikih da ugroze finansijski rezultat i kapital Banke ili njenu sposobnost da obavlja svoju osnovnu delatnost.

Rizikom koncentracije se upravlja izbegavanjem prekomernih koncentracija kroz posebne smernice, odnosno definisanjem nivoa izloženosti i kreditnih limita na različitim nivoima agregacije sa ciljem održavanja diversifikovanog portfolija.

Rizici ulaganja

Rizici ulaganja Banke obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine.

Izloženošću prema riziku ulaganja se upravlja tako što Banka prati da ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i u investicione nekretnine ne pređu limite definisane od strane regulatora.

Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Izloženost Banke riziku zemlje je niska iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Banke zanemarljivo.

Rizikom zemlje se upravlja uspostavljanjem limita izloženosti prema drugim zemljama.

Rizik usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u usklađivanju poslovanja sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka.

Makroekonomski rizik

Makroekonomski rizik se može opisati kao rizik koji se javlja u slučaju neželjenih događaja i okolnosti u finansijskom sektoru, reflektovanih kroz generalne makroekonomske faktore kao što su stopa ekonomskog rasta, kamatne stope, nezaposlenost, kretanje kurseva valuta, itd. Makroekonomski rizik ima za posledicu nestabilnost finansijskog sistema u celini, obzirom da je svojstven svim finansijskim institucijama kao i privrednim društvima.

Rizici povezani sa akvizicijama

Prilikom akvizicije - preuzimanja drugog poslovnog subjekta može se dogoditi da nisu poznate sve stvarne i potencijalne obaveze društva koje je predmet preuzimanja. Uz to, integracija preuzetih subjekata može biti prilično zahtevna i može se dogoditi da Izdavalac

ne ostvari sinergijske efekte i druge pozitivne učinke koje je očekivao prilikom akvizicije. Neuspeh u tom smislu mogao bi značajno negativno uticati na operativno poslovanje Izdavaoca.

Rizik kvara i/ili pada informacionog sistema

Izdavalac se u svom poslovanju snažno oslanja na informacione sisteme. Bilo kakav kvar, prekid ili pad informacionog sistema mogao bi rezultirati greškama i prekidima sistema upravljanja rizicima, te osnovnog poslovanja Izdavaoca. Ukoliko bi nastao kvar informacionih sistema Izdavaoca, uključujući rezervne (back-up) sisteme, čak i za kratko vreme, ili ako bi se pokazalo da su njegovi planovi kontinuiteta poslovanja u hitnim slučajevima neefikasni, Izdavalac ne bi bio u mogućnosti da pravovremeno pruži usluge određenim klijentima i mogao bi biti suočen sa rizikom gubitka klijenata, kao i sa reputacionim rizikom.

Rizik neefikasnosti strategija upravljanja rizicima i tehnika interne kontrole

Izdavalac primenjuje različite statističke i druge alate za ova posmatranja kako bi mogao kvantifikovati izloženost riziku. Neki od kvantitativnih alata i metoda upravljanja rizicima se zasnivaju na poštovanju istorijskog tržišnog kretanja. Tokom globalne finansijske krize, finansijska tržišta su doživela izuzetno visoke nivoe nestabilnosti (nagle promene cena) i raspada istorijski posmatranih korelacija unutar klasa imovine, povezano sa ekstremno ograničenom likvidnošću. Ukoliko nastanu okolnosti koje Izdavalac nije identifikovao, očekivao ili tačno procenio prilikom razvoja svojih statističkih modela, gubici bi mogli biti veći od maksimalnih gubitaka predviđenih na osnovu sistema za upravljanje rizicima.

Tehnike i strategije upravljanja rizicima, koje primenjuje Izdavalac, nisu, a možda neće biti ni u budućnosti, potpuno efikasne za ublažavanje izloženosti Izdavaoca rizicima u celokupnom tržišnom okruženju ili izloženosti svim vrstama rizika, uključivši rizike koje ne uspe da identifikuje ili predvidi.

Rizik pada vrednosti nekretnina koje Izdavalac ima u zalozima kao instrument osiguranja

Izdavalac ima značajnu izloženost zasnovanu na kreditima čija je otplata osigurana zalogom nad nekretninama. Cene na tržištu nekretnina zavise od brojnih ekonomskih parametara. Nagla promena vrednosti nekretnina, a posebno pad vrednosti, može povećati rizike u vezi pokrivenosti izloženosti ovim instrumentima osiguranja.

Rizik druge ugovorne strane u poslovanju na finansijskim tržištima

U segmentu poslovanja na finansijskim tržištima, Izdavalac je izložen riziku da druga ugovorna strana koja Izdavaocu duguje novčana sredstva, finansijske instrumente, ili drugi oblik imovine, neće biti u mogućnosti da izvrši svoju obavezu na datum dospeća.

Rizik izmirenja/ isporuke (settlement risk) je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane, po transakcijama slobodne isporuke, na ugovoreni datum izmirenja/ isporuke.

Eventualni gubici uzrokovani neispunjenjem obaveza drugih ugovornih strana, koji bi značajno premašili iznose rezervisanja Izdavaoca, ili formirali potrebu za povećanjem rezervisanja, mogli bi imati negativne posledice na poslovanje, finansijski položaj i poslovne rezultate Izdavaoca.

Rizik zavisnosti od menadžmenta i ključnih zaposlenih

Izdavalac ne može pružiti nikakve garancije da će uspeti da zadrži postojeći menadžment i druge vodeće zaposlene, te da će uspeti da privuče nove kvalitetne zaposlene u budućnosti.

Gubitak ključnih zaposlenih i nemogućnost privlačenja novih mogao bi da ima značajan uticaj na poslovanje Izdavaoca.

Regulatorni rizik

Svojim odlukama i izmenama propisa iz sopstvene nadležnosti, a kojima se uređuje poslovanje banaka, Narodna banka Srbije utiče na poslovnu politiku i rezultat poslovanja Banke. Navedene promene mogu u nekim slučajevima imati za posledicu otežano poslovanje Banke prouzrokovano strožijim zahtevima, usled čega se takve odluke i promene propisa uobičajeno smatraju svojevrsnim rizikom povezanim s Bankom.

Rizik poslovnog okruženja

Rizik poslovnog okruženja podrazumeva rizik neadekvatne reakcije na promene u poslovnom okruženju i određen je političkim, ekonomskim i socijalnim uslovima u zemlji i regionu koji utiču na uspešnost poslovanja Banke ali i klijenata Banke.

Rizik poslovnog okruženja pojedine države uključuje sve rizike povezane s mogućom političkom nestabilnošću, a u svojoj krajnosti uključuje i integritet i opstanak države.

Politički i opšti društveni rizik je svojstven svim delovima jednog društva i na njega se iz perspektive pojedine banke kao i privrednog društva ne može individualno uticati, odnosno ne može se umanjiti bez obzira na primenu tehnika umanjenja rizika.

3.2 Informacije o rizicima koji su specifični za Obveznice

Ulaganje u Obveznice nosi određene rizike povezane s prirodom Obveznica kao dužničkih hartija od vrednosti koje mogu dovesti do značajnih gubitaka. Investitori bi trebali razmotriti takve rizike pre donošenja odluke o kupovini Obveznica. U nastavku su navedeni neki od rizika povezanih sa Obveznicama. Moguće je da postoje i dodatni rizici koje Izdavalac ne smatra materijalno značajnim ili ih nije svestan, a koji takođe mogu imati negativan efekat. Dodatno, investitori moraju biti svesni da se rizici mogu kombinovati i da njihov kumulativan uticaj može biti dodatno pojačan.

Rizik prikladnosti ili podobnosti Obveznica

Svaki potencijalni investitor mora proceniti prikladnost investicije u Obveznice, u svetlu svojih ličnih okolnosti.

Rizik vezan za varijabilnu kamatnu stopu

Obveznice predstavljaju dužničke hartije od vrednosti sa promenljivom kamatnom stopom. Investiranje u obveznice sa promenljivom kamatnom stopom predstavlja volatilnu investiciju. Imalac obveznice sa promenljivom kamatnom stopom je izložen riziku promene kamatne stope i neizvesnosti kamatnog prihoda. Promenljiv nivo kamatnih stopa onemogućava određivanje profitabilnosti ovakvih investicija unapred.

Varijabilni deo kamatne stope Obveznica ne mora na očekivani način pratiti kretanje opštih tržišnih kamatnih stopa. Varijabilni deo kamate vezan je za referentnu kamatnu stopu BELIBOR. Metodologija izračunavanja ili druge okolnosti vezane za BELIBOR mogu se izmeniti i kretanje BELIBOR-a ne mora na očekivani ili predvidljiv način pratiti promene opštih tržišnih kamatnih stopa.

Kupac Obveznice može biti izložen riziku promene cene Obveznice kao rezultat promene na tržištu kamatnih stopa.

Rizik inflacije

Inflacija smanjuje realni prinos od ulaganja u Obveznice i obrnuto i to upravo za iznos stope inflacije, pa ako je stopa inflacije veća od nominalnog prinosa od ulaganja u Obveznice, realni prinos od ulaganja u Obveznice postaje negativan.

Valutni rizik (rizik deviznog kursa)

Valutni rizik predstavlja verovatnoću ostvarenja gubitka usled promene vrednosti valute u kojoj su Obveznice emitovane.

Rizik promenljivosti tržišne cene Obveznica

Kupci Obveznica izloženi su riziku promene tržišne cene Obveznica ako ih prodaju pre dospeća.

Rizici povezani sa uključivanjem i trgovanjem Obveznicama na regulisanom tržištu

Izdavalac će Beogradskoj berzi podneti zahtev za uključivanje na regulisano tržište. Izdavalac ne može garantovati da će Beogradska berza prihvatiti zahtev za uključivanje Obveznica na regulisano tržište s obzirom da nema uticaj na odobrenje uključivanja.

U slučaju izostanka uključivanja Obveznica na regulisano tržište Beogradske berze, investitori ne bi bili u mogućnosti kupiti niti prodati Obveznice putem regulisanog tržišta. Pored toga, u slučaju uključivanja može doći do smetnji u trgovanju Obveznicama na regulisanom tržištu što bi moglo sprečiti vlasnike Obveznica da ih prodaju u kratkom roku i/ili po fer ceni.

Rizik likvidnosti

Razvoj aktivnog sekundarnog tržišta Obveznica nije zagarantovan, kao ni likvidnost istog do dospeća emitovanih hartija. Investitori se mogu naći u situaciji da Obveznice ne mogu lako prodati ili ih ne mogu prodati po fer ceni.

Rizik potpune ili delimične nemogućnosti isplate obaveza kupcima Obveznica

Kupci Obveznica su izloženi riziku da Izdavalac ne može u celosti, ili delimično isplatiti kamate i glavnice Obveznica po dospeću.

Izdavalac nema zabranu dodatnog zaduživanja

Izdavalac Obveznica ima pravo da se dodatno zadužuje i da obezbedi jemstva odnosno garancije za tuđe obaveze, bez obaveze da o tome obavesti kupce Obveznica. Svako preuzimanje takvih dodatnih obaveza od strane Izdavaoca može negativno uticati na cenu Obveznica i sposobnost Izdavaoca da uredno ispunjava obaveze u vezi Obveznica.

Rizik promene zakonodavstva

U bilo kom trenutku nakon dana objave ovog Prospekta može doći do izmene relevantnih pravnih propisa i/ili promene u dosadašnjoj sudskoj i/ili upravnoj praksi što može negativno uticati na Obveznice i/ili investiranje u Obveznice.

Rizik povezan s finansiranjem ulaganja u Obveznice pozajmljenim sredstvima

Ukoliko se ulaganje u Obveznice finansira pozajmljenim sredstvima, investior mora prilikom izračunavanja povraćaja investicije, odnosno gubitka u slučaju da Izdavalac ne isplati kamate i glavnice iz Obveznica po dospeću ili u slučaju da tržišna cena Obveznice značajno padne, uzeti u obzir i troškove povraćaja zajma, odnosno kredita. Finansiranje ulaganja u Obveznice zajmom ili kreditom može značajno povećati rizik ulaganja. Investitori trebaju proceniti vlastitu finansijsku poziciju pre ulaganja.

Troškovi transakcije, odnosno naknade prilikom trgovanja Obveznicama na sekundarnom tržištu

Prilikom trgovanja Obveznicama na sekundarnom tržištu nastaju troškovi transakcije, koji mogu umanjiti ili potpuno eliminisati zaradu od trgovanja Obveznicama. Stoga se investitori trebaju upoznati sa svim troškovima povezanim sa samom transakcijom s Obveznicama pre donošenja investicione odluke.

Rizici povezani s oporezivanjem prihoda ostvarenih ulaganjem u Obveznice

Prihodi od kamata po Obveznicama i kapitalna dobit ostvarena sekundarnim trgovanjem Obveznica su predmet oporezivanja, te je moguće da se u razdoblju do dospeća Obveznica poreski tretman ulaganja u Obveznice promeni na način koji može bitno umanjiti očekivanu zaradu. Potencijalni investitori bi zato trebali zatražiti savet svojih poreskih savetnika vezano za poreski tretman ulaganja u Obveznice.

Zakonska ograničenja ulaganja pojedinih investitora

Ulaganja određenih grupa investitora definisana su propisima čije je pridržavanje podvrgnuto nadzoru regulatora. Prilikom ulaganja u Obveznice svaki investitor treba da proceni da li Obveznice za njega predstavljaju prikladno ulaganje.

Srpsko tržište kapitala

Tržište kapitala u Srbiji beleži napredak od svog uspostavljanja do danas, ali je još uvek nedovoljno razvijeno, a u poslednje vreme ga dodatno karakteriše i nizak nivo likvidnosti, što može imati uticaj na rizik tržišne cene i rizik likvidnosti.

Pokretanje postupka stečaja nad Izdavaocem

U slučaju stečaja Izdavaoca namirenje potraživanja određenih kategorija obaveza Izdavaoca imaće prednost u odnosu na obaveze iz Obveznica.

Potraživanja imalaca obveznica namiruju se okviru petog isplatnog reda.

Obveznice u određenim okolnostima mogu postati predmet otpisa ili konverzije u osnovni kapital

Ukoliko nad Izdavaocem Narodna banka Srbije pokrene postupak restrukturiranja, jedan od instrumenata restrukturiranja može biti raspodela gubitaka, koja se vrši konverzijom u kapital ili otpisom (smanjenjem) glavnice obaveza ili dužničkih instrumenata koji se prenose banci za posebne namene.

4. Uslovi ponude

4.1 Način objave Prospekta

U roku od tri dana od dana prijema Rešenja Komisije za hartije od vrednosti o odobrenju objavljivanja Prospekta, isti će biti objavljen u elektronskom obliku na internet stranici Banke (www.erstebank.rs), biće dostupan u štampanom formatu, besplatno, u prostorijama Banke u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja 5, kao i u prostorijama Banke u Beogradu, na adresi Milutina Milankovića 3a, a Izdavalac će na pisani zahtev Investitora besplatno dostaviti pisanu verziju Prospekta, preporučenom poštom ili neposredno, u primerenom roku potrebnom za štampu ili umnožavanje, te za slanje poštom ili dostavu.

Banka će narednog radnog dana od dana objavljivanja Prospekta, u najmanje jednom dnevnom listu koji se distirbuira na celoj teritoriji Republike Srbije, objaviti Obaveštenje o načinu na koji je Prospekt stavljen na raspolaganje Investitorima, uz navođenje mesta i načina kako Investitori mogu dobiti besplatnu pisanu verziju Prospekta, kao i vremenski plan ponude.

4.2 Validnost Prospekta

Ovaj Prospekt je validan u periodu od 12 meseci nakon objavljivanja, pod uslovom da je dopunjen, po potrebi, dodatkom prospekta s novim informacijama o Izdavaocu i hartijama od vrednosti koje će biti u javnoj ponudi ili uključene na tržište u skladu sa odredbama člana 33. Zakona o tržištu kapitala.

4.3 Opis opštih uslova ponude Obveznica

Obveznice će biti ponuđene unapred poznatoj grupi investitora navedenim u Prilogu prospekta („Investitor“) kojima će biti dostavljen poziv za upis i uplatu obveznica. Broj ponuđenih Obveznica u ponudi iznosi 350.000 komada ukupne nominalne vrednosti RSD 3.500.000.000,00.

U postupku ponude neće biti pokrovitelja emisije Obveznica.

Izdavalac će kao agent emisije, u svojstvu ovlašćene banke, izmirivati svoje finansijske obaveze prema imaćima Obveznica putem sistema Centralnog registra HoV.

Period i proces upisa

Investitori mogu da izvrše upis i uplatu Obveznica, u roku od 10 dana, u periodu od 04. februara 2019. godine (uključujući i taj datum) do 13. februara 2019. godine (uključujući i taj datum) u periodu od 09:00 časova do 16:00 časova ("**Period upisa**"). Investitori mogu da upišu Obveznice, potpisivanjem upisnice u sedištu Raiffeisen banke a.d., Beograd na adresi Đorđa Stanojevića 16, Beograd („**Upisna i uplatna banka**“). Obrazac upisnice se može dobiti od Izdavaoca ili Raiffeisen banke.

Uplata upisanih Obveznica se vrši u skladu sa instrukcijom za uplatu upisanih Obveznica koja čini sastavni deo upisnice. Potencijalni investitori stiču pravo na kupovinu Obveznica uplatom sredstava na namenski novčani račun koji je Raiffeisen banka a.d. otvorila u ime Izdavaoca i koji vodi za potrebe ove emisije. Nakon registracije emisije, Obveznice koje su upisane i uplaćene preneće se sa emisionog računa Izdavaoca kod Centralnog registra HoV na račune finansijskih instrumenata investitora kod Centralnog registra HoV, u skladu sa informacijama koje su navedene od strane investitora u upisnici.

Cena

Obveznice se mogu upisati po ceni upisa od 100% Definisane denominacije Obveznice tj. njihovoj nominalnoj vrednosti od RSD 10.000,00.

Broj Obveznica koji se može upisati

Ne postoji minimalni broj Obveznica koje investitor mora da upiše. Maksimalni broj Obveznica koje investitor može da upiše ne može biti veći od ukupnog broja Obveznica koje se izdaju.

Smanjenje broja kupljenih Obveznica i povraćaj preplaćenog iznosa

Ukoliko je ukupan iznos upisanih Obveznica veći od ukupne nominalne vrednosti Obveznica, upisane i uplaćene Obveznice će biti proporcionalno alocirane i distribuirane po pro rata principu.

Banka će vratiti preplaćen iznos na relevantan bankovni račun investitora, u roku od dva radna dana od završetka upisa i uplate.

Plan raspodele i alokacije Obveznica

Izdavalac svojom Odlukom nije predvideo raspodelu i alokaciju Obveznica posebnim grupama investitora. Ne postoji bilo kakvo pravo prvenstvo prilikom upisa.

Datum izdavanja Obveznica

Datum izdavanja Obveznica je u roku od tri (3) radna dana od dana okončanja upisa i uplate. Na dan 14. februar 2019. uplaćene Obveznice će biti upisane u Centralni registar („**Datum izdavanja**“). Obveznice će biti upisane na vlasničkim računima hartija od vrednosti lica koja su kupila Obveznice ili u čije ime su one kupljene. Upis će se izvršiti u skladu sa Pravilima poslovanja Centralnog registra HoV.

Troškovi koje će investitorima naplatiti Izdavalac ili Upisna i uplatna banka prilikom upisa i uplate Obveznica

Izdavalac i/ili Upisna i uplatna banka neće naplatiti nikakve troškove ili naknade investitorima

koji upisuju i uplaćuju Obveznice koje su predmet ove ponude, a vezani su za proces upisa i uplate.

Objavljivanje rezultata ponude

Obaveštenje o ishodu ponude Obveznica biće objavljeno najkasnije tri radna dana nakon završetka javne ponude, na internet stranici Banke (www.erstebank.rs) i biće dostupno u štampanom formatu, besplatno, u prostorijama Banke u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja 5, kao i u prostorijama Banke u Beogradu, na adresi Milutina Milankovića 3a.

4.4 Lica odgovorna za tačnost i potpunost informacija u Skraćenom prospektu i Prospektu

Erste Bank A.D. Novi Sad je odgovorna za nastalu štetu u slučajevima kada je Skraćeni prospekt pogrešan, netačan ili dovodi u zabludu kada se čita zajedno sa drugim delovima Prospekta.

Lica odgovorna za potpunost i tačnost informacija u Prospektu su Izdavalac i članovi Upravnog i Izvršnog odbora Izdavaoca.

DOKUMENT O REGISTRACIJI

1. Odgovorna lica

Lica odgovorna za tačnost i potpunost informacija sadržanih u Dokumentu o registraciji, u smislu člana 19. Zakona o tržištu kapitala, su Izdavalac i članovi Izvršnog i Upravnog odbora Izdavaoca.

1.1 Odgovorna lica

Izdavalac:
Erste Bank A.D. Novi Sad
Bulevar oslobođenja 5, Novi Sad

Članovi Izvršnog odbora:
Slavko Carić, predsednik IO
Jasna Terzić, član IO
Aleksandra Radić, član IO
Tomislav Stena, član IO

Članovi Upravnog odbora:
Gernot Mittendorfer, predsednik UO
Aleksandar Vlahović, član UO
Dragana Plavšić, član UO
Suzan Tanriyar, član UO
Hannes Frotzbacher, član UO
Georg Bucher, član UO

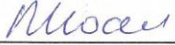
1.2 Izjava odgovornih lica

U pogledu potpunosti i tačnosti podataka u Dokumentu o registraciji, članovi Izvršnog odbora i Upravnog odbora izjavljuju:

„Preduzevši sve potrebne mere, izjavljujemo da su, prema našim saznanjima, informacije u Dokumentu o registraciji u skladu sa činjenicama, kao i da nisu izostavljene činjenice koje bi mogle da utiču na istinitost i potpunost prospekta.“

Izvršni odbor Erste Bank A.D. Novi Sad

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog odbora

Aleksandra Radić
Član Izvršnog odbora

Jasna Terzić
Član Izvršnog odbora

Tomislav Stena
Član Izvršnog odbora

Upravni odbor Erste Bank A.D. Novi Sad

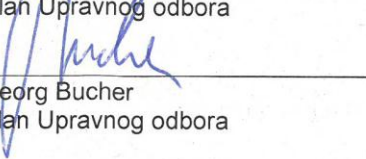

Gernot Mittendorfer
Predsednik Upravnog odbora

Dragana Plavšić
Član Upravnog odbora

Hannes Frotzbacher
Član Upravnog odbora

Aleksandar Vlahović
Član Upravnog odbora

Suzan Tanriyar
Član Upravnog odbora

Georg Bucher
Član Upravnog odbora

2. Lica zadužena za reviziju finansijskih informacija

2.1 Nezavisni revizori poslovanja

Reviziju pojedinačnih i konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja Erste Bank a.d. za 2016. godinu je obavljalo preduzeće za reviziju Ernst & Young d.o.o. Beograd, Antifašističke borbe 13a, 11070 Beograd, dok je reviziju pojedinačnih i konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja Erste Bank a.d. za 2017. godinu. obavljalo preduzeće za reviziju PricewaterhouseCoopers d.o.o., Omladinskih brigade 88a, 11070 Beograd.

Svi navedeni godišnji finansijski izveštaji su dobili pozitivno mišljenje od strane navedenih ovlašćenih revizora.

3. Izabrane finansijske informacije

3.1 Izabrane finansijske informacije o Izdavaocu

U nastavku su prikazani finansijski podaci za 2016. i 2017. poslovnu godinu, odabrani iz revidiranih konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja.

Konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završila 31. decembra 2016., revidirani su od strane nezavisnog revizora, preduzeće za reviziju Ernst & Young d.o.o. Beograd.

Konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završila 31. decembra 2017., revidirani su od strane nezavisnog revizora, preduzeće za reviziju PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd.

Prikazane odabrane finansijske podatke potencijalni investitori bi trebalo da čitaju zajedno sa revidiranim Finansijskim izveštajima za godinu koja je završila 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2017. godine, uključujući i Napomene uz Finansijske izveštaje.

Podaci iz revidiranih konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja:

Konsolidovani bilans uspeha Izdavaoca za 2016. i 2017. godinu:

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Neto kamatni prihod	5.921.346	6.353.942
Neto prihod od naknada i provizija	1.484.022	1.506.763
Neto rezultat po osnovu finansijskih instrumenata	198.957	281.304
Neto dobitak po osnovu kursnih razlika, efekata ugovorene valutne klauzule i zaštite od rizika	205.733	216.065
Ostali poslovni prihodi	272.254	254.083
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(605.711)	41.310
Ukupni rashodi (troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi; troškovi amortizacije; ostali rashodi)	(5.872.612)	(5.772.151)
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	2.209.700	2.881.316
Porez na dobit	(11.739)	(166.319)
Gubitak/dobitak po osnovu odloženih poreza	(88.346)	(42.976)
DOBIT TEKUĆE GODINE	2.109.615	2.672.021

Izvor: revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2016. i revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2017.

Banka je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine ostvarila neto dobitak od 2.672 miliona dinara, što predstavlja povećanje od 26,66% u odnosu na prethodnu godinu.

Neto prihodi od kamata u 2017. godini čine 73,43% ukupnih neto prihoda i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 7,31%.

U **prihodima od kamata**, najveće učešće imaju prihodi po osnovu kamata od stanovništva koji učestvuju sa 43,47%, kao i prihodi od kamata po kreditima odobrenim drugim preduzećima od 30,51%.

U ukupnim **rashodima kamata**, najznačajnije učešće imaju rashodi kamata po osnovu depozita stranih lica od 28,18%, rashodi kamata po osnovu depozita sektora banaka od 26,64% i rashodi kamata drugih komitenata od 16,34%.

Neto prihod od naknada u 2017. godini čine 17,41% ukupnih neto prihoda i u odnosu na prethodnu godinu beleži povećanje od 1,53%.

U ukupnim **prihodima od naknada**, najznačajniji su prihodi od naknada i provizija poslova platnog prometa u zemlji i u inostranstvu, koji učestvuju u ukupnim prihodima od naknada i provizija sa 56,36%, odnosno prihodi od naknada i provizija za depozitne poslove sa 31,42%.

U ukupnim **rashodima od naknada**, najznačajniji su rashodi od naknada i provizija poslova platnog prometa u zemlji i u inostranstvu sa učešćem od 63,68% dok rashodi ostalih naknada i provizija iznose 36,32%

Ostali rashodi se najvećim delom sastoje od troškova profesionalnih usluga (34,24%), troškova zakupa (10,03%), troškova premija osiguranja (12,28%), troškova reklame i propagande (7,62%), kao i troškova doprinosa na zarade na teret poslodavca (8,21%).

Konsolidovni izveštaj o ostalom rezultatu Izdavaoca za 2016. i 2017 godinu:

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Dobitak perioda	2.109.615	2.672.021
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Aktuarski dobici/(gubici)	(2.282)	11.360
Ostalo	-	(246)
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	78.298	152.793
Efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(474)	(9.527)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	(11.673)	(19.984)
Ukupan ostali rezultat perioda	63.869	134.396
UKUPAN REZULTAT PERIODA	2.173.484	2.806.417

Izvor: revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2016. i revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2017.

Konsolidovani bilans stanja Izdavaoca za 2016. i 2017. godinu:

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.246.670	20.774.027
Kredit i potraživanja od drugih banaka i finansijskih organizacija	1.210.065	2.198.970
Kredit i potraživanja od komitenata	96.462.922	110.472.729
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	28.866.162	32.312.509
Investicije u zavisna društva	118	118
Osnovna sredstva, investicione nekretnine i nematerijalna ulaganja	1.331.079	1.334.170
Ostala sredstva	989.816	1.172.046
UKUPNA IMOVINA	148.106.832	168.264.569
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	51.428.201	51.859.707
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	75.290.829	91.982.128
Subordinirane obaveze	1.764.606	1.354.523
Ostale obaveze	1.369.188	2.007.785
Kapital	18.254.009	21.060.426
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL	148.106.832	168.264.569

Izvor: revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2016. i revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2017.

Ukupna **bilansna suma** Banke na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 168.265 miliona dinara i beleži rast u 2017. godini od 13,61% u odnosu na 31. decembar 2016. godine.

Tržišno učešće aktive Banke u odnosu na ukupnu aktivu bankarskog tržišta Srbije u 2017. godini je 4,49%, dok je tržišno učešće Banke u odnosu na ukupnu aktivu bankarskog tržišta Srbije u 2016. godini 3,97%.

Gotovina i sredstva kod centralne banke su na dan 31. decembra 2017. godine ostvarili rast od 7,94% u 2017. godini u odnosu na isti datum 2016. godine, najvećim delom usled rasta na poziciji Obavezne dinarske i devizne rezerve kod NBS.

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija su na dan 31. decembra 2017. godine ostvarili rast od 81,72% u odnosu na isti datum 2016. godine.

Kredit i potraživanja od komitenata su na dan 31. decembar 2017. godine ostvarili rast od 14,52% u odnosu na 2016. godinu.

U 2017. godini, u okviru bruto kredita i potraživanja od komitenata najveće učešće imaju kredit i potraživanja od drugih preduzeća sa 51,98% i stanovništva koje učestvuje sa 43,25%.

U okviru kredita i potraživanja od komitenata na dan 31. decembra 2017. godine, stanje bruto kratkoročnih kredita beleži rast od 13,42% u odnosu na 2016. godinu, dok stanje bruto dugoročnih kredita beleži rast od 10,83% u odnosu na 2016. godinu.

Stanje bruto dinarskih kredita i potraživanja od komitenata na dan 31. decembra 2017. godine beleži rast od 18,00% u odnosu na 2016. godinu, dok stanje bruto deviznih kredita i potraživanja od komitenata na dan 31. decembra 2017. godine beleži rast od 8,58% u odnosu na 2016. godinu.

Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata na dan 31. decembar 2017. godine su ostvarili rast od 11,94% u odnosu na isti datum 2016. godine.

U strukturi ukupnih obaveza na dan 31. decembra 2017. godine, **depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci** učestvuju sa 35,23%. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci zabeležili su rast od 0,84% u odnosu na 2016. godinu.

U strukturi ukupnih depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci, najveće učešće, od 69,51%, imaju primljeni krediti, koji beleže rast u odnosu na 31. decembar 2016. godine od 29,46%. Ostali depoziti čine 24,17% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i beleže pad u odno-su na 31. decembar 2016. godine za 41,55%.

Kratkoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci čine 30,61% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i na dan 31. decembar 2017. godine, beleže pad od 28,07% u odnosu na 31. decembar 2016. godine. Dugoročni depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci čine 69,39% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i na dan 31. decembar 2017. godine, beleže rast od 22,58% u odnosu na 31. decembar 2016. godine.

Dinarski depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci čine 9,81% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i na dan 31. decembar 2017. godine, beleže rast od 22,53% u odnosu na 31. decembar 2016. godine. Devizni depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci čine 90,19% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i na dan 31. decembar 2017. godine, beleže pad od 1,06% u odnosu na 31. decembar 2016. godine.

U strukturi ukupnih obaveza na dan 31. decembra 2017. godine, najveće učešće imaju **depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima** sa 62,49%. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima zabeležili su rast od 22,17% u odnosu na isti dan 2016. godine.

U strukturi ukupnih depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima, najveće učešće imaju transakcioni depoziti od 56,38% i beleže rast u odnosu na 31. decembar 2016. godine za 36,02%. Štedni depoziti čine 23,07% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima i beleže pad u odnosu na 31. decembar 2016. godine za 6,83%. Ostali depoziti čine 8,85% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima i beleže rast u odnosu na 31. decembar 2016. godine za 54,09%.

Kratkoročni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima čine 82,06% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima ina dan 31. decembar 2017. godine, beleže rast od 32,64% u odnosu na 31. decembar 2016. godine. Dugoročni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima čine 17,94% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima i na dan 31. decembar 2017. godine, beleže pad od 10,25% u odnosu na isti dan 2016. godine.

Dinarski depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima čine 31,52% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima i na dan 31. decembar 2017. godine, beleže rast

od 25,81% u odnosu na 31. decembar 2016. godine. Devizni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima čine 68.48% ukupnih depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima i na dan 31. decembar 2017. godine, beleže rast od 20,56% u odnosu na isti dan 2016. godine.

Subordinirane obaveze u 2017. godini i beleže pad od 23,24% u odnosu na 31. decembar 2016. godine.

Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu Izdavaoca za 2016. i 2017. godinu

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Akcijski kapital	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475
Ostale rezerve	5.652.233	7.679.824
Revalorizacione rezerve	283.968	418.346
Akumulirani dobitak	2.098.442	2.732.925
Ukupno	18.199.118	20.995.570
Manjinski interes	54.892	64.856
Ukupno kapital	18.254.009	21.060.426

Izvor: revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2016. i revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2017.

Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine Izdavaoca za 2016. i 2017. godinu:

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	553.831	(8.401.470)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(4.915.704)	(115.379)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	6.730.687	9.622.241
Neto povećanje/smanjenje gotovine	2.368.813	1.105.392
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	8.726.264	11.300.417
Pozitivne kursne razlike	6.676.853	10.214.318
Negativne kursne razlike	(6.471.513)	(9.989.258)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	11.300.417	12.630.868

Izvor: revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2016. i revidirani konsolidovani godišnji finansijski izveštaji za godinu koja se završava 31.12.2017.

3.2 Uporedni podaci za odgovarajuća međurazdoblja

Podaci iz nerevidiranih konsolidovanih šestomesečnih finansijskih izveštaja

Odabrane finansijske informacije za razdoblje kraće od jedne godine, kao i uporedivi podaci iz istog perioda prethodne godine, koji su navedeni u nastavku, potiču iz nerevidiranih, konsolidovanih finansijskih izveštaja Izdavaoca za prvih šest meseci 2017. i 2018. godine.

Konsolidovani šestomesečni bilans uspeha Izdavaoca za 2017. i 2018. godinu:

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Neto kamatni prihod	3.170.027	3.283.809
Neto prihod od naknada i provizija	748.839	768.207
Neto rezultat po osnovu finansijskih instrumenata	133.626	88.588
Neto dobitak po osnovu kursnih razlika, efekata ugovorene valutne klauzule i zaštite od rizika	68.256	202.197
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	52.897	(604.238)
Ostali prihodi	103.051	48.892
Ukupan neto poslovni prihod	4.276.696	3.787.455
Ostali prihodi	0	182.190
Ukupni rashodi (troškovizarada, naknada zarada i ostali lični rashodi; troškovi amortizacije; ostali rashodi)	(2.678.677)	(3.022.778)
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	1.598.019	946.867
Porez na dobit	(54.308)	(41.335)
Gubitak/ dobitak po osnovu odloženih poreza	(36.934)	1.506
DOBIT PERIODA	1.506.777	907.038

Izvor: nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2017. i nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2018.

Konsolidovani šestomesečni bilans stanja Izdavaoca za 2017. i 2018. godinu:

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.641.847	22.283.534
Kredit i potraživanja od drugih banaka i finansijskih organizacija	961.516	3.439.324
Kredit i potraživanja od komitenata	98.616.852	125.137.253
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	28.906.933	33.067.240
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	118
Osnovna sredstva, investicione nekretnine i nematerijalna ulaganja	1.067.662	1.517.263
Ostala sredstva	1.019.629	1.244.383
UKUPNA IMOVINA	149.214.557	186.689.115
Obaveze po osnovu derivata	38.019	44.592
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	48.225.763	62.032.383
Obaveze prema klijentima	78.064.775	99.643.648
Subordinirane obaveze	1.554.239	1.181.035
Ostale obaveze	1.525.256	1.977.124
Kapital	19.806.505	21.810.333
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL	149.214.557	186.689.115

Izvor: nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2017. i nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2018.

Konsolidovani šestomesečni izveštaj o ostalom rezultatu Izdavaoca za 2017. i 2018. godinu

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Dobitak perioda	1.506.777	907.038
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Aktuarski dobici/(gubici)	0	0
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(53.032)	(402.780)
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	755	539.089
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	(8.068)	(25.974)
Ukupan ostali rezultat perioda	(60.345)	110.335
UKUPAN REZULTAT PERIODA	1.446.432	1.017.373

Izvor: nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2017. i nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2018

Konsolidovani šestomesečni izveštaj o promenama na kapitalu Izdavaoca za 2017. i 2018. godinu

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Akcijski kapital	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475
Ostale rezerve	7.679.824	9.717.065
Revalorizacione rezerve	329.688	529.581
Akumulirani dobitak	1.572.337	1.323.263
Ukupno	19.746.324	21.734.384
Manjinski interes	60.181	75.949
Ukupno kapital	19.806.505	21.810.333

Izvor: nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2017. i nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2018

Konsolidovani šestomesečni izveštaj o tokovima gotovine Izdavaoca za 2017. i 2018. godinu

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(1.424.741)	(7.364.929)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	66.988	(392.510)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	759.968	5.787.735
Neto povećanje/smanjenje gotovine	(597.785)	(1.969.704)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	11.300.417	12.630.868
Pozitivne kursne razlike	5.338.530	4.447.364
Negativne kursne razlike	(5.265.393)	(4.245.759)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	10.775.769	10.862.769

Izvor: nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2017. i nerevidirani konsolidovani šestomesečni finansijski izveštaji za period od 01.01.-30.06.2018

4. Faktori rizika

Investitori treba da razmotre različite faktore i tipove rizika pre donošenja odluke o investiranju u Obveznice Izdavaoca.

Investitori se stoga pozivaju da se sa pažnjom odnose prema informacijama prezentovanim dalje u tekstu kako bi se upoznali sa opštim i specifičnim rizicima prisutnim u poslovanju Izdavaoca, čijom realizacijom mogu nastati negativni efekti na finansijski rezultat i kapital Izdavaoca, a posledično i na sposobnost Izdavaoca da ispunjava svoje obaveze po Obveznicama koje su predmet investiranja. Informacije o rizicima prisutnim u poslovanju Izdavaoca treba pročitati i interpretirati zajedno sa ostalim informacijama prezentovanim u Prospektu.

Rizici opisani dalje u tekstu nisu ujedno i svi rizici koji mogu uticati na Izdavaoca i Obveznice. Iako je Izdavalac savesno i prema svojem najboljem saznanju nastojao da prikaže bitne, predvidive i uobičajene rizike u delatnosti koju obavlja, moguće je da postoje ili nastanu drugi događaji i okolnosti, koji nisu bili poznati Izdavaocu, odnosno koje nije mogao predvideti, a takođe predstavljaju rizik povezan sa Izdavaocem i/ili Obveznicama.

Prilikom ulaganja u Obveznice, svaki investitor mora proceniti i preuzeti rizike povezane s Obveznicama kao i faktore rizika koji su povezani s Izdavaocem. Prilikom donošenja odluke o upisu, uplati i trgovanju Obveznicama svaki investitor se, takođe, upućuje na sopstvenu ocenu i procenu podataka o poslovanju, finansijskom položaju Izdavaoca, uslovima izdavanja, kao i uticaja ostalih podataka opisanih u Prospektu. Faktori rizika i druge činjenice navedene u Prospektu mogu da utiču na sposobnost Izdavaoca da uredno ispunjava svoje obaveze u vezi sa izdavanjem Obveznica.

4.1 Uopšteno o rizicima

Imajući u vidu delatnost kojom se bavi, Banka je sklona preuzimanju različitih vrsta rizika u svom poslovanju i stoga je prisutnost rizika opšta karakteristika različitih poslovnih aktivnosti Banke. Sa tim u vezi, Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je uključen u sve njene poslovne aktivnosti i kojim se obezbeđuje da rizični profil Banke bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima, odnosno utvrđenim prihvatljivim nivoom rizika.

Sistem upravljanja rizicima podrazumeva upravljanje svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i obuhvata identifikovanje rizika, merenja odnosno procene rizika, ublažavanja rizika i praćenja rizika, uključujući nadzor i izveštavanje o rizicima, a sve u cilju njihovog smanjenja na prihvatljiv nivo, uz pridržavanje načela stabilnosti, sigurnosti, likvidnosti i rentabilnosti poslovanja.

Prihvatljiv nivo rizika Banke, odnosno njena sklonost ka rizicima, predstavlja strukturu i maksimalni nivo rizika koje je Banka spremna da preuzme sa strateškog aspekta. Sklonost Banke ka rizicima se određuje uzimajući u obzir postojeće strateške i poslovne planove. Obezbeđenje poslovanja u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima se postiže kroz redovan proces planiranja za narednu poslovnu godinu, kao i naredne četiri poslovne godine, implementacijom operativnih ciljeva za pojedinačne vrste rizika i limita poslovanja, obezbeđujući na taj način integrisanost sistema upravljanja rizicima u sve poslovne aktivnosti Banke.

Banka posluje u Bazel III regulatornom okruženju i nastoji da u srednjem roku dostigne napredne pristupe merenja rizika i obračuna kapitalne adekvatnosti. Trenutno primenjeni postupci merenja, odnosno procenjivanja rizika obuhvataju adekvatne kvantitativne i/ili

kvalitativne metode i modele u skladu sa najboljom profesionalnom praksom koji omogućavaju upravljanje rizičnim profilom Banke.

Sistem upravljanja rizicima je zasnovan na načelu integriteta i u isključivoj je nadležnosti posebnog organizacionog sektora čiji su ciljevi upravljanje i kontrola rizika kroz:

- upravljanje i optimizaciju kreditnog kvaliteta portfolija i troška rizika;
- planiranje, definisanje i nadzor prihvatljivog nivoa različitih rizika kao i adekvatnosti kapitala u odnosu na preuzete rizike;
- definisanje, u skladu sa regulatornim okvirom Narodne banke Srbije i standardima Erste Grupe, pravila, metodologija, limita rizika, politika i strategije za upravljanje rizicima;
- omogućavanje konzistentnosti i transparentnosti u procesu identifikovanja, merenja, upravljanja, nadzora i izveštavanja o rizicima;
- potvrdu i validaciju metoda i modela za merenje rizika;
- kvantifikaciju i stresno testiranje uticaja promene ekonomskog okruženja i makroekonomskih uslova na finansijski rezultat, kapital i rizični profil;
- uspostavljanje poslovne prakse i kulture zasnovane na upravljanju rizicima.

U nastavku se navode rizici kojima je Banka izložena i koji mogu uticati na njenu sposobnost da ispunjava svoje obaveze koje proističu iz Obveznica.

4.2 Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Banka identifikuje, meri i procenjuje kreditni rizik prema kreditnoj sposobnosti svakog pojedinačnog dužnika i njegovoj urednosti u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i prema kvalitetu instrumenata obezbeđenja. Pored procesa procene i praćenja boniteta pojedinačnih klijenata, Banka primenjuje upravljanje, kontrolu i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija i /ili pod-portfolija klijenata.

Banka na kvalitet kreditnog portfolija takođe utiče aktivnim upravljanjem instrumentima obezbeđenja potraživanja.

Na kreditnu sposobnost klijenata Banke i kvalitet klijentskog portfolija utiču (i) opšti ekonomski uslovi kao i uslovi specifični za određeni sektor poslovanja klijenta, (ii) pozicioniranje klijenta u okviru svoje delatnosti, (iii) promene visine kamatnih stopa, (iv) promena i nestabilnost deviznog kursa, (v) kreditni rejting klijenta, (vi) nivo zaduženosti klijenta, (vii) drugi eksterni faktori poslovnog okruženja i/ ili regulative kao i faktori vezani sa samoga klijenta.

Kreditni rizik obuhvata (i) rezidualni rizik, (ii) rizik smanjenja vrednosti potraživanja, (iii) rizik izmirenja/ isporuke, (iv) rizik druge ugovorne strane i (v) valutno indukovani kreditni rizik.

Rezidualni rizik (engl. residual risk) je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja (dilution risk) je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.

Rizik izmirenja/ isporuke (settlement risk) je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja

obaveza druge ugovorne strane, po transakcijama slobodne isporuke, na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke.

Rizik druge ugovorne strane (counterparty credit risk) je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

Valutno indukovani kreditni rizik (currency induced credit risk) je prisutan kod klijenata čiji prihodi nisu valutno usklađeni sa kreditnom zaduženošću i predstavlja rizik da dužnik neće izvršiti obaveze prema Banci usled značajne depresijacije valute u kojoj su indeksirani prihodi i posledičnog povećanja kreditne zaduženosti prema Banci izraženoj u toj valuti.

Više detalja o izloženosti kreditnom riziku u toku 2016. i 2017. poslovne godine navedeno je u okviru Napomena uz finansijske izveštaje koje čine sastavni deo ovog Prospekta.

4.3 Rizik likvidnosti i upravljanje izvorima finansiranja

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Razlikuju se rizik likvidnosti izvora finansiranja i tržišni rizik likvidnosti.

Rizik likvidnosti izvora finansiranja (funding liquidity risk) je uzrokovan većim od očekivanog povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemogućnošću pribavljanja novih izvora finansiranja.

Tržišni rizik likvidnosti (market liquidity risk) nastaje usled otežanog pretvaranja finansijske imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu ili nedovoljne dubine tržišta.

Banka, kao kreditna institucija, u svom poslovanju preuzima na sebe rizik likvidnosti s obzirom na ročnu neusklađenost izvora i plasmana. Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, sa aspekta strukturne likvidnosti, Banka nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja i da upravlja aktivom i pasivom, kao i da u svakom trenutku raspolaže sa dovoljno visoko likvidnom finansijskom imovinom koja može biti korišćena za obezbeđenje dodatne likvidnosti. Upravljanje operativnom likvidnošću uključuje kontinuiranu procenu i praćenja na dnevnom nivou kratkoročnih očekivanih novčanih tokova po svim materijalno značajnim valutama i ispunjenje svih pokazatelja likvidnosti utvrđenih od strane Narodne banke Srbije i Erste Grupe.

Više detalja o izloženosti ovom riziku u toku 2016. i 2017. poslovne godine navedeno je u okviru Napomena uz finansijske izveštaje koje čine sastavni deo ovog Prospekta.

4.4 Tržišni rizik

Tržišni rizici predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki koje nastaju usled kretanja cena na tržištu, uključujući promene kamatnih stopa, kurseva valuta, cena hartija od vrednosti i cena robe.

Tržišni rizik se može identifikovati u Knjizi trgovanja, gde nastaje po osnovu promena kamatnih stopa, kurseva valuta i transakcijama hartijama od vrednosti i Bankarskoj knjizi, gde prevashodno nastaje po osnovu promena kamatnih stopa.

Upravljanje tržišnim rizikom je osigurano kroz uspostavljanje različitih vrsta limita u zavisnosti od druge ugovorne strane i vrste imovine kojom se trguje, kao i kroz primenu različitih

naprednijih tehnika kvantitativne analize vrednovanja izloženosti Banke ovom riziku. Proces nadzora i izveštavanja se sprovodi kontinuirano, na dnevnoj osnovi.

Više detalja o izloženosti tržišnom riziku u toku 2016. i 2017. poslovne godine navedeno je u okviru Napomena uz finansijske izveštaje koje čine sastavni deo ovog Prospekta.

4.5 Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Banke.

Banka kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom, podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjenja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Banka je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, provale, krađe vredne imovine i opštu odgovornost. Specifični rizici Banke obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Više detalja o operativnom riziku u toku 2016. i 2017. poslovne godine navedeno je u okviru Napomena uz finansijske izveštaje koje čine sastavni deo ovog Prospekta.

4.6 Sistemski rizik

Sistemski rizik se može opisati kao rizik koji se javlja u slučaju neželjenih događaja i okolnosti u celokupnom finansijskom sektoru, koji ima za posledicu nestabilnost finansijskog sistema u celini.

Erste banka se pridržava svih propisa koje donose tela nadležna za nadzor i kontrolu poslovanja, bez obzira na to da li je reč o zakonski obavezujućim propisima ili načelima dobrog poslovanja, što za posledicu ima smanjenje sistemskih rizika. Erste banka takođe prati sistemski rizik i praćenjem konkurencije.

4.7 Rizik uticaja promene kamatnih stopa na finansijske rezultate Izdavaoca

Izdavalac ostvaruje većinu svog prihoda od tzv. neto kamatnog prihoda, odnosno razlike između kamatnih stopa koje zaračunava na kreditne plasmane i kamatnih stopa koje plaća na izvore finansiranja.

Kamatne stope su osetljive na mnoge faktore na koje Izdavalac ne može da utiče, kao npr. inflaciju, monetarnu politiku centralnih banaka i nacionalnih vlada, inovaciju finansijskih usluga, povećanje tržišne konkurencije, domaće i međunarodne ekonomske i političke uslove, kao i druge faktore.

Pored faktora konkurentskog pritiska na marže, promene u nivou kamatnih stopa mogu takođe uticati na razliku (maržu) između kamatne stope koju kreditna institucija plaća za pozajmljivanje sredstava od deponenata i drugih zajmodavaca i kamatne stope koju kreditna institucija zaračunava na zajmove koje odobrava svojim klijentima.

Ukoliko se kamatna marža smanji, neto kamatni prihod se takođe smanjuje, ukoliko Izdavalac ne uspe to smanjenje da kompenzuje sa povećanjem ukupnog iznosa sredstava koje pozajmljuje svojim klijentima.

Monetarna politika ekstremno niske kamatne stope, praćena sa kvantitativnim ublažavanjem, predstavlja dodatni izazov za stabilnost kamatne marže, budući da bi se potencijal za snižavanje kamatnih stopa na depozite mogao iscrpeti pre nego što kamatne stope na kreditne plasmane dosegnu ravnotežu.

Takođe, u okruženju vrlo niskih, ili čak negativnih kamatnih stopa, Izdavalac će snositi povećane troškove održavanja regulatornog i bonitetnog zahteva za zaštitni sloj likvidnosti (liquidity buffer) koji se drži u gotovini i visoko likvidnoj imovini.

Povećanje stopa na kreditne plasmane klijentima takođe može negativno uticati na kamatni prihod ukoliko će takvo povećanje stopa imati za posledicu smanjenje volumena kreditnog portfelja Izdavaoca.

Iz konkurentskih razloga, Izdavalac može takođe da odluči da povisi kamatne stope koje plaća na depozite bez da bude u mogućnosti istovremeno da poveća kamatne stope na kreditne plasmane, što za posledicu može imati smanjenje neto kamatne marže.

Na kraju, ročna neusklađenost izvora finansiranja i plasmana u bilo kojem trenutku bi, u slučaju promena kamatnih stopa, mogla dovesti do smanjenja neto kamatne marže Izdavaoca i imati negativne posledice na njegov neto kamatni prihod te time i na poslovanje, poslovne rezultate i finansijski položaj.

4.8 Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika sa mogućnošću da dovede do gubitaka dovoljno velikih da ugroze finansijski rezultat i kapital Banke ili njenu sposobnost da obavlja svoju osnovnu delatnost.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja iznosi najmanje 10% kapitala Banke obračunatog u skladu sa Odlukom NBS kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- izloženost sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su izloženosti prema dužnicima iz istog privrednog sektora ili geografskih područja, dužnicima koji pružaju iste vrste proizvoda i usluga, kreditnim proizvodima u određenoj valuti, primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika (npr. izloženosti prema jednoj vrsti sredstava obezbeđenja ili instrumenata kreditne zaštite), uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Rizikom koncentracije se upravlja izbegavanjem prekomernih koncentracija kroz posebne

smernice, odnosno definisanjem nivoa izloženosti i kreditnih limita na različitim nivoima agregacije sa ciljem održavanja diversifikovanog portfolija.

U skladu sa zahtevima regulative Narodne banke Srbije, Banka je kontinuirano usaglašena sa sledećim limitima izloženosti prema dužnicima:

- velika izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Banke ;
- zbir svih velikih izloženosti ne sme preći 400% kapitala Banke;
- Pored navedenog, zbir svih izloženosti prema licima povezanim sa Bankom ne sme preći 20% kapitala Banke, u skladu sa internim aktima Banke.

Više detalja o riziku koncentracije u toku 2016. i 2017. poslovne godine navedeno je u okviru Napomena uz finansijske izveštaje koje čine sastavni deo ovog Prospekta.

4.9 Rizik ulaganja

Rizici ulaganja Banke obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine. Izloženošću prema riziku ulaganja se upravlja u skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, tj. uspostavljanjem limita na način da ulaganje Banke u kapital pravnog lica, koje nije lice u finansijskom sektoru, ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Više detalja o riziku ulaganja u toku 2016. i 2017. poslovne godine navedeno je u okviru Napomena uz finansijske izveštaje koje čine sastavni deo ovog Prospekta.

4.10 Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja.

Izloženost Banke riziku zemlje je niska iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Banke zanemarljivo.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

4.11 Rizik usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u usklađivanju poslovanja sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka.

Banka se u svom poslovanju pridržava svih propisa koje donose tela nadležna za nadzor i regulisanje poslovanja, bez obzira da li su u pitanju zakonski obvezujući propisi ili načela

dobrog poslovanja, što za posledicu ima smanjenje izloženosti riziku usklađenosti poslovanja.

4.12 Makroekonomski rizik

Makroekonomski rizik se može opisati kao rizik koji se javlja u slučaju neželjenih događaja i okolnosti u celokupnom finansijskom sektoru, reflektovanih kroz generalne makroekonomske faktore kao što su stopa ekonomskog rasta, kamatne stope, nezaposlenost, kretanje kurseva valuta, itd. Makroekonomski rizik ima za posledicu nestabilnost finansijskog sistema u celini, obzirom da je svojstven svim finansijskim institucijama kao i privrednim društvima.

Makroekonomskim rizikom Banka proaktivno upravlja sprovođenjem stresnog testiranja uticaja promene ekonomskog okruženja i makroekonomskih uslova na finansijski rezultat, kapital i rizični profil Banke i sledstvenim blagovremenim reagovanjem na rezultate istog.

4.13 Rizici povezani sa akvizicijama

U budućnosti Banka se može odlučiti za akviziciju drugih poslovnih subjekata. Prilikom akvizicije može se dogoditi da nisu poznate sve stvarne i potencijalne obveze društva koje je predmet preuzimanja, te će zbog toga i sposobnost Banke da ostvari rast kroz akvizicije zavisiti, između ostalog, od sposobnosti Banke da identifikuje prikladne akvizicije ili prilike za ulaganje kao i uspešnosti potpune realizacije takvih transakcija. Osim toga, može se dogoditi da Banka u budućnosti neće moći da ostvari stope rasta kakve je ostvarivala u prethodnim periodima. Uz to, integracija preuzetih subjekata može biti prilično zahtevna i može se dogoditi da Banka ne ostvari sinergijske efekte i druge prilikom akvizicije očekivane pozitivne učinke. Neuspeh u tom smislu mogao bi značajno negativno uticati na operativno poslovanje Banke.

4.14 Rizik kvara i/ili pada informacionog sistema

Banka se u svom poslovanju snažno oslanja na informacione sisteme. Bilo kakav kvar, prekid ili pad informacionog sistema mogao bi da rezultira greškama i prekidima sistema upravljanja rizicima, odnosno osnovnog poslovanja Banke.

Ukoliko bi nastao kvar informacionih sistema Banke, uključujući rezervne (back-up) sisteme, čak i za kratko vreme, ili ako bi se pokazalo da su njegovi planovi kontinuiteta poslovanja u hitnim slučajevima neefikasni, Banka ne bi bila u mogućnosti da pravovremeno pruži usluge određenim klijentima te bi mogao biti suočena sa rizikom gubitka klijenata, kao i sa reputacionim rizikom.

Isto tako, privremeno prekidanje rada informacionih sistema Banke, moglo bi rezultirati troškovima koji su potrebni za ponovno uspostavljanje redovnog poslovanja. Ne može se sa sigurnošću reći da se takvi kvarovi ili prekidi neće dogoditi ili da ih Banka može na odgovarajući način rešavati ako se zaista dogode.

Ako bi došlo do takvih kvarova ili prekida, to bi imalo značajne negativne posledice na poslovanje, finansijski položaj, poslovne rezultate i poslovne izgleda Banke. Takođe, ne može se sa sigurnošću tvrditi da će razvoj ili primena nekog novog sistema ili procesa dovesti do željenih koristi za poslovanje Banke, ili da neće doći do kvarova ili prekida poslovanja koji bi negativno uticali na poslovanje, finansijski položaj, poslovne rezultate i izgleda Banke.

4.15 Rizik neefikasnosti strategija upravljanja rizicima i tehnika interne kontrole

Tehnike i strategije upravljanja rizicima, koje primenjuje Banka, nisu, a možda neće biti ni u budućnosti, potpuno efikasne za ublažavanje izloženosti Banke rizicima u celokupnom tržišnom okruženju ili izloženosti svim vrstama rizika, uključivši rizike koje ne uspe da identifikuje ili predvidi.

Neki od kvantitativnih alata i metoda upravljanja rizicima se zasnivaju na posmatranju istorijskog tržišnog ponašanja. Banka primenjuje različite statističke i druge alate za ova posmatranja kako bi mogla kvantifikovati izloženost riziku.

Tokom globalne finansijske krize, finansijska tržišta su doživela izuzetno visoke nivoe fluktuacije (nagle promene cena) i raspada istorijski posmatranih korelacija unutar klasa imovine, povezano sa ekstremno ograničenom likvidnošću. U takvom tržišnom okruženju alati za upravljanje rizicima i metode Banke nisu pomogle da se predvide neki od gubitaka koje je imala, a i u buduću se može dogoditi, u sličnim okolnostima, da ne uspe da predvidi buduće važne izloženosti rizicima.

Takođe, u svom kvantitativnom modeliranju, Banka ne uzima uvek sve rizike u obzir pri čemu donosi razne zaključke u vezi sveukupnog okruženja i/ili implicitno razmatra rizike u svojim kvantifikovanim pristupima, što se može ili ne mora ostvariti. Kao rezultat toga, izloženosti rizicima mogu proizaći iz faktora koji nisu predviđeni ili tačno procenjeni na osnovu statističkih modela Banke.

Ukoliko nastanu okolnosti koje Izdavalac nije identifikovao, očekivao ili tačno procenio prilikom razvoja svojih statističkih modela, gubici bi mogli biti veći od maksimalnih gubitaka predviđenih na osnovu sistema za upravljanje rizicima.

Uz to, kod kvantifikovanja se u obzir ne uzimaju svi rizici ili tržišni uslovi. Ukoliko se pokaže da su mere koje se koriste za procenu i ublažavanje rizika nedovoljne, Banka može doživeti znatne neočekivane gubitke, što bi moglo u znatnom obimu negativno uticati na njeno poslovanje, finansijski položaj i rezultate poslovanja.

4.16 Rizik pada vrednosti nekretnina koje Izdavalac ima u zalozima kao instrument osiguranja

Banka ima značajnu izloženost zasnovanu na kreditima čija je otplata osigurana zalogom na nekretninama.

Cene na tržištu nekretnina zavise od brojnih ekonomskih parametara. Promene mogu nastati i zbog nepredviđenih događanja. Pad vrednosti nekretnina može povećati rizike u vezi pokrivenosti izloženosti instrumentom osiguranja ove vrste kreditnog portfelja i potencijalno dovesti do nižeg stepena naplativosti u slučaju naplate plasmana aktivacijom ovakve vrste instrumenta osiguranja, a što konačno može imati negativan uticaj na finansijski položaj Banke.

4.17 Rizik druge ugovorne strane u poslovanju na finansijskim tržištima

U segmentu poslovanja na finansijskim tržištima Banka je izložena riziku da druga ugovorna strana koja Izdavaocu duguje novčana sredstva, finansijske instrumente ili drugi oblik imovine, neće biti u mogućnosti da izvrši svoju obavezu na datum dospeća. Takav rizik najčešće se pojavljuje u aktivnostima trgovanja finansijskim instrumentima, posredovanju u kupoprodaji finansijskih instrumenata itd. Druge ugovorne strane uključuju brokere i dilere, komercijalne kreditne institucije, investicione banke, društva za upravljanje investicionim i penzionim fondovima, osiguravajuća društva i druge institucionalne klijente. Mnogi od ovih

odnosa izlažu Banku kreditnom riziku u slučaju da druga ugovorna strana ne ispunjava svoje ugovorne obaveze.

Takođe, kreditni rizik Banke se može povećati kada se kolateral koji Banka poseduje ne može realizovati po cenama potrebnim za naplatu celokupnog iznosa zajma ili pokriće celokupnog iznosa derivatne izloženosti. Mnoge strategije umanjena tržišnih rizika i druge strategije upravljanja rizicima koje koristi Banka takođe uključuju transakcije s finansijskim instrumentima drugih ugovornih strana. Neuredno izvršenje obaveza drugih ugovornih strana može pogoršati efikasnost instrumenata umanjena tržišnog rizika i drugih strategija upravljanja rizikom Izdavaoca, dok će u slučaju neispunjenja ugovornih obaveza druge ugovorne strane, Izdavalac pretrpeti gubitke.

Eventualni gubici uzrokovani neispunjenjem obaveza drugih ugovornih strana, koji bi značajno premašili iznose rezervisanja Banke, ili formirali potrebu za povećanjem rezervisanja, mogli bi imati negativne posledice na poslovanje, finansijski položaj i poslovne rezultate Banke.

Zabrinutost u vezi mogućih neispunjenja obaveza od strane neke finansijske institucije može dovesti do značajnog problema likvidnosti, gubitaka ili neispunjenja obaveza drugih finansijskih institucija, s obzirom da je ekonomsko i finansijsko zdravlje mnogih finansijskih institucija međusobno povezano s kreditnim, trgovinskim i drugim odnosima. Čak i primetan nedostatak kreditne sposobnosti jedne institucije može dovesti do problema likvidnosti na celokupnom tržištu.

Ovaj se rizik često smatra sistemskim rizikom, te negativno utiče na kreditne institucije i sve druge vrste posrednika u pružanju finansijskih usluga. Sistemski rizik bi mogao dovesti do toga da Banka kao i druge kreditne institucije prisutne na tržištu na kojem posluje Banka budu primorane da prikupe dodatni kapital, što će im zbog toga biti otežano.

Sistemski rizik bi stoga mogao imati štetne posledice na poslovanje, finansijski položaj, poslovne rezultate, likvidnost i izgled Banke.

4.18 Rizik zavisnosti od menadžmenta i ključnih zaposlenih

Izdavalac se snažno oslanja na svoje zaposlene kao na jednu od glavnih konkurentskih prednosti. Samim tim Izdavalac se mora boriti za zadržavanje najboljih kadrova na svim nivoima kako bi zadržao poziciju na tržištu.

Izdavalac ne može pružiti nikakva jemstva da će uspeti da zadrži postojeći menadžment i druge vodeće zaposlene i da će uspeti da privuče nove kvalitetne zaposlene u budućnosti.

Gubitak ključnih zaposlenih i nemogućnost privlačenja novih mogao bi imati značajan uticaj na poslovanje Izdavaoca.

4.19 Regulatorni rizik

Narodna banka Srbije, na osnovu Zakona o Narodnoj banci Srbije i Zakona o bankama, izdaje i oduzima bankama dozvolu za rad, vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banaka i obavlja druge poslove koji su joj zakonom dati u nadležnost, te donosi podzakonske propise kojima se uređuje bankarsko poslovanje uz istovremeno utvrđivanje standarda stabilnog i sigurnog poslovanja banaka i obezbeđenje očuvanje i jačanje stabilnosti finansijskog sistema.

Svojim odlukama i promenama propisa iz sopstvene nadležnosti, a kojima se uređuje poslovanje banaka, Narodna banka Srbije utiče na poslovnu politiku i rezultat poslovanja Banke. Navedene promene mogu u nekim slučajevima imati za posledicu otežanje poslovanje Banke prouzrokovano strožijim zahtevima, usled čega se takve odluke i promene

propisa uobičajeno smatraju svojevrsnim rizikom povezanim s Izdavaocem.

Banka u svom poslovanju implementira i primenjuje i standarde matične Erste Grupe. Promene istih takođe mogu imati za posledicu otežanje poslovanje Banke.

4.20 Rizik poslovnog okruženja

Rizik poslovnog okruženja podrazumeva rizik neadekvatne reakcije na promene u poslovnom okruženju i određen je političkim, ekonomskim i socijalnim uslovima u zemlji i regionu koji utiču na uspešnost poslovanja Banke ali i klijenata Banke. Rizik poslovnog okruženja pojedine države uključuje sve rizike povezane s mogućom političkom nestabilnošću, a u svojoj krajnosti uključuje i integritet i opstanak države.

Politički i opšti društveni rizik je svojstven svim delovima jednog društva i na njega se iz perspektive pojedine banke, kao i privrednog društva, ne može individualno uticati, odnosno ne može se umanjiti bez obzira primenu tehnika umanjenja rizika.

5. Podaci o izdavaocu

5.1 Osnovni podaci i razvoj Izdavaoca

5.1.1 Poslovno ime Izdavaoca

Naziv kompanije: Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
Skraćeni naziv: Erste Bank AD Novi Sad

5.1.2 Sedište izdavaoca, matični broj, broj izvoda iz odgovarajućeg registra privrednih subjekata u kome je Izdavalac upisan

Sedište: Bulevar oslobođenja br. 5, 21000 Novi Sad, Srbija
Matični broj: 08063818
PIB: 101626723
Broj registracije: BD 974/2005 Agencija za privredne registre

5.1.3 Pravni oblik Izdavaoca, adresa, broj telefona i e-mail adresa

Izdavalac je akcionarsko društvo i kreditna institucija (Banka) koja ima odobrenje Narodne banke Srbije za obavljanje bankarskih i finansijskih usluga.

Pretežna delatnost izdavaoca je Ostalo monetarno posredovanje, šifra delatnosti: 6419

Adresa izdavaoca je Bulevar oslobođenja br. 5, 21000 Novi Sad, Srbija

Telefon 0800 201 201

E-mail: info@erstebank.rs

5.1.4 Datum osnivanja i registracije Izdavaoca

Datum osnivanja Banke je 29.12.1965. godine pod imenom Novosadska banka i štedionica ad Novi Sad.

Banka je osnovana po Zakonu o bankama i drugim finansijskim organizacijama ("Sl. list SRJ", br. 32/93, 61/95, 44/99, 36/2002, 37/2002 i "Sl. glasnik RS" br. 72/03, 61/05, 101/2005 i 107/2005), što je registrovano u Trgovinskom sudu u Novom Sadu, reg. uložak br. 1-1449 i prevedeno u Agenciju za privredne registre pod br. 974 od 02.03.2005. godine. Tokom 2005.

i 2006. godine Erste Group Bank AG Beč je preuzela 100% vlasništva nad Novosadskom bankom ad Novi Sad, a krajem iste godine je promenjeno i poslovno ime preuzete banke u sadašnji naziv Izdavaoca ERSTE BANK AD NOVI SAD.

5.1.5 Događaji značajni za razvoj Izdavaoca

U avgustu 2005. godine većinski paket od 83,3% akcija tadašnje Novosadske banke preuzela je Erste Grupa sa sedištem u Beču. U decembru iste godine banka menja naziv u Erste Bank a.d. Novi Sad.

Do sredine 2006. godine udeo Erste Grupe se povećava na 99,99%. Posle povećanja udela u vlasništvu u Erste Bank a.d. Novi Sad sa 83,3% na 95,6% u jesen 2005. godine, Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen je kupila dodatnih 17.740 akcija, ili 4.41% akcijskog kapitala, od preostalih malih akcionara po istim uslovima i postala vlasnik 99,99% akcija.

U drugoj polovini 2006. godine, nakon uspešne saradnje Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen i austrijske štedionice Steiermärkische Sparkasse AG u okviru Erste & Steiermärkische Bank d.d. (Erste Bank Hrvatska), rukovodstvo obe banke je odlučilo da ojača saradnju u regionu jugoistočne Evrope i u skladu sa tim, a kao deo procesa transfera akcija, Erste Banka prodaje 26% svojih akcija u Erste Bank a.d. Novi Sad štedionici Steiermärkische Sparkasse AG.

Erste Bank a.d. Novi Sad je deo Erste Grupe, jedne od vodećih finansijskih institucija u regionu centralne i istočne Evrope. Erste Grupa je osnovana 1819. godine, kao prva štedionica u tom delu Evrope. Erste Grupa u Srbiji posluje od 2005. godine, kada je preuzela većinski deo akcija tadašnje Novosadske banke, koja potiče od najstarije finansijske institucije u Srbiji, osnovane 1965. godine kao Novosadska štedionica.

Transformacija Novosadske banke u skladu sa standardima Erste Grupe završena je 1. januara 2007. godine.

Takođe, putem intenzivnih ulaganja u zaposlene, infrastrukturu i širenje mreže ekspozitura, Erste Bank a.d. Novi Sad se od regionalne banke, fokusirane na poslovanje u Vojvodini, tokom prethodnih deset godina razvila u kompaniju koja posluje u celoj Srbiji. Pored toga, klijentima koji su aktivni u inostranstvu pruža finansijske i savetodavne usluge preko zavisnih društava Erste Grupe širom centralne i istočne Evrope.

Već više od 10 godina, Erste Banka je posvećena tome da bude zdrava i profitabilna kompanija, koja doprinosi osnaživanju ljudi u finansijskom aspektu njihovog života i širenju prosperiteta u regionu. Erste Banka smatra da je za održivost poslovanja potreban novi poslovni koncept, novo razumevanje tržišta i zajednica u kojima posluje. Iz godine u godinu, Erste Banka ostaje dosledna svom identitetu, konstantno unapređujući svoje prakse, uspostavljanjem jasnih strateških smernica za društveno odgovorno poslovanje.

Globalni okviri delovanja i izveštavanja daju međunarodno priznati standardi održivosti – principi Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija (GDUN), koje Banka aktivno podržava i promoviše još od 2008. godine. Banka je takođe jedna od prvih potpisnica Deklaracije o borbi protiv korupcije GDUN u Srbiji, kao i Principa osnaživanja žena, koje je inicirala i definisala Agencija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women). Od 2018. godine Banka je jedna od prvih potpisnica UN Standarda ponašanja za preduzeća u borbi protiv diskriminacije LGBTI osoba u Srbiji. Banka je takođe jedan od osnivača i veoma aktivnih članica Foruma za odovorno poslovanje još od 2008. godine. Kako bi dodatno osigurala kvalitet i visok standard svog rada i izveštavanja Banka već deset godina izdaje svoj nefinansijski izveštaj o društveno odgovornom delovanju i održivom

razvoju u skladu sa međunarodno priznatom metodologijom Global Reporting Initiative – GRI standardi i posebnog dodatka za finansijski sektor GRI Financial Service Sector Disclosure. Od 2018. godine, Banka je svoju Strategiju društveno odgovornog delovanja, kao i izveštavanje podigla na viši nivo povezavši ih sa Ciljevima održivog razvoja UN-a (Social Development Goals).

5.2 Značajna ulaganja

5.2.1 Opis svih značajnih ulaganja Izdavaoca počev od objavljivanja poslednjih godišnjih finansijskih izveštaja

U drugoj polovini 2017. godine, Erste Bank a.d. Novi Sad je započela jedan od najvažnijih projekata od kada posluje na tržištu Srbije – L.I.F.T. – projekat transformacije Banke kroz uvođenje novog osnovnog informacionog sistema –Temenos T24.

Predviđeno je da ovaj Projekat traje do kraja prve polovine 2020. godine, kada je planirana i puna implementacija novog osnovnog informacionog sistema Banke.

Osnovni cilj predmetnog Projekta je pozicioniranje Erste Bank na domaćem tržištu kao jednog od vodećih igrača u pružanju usluga fizičkim i pravnim licima, kao i puna digitalizacija poslovanja banke, koja je jedan od osnovnih preduslova za zadovoljenje potreba klijenata, povećanje efikasnosti poslovanja i tržišnog učešća, imajući u vidu globalne tendencije razvoja bankarskih usluga u poslednjih nekoliko godina.

Kroz sprovođenje ovog Projekta, Banka će steći bolje razumevanje kako za potrebe svojih klijenata, tako i za potrebe i mogućnosti sopstvenog razvoja.

U skoro svim oblastima poslovanja Banke, Projekat će omogućiti bolje funkcionalnosti imajući u vidu trenutne performanse aktuelnog informacionog sistema Banke.

Sa stanovišta arhitekture novog sistema, Projekat će doneti veoma značajna poboljšanja u poslovanju Banke u budućnosti, uvodeći progresivna rešenja i tehnologije, nove i jednostavnije bankarske proizvode i procese, poboljšanje kvaliteta podataka i predstavljajući temelj transformacije Banke u narednom periodu.

Banka u ovom Projektu ima punu podršku akcionara – Erste Group Bank AG Vienna i Steiermärkische Bank und Sparkassen Graz.

Projekat L.I.F.T. Banka finansira iz sopstvenih sredstava.

5.2.2 Opis budućih ulaganja Izdavaoca

Pored ulaganja opisanog u tački 5.2.1. gore, Banka sprovodi aktivnosti koje se mogu smatrati ulaganjem u razvoj redovnog poslovanja. Nijedna od takvih investicija u dugoročnu imovinu ne bi mogla znatno uticati na njeno redovno poslovanje.

5.2.3 Opis predviđenih izvora finansiranja ulaganja navedenih u tački 5.2.2.

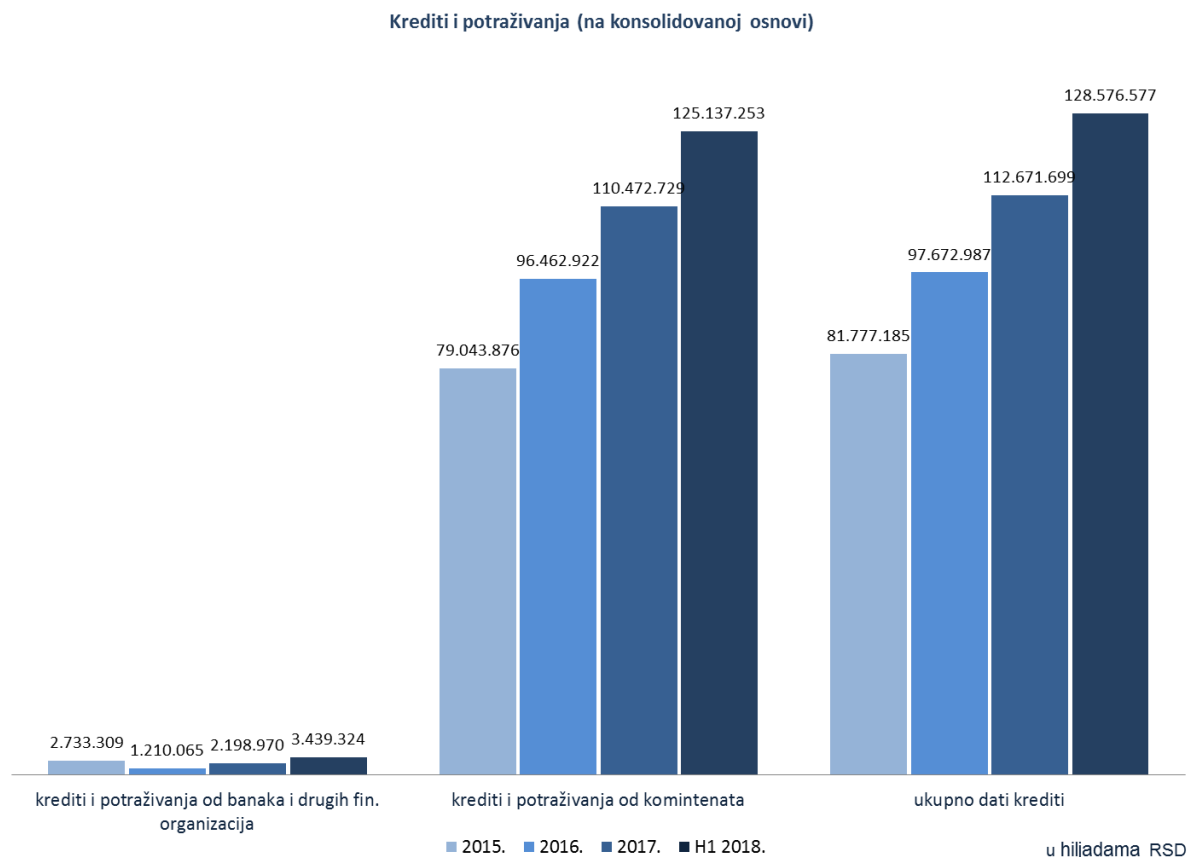
Sva navedena ulaganja se finansiraju iz redovnog poslovanja banke.

6. Pregled poslovanja

6.1 Osnovne delatnosti

6.1.1 Opis predmeta poslovanja

Kreditno poslovanje

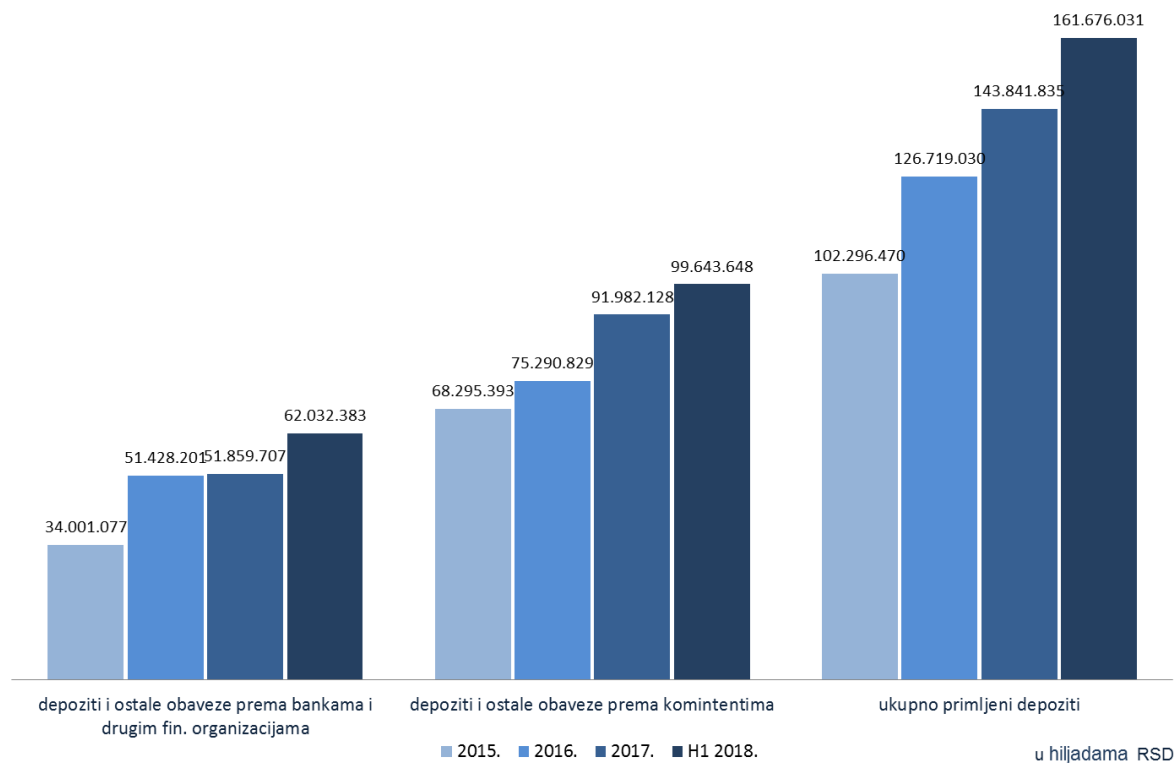
Iznos ukupno datih kredita, na konsolidovanoj osnovi, beleži neprekidni rast i na dan 30.06.2018. godine je bio za 14,12% veći u odnosu na kraj 2017. godine.

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u 2017. godini, na konsolidovanoj osnovi, iznose 2.198.970 hiljada dinara, a najznačajniji deo ovog iznosa se odnosi na Banku. Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija su na dan 31. decembra 2017. godine povećani za 81,77% u odnosu na isti datum 2016. godine.

Kredit i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2017. godine iznose 110.472.729 hiljada dinara, od čega na nivou Banke iznose 104.140.053 hiljada dinara, a na nivou S-Leasing-a iznose 6.332.676 hiljada dinara. Kredit i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2017. godine beleže rast od 14,52% u odnosu na isti datum 2016. godine. Kredit i potraživanja od komitenata Banke, na dan 31. decembra 2017. godine ostvarili su rast od 14,17% u odnosu na 2016. godinu.

Depozitno poslovanje

Depoziti i ostale obaveze (na konsolidovanoj osnovi)

Ukupno primljeni depoziti, na konsolidovanoj osnovi, imaju neprekidan rast i na dan 30.06.2018. su bili za 12,40% veći u odnosu na kraj 2017. godine.

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. godine iznose 51.859.707 hiljada dinara, od čega na nivou Banke iznose 45.570.431 hiljada dinara, dok na nivou S-Leasing-a iznose 6.289.276 hiljade dinara. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. godine beleže rast od 24,02% u odnosu na isti datum 2016. godine. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama Banke, su na dan 31. decembra 2017. godine povećane za 24,14% u odnosu na isti datum 2016. godine. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama Banke u dinarima čine 11,29% stanja depozita na dan 31. decembra 2017. godine (i beleže rast od 20,06% u odnosu na 2016. godinu), dok u stranoj valuti čine 88,71% stanja ovih depozita (i beleže pad od 3,83% u odnosu na 2016. godinu).

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. godine iznose 91.982.128 hiljade dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. godine beleže rast od 8,34% u odnosu na isti datum 2016. godine. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Banke u dinarima čine 31,52% stanja depozita na dan 31. decembra 2017. godine (i beleže rast od 25,81% u odnosu na 2016. godinu), dok u stranoj valuti čine 68,48% stanja ovih depozita (i beleže rast od 20,56% u odnosu na 2016. godinu).

Poslovi sa pravnim licima

Sektor poslova sa pravnim licima svakodnevno podržava poslovanje preko 2.700 klijenata sa godišnjim prihodom preko 1 milion EUR, kao i poslovanje javnog sektora.

Banka korporativnim klijentima pruža dugoročno i kratkoročno finansiranje, investicione i štedne proizvode, domaći i međunarodni platni promet, akreditive i garancije, projektno finansiranje, usluge elektronskog bankarstva itd.

Mala i Srednja preduzeća (MSP)

Klijenti koji su u nadležnosti lokalne komercijalne mreže Sektora poslova sa pravnim licima, a radi se o pravnim društvima sa godišnjim prometom od 1 do 50 miliona EUR. Mreža funkcioniše kroz 4 Komercijalna centra koji pokrivaju celu teritoriju Republike Srbije. Relationship manager-i su locirani u klijentovom okruženju, dok je geografska distribucija usklađena sa filijalama kako bi se smanjili operativni troškovi po transakcijama.

Lokalni veliki korporativni klijenti (LLC)

Klijenti sa konsolidovanim godišnjim prihodom većim od 50 miliona EUR, a koji nisu definisani kao Veliki Korporativni klijenti (GLC), odnosno ne nalaze se na listi GLC klijenata. Lokalni veliki klijenti imaju generalno lokalno poslovanje (u jednoj do dve države) i karakterišu ih veće i kompleksnije potrebe za proizvodima, ili značajni kreditni zahtevi u poređenju sa klijentima MSP.

Veliki korporativni klijenti Grupe (GLC)

Klijenti ili grupe klijenata sa značajnim delovanjem na glavnom tržištu/proširenom glavnom tržištu Erste Grupe, sa konsolidovanim godišnjim prihodom od najmanje 500 miliona EUR. GLC klijenti se nalaze na Grupnoj GLC listi klijenata i u nadležnosti su Grupnog GLC-a.

Poslovna linija GLC pokriva sledeće tipove klijenata:

- Klijente ili grupe klijenata širom regiona sa godišnjim prometom iznad 500 miliona EUR,
- Odabrane klijente sa godišnjim prometom ispod 500 miliona EUR (multinacionalne kompanije ili u slučaju velikih potreba kapitalnog tržišta),
- One koji su na spisku ili koji će biti na spisku pravnih lica u vlasništvu države,
- Finansijske sponzore (npr. fondovi privatnog kapitala). Učesnici finansijskih sponzora (u slučaju većinskog udela) će biti grupisani zajedno sa finansijskim sponzorom, tako da se tretiraju u okviru GLC,
- Međunarodne grupe sa sedištem izvan proširenog ključnog tržišta koje imaju godišnji konsolidovan promet iznad 500 miliona EUR, segmentišu se kao klijenti GLC samo ako imaju uspostavljen poslovni odnos sa Erste Grupom. U suprotnom se lokalna podređena društva takvih međunarodnih grupa segmentišu prema prethodno pomenutom međugraničnom principu.

Javni sektor

Sastoji se od tri osnovne kategorije klijenata: javni sektor, javna preduzeća i nevladine organizacije (NGO). Javni sektor uključuje sledeće kategorije klijenata: državu, ministarstva, državno finansirane fondove i agencije, neprofitne subjekte osnovane od strane države ili pod kontrolom države, regionalne vlade i organizacije finansirane od strane njih, gradske uprave i lokalne samouprave, javno zdravstvo i osiguravajuća društva. Uopšteno javni sektor ne uključuje banke i druge finansijske institucije, penzione fondove, Upravu za javni dug i društva za upravljanje fondovima. Javna preduzeća uključuju sva državna preduzeća i korporacije sa više od 50% vlasništva države ili regionalnih vlada ili opština isključujući preduzeća koja se listiraju na berzi. Nevladin sektor (NGO) obuhvata sve nevladine organizacije i udruženja (npr. crkvene i verske zajednice, sindikate, političke stranke, privatne škole, humanitarne organizacije).

Specijalna finansiranja (SL)

Obuhvata projektno finansiranje isključujući velike Real Estate projekte. SL klijenti su oni klijenti kod kojih finansirana imovina ostvaruje više od 75% prihoda i više od 50% izvora otplate kredita generiše imovina u vlasništvu klijenta.

Investiciono bankarstvo

Investiciono bankarstvo se bavi savetovanjem i vođenjem procesa prodaje, kupovine preduzeća, procene vrednosti kapitala i spremno je da formuliše kompleksne bankarske proizvode poput finansiranja akvizicija. Klijenti Investicionog bankarstva su vodeće lokalne, regionalne ili globalne kompanije, kao i svi najveći investicioni fondovi koji u svojoj strategiji imaju investiranje u ovom geografskom regionu.

Služba za finansiranje nekretnina (RE)

Banka se bavi finansiranjem investicija u projekte komercijalnih nekretnina, odnosno nekretnina čijom upotrebom se generišu prihodi u vidu prihoda od prodaje i/ili rentiranja prostora trećim licima, odnosno finansiranjem investicija u stambene objekte, poslovne objekte, velikoprodajne i maloprodajne objekte (hipermarkete, shopping centre, retail parkove..), logističke i "light industrial" objekte, hotele i druge turističke objekte.

Odgovorna je za rad sa internacionalnim i lokalnim investitorima i kompanijama koje se bave projektima razvoja nekretnina na području Srbije.

Banka nudi klijentima specijalizovane finansijske proizvode kojima se podržavaju transakcije akvizicija nekretnina, razvoja nekretnina (izgradnja, rekonstrukcija, adaptacija, nadogradnja), kao i transakcije investicija/refinansiranja projekata nekretnina.

Banka pruža usluge sindiciranja kredita kao Agent i Aranžer za RE transakcije većeg volumena, kao i usluge finansijskog nadzora kod realizacije projekata razvoja nekretnina za druge finansijske investicije, partnere (sufinansijere), za transakcije većeg volumena.

Poslovi sa stanovništvom, malim preduzećima i preduzetnicima

Poslove sa stanovništvom, malim preduzećima i preduzetnicima, Banka obavlja u okviru Sektora prodaje za stanovništvo, mala preduzeća i preduzetnike i Sektora razvoja za stanovništvo, mala preduzeća i preduzetnike, kroz šest regionalnih centara širom Srbije. Banka stanovništvu, malim preduzećima i preduzetnicima pruža mnogobrojne proizvode i usluge među kojima su dinarski i devizni platni promet, kratkoročno i dugoročno finansiranje i kreditiranje, akreditivne i garancijske poslove, štednju i ostale usluge.

Poslove prodaje proizvoda i pružanja usluga, Banka obavlja kroz različite organizacione delove koji se odnose na prodajnu mrežu i centralizovane funkcije usmerene na strateško i operativno upravljanje, kao i podršku prodajnoj mreži. Prodajnu mrežu Banke čini 89 poslovnih jedinica (66 tradicionalnih i 23 ekspres ekspozitura *), organizovanih u regionalne centre, 132 bankomata (128 isplatnih i 4 uplatna) i 2.258 POS terminala, prisutnih u 62 grada na teritoriji Republike Srbije, namijenjenih servisiranju preko 400.000 klijenata fizičkih lica i preko 38.000 malih preduzeća i preduzetnika.

Upravljanje prodajnom mrežom i rezultatima obavlja se izradom regionalnih analiza sa ciljem definisanja srednjoročne strategije razvoja prodajne mreže, poslovnih planova za otvaranje novih filijala i definisanja strategija, upotrebom naprednih alata za merenje individualnih i ukupnih učinaka.

* Ekspres ekspoziture su specifičnost Erste Banke i predstavljaju franšizne filijale za pružanje bankarskih usluga i prodaju bankarskih proizvoda. Ovim posredničkim modelom poslovanja Erste Banka je pojačala svoju prisutnost na tržištu kroz povećanje broja poslovnih jedinica, u cilju veće dostupnosti klijentima i unapređenja usluge.

Upravljanje ekspres ekspoziturama vrši se putem odabranih posrednika, koordinacijom aktivnosti i pružanjem podrške za obavljanje svakodnevnih poslovnih aktivnosti u ekspres ekspoziturama.

Uspostavljanje poslovne saradnje sa pravnim licima i preduzetnicima obavlja se širenjem prodajne mreže eksternih agenata, kreiranjem specijalnih aranžmana i posebnih ponuda u skladu sa potrebama klijenata.

Sektor razvoja za stanovništvo, mala preduzeća i preduzetnike, posredstvom svojih sedam odeljenja, intezivno prati potrebe klijenata, bavi se razvojem adekvatnih proizvoda i servisa, za određeni segment klijenata kroz odgovarajuće kanale.

U okviru ovog sektora, Banka upravlja sa preko 343.500 debitnih i 30.900 kreditnih kartica. Kako je u prethodnih nekoliko godina inovativnost postavljena kao jedan od osnovnih strateških pravaca u poslovanju, cilj Banke u upravljanju digitalnim kanalima je da klijentima ponudi savremene proizvode i usluge koje će njihovo svakodnevno poslovanje učiniti jednostavnim i bržim, uz istovremeno smanjenje troškova.

Banka kroz Odeljenje socijalnog bankarstva pruža prilagođene bankarske usluge ljudima koje konvencionalne banke ne smatraju atraktivnim klijentima, pruža podršku početnicima u biznisu za otvaranje radnih mesta i radi na osnaživanju nevladinih organizacija u daljem razvoju društva. Kombinacijom finansijskih proizvoda sa edukacijom i mentorskom podrškom, Banka pomaže klijentima da donesu dobre i kvalitetne poslovne odluke.

Glavni fokus u poslovanju Banke u domenu poslova sa stanovništvom, malim preduzećima i preduzetnicima je dalji rast broja klijenata, rast depozitnog i kreditnog portfolia, uz zadržavanje visokog indeksa zadovoljstva klijenata, ostvarivanje dugoročne saradnje kroz pružanje usluga i prodaju proizvoda koji u potpunosti odgovoraju finansijskim potrebama klijenata, uz konstantan rad na unapređenju servisnih modela, kanala prodaje i palete proizvoda, radi daljeg povećanja tržišnog učešća.

Sektor sredstava

Poslovanje Sektora sredstava organizovano je kroz četiri organizacione jedinice – Direkciju za trgovanje, Direkciju brokersko dilerskih poslova – Ovlašćenu banku, Odeljenje za kastodi poslove i Odeljenje Middle Office, posredstvom kojih je Banka značajno prisutna na domaćem finansijskom tržištu.

Direkcija za trgovanje upravlja deviznom pozicijom Banke i obavlja kupoprodaju deviza sa finansijskim institucijama i ostalim klijentima banke. Zadužena je za održavanje likvidnosti Banke, uz istovremeno sprovođenje i poštovanje regulativa NBS-a i održavanje obavezne rezerve banke. U okviru ove direkcije, Banka trguje dužničkim hartijama od vrednosti, prvenstveno trezorskim zapisima i obveznicama Republike Srbije.

Proizvodi koje Direkcija ima na raspolaganju: Spot kupoprodaja deviza, Devizni forvard, Kupoprodaja efektivne, Depozitni poslovi, Repo poslovi, Trezorski zapisi/Obveznice, Devizni svop, Kamatonosni svop, Lombardni krediti i drugi.

Odeljenje Middle office obavlja poslove razvoja i podrške poslovanja Direkcije za trgovanje.

Banka poseduje dozvolu Komisije za hartije od vrednosti za obavljanje poslova ovlašćene banke, u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala i član je Centralnog registra depoa i kliringa hartija od vrednosti.

Posredstvom Direkcije brokersko dilerskih poslova (Ovlašćene banke), Banka posreduje pri trgovanju hartijama od vrednosti (akcijama, obveznicama Republike Srbije, trezorskim zapisima Republike Srbije, lokalnim korporativnim i municipalnim obveznicama, kao i hartijama od vrednosti kotiranim na inostranim tržištima), na regulisanim i neregulisanim tržištima, u zemlji i inostranstvu. Trgovanje hartijama od vrednosti realizuje u ime i za račun

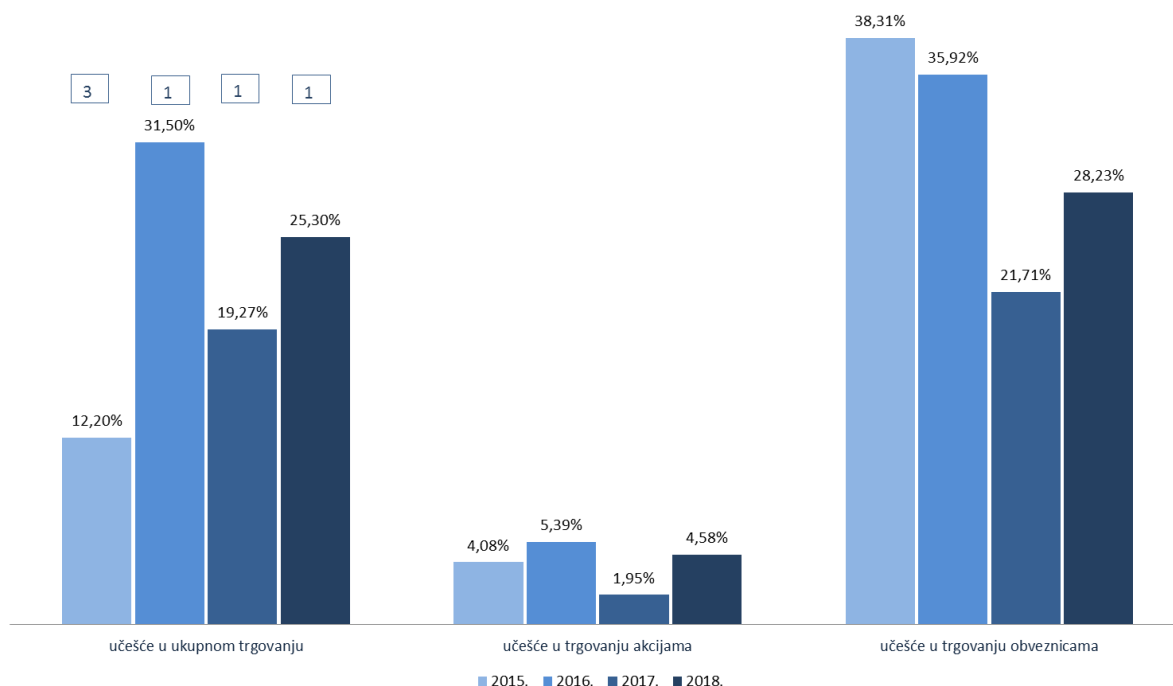
trećih lica (klijenata Ovlašćene banke), kao i u ime i za račun Banke.

Ovlašćena banka je takođe odgovorna za poslove sa hartijama od vrednosti koji se sprovode preko Centralnog registra HoV, (sprovođenje prinudne kupovine i prodaje akcija, ponude za sticanje/otuđenje sopstvenih akcija, otkup akcija od nesaglasnih akcionara, usluge prenosa hartija od vrednosti bez plaćanja i druge poslove).

Pruža usluge investicionog savetovanja u vezi sa poslovanjem sa hartijama od vrednosti i drugim finansijskim instrumentima i blagovremene i sveobuhvatne analize koje se odnose na tržište kapitala i kretanja makroekonomskih pokazatelja.

Banka posredstvom Ovlašćene banke pruža širok spektar usluga u svojstvu korporativnog agenta, kao i agentsko pokroviteljskih usluga koje obavlja u ime i za račun izdavaoca hartija od vrednosti.

Učešće Erste Bank u trgovanju na Beogradskoj berzi (po vrednosti prometa)

Izvor: Statistički podaci Beogradske berze

Poslove kastodi banke, u ime Banke obavlja Odeljenje za kastodi poslove kroz usluge čuvanja finansijskih instrumenata za svoje klijente i usluge kastodi banke za investicione fondove i dobrovoljne penzione fondove koji posluju u Republici Srbiji.

Odeljenje za kastodi poslove je odgovorno za poslove otvaranja i vođenja računa finansijskih instrumenata, otvaranje i vođenje novčanih računa klijenata, brigu o imovini klijenata, izvršenje i saldiranje transakcija klijenata na domaćem i inostranim tržištima kapitala, prikupljanje prihoda za račun klijenata (kamata, dividendi, dospeća kupona) i ostalih prava koja klijenti ostvaruju kao vlasnici finansijskih instrumenata.

Odeljenje prati korporativne aktivnosti u vezi sa imovinom svojih klijenata, brine se i izveštava klijente o pravima iz finansijskih instrumenata i izvršava naloge klijenata radi ostvarivanja tih prava.

Usklađenost aktive i pasive - Asset Liability Management (ALM) i Local Corporate Center (LCC)

Ovaj segment poslovanja Banke uključuje upravljanje aktivom i pasivom, uzimajući u obzir novčane tokove, troškove izvora sredstava i povrata na investicije radi određivanja

optimalnog odnosa rizika, povrata i likvidnosti. Kroz Sektor ALM, Banka brine o izvorima finansiranja, hedžing aktivnostima, investiranju u hartije od vrednosti (ali ne u svrhu trgovanja), upravljanju emitovanim Obveznicama i upravljanju deviznom (FX) pozicijom.

Ovaj segment takođe uključuje preostali rezultat tzv. Local Corporate Centar koji sadrži sporedne bankarske poslove, unutargrupne eliminacije, primljene dividende, te uopšteno bilansne pozicije koje nisu vezane za poslovanje sa klijentima (npr. materijalna imovina, nematerijalna imovina), odnosno koje nije moguće alocirati na poslovne segmente, kao i sve pozicije računa dobitka i gubitka koje su rezultat navedenih bilansnih pozicija.

Izveštavanje po poslovnim segmentima

	Stanovništvo		Javni sektor		Veliki korporativni klijenti		Mala i srednja preduzeća	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
U milionima RSD								
Neto prihod od kamata	3.407,95	3.941,12	58,09	85,71	544,90	446,79	1.143,68	1.232,14
Neto prihod od provizija i naknada	1.042,10	1.068,91	12,77	18,80	130,68	134,33	264,38	301,03
Prihod od dividende	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Neto rezultat trgovanja i rezultat fer vrednosti	101,82	131,53	0,75	0,75	10,27	10,19	29,70	39,09
Neto rezultat po metodi udela	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prihod od najma investicione imovine i ostali operativni lizing	0,00	0,00	0,00	0,00	28,17	8,44	1,64	2,31
Administrativni troškovi	-3.782,31	-4.172,07	-34,44	-37,84	-225,12	-226,62	-559,00	-630,18
Ostvarena neto dobit ili gubici od fin.imovine i obaveza koje se ne vrednuju po FV kroz BU	1,49	4,56	0,00	21,87	0,00	0,00	0,00	20,66
Umanjenje ili ukidanje umanjenja vrednosti fin.imovine koja se ne vrednuje po FV kroz BU	-204,02	-234,22	-36,22	29,52	65,20	203,54	-362,69	108,46
Neto gubitak od umanjenja vrednosti na ulaganja i nefinansijskih institucija koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-1,53	-1,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostali operativni rezultati	-13,55	31,64	-1,06	-18,71	-33,16	4,38	6,67	-36,90
Dobit (gubitak) od poslovanja pre poreza	551,94	769,81	-0,11	100,10	520,94	581,04	524,38	1.036,61
Porez na dobit	-23,64	-55,36	0,00	-7,20	-21,55	-40,67	-22,46	-74,56
Dobit (gubitak) tekuće godine	528,31	714,45	-0,10	92,90	499,39	540,38	501,92	962,05
Dobit (gubitak) od manjinskih udela	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dobit (gubitak) tekuće godine nakon manjinskih udela	528,31	714,45	-0,10	92,90	499,39	540,38	501,92	962,05
Operativni prihod	4.551,87	5.141,57	71,62	105,26	714,02	599,75	1.439,39	1.574,57
Operativni rashod	-3.782,31	-4.172,07	-34,44	-37,84	-225,12	-226,62	-559,00	-630,18
Operativni rezultat	769,56	969,49	37,17	67,42	488,90	373,13	880,39	944,38
RWA (kreditni rizik, stanje na kraju perioda)	21.846,35	30.326,14	2.974,47	4.027,61	16.165,03	11.484,79	24.358,00	31.720,25
Prosečni alocirani kapital	2.929,84	3.596,94	187,47	303,12	1.715,23	1.514,60	2.073,46	2.578,23
Cost/income racio	83,1%	81,1%	48,1%	35,9%	31,5%	37,8%	38,8%	40,0%
RoE na alocirani capital	18,0%	19,9%	-0,1%	30,6%	29,1%	35,7%	24,2%	37,3%
Ukupna Imovina (stanje na kraju perioda)	37.771,57	51.906,45	2.671,34	2.829,12	16.521,14	11.876,82	25.022,08	28.085,64
Ukupne obaveze isključujući kapital (stanje na kraju perioda)	51.272,82	58.364,36	4.155,14	5.242,17	10.244,94	11.229,91	12.972,15	16.999,55

Izveštavanje po poslovnim segmentima - nastavak

	Služba za finansiranje nekretnina		Finansijska tržišta i Sektor sredstva		Ostalo		Ukupno	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
U milionima RSD								
Neto prihod od kamata	491,79	496,00	281,91	236,56	-109,73	-233,34	5.818,59	6.204,97
Neto prihodi od provizija i naknada	23,30	14,69	22,34	26,89	-119,09	-178,50	1.376,47	1.386,15
Prihod od dividende	0,00	0,00	0,00	0,00	0,40	0,25	0,40	0,25
Neto rezultat trgovanja i rezultat fer vrednosti	10,53	10,80	192,54	223,36	59,26	97,98	404,87	513,69
Neto rezultat po metodi udela	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Prihod od najma investicione imovine i ostali operativni lizing	0,00	0,00	0,00	0,00	9,78	2,50	39,59	13,26
Administrativni troškovi	-77,06	-107,21	-104,72	-118,25	-68,62	-65,65	-4.851,27	-5.357,81
Ostvarena neto dobit ili gubici od fin.imovine i obaveza koji se ne vrednuju po FV kroz BU	0,00	0,00	0,00	0,00	15,87	11,54	17,36	58,64
Umanjenje ili ukidanje umanjena vrednosti fin.imovine koja se ne vrednuje po FV kroz BU	2,76	66,86	-0,29	0,00	-4,42	-43,77	-539,68	130,39
Neto gubitak od umanjena vrednosti na ulaganja i nefinansijskih institucija koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0,00	0,00	0,00	0,00	47,85	-7,50	46,32	-9,17
Ostali operativni rezultati	-0,89	-5,30	-0,70	-2,63	-109,53	-77,24	-152,21	-104,77
Dobit (gubitak) od poslovanja pre poreza	450,42	475,84	391,08	365,93	-278,22	-493,11	2.160,44	2.836,22
Porez na dobit	-20,05	-35,34	-16,75	-26,32	12,05	35,46	-92,39	-203,98
Dobit (gubitak) tekuće godine	430,37	440,50	374,34	339,61	-266,17	-457,65	2.068,05	2.632,24
Dobit (gubitak) od manjinskih udela	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dobit (gubitak) tekuće godine nakon manjinskih udela	430,37	440,50	374,34	339,61	-266,17	-457,65	2.068,05	2.632,24
Operativni prihod	525,62	521,49	496,78	486,81	-159,38	-311,11	7.639,92	8.118,32
Operativni rashod	-77,06	-107,21	-104,72	-118,25	-68,62	-65,65	-4.851,27	-5.357,81
Operativni rezultat	448,56	414,28	392,07	368,56	-228,00	-376,76	2.788,65	2.760,51
RWA (kreditni rizik, stanje na kraju perioda)	10.728,58	13.259,86	61,91	50,60	35.523,11	38.769,41	111.657,46	129.638,67
Prosečni alocirani kapital	928,87	1.067,85	1.550,32	1.461,99	7.816,55	9.581,66	17.201,73	20.104,40
Cost/income ratio	14,7%	20,6%	21,1%	24,3%	-43,1%	-21,1%	63,5%	66,0%
RoE na alocirani capital	46,3%	41,3%	24,1%	23,2%	-3,4%	-4,8%	12,0%	13,1%
Ukupna Imovina (stanje na kraju perioda)	11.697,21	12.872,86	13.287,14	11.852,41	35.946,00	42.497,69	142.916,48	161.921,00
Ukupne obaveze isključujući kapital (stanje na kraju perioda)	3.272,87	9.610,85	6.223,97	2.724,20	37.572,85	37.645,58	125.714,75	141.816,61

6.1.2 Opis novih proizvoda ili usluga

Banka kroz svoje poslovanje neprestano uvodi nove i unapređuje postojeće proizvode i usluge koje nudi svojim klijentima.

6.2 Glavna tržišta

Napomena: U ovoj tački korišćeni su statistički podaci koje objavljuje Narodna banka Srbije, Udruženje banaka Srbije, kao i procene Erste Banke i Erste Grupe

Bankarsko tržište Republike Srbije.

Osnovne informacije

Na kraju trećeg kvartala 2018. godine u bankarskom sektoru Srbije poslovalo je 28 banaka, jedna banka manje u odnosu na kraj 2017. godine. Prema raspoloživim podacima Narodne Banke Srbije (NBS) za treći kvartal 2018. godine, ukupna bruto aktiva banaka iznosila je oko RSD 3.768,5 mlrd (rast od 5,6% na godišnjem nivou), a ukupan kapital i rezerve bile su RSD 664,5 mlrd (rast od 2,1% na godišnjem nivou). U bankarskom sektoru zaposleno je oko 23.067 lica, što je neznatno više u odnosu na kraj 2017. godine. Organizaciona mreža bankarskog sektora nastavila je da se smanjuje i broji 1.610 organizaciona dela, što je 1% niže u odnosu na kraj 2017. godine.

U vlasništvu stranih lica nalazi se 20 banaka, a u vlasništvu domaćih lica 8 banaka, i to pet u vlasništvu države kao većinskog ili najvećeg pojedinačnog akcionara i tri u vlasništvu privatnih lica/kompanija. Banke u vlasništvu stranih lica učestvuju sa oko 76% u ukupnoj aktivii ukupnom kapitalu. Njihovo učešće u ukupnom broju zaposlenih lica je oko 70%. Najznačajnije strane banke po učešću u ukupnoj aktivii sektora potiču iz Italije sa 28%, Austrije sa 13%, Francuske sa 11% i Mađarske sa 6% ukupnog učešća.

Koncentracija

S obzirom na postojanje velikog broja banaka sa malim tržišnim učešćem, merenim kroz osnovne kategorije poslovanja, bankarski sektor Srbije je u znatnoj meri fragmentisan.. Kada je u pitanju ukupna neto aktiva bankarskog sektora, 21 od 28 aktivnih banaka ima učešće koje je manje od 5%, a čak 10 banaka ima učešće manje od 1%. Ukupna aktiva prvih pet banaka po veličini obuhvata oko 55% ukupne aktive bankarskog sektora, dok prvih deset banaka obuhvata oko 79% ukupne aktive. Slična situacija je i u ostalim osnovnim pokazateljima kao što su krediti, depoziti, prihodi i kapital.

Kreditna aktivnost

Prema agregatnim podacima NBS, na kraju trećeg kvartala 2018. godine, potraživanja banaka od privrede, stanovništva, javnih preduzeća, lokalnih nivoa vlasti i drugih finansijskih organizacija iznosila su RSD 2.177 mlrd u bruto iznosu, što predstavlja povećanje od skoro 6% na godišnjem nivou. Oko 47,8% kredita plasirano je privredi, 45,8% stanovništvu, 5,1% javnom sektoru, dok je ostatak plasiran drugim finansijskim organizacijama i neprofitnim institucijama. Kada je u pitanju valutna struktura kredita, 67% kredita vezano je za, ili plasirano u stranim valutama, od čega u EUR 94,5%, a u CHF 4,8%. Prema ročnosti, udeo dugoročnih bruto kredita je oko 76%, kredita po viđenju oko 1,2% i kratkoročnih kredita oko 19%. Ostatak od 3,8% čine dospela potraživanja banaka.

Problematicni krediti

Nivo problematičnih kredita kod kojih dužnici kasne sa otplatom glavnice ili kamate, u periodu dužem od 90 dana na kraju trećeg kvartala 2018. godine iznosi 6,4% od ukupno odobrenih kredita. Nivo ovih kredita na kraju 2017. godine iznosio je 9,8%. Problematicni krediti privredi čine 51% ukupnih problematičnih kredita, stanovništvo učestvuje sa 25% u ukupnim problematičnim kreditima, dok ostale kategorije čine 24%. Struktura plasmana koji

čine ukupne problematične kredite promjenjena je u odnosu na kraj 2017. godine, s obzirom da je povećano učešće kredita stanovništvu, a smanjeno učešće privrede. Smanjenje problematičnih kredita privredi i ostalim kategorijama (preduzetnici) najviše su uticali na smanjenje ukupnog nivoa problematičnih kredita.

Pokriće problematičnih kredita

Prema podacima NBS, pokazatelj pokrića problematičnih kredita obračunatom rezervom za procenjene bilansne gubitke na kraju trećeg kvartala 2018. godine iznosi 61,3%, dok je na kraju 2017. godine ovaj pokazatelj iznosio 58,1%. Dostignuti nivo rezervi za procenjene gubitke je na adekvatnom nivou i omogućava minimiziranje negativnih efekata eventualnog pogoršanja kvaliteta aktive na adekvatnost kapitala bankarskog sektora.

Depoziti

Ukupni depoziti bankarskog sektora Srbije na kraju trećeg kvartala 2018. godine iznose RSD 2.227,7mlrd, što predstavlja povećanje od 7,8% u odnosu na treći kvartal 2017. godine. Od ovog iznosa, transakcioni depoziti povećani su za 17,4%, a devizni depoziti za 5,5%. Najveći procenat ukupnih depozita čine depoziti stanovništva sa učešćem od 60,9%. Slede depoziti preduzeća (javnih i drugih) sa učešćem od 33,8%, dok ostatak od 5,3% čine depoziti lokalnih samouprava, drugih finansijskih i neprofitnih organizacija. Valutnom strukturom dominiraju depoziti u stranoj valuti sa učešćem od 69,4% u ukupnim depozitima. Od toga, depoziti u EUR čine 63% ukupnih depozita (odnosno 90,8% ukupnih deviznih depozita), dok dinarski depoziti čine 30,6% od ukupne strukture. Depoziti po viđenju, kao i kratkoročni štedni ulogi i dalje predstavljaju dominantni vid deponovanja sredstava kod banaka, dok je 12,7% ukupnih depozita oročeno na dospeća preko jedne godine.

Odnos kredita i depozita

Pokazatelj odnosa kredita i depozita za bankarski sektor je na kraju trećeg kvartala 2018. godine oko 0,97, na nepromenjenom nivou u odnosu na kraj 2017. godine.

Adekvatnost kapitala

Pokazatelj adekvatnosti kapitala bankarskog sektora na kraju trećeg kvartala 2018. godine iznosi 22,8% (minimalni zahtevani nivo je 8% + dodatni kapitalni zahtevi grupnog i pojedinačnog karaktera) i viši je za 20 baznih poena u odnosu na kraj 2017. godine. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala je na nivou od 21,8% i on je viši za 30 baznih poena u odnosu na kraj 2017. godine. Radi usklađivanja s relevantnim pravnim aktima Evropske unije u oblasti bankarstva, kao i povećanja otpornosti bankarskog sektora, Narodna banka Srbije je donela nove propise kojima se usklađuje sa zahtevima iz standarda Bazel III počev od sredine 2017. godine. Propisani minimalni pokazatelj adekvatnosti kapitala smanjen je sa 12% na 8%, a paralelno su uvedeni zaštitni slojevi kapitala (zaštitni sloj za očuvanje kapitala, kontraciklični zaštitni sloj kapitala, zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik, zaštitni sloj kapitala za sistemski značajne banke). Ukupan regulatorni kapital iznosi oko RSD 516 mlrd i viši je za 6,6% u odnosu na kraj 2017. godine. Bankarski sektor Srbije može se smatrati zadovoljavajuće kapitalizovanim, imajući u vidu visok nivo prosečnog pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Profitabilnost

Ukupan dobitak pre oporezivanja bankarskog sektora u prvih devet meseci 2018. godine iznosi oko je RSD 53,8mlrd, što je blagi rast od 0,7% u odnosu na isti period u 2017. godini. Faktori koji su uticali na povećanje su: povećanje neto prihoda od kamata, povećanje neto naknada i provizija i smanjenje troškova rezervisanja. Neto efekat kretanja kursa znatno je ublažen stabilnošću domaće valute i njenom blagom apresijacijom. Stabilan rast neto prihoda od kamata predstavljaće ključni faktor profitabilnosti bankarskog sektora. Ključni pokazatelji uspešnosti poslovanja bankarskog sektora u 2018. godini su neznatno bolji u odnosu na prethodnu godinu. Prema podacima NBS za treći kvartal 2018. godine, prinos na

aktivu iznosi 2,1%, što je jednako visini ovog pokazatelja za 2017. godinu. Prinos na kapital je na nivou od 10,7% u trećem kvartalu 2018. godine, u poređenju sa 10,6% na kraju 2017. godine. Odnos operativnih troškova banaka i ukupnih prihoda je gotovo nepromenjen u odnosu na referentni period i na kraju trećeg kvartala 2018. godine iznosi oko 60%.

Očekivanja u 2019. godini

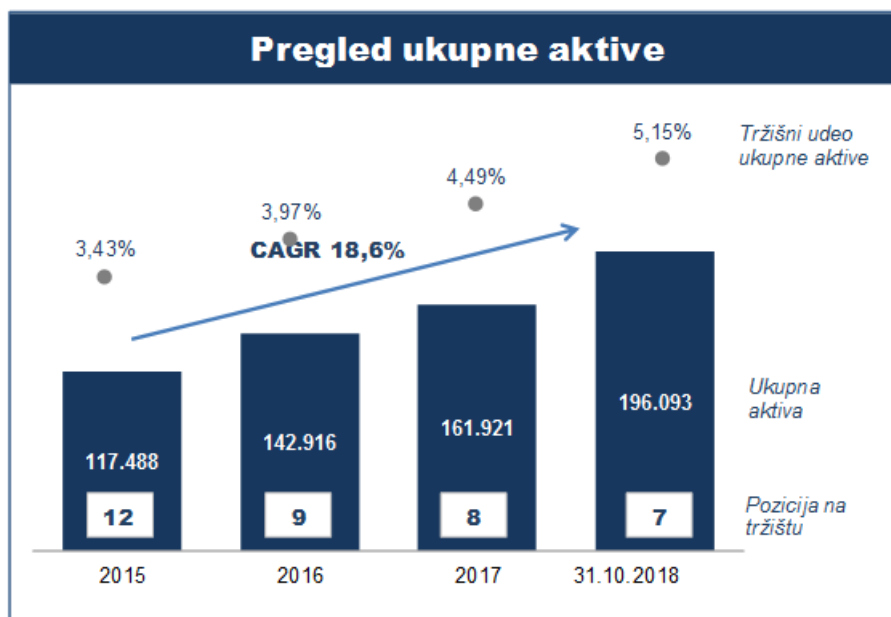
Očekivane realne stope rasta BDP Srbije za 2018. godinu su revidirane na više vrednosti nakon bolje nego očekivana prva dva kvartala i međugodišnjeg rasta od 4.8% u prvoj polovini 2018. godine. U narednom periodu očekuje se pozitivan nastavak uticaja domaće tražnje, investicija (privatnih i javnih), dok se i dalje očekuje negativan doprinos neto izvoza, zahvaljujući pritisku tražnje na uvoznu komponentu. Takođe, očekuje se da i izvozna komponenta ostane dinamična. Inflacija se kreće u ciljanom rasponu od 3%±150bp i očekuje se da inflatorni pritisci ostanu blagi, čak i u okolnostima snažnog rasta. Najveći uticaj na inflatorna kretanja imaće očekivani snažni profil tražnje. Kada je u pitanju monetarna politika, očekivanja su da će Narodna Banka Srbije držati nepromenjenju referentnu stopu na 3% tokom čitave 2019. godine, uz praćenje poteza američkih Federalnih Rezervi i dinamike završetka kvantitativnih olakšica Evropske Centralne Banke. Osnov za nepromenjenju ključnu kamatnu stopu čine i snažan rast GDP, pojačana kreditna aktivnost, pad i stabilizacija kamatnih stopa kao i pad prinosa na državne hartije od vrednosti. Očekuje se nastavak konzervativne fiskalne politike, iako određeni pritisci mogu doći sa političke strane. Zahvaljujući ambicioznom investicionom programu predviđenog budžetom za 2019. godinu, može se očekivati blagi budžetski deficit. Očekuje se i dalji pad nezaposlenosti, praćen realnim rastom zarada, a poboljšanje se očekuje i u daljem padu zaduženosti kroz niže pokazatelje javnog i spoljnog duga prema vrednosti BDP.

U navedenim okolnostima, aktivnost banaka u Srbiji odvijaće se u povoljnim makroekonomskim okolnostima, dok će se glavni rizici daljeg privrednog rasta ogledati u usporavanju aktivnosti kod glavnih spoljnih trgovinskih partnera srpske ekonomije. Pored očekivanog nastavka dinamične aktivnosti u poslovanju sa stanovništvom, očekuje se i nešto intenzivnija dinamika u kreditiranju privrede, koja je dugo vremena bila opterećena najvećim učešćem u problematičnim kreditima. Zahvaljujući stabilnosti domaće valute, može se očekivati porast udela kredita i depozita u dinarima, koji su još uvek na niskom nivou od početka strategije 'dinarizacije' od strane NBS. Može se očekivati normalizacija troškova rezervisanja za plasmene, nakon dužeg vremena konsolidacije kreditnih portfelja. Takođe, očekuje se blago poboljšanje indikatora profitabilnosti, kao što su neto kamatne marže i prinos na kapital.

6.3 Tržišni položaj Izdavaoca

Napomena: U ovoj tački, radi utvrđivanja tržišne pozicije i tržišnog učešća Erste Bank na bankarskom tržištu Republike Srbije, korišćeni su monetarni statistički pregledi koje mesečno objavljuje Narodna banka Srbije – Publikacija Statistički Bilten (<https://www.nbs.rs/internet/latinica/80/index.html>).

Na dan 31.10.2018. godine Erste Banka Novi Sad se po visini ukupne aktive nalazila na 7. poziciji na bankarskom tržištu Srbije. U poslednje četiri godine aktiva Erste banke se povećava i godišnja stopa rasta iznosi 18,6% za period od 2015. do 2018. godine. Sa povećanjem aktive raste i tržišni udeo ukupne aktive Erste banke i iznosi 5,15% u oktobru 2018. godine, što je znatno viši udeo u odnosu na kraj 2017. godine, kada je isti iznosio 4,49%. Što se tiče udela u ukupnim kreditima banaka, Erste Bank a.d. Novi Sad učestvuje sa 6,18%, od čega je udeo u stambenim kreditima čak 9,01%, dok je udeo u ukupnim depozitima 5,26%.

Izvor: NBS Publikacija Statistički Bilten -Statistički podaci NBS o bilansima banaka.

7. Organizaciona struktura

Erste Bank a.d. Novi Sad je kreditna institucija koja samostalno funkcioniše na tržištu u skladu sa propisima Republike Srbije. Istovremeno, Banka je i član jedne od vodećih bankarskih grupacija u Istočnoj Evropi na čijem je čelu Erste Group Bank AG Beč i u tom svojstvu poslovno usklađuje svoje aktivnosti s drugim članicama te grupe u Republici Srbiji i inostranstvu.

7.1 Erste Grupa

Erste Grupa je jedna od vodećih bankarskih grupacija u Srednjoj i Istočnoj Evropi. **Erste Group Bank AG** osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji, 1997. godine je obelodanila strategiju širenja poslova sa stanovništvom u zemlje centralne i istočne Evrope (CIE). Brojnim preuzimanjima i organskim rastom, Erste Grupa je postala jedna od najvećih kompanija za pružanje finansijskih usluga u istočnoj Evropi prema broju klijenata i bilansnoj sumi.

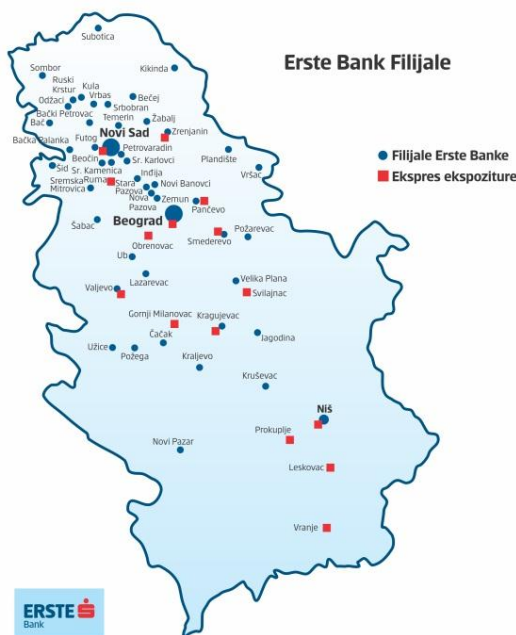

Erste Grupa je:

- jedna od vodećih pružalaca finansijskih usluga u istočnom delu EU,
- među prve tri banke na svojim osnovnim tržištima,
- lider u inovacijama u bankarskim poslovima sa stanovništvom na domaćem tržištu u Austriji.

Danas Erste Grupa opslužuje 16,5 miliona klijenata kroz svoju mrežu od 2.524 filijale, u 7 zemalja u kojima radi 47.600 zaposlenih.

Erste Bank a.d. Novi Sad je osnovana 1965. godine kao Novosadska banka. Tokom 2005. godine Novosadska banka je postala član Erste Grupe. Mrežu Erste Banke u Srbiji danas čine 89 poslovnica za rad sa stanovništvom, kao i četiri komercijalna centra, u okviru kojih više od 1000 zaposlenih opslužuje približno 406.000 klijenata.

Iz vlasničke strukture Banke, (detaljno opisane u tački 12. ispod) proizlazi njen zavisan položaj u odnosu na Erste Group Bank AG i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG. Erste Group Bank AG i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG mogu neposredno ostvarivati preovlađujući uticaj na Banku. Kontrola akcionara nad Bankom koja proizlazi iz zavisnog položaja može se manifestovati isključivo kroz ostvarivanje prava iz akcija Banke na zakonom predviđen način. Osim neposrednog udela u kapitalu, ne postoji ni jedan drugi pravni osnov iz koje bi proizlazila zavisnost Banke o akcionarima.

7.2 Ostale članice Erste Grupe u Srbiji

Erste Bank A.D. Novi Sad je vlasnik 75% kapitala S-Leasing d.o.o Beograd. Kao matično preduzeće zavisnog preduzeća S-Leasing d.o.o., Beograd Banka sastavlja konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju. Banka se ne nalazi u zavisnom položaju u odnosu na bilo koju drugu dalje navedenu i opisanu članicu Grupe u Srbiji.

S-LEASING

S-Leasing d.o.o. je osnovan jula 2003. godine i jedna je od prvih lizing kompanija u Srbiji. Sa svojim filijalama u Čačku i Novom Sadu, već dugi niz godina, shodno potrebama svojih

klijenata, pruža usluge finansijskog lizinga za putnička i teretna vozila, mašine i opremu za proizvodnju i proizvodne linije, građevinsku opremu, mehanizaciju i dr. Vlasnici kompanije S-Leasing su Erste Bank a.d. Novi Sad sa učešćem od 75% i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG sa učešćem od 25%.

Izabrabni finansijski podaci za S-Leasing d.o.o.

u hiljadama dinara	31.12.2016.	31.12.2017.
Bilans stanja		
Gotovina	6.717	11.922
Finansijski plasmani i derivati	151.929	47.607
Potraživanja po osnovu finasijskog lizinga	5.336.640	6.495.468
Preuzeti predmeti lizinga i zalihe	3.635	86.172
Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja	8.744	16.183
Ostala sredstva	21.223	14.113
UKUPNA IMOVINA	5.528.888	6.671.465
Finansijske obaveze po osnovu sredstava pozajmljenih od banaka	5.261.754	6.348.605
Rezervisanja	20.072	13.867
Ostale obaveze	27.495	49.570
Kapital	219.567	259.423
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL	5.528.888	6.671.465
Bilan uspeha		
Dobitak po osnovu kamata	98.559	135.723
Dobitak po osnovu naknada	26.696	31.216
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata valutne klauzule	1.458	(11.062)
Ostali poslovni prihodi	26.930	26.300
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	24.620	14.837
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja predmeta lizinga i sredstava preuzetih u zamenu za nenaplaćena potraživanja	160	2.883
Net prihod/rashod po osnovu obezvređivanja ostale nefinansijske imovine	(70)	(14)
Ostali rashodi	(125.964)	(154.787)
Dobitak pre oporezivanja	52.389	45.096
Porez na dobit	(9.534)	(5.354)
Dobitak/gubitak po osnovu odloženih	1.840	39
NETO DOBITAK	44.695	39.781

Izvor: revidirani godišnji finansijski izveštaj S-Leasing doo za godinu koja se završava 31.12.2016 i za godinu koja se završava 31.12.2017.

IMMORENT SINGIDUNUM

Immorent Singidunum d.o.o je osnovan 2010. godine u cilju razvoja projekata nekretnina. Sedište privrednog društva je u Bulevaru Arsenija Čarnojevića 114/1 11070 Novi Beograd.

Vlasnik Immorent Singidunuma je Erste Group Bank AG Vienna.

Immorent Singidunum se bavi i iznajmljivanjem nekretnina, kao i uslugama vezanim za izgradnju i upravljanje nekretninama.

S-RENT

S-Rent d.o.o. je osnovan juna 2006. godine sa ciljem da na tržištu Srbije ponudi uslugu dugoročnog zakupa vozila, mašina i opreme. Osnovna ideja zakupa predstavlja korišćenje predmeta tokom unapred dogovorenog vremenskog perioda bez imperativa za sticanjem vlasništva. Vlasnici kompanije S-Rent su Steiermärkische Bank und Sparkassen AG sa učešćem 81% i Erste Bank a.d. Novi Sad sa učešćem od 19%.

8. Informacije o trendovima

8.1 Promena položaja Izdavaoca

Od datuma poslednjeg objavljenog revidiranog finansijskog izveštaja, finansijskog izveštaja i Izveštaja nezavisnog revizora za godinu koja je završila 31. decembra 2017. godine, nije bilo značajnijih štetnih promena u pogledu sadašnjeg i/ili budućeg položaja Izdavaoca.

8.2 Informacije o poznatim trendovima, nesigurnostima, zahtevima, obavezama ili događajima koji bi verovatno mogli da imaju značajan uticaj na buduće poslovanje izdavaoca, najmanje za tekuću finansijsku godinu

Srbija se za šest godina transformisala iz ekonomije koju je karakterisala stagnacija rasta i visoka stopa nezaposlenosti u rastuću ekonomiju sa niskom inflacijom, eliminisanim fiskalnim deficitom, opadajućim javnim dugom i oporavkom tržišta rada.

BDP je značajno nadmašio očekivanja u prva tri kvartala 2018. godine, rastom od 4,5% y/y, koji je vođen visokim rastom investicija, a podržan potrošnjom i izvozom. Imajući u vidu bolji ishod u prva tri kvartala 2018. godine kao i očekivanja za ostatak godine, revidirana je projekcija rasta BDP-a u 2018. godini na 4,2%.

U novembru 2018. godine inflacija je iznosila 1,9%, Ekonomski rast, rastuće zarade, bolja kreditna aktivnost i inflaciona očekivanja ukazuju na to da će inflacija nastaviti da se kreće blizu ciljanog intervala od 3,0%.

Referentna kamatna stopa smanjena je u martu i u aprilu 2018. godine, na sadašnji nivo od 3,0%. Pod uticajem faktora tražnje i ponude, kreditna aktivnost porasla je za 7,7% u septembru 2018. godine. Sačuvana je i dodatno ojačana stabilnost bankarskog sektora. Zahvaljujući merama NBS, udeo problematičnih kredita u ukupnim kreditima zabeležio je snažan pad na 6,4% krajem septembra 2018. godine što je najniži nivo od 2008. godine, kada je ovaj indikator uveden.

Sve gore navedeno je stvorilo povoljno okruženje za ubrzanje rasta u narednom periodu.

Izvor: https://www.nbs.rs/internet/latinica/18/18_3/prezentacija_invest.pdf

9. Predviđanja ili procene dobiti

Izdavalac nema predviđanja ili procene dobiti za koje je nezavisni računovođa ili revizor pripremio izveštaje.

10. Upravni, rukovodeći i nadzorni organi

10.1 Imena, poslovne adrese i funkcije članova upravnih i nadzornih organa

Upravni odbor izdavaoca:

- Gernot Mittendorfer, predsednik Upravnog odbora Banke, Erste Group Bank AG Vienna, Am Belvedere 1
- Hannes Frotzbacher, član Upravnog odbora Banke, Erste Group Bank AG Vienna, Am Belvedere 1
- Suzan Tanriyar, član Upravnog odbora Banke, Erste Group Bank AG Vienna, Am Belvedere 1

- Georg Bucher, član Upravnog odbora, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG Graz, Sparkassenplatz 4
- Dragana Plavšić, član Upravnog odbora Banke, nezavisna, Wiener Städtische osiguranje a.d.o. Beograd, Trešnjinog cveta 1/III
- Aleksandar Vlahović, član Upravnog odbora Banke, nezavisna, Belgrade Capital Group d.o.o, Kosovska 1, Beograd

Značajne aktivnosti koje članovi Upravnog odbora Izdavaoca obavljaju van Izdavaoca:

Gernot Mittendorfer, predsednik Upravnog odbora Banke je:

Član Nadzornog odbora Banca Commerciale Romana SA
Član Nadzornog odbora Erste Bank Mađarska
Član Upravnog odbora Erste Group Bank AG Vienna
Zamenik predsednika Nadzornog odbora Erste Group IT International GmbH
Član Savetodavnog odbora Haftungsverbund GmbH
Predsednik Nadzornog odbora Slovenska Sportelna a.s.
Zamenik predsednika Savetodavnog odbora Procurement Services GmbH
Predsedavajući Prezidijuma Oesterreichischer Eishockeyverband (ÖEHV)
Član Borda Direktora Austrijskog Olimpijskog Komiteta
Član Savetodavnog odbora Webster University Vienna
Član Skupštine Wiener Städtische Wechselseitiger Versicherungsverein
Vermögensverwaltung – Vienna Insurance Group

Hannes Frotzbacher, član Upravnog odbora Banke je:

Član Nadzornog odbora Allgemeine Sparkasse Oberösterreich Bankaktiengesellschaft, Austria
Član Nadzornog odbora Erste i Steiermärkische Bank d.d. Hrvatska
Član Nadzornog odbora Intermarket Bank AG Austria

Suzan Tanriyar, član Upravnog odbora Banke je i član Nadzornog odbora Austrian Reporting GmbH

Georg Bucher, član Upravnog odbora Banke je:

Član Upravnog odbora Steiermärkische Bank und Sparkassen Graz, Austria
Član Upravnog odbora SKW Privatstiftung
Član Upravnog odbora Christine Kunz GmbH
Član Nadzornog odbora Kärntner Sparkasse
Član Nadzornog odbora SKB Industrieholding GmbH
Član Nadzornog odbora sIT Holding AG
Član Nadzornog odbora sIT Solutions AT Spardat GmbH
Član Nadzornog odbora Banka Sparkasse d.d. Ljubljana

Aleksandar Vlahović, nezavisni član Upravnog odbora Banke je:

Predsednik Saveza Ekonomista Srbije
Direktor AV Holding d.o.o. Beograd

Izvršni odbor izdavaoca:

- Slavko Carić, predsednik Izvršnog odbora Banke, Beograd, Milutina Milankovića 3a
- Jasna Terzić, član Izvršnog odbora Banke, Beograd, Milutina Milankovića 3a
- Aleksandra Radić, član Izvršnog odbora Banke, Beograd, Milutina Milankovića 3a
- Tomislav Stena, član Izvršnog odbora Banke, Beograd, Milutina Milankovića 3a

Značajne aktivnosti koje članovi Izvršnog odbora Izdavaoca obavljaju van Izdavaoca:

Slavko Carić, predsednik Izvršnog odbora Banke je:

Predsednik Upravnog odbora S-Leasing d.o.o. Beograd,
Član Upravnog odbora Udruženja banaka Srbije

10.2 Sukob interesa upravnih, rukovodećih i nadzornih organa i višeg rukovodstva

Ne postoji sukob interesa lica navedenih u prethodnoj tački u pogledu funkcija i aktivnosti koje obavljaju kod Izdavaoca i ličnih interesa, odnosno njihovih funkcija i aktivnosti van Izdavaoca.

11. Praksa uprave

11.1 Revizorski odbor

Članovi Odbora za praćenje poslovanja banke (Odbora za reviziju):

- Mario Catasta, predsednik Odbora,
- Georg Bucher, član Odbora,
- Aleksandar Vlahović, član Odbora.

Odbor za praćenje poslovanja banke čine najmanje 3 člana, od kojih su najmanje dva članovi Upravnog odbora Banke koji imaju odgovarajuće iskustvo iz oblasti finansija.

Najmanje jedan član Odbora za praćenje poslovanja banke mora biti lice nezavisno od Banke, u skladu sa propisima.

Članovi Odbora za praćenje poslovanja banke ne mogu biti lica povezana s Bankom, osim po osnovu članstva u Upravnom odboru Banke ili u organu upravljanja, odnosno nadzora lica u sastavu iste bankarske grupe.

Odbor za praćenje poslovanja banke pomaže Upravnom odboru Banke u nadzoru nad radom Izvršnog odbora Banke i zaposlenih u Banci.

Odbor za praćenje poslovanja banke dužan je da:

- 1) analizira godišnje izveštaje i druge finansijske izveštaje Banke koji se Upravnom odboru Banke podnose na razmatranje i usvajanje;
 - 2) analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru Banke podnose na razmatranje i usvajanje;
 - 3) analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;
 - 4) najmanje jednom mesečno izveštava Upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima, kao i da predlaže način na koji će se otkloniti te nepravilnosti, odnosno unaprediti politike i procedure za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;
 - 5) na predlog Upravnog ili Izvršnog odbora Banke ili spoljnog revizora Banke razmatra ulaganja i aktivnosti Banke;
 - 6) Upravnom odboru i Skupštini Banke predlaže spoljnog revizora Banke;
 - 7) razmatra, sa spoljnim revizorom Banke, godišnje revizije finansijskih izveštaja Banke;
 - 8) predlaže Upravnom odboru Banke da se određena pitanja u vezi sa spoljnom i unutrašnjom revizijom uvrste u dnevni red sednice Skupštine;
- Kada oceni da banka posluje suprotno zakonu, drugom propisu, statutu ili drugom aktu Banke, ili se to može zaključiti na osnovu izveštaja o reviziji, odnosno kad utvrdi druge nepravilnosti u poslovanju banke, odbor za praćenje poslovanja banke obavezno predlaže Upravnom odboru banke da otkloni uočene nepravilnosti, kao i da zakaže vanredno zasedanje skupštine banke u slučaju da ustanovljene nepravilnosti mogu imati teže posledice na poslovanje banke.

Članovi Odbora za praćenje poslovanja banke sastaju se najviše jednom mesečno, a najmanje jednom u tri meseca, u sedištu Banke.

Kvorum za donošenje odluka, većinu glasova, glasanje pismenim putem, donošenje odluka van sednica i druga pitanja koje se odnose na rad Odbora za praćenje poslovanja banke regulisani su Poslovnikom o radu Odbora za praćenje poslovanja banke koji usvaja Upravni odbor Banke.

11.2 Kodeks korporativnog upravljanja

Erste Bank a.d. Novi Sad je 2016. godine usvojila dokument Kodeks poslovnog ponašanja Erste Bank.a.d. Novi Sad, a u skladu sa *Code of Conduct of Erste Group*.

Ovaj dokument podstiče i promovise određeni skup vrednosti i načina ponašanja zaposlenih u Erste Banci pružajući referentnu tačku za procene postupka. Kodeks služi kao obavezujući skup pravila kojim se uređuje ponašanje svih zaposlenih u svakodnevnom poslovanju. Njime se dodatno naglašava šta banka kao poslodavac i pružalac finansijskih usluga i proizvoda ceni i vrednuje, jasno određuje obaveze i daje osnovu da zaposleni postupajući zajednički predstavljaju kompaniju kao dobrog korporativnog građanina.

Kodeks pokriva šest ključnih stubova postojanja i poslovanja Erste Banke a to su:

- korporativno upravljanje
- klijenti
- zaposleni
- investitori
- društvo
- životna sredina

Kodeks poslovnog ponašanja je vodič za sve zaposlene, bez obzira na nivo rukovodstva. U pitanju je javni dokument dostupan na sajtu Banke.

(https://www.erstebank.rs/content/dam/rs/ebs/www_erstebank_rs/onama/menadzment/Kodeks_poslovnog_ponasanja_Erste_Banke.pdf)

12. Većinski akcionari

12.1 Ime/Poslovno ime većinskog akcionara

Vlasnici Erste Bank a.d. Novi Sad su:

- Erste Group Bank AG Beč, Republika Austrija, koji je imalac 742.960 komada akcija koje predstavljaju 74% osnovnog kapitala Banke.
- Steiermärkische Bank und Sparkassen AG Grac, Republika Austrija, koja je imalac 261.040 komada akcija koje predstavljaju 26% osnovnog kapitala Banke i

Vlasnici Steiermärkische Bank und Sparkassen AG Grac su:

Steiermärkische Verwaltungssparkasse, Beč, Republika Austrija sa 73%; Erste Bank AG, Beč, Republika Austrija sa 25%; zaposleni sa 2%.

Erste Group Bank AG je javno akcionarsko društvo listirano na berzama u Beču, Pragu i Bukureštu i njene akcije su deo ATX indeksa Bečke Berze.

Vlasnička struktura Erste Group Bank AG Beč (na dan 30.09.2018.):

Institucionalni investitori (45,5%) Erste Foundation, (11,3%), CaixaBank (9,9%), Štedionice (Savings banks) i fondacije štedionica (5,0%), pojedinačni „mali“ investitori iz Austrije (5,0%), Black Rock (4,2%), T. Rowe Price (4,0%), zaposleni (0,8%), ostali vlasnici (14,3%)

Ne postoje pisani dokumenti koji bi definisali mere kojima se sprečava korišćenje položaja većinskog akcionara na štetu Izdavaoca, međutim u okviru zakonodavstva Republike Srbije (Zakon o bankama, Zakon o privrednim društvima, Zakon o porezu na dobit i drugi propisi) postoje pravila koja uređuju odgovarajuću zaštitu poverilaca društva u odnosu na zloupotrebu položaja od strane većinskog akcionara u društvu.

12.2 Opis svih sporazuma, poznatih izdavaocu, čije bi sprovođenje, naknadno, moglo da ima za posledicu promenu kontrolnog položaja u izdavaocu.

Prema saznanju Izdavaoca na dan objave ovog Prospekta ne postoje sporazumi koji bi rezultirali promenom kontrole nad Izdavaocem.

13. Finansijski podaci o imovini, obavezama, finansijskom položaju, kao i dobicima i gubicima Izdavaoca

13.1 Finansijski podaci o prethodnom poslovanju

U nastavku su dati finansijski podaci o prethodnom poslovanju uključujući godišnje finansijske izveštaje za dve poslednje poslovne godine sa izveštajem revizora.

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA NA DAN 31. DECEMBAR 2016. GODINE

SADRŽAJ

	<u>Strana</u>
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Bilans uspeha za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	2
Izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	3
Bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine	4
Izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	5
Izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	6 - 7
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	8 - 136

Ernst & Young d.o.o. Beograd
Španskih boraca 3
11070 Beograd, Srbija

Tel: +381 11 2095 800
Fax: +381 11 2095 891
ey.com/rs

Building a better
working world

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja Erste Bank a.d, Novi Sad (u daljem tekstu: "Banka") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva Banke za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o pojedinačnim finansijskim izveštajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da pojedinačni finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u pojedinačnim finansijskim izveštajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocena rizika da li pojedinačni finansijski izveštaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled prevare ili greške. Vršeći procenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocenu opravdanosti primene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2016. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Ostala pitanja

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke za godinu završenu 31. decembra 2015. godine su revidirani od strane drugog revizora koji je izrazio nekvalifikovano mišljenje na ove finansijske izveštaje dana 23. marta 2016. godine.

U Beogradu, 17. mart 2017. godine

Stephen Fish
Ernst & Young d.o.o. Beograd

Jelena Čvorović
Jelena Čvorović
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

POZICIJA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		2016	2015
Prihodi od kamata	4	7.049.967	6.772.486
Rashodi od kamata	4	(1.227.200)	(1.503.663)
Neto prihod po osnovu kamata		5.822.767	5.268.823
Prihodi od naknada i provizija	5	2.143.153	2.254.600
Rashodi naknada i provizija	5	(685.132)	(605.042)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1.458.021	1.649.558
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	6	198.957	190.700
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	7	1.238	1.836
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	8		144
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	203.037	127.476
Ostali poslovni prihodi	10	258.681	255.596
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	11	(630.331)	(1.397.374)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		7.312.370	6.096.759
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	12	(1.802.560)	(1.646.854)
Troškovi amortizacije	13	(263.278)	(257.267)
Ostali rashodi	14	(3.089.221)	(2.976.235)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2.157.311	1.216.403
Porez na dobitak	15	(2.205)	(1.557)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	15	(90.186)	(25.390)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	31	2.064.920	1.189.456

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

 <hr/> Stevan Čomić Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	 <hr/> Frank Michael Beitz Član Izvršnog odbora	 <hr/> Slavko Carić Predsednik Izvršnog odbora
--	---	---

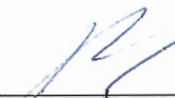
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

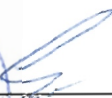
POZICIJA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		2016	2015
DOBITAK	31	2.064.920	1.189.456
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobiti/(gubici) (napomena 29)		(2.548)	16.675
Ostalo		-	9.622
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		78.298	157.876
Nerealizovani (gubici)/dobici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(474)	396
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda (napomena 15c. 15d)		(11.673)	(23.741)
Ukupan ostali rezultat perioda		63.603	160.828
UKUPAN REZULTAT PERIODA		2.128.523	1.350.284

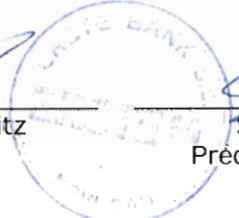
Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

 Frank Michael Beitz
 Član Izvršnog odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog odbora

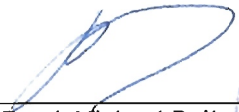

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBAR 2016. GODINE

AKTIVA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		31.12.2016.	31.12.2015.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16	19.246.670	18.523.428
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	17	13.048.357	8.363.472
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	18	7.182.702	3.446.272
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	19	8.635.103	7.008.412
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20	1.211.439	2.733.351
Kredit i potraživanja od komitenata	21	91.213.913	75.182.667
Investicije u zavisna društva	22	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	23	278.845	350.854
Nekretnine, postrojenja i oprema	23	811.073	733.119
Investicione nekretnine	23	232.417	238.508
Tekuća poreska sredstva		-	1.116
Odložena poreska sredstva	15	59.523	161.382
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		56.294	-
Ostala sredstva	24	846.585	651.624
UKUPNO AKTIVA		142.916.481	117.487.765
PASIVA			
OBAVEZE			
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	25	54.690	94.235
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	26	36.709.919	30.282.165
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	27	84.903.330	68.295.393
Subordinirane obaveze	29	1.764.606	1.824.946
Rezervisanja	30	670.642	534.486
Tekuće poreske obaveze	15	1.090	-
Ostale obaveze	31	684.202	457.059
UKUPNO OBAVEZE		124.788.479	101.488.284
Kapital	32		
Akcijski kapital		10.164.475	10.164.475
Dobitak		2.064.920	1.189.456
Rezerve		5.898.607	4.645.550
UKUPNO KAPITAL		18.128.002	15.999.481
UKUPNO PASIVA		142.916.481	117.487.765

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

 Stevan Čović Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	 Frank Michael Beitz Član Izvršnog odbora	 Slavko Čarić Predsednik Izvršnog odbora
---	--	---

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

	(u hiljadama dinara)					
	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2015. godine	10.040.000	124.475	3.091.087	59.273	1.343.984	14.658.819
Aktuarski dobitak	-	-	-	16.674	-	16.674
Promena fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	134.532	-	134.532
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1.189.456	1.189.456
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	1.334.361	9.623	(1.343.984)	-
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	10.040.000	124.475	4.425.448	220.102	1.189.456	15.999.481
Početno stanje na dan 1. januara 2016. godine	10.040.000	124.475	4.425.448	220.102	1.189.456	15.999.481
Aktuarski dobitak	-	-	-	(2.548)	-	25.810
Promena fer vrednosti po osnovu HOV	-	-	-	66.149	-	37.791
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.064.920	2.064.920
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	1.189.456	-	(1.189.456)	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	10.040.000	124.475	5.614.904	283.703	2.064.920	18.128.002

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

		
Stevan Čomić Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	Frank Michael Beitz Član Izvršnog odbora	Slavko Čarić Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

	<i>(u hiljadama dinara)</i>	
	2016	2015
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	9.148.131	9.070.550
Prilivi od kamata	6.830.635	6.632.041
Prilivi od naknada	2.158.240	2.236.077
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	158.855	202.388
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	401	44
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.796.184	6.891.315
Odlivi po osnovu kamata	1.322.370	1.554.967
Odlivi po osnovu naknada	684.704	604.888
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	1.755.729	1.637.957
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	350.445	324.963
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	2.682.936	2.768.540
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	2.351.947	2.179.235
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	17.831.109	14.826.763
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	17.831.109	14.826.763
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	18.153.975	19.776.644
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	12.966.385	19.519.292
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenje investiranju	5.187.590	257.352
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	2.029.081	-
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	-	2.770.646
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.029.081	-
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	2.770.646

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

	(u hiljadama dinara)	
	2016	2015
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	4.913.728	2.702.036
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	4.624.630	2.228.026
Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	289.097	474.010
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	1	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	4.913.728	2.702.036
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	5.355.649	3.892.523
Prilivi po osnovu uzetih kredita	5.317.962	3.736.815
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	37.687	155.708
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	99.886	238.803
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	60.342	238.803
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	39.544	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	5.255.763	3.653.720
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	32.334.889	27.789.836
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	29.963.773	29.608.798
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	2.371.116	-
NETO SMANJENJE GOTOVINE	-	1.818.962
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	10.417.751	10.417.751
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	6.670.645	10.831.126
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	6.467.608	10.703.651
GOTOVINA I GOTOVINSKI ELEMENTI NA KRAJU PERIODA	11.300.417	8.726.264

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Frank Michael Beitz
Član Izvršnog
odbora

Slavko Čarić
Predsednik Izvršnog
odbora

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Erste Bank a.d., Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 25. decembra 1989. godine pod nazivom Novosadska banka a.d., Novi Sad, koja je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste Bank Group.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. jula 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Groupe.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 6 poslovnih centara, 47 filijala, 9 ekspozitura i 5 šaltera.

Banka je na dan 31. decembra 2016. godine imala 1.021 zaposlenog (31. decembar 2015. godine: 1.027 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") za 2016. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 71/2014 i 135/2014).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje. Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Banka ima 75% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica S-leasing d.o.o., Srbija (25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG). U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za sledeće stavke koje se vrednuju po fer vrednosti: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i derivati.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (nastavak)

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu napomene 2.

2.2. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i kamatonosne finansijske instrumente raspoložive za prodaju, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Banka ostvaruje prihode od naknada i provizija koji proizilaze iz širokog spektra usluga koje pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

/iii/ Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju kada se ustanovi pravo Banke na priliv po osnovu dividendi.

2.4. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika.

Klasifikacija finansijskih instrumenata (nastavak)

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti i potraživanja i investicije raspoložive za prodaju

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

2.5.1. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje dve podkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona sredstva koja su označena po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom početnog priznavanja.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju u bilansu stanja po fer vrednosti.

Banka takođe ima derivate koji su klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Rukovodstvo nije prilikom inicijalnog priznavanja klasifikovalo finansijska sredstva u podkategoriju sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti preko bilansa uspeha.

Hartije od vrednosti kojima se trguje obuhvataju obveznice i državne zapise Republike Srbije.

Svi dobitci i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u bilansu uspeha.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.2. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su finansijska sredstva sa fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja mogu da se utvrde i sa fiksnim dospećem, za koje Banka ima pozitivnu nameru i sposobnosti da ih drži do dospeća, a koja ne ispunjavaju definiciju kredita i potraživanja.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda diskontovanja efektivnom kamatnom stopom, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovinu toku perioda dospeća.

Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda trajanja instrumenta.

Banka vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja i iskazuje se u bilansu uspeha kao rashod indirektnih otpisa plasmana.

Ukoliko, u narednoj godini, dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist bilansa uspeha. Smanjenje ispravke vrednosti neće rezultirati knjigovodstvenom vrednosti iznad iznosa amortizacionog troška kao da sredstvo nije obezvređeno.

2.5.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata

Kredit i potraživanja od banaka i komitenata su sredstva koje Banka nema nameru da proda u kratkom roku niti koje Banke klasifikuje, nakon početnog vrednovanja, u finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha niti finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Nakon početnog vrednovanja, kredit i plasmani bankama i komitentima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope umanjenoj za obezvređenje. Amortizovana vrednost se računa uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja i naknade i troškove koji su integralni deo efektivne kamatne stope. Amortizacija se uključuje u Prihode od kamata u Bilansu uspeha. Gubici od obezvređenja se priznaju u okviru Neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava u Bilansu uspeha.

Kredit u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na stranu valutu revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru datih kredita i depozita. Dobici i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi, odnosno rashodi kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike

U skladu sa internom politikom Banke, na svaki izveštajni datum Banka procenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Dokazi o obezvređenju uključuju indikacije da se jedan dužnik ili grupa dužnika suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama usled pogoršanja poslovnog i/ili makroekonomskog okruženja, docnije pri servisiranju kamate ili glavnice, verovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije na osnovu čega se inicira utvrđivanje da li je došlo do merljivog smanjenja budućih tokova gotovine. Inicijalno, Banka utvrđuje postojanje obezvređenja na grupnoj (portfolio) bazi, pre nego što se identifikuje pogoršanje kreditne sposobnosti klijenta (npr. povećanje broja dana docnije).

Prilikom procene obezvređenja kredita i plasmana bankama i komitentima vrednovanih po amortizovanoj nabavnoj vrednosti u slučaju da se identifikuju pogoršanja kreditne sposobnosti klijenta, Banka vrši individualnu procenu da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju za svako finansijsko sredstvo koje je individualno značajno, kao i grupnu procenu za finansijska sredstva koja nisu individualno značajna.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike (nastavak)

Ukoliko Banka utvrdi da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju za finansijska sredstva za koja je vršena individualna procena Banka svrstava takva sredstva u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i vrši grupnu (portfolio) procenu obezvređenja. Sredstva za koja se vrši individualna procena obezvređenja i za koja se priznaje gubitak po osnovu obezvređenja nisu uključena u grupnu procenu obezvređenja.

Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrednosti, iznos gubitka na individualnoj osnovi se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadbive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Ukoliko kredit ima varijabilnu kamatnu stopu, koristi se tekuća efektivna kamatna stopa.

Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva koje je obezbeđeno kolateralom, pored redovnih priliva iz poslovnih aktivnosti, reflektuje i tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja.

U svrhe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu internog sistema klasifikacije koji Banka koristi uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su finansijsko stanje klijenta, vrsta plasmana, segmenta kome klijent Banke pripada, postojanje dospelih potraživanja, broj dana u kašnjenju dospelih potraživanja kao i ostale relevantne faktore.

Budući tokovi gotovine koji se odnose na grupu finansijskih sredstava koji su predmet grupne procene obezvređenja se procenjuju na osnovu stručnog mišljenja potkrepljenog istorijskim iskustvima o gubicima po osnovu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Istorijska iskustva se koriguju na osnovu dostupnih tekućih podataka kako bi se odrazili efekti tekućih uslova koji nisu imali uticaja na godine na kojima se zasniva istorijsko iskustvo, kao i da bi se uklonili efekti uslova koji su bili specifični za prethodne istorijski period, a ne postoje u periodu za koji se sastavlja bilans stanja.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu budućih tokova gotovine se prate i koriguju na godišnjoj osnovi kako bi oslikale stvarnu procenu kreditnog rizika i smanjile razlike između procenjenih i ostvarenih iznosa po osnovu gubitka.

Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti, evidentiraju se u bilansu uspeha kao neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansih stavki. Finansijsko sredstvo se smatra nenaplativim ukoliko Banka nema razumnih očekivanja o naplati. Indikatori verovatne nenaplativosti su: kašnjenje klijenta u izmirivanju obaveze, pokretanje postupka stečaja ili likvidacije, brisanje iz Registra privrednih društava, klijent ne priznaje potraživanja prilikom usklađivanja potraživanja.

Otpis potraživanja se vrši samo kada se iscrpe svi raspoloživi izvori naplate (npr. završen stečajni postupak, završen je sudski postupak, realizovani su svi raspoloživi kolaterali, urađena je unakrsna provera lične imovine klijenata). Krediti i sa njima povezana ispravka vrednosti se u potpunosti isknjižavaju (otpisuju) kada se finansijsko sredstvo smatra nenaplativim. Otpis potraživanja se radi ili na teret ispravke vrednosti ili direktno na teret rashoda. Otpis nenaplativih potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Izvršnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike (nastavak)

Ukoliko, tokom narednog perioda, dođe do smanjenja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog događaja koji se odigrao nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje korigovanjem računa ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od ukidanja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansih stavki. Smanjenje ispravke vrednosti neće rezultirati knjigovodstvenom vrednosti finansijskog sredstva iznad iznosa amortizacionog troška kao da to sredstvo nije obezvređeno.

2.5.4. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.5. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodane, ili založene kod Narodne banke Srbije kao obezbeđenje u cilju dobijanja kredita za likvidnost, usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursevima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao "hartije od vrednosti raspoložive za prodaju". Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obuhvataju instrumente kapitala drugih pravnih lica i dužničke hartije od vrednosti.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru ostalog ukupnog rezultata, dok se hartija od vrednosti ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrednosti nije obezvređena. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe ili kada im se umanjí vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru ostalog ukupnog rezultata.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i za koje su ostali metodi razumnog procenjivanja neodgovarajući, izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazuju se po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Dividende stečene tokom držanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju su uključene u ostale poslovne prihode i učešća u kapitalu kada je nastalo pravo na priliv po osnovu dividendi.

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, Banka na dan bilansa stanja vrši procenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvređeno. U slučaju učešća u kapitalu drugih pravnih lica klasifikovanih kao raspoloživih za prodaju, u objektivne dokaze se svrstavaju značajan ili prolongiran pad fer vrednosti ulaganja ispod nabavne vrednosti.

Kada postoje dokazi o obezvređenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cene i tekuće fer vrednosti, umanjén za bilo koji gubitak usled obezvređenja tog ulaganja, koje je prethodno priznato na teret bilansa uspeha, se uklanja iz kapitala i priznaje se na teret bilansa uspeha. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko bilansa uspeha, već se povećanje fer vrednosti, nakon priznatog obezvređenja, priznaje direktno u korist kapitala.

Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu, koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi, se procenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret bilansa uspeha i ne ukidaju do prestanka priznavanja sredstava.

U slučaju dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju, obezvređenje se procenjuje na osnovu istih kriterijuma kao i za finansijska sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti. Ukoliko se, u narednoj godini, fer vrednost dužničkog instrumenta poveća i ukoliko se taj rast može objektivno povezati sa događajem koji se desio nakon što je gubitak usled obezvređenja priznat na teret bilansa uspeha, gubitak usled obezvređenja se ukida u korist bilansa uspeha.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

2.5.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze (nastavak)

Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.6. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016).

Obračun rezerve za procenjene gubitke se vrši u cilju pokrića procenjenih gubitaka po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki. Obračun rezerve za procenjene gubitke je zasnovan i u potpunosti u saglasnosti sa kriterijumima i pravilima definisanim Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restruktuirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se primenom sledećih procenata na bilansna potraživanja i vanbilansne stavke koje se klasifikuju: A (0%), B (2%), V (15%), G (30%) i D (100%).

Kako bi se obračunala potrebna rezerva za procenjene gubitke, Banka procenjene rezerve za gubitke po Odluci Narodne banke Srbije umanjuje za ispravku vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama iskazane na teret rashoda u bilansu uspeha. Sve pozitivne razlike će predstavljati potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama i biti odbitna stavka od kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

2.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Banke i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.9. Poslovi kupovine i ponovne prodaje hartija od vrednosti ("reverzni repo" poslovi)

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.10. Investicije u zavisna društva

Zavisno pravno lice je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na, varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Banka na dan 31. decembra 2016. godine poseduje 75% vlasništva privrednog društva S Leasing d.o.o., Beograd. Učešće u kapitalu navedenog zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti u pojedinačnim finansijskim izveštajima Banke.

2.11. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	do 10 godina
Ostala nematerijalna ulaganja	4 godine

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.12. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine**

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Banka poseduje nekretnine kao investicije u cilju ostvarenja prihoda po osnovu zakupnina i porasta vrednosti nekretnina na tržištu. Investicione nekretnine iskazane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	40 godina
Kompjuterska oprema	4 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.13. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.14. Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava.

(a) Finansijski lizing - Banka kao zakupac

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Banku prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, se kapitalizuje na početku lizinga po nižoj od fer vrednosti predmeta lizinga ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Ukoliko nije izvesno da će Banka do kraja trajanja lizinga steći vlasništvo nad predmetom lizinga, taj predmet se u potpunosti amortizuje tokom trajanja lizinga ili njegovog korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

(b) Operativni lizing - Banka kao zakupac

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa.

2.15. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova tekućoj godini odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom period. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.16. Naknade zaposlenima

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje - Definisani planovi doprinosa

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada - Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Banci u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate - u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Banci. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Banci ostvarene mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobiti i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobiti i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.17. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanju Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

2.18. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porezi

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza, odnosno do 30. juna naredne godine.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.18. Porezi i doprinosi (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi (nastavak)

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.19. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku izveštajnog perioda.

Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD. 243088/2006 od 22. decembra 2006. godine Banka je registrovana kao zatvoreno akcionarsko društvo, tako da nije obavezna da izračunava i obelodanjuje zaradu po akciji u skladu sa zahtevima MRS 33 "Zarada po akciji".

2.20. Praćenje poslova po segmentima poslovanje

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alocira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

2.21. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja

A) Promene u računovodstvenim politikama i obelodanjivanjima

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koja su usvojena od strane Banke od 1. januara 2016. godine:

- **MRS 27: Pojedinačni finansijski izveštaji (izmena)**

Izmene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode od 1. januara 2016. godine. Izmenama i dopunama je dozvoljeno entitetima da koriste metod kapitala za priznavanje ulaganja u zavisna društva, zajedničke poduhvate i pridružena društva u njihovim pojedinačnim finansijskim izveštajima, što će pomoći određenim zakonodavstvima prelaz na MSFI za pojedinačne finansijske izveštaje, smanjujući troškove usaglašavanja, pri tom ne umanjujući obim informacija dostupnih investitorima. Menadžment Banke je nije primenio promene ovog standarda na finansijsko izveštavanje.

- **MRS 1: Prezentacija finansijskih izveštaja**

Izmene MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja ohrabruju kompanije u primeni profesionalne procene u odlučivanju koje informacije će obelodaniti i kako da ih strukturiraju u svojim finansijskim izveštajima. Izmene stupaju na snagu za godišnje periode od 1. januara 2016. godine. Uže fokusirane izmenama se više pojašnjava MRS 1 nego što se menjaju postojeći zahtevi. Izmene se odnose na materijalnost, redosled napomena uz finansijske izveštaje, zbiove i njihovo raščlanjavanje, računovodstvene politike i prezentaciju stavki ostalog ukupnog rezultata (OCI) koji proizilazi iz ulaganja po metodi učešća. Menadžment Banke nije primenio promene ovog standarda na finansijsko izveštavanje.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

A) Promene u računovodstvenim politikama i obelodanjivanjima (nastavak)

- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 38 Nematerijalna ulaganja (izmena):
Pojašnjenje prihvatljivih metoda obračuna amortizacije**

Izmena stupa na snagu za periode koji počinju 1. januara 2016. godine. Izmena daje dodatne smernice o tome kako treba da se obračunava amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja. Izmena pojašnjava principe MRS 16 i MRS 38 prema kojima prihodi odražavaju ekonomske koristi koje se generišu poslovanjem (čiji je imovina deo), a ne ekonomske koristi koji se uživaju korišćenjem imovine. Kao rezultat, odnos generisanih prihoda i ukupnih prihoda za koje se očekuje da će biti generisani ne može se koristiti pri amortizaciji nekretnina, postrojenja i opreme te se može koristiti samo u vrlo ograničenim okolnostima pri amortizaciji nematerijalnih ulaganja. Menadžment Banke nije primenio promene ovog standarda na finansijsko izveštavanje.

- **Izmene i dopune MSFI 11: Ulaganje u zajedničke aranžmane (izmena):**

Ove izmene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. godine ili nakon toga. MSFI 11 se odnosi na računovodstveni tretman učešća u zajedničkim poduhvatima i zajedničkim operacijama. Izmene daju nove smernice o tome kako računovodstveno tretirati sticanje učešća u zajedničkoj operaciji koja čini poslovanje u skladu sa MSFI, i utvrđuje adekvatan računovodstveni tretman takvih sticanja. Banka nema transakcije koje su u obuhvatu ovih izmena.

- **Izmene i dopune MRS-a 19: Definisani planovi naknada: doprinosi zaposlenih**

Izmene su stupile na snagu za periode koji su počeli 1. februara 2015. godine. Izmene se odnose na doprinose od zaposlenih ili trećih lica prilikom priznavanja definisanih planova naknada. Svrha izmena je pojednostavljenje priznavanja ovih doprinosa koji su nezavisni od broja godina službe zaposlenog, na primer, doprinosi zaposlenih se obračunavaju kao fiksni procenat zarade. Banka nema definisane planova naknada koji su u obuhvatu ovih izmena.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

A) Promene u računovodstvenim politikama i obelodanjivanjima (nastavak)

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2010 - 2012**, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. februara 2015. godine. Nijedna od ovih dopuna nema uticaja na finansijske izveštaje Banke:
 - **MSFI 2 Plaćanje akcijama:** Ovo poboljšanje menja definiciju 'uslova sticanja' i 'tržišnih uslova' i dodaje definicije za 'stanje učinka' i 'uslov usluga' (koji su prethodno bili deo definicije 'uslova sticanja').
 - **MSFI 3 Poslovne kombinacije:** Ovo poboljšanje pojašnjava da se kontigent razmatranja u poslovima sticanja koji nije klasifikovan kao kapital naknadno vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha bez obzira da li spada u okvir MSFI 9 Finansijski instrumenti.
 - **MSFI 8 Segmenti poslovanja:** Ovo poboljšanje zahteva da entitet obelodani procene rukovodstva u primeni kriterijuma za objedinjavanje u segmentima poslovanja i pojašnjava da će entitet obezbediti samo usaglašavanje ukupnih sredstava po segmentima sa sredstvima entiteta ako se o sredstvima segmenta redovno izveštava.
 - **MSFI 13 Merenje fer vrednosti:** Ovo poboljšanje u Osnovama za zaključivanje MSFI 13 pojašnjava da izdavanje MSFI13 i dopuna MSFI 9 i MRS 39 nije ukinulo mogućnost merenja kratkoročnih potraživanja i obaveza bez navedene kamatne stope po njihovim fakturnim vrednostima bez diskontovanja ako je efekat diskontovanja nematerijalan.
 - **MRS 16 Postrojenja nekretnine i oprema:** Dopuna pojašnjava da kada je stavka nekretnina, postrojenja i opreme revalorizovana, bruto nabavna vrednost se prilagođava na način koji je konzistentan sa revalorizacijom sadašnje vrednosti.
 - **MRS 24 Obelodanjivanje povezanih strana:** Dopuna pojašnjava da je entitet koji pruža usluge ključnog rukovođenja izveštajnom entitetu ili matičnom društvu izveštajnog entiteta je, u tom slučaju, povezana strana izveštajnog entiteta.
 - **MRS 38 Nematerijalna imovina:** Dopuna pojašnjava da kada je nematerijalna imovina revalorizovana bruto sadašnja vrednost je prilagođena na način koji je konzistentan sa revalorizacijom sadašnje vrednosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

A) Promene u računovodstvenim politikama i obelodanjivanjima (nastavak)

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2012 - 2014**, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2016. godine. Nijedna od ovih dopuna nema uticaja na finansijske izveštaje Društva.
 - **MSFI 5 Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja:** Promena pojašnjava da promena jednog metoda raspolaganja drugima (putem prodaje ili distribucije vlasnicima) ne treba da se smatra novim planom otuđenja, već nastavkom originalnog plana. Stoga, ne postoji prekid u primeni zahteva MSFI 5. Promena takođe pojašnjava da promena metoda otuđenja ne menja datum klasifikacije.
 - **MSFI 7 Finansijski Instrumenti: Obelodanjivanja:** Promena pojašnjava da ugovor o servisiranju koji uključuje naknadu može predstavljati nastavak učešća u finansijskom sredstvu. Takođe, promena pojašnjava da MSFI 7 obelodanjivanja koja se odnose na prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza nisu obavezna u sažetom periodičnom finansijskom izveštaju.
 - **MRS 19 Primanja zaposlenih:** Promena pojašnjava da se dubina tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica određuje na osnovu valute u kojoj su obaveze denominirane, pre nego na osnovu zemlje u kojoj su obaveze locirane. Kada ne postoji duboko tržište za visokokvalitetne korporativne obveznice u toj valuti, moraju se koristiti državne obveznice.
 - **MRS 34 Periodično finansijsko izveštavanje:** Promena pojašnjava da zahtevana periodična obelodanjivanja moraju biti ili u periodičnim finansijskim izveštajima ili inkorporirana povezivanjem između periodičnih finansijskih izveštaja i gde god su uključena u okviru širih periodičnih finansijskih izveštaja (npr., u komentaru rukovodstva ili izveštaju o rizicima). Odbor specificira da ostale informacije u okviru periodičnih finansijskih izveštaja moraju biti dostupne korisnicima pod istim uslovima kao periodični finansijski izveštaji i u isto vreme. Ukoliko korisnici nemaju pristup ostalim informacijama na ovaj način, onda periodični finansijski izveštaj nije kompletan.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 Finansijski Instrumenti: Klasifikacija i Merenje**

Jula 2014. IASB je izdao IFRS 9 Finansijski instrumenti, standard koji će zameniti IAS 39 za godišnje periode od 1. januara 2018. godine, pri čemu je dozvoljeno ranije usvajanje. 2016. godine Banka je uspostavila tim za implementaciju („Tim“) sa članovima iz timova rizika, finansija i operacija radi pripreme sprovođenja IFRS 9 („Projekat“). Sponzor projekta je član Izvršnog odbora zadužen za rizike i finansije, koji redovno podnosi izveštaj Nadzornom odboru Banke, a projektom se upravlja u okviru transformacije Banke. Tim Banke za C&M definisao je proces provere FV/AC pri početnom priznavanju kredita kao i naknadne izmene (modifikacije) kredita i sve promene i usklađivanje Osnovnog sistema banke potrebne za podršku procesu će se sprovesti tokom 2017. godine. Što se tiče obezvređenja finansijskih sredstava, Banka, paralelno sa razvojem parametara, radi na metodologiji, procesima i tehničkom rešenju za definisanje nivoa i obračuna rezervi u skladu s novim standardom.

Klasifikacija i merenje

Iz perspektive klasifikacije i merenja novi standard će zahtevati da se sva finansijska sredstva, osim instrumenata kapitala i derivata, procenjuju na osnovu kombinacije poslovnog modela subjekta za upravljanje sredstvima i karakteristika ugovorenih novčanih tokova instrumenata. Kategorije merenja po IAS 39 zameniće se: fer vrednošću preko bilansa uspeha (FVPL), fer vrednošću preko ostalog sveobuhvatnog rezultata (FVOCI) i amortizovanom vrednošću. IFRS 9 će takođe omogućiti subjektima da i dalje neopozivo određuju instrumente koji se kvalifikuju za amortizovanu vrednost ili fer vrednost preko instrumenata OCI kao FVPL ukoliko se time eliminiše ili značajno umanjuje nedoslednost merenja ili priznavanja. Instrumenti kapitala koji se ne drže za trgovanje mogu se neopozivo označiti kao FVOCI bez naknadne reklasifikacije dobiti ili gubitaka u bilansu uspeha.

Obračun finansijskih obaveza u velikoj meri će biti isti kao zahtevi IAS 39 osim u odnosu na tretman dobiti i gubitaka koji proizilaze iz sopstvenog kreditnog rizika subjekta koji se odnosi na obaveze određene po FVPL. Ta kretanja će se prikazati u OCI bez naknadne reklasifikacije u bilansu uspeha osim ukoliko bi došlo do obračunskog nepodudaranja u bilansu uspeha.

Po završetku inicijalne procene Banka je zaključila:

- Očekuje se da će se krediti i potraživanja od banaka, krediti i potraživanja od klijenata, koji su klasifikovani kao krediti i potraživanja po IAS 39, meriti po amortizovanoj vrednosti po IFRS 9
- Očekuje se da će se finansijska sredstva i obaveze koji se drže za trgovanje i finansijska sredstva i obaveze označeni po FVPL i dalje meriti po FVPL
- Očekuje se da će se dužničke hartije od vrednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju po IAS 39 meriti po FVOCI. Očekuje se da će se dužničke hartije od vrednosti koje se drže do dospeća i dalje meriti po amortizovanoj vrednosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Obezvredjenje finansijskih sredstava

IFRS 9 će takođe suštinski promeniti metodologiju obezvređenja gubitaka po kreditima. Standard će zameniti pristup ostvarenih gubitaka po IAS 39 pristupom predviđenih očekivanih kreditnih gubitaka (ECL). Biće potrebno da Banka evidentira rezervisanja za očekivane gubitke za sve kredite i druga dužnička finansijska sredstva koja se ne drže po FVPL zajedno sa ugovorima o potencijalnim kreditnim obavezama i finansijskim garancijama. Rezervisanja se zasnivaju na očekivanim kreditnim gubicima povezanim sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih dvanaest meseci osim ukoliko nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od nastanka, u kom slučaju se rezerva zasniva na verovatnoći neizmirenja obaveza do roka dospeća finansijskog sredstva.

Banka je u procesu uspostavljanja politike, procesa i tehničkog rešenja za sprovođenje procene na kraju svakog izveštajnog perioda da li se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja pri čemu se uzima u obzir promena rizika neizmirenja obaveza koje se dešava tokom preostalog roka finansijskog instrumenta.

Da bi izračunala očekivane kreditne gubitke, Banka će procenjivati rizik neizmirenja obaveza koji nastupa kod finansijskog instrumenta do roka dospeća. Očekivani kreditni gubici se procenjuju na osnovu sadašnje vrednosti svih novčanih gubitaka tokom preostalog očekivanog roka finansijskog sredstva, tj. razlike između:

- Ugovorenih novčanih tokova koji se duguju Banci po ugovoru i
- Novčanih tokova koje banka očekuje da će primiti, diskontovanih po efektivnoj kamatnoj stopi kredita.

U poređenju sa IAS 39, Banka očekuje da će obračun obezvređenja po IFRS 9 biti volatilniji od obračuna po IAS 39 i da će dovesti do povećanja ukupnog nivoa sadašnjih ispravki vrednosti.

Banka će grupisati kredite u nivo 1, nivo 2, nivo 3 i POCI na osnovu primenjene metodologije obezvređenja:

- Nivo 1
 - finansijski instrumenti po početnom priznavanju izuzev instrumenata POCI ili
 - finansijski instrumenti koji ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika ili
 - finansijski instrumenti koji nisu obezvređeni kreditom bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- Nivo 2
Finansijski instrumenti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali bez obezvređenja kreditom na datum izveštaja.
- Nivo 3
Finansijski instrumenti koji su obezvređeni kreditom na datum izveštaja.
- POCI
Finansijski instrumenti koji su obezvređeni u trenutku početnog priznavanja (kupovina ili odobrenje).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Obezvredjenje finansijskih sredstava (nastavak)

Banka će evidentirati obezvređenje za dužničke hartije od vrednosti po FVOCI u zavisnosti od toga da li su klasifikovane kao nivo 1, 2, 3 ili POCI, kako je iznad objašnjeno. Međutim, očekivani kreditni gubici neće umanjiti knjigovodstvenu vrednost ovih finansijskih sredstava u izveštaju o finansijskoj poziciji, koja će ostati po fer vrednosti. Umesto toga, iznos jednak ispravki vrednosti koji bi nastao u slučaju merenja po amortizovanom trošku će se priznati u okviru ostale sveobuhvatne dobiti (OCI) kao akumulirani iznos obezvređenja, sa odgovarajućim obračunom u bilansu uspeha.

Nivo 1

Po IAS 39 Banka je evidentirala rezervu za ostvarene ali neutvrđene (IBNI) gubitke usled obezvređenja. Oni su projektovani tako da prikažu gubitke usled obezvređenja koji su ostvareni u portfoliju urednih plasmana, ali koji nisu utvrđeni. Po IFRS 9 obezvređenje finansijskih sredstava za koje se ne smatra da su pretrpela značajno povećanje kreditnog rizika meriće se na bazi ECL tokom 12 meseci. U skladu sa studijama o Finansijskom uticaju koje su urađene u saradnji s matičnom Grupom, ne očekuje se da će iznos očekivanih kreditnih gubitaka u nivou 1 biti veći od sadašnje rezerve IBNI.

Nivo 2

IFRS 9 zahteva da se finansijska sredstva klasifikuju u nivo 2 kada se kreditni rizik znatno poveća od njihovog početnog priznavanja. Za ova sredstva rezervisanja za gubitke treba priznati na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u toku čitavog veka trajanja. Imajući u vidu da je ovo novi koncept u poređenju s IAS 39, to će dovesti do povećane rezerve obzirom da se većina tih sredstava ne smatra obezvređenim prema IAS 39. Da je novi standard primenjen sa 2016. godinom, ovo bi dovelo do znatnog povećanja ispravke vrednosti.

Procena značajnog povećanja rizika, tj. raspodela sredstva na nivo 1 ili 2, zasniva se na kvantitativnim (poređenje verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza u toku čitavog roka trajanja sredstava) i kvalitativnim kriterijumima (dana kašnjenja, ranih signala upozorenja, informacija o modifikacijama, rizičnih plasmana i prevara). Politika Banke je da evaluiira dodatne dostupne izvore informacija koje mogu ukazivati o pokretačima budućih događaja.

Nivo 3

Finansijska sredstva će se uključiti u nivo 3 kada postoje objektivni dokazi da je kredit obezvređen. Kriterijumi tih objektivnih dokaza isti su kao po sadašnjoj objašnjenjnoj metodologiji IAS 39. U skladu s tim, Banka očekuje da ubuhvat ovih nivoa u osnovi bude ista po oba standarda.

Finansijska sredstva u nivou 3 gde je Banka obračunavala obezvređenje po IAS 39 na pojedinačnoj osnovi i dalje će se obračunavati na isti način, ali „IFRS 9“ zahteva više od jednog scenarija i on će se ponderisati na osnovu verovatnoće umesto na osnovu pristupa najbolje procene.

Očekuje se da će finansijska sredstva u nivou 3 biti ista kao sredstva za koja se smatra da su obezvređena u skladu s IAS 39. Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za pojedinačno značajne klijente se izračunavaju na pojedinačnoj osnovi, a rezervisanja za očekivane kreditne gubitke zasnovana na pravilima se izračunavaju na izloženosti prema klijentima koji nisu pojedinačno značajni.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Obezvredjenje finansijskih sredstava (nastavak)

Predviđanje budućih događaja

Banka će koristiti informacije o budućim događajima prilikom procene značajnog povećanja kreditnog rizika i u merenje očekivanih kreditnih gubitaka. Banka će uzimati u obzir informacije kao što su makroekonomski faktori (npr. nezaposlenost, rast BDP, kamatne stope i cene stambenih prostora) i ekonomska predviđanja.

Banka će koristiti interne informacije internih ekonomskih eksperata, u kombinaciji s objavljenim eksternim informacijama države i privatnih usluga ekonomskog predviđanja.

Ograničenje tehnika procene

Modeli koje Banka primenjuje ne mogu uvek obuhvatiti sve karakteristike tržišta u jednoj tački u vremenu pošto se ne mogu rekalibrirati istim tempom kao promene tržišnih uslova. Očekuje se da će biti potrebna periodična usklađivanja dok se ne ažuriraju osnovni modeli. Banka će koristiti podatke koji su što aktuelniji, a usklađivanja će se vršiti u odnosu na značajne događaje koji se dešavaju pre datuma izveštaja. I dalje se razvija upravljanje tim usklađivanjima.

Upravljanje kapitalom

Banka je u procesu evaluacije kako će novi model očekivanih kreditnih gubitaka uticati na tekuću strukturu regulatornog kapitala, a dalje detaljne informacije će biti dostupne kada procena bude završena. Obim tog efekta će, između ostalog, zavisiti i od toga da li će se menjati pravila kapitala koja će odražavati IFRS 9 efekte ili uključivati prelazne odredbe za primenu efekata IFRS 9.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primenjivati na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtevi standarda će se takođe primenjivati na priznavanje i merenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posledica uobičajenih aktivnosti Banke (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahteva detaljna obelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procene. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Upravljanje kapitalom (nastavak)

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja standarda će se primenjivati počev od ili posle 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Cilj je pojašnjenje namere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahteva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u delu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedinačne identifikacije“, principal-agent problem (procena da li je Društvo principal ili agent), kao i primenu kontrolnog pristupa i licenciranja, obezbeđujući dodatne smernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbeđuju dodatne praktične savete za Banke koja će primenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 16 Lizing**

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmeravanje i obelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izveštajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromenjeno. Rukovodstvo Banke je u procesu utvrđivanja efekata koje će primena ovog standarda imati na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmena)**

Izmene i dopune ukazuje na poznato neslaganje između zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MRS 12 Porez na dobit (Izmena): Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke**

Izmene su primenljive počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Cilj ovih izmena i dopuna je da pojasni obračun za odložena poreska sredstva za nerealizovane gubitke, kako bi se odgovorilo na različitu primenu MRS 12 u praksi. Konkretni problemi za koje postoje različita rešenja u praksi se odnose na slučajeve kada se javlja odbitna privremena razlika nakon pada fer vrednosti, zatim na nadoknadu sredstva višoj od njegove knjigovodstvene vrednosti, na verovatnu buduću oporezivu dobit i na kombinovanu procenu naspram pojedinačne procene. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Upravljanje kapitalom (nastavak)

• **MRS 7 Izveštaj o novčanim tokovima (Izmena): Obelodanjivanje**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Cilj ove izmene i dopune je da omogući korisnicima finansijskih izveštaja da procene promene u obavezama proizašlim iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene koje proizilaze kako iz novčanih, tako i iz nenovčanih promena. Dopuna definiše da je jedini način da se ispuni zahtev za obelodanjivanjem tabelarni prikaz početnog i krajnjeg stanja u bilansu stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene u novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja, promene koje proizilaze iz sticanja kontrole i prodaje udela ili učešća, efekat promene deviznog kursa, promena fer vrednosti i druge promena. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• **MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja akcijama (Izmena)**

Izmena i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda se odnose na zahteve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija akcijama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja akcijama sa karakteristikama neto poravnanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmene odredbi i uslova plaćanja akcijama, koje menjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini to transakcija plaćanja akcijama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• **MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (Izmena)**

Izmene i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmene i dopune navode da promena upotrebe nastaje kada imovine ispuni, ili prestane da ispunjava, definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promene upotrebe iste. Promena namere rukovodstva u vezi sa načinom korišćenja imovine ne pruža dokaze o promeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• **IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje**

Tumačenje je primenjivo za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a pre nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unapred plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode. Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.22. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

Upravljanje kapitalom (nastavak)

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 - 2016**, koji predstavlja skup izmena i dopuna postojećih MSFI. Izmene standarda su primenjive za periode počev od ili posle 1. januara 2017. godine, za MSFI 12 Obelodanjivanje interesa u drugim entitetima i za periode počev od ili posle 1. januara 2018. godine za MSFI 1 Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. . Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 1 Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja:** Dato poboljšanje briše kratkoročna izuzeća u vezi sa obelodanjivanjima o finansijskim instrumentima, primanja zaposlenih i investicionih entiteta, primenljivih kod prve primene standarda.
- **MRS 28 Investicije u pridružene entitete:** Izmene pojašnjavaju da primena fer vrednovanja kroz bilans uspeha investicije u pridružene entitete od strane organizacija ulagačkog kapitala, ili drugog kvalifikovanog entiteta, je dostupna za svaku investiciju u pridružene entitete na pojedinačnog investicionoj osnovi, nakon inicijalnog priznavanja.
- **MSFI 12 Obelodanjivanje interesa u drugim entitetima:** Izmene pojašnjavaju da zahtevi MSFI 12 kod obelodanjivanja, osim onih koji su prikazani u sumarnim finansijskim informacijama kod pridruženog entiteta, učešća u drugom entitetu ili zajedničkom poduhvatu, primenjuju za pridružene entitete, učešća u drugim entitetima ili zajedničkim poduhvatima koji su klasifikovani kao namenjeni za prodaju, namenjeni distribuciji ili za otuđenje u skladu sa MSFI 5.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava (nastavak)

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivan dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena.

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti kredita, Banka vrši pregled kreditnog portfolia u slučaju da se radi o rezervisanjima na grupnoj osnovi (bez obzira da li se nalaze u statusu neizmirenja obaveza ili ne) najmanje jednom mesečno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. Individualna procena ispravke vrednosti se radi u skladu sa promenama pretpostavki za obračun budućih novčanih tokova, a njihovo revidiranje najmanje jednom kvartalno.

U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolia pre smanjenja koji se može identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliu. Banka vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliu koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(c) Obezvredenje investicija u zavisna društva

Banka smatra investicije u zavisna društva raspoloživa za prodaju obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(d) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

Uticaj svake promene u navedenim pretpostavkama može imati značajan uticaj na finansijski položaj Banke, kao i na rezultate njenog poslovanja.

(e) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(f) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka rutinski procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(g) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

(h) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene.

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2016	U RSD hiljada 2015
Prihodi od kamata		
- Banke	151.063	312.976
- Javna preduzeća	157.489	219.850
- Druga preduzeća	2.144.276	1.645.127
- Preduzetnici	54.107	62.133
- Javni sektor	1.383.613	1.218.542
- Stanovništvo	3.054.142	3.211.490
- Strana lica	25.817	2.421
- Poljoprivrednici	26.597	29.772
- Drugi komitenti	52.863	70.175
Ukupno	7.049.967	6.772.486
Rashodi kamata		
- Banke	274.820	326.942
- Javna preduzeća	10.039	113.968
- Druga preduzeća	120.939	245.930
- Preduzetnici	2.281	2.383
- Javni sektor	110.244	37.034
- Stanovništvo	221.151	405.971
- Strana lica	386.929	244.440
- Drugi komitenti	100.797	126.995
Ukupno	1.227.200	1.503.663
Neto dobitak po osnovu kamata	5.822.767	5.268.823

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	2016	U RSD hiljada 2015
Prihodi od kamata		
gotovina kod centralnih banaka	109.311	170.825
HOV koje se drže do dospeća	755.984	659.988
HOV raspoložive za prodaju	333.918	253.557
HOV kojima se trguje	248.708	262.424
plasmani i avansi klijentima	5.148.623	5.056.437
plasmani i avansi kreditnim institucijama	9.576	33.141
kamatonosni svop	11.584	
drugi prihodi od kamata	432.262	336.114
	7.049.967	6.772.486
Rashodi kamata		
subordinirane obaveze	68.529	71.075
depoziti banaka	328.515	175.262
depoziti centralnih banaka	2	1
depoziti klijenata	719.722	1.257.325
HOV raspoložive za prodaju	24.566	-
HOV koje se drže do dospeća	74.131	-
kamatonosni svop	9.945	-
ostale obaveze za kamate	1.792	-
	1.227.200	1.503.663
Neto prihod po osnovu kamata	5.822.767	5.268.823

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2016	U RSD hiljada 2015
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	1.206.074	660.753
Kreditni poslovi	78.429	18.711
Depozitni poslovi	619.836	595.041
Poslovi sa platnim karticama	53.945	55.973
Garancijski i drugi poslovi jemstva	123.984	132.700
Ostale naknade i provizije	60.885	791.422
Ukupno	2.143.153	2.254.600
Rashodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	433.193	65.412
Depozitni poslovi	4	5.874
Ostale naknade i provizije	251.935	533.756
Ukupno	685.132	605.042
	1.458.021	1.649.558

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA NAMENJENIH TRGOVANJU

	2016	U RSD hiljada 2015
Prihodi po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Dobici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	77.744	11.341
Prihodi od promene fer vrednosti HOV i ostalih finansijskih sredstava	198.002	274.529
Prihodi od promene vrednosti derivata	302.740	248.373
Ukupno	578.486	534.243
Rashodi po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Gubici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	4.425	88.031
Rashodi od promene fer vrednosti HOV i ostalih finansijskih sredstava	186.597	95.925
Rashodi od promene vrednosti derivata	188.507	159.587
Ukupno	379.529	343.543
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	198.957	190.700

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	<u>2016</u>	<u>U RSD hiljada 2015</u>
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	2.137	3.498
Ukupno	<u>2.137</u>	<u>3.498</u>
Rashodi po osnovu zaštite od rizika		
Rashodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	899	1.662
Ukupno	<u>899</u>	<u>1.662</u>
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	<u><u>1.238</u></u>	<u><u>1.836</u></u>

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika je rezultat promene vrednosti plasmana koji su ugovoreni da prate rast cena na malo.

8. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU

	<u>2016</u>	<u>U RSD hiljada 2015</u>
Prihodi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		
Dobici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	-	144
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	<u><u>-</u></u>	<u><u>144</u></u>

Banka u 2016. nije imala prodaju hartija od vrednosti (u 2015. godini ostvarena je dobit u iznosu od 144 hiljade dinara po osnovu prodaje hartija od vrednosti Montenegro berze raspoloživih za prodaju).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

9. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	<u>2016</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>2015</u>
Pozitivne kursne razlike	4.905.600	7.949.501
Negativne kursne razlike	(5.557.615)	(8.335.999)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	1.765.045	2.881.626
Netativni efekti ugovorene valutne klauzule	(909.993)	(2.367.652)
Neto rprihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	<u>203.037</u>	<u>127.476</u>

10. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2016</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>2015</u>
Dobici po osnovu prodaje ostalih plasmana	-	3.717
Ostali prihodi operativnog poslovanja	70.204	65.717
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	19.159	43.841
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	48.475	4.286
Ostali prihodi	120.126	138.035
Prihodi od promene vrednosti finansijskih obaveza	717	-
Ukupno	<u>258.681</u>	<u>255.596</u>

U okviru pozicije ostali prihodi obuhvaćen je prihod od 58.188 hiljada dinara koji je Banka ostvarila prodajom nenaplativih potraživanja. Takođe, u okviru ostalih prihoda nalaze se i prihodi od prodaje objekata u ukupnom iznosu od 17.352 hiljada dinara, konkretno objekat Stara Pazova (osnovno sredstvo) i objekat Odžaci (naplata potraživanja u naturi).

11. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

	<u>2016</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>2015</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa bilansnih pozicija	9.897.186	7.712.010
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	2.824.067	1.476.674
Ukupno	<u>12.721.253</u>	<u>9.188.684</u>
Rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa bilansnih pozicija	10.458.217	9.104.541
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	2.893.367	1.481.517
Ukupno	<u>13.351.584</u>	<u>10.586.058</u>
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	<u>(630.331)</u>	<u>(1.397.374)</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

11. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (nastavak)

11a. Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

	2016	U RSD hiljada 2015
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 20(b))	(319.316)	(567.098)
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 21)	(9.754.149)	(8.421.244)
- ostala sredstva (Napomena 24)	(61.261)	(115.953)
	(10.134.726)	(9.104.295)
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 29)	(2.893.367)	(1.481.517)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	(13.028.093)	(10.585.812)
Prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 20(b))	321.373	568.516
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 21)	9.201.369	7.087.453
- ostala sredstva (Napomena 24)	51.595	54.882
	9.574.336	7.710.851
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 29)	2.824.067	1.476.674
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	12.398.403	9.187.525
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(629.690)	(1.398.288)

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2016	U RSD hiljada 2015
Troškovi neto zarada i naknada zarada	1.145.603	1.093.662
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	435.455	420.645
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regres	209.047	125.696
Ostali lični rashodi	12.455	6.851
Ukupno	1.802.560	1.646.854

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2016	U RSD hiljada 2015
Troškovi amortizacije:		
- osnovnih sredstava (napomena 23)	105.401	83.436
- nematerijalnih ulaganja (napomena 23)	157.877	173.831
Ukupno	263.278	257.267

14. OSTALI RASHODI

	2016	U RSD hiljada 2015
Profesionalne usluge	976.974	925.690
Donacije i sponzorstva	40.268	42.145
Reklama i propaganda	240.409	257.391
PTT i telekomunikacione usluge	61.793	66.319
Premije osiguranja	358.522	332.567
Troškovi zakupa	402.743	421.094
Troškovi materijala	109.776	108.656
Troškovi poreza i doprinosa	85.287	80.832
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	267.555	231.385
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	723	535
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	261.154	253.378
Dnevnice i putni troškovi	84.199	75.536
Obuke i savetovanja	32.656	34.021
Ostalo	167.162	146.686
Ukupno	3.089.221	2.976.235

15. POREZ NA DOBITAK**(a) Komponente poreza na dobit**

Ukupan poreski (rashod)/prihod sastoji se od sledećih poreza:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Tekući porez na dobit	(2.205)	(1.557)
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	(90.186)	(25.390)
Ukupno	(92.391)	(26.947)

Iznos pretplaćenih obaveza po osnovu tekućeg poreza na dobit u iznosu od 1.116 hiljada dinara je iskorišćen za pokriće tekućeg poreza u 2016. godini.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

15. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Dobit pre oporezivanja	2.157.311	1.216.403
Porez na dobit po stopi od 15%	323.597	182.460
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	16.049	19.293
Efekti korišćenja prenosivih poreskih gubitaka po osnovu kojih nisu bila priznata odložena poreska sredstva		
Poreski krediti po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	(1.086)	(767)
Priznata odložena poreska sredstva po osnovu gubitaka iz ranijih godina	(136.213)	(35.992)
Poreski efekti neoporezivih prihoda (kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS)	(203.433)	(165.761)
Ostalo	(91.305)	(26.180)
Ukupan poreski (rashod)/prihod iskazan u bilansu uspeha	(92.391)	(26.947)
 <i>Efektivna poreska stopa</i>	 4,28%	 2,22%

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
15. POREZ NA DOBITAK (nastavak)**(c) Komponente odloženog poreza**

	iznos privremene razlike	U RSD hiljada 31.12.2016. iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	68.889	10.333
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(303.403)	(45.510)
odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	280.872	42.131
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	164.287	24.643
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	102.977	15.447
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	83.197	12.480
Ukupno stanje na dan 31.12.2016. godine	396.819	59.523
	iznos privremene razlike	31.12.2015. iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	45.191	6.779
Odbitna privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(158.272)	(23.741)
odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	1.188.959	214.336
Ukupno stanje na dan 31.12.2015. godine	1.075.878	197.374

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

15. POREZ NA DOBITAK (nastavak)
(d) Promene na odloženim porezima

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka ima preneti poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, za koje nije priznala odložena poreska sredstva, u ukupnom iznosu od 25.542 hiljade dinara.

	<u>2016</u>	<u>U RSD hiljada 2015</u>
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 1. januar	161.382	210.513
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	(90.186)	(25.390)
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	(11.673)	(23.741)
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 31. decembar	<u>59.523</u>	<u>161.382</u>

(e) Prava na prenose neiskorišćenih poreskih kredita ističu u sledećim periodima

	<u>iznos 31.12.2016.</u>	<u>poslednja godina korišćenja</u>	<u>U RSD hiljada iznos 31.12.2015.</u>
po osnovu neiskorišćenog prenosivog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva	25.542	2023	43.797
po osnovu poreskog gubitka do 31.12.2013.	-	-	485.676
po osnovu poreskog gubitka nakon 01.01.2014.	280.872	2019	703.283

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Žiro račun	8.276.530	5.053.943
Gotovina u blagajni	1.441.409	1.268.082
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	4.000.000
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke	-	278
	9.717.939	10.322.303
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	1.124.746	991.254
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	8.403.985	7.209.871
	9.528.731	8.201.125
Stanje na dan 31. decembra	19.246.670	18.523.428

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“ br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015) koja propisuje da banke obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 0% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu 18. decembra 2016. godine do 17. januara 2017. godine iznosila je 6.023.858 hiljada dinara.

Prosečna kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve u toku 2016. godine iznosila je 1,75% na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015, koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 20% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 13% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2016. godine do 17. januara 2017. godine iznosila je EUR 68.113 hiljada.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENA TRGOVANJU

	<u>31.12.2016</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015</u>
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
- trezorski zapisi	196.192	728.000
- obveznice	3.669.730	1.108.290
- fer vrednost derivata namenjenih trgovanju	92.822	22.421
	<u>3.958.744</u>	<u>1.858.711</u>
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
- trezorski zapisi	1.964.904	1.438.362
- obveznice	7.065.377	4.986.893
- fer vrednost derivata namenjenih trgovanju	59.332	79.506
	<u>9.089.613</u>	<u>6.504.761</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>13.048.357</u>	<u>8.363.472</u>

18. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	<u>31.12.2016</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015</u>
U dinarima		
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
- trezorski zapisi	237.537	198.273
- obveznice	2.015.011	1.951.803
- učešća u kapitalu	136.084	137.027
	<u>2.388.632</u>	<u>2.287.103</u>
U stranoj valuti		
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
- državni zapisi	4.879.783	1.245.699
- ostale HOV raspoložive za prodaju	34.943	32.918
	<u>4.914.726</u>	<u>1.278.617</u>
Ukupno hartije od vrednosti	<u>7.303.358</u>	<u>3.565.720</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	<u>(120.656)</u>	<u>(119.448)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>7.182.702</u>	<u>3.446.272</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

18. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2016</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2015</u>
Stanje na početku godine	119.448	117.092
Nove ispravke vrednosti	-	246
Ukidanje ispravke vrednosti	(288)	1.159
Kursne razlike	1.496	951
Stanje na dan 31. decembra	<u>120.657</u>	<u>119.449</u>

19. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

	<u>31.12.2016</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2015</u>
U dinarima		
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća:		
- obveznice	8.635.103	7.008.412
Stanje na dan 31. decembra	<u>8.635.103</u>	<u>7.008.412</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31.12.2016			31.12.2015			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
Opozivi depoziti i krediti	-	-	-	500.082	-	500.082	
Dati krediti	24.785	383	25.168	-	522	522	
Dati depoziti	8.008	-	8.008	6.500	-	6.500	
	32.793	383	33.176	506.582	522	507.104	
U stranoj valuti							
Devizni računi	458.769	-	458.769	1.420.557	-	1.420.557	
Dati krediti	78.566	209.531	288.097	-	509.481	509.481	
Dati depoziti	427.587	-	427.587	4.865	-	4.865	
Ostali plasmani	14.428	-	14.428	304.642	-	304.642	
	979.350	209.531	1.188.881	1.730.064	509.481	2.239.545	
Bruto krediti i potraživanja	1.012.143	209.914	1.222.057	2.236.646	510.003	2.746.649	
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	-	-	(10.618)	-	-	(13.298)	
Stanje na dan 31. decembra	-	-	1.211.439	-	-	2.733.351	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)
(a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita

	31.12.2016			31.12.2015			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
Centralna banka	-		-	500.072	-	500.072	
Društva za osiguranje	-	175	175	-	116	116	
Finansijski lizing	-	38	38	-	42	42	
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	-	71	71	-	121	121	
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	24.785	99	24.884	-	243	243	
Strane banke	8.008	-	8.008	6.510	-	6.510	
	32.793	383	33.176	506.582	522	507.104	
U stranoj valuti							
Banke u zemlji	175.722	-	175.722	-	-	-	
Finansijski lizing	-	208.879	208.879	-	353.455	353.455	
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	19.367	652	20.019	309.507	1.395	310.902	
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	76.369	-	76.369	-	154.631	154.631	
Strane banke	707.892	-	707.892	1.420.557	-	1.420.557	
	979.350	209.531	1.188.881	1.730.064	509.481	2.239.545	
Bruto krediti i potraživanja	1.012.143	209.914	1.222.057	2.236.646	510.003	2.746.649	
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	-	-	(10.618)	-	-	(13.298)	
Stanje na dan 31. decembra	-	-	1.211.439	-	-	2.733.351	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA
(nastavak)

b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine, je sledeća:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Bez utvđenog roka dospeća	579.303	1.730.064
Do 30 dana	430.680	506.582
Od 1 do 3 meseca	2.160	-
Preko 1 godine	209.914	510.003
	1.222.057	2.746.649

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Stanje na početku godine	13.298	18.033
Nove ispravke vrednosti (Napomena 11(a))	319.316	567.098
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 11(a))	(321.373)	(568.516)
Otpis na teret ispravke vrednosti	-	(14)
Kursne razlike	(623)	(7.115)
Stanje na dan 31. decembra	10.618	13.298

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	31.12.2016			31.12.2015			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
Dati krediti	1.273.162	19.233.022	20.506.184	601.317	17.032.096	17.633.413	
Ostali plasmani	998.645	67.409	1.066.054	443.898	65.502	509.400	
	2.271.807	19.300.431	21.572.238	1.045.215	17.097.598	18.142.813	
U stranoj valuti							
Dati krediti	7.246.303	67.980.895	75.227.198	1.427.042	61.173.839	62.600.881	
Dati depoziti	101.322	-	101.322	96.537	-	96.537	
Ostali plasmani	171.877	524.225	696.102	203.395	1.631.129	1.834.524	
	7.519.502	68.505.120	76.024.622	1.726.974	62.804.968	64.531.942	
Bruto krediti i potraživanja	9.791.309	87.805.551	97.596.860	2.772.189	79.902.566	82.674.755	
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>							
- <i>Pojedinačno procenjena</i>	-	-	(3.056.826)	-	-	(4.479.587)	
- <i>Kolektivno procenjena</i>	-	-	(3.326.121)	-	-	(3.012.501)	
Stanje na dan 31. decembra	-	-	91.213.913	-	-	75.182.667	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
(a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita

	31.12.2016			31.12.2015			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
	U dinarima						
Delatnost holding kompanija	-	687	687	-	891	891	
Javna preduzeća	1.723	534	2.257	406	2.716	3.122	
Druga preduzeća	1.292.032	708.705	2.000.737	678.617	1.097.769	1.776.386	
Preduzetnici	80.467	229.843	310.310	26.170	208.770	234.940	
Javni sektor	675.050	-	675.050	-	853	853	
Stanovništvo	97.705	18.333.333	18.431.038	191.463	15.667.111	15.858.574	
Strana lica	342	-	342	42	-	42	
Poljoprivrednici	30.278	7.388	37.666	7.210	17.532	24.742	
Drugi komitenti	94.210	19.941	114.151	141.307	101.956	243.263	
	2.271.807	19.300.431	21.572.238	1.045.215	17.097.598	18.142.813	
U stranoj valuti							
Delatnost holding kompanija	520.947	121.590	642.537	50.162	311.709	361.871	
Javna preduzeća	4.323	2.791.685	2.796.008	1	4.957.054	4.957.055	
Druga preduzeća	6.536.719	44.787.539	51.324.258	1.281.414	38.712.731	39.994.145	
Preduzetnici	41.952	388.782	430.734	11.137	459.371	470.508	
Javni sektor	162.832	2.313.408	2.476.240	40.128	1.898.229	1.938.357	
Stanovništvo	3.455	16.585.325	16.588.780	91	14.457.906	14.457.997	
Strana lica	112.326	64.099	176.425	96.537	43.901	140.438	
Poljoprivrednici	29.602	208.086	237.688	14.579	285.596	300.175	
Drugi komitenti	107.346	1.244.606	1.351.952	232.925	1.678.471	1.911.396	
	7.519.502	68.505.120	76.024.622	1.726.974	62.804.968	64.531.942	
Bruto krediti i potraživanja	9.791.309	87.805.551	97.596.860	2.772.189	79.902.566	82.674.755	
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>							
- <i>Pojedinačno procenjena</i>	-	-	-	-	-	(4.479.587)	
- <i>Kolektivno procenjena</i>	-	-	-	-	-	(3.012.501)	
	-	-	(6.382.947)	-	-	(7.492.088)	
Stanje na dan 31. decembra	-	-	91.213.913	-	-	75.182.667	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine, je sledeća:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Bez utvđenog roka dospeća	546.786	245.398
Do 30 dana	146.436	192.591
Od 1 do 3 meseca	744.613	522.540
Od 3 do 12 meseci	8.353.474	1.811.660
Preko 1 godine	87.805.551	79.902.566
	97.596.860	82.674.755

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Stanje na početku godine	7.492.088	6.850.174
Nove ispravke vrednosti (Napomena 11(a))	9.754.149	8.421.244
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 11(a))	(9.201.369)	(7.087.453)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(1.752.867)	(790.737)
Kursne razlike	90.946	98.860
Stanje na dan 31. decembra	6.383.159	7.492.088

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
c) Koncentracija datih kredita i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Delatnost holding kompanija	643.224	362.762
Trgovina	9.120.734	6.365.007
Prerađivačka industrija	15.211.321	12.943.236
Građevinarstvo	10.454.285	7.191.068
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	8.343.192	9.371.229
Usluge i turizam	10.682.347	8.941.826
Poljoprivreda i prehrambena industrija	2.311.381	1.918.342
Stanovništvo	35.083.922	30.360.510
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	1.222.057	2.746.649
Javni sektor	3.151.290	1.939.212
Strana pravna lica	112.663	96.537
Poljoprivrednici	275.354	324.918
Sektor drugih komitenata	1.466.103	2.154.659
Preduzetnici	741.044	705.449
	98.818.917	85.421.404

22. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	2016.	U RSD hiljada 2015.
U dinarima	93.560	93.560
Stanje na dan 31. decembra	93.560	93.560

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, a nakon izvršene uplate ugovorenih iznosa, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija. Sticanje udela je izvršeno nakon isplate 25% vlasništva Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i 50% vlasništva Immorent AG.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

23. OSNOVNA SREDSTVA I NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Zemljište i građevinski objekti		Oprema	Oprema uzeta u finansijski lizing	investicione nekretnine	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	U RSD hiljada Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST								
Stanje na dan 01. januara 2015. godine	<u>776.968</u>	<u>695.395</u>	<u>1.681</u>	<u>13.827</u>	<u>53</u>	<u>1.487.924</u>	<u>992.715</u>	
Povećanja	-	1.681	(1.681)	-	483.112	483.112	-	
Prenosi	14.418	62.500	41.108	229.806	(483.164)	(135.332)	135.332	
Otuđenja i rashodovanja	(13.299)	(50.219)	-	-	-	(63.518)	(11.465)	
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	<u>778.087,00</u>	<u>709.357,00</u>	<u>41.108,00</u>	<u>243.633,00</u>	<u>1,00</u>	<u>1.772.186,00</u>	<u>1.116.582,00</u>	
Povećanja	-	-	-	-	287.464,00	287.464,00	-	
Prenosi	9.611	109.654	82.331	-	(287.466)	(85.870)	85.870	
Otuđenja i rashodovanja	(43.989)	(10.101)	-	-	-	(54.090)	-	
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	<u>743.709</u>	<u>808.910</u>	<u>123.439</u>	<u>243.633</u>	<u>(1)</u>	<u>1.919.690</u>	<u>1.202.452</u>	
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI								
Stanje na dan 1. januara 2015. godine	<u>248.599</u>	<u>519.763</u>	<u>1.681</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>770.043</u>	<u>603.364</u>	
Amortizacija (Napomena 13)	19.157	58.490	663	5.125	-	83.435	173.831	
Otuđenja i rashodovanja	(4.062)	(47.177)	(1.681)	-	-	(52.920)	(11.465)	
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	<u>263.694</u>	<u>531.076</u>	<u>663</u>	<u>5.125</u>	<u>-</u>	<u>800.558</u>	<u>765.730</u>	
Amortizacija (Napomena 13)	19.013	66.918	13.380	6.091	-	105.402	157.877	
Otuđenja i rashodovanja	(20.412)	(9.347)	-	-	-	(29.759)	-	
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	<u>262.295</u>	<u>588.647</u>	<u>14.043</u>	<u>11.216</u>	<u>-</u>	<u>876.201</u>	<u>923.607</u>	
Neotpisana vrednost na dan:								
- 31. decembra 2016. godine	<u>481.414</u>	<u>220.263</u>	<u>109.396</u>	<u>232.417</u>	<u>(1)</u>	<u>1.043.489</u>	<u>278.845</u>	
- 31. decembra 2015. godine	<u>514.393</u>	<u>178.281</u>	<u>40.445</u>	<u>238.508</u>	<u>1</u>	<u>971.628</u>	<u>350.852</u>	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
23. OSNOVNA SREDSTVA I NEMATERIJALNA ULAGANJA (nastavak)

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Usled nepotpunih katastarskih evidencija, Banka nema izvode iz lista nepokretnosti za građevinske objekte neotpisane vrednosti od 40.155 hiljada dinara (31. decembar 2015. godine: 72.481 hiljadu dinara). Rukovodstvo Banke je preduzelo sve neophodne mere radi pribavljanja izvoda iz lista nepokretnosti. Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembra 2016. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembra 2016. godine najvećim delom čine softveri i licence. Na osnovu procene rukovodstva Banke ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena na dan 31. decembra 2016 godine.

24. OSTALA SREDSTVA

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Ostala potraživanja:		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	36.233	32.925
- Potraživanja po osnovu prodaje	30.703	496
- Druga potraživanja iz redovnog poslovanja	101.073	139.308
- Dati avansi	20.996	6.992
- Potraživanja od zaposlenih	1.171	427
- Zalihe	57.358	129.949
- Ostala potraživanja	110.845	119.344
- Ostale investicije	29.169	29.169
Aktivna vremenska razgraničenja:		
- Ostala razgraničenja	534.854	359.553
	922.402	818.163
U stranoj valuti		
Ostala potraživanja:		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	18	58
- Dati avansi	25.514	25.076
- Potraživanja od zaposlenih	1.247	1.216
- Ostala potraživanja	105.238	86.178
Aktivna vremenska razgraničenja:		
- Ostala razgraničenja	34.576	51.680
	166.593	164.208
Bruto ostala sredstva	1.088.995	982.371
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	<i>(242.410)</i>	<i>(330.747)</i>
Stanje na dan 31. decembra	846.585	651.624

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

24. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Stanje na početku godine	330.747	303.142
Nove ispravke vrednosti	61.261	115.953
Ukidanje ispravke vrednosti	(51.595)	(54.882)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(67.346)	-
Kursne razlike	(30.870)	56.778
Stanje na dan 31. decembra	242.197	330.747

25. FINANSIJSKE OBAVEZE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENE TRGOVANJU

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	11.556	25.396
	11.556	25.396
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	43.134	68.839
	43.134	68.839
Stanje na dan 31. decembra	54.690	94.235

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	31.12.2016			31.12.2015			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	143.703	-	143.703	213.194	-	213.194	
Depoziti po osnovu datih kredita	-	247	247	1.751	-	1.751	
Namenski depoziti	1.075	-	1.075	969	-	969	
Ostali depoziti	3.750.530	390.000	4.140.530	2.877.610	771.570	3.649.180	
Ukupno	3.895.308	390.247	4.285.555	3.093.524	771.570	3.865.094	
U stranoj valuti							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	872.077	-	872.077	819.956	-	819.956	
Depoziti po osnovu datih kredita	-	1.171.456	1.171.456	-	1.332.195	1.332.195	
Namenski depoziti	18.214	3.704	21.918	60.927	3.648	64.575	
Ostali depoziti	15.631.839	1.678.180	17.310.019	5.856.677	1.762.800	7.619.477	
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	-	-	-	2.736.587	-	2.736.587	
Primljeni krediti	-	12.970.266	12.970.266	-	13.824.816	13.824.816	
Ostale finansijske obaveze	78.628	-	78.628	19.465	-	19.465	
Ukupno	16.600.758	15.823.606	32.424.364	9.493.612	16.923.459	26.417.071	
Stanje na dan 31. decembra	20.496.066	16.213.853	36.709.919	12.587.136	17.695.029	30.282.165	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Centralna banka	3	1.404
Banke u zemlji	9.309.202	5.780.163
Društva za osiguranje	2.953.351	3.306.897
Penzijski fondovi	170.534	145.905
Finansijski lizing	1.785.819	703.357
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	1.579.820	1.823.891
Poverenički, investicioni i slični fondovi	14.672	14.881
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	8.448	8.786
Strane banke	<u>20.888.070</u>	<u>18.496.881</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>36.709.919</u>	<u>30.282.165</u>

Depoziti stranih banaka se najvećim delom odnose na depozit Erste Group Bank AG, Austria u iznosu od 19.116.720 hiljada dinara i depozit KFW Banke Frankfurt u iznosu od 1.111.472 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

27. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2016			31.12.2015			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	14.335.266	-	14.335.266	11.146.933	-	11.146.933	
Štedni depoziti:	648.934	483.830	1.132.764	633.783	490.220	1.124.003	
Depoziti po osnovu datih kredita	194.079	96.928	291.007	14.881	193.501	208.382	
Namenski depoziti	2.539.874	18.750	2.558.624	183.515	18.847	202.362	
Ostali depoziti	4.715.869	8.900	4.724.769	6.925.163	15.769	6.940.932	
Ukupno	22.434.022	608.408	23.042.430	18.904.275	718.337	19.622.612	
U stranoj valuti							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	23.793.190	-	23.793.190	16.209.701	-	16.209.701	
Štedni depoziti:	8.588.238	13.053.687	21.641.925	8.047.168	14.905.351	22.952.519	
Depoziti po osnovu datih kredita	477.827	2.253.017	2.730.844	409.179	2.109.870	2.519.049	
Namenski depoziti	767.393	344.020	1.111.413	1.736.797	363.706	2.100.503	
Ostali depoziti	533.112	25.895	559.007	682.002	966.489	1.648.491	
Primljeni krediti	-	11.712.960	11.712.960	-	2.853.165	2.853.165	
Ostale finansijske obaveze	311.561	-	311.561	389.353	-	389.353	
Ukupno	34.471.321	27.389.579	61.860.900	27.474.200	21.198.581	48.672.781	
Stanje na dan 31. decembra	-	-	84.903.330	-	-	68.295.393	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

27. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2016	31.12.2015
Holding kompanije	51.308	17.519
Javna preduzeća	965.665	2.272.964
Privredna društva	18.855.062	18.619.287
Javni sektor	2.152.296	2.988.419
Stanovništvo	40.394.298	36.207.139
Strana lica	13.464.139	2.635.578
Preduzetnici	1.814.183	1.254.309
Poljoprivrednici	471.626	282.785
Drugi komitenti	6.734.753	4.017.393
Stanje na dan 31. decembra	84.903.330	68.295.393

28. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	U RSD hiljada	
	31.12.2016	31.12.2015
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	1.764.606	1.824.946
Stanje na dan 31. decembra	1.764.606	1.824.946

Stanje obaveza po subordiniranim kreditima na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos kredita	Datum dospeća	Kamatna stopa	U RSD hiljada	
					31.12.2016.	31.12.2015.
Erste Group Bank AG, Austria	EUR	15,000,000	27.12.2021.	Euribor+3,65% pa	1.763.890	1.824.392
Ukupno		15,000,000			1.763.890	1.824.392

Subordinirane obaveze se odnose na kredit odobren od strane Erste GCIB Finance, Amsterdam dana 27. decembra 2011. godine, u iznosu od EUR 15.000.000 na period od 10 godina sa periodom mirovanja 5 godina i kamatnom stopom u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,65% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje u 21 jednake tromesečne rate od kojih prva dospeva nakon isteka perioda mirovanja od 5 godina.

Subordinirane obaveze Banke može da uključi u njen dopunski kapital (napomena 34.9) samo do iznosa 50% osnovnog kapitala Banke, nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 6. decembra 2011. godine, a na osnovu zahteva Banke od 7. oktobra 2011. godine.

Na osnovu Ugovora o prenosu i ustupanju dana 16. decembra 2015. godine izvršena je promena poverioca, te je novi poverilac Erste Group Bank AG, Austria. Svi ostali uslovi iz ugovora su ostali nepromenjeni.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

29. REZERVISANJA (nastavak)

	31.12.2016	RSD hiljada 31.12.2015
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (a)	277.482	205.727
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (b):		
- naknade za odlazak u penziju	83.197	73.656
- jubilarne nagrade	102.977	116.503
Rezervisanja za sudske sporove (c)	164.287	118.109
Ostala dugoročna rezervisanja	42.699	20.491
Stanje na dan 31. decembra	670.642	534.486

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) vrše se po plasmanima Banke gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveza padnu na teret banke.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Banke, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu, Banka vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

- (b) Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara sa stanjem na dan bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 4,1% koja se smatra adekvatnom stopom u skladu sa MRS 19 "Primanja zaposlenih" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica, kao i detaljne tablice mortaliteta u Republici Srbiji od 2010. do 2012. godine. Pretpostavljena je stopa rasta plata 1,1% godišnje, i stopa odlazaka iz banke do 5 godina pred penziju od 6,18%.
- (c) Banka je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Banka tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Banke očekuje negativan ishod.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
29. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Stanje na početku godine	205.727	200.995
Rezervisanja u toku godine (Napomena 11(a))	2.893.367	1.481.517
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 11(a))	(2.824.067)	(1.476.674)
Ostale promene	2.455	(111)
	277.482	205.727
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	190.158	215.754
Troškovi kamate i troškovi tekućih usluga	21.760	23.870
Naknade isplaćene u toku godine	(29.782)	(17.818)
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu jubilarnih nagrada	1.490	(14.972)
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu otpremnina	2.548	(16.675)
	186.174	190.159
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	118.109	90.525
Rezervisanja u toku godine	55.839	52.247
Iskorišćena rezervisanja	(9.661)	(24.663)
Ostale promene	-	-
	164.287	118.109
Ostala dugoročna rezervisanja		
Stanje na početku godine	20.491	36.513
Rezervisanja u toku godine	35.084	2.879
Iskorišćena rezervisanja	(12.875)	(18.901)
	42.700	20.491
Stanje na dan 31. decembra	670.642	534.486

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

30. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Obaveze prema dobavljačima	6.439	1.212
Obaveze za primljene avanse	4.921	11.382
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1.017	5.190
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Razgraničene obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	13.952	32.795
- Ostala razgraničenja	388.943	292.324
Ostale obaveze	<u>166.272</u>	<u>89.488</u>
	<u>581.544</u>	<u>432.391</u>
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu naknade i provizije	25	24
Obaveze za primljene avanse	14.083	10.671
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Ostala razgraničenja	5.820	4.959
Ostale obaveze	<u>82.730</u>	<u>9.014</u>
	<u>102.658</u>	<u>24.668</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>684.202</u></u>	<u><u>457.059</u></u>

31. KAPITAL**(a) Struktura kapitala Banke**

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Akcijski kapital - obične akcije /i/	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija /ii/	124.475	124.475
Rezerve iz dobiti /iii/	5.614.904	4.425.448
Revalorizacione rezerve /iv/	283.703	220.102
Dobitak tekuće godine	<u>2.064.920</u>	<u>1.189.456</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>18.128.002</u></u>	<u><u>15.999.481</u></u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

31. KAPITAL (nastavak)

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembra 2016. godine, upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.004.000 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2015. godine: 1.004.000 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara). U toku 2016. i 2015. godine nije bilo promena na akcijskom kapitalu.

Većinski akcionar Banke je Erste Group, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 31. decembra 2016. godine. Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2016. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	742.960	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	261.040	26,00
Ukupno	1.004.000	100,00

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija u iznosu od 124.475 hiljada dinara na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirana rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po osnovu rizičnih bilansnih i vanbilansnih plasmana na dan 31. decembra 2016. godine iznose 5.614.904 hiljada dinara. Na dan 31. decembar 2015. godine potrebna rezerva za procenjene gubitke iznosila je 4.425.448 hiljada dinara. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke od 22. aprila 2015. godine u ostale rezerve Banke na dan 31. decembar 2016. je raspoređeno 1.189.455 hiljada dinara.

/iv/ Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembra 2016. godine iznose 283.703 hiljade dinara (31. decembar 2015 godine: 220.102 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u hartije od vrednosti raspoloživih za prodaju na tržišnu vrednost, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa IAS 19.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
31. KAPITAL (nastavak)
(b) Pokazatelji poslovanja Banke - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima. Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2016. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	31.12.2016.	31.12.2015.
		EUR	EUR
1. Kapital	EUR 10 miliona	117.960.116	108.969.129
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 12%	16,27%	17,88%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	7,49%	7,69%
4. Izloženost prema licima povezanim sa Bankom	bez limita	14,47	13,42
5. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	110,54%	109,75%
6. Likvidnost:			
- pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	1,40	1,21
- uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,6	1,34	1,15
7. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	1,20%	0,97%
8. Izloženosti Banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	15,41%	17,03%
9. Izloženosti Banke prema licu povezanim sa bankom	bez limita	6,17	4,88
10. Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,19%	0,20%

32. VANBILANSNE POZICIJE

	U RSD hiljada	
	31.12.2016	31.12.2015
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	696.990	710.319
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	22.006.926	18.604.907
Druge vanbilansne pozicije (c)	165.248.404	124.280.720
Stanje na dan 31. decembra	187.952.320	143.595.946

Banka u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu kao i potraživanja po nenaplativim plasmanima, a koja je u skladu sa internim aktima Banke isknjižila iz bilansne evidencije.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
32. VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)
(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	<u>31.12.2016</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015</u>
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
- kratkoročni	13.674	12.635
- dugoročni	683.316	697.684
Stanje na dan 31, decembra	<u>696.990</u>	<u>710.319</u>

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica se najvećim delom odnose na sredstva Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 3.006 hiljada dinara i na dospelu zateznu kamatu od 5.123 hiljade dinara. Dugoročni poslovi se odnose na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od 662.126 hiljada dinara i dugoročne poljoprivredne kredite u iznosu od 21.190 hiljada dinara.

(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	<u>31.12.2016</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015</u>
U dinarima		
Plative garancije	40.457	1.200
Činidbene garancije	3.810.201	3.797.991
Avali i akcepti menica	872	872
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	2.914.003	2.809.822
Ostale vanbilansne stavke	270.741	75.083
	<u>7.036.274</u>	<u>6.684.968</u>
U stranoj valuti		
Plative garancije	457.393	527.918
Činidbene garancije	3.835.280	4.254.053
Avali i akcepti menica	-	299
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	10.570.648	6.967.122
Akreditivi	53.779	168.552
Ostale vanbilansne stavke	53.552	1.995
	<u>14.970.652</u>	<u>11.919.939</u>
Stanje na dan 31, decembra	<u>22.006.926</u>	<u>18.604.907</u>

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, višenamenske okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 31. decembra 2016. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose 277.472 hiljada dinara (31. decembar 2015. godine: 205.727 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Banka ulazi u odnose sa matičnim pravnim licem - većinskim akcionarom Erste Group, Beč, drugim akcionarom i ostalim članicama Erste grupe. Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

	2016		2015	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Potraživanja				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	74.982	-	46.224	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	448.389	255.167	412.654	120.215
Kredit i potraživanja od komitenata	-	288	-	84
Investicije u zavisna društva	-	93.560	-	93.560
Ostala sredstva	18.967	28.013	4.789	28.030
	542.338	377.028	463.667	241.889
Obaveze				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	49.915	-	68.115	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	19.117.029	794.664	8.407.493	467.935
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	111.903	-	619.168
Subordinirane obaveze	1.764.605	-	1.824.946	-
Rezervisanja	205	314	90	40
Ostale obaveze	22.265	121.396	2.620	39.365
	20.954.020	1.028.278	10.303.264	1.126.508
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	262.701	544.510	72.000	153.015
Preuzete neopozive obaveze	196.904	2.848	187.006	1.736
Druga vanbilansna evidencija	15.399.712	-	11.263.947	-
	15.859.317	547.358	11.522.953	154.751

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	2016		U RSD hiljada 2015	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
	Prihodi od kamata	12.000	1.689	909
Rashodi kamata	(277.586)	(1.977)	(13.550)	(85.981)
Prihodi od naknada i provizija	75.139	1.961	53.331	28.704
Rashodi naknada i provizija	(164.454)	-	(145.749)	-
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	87.505	-	72.332	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	1.461	-	-
Neto rashod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(48.236)	-	-	-
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	1.162	-	-	-
Neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	-	(1.983)	-	-
Ostali poslovni prihodi	10.450	29.634	-	26.654
Ostali rashodi	(132.668)	(517.395)	(83.395)	(487.303)

Naknada na osnovu crossborder kredita je ostvarena u iznosu od 28.593 hiljade dinara (2015. godina: 240.055 hiljada dinara).

Banka kroz crossborder kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Banci. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a banci ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge.

(a) Na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

(b) Banka ulazi u poslovne odnose i aranžmane sa članovima Izvršnog odbora i ostalim ključnim osobljem i sa njima povezanim licima u redovnom toku poslovanja. Stanja na kraju godine i efekti ovih transakcija su prikazani u sledećoj tabeli.

	Stanje na dan 31. decembra 2016 godine	Prihodi/ (rashodi) 2016 godina	Stanje na dan 31. decembra 2015 godine	U RSD hiljada
				Prihodi/ (rashodi) 2015 godina
Minusi na tekućim računima, kreditne kartice, gotovinski i potrošački krediti	950	141	741	128
Stambeni krediti	40.711	2.796	41.442	4.203
Razgraničena naknada	-	-	194	-
Ostali plasmani i potraživanja	69	163	30	26
Ukupne ispravke vrednosti plasmata	(330)	(89)	(241)	2
Depoziti	54.045	(318)	76.340	(1.786)
Ostale obaveze	57	(385)	383	(1.516)
Neiskorišćeni okvir	324	-	534	-

(c) Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Banke, iskazane u bruto iznosu, u toku 2016. i 2015. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	5.957	5.914
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	100.096	79.322
Obračunata buduća primanja- IO	42.670	20.492
Ukupno	148.723	105.728

Transferne cene

U skadu sa novim odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi da do 30. juna 2017. godine, zajedno sa poreskim bilansom za 2016. godinu predaju i studiju o transfernim cenama.

Obzirom da banka ima značajne transakcije sa povezanim stranama, u trenutku sastavljanja finansijskih izveštaja za 2016. godinu Banka je u procesu pripremanja studije o transfernim cenama. Na osnovu preliminarnih nalaza, rukovodstvo Banke ne očekuje značajne korekcije finalnog poreskog bilansa po osnovu transakcija sa povezanim stranama

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA

34.1. Uvod

Banka upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik, devizni rizik i robni rizik). Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena kao i drugim rizicima koje Banka kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Banci je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Banke.

Banka ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Banke u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Banke u vezi sa upravljanjem rizicima. Proces upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Službi upravljanja strateškim rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj strategije upravljanja rizicima i implementacije principa, okvira, politika i limita. Odbor je odgovoran za fundamentalne nalaze po pitanju rizika kao i za upravljanje i praćenje relevantnih odluka vezanih za rizik, pre svega za rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.1. Uvod (nastavak)

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima

Cilj Komiteta za upravljanje ne-finansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Banke, uz primenu Odluke na osnovu očekivanih dobiti od izlaganja riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali ne-finansijskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacione bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja aktivom i pasivom

Služba upravljanja aktivom i pasivom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Banke. Takođe, ona je primarno odgovorna za finansiranje i likvidnost Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Banke.

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da obezbedi da se poslovanje Banke odvija u skladu sa standardima obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Banci da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Banci, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Erste Banci a.d. Novi Sad ("Banka") ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni deo koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti ima zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Banka izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Banke, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Banka voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Banke i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Banke;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Imajući u vidu različitost oblasti koje pokriva, u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Službe upravljanja strateškim rizicima i Sektora upravljanja kreditnim rizicima koji se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija upravljanja rizicima pravnih lica;
- Direkcija upravljanja rizicima stanovništva;
- Direkcija upravljanja rizičnim i spornim plasmanima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Banka jeste ili može biti izložena.

Banka je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Banke, Kreditnom Politikom, kao i Politikama i Procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobranje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjenja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Banka određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utiču na zahtevanu cenu rizika, te ne formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtingi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom skoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primjenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.****34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****34.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Banka se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Banci (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane grupne komisije, tzv. Holding Model Committee (HMC) što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se takođe odobravaju od strane lokalnog menadžmenta. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između "performing" i „non-performing“ klijenata. Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza) Banka koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Banka koristi skalu od 5 ocena (R1-R5). Za potrebe izveštavanja, interni rejtingi su grupisani u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) - klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Bankom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Bankom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanju obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije.

Poseban nadzor (management attention) - klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu.

Ispod standarda (sub-standard) - klijenti osjetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Banke i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Banka primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika**Praćenje kreditnog rizika**

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Banci, reviziju kolateralu te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Banku, te Banka kroz proces redovnih re-odobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog re-odobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2. Kreditni rizik (nastavak)

Praćenje i nadzor kreditnog rizika (nastavak)

Banka provodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Banke i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Banka primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promjena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Banci je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Banci prati regulatorne zahteve Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 - Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 - Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 - Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 - Kreditni gubitak
- Default događaj E5 - Stečaj

Banka je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Banka ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Banke, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralna).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Status neizmirenja obaveza (nastavak)

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R”, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Banke nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 - R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 - E5.

Ukoliko, po proceni Banke, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Banka će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R”, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 - E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 - E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 - E5.

Otpis potraživanja

Banka u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškovi u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadokandive plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Banke, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Banke se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8.403.985	-	8.403.985	10.842.685	19.246.670
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	-	13.048.357	-	13.048.357
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.303.359	120.657	7.182.702	-	7.182.702
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	-	8.635.103	-	8.635.103
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.222.057	10.618	1.211.439	-	1.211.439
Kreditni i potraživanja od komitenata	97.596.860	6.382.947	91.213.913	-	91.213.913
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	278.845	278.845
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	811.073	811.073
Investicione nekretnine	-	-	-	232.417	232.417
Odložena poreska sredstva	-	-	-	59.523	59.523
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	56.294	56.294
Ostala sredstva	1.088.995	242.410	846.585	-	846.585
Bilansna izloženost	137.298.716	6.756.632	130.542.084	12.374.397	142.916.481
Date garancije i jemstva	8.197.983	109.112	8.088.871	-	8.088.871
Preuzete buduće obaveze	13.808.943	168.369	13.640.574	-	13.640.574
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	165.945.394	165.945.394
Vanbilansna izloženost	22.006.926	277.481	21.729.445	165.945.394	187.674.838
Ukupna izloženost	159.305.642	7.034.113	152.271.529	178.319.791	330.591.319

U skladu sa poslovnim politikom Banke, osnovnim izvorom kreditnog rizika Banka smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti¹ u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja.

¹ Ostale izloženosti bilansa stanja koje Banka smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Banke (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i otpimicizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2015. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11.210.148	-	11.210.148	7.313.279	18.523.428
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	8.363.472	-	8.363.472	-	8.363.472
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.565.720	119.448	3.446.272	-	3.446.272
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	7.008.412	-	7.008.412	-	7.008.412
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.746.635	13.284	2.733.351	-	2.733.351
Kreditni i potraživanja od komitenata	82.674.768	7.492.101	75.182.667	-	75.182.667
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	350.854	350.854
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	733.119	733.119
Investicione nekretnine	-	-	-	238.508	238.508
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	1.116	1.116
Odložena poreska sredstva	-	-	-	161.382	161.382
Ostala sredstva	938.855	287.231	651.624	-	651.624
Bilansna izloženost	116.508.010	7.912.064	108.595.946	8.891.819	117.487.765
Date garancije i jemstva	8.750.885	90.042	8.660.843	-	8.660.843
Preuzete buduće obaveze	9.854.022	115.685	9.738.337	-	9.738.337
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	124.991.040	124.991.040
Vanbilansna izloženost	18.604.907	205.727	18.399.180	124.991.040	143.390.220
Ukupna izloženost	135.112.917	8.117.791	126.995.125	133.882.859	260.877.984

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)
Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja ²			Problematična potraživanja ³	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	26.767.384	4.832.979	1.161.491	2.270.841	12.777.369	569.809
Stambeni krediti	14.070.281	917.149	504.475	866.526	12.574.769	561.611
Potrošački i gotovinski krediti	10.498.291	3.379.768	535.574	1.120.044	117.400	2.447
Transakcioni i kreditne kartice	654.322	127.814	30.325	54.731	2.235	258
Ostala potraživanja	1.544.489	408.248	91.117	229.540	82.967	5.492
Potraživanja od privrede	48.468.267	5.530.255	251.889	2.941.335	17.510.898	1.306.491
Velika preduzeća	9.537.170	88.249	-	32.997	2.520.120	36
Mala i srednja preduzeća	28.933.212	2.281.290	179.709	1.787.066	10.190.730	902.927
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.849.244	611.439	36.467	727.357	2.196.498	365.719
Poljoprivrednici	144.754	77.216	35.713	71.599	132.315	37.809
Javna preduzeća	3.886	2.472.061	-	322.315	2.471.235	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.777.852	3.461.628	397	1.354.601	751.398	718.452
Ukupna potraživanja	77.013.502	13.824.862	1.413.776	6.566.777	31.039.665	2.594.752

² Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja odgovaraju klasifikaciji nizak rizik (visok), poseban nadzor (srednji) i ispod-standarda (nizak) definisanih u delu 34.2 Kreditni rizik.

³ Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „34.2 Kreditni rizik - status neizmirenja obaveza“) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 34.2 Kreditni rizik - reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2015. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		U RSD hiljada	
					Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	26.993.946	721.661	-	2.600.645	9.775.246	589.014
Stambeni krediti	12.967.518	189.422	-	856.918	9.633.899	584.246
Potrošački i gotovinski krediti	10.221.354	377.760	-	1.365.503	99.905	4.453
Transakcioni i kreditne kartice	826.919	32.620	-	90.650	1.044	-
Ostala potraživanja	2.978.156	121.858	-	287.573	40.398	315
Potraživanja od privrede	34.784.250	8.767.169	318.421	3.752.564	15.790.736	1.706.546
Velika preduzeća	5.090.347	1.093.318	-	-	463.917	-
Mala i srednja preduzeća	20.952.271	3.656.495	267.035	2.455.439	9.754.792	1.179.452
Mikro preduzeća i preduzetnici	7.282.087	591.995	51.386	850.767	2.040.239	481.535
Poljoprivrednici	241.289	14.716	-	115.090	121.142	45.559
Javna preduzeća	1.218.257	3.410.645	-	331.269	3.410.645	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.218.972	3.024.645	752	2.238.377	816.640	1.496.885
Ukupna potraživanja	63.997.169	12.513.476	319.173	8.591.585	26.382.622	3.792.446

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**34.2 Kreditni rizik (nastavak)**

(d) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Neobezvređena potraživanja ⁴		Obezvređena potraživanja ⁵		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja		
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		neobezvređena potraživanja	na			Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
							pojedinačno	na grupnoj osnovi				
Prema sektorima												
Potraživanja od stanovništva	32.736.712	189.794	661.242	1.444.947	35.032.694	794.647	270.514	1.167.866	32.799.667	12.840.649	506.530	
Stambeni krediti	15.547.007	33.588	623.938	153.897	16.358.431	197.374	238.041	102.166	15.820.849	12.637.321	499.060	
Potrošački i gotovinski krediti	14.376.386	107.152	30.275	1.019.865	15.533.677	499.014	30.276	831.148	14.173.239	118.127	1.720	
Transakcioni i kreditne kartice	810.953	1.908	175	54.155	867.191	28.496	175	47.949	790.570	2.235	258	
Ostala potraživanja	2.002.366	47.146	6.853	217.030	2.273.395	69.763	2.022	186.602	2.015.009	82.967	5.492	
Potraživanja od privrede	54.063.347	189.747	2.759.447	179.205	57.191.746	810.081	2.058.257	171.955	54.151.453	17.513.492	1.303.898	
Velika preduzeća	9.616.904	8.515	32.781	215	9.658.417	172.782	30.667	275	9.454.692	2.520.120	36	
Mala i srednja preduzeća	31.265.645	128.566	1.723.286	63.780	33.181.277	455.518	1.307.276	61.822	31.356.661	10.190.730	902.927	
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.459.196	40.638	642.189	82.485	11.224.507	176.149	394.386	77.583	10.576.389	2.199.092	363.125	
Poljoprivrednici	245.692	11.991	38.876	32.724	329.282	5.560	19.349	32.274	272.099	132.315	37.809	
Javna preduzeća	2.475.910	37	322.315	-	2.798.263	71	306.580	-	2.491.611	2.471.235	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.128.640	111.237	936.619	417.982	6.594.478	77.920	728.055	314.270	5.474.232	751.398	718.452	
Ukupna izloženost	91.928.698	490.778	4.357.308	2.042.133	98.818.917	1.682.648	3.056.826	1.654.091	92.425.352	31.105.538	2.528.879	
Prema kategorijama potraživanja												
Neproblematična potraživanja	91.763.999	488.141	-	-	92.252.140	1.674.902	-	-	90.577.238	31.039.665	-	
od čega: restrukturirana	541.551	9.613	-	-	551.165	19.739	-	-	531.426	398.235	-	
Problematična potraživanja	164.699	2.636	4.357.308	2.042.133	6.566.777	7.746	3.056.826	1.654.091	1.848.114	65.873	2.528.879	
od čega: restrukturirana	162.046	2.574	1.501.657	590.997	2.257.274	7.670	1.103.757	402.355	743.491	64.997	1.171.368	
Ukupna izloženost	91.928.698	490.778	4.357.308	2.042.133	98.818.917	1.682.648	3.056.826	1.654.091	92.425.352	31.105.538	2.528.879	

⁴ Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

⁵ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)
(a) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2015. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Vrednost sredstava obezbeđenja		
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	27.664.372	194.536	636.613	1.820.730	30.316.252	582.914	215.445	1.479.258	28.038.655	9.837.990	526.271
Stambeni krediti	13.200.984	30.882	635.546	146.446	14.013.858	77.804	214.377	89.868	13.631.809	9.696.643	521.503
Potrošački i gotovinski krediti	10.550.194	100.256	852	1.313.315	11.964.617	374.291	852	1.102.173	10.487.301	99.905	4.453
Transakcioni i kreditne kartice	857.807	2.649	143	89.591	950.190	26.689	143	77.798	845.560	1.044	-
Ostala potraživanja	3.055.387	60.749	73	271.378	3.387.587	104.130	73	209.420	3.073.984	40.398	315
Potraživanja od privrede	43.640.773	247.554	3.441.333	292.744	47.622.404	680.667	2.619.499	253.437	44.068.800	15.807.713	1.689.569
Velika preduzeća	6.174.601	9.064	-	-	6.183.665	105.478	-	-	6.078.187	463.917	-
Malá i srednja preduzeća	24.724.471	164.894	2.341.087	100.786	27.331.239	420.200	1.805.082	78.284	25.027.672	9.768.358	1.165.886
Mikro preduzeća i preduzetnici	7.865.384	65.005	703.759	142.087	8.776.235	129.126	457.824	131.112	8.058.173	2.043.651	478.123
Poljoprivrednici	247.438	8.567	65.219	49.871	371.095	6.380	43.696	44.041	276.978	121.142	45.559
Javna preduzeća	4.628.878	24	331.269	-	4.960.170	19.482	312.898	-	4.627.791	3.410.645	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.083.276	161.094	2.177.556	60.821	7.482.747	48.891	1.564.712	60.582	5.808.563	816.640	1.496.885
Ukupna izloženost	76.388.421	603.184	6.255.503	2.174.295	85.421.402	1.312.472	4.399.656	1.793.277	77.916.018	26.462.343	3.712.724
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	76.229.426	600.391	-	-	76.829.817	1.307.849	-	-	75.521.988	26.382.622	-
od čega: restrukturirana	239.225	2.847	-	-	242.072	5.344	-	-	236.727	191.067	-
Problematična potraživanja	158.994	2.793	6.255.503	2.174.295	8.591.585	4.623	4.399.656	1.793.277	2.394.030	79.721	3.712.724
od čega: restrukturirana	148.980	2.566	1.806.151	90.357	2.048.053	4.399	1.360.974	64.698	617.982	76.631	1.059.537
Ukupna izloženost	76.388.421	603.184	6.255.503	2.174.295	85.421.402	1.312.472	4.399.656	1.793.277	77.916.018	26.462.343	3.712.724

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnije na dan 31. decembra 2016. godine:

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					U RSD hiljada
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	
Potraživanja od stanovništva	27.388.404	5.197.960	261.019	79.096	25	258.699	241.918	243.158	237.153	1.125.260	
Stambeni krediti	14.748.687	705.120	101.428	25.360	-	161.499	79.253	95.318	63.144	378.621	
Potrošački i gotovinski krediti	10.482.711	3.840.623	117.901	42.303	-	82.872	141.213	109.733	138.314	578.008	
Transakcioni i kreditne kartice	787.771	3.787	17.530	3.773	-	3.481	1.943	6.491	6.708	35.706	
Ostala potraživanja	1.369.236	648.431	24.160	7.660	25	10.846	19.509	31.616	28.987	132.924	
Potraživanja od privrede	50.972.232	3.256.360	16.549	7.954	-	388.650	142.975	276.471	227.554	1.903.000	
Velika preduzeća	9.567.673	57.747	-	-	-	215	-	32.781	-	-	
Mala i srednja preduzeća	29.176.772	2.211.519	5.920	-	-	213.076	96.846	6.488	202.096	1.268.560	
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.544.491	944.952	6.536	3.855	-	10.751	46.030	237.153	16.547	414.193	
Poljoprivrednici	207.349	42.142	4.093	4.099	-	3.519	99	48	8.912	59.022	
Javna preduzeća	2.475.947	-	-	-	-	161.090	-	-	-	161.225	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.224.894	14.982	-	-	-	26.755	383.225	-	50.810	893.811	
Ukupna izloženost	83.585.530	8.469.302	277.569	87.050	25	674.104	768.118	519.629	515.518	3.922.072	
Prema kategorijama potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Neproblematična potraživanja	83.488.077	8.428.072	259.046	76.944	-	-	-	-	-	-	
od čega: restrukturirana	426.008	120.760	1.458	2.939	-	-	-	-	-	-	
Problematična potraživanja	97.452	41.230	18.522	10.106	25	674.104	768.118	519.629	515.518	3.922.072	
od čega: restrukturirana	95.433	40.729	18.353	10.106	-	355.339	521.772	163.423	222.643	829.476	
Ukupna izloženost	83.585.530	8.469.302	277.569	87.050	25	674.104	768.118	519.629	515.518	3.922.072	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnije na dan 31. decembra 2015. godine:

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					U RSD hiljada
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	
	Potraživanja od stanovništva	22.639.860	4.798.878	329.744	90.427	-	260.614	359.774	246.432	316.651	1.273.872
Stambeni krediti	12.475.197	572.977	154.812	28.879	-	117.451	154.397	87.410	141.101	281.634	
Potrošački i gotovinski krediti	7.366.343	3.126.830	114.765	42.512	-	103.332	156.799	115.908	125.445	812.683	
Transakcioni i kreditne kartice	825.826	5.395	23.714	5.521	-	6.817	4.250	10.313	10.011	58.343	
Ostala potraživanja	1.972.494	1.093.676	36.453	13.514	-	33.015	44.328	32.800	40.095	121.213	
Potraživanja od privrede	39.383.855	4.292.412	144.742	67.317	-	360.259	453.366	788.894	210.593	1.920.965	
Velika preduzeća	5.765.100	418.565	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mala i srednja preduzeća	22.518.872	2.257.708	51.935	60.851	-	179.188	223.608	757.485	131.421	1.150.171	
Mikro preduzeća i preduzetnici	6.260.432	1.585.399	83.239	1.319	-	18.954	53.008	28.372	78.466	667.045	
Poljoprivrednici	210.549	30.740	9.568	5.148	-	6.383	1.215	3.037	705	103.750	
Javna preduzeća	4.628.902	-	-	-	-	155.733	175.535	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.186.661	57.708	-	-	-	73.313	-	-	19.717	2.145.347	
Ukupna izloženost	67.210.377	9.148.998	474.486	157.744	-	694.186	813.140	1.035.326	546.961	5.340.184	
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	67.128.870	9.093.325	453.445	154.177	-	-	-	-	-	-	
od čega: restrukturirana	120.568	120.390	899	215	-	-	-	-	-	-	
Problematična potraživanja	81.506	55.673	21.041	3.567	-	694.186	813.140	1.035.326	546.961	5.340.184	
od čega: restrukturirana	73.427	53.613	21.016	3.490	-	251.448	457.640	536.904	171.738	478.777	
Ukupna izloženost	67.210.377	9.148.998	474.486	157.744	-	694.186	813.140	1.035.326	546.961	5.340.184	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)
(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2016. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	35.032.694	2.233.027	2.270.841	483.494	1.445.916	6,48	569.809
Stambeni krediti	16.358.431	537.581	866.526	266.328	344.567	5,30	561.611
Potrošački i gotovinski krediti	15.533.677	1.360.438	1.120.044	196.261	864.327	7,21	2.447
Transakcioni i kreditne kartice	867.191	76.620	54.731	-	48.138	6,31	258
Ostala potraživanja	2.273.395	258.386	229.540	20.905	188.883	10,10	5.492
Potraživanja od privrede *	53.323.147	2.553.082	2.419.064	1.098.488	1.765.082	29,92	1.231.791
Sektor A	2.309.513	154.466	166.834	50.542	125.257	7,22	51.482
Sektor B, C i E	15.046.203	824.207	852.809	262.981	612.935	5,67	333.883
Sektor D	5.871.950	101.380	-	-	-	-	0
Sektor F	10.293.193	398.507	320.090	136.784	263.356	3,11	135.110
Sektor G	9.119.934	761.217	837.655	618.700	623.712	9,18	558.535
Sektor H, I i J	5.986.848	135.244	89.641	22.348	35.341	1,50	68.077
Sektor L, M i N	4.695.506	178.062	152.037	7.133	104.481	3,24	84.704
Potraživanja od ostalih klijenata	10.463.077	1.607.456	1.876.872	675.292	1.507.665	17,94	793.152
Ukupna potraživanja	98.818.917	6.393.565	6.566.777	2.257.274	4.718.663	54,34	2.594.752

* Sektor A - Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija
 Sektor B, C i E - Građevinarstvo
 Sektor D - Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo
 Sektor F - Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti
 Sektor G - Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala
 Sektor H, I i J - Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije
 Sektor L, M i N - Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)
(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2015. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	%	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovištva	30.316.252	2.277.617	2.600.645	286.314	1.698.900	8,58	589.014
Stambeni krediti	14.013.858	382.048	856.918	164.383	305.473	6,11	584.246
Potrošački i gotovinski krediti	11.964.617	1.477.316	1.365.503	87.639	1.105.285	11,41	4.453
Transakcioni i kreditne kartice	950.190	104.629	90.650	-	77.968	9,54	-
Ostala potraživanja	3.387.587	313.623	287.573	34.292	210.175	8,49	315
Potraživanja od privrede *	41.585.687	2.992.951	3.162.340	1.296.106	2.349.169	7,60	1.611.681
Sektor A	1.916.442	101.732	74.737	52.468	62.239	3,90	49.646
Sektor B, C i E	12.679.163	523.163	531.926	182.679	319.342	4,20	247.582
Sektor D	4.743.956	121.067	62.800	-	36.604	1,32	48.629
Sektor F	6.993.396	360.533	364.997	225.757	264.631	5,22	209.852
Sektor G	6.307.390	1.263.320	1.496.254	774.398	1.191.719	23,72	758.043
Sektor H, I i J	5.605.123	315.554	330.958	9.597	214.430	5,90	154.134
Sektor L, M i N	3.340.217	307.582	300.669	51.207	260.204	9,00	143.795
Potraživanja od ostalih klijenata	13.519.464	2.234.817	2.828.601	465.633	2.149.486	20,92	1.591.751
Ukupna potraživanja	85.421.402	7.505.385	8.591.585	2.048.053	6.197.556	10,06	3.792.446

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)
(d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2016. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene ⁶	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	2.600.645	905.859	1.383.676	392.977	572.906	417.793	148.014	2.270.841	824.925
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	5.990.941	503.051	2.459.016	1.038.706	15.265	1.405.045	260.960	4.295.936	1.023.190
Ukupna potraživanja	8.591.585	1.408.910	3.842.692	1.431.683	588.171	1.822.838	408.974	6.566.777	1.848.115

U RSD hiljada

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2015. godini :

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	2.498.633	1.230.238	1.334.545	440.936	760.635	132.975	206.319	2.600.645	901.744
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	6.706.459	892.155	1.942.645	1.272.785	8.559	661.302	334.972	5.990.941	1.492.286
Ukupna potraživanja	9.205.093	2.122.393	3.277.190	1.713.720	769.193	794.277	541.290	8.591.585	2.394.030

U RSD hiljada

⁶ Druge promene se odnose na kursne razlike i povećanje izloženosti po osnovu postojećih problematičnih potraživanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Banka naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Banka uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Banka uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Službe upravljanja strateškim rizicima je Odeljenje za upravljanje kolateralima, koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima - od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Banku, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom upravljanja kolateralima.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, Poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Služba upravljanja strateškim rizicima, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih zakonskih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Banke kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Banka prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Banka trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- država - sa stanjem na dan 31.12.2016. godine za ublažavanje kreditnim rizikom ponderisane aktive korišćena je garancija pružena od strane Republike Srbije. Primenjen je preferencijalni ponder kreditnog rizika 0% u skladu sa odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala koju propisuje NBS;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta - izloženostima obezbeđenim garancijom banke sa preostalim rokom dospeća dužim od tri meseca, Banka dodeljuje ponder kreditnog rizika države u kojoj banka garantor ima sedište ili ponder kreditnog rizika 50%, zavisno od toga koji je ponder veći; izloženostima obezbeđenim garancijom banke sa preostalim rokom dospeća kraćim od tri meseca, Banka dodeljuje ponder kreditnog rizika države u kojoj banka garantor ima sedište ili ponder kreditnog rizika 20%, zavisno od toga koji je ponder veći.

Banka u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbedene hipotekama na nepokretnosti

Stambene nepokretnosti, odnosno objekti i zemljište u kojima stanuje vlasnik te nepokretnosti ili ju je dao u zakup (ili namerava da u njoj stanuje ili da je da u zakup) se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbedene hipotekama na nepokretnosti, kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Hipoteke nad ostalim vrstama nepokretnosti Banka priznaje za interne svrhe, premda ih ne koristi za ublažavanje kreditnog rizika u regulatorne svrhe (adekvatnost kapitala).

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Pored gore navedenih, Banka primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- vinkuliranu polisu životnog osiguranja;
- druge vrste definisane u Katalogu kolateralu Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja*			U RSD hiljada
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Garancije čiji je izdavalac država
Potraživanja od stanovništva	56.995	13.130.492	159.691	-
Stambeni krediti	709	13.047.937	87.735	-
Potrošački i gotovinski krediti	53.736	44.635	21.475	-
Transakcioni i kreditne kartice	2.493	-	-	-
Ostala potraživanja	57	37.921	50.481	-
Potraživanja od privrede	2.300.550	663.321	13.382.283	2.471.235
Velika preduzeća	464.658	-	2.055.498	-
Mala i srednja preduzeća	1.497.902	378.762	9.216.994	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	337.990	255.560	1.968.667	-
Poljoprivrednici	-	28.999	141.125	-
Javna preduzeća	-	-	-	2.471.235
Potraživanja od ostalih klijenata	161.850	33.765	1.274.234	-
Ukupna izloženost	2.519.395	13.827.578	14.816.208	2.471.235
Prema kategorijama potraživanja	-	-	-	-
Neproblematična potraživanja	2.518.664	12.989.411	13.060.355	2.471.235
od čega: restrukturirana	-	145.485	252.750	-
Problematična potraživanja	731	838.168	1.755.854	-
od čega: restrukturirana	-	257.284	979.081	-
Ukupna potraživanja	2.519.395	13.827.578	14.816.208	2.471.235

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2015. godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja ⁷			U RSD hiljada
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Garancije čiji je izdavalac država
Potraživanja od stanovništva	82.485	10.163.150	118.626	-
Stambeni krediti	2.015	10.134.017	82.114	-
Potrošački i gotovinski krediti	78.745	25.613	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.044	-	-	-
Ostala potraživanja	681	3.520	36.512	-
Potraživanja od privrede	1.835.750	855.500	11.395.387	3.410.645
Velika preduzeća	-	-	463.917	-
Mala i srednja preduzeća	1.678.712	486.099	8.769.434	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	156.936	336.878	2.027.961	-
Poljoprivrednici	102	32.524	134.076	-
Javna preduzeća	-	-	-	3.410.645
Potraživanja od ostalih klijenata	181.765	12.403	2.119.356	-
Ukupna izloženost	2.100.001	11.031.053	13.633.369	3.410.645
Prema kategorijama potraživanja	-	-	-	-
Neproblematična potraživanja	2.096.116	10.072.215	10.803.647	3.410.645
od čega: restrukturirana	-	51.945	139.122	-
Problematična potraživanja	3.886	958.838	2.829.722	-
od čega: restrukturirana	-	271.028	865.140	-
Ukupna potraživanja	2.100.001	11.031.053	13.633.369	3.410.645

⁷ Vrednost sredstava obezbeđenja u tabeli prikazana do visine plasmana (prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja priznata u skladu sa NBS Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

U toku 2016. godine banka je raspolagala sa sleđim sredstvima stećenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stećenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda	85.785	85.785
Prodana u toku perioda	71.884	71.884
Bruto vrednost na kraju perioda	13.901	13.901
Akumulirana ispravka vrednosti	13.009	13.009
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	892	892

U toku 2015. godine banka je raspolagala sa sleđim sredstvima stećenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stećenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda	76.709	76.709
Stečena u toku perioda	9.076	9.076
Bruto vrednost na kraju perioda	85.785	85.785
Akumulirana ispravka vrednosti	80.119	80.119
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	3.409	3.409
Neto vrednost na kraju perioda	5.666	5.666

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i pokretna imovina.

Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Banke na najviši nivo. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl, kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Banke.

Banka kao strategije upravljanje imovinom stećenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanja, odnosno kombinace nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja", troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)
LTV racio

Tabela ispod predstavlja takozvani „LTV“ racio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

Vrednost LTV pokazatelja*	U RSD hiljada	
	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2016	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2015
Ispod 50%	2.731.984	2.460.642
od 50% do 70%	3.608.271	2.878.998
od 71% do 100%	5.136.903	4.025.866
od 101% do 150%	621.895	812.153
Preko 150%	1.229.669	1.273.601
Ukupna izloženost	13.328.722	11.451.260
Prosečni LTV	91,80%	88,10%

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Banka vrši procenu obezvređenja, odnosno obračun ispravke vrednosti potraživanja priznatih u bilansu stanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS)/ Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI).

Obračun ispravke vrednosti Banke uključuje posebna rezervisanja (pojedinačno ili na osnovu pravila) i opšta rezervisanja (na grupnoj osnovi).

Posebna rezervisanja se formiraju na izloženostima klijenata u statusu neizmirenja obaveza, odnosno obezvređenim izloženostima. Izloženost se smatra obezvređenom kada je verovatno da Banka neće moći da naplati sve ugovorene iznose odnosno kada je klijent u statusu neizmirenja obaveza. Preciznije, Banka kroz analizu obezvređenja utvrđuje da li postoji objektivni dokaz umanjenja vrednosti svih potraživanja od klijenta.

Opšta rezervisanja (na grupnoj osnovi) se primenjuju za potraživanja kod kojih ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju i formira se kako bi se pokrili pretrpljeni ali neizveštavani gubici (engl. incurred but not detected losses), odnosno u situaciji kada pravo obezvređenje nije još uvek nastalo. Za ova potraživanja se obračunava ispravka vrednosti iako nema dokaza o obezvređenju, obzirom da iskustvo ukazuje na to da će neki od njih vremenom ući u status neizmirenja obaveza. Ispravka vrednosti na grupnoj osnovi se formira i za plasmane koji su bili predmet individualne procene ali kod kojih nije prepoznato obezvređenje.

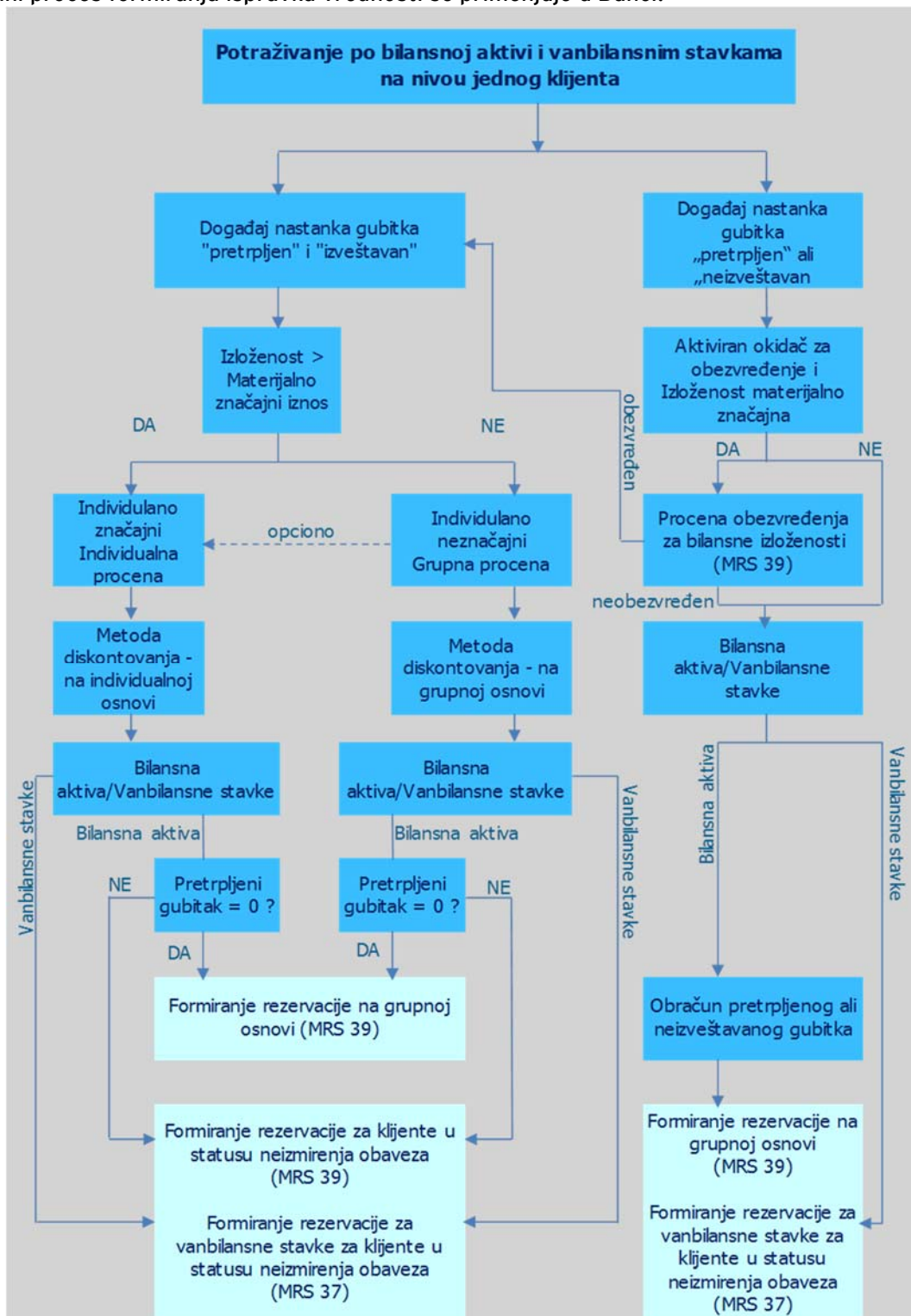
**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

LTV racio (nastavak)

Prikazani proces formiranja ispravka vrednosti se primenjuje u Banci:

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.****34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****34.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Ukoliko je klijent (ili finansijsko sredstvo klijenta) obezvređen, tada klijent već treba da bude u statusu neizmirenju obaveza ili da mu se snizi rejting na status neizmirenja obaveza ukoliko je klijentu prethodno dodeljen „performing“ rejting. S druge strane, ukoliko je klijent u statusu neizmirivanja obaveza, on ne mora biti obezvređen, ali se pokreće proces obezvređenja.

Pored klijenata koji su u statusu neizmirivanja obaveza, kada se proces obezvređenja automatski pokreće, za „performing“ klijente se sprovodi test obezvređenja ukoliko se aktivira bilo koji od definisanih pokretača obezvređenja za pojedinačno značajne klijente. Test obezvređenja kao poređenje bruto knjigovodstvene vrednosti i diskontovanih, procenjenih novčanih tokova relevantan je samo za bilansne izloženosti.

Obračun posebnog rezervisanja

Za svaku obezvređenu izloženost iznad praga materijalnosti obračunava se ispravka vrednosti primenom metoda diskontovanja novčanih tokova. Banka pojedinačno značajnim klijentima smatra sve klijente sa izloženošću preko 5 miliona dinara.

Metodom diskontovanja novčanih tokova, očekivani novčani tokovi iz poslovanja klijenta i po osnovu realizacije kolaterala se procenjuju od strane nadležnog zaposlenog iz Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana (eng. Workout manager) i Odeljenja za naplatu potraživanja od pravnih lica (eng. Collection). Ispravka vrednosti je razlika između knjigovodstvene vrednosti obezvređenog plasmana i sadašnje vrednosti očekivanih novčanih tokova, diskontovanih primenom efektivne kamatne stope za taj plasman.

Za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim, obračun se sprovodi automatski na osnovu pravila. Klijenti koji pripadaju ovom pod-portfoliju se klasifikuju prema kriterijumu redovnosti prilikom izmirivanja obaveza.

Obračun opšteg rezervisanja

Potraživanja koja ne pokazuju objektivni dokaz o obezvređenju se razvrstavaju u grupe na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika i njihove odgovarajuće grupne ispravke vrednosti se obračunavaju u zavisnosti od karakteristika grupe i nivoa kreditnog rizika.

Formiranje opšte ispravke vrednosti na grupnoj osnovi počiva na Bazel II obračunu očekivanog gubitka za kreditni rizik (engl. expected loss) što predstavlja kvantifikaciju očekivanog gubitka u periodu od godinu dana, pomnoženog sa periodom prepoznavanja gubitka (engl. loss identification period).

Očekivani gubitak je prosečni iznos kreditnog gubitka za period od godinu dana koji Banka očekuje da će pretrpeti na nivou pojedinačnog potraživanja. Očekivani gubitak meri očekivani prosečni gubitak na nivou portfolija tokom odgovarajućeg vremenskog perioda i u skladu sa standardima Bazel II, obračunava se kao proizvod sledeća tri parametra kreditnog rizika:

- Verovatnoća neizmirenja obaveza (eng. Probability of Default - PD),
- Izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. Exposure at Default -EaD), i
- Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default - LGD).

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci a vrednosti, minimalni standardi za vrednovanje modela i procesi praćenja su uspostavljeni i opisani u Politici Banke za okvir klasifikacije i pravila klasifikacije (rejtinga).

Za performing portfolio LGD se određuje na osnovu ekspertskog mišljenja menadžmenta Banke (vodeći računa o pokrivenosti kolateralom) i parametara standardnog pristupa po Basel-u II.

Banka proverava metodologiju i pretpostavke koje se koriste za procenu budućih novčanih tokova s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka kroz Back-testing analizu koja se sprovodi jednom godišnje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2016. godini:

	U RSD hiljada							
	Bruto vrenost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrenost na na kraju perioda	Neto vrenost na na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	2.457.343	627.012	152.331	436.749	75.909	(541.418)	2.106.188	667.809
Stambeni krediti	781.992	191.790	117.536	120.117	75.909	(75.829)	777.836	437.628
Potrošački i gotovinski krediti	1.314.167	337.369	29.302	228.404	-	(372.992)	1.050.140	188.716
Transakcioni i kreditne kartice	89.734	17.578	-	16.564	-	(36.418)	54.330	6.205
Ostala potraživanja	271.450	80.275	5.492	71.664	-	(56.179)	223.883	35.260
Potraživanja od privrede	3.734.078	602.882	558.123	239.343	157.629	(1.158.965)	2.938.652	708.440
Velika preduzeća	-	32.997	32.781	-	-	-	32.997	2.055
Mala i srednja preduzeća	2.441.873	421.050	397.996	151.334	114.506	(924.523)	1.787.066	417.968
Mikro preduzeća i preduzetnici	845.846	142.812	127.346	73.897	40.153	(190.087)	724.674	252.705
Poljoprivrednici	115.090	6.024	-	14.111	2.969	(35.403)	71.599	19.976
Javna preduzeća	331.269	-	-	-	-	(8.954)	322.315	15.735
Potraživanja od ostalih klijenata	2.238.377	64	-	493.630	476.773	(390.210)	1.354.601	312.276
Ukupna potraživanja	8.429.798	1.229.958	710.454	1.169.722	710.310	(2.090.593)	6.399.441	1.688.525

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**34.2 Kreditni rizik (nastavak)****Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2015. godini:**

	Bruto vrenost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine			Druge promene	Bruto vrenost na na kraju perioda	U RSD hiljada Neto vrenost na na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi				
Potraživanja od stanovništva	2.448.978	822.938	199.996	675.058	77.802	(139.514)	2.457.343	762.640	
Stambeni krediti	761.884	277.255	199.996	251.888	77.783	(5.260)	781.992	477.747	
Potrošački i gotovinski krediti	314.420	369.644	-	85.793	-	715.897	1.314.167	211.142	
Transakcioni i kreditne kartice	88.066	30.237	-	18.425	-	(10.143)	89.734	11.794	
Ostala potraživanja	1.284.607	145.802	-	318.951	20	(840.008)	271.450	61.958	
Potraživanja od privrede	4.447.078	742.006	657.175	50.350	13.791	(1.404.656)	3.734.078	861.141	
Velika preduzeća	353.669	-	-	-	-	(353.669)	-	-	
Mala i srednja preduzeća	2.850.914	421.171	379.798	22.174	13.791	(808.038)	2.441.873	558.507	
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.033.338	157.803	121.644	17.632	-	(327.663)	845.846	256.910	
Poljoprivrednici	209.157	7.300	-	10.544	-	(90.823)	115.090	27.352	
Javna preduzeća	-	155.733	155.733	-	-	175.535	331.269	18.371	
Potraživanja od ostalih klijenata	2.259.308	20	-	268	-	(20.683)	2.238.377	613.084	
Ukupna potraživanja	9.155.364	1.564.964	857.171	725.677	91.594	(1.564.853)	8.429.798	2.236.865	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2016. godini:

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	U RSD hiljada Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	2.277.617	3.922.274	3.707.830	(259.034)	2.233.027
Stambeni krediti	382.048	1.433.887	1.278.203	(150)	537.581
Potrošački i gotovinski krediti	1.477.316	1.914.917	1.807.334	(224.461)	1.360.438
Transakcioni i kreditne kartice	104.629	185.940	200.345	(13.604)	76.620
Ostala potraživanja	313.623	387.531	421.948	(20.819)	258.386
Potraživanja od privrede	3.553.604	4.285.769	3.933.434	(865.645)	3.040.293
Velika preduzeća	105.478	517.911	419.715	51	203.724
Mala i srednja preduzeća	2.303.566	2.713.820	2.531.920	(660.850)	1.824.616
Mikro preduzeća i preduzetnici	718.062	789.456	687.218	(172.182)	648.118
Poljoprivrednici	94.117	75.970	64.104	(48.800)	57.183
Javna preduzeća	332.380	188.612	230.477	16.137	306.651
Potraživanja od ostalih klijenata	1.674.164	1.133.858	1.175.074	(512.703)	1.120.245
Ukupna izloženost	7.505.385	9.341.901	8.816.339	(1.637.382)	6.393.565
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.307.829	5.286.610	5.234.997	315.461	1.674.902
od čega:restrukturirana	5.344	47.581	31.567	(1.620)	19.739
Problematična potraživanja	6.197.556	4.055.291	3.581.341	(1.952.843)	4.718.663
od čega:restrukturirana	1.430.071	908.456	625.799	(198.945)	1.513.782
Ukupna izloženost	7.505.385	9.341.901	8.816.339	(1.637.382)	6.393.565

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**34.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2015. godini:

	U RSD hiljada				
	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	1.961.328	2.640.491	2.200.656	(123.546)	2.277.617
Stambeni krediti	292.910	865.477	767.689	(8.650)	382.048
Potrošački i gotovinski krediti	294.643	1.380.735	1.087.336	889.276	1.477.316
Transakcioni i kreditne kartice	96.972	154.952	143.628	(3.666)	104.629
Ostala potraživanja	1.276.804	239.327	202.003	(1.000.506)	313.623
Potraživanja od privrede	3.222.842	4.903.940	4.092.895	(480.284)	3.553.604
Velika preduzeća	373.652	171.384	132.368	(307.190)	105.478
Mala i srednja preduzeća	2.033.911	3.381.424	2.875.194	(236.575)	2.303.566
Mikro preduzeća i preduzetnici	641.634	811.018	678.828	(55.762)	718.062
Poljoprivrednici	152.606	212.773	197.625	(73.637)	94.117
Javna preduzeća	21.038	327.341	208.880	192.881	332.380
Potraživanja od ostalih klijenata	1.676.302	1.219.903	1.008.647	(213.374)	1.674.184
Ukupna izloženost	6.860.473	8.764.334	7.302.198	(817.204)	7.505.405
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.066.111	2.848.477	2.625.712	18.974	1.307.849
od čega:restrukturirana	4.357	12.110	17.149	6.027	5.344
Problematična potraživanja	5.794.362	5.915.857	4.676.486	(836.178)	6.197.556
od čega:restrukturirana	1.337.035	1.474.475	871.794	(509.645)	1.430.071
Ukupna izloženost	6.860.473	8.764.334	7.302.198	(817.204)	7.505.405

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	U RSD hiljada Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	2.831.007	2.521.618	346.985	151.704
Stambeni krediti	739.800	675.714	71.204	33.415
Potrošački i gotovinski krediti	1.717.963	1.507.241	229.110	95.393
Transakcioni i kreditne kartice	157.710	138.430	21.100	10.031
Ostala potraživanja	215.535	200.233	25.570	12.865
Potraživanja od privrede	2.436.031	2.037.260	264.608	79.443
Velika preduzeća	297.223	291.487	2.568	-
Mala i srednja preduzeća	1.340.069	1.198.295	152.579	44.135
Mikro preduzeća i preduzetnici	602.130	363.147	90.839	25.546
Poljoprivrednici	36.902	24.888	12.058	1.239
Javna preduzeća	159.708	159.444	6.563	8.523
Potraživanja od ostalih klijenata	1.607.760	1.368.434	76.532	31.628
Ukupna potraživanja	6.874.799	5.927.313	688.124	262.774
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	6.176.391	5.799.738	3.511	-
od čega:restrukturirana	23.241	21.622	-	-
Problematična potraživanja	698.408	127.575	684.613	262.774
od čega:restrukturirana	136.187	23.485	123.476	45.995
Ukupna potraživanja	6.874.799	5.927.313	688.124	262.774

Prihodi od kamata za kredite se iskazuju u skladu sa MRS 39 po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek plasmana na neto sadašnju vrednost plasmana.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i buduću kreditni gubici.

Kod obezvređenih plasmana, prihod se priznaje u visini prihoda određenog primenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrednost (knjigovodstvenu vrednost umanjenu za iznos obezvređenja).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Potrebna rezerva za procenjene gubitke

Banka dodatno, u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke vrši obračun rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki i utvrđuje iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke, koji predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala banke u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (videti napomenu 2.7.).

Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta, odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnje preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Banci. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg klijent mora da otplati min % ukupnog duga godišnje i na kraju perioda ne sme da ima kašnjenja preko 30 dana (tokom navedenog perioda kašnjenja ne smeju preći 90 dana).

Performing forbearance under probation - je podkategorija u okviru Performing Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje max 2 godine, po isteku koje ako su ispunjeni svi uslovi klijent izlazi iz statusa Forbearance.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogramirani krediti (nastavak)

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restrukturiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana naon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rating R u momentu odobrenja reprograma, kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica), kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram, a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - od privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembra 2016. godine:

	U RSD hiljada						Vrednost sredstava obezbedjenja restrukturiranih potraživanja*
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	35.032.694	2.233.027	733.777	483.494	172.826	5,60	267.190
Stambeni krediti	16.358.431	537.581	444.292	266.328	79.890	2,72	266.463
Potrošački i gotovinski krediti	15.533.677	1.360.438	262.263	196.261	77.534	1,69	727
Transakcioni i kreditne kartice	867.191	76.620	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	2.273.395	258.386	27.223	20.905	15.402	1,20	-
Potraživanja od privrede *	53.323.147	2.553.082	1.389.051	1.098.488	825.674	18,46	912.521
Sektor A	2.309.513	154.466	151.453	50.542	38.160	6,56	151.453
Sektor B, C i E	15.046.203	824.207	392.963	262.981	182.449	2,61	144.487
Sektor D	5.871.950	101.380	-	-	-	-	-
Sektor F	10.293.193	398.507	136.784	136.784	127.233	1,33	35.139
Sektor G	9.119.934	761.217	678.370	618.700	462.628	7,44	561.744
Sektor H, I i J	5.986.848	135.244	22.348	22.348	14.585	0,37	12.565
Sektor L, M i N	4.695.506	178.062	7.133	7.133	618	0,15	7.133
Potraživanja od ostalih klijenata	10.463.076	1.607.456	685.611	675.292	535.022	6,55	454.889
Ukupna potraživanja	98.818.917	6.393.565	2.808.438	2.257.274	1.533.521	30,62	1.634.600

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembra 2015. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturirani h potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	30.316.252	2.277.617	386.447	286.314	83.437	0,01	164.220
Stambeni krediti	14.013.858	382.048	238.755	164.383	34.731	0,02	164.220
Potrošački i gotovinski krediti	11.964.617	1.477.316	97.721	87.639	30.985	0,01	-
Transakcioni i kreditne kartice	950.190	104.629	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	3.387.587	313.623	49.971	34.292	17.722	0,01	-
Potraživanja od privrede *	41.585.687	2.992.951	1.437.500	1.296.106	937.981	0,03	1.049.522
Sektor A	1.916.442	101.732	52.468	52.468	39.972	0,03	49.646
Sektor B, C i E	12.679.163	523.163	322.131	182.679	117.604	0,03	198.267
Sektor D	4.743.956	121.067	-	-	-	-	-
Sektor F	6.993.396	360.533	225.757	225.757	165.063	0,03	107.636
Sektor G	6.307.390	1.263.320	776.340	774.398	560.944	0,12	645.004
Sektor H, I i J	5.605.123	315.554	9.597	9.597	9.595	-	-
Sektor L, M i N	3.340.217	307.582	51.207	51.207	44.802	0,02	48.969
Potraživanja od ostalih klijenata	13.519.464	2.234.837	466.666	465.633	414.012	0,03	113.493
Ukupna potraživanja	85.421.402	7.505.405	2.290.613	2.048.053	1.435.430	0,03	1.327.235

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u 2016. godini:

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na na kraju godine	U RSD hiljada Neto vrednost na na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	386.447	437.490	71.123	(19.037)	733.777	560.952
Stambeni krediti	238.755	239.328	27.801	(5.989)	444.292	364.402
Potrošački i gotovinski krediti	97.721	197.180	21.860	(10.779)	262.263	184.729
Ostala potraživanja	49.971	983	21.462	(2.269)	27.223	11.821
Potraživanja od privrede	1.646.710	372.952	154.648	(272.091)	1.592.923	585.664
Mala i srednja preduzeća	1.065.706	325.508	48.020	(163.052)	1.180.141	461.426
Mikro preduzeća i preduzetnici	389.184	37.099	93.721	(94.717)	237.845	112.231
Poljoprivrednici	16.285	10.345	12.907	(12)	13.711	12.008
Javna preduzeća	175.535	-	-	(14.310)	161.225	-
Potraživanja od ostalih klijenata	257.456	434.035	174.034	(35.719)	481.739	128.301
Ukupna potraživanja	2.290.613	1.244.478	399.806	(326.847)	2.808.438	1.274.917

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Kapitalizacija doznje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	U RSD hiljada Ukupno (nezavisno od broja primenjenih mera)
Potraživanja od stanovništva	501.338	15.267	502.853	546.207	45.996	-	733.777
Stambeni krediti	288.487	14.821	218.316	266.248	41.333	-	444.292
Potrošački i gotovinski krediti	211.304	446	257.707	256.581	4.663	-	262.263
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.546	-	26.830	23.378	-	-	27.223
Potraživanja od privrede	833.942	801.740	1.300.887	1.049.328	613.676	568.913	1.592.923
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	746.528	740.364	1.001.469	807.407	423.649	307.804	1.180.141
Mikro preduzeća i preduzetnici	73.702	53.581	133.934	75.136	28.801	97.527	237.845
Poljoprivrednici	13.711	7.796	4.259	5.559	-	2.356	13.711
Javna preduzeća	-	-	161.225	161.225	161.225	161.225	161.225
Potraživanja od ostalih klijenata	434.035	434.035	481.739	479.487	-	-	481.739
Ukupna potraživanja	1.769.315	1.251.043	2.285.478	2.075.022	659.672	568.913	2.808.438

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Banka sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Banka upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfolioju kroz okvir uspostavljen Politikom upravljanja rizikom koncentracije, regulatorne limite uspostavljenje Odlukom o upravljanju rizicima banke, interno definisane limite i limite definisane Politikom za određivanje limita izloženosti - okvir za klijente/grupe klijenata. Pored toga, tokom 2016. godine Banka je uspostavila i praćenje limita po industrijama.

Politikom upravljanja rizikom koncentracije Banka je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel II klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica, Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfolioju, portfolioju klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) and Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke, Banka analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja:

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Banke,
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Banke.

Pored toga, Banka je za potrebe praćenja kao interni limit zadržala pokazatelj koji je ranije bio definisan regulativom, a po kome izloženost prema licima povezanim sa Bankom ne sme biti viša od 20% kapitala Banke.

Politikom za određivanje limita izloženosti - okvir za klijente/grupe klijenata Banka je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti, maksimalni limit izloženosti zasnovan na rejtingu i operativni maksimalni limit izloženosti.

Politikom praćenja limita po industrijama Banka je tokom 2016. godine uspostavila i praćenje izloženosti po industrijama, sa ciljem efikasnijeg upravljanja rizikom koncentracije izloženosti po pojedinačnim industrijama i podrške razvoju portfolio strategije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2016. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	10.703.887	649.967	14.439.865	985.209	5.006.888	435.766	2.336.521	198.017	266.228	1.870	8.464	12
Stambeni krediti	6.026.950	232.081	7.014.390	397.691	1.705.729	164.726	722.678	72.027	13.744	-	8.414	-
Potrošački i gotovinski krediti	4.070.506	334.216	5.954.633	462.921	2.776.574	220.610	1.371.208	100.529	240.712	1.768	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	146.477	13.044	496.411	31.118	115.430	6.279	51.800	4.261	2.342	29	-	-
Ostala potraživanja	459.953	70.626	974.431	93.479	409.155	44.151	190.836	21.200	9.430	73	50	12
Potraživanja od privrede *	24.905.162	870.260	16.981.789	927.886	5.562.471	419.163	3.454.660	201.745	-	10	-	-
Sektor A	399.778	-	1.700.399	2.144	17.575	112.992	24.926	51.697	-	-	-	-
Sektor B, C i E	3.092.236	372.033	5.512.354	319.999	2.935.258	154.669	2.653.546	6.108	-	-	-	-
Sektor D	2.833.475	-	982.019	-	1.569.964	-	486.492	-	-	-	-	-
Sektor F	6.670.465	178.977	2.923.497	12.865	369.253	-	9.888	128.247	-	-	-	-
Sektor G	3.332.403	164.037	4.206.825	511.643	516.305	150.800	226.745	11.165	-	10	-	-
Sektor H, I i J	4.752.495	56.298	961.491	28.907	146.436	701	36.785	3.734	-	-	-	-
Sektor L, M i N	3.824.309	98.916	695.203	52.328	7.680	-	16.278	793	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3.518.737	748.613	3.358.654	794.650	727.706	180.097	152.547	153.511	-	-	828.562	-
Ukupna izloženost	39.127.786	2.268.841	34.780.308	2.707.745	11.297.065	1.035.025	5.943.728	553.274	266.228	1.880	837.026	12

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2015. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	8.650.905	724.465	12.549.323	1.182.342	4.524.282	481.652	1.917.080	212.137	73.978	38	40	11
Stambeni krediti	4.795.066	249.605	6.142.879	397.665	1.581.326	145.819	628.485	63.829	9.183	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	2.976.146	369.918	4.462.448	611.204	2.158.836	261.971	943.158	122.411	58.526	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	151.947	20.744	535.797	51.433	118.583	12.318	51.988	6.155	1.225	-	-	-
Ostala potraživanja	727.746	84.197	1.408.199	122.040	665.537	61.544	293.449	19.742	5.044	38	40	11
Potraživanja od privrede *	18.160.747	1.645.163	13.150.457	936.921	4.692.021	353.873	2.419.752	226.373	368	10	-	-
Sektor A	377.019	-	1.305.504	23.935	123.161	-	36.022	50.802	-	-	-	-
Sektor B, C i E	3.247.091	250.784	4.011.888	96.811	3.207.933	181.690	1.680.325	2.641	-	-	-	-
Sektor D	2.534.081	62.316	952.303	484	833.591	-	361.181	-	-	-	-	-
Sektor F	3.655.540	188.044	2.902.773	29.880	45.281	-	24.806	147.073	-	-	-	-
Sektor G	1.603.363	611.056	2.607.942	693.512	323.446	171.962	276.016	19.713	368	10	-	-
Sektor H, I i J	4.170.729	294.217	913.719	32.827	152.859	221	36.857	3.693	-	-	-	-
Sektor L, M i N	2.572.924	238.745	456.328	59.473	5.749	-	4.547	2.452	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3.473.149	869.668	5.360.027	1.047.024	129.268	733.002	204.814	178.907	-	-	1.523.605	-
Ukupna izloženost	30.284.801	3.239.295	31.059.807	3.166.287	9.345.571	1.568.527	4.541.646	617.417	74.347	48	1.523.645	11

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizici srodni kreditnom riziku

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Banka rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Banka posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnania novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta.

34.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Banke kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Banka upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Odbor za operativno upravljanje likvidnošću ("OLC odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Pored praćenja ovog pokazatelja Politika upravljanja rizikom likvidnosti i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Odbora za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Banka održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Banke. Takođe, Banka održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Banka prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Banka je tokom 2016. i 2015. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prosek tokom perioda	1,40	1,79
Najviši	1,91	2,57
Najniži	1,06	1,13
Na dan 31. decembra	1,40	1,21
Uži pokazatelj likvidnosti tokom 2016 i 2015. godine		
	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prosek tokom perioda	1,28	1,60
Najviši	1,78	2,34
Najniži	0,95	0,98
Na dan 31. decembra	1,34	1,15

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

Sledeća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Banke prema roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine i zasnovana je na ugovorenim nediskontovanim iznosima otplate.

Banka očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2016.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.361.771	21.545.528	32.563.558	39.900.610	11.011.950	125.383.417
Subordinirane obaveze	-	105.095	311.314	1.535.165	-	1.951.573
Ukupno	20.361.771	21.650.623	32.874.872	41.435.775	11.011.950	127.334.991

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2015.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.753.959	11.728.642	31.000.407	27.421.342	11.216.780	102.121.131
Subordinirane obaveze	555	17.018	137.374	1.550.781	355.527	2.061.254
Ukupno	20.754.514	11.745.660	31.137.781	28.972.123	11.572.307	104.182.385

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditive i ostale preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospeća:

							U RSD hiljada
2016. godina	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2016.
Potencijalne obaveze	288.049	187.672	1.571.984	3.984.921	2.026.646	138.711	8.197.983
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	45.581	84.093	430.349	4.721.418	7.090.084	1.437.418	13.808.943
Ukupno	333.630	271.765	2.002.333	8.706.339	9.116.730	1.576.129	22.006.926

							U RSD hiljada
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2015.
Potencijalne obaveze	210.976	542.602	1.322.190	3.783.978	2.842.487	48.653	8.750.886
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	17.215	79.674	205.241	3.539.024	4.329.939	1.682.928	9.854.021
Ukupno	228.191	622.276	1.527.431	7.323.002	7.172.426	1.731.581	18.604.907

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Banka očekuje da neće sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Banka je koristila sredstva Evropske investicione banke (EIB).

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Banka koristi sredstva Evropske investicione banke (EIB), Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Nemačke razvojne banke (KfW).

Banka je potpisala tri ugovora sa EIB i to 2010. godine, 2012. godine i 2015. godine u ukupnom iznosu od 125 miliona evra.

Ugovorom potpisanim sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) potpisanim u 2012. godini Banka je obezbedila sredstva za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća u obimu od 10 miliona evra.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, krajem 2012. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 10 miliona evra.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, krajem 2012. godine, kao i drugog ugovora potpisanog 2014. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od ukupno 30 miliona evra.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Banka je 3. decembra 2015. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 100 miliona evra.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija na dan 31. decembar 2016. godine iznosi 12.970.266 hiljada dinara (2015. godine: 13.824.816 hiljada dinara) (napomena 26).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)
Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)
Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2016. godine zasnovana je na ugovorenim nediskontovanim iznosima i prikazana je kako sledi:

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2016.
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.246.670	-	-	-	-	-	19.246.670
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	1.091.813	97.975	1.378.984	4.273.362	6.027.410	178.813	13.048.357
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	51.299	-	-	1.448.397	5.389.275	293.731	7.182.702
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	399.805	900.034	3.836.699	3.498.565	8.635.103
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.000.857	-	1.080	320	209.182	-	1.211.439
Kredit i potraživanja od komitenata	1.047.119	50.647	1.305.732	10.316.968	32.743.110	45.750.337	91.213.913
Investicije u zavisna društva	93.560	-	-	-	-	-	93.560
Nematerijalna ulaganja	278.845	-	-	-	-	-	278.845
Nekretnine, postrojenja i oprema	811.073	-	-	-	-	-	811.073
Investicione nekretnine	232.417	-	-	-	-	-	232.417
Odložena poreska sredstva	59.523	-	-	-	-	-	59.523
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	56.294	-	-	-	-	-	56.294
Ostala sredstva	836.751	828	1.755	1.466	2.378	3.407	846.585
Ukupna aktiva	24.806.221	149.450	3.087.356	16.940.547	48.208.054	49.724.853	142.916.481
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	54.690	-	-	-	-	-	54.690
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	9.310.177	3.234.140	7.211.706	1.058.493	13.771.305	1.998.869	36.584.690
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	47.523.026	1.780.083	6.753.712	16.256.793	3.031.923	9.683.022	85.028.559
Subordinirane obaveze	715	-	-	-	1.763.891	-	1.764.606
Rezervisanja	-	-	670.642	-	-	-	670.642
Tekuće poreske obaveze	-	-	1.090	-	-	-	1.090
Ostale obaveze	683.694	-	508	-	-	-	684.202
Ukupno obaveze	57.572.302	5.014.223	14.637.658	17.315.286	18.567.119	11.681.891	124.788.479
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	18.128.002	18.128.002
Ukupno pasiva	57.572.302	5.014.223	14.637.658	17.315.286	18.567.119	29.809.893	142.916.481
Ročna neusklađenost na dan:							
31. decembra 2016. godine	(32.766.081)	(4.864.773)	(11.550.302)	(374.739)	29.640.935	19.914.960	
31. decembra 2015. godine	(18.873.010)	(7.447.527)	(3.914.241)	(5.323.582)	26.105.139	9.453.221	

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Banke je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Banka primenjuje metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Banka izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe za upravljanje aktivom i pasivom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja aktivom i pasivom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Banka smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Banke redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**34.4. Tržišni rizici (nastavak)****34.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2016. godine. Sredstva i obaveze i valutni swap-ovi od vanbilansnih stavki su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Kategorija							U RSD hiljada	
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Preko jedne godine	Ukupno nekamatonosno	Ukupno	
Gotovina	-	-	-	-	-	4.979.491	4.979.491	
Obavezna rezerva	6.023.858	-	-	-	-	8.403.986	14.427.844	
Hartije od vrednosti	12.909.598	399.805	1.725.156	623.275	13.018.269	-	28.676.103	
Krediti komitentima	74.298.722	2.066.204	1.811.468	1.995.716	10.982.506	-	91.154.616	
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	3.678.428	3.678.428	
Ukupna bilansna aktiva	93.232.177	2.466.009	3.536.624	2.618.991	24.000.775	17.061.905	142.916.481	
<i>FX Swap</i>	3.850.187	1.851.028	-	-	-	-	5.701.214	
Ukupna aktiva	97.082.364	4.317.037	3.536.624	2.618.991	24.000.775	17.061.905	148.617.695	
Obaveze prema FI	9.260.096	15.197.817	9.094.861	7.099.223	2.189.711	-	42.841.707	
Depoziti po viđenju	3.517.084	7.034.169	10.551.253	5.013.116	18.986.860	-	45.102.482	
Oročeni depoziti	6.039.003	7.714.715	4.819.172	9.707.014	5.305.035	-	33.584.938	
Ostala pasiva	-	-	-	-	-	3.259.353	3.259.353	
Kapital	-	-	-	-	-	18.128.002	18.128.002	
Ukupna bilansna pasiva	18.816.183	29.946.701	24.465.285	21.819.352	26.481.605	21.387.355	142.916.481	
<i>FX Swap</i>	3.786.622	1.848.962	-	-	-	-	5.635.585	
Ukupna pasiva	22.602.805	31.795.663	24.465.285	21.819.352	26.481.605	21.387.355	148.552.066	
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2016.	74.479.559	(27.478.626)	(20.928.661)	(19.200.361)	(2.480.831)	(4.325.450)	65.630	
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2015.	51.501.749	(9.603.770)	(20.224.573)	(13.093.724)	(4.513.343)	(4.067.919)	(1.581)	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.4. Tržišni rizici (nastavak)
34.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta - scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Banke.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Banke na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine.

Valuta	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na Bilans uspeha 2016	Promena u procentnom poenu	U RSD hiljada Senzitivnost na Bilans uspeha 2015
<i>Povećanje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	127.015	1%	105.729
EUR	1%	241.738	1%	238.224
<i>Smanjenje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	(127.017)	1%	(105.664)
EUR	1%	(201.393)	1%	36.367

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.4. Tržišni rizici (nastavak)
34.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor sredstava i Služba upravljanja aktivom i pasivom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i interno postavljene limite devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Banka dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku 2016. godine, Banka je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Banke na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Banke.

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Rizik od promene deviznih kurseva

Valuta	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) 2016.	Efekat na Bilans uspeha pre oporezivanja 2016.	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) 2015.	Efekat na Bilans uspeha pre oporezivanja 2015.
EUR	2%	2.673	2%	(1.708)
CHF	2%	142	2%	87
USD	2%	269	2%	(845)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2016. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**34.4. Tržišni rizik (nastavak)****34.4.2. Devizni rizik (nastavak)**

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	U RSD hiljada Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	9.234.058	92.763	82.847	119.065	9.528.732	9.717.938	19.246.670
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	9.089.612	-	-	-	9.089.612	3.958.745	13.048.357
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	4.879.784	11.519	-	-	4.891.303	2.291.399	7.182.702
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-	-	8.635.103	8.635.103!
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	676.928	207.557	116.452	178.501	1.179.438	32.001	1.211.439
Kredit i potraživanja od komitenata	69.600.699	486.115	1.426.776	-	71.513.590	19.700.323	91.213.913
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	278.845	278.845
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	811.073	811.073
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	232.417	232.417
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	59.523	59.523
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	56.294	56.294
Ostala sredstva	84.765	(1.246)	(18.354)	-	65.164	781.420	846.584
Ukupna aktiva	93.565.845	796.708	1.607.721	297.566	96.267.840	46.648.641	142.916.481
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	43.133	-	-	-	43.133	11.556	54.690
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	31.380.075	282.046	751.999	10.244	32.424.364	4.285.555	36.709.919
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	57.512.701	2.779.123	1.158.591	410.485	61.860.900	23.042.430	84.903.330
Subordinirane obaveze	1.764.606	-	-	-	1.764.606	-	1.764.606
Rezervisanja	170.981	1.303	-	-	172.284	498.359	670.642
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	1.090	1.090
Ostale obaveze	236.494	1.009	102	69	237.674	446.528	684.202
Ukupno obaveze	91.107.991	3.063.481	1.910.692	420.798	96.502.961	28.285.518	124.788.479
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	18.128.002	18.128.002
Ukupno pasiva	91.107.991	3.063.481	1.910.692	420.798	96.502.961	46.413.520	142.916.481
Neto devizna pozicija na dan:							
- 31. decembra 2016. godine	2.457.854	(2.266.773)	(302.971)	(123.232)	(235.122)		
- 31. decembra 2015. godine	1.606.391	(1.778.725)	(501)	29.713	(143.122)		

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.5. Koncentracija rizika Banke

Koncentracija rizika Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Banke.

U 2016. godini Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti napomenu 31 (b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikom upravljanja rizicima, rukovodstvo Banke utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

34.6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2016. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

34.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Banke zanemarljivo.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Banke.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisnog Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim specifičnim rizicima, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

34.8. Operativni rizik (nastavak)

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Banci. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Banka kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjenja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Banka je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Banke operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Banka je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Banke obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Banka vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.9. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 12%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012 i 23/2013 - dr. odluka, 43/2013 i 92/2013, 33/2015, 61/2015 i 61/2016) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 46/2011, 6/2013 i 51/2014).

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Banke i pokazatelja njegove adekvatnosti. Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansa aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive.

Osnovni kapital Banke definisan je navedenom odlukom i mora da iznosi najmanje 50% kapitala Banke. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala banke i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva u vezi s deviznim rizikom koji je pomnožen recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 12%), kapitalnih zahteva u vezi sa ostalim tržišnim rizicima koji su pomnoženi recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva u vezi s operativnim rizikom koji je pomnožen recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Banka sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS", br. 71/2015) Banka izradila i Narodnoj banci Srbije dostavila Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za jačanje finansijske otpornosti Banke, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	U RSD hiljada	
	31.12.2016	31.12.2015
Osnovni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475
Rezerve iz dobiti	5.614.904	4.425.448
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	-
Nematerijalna ulaganja	(278.845)	(350.852)
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	(2.313)	(1.837)
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke	(1.805.269)	(2.125.998)
	13.692.952	12.111.236
Dopunski kapital		
Deo revalorizacionih rezervi banke	259.859	193.306
Subordinirane obaveze	705.556	1.042.509
	965.415	1.235.815
Odbitne stavke od kapitala		
Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	93.560	93.560
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	-	-
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke u skladu sa tačkom 427. stav 1. odluke kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke	-	-
	93.560	93.560
Ukupno (1):	14.564.807	13.253.491
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva		
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	9.446.199	7.814.855
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	254.265	103.527
Kapitalni zahtev za devizni rizik	20.989	15.454
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.023.412	960.028
Adekvatnost kapitala (1/2 x 100)	16,27	17,88

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi finansijskih sredstava i obaveza iskazani u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Finansijski instrumenti čija je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe odnosi na depozite po viđenju, štedne depozite bez roka dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnim kamatnim stopama.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koji se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente. Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatom stopom, bazira se na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća. Za kotirane emitovane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti

Finansijski instrumenti, kao što su hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, vrednuju se po fer vrednosti baziranoj na dostupnim tržišnim informacijama, odnosno korišćenjem kotirane tržišne cene na dan izveštavanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016

34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
34.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	2016.				2015.				U RSD hiljada
	Nivo1	Nivo2	Nivo3	Total	Nivo1	Nivo2	Nivo3	Total	
FINANSIJSKA IMOVINA	269.115	19.823.185	138.759	20.231.059	1.189.653	10.518.164	101.927	11.809.744	
Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	257.596	12.652.002	138.759	13.048.357	1.178.285	7.083.260	101.927	8.363.472	
Državni zapisi Republike Srbije	-	2.158.122	-	2.158.122	1.178.285	988.077	-	2.166.362	
Državne obveznice Republike Crne Gore	257.596	-	-	257.596	-	-	-	-	
Kotirane obveznice	-	10.493.880	-	10.493.880	-	6.095.183	-	6.095.183	
Ostalo	-	-	138.759	138.759	-	-	101.927	101.927	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	11.519	7.171.183	-	7.182.702	11.368	3.434.904	-	3.446.272	
Državni zapisi Republike Srbije	-	7.072.110	-	7.072.110	-	3.395.776	-	3.395.776	
Obveznice EBRD	-	59.291	-	59.291	-	-	-	-	
Kotirane akcije	11.519	654	-	12.173	11.368	-	-	11.368	
Akcije koje nisu kotirane	-	39.128	-	39.128	-	39.128	-	39.128	
FINANSIJSKE OBAVEZE	-	54.690	-	54.690	-	94.235	-	94.235	
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	54.690	-	54.690	-	94.235	-	94.235	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016
34. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
34.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza.

	2016		2015	
	<u>Knjigovo- dstvena vrednost</u>	<u>fer vrednost</u>	<u>Knjigovo- dstvena vrednost</u>	<u>fer vrednost</u>
FINANSIJSKA IMOVINA				
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	8.635.103	8.635.103	7.008.412	7.008.412
Kredit i potraživanja od banaka	1.211.439	1.211.439	2.733.351	2.921.793
Kredit i potraživanja od komitenata	91.213.913	97.330.017	75.182.667	80.365.895
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	36.709.919	37.199.480	30.282.165	30.136.281
Depoziti komitenata	84.903.330	83.845.758	68.295.393	67.966.381

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom QRM-a kao standarda Grupe, a koji se zasniva na metodi diskontovanja.

U 2016.godini nije bilo reklasifikacija u okviru pozicija finansijske imovine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016

35. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

Obaveze po osnovu operativnog lizinga

Banka ima zaključene ugovore o operativnom lizingu po osnovu zakupa računarske opreme i automobila koje Banka koristi.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	<u>2016</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>2015</u>
Do 1 godine	35.975	78.701
Od 1 do 5 godina	<u>38.981</u>	<u>38.024</u>
	<u>74.956</u>	<u>116.725</u>

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je imala 72 započeta sudska spora u ukupnom iznosu od 334.830 hiljada dinara u kojima je imala status tuženog lica. Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznosi 207.977 hiljada dinara.

Na osnovu procene pravnih zastupnika Banke u navedenim sporovima, Banka je izvršila rezervisanje u iznosu od 164,287 hiljada dinara na dan 31 decembra 2016. godine (31. decembra 2015. godine: 118,109 hiljade dinara), za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Banke.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze ne zastarevaju u periodu od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamata i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016**

36. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobar 2016. godine u ukupnom iznosu od 102.829.861 hiljada dinara. Potvrđena su potraživanja Banke u iznosu 92.353.280 hiljada dinara.

Iznos osporenih potraživanja je 315.401 hiljade dinara i Banka u kontaktu sa klijentima u cilju rešavanja neusaglašenosti.

Iznos nerešenih IOS-a je 10.047 hiljada dinara iz razloga netačne adresa - klijent se preselio a nije prijavio promenu banci ili ne postoji na adresi prijavljenoj u APR-u ili Banci.

Banka još uvek radi na usaglašavanju IOS-a za koje klijenti još nisu dostavili odgovor.

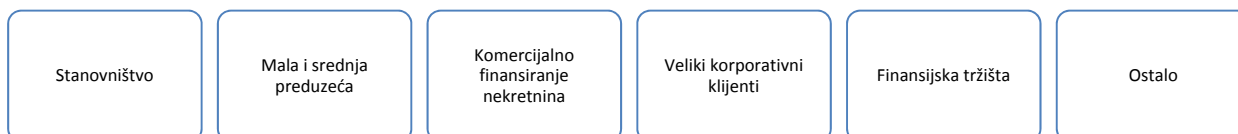
37. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alocira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

a) Struktura poslovnih segmenata

Izveštaj po segmentima sastoji se od šest osnovnih segmenata koji predstavljaju upravljačku strukturu Erste banke a.d. Novi Sad

Erste bank a.d. Novi Sad - Poslovni segmenti

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016**

37. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

b) Definicije poslovnih segmenata

Stanovništvo (Retail)

Ovaj segment sastoji se od poslovnih aktivnosti koje su pod odgovornošću menadžera iz prodajne mreže sektora poslovanja sa stanovništvom. Ciljani klijenti su uglavnom fizička lica, preduzetnici i slobodne profesije. Poslovanjem najvećim delom upravlja Banka sa fokusom na jednostavnost proizvoda koji se nude, investicionih proizvoda, tekućih računa, štednje, kreditnih kartica, i dodatnih proizvoda kao što su lizing, osiguranje, socijalnih proizvoda.

Mala i srednja preduzeća (SME)

Obuhvata klijente, pravna lica koji su pod odgovornošću lokalnih korporativnih komercijalnih centara, koji se uglavnom sastoje od kompanija sa godišnjim obrtom od 1 milion evra do 25 miliona evra. Pored ovih klijenata obuhvata i klijente koji obavljaju javnu delatnost ili učestvuju u radu javnog sektora.

Komercijalno projektno finansiranje (CRE)

Predstavlja poslovanje koje obuhvata investicije u nekretnine za potrebe generisanja prihoda od izdavanja pojedinačnih nepokretnosti ili čitavih kompleksa nepokretnosti, razvoja i izgradnje pojedinačnih nepokretnosti i kompleksa nepokretnosti radi sticanja kapitalne dobiti njihovom prodajom, usluge upravljanja imovinom, usluge izgradnje (EGI) i izgradnje u sopstvene svrhe.

Veliki korporativni klijenti (LC)

Obuhvata klijente čiji konsolidovani godišnji obrt prelazi 25 miliona evra.

Segment Tržišta (GM)

Predstavlja aktivnosti koje se sastoje od trgovanja i pružanja tržišnih usluga. Trgovanje i tržišne usluge obuhvata aktivnosti koje su povezane sa upravljanjem i preuzimanjem rizika u okviru knjige trgovanja banke, kao i aktivnosti vezane za korišćenje knjige trgovanja banke u svrhe kreiranja tržišta, kratkoročno upravljanje likvidnošću i čuvanje hartija od vrednosti, kastodi poslove, komercijalne poslove i sve aktivnosti na tržištu kapitala. Specifični prihodi i rezultat svodenja fer vrednosti koji nisu direktno povezani sa klijentskim transakcijama (koji mogu biti i poslovi usklađenosti aktive i pasive) i opšte premije rizika kao naknade za obavljene poslove takođe pripadaju ovom segmentu.

Ostalo

Ovaj segment obuhvata sve poslove upravljanja aktivom i pasivom (Asset/Liability Management) kao i interno pružanje usluga na neprofitnoj osnovi. Takođe obuhvata i slobodni kapital Erste banke (definisano kao razlika ukupnog prosečnog kapitala prema MSFI i prosečnog ekonomskog kapitala alociranog na poslovne segmente).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016
37. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

	Stanovništvo		Mala i srednja preduzeća		Komerijalno projektno finansiranje		Veliki korporativni klijenti		Finansijska tržišta		Ostalo		GRUPA	
u 000 RSD	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
B. Bilans uspeha														
Neto kamatni prihod	3.407.951	2.916.504	1.223.728	1.178.249	491.792	148.608	544.905	488.581	281.907	285.679	(131.690)	256.097	5.818.592	5.273.718
Prihod od dividendi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	401	44	401	44
Neto rezultat od ulaganja po metodi udela	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prihod od izdavanja investicione imovine i ostale operativne rente	-	-	2.054	-	-	-	28.169	-	-	-	9.365	36.936	39.588	36.936
Neto prihod od provizija i naknada	1.042.097	994.952	277.148	255.191	23.297	12.195	130.678	389.897	22.338	32.761	(119.093)	(166.960)	1.376.466	1.518.035
Neto rezultat trgovanja i svodenja na fer vrednost	101.821	57.380	30.449	30.400	10.528	7.865	10.271	9.328	192.539	208.533	59.264	66.608	404.873	380.113
Opšti administrativni troškovi	(3.782.307)	(3.626.053)	(593.439)	(554.020)	(77.059)	(67.464)	(225.125)	(204.471)	(104.716)	(142.234)	(71.753)	(9.566)	(4.854.398)	(4.603.809)
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijske imovine koja se ne meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(204.024)	(400.831)	(398.910)	(585.680)	2.757	(122.598)	65.204	(218.976)	(287)	-	(4.418)	26.327	(539.678)	(1.301.758)
Ostvareni dobici/gubici od finansijskih institucija koji se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.478	-	3.478
Dobici/gubici po osnovu finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha, neto	1.487	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.874	15.938	17.361	15.938
Neto gubitak od umanjenja vrednosti na ulaganja i nefinansijskih institucija koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1.533)	-	(1)	-	-	-	(0)	-	-	-	47.854	(28.974)	46.320	(28.974)
Ostali operativni rezultat	(13.260)	(8.815)	5.200	(20.136)	(892)	7.999	(33.164)	2.043	(355)	-	(109.743)	(58.410)	(152.213)	(77.317)
Dobit pre poreza od redovnog poslovanja	552.234	(66.864)	546.229	304.004	450.423	(13.395)	520.939	466.402	391.425	384.739	(303.939)	141.518	2.157.311	1.216.403
Porez na dobit	(45.163)	1.481	2.018	(6.734)	(27.386)	297	(19.527)	(10.249)	(14.537)	(8.606)	12.204	(3.136)	(92.391)	(26.947)
Dobitak/gubitak za tekuću godinu	507.071	(65.382)	548.246	297.270	423.038	(13.099)	501.412	456.152	376.888	376.133	(291.734)	138.382	2.064.920	1.189.456
Neto rezultat koji pripada manjinskom interesu (nekontrolišući)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(0)	-	(0)	-
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	507.071	(65.382)	548.246	297.270	423.038	(13.099)	501.412	456.152	376.888	376.133	(291.734)	138.382	2.064.920	1.189.456
0														
Operativni prihod	4.551.869	3.968.835	1.533.379	1.463.839	525.617	168.667	714.024	887.806	496.784	526.973	(181.752)	192.725	7.639.920	7.208.846
Operativni troškovi	(3.782.307)	(3.626.053)	(593.439)	(554.020)	(77.059)	(67.464)	(225.125)	(204.471)	(104.716)	(142.234)	(71.753)	(9.566)	(4.854.398)	(4.603.809)
Operativni rezultat	769.563	342.782	942.224	909.819	448.558	101.203	488.899	683.335	392.067	384.739	(240.788)	183.159	2.800.523	2.605.037
A. Bilans stanja														
Ukupna aktiva (stanje na kraju perioda)	37.771.574	32.645.721	27.693.422	21.393.945	11.697.209	8.193.815	16.521.135	15.096.151	13.287.144	8.529.394	35.945.996	31.628.738	142.916.481	117.487.765
Ukupna pasiva bez kapitala (stanje na kraju razdoblja)	34.702.506	43.820.939	24.942.177	13.285.951	10.659.938	2.396.726	14.910.314	11.152.025	11.732.818	2.828.082	27.840.241	28.004.560	124.787.994	101.488.284
Kapital	3.069.067	2.217.690	2.751.246	1.593.950	1.037.271	252.204	1.610.822	1.308.801	1.554.326	1.141.165	8.105.755	9.485.672	18.128.486	15.999.481
C. Ključni pokazatelji/parametri														
Racio troškova i prihoda	83%	91%	39%	38%	15%	40%	32%	23%	21%	27%	-39%	5%	64%	64%
Racio kredita i depozita (neto)	0%	70%	0%	165%	0%	343%	0%	136%	0%	105%	0%	8%	0%	102%
Povrat na prosečno alocirani kapital	9%	-3%	10%	20%	7%	-7%	4%	36%	7%	39%	-5%	1%	37%	8%

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016

38. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Gotovina	2.566.155	2.259.335
Žiro račun	8.276.530	5.053.944
Kreditni bankama	457.731	1.412.985
Stanje na dan	<u>11.300.417</u>	<u>8.726.264</u>

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije nije raspoloživa za svakodnevne poslovne transakcije Banke i iz tog razloga nije deo tokova gotovine (napomena 16).

39. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Banka je u toku februara 2017. godine izvršila prodaju investicione nekretnine TC Point Kaluderica za EUR 1.700.000 (knjigovodstvena vrednost EUR 1.765.000).

Osim navedenog, nije bilo drugih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjvanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima za godinu koja se završila 31. decembra 2016.godine.

40. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. godine i 31. decembra 2015. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
EUR	123,4723	121,6261
USD	117,1353	111,2468
CHF	114,8473	112,5230

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

 Stevan Čomić
 Direktor Sektora
 računovodstva i kontrolinga

 Frank Michael Beltz
 Član Izvršnog
 odbora

 Slavko Čarić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017.
I IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

	<u>Strana</u>
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Bilans uspeha za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	2
Izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	3
Bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine	4
Izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	5
Izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	6
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	7 - 136

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Akcionarima Erste Bank a.d. Novi Sad**

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") koji uključuju bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu završenu na taj dan, kao i napomene koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole za koje rukovodstvo smatra da su neophodne za sastavljanje pojedinačnih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje nastalo usled pronevere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima. Reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Republici Srbiji. Ova regulativa zahteva da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uverenje da pojedinačni finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumeva primenu postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima sadržanim u pojedinačnim finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastalog usled pronevere ili greške. Pri proceni ovih rizika revizor ceni interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke u cilju izbora adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola Banke. Revizija takođe obuhvata ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšteg prikaza pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Verujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj Erste Bank a.d. Novi Sad sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Saša Todorović

Saša Todorović
Licencirani revizor

Beograd, 13. mart 2018. godine

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2017. DO 31. DECEMBRA 2017. GODINE

POZICIJA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		2017	2016
Prihodi od kamata	4	7.498.937	7.049.967
Rashodi od kamata	4	(1.280.969)	(1.227.200)
Neto prihod po osnovu kamata		6.217.968	5.822.767
Prihodi od naknada i provizija	5	2.258.961	2.143.153
Rashodi naknada i provizija	5	(771.004)	(685.132)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1.487.957	1.458.021
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	6	281.304	198.957
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	7	2.067	1.238
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8	225.060	203.037
Ostali poslovni prihodi	9	237.493	258.681
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10	26.473	
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10	-	-630.331
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		8.478.322	7.312.370
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(1.932.260)	(1.802.560)
Troškovi amortizacije	12	(290.092)	(263.278)
Ostali rashodi	13	(3.419.750)	(3.089.221)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2.836.220	2.157.311
Porez na dobitak	14	(160.965)	(2.205)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	14	(43.015)	(90.186)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	30	2.632.240	2.064.920

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU U PERIODU OD 1. JANUARA 2017. DO 31. DECEMBRA 2017. GODINE

(u hiljadama dinara)

POZICIJA	Napomena	2017	2016
DOBITAK	30	2.632.240	2.064.920
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobici/(gubici)		11.038	(2.548)
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		152.793	78.298
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(9.527)	(474)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		(19.984)	(11.673)
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda		134.320	63.603
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		2.766.560	2.128.523

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Aleksandra Radić
 Član Izvršnog
 odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2017. GODINE

(u hiljadama dinara)

AKTIVA

	<u>Napomena</u>	<u>31.12.2017.</u>	<u>31.12.2016.</u> <i>korigovano</i>	<u>01.01.2016.</u> <i>korigovano</i>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15	20.774.027	19.246.670	18.523.428
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	16	11.539.464	13.048.357	8.363.472
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	17	12.488.593	7.182.702	3.446.272
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	18	8.284.452	8.635.103	7.008.412
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19	2.210.553	1.211.779	2.733.351
Kredit i potraživanja od komitenata	20	104.140.053	91.213.573	75.182.667
Investicije u zavisna društva	21	93.560	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	22	247.298	278.845	350.854
Nekretnine, postrojenja i oprema	22	1.070.689	811.073	733.119
Investicione nekretnine	22	-	232.417	238.508
Tekuća poreska sredstva		-	-	1.116
Odložena poreska sredstva	14	-	59.523	161.382
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		11.901	56.294	-
Ostala sredstva	23	1.060.415	846.585	651.624
UKUPNO AKTIVA		161.921.005	142.916.481	117.487.765
PASIVA				
OBAVEZE				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	24	44.458	54.690	94.235
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	25	45.570.431	46.322.420	38.959.047
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	91.982.128	75.290.829	59.618.511
Subordinirane obaveze	27	1.354.523	1.764.606	1.824.946
Rezervisanja	28	752.742	670.642	534.486
Tekuće poreske obaveze	14	160.965	1.090	-
Odložene poreske obaveze	14	5.248	-	-
Ostale obaveze	29	1.155.947	684.202	457.059
UKUPNO OBAVEZE		141.026.442	124.788.479	101.488.284
Kapital	30			
Akcijski kapital		10.164.475	10.164.475	10.164.475
Dobitak		2.632.240	2.064.920	1.189.456
Rezerve		8.097.848	5.898.607	4.645.550
UKUPNO KAPITAL		20.894.563	18.128.002	15.999.481
UKUPNO PASIVA		161.921.005	142.916.481	117.487.765

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odбора

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odбора

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U PERIODU OD 1. JANUARA 2017. DO 31. DECEMBRA 2017. GODINE

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	10.040.000	124.475	4.425.448	220.102	1.189.456	15.999.481
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	63.601	-	63.601
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.064.920	2.064.920
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	1.189.456	-	(1.189.456)	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	10.040.000	124.475	5.614.904	283.703	2.064.920	18.128.002
Početno stanje na dan 1. januara 2017. godine	10.040.000	124.475	5.614.904	283.703	2.064.920	18.128.002
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	134.321	-	134.321
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.632.240	2.632.240
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.064.920	-	(2.064.920)	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	10.040.000	124.475	7.679.824	418.024	2.632.240	20.894.563

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

Stevan Čomic
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU OD 1. JANUARA 2017. DO 31. DECEMBRA 2017. GODINE

(u hiljadama dinara)

	2017.	2016.
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	9.964.460	9.148.131
Prilivi od kamata	7.465.155	6.830.634
Prilivi od naknada	2.274.705	2.158.240
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	224.351	158.855
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	249	401
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	7.258.333	6.796.184
Odlivi po osnovu kamata	1.323.969	1.322.370
Odlivi po osnovu naknada	772.163	684.704
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	1.910.860	1.755.729
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	310.225	350.445
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	2.941.115	2.682.936
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	2.706.127	2.351.947
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	7.319.077	17.831.109
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	7.319.077	17.831.109
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	17.132.466	18.153.975
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	13.962.615	12.966.385
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjen investiranju	3.169.852	5.187.590
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	-	2.029.081
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	7.107.262	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	2.029.081
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	7.107.262	-
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	308.029	-
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	34.475	-
Priliv od prodaje investicionih nekretnina	273.554	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	413.912	4.913.728
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	4.624.630
Priliv od prodaje investicionih nekretnina	413.912	289.097
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	-	1
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	105.883	4.913.728
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	8.738.852	5.355.649
Prilivi po osnovu uzetih kredita	8.569.624	5.317.963
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	169.228	37.687
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	420.315	99.886
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	410.083	60.342
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	10.233	39.544
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	8.318.537	5.255.763
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	26.330.418	32.334.889
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	25.225.026	29.963.773
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	1.105.392	2.371.116
NETO SMANJENJE GOTOVINE	-	-
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	11.300.417	8.726.264
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	10.214.318	6.670.645
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	9.989.258	6.467.608
GOTOVINA I GOTOVINSKI ELEMENTI NA KRAJU PERIODA	12.630.868	11.300.417

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

Stevan Čomić

Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog odboraSlavko Carić
Predsednik Izvršnog odbora

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Erste Bank a.d., Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 25. decembra 1989. godine pod nazivom Novosadska banka a.d., Novi Sad, koja je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste Bank Group.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Graz sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktan akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. juna 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Grupe.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 7 poslovnih centara, 46 filijala, 9 ekspozitura i 4 šaltera.

Banka je na dan 31. decembar 2017. godine imala 1.075 zaposlenog (31. decembar 2016. godine: 1.021 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31. decembra 2017. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 71/2014 i 135/2014).

Banka ima 75% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica S-leasing d.o.o., Srbija (25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG). U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za sledeće stavke koje se vrednuju po fer vrednosti: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i derivati.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu napomene 2.

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Novi i izmenjeni i dopunjeni MSFI, navedeni u nastavku, stupaju na snagu 1. januara 2017. godine:

• **MRS 7 Izveštaj o novčanim tokovima (Izmena): Obelodanjivanje**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Cilj ove izmene i dopune je da omogući korisnicima finansijskih izveštaja da procene promene u obavezama proizašlim iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene koje proizilaze kako iz novčanih, tako i iz nenovčanih promena. Dopuna definiše da je jedini način da se ispuni zahtev za obelodanjivanjem tabelarni prikaz početnog i krajnjeg stanja u bilansu stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene u novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja, promene koje proizilaze iz sticanja kontrole i prodaje udela ili učešća, efekat promene deviznog kursa, promena fer vrednosti i druge promena. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 – 2016**, koji predstavlja skup izmena i dopuna postojećih MSFI. Izmene standarda su primenjive za periode počev od ili posle 1. januara 2017. godine, za MSFI 12 Obelodanjivanje interesa u drugim entitetima i za periode počev od ili posle 1. januara 2018. godine za MSFI 1 Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Ne očekuje se da će izmene MSFI 12 imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

- **MRS 12 Porez na dobit (Izmena): Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke**

Izmene su primenljive počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Cilj ovih izmena i dopuna je da pojasni obračun za odložena poreska sredstva za nerealizovane gubitke, kako bi se odgovorilo na različitu primenu MRS 12 u praksi. Konkretni problemi za koje postoje različita rešenja u praksi se odnose na slučajeve kada se javlja odbitna privremena razlika nakon pada fer vrednosti, zatim na nadoknadu sredstva višoj od njegove knjigovodstvene vrednosti, na verovatnu buduću oporezivu dobit i na kombinovanu procenu naspram pojedinačne procene. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 Finansijski Instrumenti**

Jula 2014. IASB je izdao MSFI 9 Finansijski instrumenti, standard koji će zameniti MRS 39 od 1. januara 2018. godine. MSFI 9 obrađuje tri glavna područja računovodstva finansijskih instrumenata: klasifikacija i merenje, novi model za umanjenje vrednosti i računovodstvo zaštite.

Banka je uspostavila tim za implementaciju („Tim“) sa članovima iz timova rizika, finansija i operacija radi pripreme i sprovođenja MSFI 9 („Projekat“). Sponzor projekta je član Izvršnog odbora zadužen za rizike i finansije, koji redovno podnosi izveštaj Nadzornom odboru Banke, a projektom se upravlja u okviru transformacije Banke. Tim Banke za C&M definisao je proces provere FV/AC pri početnom priznavanju kredita kao i naknadne izmene (modifikacije) kredita. Sve promene i usklađivanje osnovnog sistema banke, potrebne za podršku procesu, sprovele su se tokom 2017. godine. Što se tiče obezvređenja finansijskih sredstava, Banka je paralelno sa razvojem parametara, radila na metodologiji, procesima i tehničkom rešenju za definisanje nivoa i obračuna rezervi u skladu s novim standardom.

MSFI 9 uvodi dva kriterijuma za klasifikaciju i merenje finansijskih sredstava: 1) poslovni model entiteta za upravljanje finansijskim sredstvima i 2) karakteristike ugovorenih novčanih tokova finansijskih sredstava. Kao rezultat toga, finansijsko sredstvo se meri po amortizovanoj vrednosti ("AC") samo ako su ispunjena oba sledeća uslova: a) sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje sredstava za prikupljanje ugovornih novčanih tokova ('držati za prikupljanje') i (b) ugovoreni uslovi novčanih tokova finansijskog sredstva na određene datume su isključivo glavica i kamata na neizmirenom iznosu glavnice ("SPPI"). Merenje po fer vrednosti kroz ostale sveobuhvatne prihode ("FVOCI") primenjuje se na finansijska sredstva koja se drže u poslovnom modelu čiji je cilj ostvaren prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodaje sredstava dok je uslov b) takođe ispunjen. Sva druga finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha ('FVTPL').

Prilikom primene kriterijuma poslovnog modela, Banka mora proceniti očekivanu prodajnu aktivnost finansijskih sredstava. Prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje blizu roka dospeća sredstava, retka prodaja izazvana neponovljivim događajima (kao što su promene u regulatornom okruženju, teška kriza likvidnosti) ne smatraju se da su u suprotnosti sa "držanim za prikupljanje" poslovnim modelom. Kao rezultat toga, prodaja je slučajna u poslovnom modelu 'držati za prikupljanje'.

Što se tiče kriterijuma karakterističnih novčanih tokova Banka je zaključila će se celokupan njen kreditni portfolio koji je trenutno klasifikovan kao krediti i potraživanja i dalje meriti na AC.

Ulaganja u instrumente kapitala koja su trenutno kategorizovana kao raspoloživa za prodaju biće kategorizirana kao FVTPL.

Kada je reč o klasifikaciji i merenju finansijskih obaveza, nakon prelaska na MSFI 9, takođe nema izmena u klasifikaciji i vrednovanju u odnosu na MRS39.

Model računovodstva zaštite nije relevantan za Banku budući da ne primenjujemo računovodstvo zaštite.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 Finansijski Instrumenti (nastavak)

Novi model obezvređenja zahteva priznavanje rezervisanja za kreditne gubitke ('CLA') na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka ('ECL') umesto samo nastalih kreditnih gubitaka, kao što je slučaj u skladu sa MRS 39. Primenjuje se na izloženosti kreditnom riziku koji proizlaze iz klasifikovanih dužničkih instrumenata na AC ili FVOCI, potraživanja za lizing, ugovore o finansijskim garancijama i određene obaveze po kreditima.

U slučaju izloženosti kreditnom riziku koji nisu kreditno obezvređeni pri inicijalnom priznavanju, banka će priznati CLA u iznosu jednakom 12-mesečnom ECL (nazvanu "Stage 1") sve dok se ne dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika na datum izveštavanja u odnosu na početno prepoznavanje ('SICR'). U ostalim slučajevima, CLA se meri u životnom veku ECL, a srodni instrumenti se nazivaju "Stage 2", osim ako se na datum izveštavanja (naziva se "Stage 3") smatra da su kreditno obezvređeni (nazivaju se „Stage 3“). Za kupljenu ili plasiranu kreditno obezvređenu finansijsku imovinu ('POCI'), samo negativne promene u životnom veku ECL nakon inicijalnog priznavanja jasno se priznaju kao CLA, dok se povoljne promene priznaju kao dobitak zbog umanjenja vrednosti povećavajući knjigovodstvenu vrednost pripadajućih POCI sredstava.

Za potraživanja za lizing i potraživanja od kupaca koji sadrže značajnu komponentu finansiranja (gde Banka takođe uključuje potraživanja za faktoring), MSFI 9 omogućava pojednostavljen pristup obezvređenju, pri čemu se naknade za kreditne gubitke uvek obračunavaju u životnom periodu ECL. Banka neće primeniti ovo pojednostavljenje.

U oblasti ECL modeliranja i CLA izračunavanja, Banka je identifikovala više ključnih pokretača, i to:

a) definicija "kreditne obezvređenosti"

U pogledu primene koncepta "kreditne obezvređenosti" u MSFI 9, banka je generalno usvojila pristup usklađivanja sa regulatornim konceptom "neizmirenja obaveza" za izloženost pozajmicama. Ako status neizmirenja obaveza postoji već kod inicijalnog prepoznavanja izloženosti (npr. u kontekstu značajnog restrukturiranja), onda je ta izloženost identifikovana kao POCI.

b) indikatori SICR koji se primenjuju na neobezvređene kreditne izloženosti

U različitim portfolijima i tipovima proizvoda definisani su brojni kvantitativni i kvalitativni SICR indikatori, pored SICR pokazatelja za 30 dana kašnjenja.

Prema tome, SICR se kvantitativno meri upućivanjem na negativnu promenu, nakon inicijalnog priznavanja instrumenta, u trenutnoj godišnjoj preostaloj verovatnoći neizvršenja u veku trajanja ('PD') i u tekućem dvanaestomesečnom PD-u. Značaj takve promene se ocenjuje kroz kombinaciju promena relativnih i apsolutnih pragova. Pragovi se utvrđuju na nivou segmenta PD ili nivoa klijenata, po potrebi, i podležu inicijalnoj i stalnoj validaciji.

Kvalitativni SICR indikatori uključuju oznake odlaganja izvršenja kredita, oznake prenosa u rizične plasmane, informacije iz sistema ranog upozoravanja koji se ne odražavaju dovoljno u rejtinzima, kao i pokazatelje prevare. Dodeljivanje nekih specifičnih kvalitativnih indikatora suštinski se oslanja na iskusnu presudu o kreditnom riziku koja se vrši adekvatno i blagovremeno. Pored kvalitativnih pokazatelja definisanih na nivou klijenata, procena značajnog povećanja kreditnog rizika vrši se na nivou portfolija ako je povećanje kreditnog rizika na pojedinačnom instrumentu ili nivou klijenta dostupno samo sa određenim vremenskim zaostatkom ili se može posmatrati isključivo na nivou portfolija.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)****Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 Finansijski Instrumenti (nastavak)**

Nakon prelaska na MSFI 9, SICR mora biti određen u odnosu na PD-e koji su postojali na inicijalnom priznavanju instrumenta. U slučajevima kada PD-evi za retrospektnu identifikaciju pri inicijalnom priznavanju nisu bili mogući bez nepotrebnih troškova ili napora, banka je primenila sledeći niz metoda aproksimacija: najbliži rejting do inicijalnog priznavanja, ponovnu ocenu na osnovu istorijskih podataka sa trenutnim modelom rejtinga, najbolji mogući rejting za odgovarajući portfolio u to vreme, prvi dostupni rejting.

Primena "oslobađanja od niskog kreditnog rizika" koja je dozvoljena u skladu sa MSFI 9 za "investicioni razred" ili drugu "sredstvo s niskim rizikom" (što rezultira u 12 meseci očekivanih kreditnih gubitaka koje se izračunavaju bez obzira na kvantitativne mere SICR) biće ograničena na određene tipove dužničkih hartija od vrednosti i kategorija ugovornih strana, a samo ako su podržani dovoljnim dokazima o niskom riziku na lokalnom nivou.

c) ECL modeliranje

Ključni parametri rizika koji se koriste za merenje ECL - PD, loss given default ('LGD') i izloženost po defaultu ('EAD') - izvedeni su iz interno razvijenih statističkih modela i drugih istorijskih podataka koji koriste regulatorne modele.

PD opisuje verovatnoću neizvršenja obaveza klijenta vezanih za zajmove. Dvanaestomesečni PD odražava procenju verovatnoću neizvršenja u roku od jedne godine od dana izveštavanja, dok životni PD ukazuje na procenju verovatnoću neizvršenja do dospeća instrumenta i kumulira uslovne marginalne 12-mesečne PD procene koji se mogu pripisati svake godine do dospeća. Metode procene PD koje se koriste u Erste Grupi zavise od kriterijuma segmentacije definisanih od strane relevantnih lokalnih jedinica za upravljanje strateškim rizikom. Primenjive metode procene obuhvataju prosečnu analizu stope zaduženosti i matricu unutrašnje / eksterne migracije i razmatraju prilagođavanja trenutne procene.

LGD obuhvata stopu gubitaka u slučaju neizvršenja obaveza. Generalno, izbor metoda procene zavisi od portfolija i da li je krivina definisana na segmentu LGD, klijenta ili nivoa partije. LGD segmentacija koja se koristi zasnovana se na osiguranim / neosiguranim karakteristikama partija, primenjene vrednosti su zasnovane na iskustvu stručnjaka, regulisane u skladu sa backtestingom LLP-a, a procena statističke LGD je u toku i biće završena i implementirana 2018. godine.

EAD koji se može pripisati bilo kojoj datoj budućoj godini tokom preostalog dospeća bilansne izloženosti, aproksimira se na osnovu trenutne bruto knjigovodstvene vrednosti izloženosti pomnožene sa koeficijentom amortizacije koji zavisi od ugovorene vrste otplate izloženosti. Za vanbilansne neobezvređene kreditne izloženosti, usklađivanje EAD-a zasnovano je na trenutnom nominalnom iznosu izloženosti, pomnoženom sa faktorom konverzije kredita.

d) Razmatranje informacija u budućnosti ("FLI")

Merenje ECL i SICR procene zahteva dalje razmatranje FLI-a, koji je Banka uskladila sa pristupom Erste Grupe, rešena je uvođenjem početne prognoze i nizom alternativnih scenarija za odabrane makroekonomske varijable. Ovi rezultati su izvedeni, zajedno sa verovatnoćom njihovog pojavljivanja, kao odstupanje od početnih prognoza, pri čemu su osnove prognoza, uz nekoliko izuzetaka, interno određene od strane istraživačkog odeljenja Erste Grupe. Uzimajući u obzir više scenarija, "neutralni" PD prilagođavaju se makro modelima koji povezuju relevantne makroekonomske varijable sa upravljačima rizika. Stoga, nepristrasni ECL sa ponderisanom verovatnoćom izveden je sa težinama koje predstavljaju verovatnoće pojave svakog makroekonomskog scenarija. Tipične makroekonomske varijable mogu uključiti realni bruto domaći proizvod, stopu nezaposlenosti, stopu inflacije, indeks proizvodnje, kao i tržišne kamatne stope. Izbor varijabli zavisi i od dostupnosti pouzdanih prognoza za navedeno lokalno tržište. FLI se inicijalno ne primenjuje u Banci i planirano je da se implementira 2018. godine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)****Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 Finansijski Instrumenti (nastavak)**

Očekuje se da prelazak na MSFI 9 rezultuje povećanjem početnog stanja rezervisanja za očekivane gubitke u 2018. godini u odnosu na krajnje stanje ispravke vrednosti u 2017. godini obračunatih u skladu sa MRS 39 (uključujući rezervisanja za vanbilansne izloženosti u skladu sa MRS 37) u aproksimativnom iznosu od RSD 659 miliona.

Pored navedenog efekta, rukovodstvo Banke očekuje i sledeće efekte po osnovu prelaska na MSFI 9: smanjenje rezultata prethodnih godina u aproksimativnom iznosu od RSD 31 milion po osnovu retrospektivne primene modifikacije, povećanje rezultata prethodnih godina u aproksimativnom iznosu od RSD 87 miliona i 5 miliona po osnovu prihodovanja naplaćene prethodno suspendovane kamate i promene vrednovanja vlasničkih ulaganja, respektivno, te poreski efekat po osnovu primene MSFI 9 u aproksimativnom iznosu od RSD 10 miliona.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primenjivati na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtevi standarda će se takođe primenjivati na priznavanje i merenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posledica uobičajenih aktivnosti Banke (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahteva detaljna obelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procene. Rukovodstvo Banke je i dalje u procesu ocene mogućeg uticaja, ali ne očekuje da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja standarda će se primenjivati počev od ili posle 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Cilj je pojašnjenje namere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahteva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u delu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedinačne identifikacije“, principal-agent problem (procena da li je Društvo principal ili agent), kao i primenu kontrolnog pristupa i licenciranja, obezbeđujući dodatne smernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbeđuju dodatne praktične savete za Banke koja će primenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 16 Lizing**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmeravanje i obelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izveštajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromenjeno. Rukovodstvo Banke je u procesu utvrđivanja efekata koje će primena ovog standarda imati na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

- **MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmena)**

Izmene i dopune ukazuje na poznato neslaganje između zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja akcijama (Izmena)**

Izmena i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda se odnose na zahteve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija akcijama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja akcijama sa karakteristikama neto poravnanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmene odredbi i uslova plaćanja akcijama, koje menjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini to transakcija plaćanja akcijama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (Izmena)**

Izmene i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmene i dopune navode da promena upotrebe nastaje kada imovine ispuni, ili prestane da ispunjava, definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promene upotrebe iste. Promena namere rukovodstva u vezi sa načinom korišćenja imovine ne pruža dokaze o promeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 17: Ugovori o osiguranju**

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2021. godine. MSFI 17 menja MSFI 4, koji je dao kompanijama izuzeće od pravila da vode računovodstvo za ugovore o osiguranju koristeći postojeće prakse. Kao konsekvencija, bilo je teško za investiture da uporede i razluče finansijske performanse od ostalih sličnih ugovora o osiguranju. MSFI 17 je standard baziran na jedinstvenom principu koji se odnosi na sve tipove ugovora o osiguranju, uključujući ugovore o reosiguranju. Standard zahteva priznavanje i vrednovanje grupa ugovora o osiguranju na: i) sadašnju vrednost budućih novčanih tokova usklađenu rizikom (izrada novčanih tokova) koja inkorporira sve dostupne informacije o novčanim tokovima na način da su konzistentni sa vidljivim tržišnim informacijama; plus (ako je vrednost obaveza) ili minus (ako se ova vrednosti odnosi na aktivu) ii) iznos koji predstavlja nezasluženi profit u grupi ugovora (ugovorena uslužna margina). Osiguravatelji će priznati profit od grupe ugovora o osiguranju tokom osiguravajućeg perioda kao da nemaju rizik. Ukoliko grupa ugovora jeste ili postane generator gubitka entitet će priznati gubitak trenutno. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajnog uticaja na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)****• IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje**

Tumačenje je primenljivo za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a pre nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unapred plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode. Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• IFRIC tumačenje 23: Neizvesnost u pogledu tretmana poreza na dobit

Tumačenje je primenljivo za periode počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije. MRS 12 određuje na koji način se računaju tekući i odloženi porez, ali ne i kako se reflektuju efekti neizvesnosti. Interpretacija pojašnjava kako da se primene zahtevi priznavanja i vrednovanja u skladu sa MRS 12 kada postoji neizvesnost tretmana poreza na dobit. Entitet bi trebao da utvrdi da li razmatra svaki neizvesni poreski tretman odvojeno ili zajedno sa jednim ili više drugih neizvesnih poreskih tretmana na osnovu pristupa koji bolje predviđa razrešenje neizvesnosti. Entitet će pretpostaviti da će poreski organi preispitivati iznose na koje imaju pravo i potpuno znanje o svim informacijama kada vrše ta ispitivanja. Ukoliko entitet zaključi da nije verovatno da će poreski organ prihvatiti neizvestan poreski tretman, efekat neizvesnosti će se reflektovati u utvrđivanju povezane oporezive dobiti ili gubitka, poreske osnovice, neiskorišćenih poreskih gubitaka, neiskorišćenih poreskih kredita ili poreskih stopa, koristeći ili najverovatniji iznos očekivane vrednosti, u zavisnosti koji metod entitet očekuje da će bolje predvideti razrešenje neizvesnosti. Entitet će reflektovati efekat promene činjenica i pretpostavki ili novih informacija koje utiču na odluku ili procenu koju zahteva interpretacija kao promena u računovodstvenoj proceni. Primeri izmene u činjenicama i pretpostavkama ili ovim informacijama koje mogu rezultirati u ponovnoj proceni odluke ili uradjene procene, ali nisu limitirani samo na taj momenat, se odnose na ispitivanja ili akcije od strane poreskih organa, izmene u pravilima uspostavljenim od strane poreskih organa ili isteka prava poreske uprave da ispituje ili preispituje poreski tretman. Nedostatak saglasnosti ili nesaglasnosti od strane poreskih organa sa poreskim tretmanom, izdvojeno, neće najverovatnije konstituisati izmene u činjenicama i pretpostavkama ili novim informacijama koje utiču na odluku i procenu koje se zahtevaju od strane Interpretacije. Banka trenutno procenjuje uticaj interpretacije na finansijske izveštaje.

Za sledeća nova obelodanjivanja ne očekuje se da će, kada budu usvojena, imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke:

- Godišnja poboljšanja MSFI ciklus 2014 – 2016 – izmene MSFI 1 i MRS 28 (objavljene 8. decembra 2016. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Mogućnost prevremene otplate sa negativnom naknadom – izmene MSFI 9 (objavljene 12. oktobra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Dugoročna ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja – izmene MRS 28 (objavljene 12. oktobra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Godišnja poboljšanja ciklusa MSFI 2015 – 2017 – izmene MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23 (obelodanjeni 12. decembra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Primena MSFI 9 Finansijski instrumenti sa MSFI 4 Ugovori o osiguranju – Izmene MSFI 4 (objavljene 12. septembra 2016. godine i stupaju na snagu, u zavisnosti od pristupa, za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine za pravna lica koja izaberu da primene opciju privremenog izuzeća ili kada entite prvo primenjuje MSFI 9 koristi se pristup preklapanja)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.2. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitentata.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i kamatonosne finansijske instrumente raspoložive za prodaju, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici.

2.3. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Banka ostvaruje prihode od naknada i provizija koji proizilaze iz širokog spektra usluga koje pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u tri kategorije:

/i/ Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

/iii/ Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju kada se ustanovi pravo Banke na priliv po osnovu dividendi.

2.4. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.4. Preračunavanje stranih valuta (nastavak)

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

2.5. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučaju da je razlika u ceni transakcije i fer vrednosti utvrđena na bazi ne tržišnih parametara, dobitak/gubitak na prvi dan se razgraničava na period trajanja finansijskog instrumenta.

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika.

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti i potraživanja i investicije raspoložive za prodaju

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

2.5.1. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje dve potkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona sredstva koja su označena po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom početnog priznavanja.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju u bilansu stanja po fer vrednosti.

Banka takođe ima derivate koji su klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Rukovodstvo nije prilikom inicijalnog priznavanja klasifikovalo finansijska sredstva u potkategoriju sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti preko bilansa uspeha.

Hartije od vrednosti kojima se trguje obuhvataju obveznice i državne zapise Republike Srbije.

Svi dobitci i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.2. *Finansijska sredstva koja se drže do dospeća*

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su finansijska sredstva sa fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja mogu da se utvrde i sa fiksnim dospećem, za koje Banka ima pozitivnu nameru i sposobnosti da ih drži do dospeća, a koja ne ispunjavaju definiciju kredita i potraživanja.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda diskontovanja efektivnom kamatnom stopom, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovinu toku perioda dospeća.

Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda trajanja instrumenta.

Banka vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja i iskazuje se u bilansu uspeha kao rashod indirektnih otpisa plasmana.

Ukoliko, u narednoj godini, dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist bilansa uspeha. Smanjenje ispravke vrednosti neće rezultirati knjigovodstvenom vrednosti iznad iznosa amortizacionog troška kao da sredstvo nije obezvređeno.

2.5.3. *Kredit i potraživanja od banaka i komitenata*

Kredit i potraživanja od banaka i komitenata su sredstva koje Banka nema nameru da proda u kratkom roku niti koje Banke klasifikuje, nakon početnog vrednovanja, u finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha niti finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Nakon početnog vrednovanja, kredit i plasmani bankama i komitentima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope umanjenoj za obezvređenje. Amortizovana vrednost se računa uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja i naknade i troškove koji su integralni deo efektivne kamatne stope. Amortizacija se uključuje u prihode od kamata u Bilansu uspeha. Gubici od obezvređenja se priznaju u okviru Neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava u Bilansu uspeha.

Kredit u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na stranu valutu revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru datih kredita i depozita. Dobici i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi, odnosno rashodi kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.5.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)*****Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza***

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije prenela sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

U slučaju značajnih modifikacija ugovornih uslova (kao što su reprogrami), Banka prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo, izmenjeno sredstvo.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike

U skladu sa internom politikom Banke, na svaki izveštajni datum Banka procenjuje da li postoji objektivni dokaz umanjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Dokazi o obezvređenju uključuju indikacije da se jedan dužnik ili grupa dužnika suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama usled pogoršanja poslovnog i/ili makroekonomskog okruženja, docnije pri servisiranju kamate ili glavnice, verovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije na osnovu čega se inicira utvrđivanje da li je došlo do merljivog smanjenja budućih tokova gotovine. Inicijalno, Banka utvrđuje postojanje obezvređenja na grupnoj (portfolio) bazi, pre nego što se identifikuje pogoršanje kreditne sposobnosti klijenta (npr. povećanje broja dana docnije).

Prilikom procene obezvređenja kredita i plasmana bankama i komitentima vrednovanih po amortizovanoj nabavnoj vrednosti u slučaju da se identifikuju pogoršanja kreditne sposobnosti klijenta, Banka vrši individualnu procenu da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju za svako finansijsko sredstvo koje je individualno značajno, kao i grupnu procenu za finansijska sredstva koja nisu individualno značajna.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike (nastavak)

Ukoliko Banka utvrdi da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju za finansijska sredstva za koja je vršena individualna procena Banka svrstava takva sredstva u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i vrši grupnu (portfolio) procenu obezvređenja. Sredstva za koja se vrši individualna procena obezvređenja i za koja se priznaje gubitak po osnovu obezvređenja nisu uključena u grupnu procenu obezvređenja.

Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrednosti, iznos gubitka na individualnoj osnovi se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Ukoliko kredit ima varijabilnu kamatnu stopu, koristi se tekuća efektivna kamatna stopa.

Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva koje je obezbeđeno kolateralom, pored redovnih priliva iz poslovnih aktivnosti, reflektuje i tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja.

U svrhe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu internog sistema klasifikacije koji Banka koristi uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su finansijsko stanje klijenta, vrsta plasmana, segmenta kome klijent Banke pripada, postojanje dospelih potraživanja, broj dana u kašnjenju dospelih potraživanja kao i ostale relevantne faktore.

Budući tokovi gotovine koji se odnose na grupu finansijskih sredstava koji su predmet grupne procene obezvređenja se procenjuju na osnovu stručnog mišljenja potkrepljenog istorijskim iskustvima o gubicima po osnovu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Istorijska iskustva se koriguju na osnovu dostupnih tekućih podataka kako bi se odrazili efekti tekućih uslova koji nisu imali uticaja na godine na kojima se zasniva istorijsko iskustvo, kao i da bi se uklonili efekti uslova koji su bili specifični za prethodne istorijski period, a ne postoje u periodu za koji se sastavlja bilans stanja.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu budućih tokova gotovine se prate i koriguju na godišnjoj osnovi kako bi oslikale stvarnu procenu kreditnog rizika i smanjile razlike između procenjenih i ostvarenih iznosa po osnovu gubitka.

Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti, evidentiraju se u bilansu uspeha kao neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. Finansijsko sredstvo se smatra nenaplativim ukoliko Banka nema razumnih očekivanja o naplati. Indikatori verovatne nenaplativosti su: kašnjenje klijenta u izmirivanju obaveze, pokretanje postupka stečaja ili likvidacije, brisanje iz Registra privrednih društava, klijent ne priznaje potraživanja prilikom usklađivanja potraživanja.

Otpis potraživanja se vrši samo kada se iscrpe svi raspoloživi izvori naplate (npr. završen stečajni postupak, završen je sudski postupak, realizovani su svi raspoloživi kolaterali, urađena je unakrsna provera lične imovine klijenata). Krediti i sa njima povezana ispravka vrednosti se u potpunosti isknjižavaju (otpisuju) kada se finansijsko sredstvo smatra nenaplativim. Otpis potraživanja se radi ili na teret ispravke vrednosti ili direktno na teret rashoda. Otpis nenaplativih potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Izvršnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.3. *Kredit i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)*

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike (nastavak)

Ukoliko, tokom narednog perioda, dođe do smanjenja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog događaja koji se odigrao nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje korigovanjem računa ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od ukidanja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. Smanjenje ispravke vrednosti neće rezultirati knjigovodstvenom vrednosti finansijskog sredstva iznad iznosa amortizacionog troška kao da to sredstvo nije obezvređeno.

2.5.4. *Reprogramirani krediti*

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.5.5. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju**

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodane, ili založene kod Narodne banke Srbije kao obezbeđenje u cilju dobijanja kredita za likvidnost, usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao "hartije od vrednosti raspoložive za prodaju". Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obuhvataju instrumente kapitala drugih pravnih lica i dužničke hartije od vrednosti.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru ostalog ukupnog rezultata, dok se hartija od vrednosti ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrednosti nije obezvređena. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe ili kada im se umanju vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru ostalog ukupnog rezultata.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i za koje su ostali metodi razumnog procenjivanja neodgovarajući, izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazuju se po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Dividende stečene tokom držanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju su uključene u ostale poslovne prihode i učešća u kapitalu kada je nastalo pravo na priliv po osnovu dividendi.

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, Banka na dan bilansa stanja vrši procenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvređeno. U slučaju učešća u kapitalu drugih pravnih lica klasifikovanih kao raspoloživih za prodaju, u objektivne dokaze se svrstavaju značajan ili prolongiran pad fer vrednosti ulaganja ispod nabavne vrednosti.

Kada postoje dokazi o obezvređenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cene i tekuće fer vrednosti, umanjen za bilo koji gubitak usled obezvređenja tog ulaganja, koje je prethodno priznato na teret bilansa uspeha, se uklanja iz kapitala i priznaje se na teret bilansa uspeha. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko bilansa uspeha, već se povećanje fer vrednosti, nakon priznatog obezvređenja, priznaje direktno u korist kapitala.

Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu, koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi, se procenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret bilansa uspeha i ne ukidaju do prestanka priznavanja sredstava.

U slučaju dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju, obezvređenje se procenjuje na osnovu istih kriterijuma kao i za finansijska sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti. Ukoliko se, u narednoj godini, fer vrednost dužničkog instrumenta poveća i ukoliko se taj rast može objektivno povezati sa događajem koji se desio nakon što je gubitak usled obezvređenja priznat na teret bilansa uspeha, gubitak usled obezvređenja se ukida u korist bilansa uspeha.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.5.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaoću, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.6. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Banke i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.8. Poslovi kupovine i ponovne prodaje hartija od vrednosti ("reverzni repo" poslovi)

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.9. Investicije u zavisna društva

Zavisno pravno lice je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na, varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Banka na dan 31. decembra 2017. godine poseduje 75% vlasništva privrednog društva S Leasing d.o.o., Beograd. Učešće u kapitalu navedenog zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti u pojedinačnim finansijskim izveštajima Banke.

2.10. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	do 10 godina
Ostala nematerijalna ulaganja	4 godine

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.11. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine**

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Banka poseduje nekretnine kao investicije u cilju ostvarenja prihoda po osnovu zakupnina i porasta vrednosti nekretnina na tržištu. Investicione nekretnine iskazane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	40 godina
Kompjuterska oprema	4 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.12. Obevređenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obevređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obevređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obevređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.13. Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava.

(a) Finansijski lizing – Banka kao zakupac

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Banku prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, se kapitalizuje na početku lizinga po nižoj od fer vrednosti predmeta lizinga ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Ukoliko nije izvesno da će Banka do kraja trajanja lizinga steći vlasništvo nad predmetom lizinga, taj predmet se u potpunosti amortizuje tokom trajanja lizinga ili njegovog korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

(b) Operativni lizing – Banka kao zakupac

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa.

2.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova tekućoj godini odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom period. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.15. Naknade zaposlenima****(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje – Definisani planovi doprinosa**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada – Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Banci u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate – u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Banci. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Banci ostvarene u mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobiti i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobiti i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.16. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanju Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Činidbene garancije su ugovori obezbeđuju kompenzaciju ukoliko druga strana ne ispuni svoju ugovornu obavezu. Takvi ugovori prenose, pored kreditnog i nefinansijske rizike izvršenja. Činidbene garancije se početno priznaju po fer vrednosti, koja se obično dokazuje iznosom primljene naknade. Ovaj iznos se amortizuje ravnomerno tokom trajanja ugovora. Na kraju svakog izveštajnog perioda, ugovori o činidbenim garancijama se odmeravaju u iznosu većem od (i) neamortizovanog iznosa pri početnom priznavanju i (ii) najbolje procene troškova potrebnih za izmirenje ugovora na kraju izveštajnog perioda, diskontovanog na sadašnju vrednost.

2.17. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka preuzima imovinu (kolaterale) kao vid naplate u slučajevima kreditiranja sa problemima u otplati. Osnovni razlozi su omogućavanje kontrole kolaterala i zaštita vrednosti kolaterala na nelikvidnim ili problematičnim tržištima postavljanjem osnove na tržištu i, kao strategija odbrane, strategija protiv gubitka imovine na aukciji po neodgovarajućoj ceni. Konverzija loših plasmana u materijalnu imovinu se takođe vidi kao mera za poboljšanje kontrole troškova po Banku i za izbegavanje daljeg pogoršanja vrednosti.

Imovina stečena na takav način, može biti klasifikovana kao:

- 1) Materijalna imovina koju Banka drži za svoju upotrebu (MRS 16, Imovina, postrojenja i oprema)
- 2) Investiciona nekretnina (MRS 40 Investiciona imovina)
- 3) Sredstva stečena naplatom potraživanja (MRS 2 Inventar zaliha)
- 4) Stalna sredstva namenjena prodaji (MSFI 5)

Imovina stečena naplatom potraživanja evidentira se po kupovnoj ceni u RSD.

Materijalna imovina Banke koju koristi Banka evidentira se po nabavnoj vrednosti i amortizacija u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad

Investiciona nekretnina je nekretnina u vlasništvu vlasnika u svrhu generisanja prihoda od zakupa. Originalna investicija se priznaje po nabavnoj ceni i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad

U skladu sa MRS 2, zalihe se vrednuju po nižoj od sledeće dve vrednosti, nabavne cene /cene koštanja i neto ostvarive vrednosti (cene prodaje umanjenoj za troškove prodaje).

Od datuma bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednost zaliha po kojima je imovina Banke obelodanjena. Ukoliko ima naznaka da je neka imovina obezvređena, naplativ iznos imovine se procenjuje kako bi se definisao iznos obezvređenja. Ukoliko je procenjeno da je naplativ iznos imovine niži od vrednosti po kojoj je imovina obelodanjena, postojeća vrednost te imovine se smanjuje na iznos naplative vrednosti.

Sektor upravljanja rizicima vrši procenu. Iznosi otpisa zaliha do neto generisane vrednosti, kao i gubici zaliha, prepoznaju se kao trošak perioda tokom kojeg je došlo do otpisa i nastanka gubitka.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.17. Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)**

Stalna sredstva namenjena prodaji vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti koju bi ta imovina imala da nije klasifikovana kao namenjena prodaji (nabavnoj vrednosti) i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Ne radi se obračun amortizacije pošto ova klasifikacija podrazumeva brzu i izvesnu prodaju.

Ukoliko u toku držanja imovine, nisu više zadovoljeni kriterijumi za klasifikaciju imovine kao namenjene prodaji, treba je reklasifikovati i korigovati njenu knjigovodstvenu vrednost i efekte priznati u bilansu uspeha perioda kad se reklasifikacija desila.

2.18. Porezi i doprinosi**(a) Porez na dobit***Tekući porezi*

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza, odnosno do 31. decembra naredne godine.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjene poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.18. Porezi i doprinosi (nastavak)****(a) Porez na dobit (nastavak)***Odloženi porezi (nastavak)*

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.19. Praćenje poslova po segmentima poslovanja

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alokira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

2.20. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

2.21. Promene u prezentaciji uporednih podataka

Prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2017. godinu, Banka je uočila da je na dan 31. decembra 2016. godine iznos od RSD 340 hiljada pogrešno klasifikovan na Kredite i potraživanja od komitenata umesto na Kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno da je iznos od RSD 9.612.501 hiljadu pogrešno klasifikovan na Depozite i ostale obaveze prema drugim komitentima umesto na Depozite i ostale obaveze prema bankama, drugih finansijskim organizacijama i centralnoj banci.

Navedeni iznosi predstavljaju potraživanja odnosno obaveze po osnovu ugovora o kreditima sa Evropskom investicionom bankom (EIB) i Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD).

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima su korigovani na način da odražavaju navedenu reklasifikaciju u bilansu stanja na dan 31. decembra 2016. godine. Dodatno, kao posledica navedene reklasifikacije, u ovim finansijskim izveštajima prezentovan je i treći bilans stanja na dan 1. januara 2016. godine, u kojem je iznos od RSD 8.676.882 hiljade reklasifikovan sa Depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima na Depozite i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA**

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti kredita i potraživanja

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena.

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti kredita, Banka vrši pregled kreditnog portfolija u slučaju da se radi o rezervisanjima na grupnoj osnovi (bez obzira da li se nalaze u statusu neizmirenja obaveza ili ne) najmanje jednom mesečno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. Individualna procena ispravke vrednosti se radi u skladu sa promenama pretpostavki za obračun budućih novčanih tokova, a njihovo revidiranje najmanje jednom kvartalno.

U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolija pre smanjenja koji se može identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliju. Banka vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

Banka preispituje svoj kreditni portfolio u pogledu eventualnih umanjenja vrednosti (obezvređenja) najmanje na kvartalnoj osnovi. U cilju utvrđivanja da li bi bilo koji gubitak po osnovu obezvređenja trebao biti priznat u bilansu uspeha, Banka procenjuje da li postoji bilo kakav dokaz koji bi ukazivao na neko merljivo umanjenje procenjenih očekivanih novčanih tokova povezanih sa kreditnim portfoliom. Redovno se proveravaju metodologija i pretpostavke (na osnovu kojih se utvrđuju procenjeni iznosi novčanih tokova i njihov predviđeni rok). Gubici od umanjenja vrednosti pojedinačno značajnih potraživanja zasnovani su na procenama diskontovanih budućih novčanih tokova pojedinačnih potraživanja, uzimajući u obzir otplate i realizaciju bilo koje imovine koja se drži kao kolateral po osnovu tih potraživanja. Ako bi se sadašnje vrednosti procenjenih novčanih tokova za portfolio kredita i potraživanja koji se smatraju obezvređenim, promene za +/- 10%, procenjena vrednost kredita i potraživanja bi se ili smanjila za 193.503 hiljada dinara ili povećala 170.350 hiljada dinara respektivno. Ova procena je izvršena za portfolio obezvređenih pojedinačno značajnih kredita i potraživanja na osnovu budućih novčanih tokova po osnovu otplata i naplata iz kolaterala.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Detaljnije obelodanjivanje se nalaze u Napomeni 33.4 (sensitivity limiti) i 33.10 (fer vrednovanje i nivou).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Prihodi od kamata		
– Banke	144.619	151.063
– Javna preduzeća	86.792	157.489
– Druga preduzeća	2.178.964	2.144.276
– Preduzetnici	65.329	54.107
– Javni sektor	1.591.075	1.383.613
– Stanovništvo	3.352.212	3.054.142
– Strana lica	35.131	25.817
– Poljoprivrednici	19.790	26.597
– Drugi komitenti	25.025	52.863
Ukupno	7.498.937	7.049.967
Rashodi kamata		
– Banke	264.395	274.820
– Javna preduzeća	29.432	10.039
– Druga preduzeća	74.108	120.939
– Preduzetnici	1.880	2.281
– Javni sektor	162.678	110.244
– Stanovništvo	131.341	221.151
– Strana lica	390.589	386.929
– Drugi komitenti	226.546	100.797
Ukupno	1.280.969	1.227.200
Neto dobitak po osnovu kamata	6.217.968	5.822.767

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (NASTAVAK)

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	2017	U RSD hiljada 2016
Prihodi od kamata		
gotovina kod centralnih banaka	116.253	109.311
HOV koje se drže do dospeća	742.723	755.984
HOV raspoložive za prodaju	484.189	333.918
HOV kojima se trguje	289.977	248.708
plasmani i avansi klijentima	5.293.973	5.148.623
plasmani i avansi kreditnim institucijama	24.260	9.576
kamatonosni svop	26.952	11.584
drugi prihodi od kamata	520.610	432.262
Ukupno	7.498.937	7.049.967
Rashodi kamata		
subordinirane obaveze	59.197	68.529
depoziti banaka	320.003	328.517
depoziti klijenata	744.061	719.722
HOV raspoložive za prodaju	40.089	24.566
HOV koje se drže do dospeća	96.613	74.131
kamatonosni svop	20.805	9.945
ostale obaveze za kamate	201	1.792
Ukupno	1.280.969	1.227.200
Neto prihod po osnovu kamata	6.217.968	5.822.767

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	1.304.418	1.206.074
Kreditni poslovi	3.805	78.429
Depozitni poslovi	721.928	619.836
Poslovi sa platnim karticama	51.440	53.945
Garancijski i drugi poslovi jemstva	135.558	123.984
Ostale naknade i provizije	41.812	60.885
Ukupno	2.258.961	2.143.153
Rashodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	501.746	433.193
Ostale naknade i provizije	269.258	251.939
Ukupno	771.004	685.132
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1.487.957	1.458.021

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA NAMENJENIH TRGOVANJU

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Prihodi po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Dobici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	95.519	77.744
Prihodi od promene fer vrednosti HOV i ostalih finansijskih sredstava	161.649	198.002
Prihodi od promene vrednosti derivata	491.972	302.740
Ukupno	749.140	578.486
Rashodi po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Gubici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	927	4.425
Rashodi od promene fer vrednosti HOV i ostalih finansijskih sredstava	139.407	186.597
Rashodi od promene vrednosti derivata	327.502	188.507
Ukupno	467.836	379.529
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	281.304	198.957

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
7. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	2.715	2.137
Ukupno	2.715	2.137
Rashodi po osnovu zaštite od rizika		
Rashodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	648	899
Ukupno	648	899
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	2.067	1.238

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika je rezultat promene vrednosti plasmana koji su ugovoreni da prate rast cena na malo.

8. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Pozitivne kursne razlike	9.278.602	4.905.600
Negativne kursne razlike	(6.102.950)	(5.557.615)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	935.716	1.765.045
Negativni efekti ugovorene valutne klauzule	(3.886.308)	(909.993)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	225.060	203.037

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Ostali prihodi operativnog poslovanja	44.013	70.204
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	2.736	19.159
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	1.279	48.475
Dobici od prodaje objekata	23.936	17.352
Dobici od prodaje opreme-automobili	21.424	-
Prihodi od prodaje problematičnih potraživanja	83.532	64.241
Dobici od prodaje nepokretnosti namenjenih prodaji	20.663	-
Ostali prihodi	39.910	38.533
Prihodi od promene vrednosti finansijskih obaveza	-	717
Ukupno	237.493	258.681

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

10. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

	2017	U RSD hiljada 2016
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa bilansnih pozicija	7.413.620	9.897.186
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	2.430.790	2.824.067
Ukupno	9.844.410	12.721.253
Rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa bilansnih pozicija	7.332.124	10.458.217
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	2.485.813	2.893.367
Ukupno	9.817.937	13.351.584
Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	26.473	(630.331)

10.a Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

	2017	U RSD hiljada 2016
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
– potraživanja po osnovu fin.sredstava koja se drže do dospeća (Napomena 18)	(45.434)	-
– potraživanja po osnovu fin.sredstava raspoloživih za prodaju (Napomena 17)	(4)	-
– krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 19(b))	(6.539)	(4.982)
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	(2.408.295)	(3.403.771)
– ostala sredstva (Napomena 23)	(80.695)	(42.638)
	(2.495.529)	(3.451.391)
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (Napomena 28)	(2.485.813)	(2.893.367)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(4.981.342)	(6.344.758)
Prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
– potraživanja po osnovu fin.sredstava raspoloživih za prodaju (Napomena 17)	924	288
– krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 19(b))	5.853	9.182
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	2.587.260	2.849.028
– ostala sredstva (Napomena 23)	28.428	32.972
	2.622.465	2.891.470
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (Napomena 28)	2.430.790	2.824.067
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	5.053.255	5.715.537
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	71.913	(629.221)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2017	U RSD hiljada 2016
Troškovi neto zarada i naknada zarada	1.213.079	1.145.603
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	460.751	435.455
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regres	229.426	209.047
Ostali lični rashodi	29.004	12.455
Ukupno	1.932.260	1.802.560

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2017	U RSD hiljada 2016
Troškovi amortizacije:		
– osnovnih sredstava (napomena 22)	164.104	105.401
– nematerijalnih ulaganja (napomena 22)	125.988	157.877
Ukupno	290.092	263.278

13. OSTALI RASHODI

	2017	U RSD hiljada 2016
Profesionalne usluge	1.171.699	976.974
Donacije i sponzorstva	29.290	40.268
Reklama i propaganda	259.479	240.409
PTT i telekomunikacione usluge	55.051	61.793
Premije osiguranja	425.939	358.522
Troškovi zakupa	347.423	402.743
Troškovi materijala	132.127	109.776
Troškovi poreza i doprinosa	110.212	85.287
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	369.289	267.554
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	9.077	723
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	276.047	261.154
Dnevnice i putni troškovi	76.428	84.199
Obuke i savetovanja	44.122	32.655
Ostalo	113.568	167.162
Ukupno	3.419.750	3.089.221

14. POREZ NA DOBITAK**a) Komponente poreza na dobit**

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	2017	U RSD hiljada 2016
Tekući porez na dobit	(160.965)	(2.205)
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	-	-
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	(43.015)	(90.186)
Ukupno	(203.980)	(92.391)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
14. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	2017	U RSD hiljada 2016
Dobit pre oporezivanja	2.836.220	2.157.311
Porez na dobit po stopi od 15%	425.433	323.597
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	50.770	19.340
Iskorišćeni poreski krediti po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	(30.821)	(1.086)
Priznata odložena poreska sredstva po osnovu gubitaka iz ranijih godina	-	(136.213)
Poreski efekti neoporezivih prihoda - kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS	(241.841)	(203.433)
Ostalo	439	90.186
Ukupan poreski rashod iskazan u bilansu uspeha	203.980	92.391
<i>Efektivna poreska stopa</i>	7,19%	4,28%

(c) Komponente odloženog poreza

	iznos privremene razlike	U RSD hiljada 31.12.2017 iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	53.829	8.074
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(448.441)	(67.266)
odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	-	-
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	175.183	26.277
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	108.938	16.341
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	75.507	11.326
Stanje na dan 31. decembra 2017	(34.984)	(5.248)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
14. POREZ NA DOBITAK (nastavak)**(c) Komponente odloženog poreza (nastavak)**

	U RSD hiljada 31.12.2016	
	iznos privremene razlike	iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	68.889	10.333
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(303.403)	(45.510)
odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	280.872	42.131
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	164.287	24.643
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	102.977	15.447
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	83.197	12.480
Stanje na dan 31. decembra 2016	<u>396.819</u>	<u>59.523</u>

d) Promene na odloženim porezima

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 1. januara	59.523	161.382
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	(43.015)	(90.186)
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	(21.756)	(11.673)
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 31. decembra	<u>(5.248)</u>	<u>59.523</u>

(e) Prava na prenose neiskorišćenih poreskih kredita ističu u sledećim periodima

	U RSD hiljada		
	<u>iznos 31.12.2017</u>	<u>poslednja godina korišćenja</u>	
	<u>iznos 31.12.2016</u>		
po osnovu neiskorišćenog prenosivog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva	-	-	31.712
po osnovu poreskog gubitka nakon 1.1.2014.	-	-	280.872

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U dinarima		
Žiro račun	8.681.382	8.276.530
Gotovina u blagajni	1.610.883	1.441.409
	10.292.265	9.717.939
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	1.188.011	1.124.746
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	9.293.751	8.403.985
	10.481.762	9.528.731
Stanje na dan 31. decembra	20.774.027	19.246.670

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“ br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015) koja propisuje da banke obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 0% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2017. godine do 17. januara 2018. godine iznosila je RSD 7.002.670 hiljada.

Prosečna kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve u toku 2017. godine iznosila je 1,75% na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015, koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 20% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 13% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2017. godine do 17. januara 2018. godine iznosila je EUR 78.446 hiljada.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

16. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENA TRGOVANJU

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– trezorski zapisi	-	196.192
– obveznice	4.623.991	3.669.730
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju	6.154	92.822
	4.630.145	3.958.744
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– trezorski zapisi	-	1.964.904
– obveznice	6.837.548	7.065.377
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju	71.771	59.332
	6.909.319	9.089.613
Stanje na dan 31. decembra	11.539.464	13.048.357

17. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U dinarima		
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
– trezorski zapisi	-	237.537
– obveznice	5.483.554	2.015.011
– učešća u kapitalu	28.804	136.084
	5.512.358	2.388.632
U stranoj valuti		
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
– državni zapisi	6.804.487	4.879.783
– ostale HOV raspoložive za prodaju	171.755	34.943
	6.976.242	4.914.726
Ukupno hartije od vrednosti	12.488.600	7.303.358
Minus: Ispravka vrednosti	(7)	(120.656)
Stanje na dan 31. decembra	12.488.593	7.182.702

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
17. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Stanje na početku godine	120.656	119.448
Nove ispravke vrednosti	4	-
Ukidanje ispravke vrednosti	(924)	(288)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(57.289)	-
Svođenje AfS na fer vrednost	(65.965)	-
Kursne razlike	3.525	1.496
Stanje na dan 31. decembra	7	120.656

18. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U dinarima		
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća:		
– trezorski zapisi	-	-
– obveznice	7.861.382	8.635.103
	7.861.382	8.635.103
U stranoj valuti		
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća:		
– obveznice	468.487	-
	468.487	-
Ukupno hartije od vrednosti	8.329.869	8.635.103
Minus: Ispravka vrednosti	(45.417)	-
Stanje na dan 31. decembra	8.284.452	8.635.103

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Stanje na početku godine	-	-
Nove ispravke vrednosti	45.434	-
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-
Kursne razlike	(17)	-
Stanje na dan 31. decembra	45.417	-

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31.12.2017			31.12.2016		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
	U RSD hiljada					
U dinarima						
Dati krediti	-	7.236	7.236	25.128	383	25.511
Dati depoziti	-	-	-	8.008	-	8.008
	-	7.236	7.236	33.136	383	33.519
U stranoj valuti						
Devizni računi	1.151.048	-	1.151.048	458.769		458.769
Dati krediti	13.897	322.478	336.375	78.566	209.531	288.097
Dati depoziti	709.981	-	709.981	427.587		427.587
Ostali plasmani	18.600	-	18.600	14.428		14.428
	1.893.526	322.478	2.216.004	979.350	209.531	1.188.881
						0
Bruto krediti i potraživanja	1.893.526	329.714	2.223.240	1.012.486	209.914	1.222.400
Minus: Ispravka vrednosti			(12.687)			(10.621)
Stanje na dan 31. decembra			2.210.553			1.211.779

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

(a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita

	31.12.2017			31.12.2016			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
	U dinarima						
Društva za osiguranje	-	182	182	-	175	175	
Finansijski lizing	-	-	-	-	38	38	
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	-	6.834	6.834	-	71	71	
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	-	58	58	25.128	99	25.227	
Strane banke	-	162	162	8.008	-	8.008	
	-	7.236	7.236	33.136	383	33.519	
U stranoj valuti							
Banke u zemlji	693.971	-	693.971	175.722	-	175.722	
Finansijski lizing	11.207	154.266	165.473	-	208.879	208.879	
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	37.300	168.212	205.512	19.367	652	20.019	
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	-	-	-	76.369	-	76.369	
Strane banke	1.151.048	-	1.151.048	707.892	-	707.892	
	1.893.526	322.478	2.216.004	979.350	209.531	1.188.881	
Bruto krediti i potraživanja	1.893.526	329.714	2.223.240	1.012.486	209.914	1.222.400	
Minus: Ispravka vrednosti			(12.687)			(10.621)	
			(12.687)			(10.621)	
Stanje na dan 31. decembra			2.210.553			1.211.779	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, je sledeća:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Bez utvđenog roka dospeća	1.173.812	579.646
Do 30 dana	705.184	430.680
Od 1 do 3 meseca	-	2.160
Od 3 do 12 meseci	13.961	-
Preko 1 godine	330.283	209.914
	2.223.240	1.222.400

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Stanje na početku godine	10.618	13.298
Nove ispravke vrednosti (Napomena 10)	6.539	4.982
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 10)	(5.853)	(9.182)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(76.518)	
Kursne razlike	77.901	1.523
Stanje na dan 31. decembra	12.687	10.621

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U RSD hiljada					
	31.12.2017			31.12.2016		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Dati krediti	2.234.464	23.109.007	25.343.471	1.272.819	19.233.022	20.505.841
Ostali plasmani	172.684	1.483	174.167	998.645	67.409	1.066.054
	2.407.148	23.110.490	25.517.638	2.271.464	19.300.431	21.571.895
U stranoj valuti						
Dati krediti	8.345.517	73.729.282	82.074.799	7.246.303	67.980.895	75.227.198
Dati depoziti	85.735	-	85.735	101.322	-	101.322
Ostali plasmani	339.585	48.454	388.039	171.877	524.225	696.102
	8.770.837	73.777.736	82.548.573	7.519.502	68.505.120	76.024.622
Bruto krediti i potraživanja	11.177.985	96.888.226	108.066.211	9.790.966	87.805.551	97.596.517
Minus: Ispravka vrednosti						
– Pojedinačno procenjena			(1.930.488)			(3.056.826)
– Kolektivno procenjena			(1.995.670)			(3.326.118)
			(3.926.158)			(6.382.944)
Stanje na dan 31. decembra			104.140.053			91.213.573

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
(a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita

	31.12.2017			31.12.2016			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
	U dinarima						
Delatnost holding kompanija	-	-	-	-	687	687	
Javna preduzeća	128.128	883	129.011	1.723	534	2.257	
Druga preduzeća	1.451.028	619.205	2.070.233	1.292.031	708.705	2.000.736	
Preduzetnici	36.933	437.033	473.966	80.467	229.843	310.310	
Javni sektor	761.418	2.517	763.935	675.050	-	675.050	
Stanovništvo	14.159	21.875.336	21.889.495	97.705	18.333.333	18.431.038	
Strana lica	28	11.725	11.753	-	-	-	
Poljoprivrednici	10.697	24.605	35.302	30.278	7.388	37.666	
Drugi komitenti	4.757	139.186	143.943	94.210	19.941	114.151	
	2.407.148	23.110.490	25.517.638	2.271.464	19.300.431	21.571.895	
U stranoj valuti							
Delatnost holding kompanija	-	-	-	520.947	121.590	642.537	
Javna preduzeća	-	2.183.335	2.183.335	4.323	2.791.685	2.796.008	
Druga preduzeća	8.364.250	42.017.895	50.382.145	6.536.719	44.787.539	51.324.258	
Preduzetnici	65.785	600.776	666.561	41.952	388.782	430.734	
Javni sektor	187.407	2.663.149	2.850.556	162.832	2.313.408	2.476.240	
Stanovništvo	5.124	25.433.419	25.438.543	3.455	16.585.325	16.588.780	
Strana lica	91.955	92.689	184.644	112.326	64.099	176.425	
Poljoprivrednici	13.637	175.784	189.421	29.602	208.086	237.688	
Drugi komitenti	42.679	610.689	653.368	107.346	1.244.606	1.351.952	
	8.770.837	73.777.736	82.548.573	7.519.502	68.505.120	76.024.622	
Bruto krediti i potraživanja	11.177.985	96.888.226	108.066.211	9.790.966	87.805.551	97.596.517	
Minus: Ispravka vrednosti							
- Pojedinačno procenjena			(1.930.488)			(3.056.826)	
- Kolektivno procenjena			(1.995.670)			(3.326.118)	
			(3.926.158)			(6.382.944)	
Stanje na dan 31. decembra			104.140.053			91.213.573	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, je sledeća:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Bez utvđenog roka dospeća	469.619	546.443
Do 30 dana	204.101	146.436
Od 1 do 3 meseca	749.236	744.613
Od 3 do 12 meseci	9.755.029	8.353.474
Preko 1 godine	96.888.226	87.805.551
	108.066.211	97.596.517

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Stanje na početku godine	6.382.947	7.492.088
Nove ispravke vrednosti (Napomena 10)	2.408.295	3.403.771
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 10)	(2.587.260)	(2.849.028)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(1.593.266)	(1.752.867)
Kursne razlike	(684.558)	88.980
Stanje na dan 31. decembar	3.926.158	6.382.944

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

c) **Koncentracija datih kredita i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata**

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Delatnost holding kompanija	-	643.224
Trgovina	10.587.711	9.120.734
Prerađivačka industrija	13.816.128	15.211.321
Građevinarstvo	10.341.175	10.454.285
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	5.672.892	8.343.192
Usluge i turizam	12.074.663	10.682.347
Poljoprivreda i prehrambena industrija	2.272.155	2.311.381
Stanovništvo	47.432.489	35.083.922
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	2.223.240	1.222.057
Javni sektor	3.614.491	3.151.290
Strana pravna lica	91.946	112.663
Poljoprivrednici	224.723	275.354
Sektor drugih komitenata	797.311	1.466.103
Preduzetnici	1.140.527	741.044
	110.289.451	98.818.917

21. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U dinarima	93.560	93.560
Stanje na dan 31. decembra	93.560	93.560

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, a nakon izvršene uplate ugovorenih iznosa, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija. Sticanje udela je izvršeno nakon isplate 25% vlasništva Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i 50% vlasništva Immorent AG.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

22. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE

	U RSD hiljada						
	Zemljište i građevinski objekti	Oprema	Oprema uzeta u finansijski lizing	Investicione nekretnine	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST							
Stanje na dan 01. januara 2016. godine	<u>778.087</u>	<u>709.357</u>	<u>41.108</u>	<u>243.633</u>	<u>1</u>	<u>1.772.182</u>	<u>1.116.584</u>
Povećanja	-	-	-	-	287.464	287.464	-
Prenosi	9.611	110.796	81.188	-	(287.466)	(85.869)	85.870
Otuđenja i rashodovanja	(43.989)	(10.102)	-	-	-	(54.090)	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	<u>743.709</u>	<u>810.049</u>	<u>122.295</u>	<u>243.633</u>	<u>(1)</u>	<u>1.919.686</u>	<u>1.202.454</u>
Povećanja		3.878	(3.878)	-	527.446	527.446	
Prenosi	16.322	255.193	140.326	-	(506.282)	(94.441)	94.441
Otuđenja i rashodovanja	(7.385)	(73.359)	(4.570)	(243.633)	-	(328.947)	(9.225)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	<u>752.646</u>	<u>995.761</u>	<u>254.173</u>	<u>-</u>	<u>21.164</u>	<u>2.023.744</u>	<u>1.287.670</u>
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI							
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	<u>263.694</u>	<u>531.073</u>	<u>663</u>	<u>5.125</u>	<u>-</u>	<u>800.554</u>	<u>765.732</u>
Amortizacija (Napomena 12)	19.013	66.918	13.380	6.091	-	105.401	157.877
Otuđenja i rashodovanja	(20.412)	(9.347)	-	-	-	(29.757)	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	<u>262.295</u>	<u>588.644</u>	<u>14.043</u>	<u>11.216</u>	<u>-</u>	<u>876.198</u>	<u>923.609</u>
Amortizacija (Napomena 12)	18.494	101.980	42.471	1.159	-	164.104	125.988
Otuđenja i rashodovanja	(2.201)	(68.109)	(4.561)	(12.375)	-	(87.246)	(9.225)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	<u>278.587</u>	<u>622.515</u>	<u>51.953</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>953.055</u>	<u>1.040.372</u>
Neotpisana vrednost na dan:							
- 31. decembra 2017. godine	<u>474.059</u>	<u>373.246</u>	<u>202.220</u>	<u>-</u>	<u>21.164</u>	<u>1.070.689</u>	<u>247.298</u>
- 31. decembra 2016. godine	<u>481.414</u>	<u>221.405</u>	<u>108.252</u>	<u>232.417</u>	<u>-</u>	<u>1.043.488</u>	<u>278.845</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
22. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembra 2017. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembra 2017. godine najvećim delom čine softveri i licence. Na osnovu procene rukovodstva Banke ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena na dan 31. decembra 2017. godine.

23. OSTALA SREDSTVA

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U dinarima		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
– Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	16.212	36.233
– Potraživanja po osnovu prodaje	2.045	1.070
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	29.582	101.013
– Ostala potraživanja iz poslovanja	197.801	109.349
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
– Dati avansi	2.448	15.558
– Potraživanja od zaposlenih	694	1.171
– Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	725	725
– Zalihe	69.091	57.357
– Ostala potraživanja	(425)	(2.012)
– Ostale investicije	27.006	29.169
<i>Aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
– Razgraničeni troškovi premije osiguranja	542.593	314.986
– Kuponska kamata pri kupovini obveznica	-	42.366
– Ostala razgraničenja	166.108	177.502
	1.053.880	884.487
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
– Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	-	18
– Potraživanja po osnovu prodaje	29.749	29.633
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	24	60
– Ostala potraživanja iz poslovanja	49.202	54.057
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
– Dati avansi	6.129	30.952
– Potraživanja od zaposlenih	22	1.247
– Ostala potraživanja	2.031	53.965
<i>Aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
– Ostala razgraničenja	34.552	34.576
	121.709	204.508
Bruto ostala sredstva	1.175.589	1.088.995
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(115.174)	(242.410)
Stanje na dan 31. decembra	1.060.415	846.585

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

23. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Stanje na početku godine	242.410	330.747
Nove ispravke vrednosti	80.695	42.638
Ukidanje ispravke vrednosti	(28.428)	(32.972)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(69.703)	(67.346)
Svođenje učešća na fer vrednost	(2.140)	-
Kursne razlike	(107.660)	(30.657)
Stanje na dan 31. decembra	115.174	242.410

24. FINANSIJSKE OBAVEZE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENE TRGOVANJU

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	14.750	11.556
	14.750	11.556
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	29.708	43.134
	29.708	43.134
Stanje na dan 31. decembra	44.458	54.690

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

U RSD hiljada

	31.12.2017			31.12.2016		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	304.765	-	304.765	143.703	-	143.703
Depoziti po osnovu datih kredita	-	247	247	-	247	247
Namenski depoziti	86.554	-	86.554	1.075	-	1.075
Ostali depoziti	4.408.726	345.000	4.753.726	3.750.530	390.000	4.140.530
Ukupno	4.800.045	345.247	5.145.292	3.895.308	390.247	4.285.555
U stranoj valuti						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	375.863	-	375.863	872.077	-	872.077
Depoziti po osnovu datih kredita	-	189.556	189.556	-	1.171.456	1.171.456
Namenski depoziti	21.246	18.955	40.201	18.214	3.704	21.918
Ostali depoziti	6.317.658	1.512.836	7.830.494	15.631.839	1.678.180	17.310.019
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	2.262.829	-	2.262.829	-	-	-
Primljeni krediti	-	29.698.233	29.698.233	-	22.582.767	22.582.767
Ostale finansijske obaveze	27.963	-	27.963	78.628	-	78.628
Ukupno	9.005.559	31.419.580	40.425.139	16.600.758	25.436.107	42.036.865
Stanje na dan 31. decembra	13.805.604	31.764.827	45.570.431	20.496.066	25.826.354	46.322.420

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Centralna banka	1	3
Banke u zemlji	6.981.815	9.309.202
Društva za osiguranje	2.647.290	2.953.351
Penzijski fondovi	-	170.534
Finansijski lizing	2.626.698	1.785.819
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	3.207.703	1.579.820
Poverenički, investicioni i slični fondovi	-	14.672
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	2.855	8.448
Strane banke	30.104.069	30.500.571
Stanje na dan 31. decembra	<u>45.570.431</u>	<u>46.322.420</u>

Depoziti stranih banaka se najvećim delom odnose na depozit Erste Group Bank AG, Austrija u iznosu od 16.359.604 hiljada dinara i depozit Evropske investicione banke u iznosu od 11.094.645 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2017			31.12.2016			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	17.706.708	-	17.706.708	14.335.266	-	14.335.266	
Opozivi depoziti	-	-	-	-	-	-	
Štedni depoziti:	532.109	542.425	1.074.534	648.934	483.830	1.132.764	
Depoziti po osnovu datih kredita	237.930	189.160	427.090	194.079	96.928	291.007	
Namenski depoziti	2.829.348	18.750	2.848.098	2.539.874	18.750	2.558.624	
Ostali depoziti	6.926.343	7.359	6.933.702	4.715.869	8.900	4.724.769	
Ukupno	28.232.438	757.694	28.990.132	22.434.022	608.408	23.042.430	
U stranoj valuti							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	34.154.483	-	34.154.483	23.793.190	-	23.793.190	
Opozivi depoziti	-	-	-	-	-	-	
Štedni depoziti:	8.190.424	11.953.885	20.144.309	8.588.238	13.053.687	21.641.925	
Depoziti po osnovu datih kredita	103.768	2.058.284	2.162.052	477.827	2.253.017	2.730.844	
Namenski depoziti	3.259.784	314.590	3.574.374	767.393	344.020	1.111.413	
Ostali depoziti	1.082.998	124.996	1.207.994	533.112	25.895	559.007	
Primljeni krediti	-	1.291.788	1.291.788	-	2.100.459	2.100.459	
Ostale finansijske obaveze	456.996	-	456.996	311.561	-	311.561	
Ukupno	47.248.453	15.743.543	62.991.996	34.471.321	17.777.078	52.248.399	
Stanje na dan 31. decembra			91.982.128			75.290.829	

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Holding kompanije	-	51.308
Javna preduzeća	2.057.397	965.665
Privredna društva	26.848.840	18.855.062
Javni sektor	2.691.673	2.152.296
Stanovništvo	45.729.756	40.394.298
Strana lica	2.467.769	3.851.638
Preduzetnici	2.195.108	1.814.183
Poljoprivrednici	397.437	471.626
Drugi komitenti	9.594.148	6.734.753
Stanje na dan 31. decembra	91.982.128	75.290.829

27. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	1.354.523	1.764.606
	1.354.523	1.764.606
Stanje na dan 31. decembra	1.354.523	1.764.606

Stanje obaveza po subordiniranim kreditima na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos kredita	Datum dospeća	Kamatna stopa	U RSD hiljada	
					31.12.2017	31.12.2016
Erste Group Bank AG	EUR	15.000.000	27.12.2021.	3MEuribor+3,65% p,a,	1.353.974	1.763.890
Ukupno		15.000.000			1.353.974	1.763.890

Subordinirane obaveze se odnose na kredit odobren od strane Erste GCIB Finance, Amsterdam dana 27. decembra 2011. godine, u iznosu od EUR 15.000.000 na period od 10 godina sa periodom mirovanja 5 godina i kamatnom stopom u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,65% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje u 21 jednake tromesečne rate od kojih prva dospeva nakon isteka perioda mirovanja od 5 godina.

Subordinirane obaveze Banka može da uključi u njen dopunski kapital (napomena 33.9), nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 6. decembra 2011. godine, a na osnovu zahteva Banke od 7. oktobra 2011. godine.

Na osnovu Ugovora o prenosu i ustupanju dana 16. decembra 2015. godine izvršena je promena poverioca, te je novi poverilac Erste Group Bank AG, Austrija. Svi ostali uslovi iz ugovora su ostali nepromenjeni.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
28. REZERVISANJA

	<u>31.12.2017</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2016</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (a)	326.073	277.482
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih:		
– naknade za odlazak u penziju	75.507	83.197
– jubilarne nagrade	108.938	102.977
Rezervisanja za sudske sporove (b)	175.183	164.287
Ostala dugoročna rezervisanja	67.041	42.699
Stanje na dan 31. decembra	<u>752.742</u>	<u>670.642</u>

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivnu (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) vrše se po plasmanima Banke gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveze padnu na teret banke.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Banke, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu, Banka vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

- (b) Banka je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Banka tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Banke očekuje negativan ishod.

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>Na dan 31. decembra</u> <u>2017.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>Na dan 31. decembra</u> <u>2016.</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni		
Stanje na početku godine	277.482	205.727
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10)	2.485.813	2.893.367
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 10)	(2.430.790)	(2.824.067)
Ostale promene	(6.433)	2.455
	<u>326.072</u>	<u>277.482</u>
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	186.174	190.158
Troškovi kamate i troškovi tekućih usluga	21.405	21.760
Naknade isplaćene u toku godine	(22.323)	(29.782)
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu jubilarnih nagrada	10.226	1.490
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu otpremnina	(11.038)	2.548
	<u>184.444</u>	<u>186.174</u>
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	164.287	118.109
Rezervisanja u toku godine	20.209	55.839
Iskorišćena rezervisanja	(9.313)	(9.661)
Ostale promene	-	-
	<u>175.183</u>	<u>164.287</u>
Ostala dugoročna rezervisanja		
Stanje na početku godine	42.700	20.491
Rezervisanja u toku godine	51.971	35.084
Iskorišćena rezervisanja	(27.628)	(12.875)
	<u>67.043</u>	<u>42.700</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>752.742</u>	<u>670.642</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
29. OSTALE OBAVEZE

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U dinarima		
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	547	-
Obaveze za primljene avanse	4.105	3.590
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	74.083	1.017
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
– Razgraničene obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	21.078	13.952
– Razgraničene obaveze za MBU procesuiranje	15.936	15.483
– Razgraničene obaveze za informatičke usluga	13.753	1.085
– Rezervacije za troškove	117.044	47.338
– Ostala razgraničenja	366.291	283.791
Obaveze prema trgovcima po pos terminalima-preduzeća	51.748	13.941
Obaveze za gašenje dinarskih računa	21.685	18.113
Obaveze od prinudno prodatih akcija synergy-fizička lica	24.414	25.514
Ostale obaveze	173.177	16.259
	883.861	440.084
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sred.uzetih u lizing	163.819	89.362
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
Obaveze po osnovu naknade i provizije	60	25
Obaveze prema dobavljačima	5.734	6.439
Obaveze za primljene avanse	10.634	15.414
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
– Ostala razgraničenja	36.485	47.065
Pokriće nostro doznaka fizičkih lica	27.937	71.780
Ostale obaveze	27.417	14.033
	272.086	244.118
Stanje na dan 31. decembra	1.155.947	684.202

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
30. KAPITAL
(a) Struktura kapitala Banke

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada	
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Akcijski kapital – obične akcije /i/	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija /ii/	124.475	124.475
Rezerve iz dobiti /iii/	7.679.824	5.614.904
Revalorizacione rezerve /iv/	418.024	283.703
Dobitak tekuće godine	<u>2.632.240</u>	<u>2.064.920</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>20.894.563</u>	<u>18.128.002</u>

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembra 2017. godine upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.004.000 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2016. godine: 1.004.000 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara). U toku 2017. i 2016. godine nije bilo promena na akcijskom kapitalu.

Većinski akcionar Banke je Erste Group, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 31. decembra 2017. godine. Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2017. godine je sledeća:

Naziv akcionara	<u>Broj akcija</u>	<u>Učešće u %</u>
EGB CEPS HOLDING GMBH	742.960	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Graz	<u>261.040</u>	<u>26,00</u>
Ukupno	<u>1.004.000</u>	<u>100,00</u>

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija u iznosu od 124.475 hiljada dinara na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirane su rezerve iz dobiti na dan 31. decembra 2017. godine iznose 7.679.825 hiljada dinara. Na dan 31. decembra 2016. godine rezerve iz dobiti su iznosile 5.614.904 hiljada dinara. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke od 31. marta 2017. godine u ostale rezerve Banke je raspoređena dobit iz 2016. godine u iznosu od 2.064.920 hiljada dinara.

/iv/ Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembra 2017. godine iznose 418.023 hiljade dinara (31. decembar 2016. godine: 283.703 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u hartije od vrednosti raspoloživih za prodaju na tržišnu vrednost, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

31. VANBILANSNE POZICIJE

Banka u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu.

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
		U RSD hiljada
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	640.935	696.990
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	37.230.852	22.006.926
Druge vanbilansne pozicije	<u>215.361.570</u>	<u>165.248.404</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>253.233.357</u>	<u>187.952.320</u>

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
		U RSD hiljada
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
– kratkoročni	14.006	13.674
– dugoročni	<u>626.929</u>	<u>683.316</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>640.935</u>	<u>696.990</u>

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica se najvećim delom odnose na sredstva Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 8.106 hiljada dinara. Dugoročni poslovi se odnose na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od 615.923 hiljada dinara i dugoročne poljoprivredne kredite u iznosu od 10.885 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
31. VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)**(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze**

	<u>31.12.2017</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2016</u>
U dinarima		
Plative garancije	1.046.722	40.457
Činidbene garancije	4.780.880	3.810.201
Avali i akcepti menica	-	872
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	5.567.655	2.914.003
Ostale vanbilansne stavke	<u>653.801</u>	<u>270.741</u>
	<u>12.049.058</u>	<u>7.036.274</u>
U stranoj valuti		
Plative garancije	1.511.097	457.393
Činidbene garancije	4.869.481	3.835.280
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	17.010.434	10.570.648
Akreditivi	187.855	53.779
Ostale vanbilansne stavke	<u>1.602.927</u>	<u>53.552</u>
	<u>25.181.794</u>	<u>14.970.652</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>37.230.852</u></u>	<u><u>22.006.926</u></u>

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, višenamenske okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 31. decembar 2017. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose 326.072 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 277.482 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

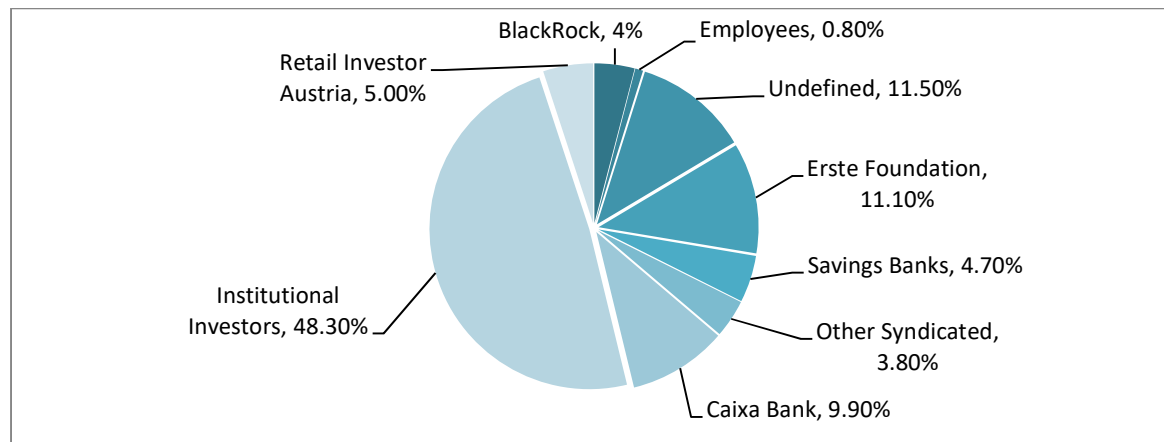
32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Lica se smatraju povezana ukoliko su pod zajedničkom kontrolom, ili jedno lice ima kontrolu nad drugim ili pak može izvršiti značajan uticaj na to drugo lice u donošenju finansijskih i operativnih odluka

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac.

Akcionarska struktura Erste Grupe je sledeća:

Dugoročni krediti ročnosti do 5 godina su uzeti po stopi od 6MEURIBOR +1,86% odnosno LIBOR +1,8%, dok je subordinirani kredit uzet po stopi od 3MEURIBOR +3,65% na 10 godina.

Međubankarski poslovi (overnight i kratkoročne pozajmice) se obavljaju po cenama koje se kreću u rasponu od -0,29 do 11% u zavisnosti od valute u kojoj se obavlja posao.

Naknade po garancijama sa povezanim licima su u rasponu od 0,98 do 1,16%.

Ostale transakcije na tržištu novca (svap transakcije, forvard transakcije, kupoprodaja keša), kao i one transakcije za koje se naplaćuje ili plaća naknada, se obavljaju takođe po tržišnim uslovima i cenama van dohvata ruke.

Kamatna stopa na depozite i ostale obaveze prema bankama i komitentima se kreće u rasponu od 0,15% do 9,2%.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Potraživanja				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	12.842	-	74.982	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.099.550	12.846	448.389	255.167
Kredit i potraživanja od komitenata	-	153	-	288
Investicije u zavisna društva	-	93.560	-	93.560
Ostala sredstva	4.663	30.833	18.967	28.013
	1.117.055	137.392	542.338	377.028
Obaveze				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	40.956	-	49.915	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	16.359.513	143.282	19.117.029	794.664
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	51.913	-	111.903
Subordinirane obaveze	1.354.523	-	1.764.605	-
Rezervisanja	191	149	205	314
Ostale obaveze	1.632	199.218	22.265	121.396
	17.756.814	394.561	20.954.020	1.028.278
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	1.038.214	227.487	262.701	544.510
Preuzete neopozive obaveze	-	2.904	196.904	2.848
Druga vanbilansna evidencija	10.323.119	653.012	15.399.712	-
	11.361.333	883.403	15.859.317	547.358

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	U RSD hiljada			
	31.12.2017		31.12.2016	
	Aktionari	Ostale članice Erste grupe	Aktionari	Ostale članice Erste grupe
Prihodi od kamata	16.154	2.490	12.000	1.689
Rashodi kamata	(287.057)	(4.947)	(277.586)	(1.977)
Prihodi od naknada i provizija	44.456	15.446	75.139	1.961
Rashodi naknada i provizija	(201.716)	-	(164.454)	-
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	27.645	-	87.505	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	1.737	-	1.461
Neto rashod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(15.488)	-	(48.236)	-
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	359	-	1.162	-
Neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	-	(9.882)	-	(1.983)
Ostali poslovni prihodi	5.932	31.864	10.450	29.634
Ostali rashodi	(129.739)	(637.775)	(132.668)	(517.395)

Naknada na osnovu cross-border kredita je ostvarena u 2017. u iznosu od 3.383 hiljade dinara (2016. godina: 28.593 hiljade dinara).

Banka kroz cross-border kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Banci. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a banci ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge. Banka je u poslovima sa cross-border kreditima isključivo agent i nije izložena kreditnom riziku.

(a) Na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

(b) Banka ulazi u poslovne odnose i aranžmane sa članovima Izvršnog odbora i ostalim ključnim osobljem i sa njima povezanim licima u redovnom toku poslovanja. Stanja na kraju godine i efekti ovih transakcija su prikazani u sledećoj tabeli.

	U RSD hiljada			
	Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	Prihodi/ (rashodi) 2017. godina	Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	Prihodi/ (rashodi) 2016. godina
Minusi na tekućim računima, kreditne kartice, gotovinski i potrošački krediti	2.535	165	950	141
Stambeni krediti	70.159	3.476	40.711	2.796
Razgraničena naknada	(83)	-	-	-
Ostali plasmani i potraživanja	70	51	69	163
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(150)	389	(330)	(89)
Depoziti	57.844	(409)	54.045	(318)
Ostale obaveze	701	(3.028)	57	(385)
Neiskorišćeni okvir	857	-	324	324

(c) Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Banke, iskazane u bruto iznosu, u toku 2017. i 2016. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	2017.	2016.
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	5.818	5.957
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	113.788	100.096
Obračunata buduća primanja- IO	67.041	42.670
Ukupno	186.647	148.723

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA****33.1. Uvod**

Banka upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik i devizni rizik). Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena kao i drugim rizicima koje Banka kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Banci je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Banke.

Banka ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Banke u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Banke u vezi sa upravljanjem rizicima. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Službi upravljanja strateškim rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj strategije upravljanja rizicima i implementacije principa, okvira, politika i limita. Odbor je odgovoran za fundamentalne nalaze po pitanju rizika kao i za upravljanje i praćenje relevantnih odluka vezanih za rizik, pre svega za rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke/zaključke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.1. Uvod (nastavak)

Komiteta za upravljanje ne-finansijskim rizicima

Cilj Komiteta za upravljanje ne-finansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Banke, uz primenu Odluke na osnovu očekivanih dobiti od izlaganja riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali ne-finansijskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacione bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja aktivom i pasivom

Služba upravljanja aktivom i pasivom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Banke. Takođe, ona je primarno odgovorna za strateško finansiranje i likvidnost, kao i za upravljanje drugim tržišnim rizicima (rizik kamatne stope i valutni rizik) Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Banke

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da obezbedi da se poslovanje Banke odvija u skladu sa standardima obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Banci da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Banci, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Erste Banci a.d. Novi Sad ("Banka") ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni deo koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti ima zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Banka izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Banke, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Banka voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Banke i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Banke;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Imajući u vidu različitost oblasti koje pokriva, u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Službe upravljanja strateškim rizicima i Sektora upravljanja kreditnim rizicima koji se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija upravljanja rizicima pravnih lica;
- Direkcija upravljanja rizicima stanovništva;
- Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Banka jeste ili može biti izložena.

Banka je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Banke, Kreditnom politikom, kao i politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrola) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobranje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjenja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Banka određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa neizmirenja obaveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtinzi utiču na zahtevanu cenu rizika, te ne formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtinzi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtinzi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtinzi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom skoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

Banka se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Banci (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane grupne komisije, tzv. Holding Model Committee (HMC) što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se takođe odobravaju od strane lokalnog menadžmenta. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između "performing" i „non-performing“ klijenata. Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza) Banka koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Banka koristi skalu od 5 ocena (R1-R5). Za potrebe izveštavanja, interni rejtingi su grupisani u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) – klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Bankom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Bankom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanju obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklappaju sa klijentima iz ove kategorije.

Poseban nadzor (management attention) – klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu.

Ispod standarda (sub-standard) – klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Banke i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Banka primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Banci, reviziju kolateralu te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Banku, te Banka kroz proces redovnih re-odobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog re-odobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik (nastavak)

Praćenje i nadzor kreditnog rizika (nastavak)

Banka provodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Banke i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Banka primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Banci je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Banci prati regulatorne zahteve Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 – Dugnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 – Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj

Banka je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Banka ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Banke, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralna).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****33.2 Kreditni rizik (nastavak)****Status neizmirenja obaveza (nastavak)**

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Banke nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R₁ – R₅) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E₁ – E₅.

Ukoliko, po proceni Banke, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Banka će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E₁ – E₅ više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E₁ – E₅ kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E₁ – E₅.

Otpis potraživanja

Banka u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškovi u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadle plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Banke, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Banke se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Dodatno, Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	9.293.751	-	9.293.751	11.480.276	20.774.027
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	-	11.539.464	-	11.539.464
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.599	6	12.488.593	-	12.488.593
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.329.870	45.418	8.284.452	-	8.284.452
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.223.240	12.687	2.210.553	-	2.210.553
Kreditni i potraživanja od komitenata	108.066.211	3.926.158	104.140.053	-	104.140.053
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	247.298	247.298
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1.070.689	1.070.689
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	11.901	11.901
Ostala sredstva	756.671	57.331	699.340	361.075	1.060.415
Bilansna izloženost	152.697.806	4.041.600	148.656.206	13.264.799	161.921.005
Date garancije i jemstva	12.396.034	148.158	12.247.876	-	12.247.876
Preuzete buduće obaveze	24.834.817	177.825	24.656.992	-	24.656.992
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	216.002.505	216.002.505
Vanbilansna izloženost	37.230.851	325.983	36.904.868	216.002.505	252.907.373
Ukupna izloženost	189.928.657	4.367.583	185.561.074	229.267.304	414.828.378

U skladu sa poslovnim politikom Banke, osnovnim izvorom kreditnog rizika Banka smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti¹ u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja.

¹ Ostale izloženosti bilansa stanja koje Banka smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Banke (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i otpimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti:

31.12.2017	Hartije od vrednosti			
	Bruto vrednost	Od čega: obezvređeno	Akumulirane ispravke vrednosti	Od čega: ispravke vrednosti na obezvređenim potraživanjima
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	-	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	11.213.908	-	-	-
Od čega: Ostalo	325.556	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.600	-	7	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	12.385.371	-	-	-
Od čega: Ostalo	103.229	-	7	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.329.869	-	45.417	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	8.329.869	-	45.417	-
Od čega: Ostalo	-	-	-	-
Ukupna izloženost	32.357.933	-	45.424	-

Na dan 31. decembra 2017. godine 98,7% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2017:

- Moody's Investors Service Ba3 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB / stabilni izgledi

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			U RSD hiljada	
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost	Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8.403.985	-	8.403.985	10.842.685	19.246.670
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	-	13.048.357	-	13.048.357
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.303.359	120.657	7.182.702	-	7.182.702
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	-	8.635.103	-	8.635.103
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.222.400	10.621	1.211.779	-	1.211.779
Kredit i potraživanja od komitenata	97.596.517	6.382.944	91.213.573	-	91.213.573
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	278.845	278.845
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	811.073	811.073
Investicione nekretnine	-	-	-	232.417	232.417
Odložena poreska sredstva	-	-	-	59.523	59.523
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	56.294	56.294
Ostala sredstva	744.327	199.251	545.076	301.509	846.585
Bilansna izloženost	136.954.048	6.713.473	130.240.575	12.675.906	142.916.481
Date garancije i jemstva	8.197.983	109.112	8.088.871	-	8.088.871
Preuzete buduće obaveze	13.808.943	168.369	13.640.574	-	13.640.574
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	165.945.394	165.945.394
Vanbilansna izloženost	22.006.926	277.481	21.729.445	165.945.394	187.674.838
Ukupna izloženost	158.960.974	6.990.954	151.970.020	178.621.300	330.591.319

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti:

Stanje na dan 31. decembra 2016.

	Hartije od vrednosti			
	Bruto vrednost	Od čega: obezvređeno	Akumulirane ispravke vrednosti	Od čega: ispravke vrednosti na obezvređenim potraživanjima
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	-	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	12.591.622	-	-	-
Od čega: Ostalo	456.735	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.303.359	118.219	120.657	118.219
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	7.072.110	-	-	-
Od čega: Ostalo	231.249	118.219	120.657	118.219
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	-	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	8.635.103	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	-	-
Ukupna izloženost	28.986.819	118.219	120.657	118.219

Na dan 31. decembra 2016. 97,6% izloženosti Banke po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2016:

- Moody's Investors Service Ba3 / stabilni
- Fitch Ratings BB- / stabilni
- Standard and Poor's BB- / pozitivni izgledi

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Krediti i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2017. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja ²			Problematična potraživanja ³	Vrednost sredstava obezbeđenja		U RSD hiljada Uticao sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti*
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	40.146.827	4.632.425	1.066.434	1.519.460	19.078.837	543.120	442.991
Stambeni krediti	23.266.017	946.128	352.993	794.528	18.899.076	540.434	436.875
Potrošački i gotovinski krediti	14.893.934	3.322.491	628.129	600.733	99.035	1.350	1.148
Transakcioni i kreditne kartice	652.117	104.604	20.339	20.190	1.533	136	53
Ostala potraživanja	1.334.759	259.202	64.974	104.009	79.193	1.200	4.915
Potraživanja od privrede	51.008.159	3.228.377	478.990	1.481.793	15.077.819	919.975	625.636
Velika preduzeća	8.390.880	61.810	-	416.685	4.178.991	415.599	144.502
Mala i srednja preduzeća	32.941.138	741.422	100.633	676.790	8.044.391	238.113	286.108
Mikro preduzeća i preduzetnici	8.840.751	901.425	207.318	330.450	1.303.339	247.385	175.525
Poljoprivrednici	101.503	95.154	37.516	57.867	127.498	18.877	16.516
Javna preduzeća	733.885	1.428.567	133.523	-	1.423.601	-	2.986
Potraživanja od ostalih klijenata	5.406.083	717.832	1	603.071	605.816	439.619	99.387
Ukupna potraživanja	96.561.068	8.578.634	1.545.425	3.604.324	34.762.473	1.902.714	1.168.015

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

² Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja odgovaraju klasifikaciji nizak rizik (visok), poseban nadzor (srednji) i ispod-standarda (nizak) definisanih u delu 33.2 Kreditni rizik.

³ Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „33.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza“) i restrukuirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 33.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Krediti i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada Uticao sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti*
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	26.767.384	4.832.979	1.161.490	2.270.841	12.777.369	569.809	596.732
Stambeni krediti	14.070.281	917.149	504.475	866.526	12.574.769	561.611	586.140
Potrošački i gotovinski krediti	10.498.291	3.379.768	535.574	1.120.044	117.400	2.447	3.572
Transakcioni i kreditne kartice	654.322	127.814	30.325	54.731	2.235	258	95
Ostala potraživanja	1.544.489	408.248	91.117	229.540	82.967	5.492	6.926
Potraživanja od privrede	48.468.267	5.530.255	251.889	2.941.335	17.510.898	1.306.491	1.004.204
Velika preduzeća	9.537.170	88.249	0	32.997	2.520.120	36	48.440
Mala i srednja preduzeća	28.933.212	2.281.290	179.709	1.787.066	10.190.730	902.927	611.498
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.849.244	611.439	36.467	727.357	2.196.498	365.719	304.849
Poljoprivrednici	144.754	77.216	35.713	71.599	132.315	37.809	23.681
Javna preduzeća	3.886	2.472.061	-	322.315	2.471.235	-	15.735
Potraživanja od ostalih klijenata	1.777.852	3.461.628	397	1.354.601	751.398	718.452	224.019
Ukupna potraživanja	77.013.502	13.824.862	1.413.776	6.566.777	31.039.665	2.594.752	1.824.955

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2017. godine:

	U RSD hiljada										
	Neobezvređena potraživanja ⁴		Obezvređena potraživanja ⁵		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Vrednost sredstava obezbeđenja*		
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	45.779.073	220.681	649.285	716.107	47.365.146	779.698	341.182	454.711	45.789.554	19.140.755	481.202
Stambeni krediti	24.602.320	37.469	639.428	80.449	25.359.666	293.798	334.685	33.032	24.698.150	18.960.418	479.091
Potrošački i gotovinski krediti	18.785.960	135.143	1.370	522.814	19.445.288	434.183	1.343	336.830	18.672.931	99.610	775
Transakcioni i kreditne kartice	775.535	1.825	101	19.788	797.249	15.341	101	13.576	768.231	1.533	136
Ostala potraživanja	1.615.258	46.244	8.386	93.056	1.762.943	36.376	5.052	71.273	1.650.243	79.193	1.200
Potraživanja od privrede	54.468.880	246.646	1.466.614	15.179	56.197.318	710.329	1.076.458	8.833	54.401.698	15.077.819	919.975
Velika preduzeća	8.413.079	39.610	416.085	599	8.869.375	100.803	314.970	240	8.453.362	4.178.991	415.599
Mala i srednja preduzeća	33.647.890	135.304	674.036	2.754	34.459.985	364.567	531.404	1.329	33.562.685	8.044.391	238.113
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.891.740	57.753	325.336	5.115	10.279.944	200.609	190.556	3.716	9.885.062	1.303.339	247.385
Poljoprivrednici	226.296	7.877	51.157	6.710	292.040	9.566	39.528	3.548	239.398	127.498	18.877
Javna preduzeća	2.289.874	6.101	-	-	2.295.975	34.783	-	-	2.261.192	1.423.601	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.025.522	98.394	603.070	1	6.726.987	54.784	512.848	1	6.159.354	605.816	439.619
Ukupna izloženost	106.273.474	565.721	2.718.969	731.287	110.289.451	1.544.811	1.930.488	463.545	106.350.606	34.824.391	1.840.796
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	106.122.065	563.061	-	-	106.685.127	1.528.115	-	-	105.157.012	34.762.473	-
od čega: restrukturirana	305.860	2.354	-	-	308.213	26.501	-	-	281.712	115.711	-
Problematična potraživanja	151.409	2.659	2.718.969	731.287	3.604.324	16.696	1.930.488	463.545	1.193.595	61.918	1.840.796
od čega: restrukturirana	148.867	2.501	1.493.105	153.119	1.797.591	16.572	1.104.810	73.002	603.208	61.086	1.085.126
Ukupna izloženost	106.273.474	565.721	2.718.969	731.287	110.289.451	1.544.811	1.930.488	463.545	106.350.606	34.824.391	1.840.796

⁴ Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

⁵ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	32.736.712	189.794	661.242	1.444.947	35.032.694	794.647	270.514	1.167.866	32.799.667	12.840.649	506.530
Stambeni krediti	15.547.007	33.588	623.938	153.897	16.358.431	197.374	238.041	102.166	15.820.849	12.637.321	499.060
Potrošački i gotovinski krediti	14.376.386	107.152	30.275	1.019.865	15.533.677	499.014	30.276	831.148	14.173.239	118.127	1.720
Transakcioni i kreditne kartice	810.953	1.908	175	54.155	867.191	28.496	175	47.949	790.570	2.235	258
Ostala potraživanja	2.002.366	47.146	6.853	217.030	2.273.395	69.763	2.022	186.602	2.015.009	82.967	5.492
Potraživanja od privrede	54.063.347	189.747	2.759.447	179.205	57.191.746	817.529	2.058.257	171.955	54.144.005	17.513.492	1.303.898
Velika preduzeća	9.616.904	8.515	32.781	215	9.658.417	177.176	30.667	275	9.450.298	2.520.120	36
Mala i srednja preduzeća	31.265.645	128.566	1.723.286	63.780	33.181.277	458.569	1.307.276	61.822	31.353.610	10.190.730	902.927
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.459.196	40.638	642.189	82.485	11.224.507	176.152	394.386	77.583	10.576.386	2.199.092	363.125
Poljoprivrednici	245.692	11.991	38.876	32.724	329.282	5.560	19.349	32.274	272.099	132.315	37.809
Javna preduzeća	2.475.910	37	322.315	-	2.798.263	71	306.580	-	2.491.611	2.471.235	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.128.640	111.237	936.619	417.982	6.594.478	77.903	728.055	314.270	5.474.249	751.398	718.452
Ukupna izloženost	91.928.698	490.778	4.357.308	2.042.133	98.818.917	1.690.079	3.056.826	1.654.091	92.417.921	31.105.538	2.528.879
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	91.763.999	488.141	-	-	92.252.140	1.680.218	-	-	90.571.922	31.039.665	-
od čega: restrukturirana	541.551	9.613	-	-	551.165	19.739	-	-	531.426	398.235	-
Problematična potraživanja	164.699	2.636	4.357.308	2.042.133	6.566.777	9.861	3.056.826	1.654.091	1.845.999	65.873	2.528.879
od čega: restrukturirana	162.046	2.574	1.501.657	590.997	2.257.274	7.670	1.103.757	402.355	743.491	64.997	1.171.368
Ukupna izloženost	91.928.698	490.778	4.357.308	2.042.133	98.818.917	1.690.079	3.056.826	1.654.091	92.417.921	31.105.538	2.528.879

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2017. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	38.971.635	6.702.158	248.316	77.619	25	259.536	284.437	162.348	180.104	478.968
Stambeni krediti	23.846.586	689.213	86.358	17.632	-	159.098	116.131	45.294	72.050	327.304
Potrošački i gotovinski krediti	13.211.849	5.527.812	130.416	51.027	-	87.036	144.565	98.054	84.827	109.702
Transakcioni i kreditne kartice	755.392	3.192	15.399	3.377	-	4.326	2.172	4.709	3.620	5.063
Ostala potraživanja	<u>1.157.807</u>	<u>481.941</u>	<u>16.144</u>	<u>5.584</u>	<u>25</u>	<u>9.076</u>	<u>21.569</u>	<u>14.290</u>	<u>19.607</u>	<u>36.899</u>
Potraživanja od privrede	51.279.614	3.413.902	14.942	7.067	-	391.748	35.759	12.883	14.819	1.026.583
Velika preduzeća	8.377.868	74.822	-	-	-	599	-	-	-	416.085
Mala i srednja preduzeća	31.731.945	2.051.249	-	-	-	278.297	25.429	-	13.676	359.389
Mikro preduzeća i preduzetnici	8.666.755	1.262.650	13.472	6.616	-	112.844	4.554	1.785	168	211.099
Poljoprivrednici	210.671	21.581	1.470	451	-	8	5.776	11.098	975	40.010
Javna preduzeća	<u>2.292.375</u>	<u>3.600</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Potraživanja od ostalih klijenata	6.097.582	26.333	-	-	-	1	-	-	-	603.070
Ukupna izloženost	<u>96.348.831</u>	<u>10.142.393</u>	<u>263.259</u>	<u>84.687</u>	<u>25</u>	<u>651.286</u>	<u>320.196</u>	<u>175.231</u>	<u>194.924</u>	<u>2.108.621</u>
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	96.296.443	10.089.229	217.352	82.104	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	237.970	67.156	2.942	146	-	-	-	-	-	-
Problematicna potraživanja	52.389	53.164	45.907	2.583	25	651.286	320.196	175.231	194.924	2.108.621
od čega: restrukturirana	<u>51.313</u>	<u>51.821</u>	<u>45.702</u>	<u>2.532</u>	<u>-</u>	<u>528.870</u>	<u>109.750</u>	<u>21.326</u>	<u>18.124</u>	<u>968.153</u>
Ukupna izloženost	<u>96.348.831</u>	<u>10.142.393</u>	<u>263.259</u>	<u>84.687</u>	<u>25</u>	<u>651.286</u>	<u>320.196</u>	<u>175.231</u>	<u>194.924</u>	<u>2.108.621</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2016. godine:

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					U RSD hiljada
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	
Potraživanja od stanovništva	27.388.404	5.197.960	261.019	79.096	25	258.699	241.918	243.158	237.153	1.125.260	
Stambeni krediti	14.748.687	705.120	101.428	25.360	-	161.499	79.253	95.318	63.144	378.621	
Potrošački i gotovinski krediti	10.482.711	3.840.623	117.901	42.303	-	82.872	141.213	109.733	138.314	578.008	
Transakcioni i kreditne kartice	787.771	3.787	17.530	3.773	-	3.481	1.943	6.491	6.708	35.706	
Ostala potraživanja	1.369.236	648.431	24.160	7.660	25	10.846	19.509	31.616	28.987	132.924	
Potraživanja od privrede	50.972.232	3.256.360	16.549	7.954	-	388.650	142.975	276.471	227.554	1.903.000	
Velika preduzeća	9.567.673	57.747	-	-	-	215	-	32.781	-	-	
Mala i srednja preduzeća	29.176.772	2.211.519	5.920	-	-	213.076	96.846	6.488	202.096	1.268.560	
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.544.491	944.952	6.536	3.855	-	10.751	46.030	237.153	16.547	414.193	
Poljoprivrednici	207.349	42.142	4.093	4.099	-	3.519	99	48	8.912	59.022	
Javna preduzeća	2.475.947	-	-	-	-	161.090	-	-	-	161.225	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.224.894	14.982	-	-	-	26.755	383.225	-	50.810	893.811	
Ukupna izloženost	83.585.530	8.469.302	277.569	87.050	25	674.104	768.118	519.629	515.518	3.922.072	
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	83.488.077	8.428.072	259.046	76.944	-	-	-	-	-	-	
od čega: restrukturirana	426.008	120.760	1.458	2.939	-	-	-	-	-	-	
Problematična potraživanja	97.452	41.230	18.522	10.106	25	674.104	768.118	519.629	515.518	3.922.072	
od čega: restrukturirana	95.433	40.729	18.353	10.106	-	355.339	521.772	163.423	222.643	829.476	
Ukupna izloženost	83.585.530	8.469.302	277.569	87.050	25	674.104	768.118	519.629	515.518	3.922.072	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2017. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	47.365.146	1.575.591	1.519.460	463.530	812.589	3,21	543.120
Stambeni krediti	25.359.666	661.519	794.528	260.854	376.474	3,13	540.434
Potrošački i gotovinski krediti	19.445.288	772.354	600.733	189.359	345.949	3,09	1.350
Transakcioni i kreditne kartice	797.249	29.018	20.190	-	13.688	2,53	136
Ostala potraživanja	1.762.943	112.701	104.009	13.317	76.478	5,90	1.200
Potraživanja od privrede *	52.468.778	1.660.685	1.399.026	1.018.873	1.026.716	2,67	892.591
Sektor A	2.272.157	95.599	68.457	47.243	46.998	3,01	19.474
Sektor B, C i E	13.654.361	611.286	622.143	621.159	454.343	4,56	551.544
Sektor D	5.670.638	79.830	-	-	-	-	-
Sektor F	10.188.389	179.217	119.801	119.208	113.363	1,18	25.697
Sektor G	10.587.707	474.556	455.235	224.072	322.154	4,30	212.477
Sektor H, I i J	3.660.781	62.814	3.425	-	2.811	0,09	1.948
Sektor L, M i N	6.434.746	157.383	129.965	7.191	87.047	2,02	81.452
Potraživanja od ostalih klijenata	10.455.527	702.569	685.838	315.188	571.424	6,56	467.003
Ukupna potraživanja	110.289.451	3.938.845	3.604.324	1.797.591	2.410.729	3,27	1.902.714

* Sektor A - Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija
 Sektor B, C i E - Građevinarstvo
 Sektor D - Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo
 Sektor F - Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti
 Sektor G - Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala
 Sektor H, I i J - Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije
 Sektor L, M i N - Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2016. godine:

	U RSD hiljada						
	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	35.032.694	2.233.027	2.270.841	483.494	1.445.916	6,48	569.809
Stambeni krediti	16.358.431	537.581	866.526	266.328	344.567	5,30	561.611
Potrošački i gotovinski krediti	15.533.677	1.360.438	1.120.044	196.261	864.327	7,21	2.447
Transakcioni i kreditne kartice	867.191	76.620	54.731	-	48.138	6,31	258
Ostala potraživanja	2.273.395	258.386	229.540	20.905	188.883	10,10	5.492
Potraživanja od privrede *	53.323.147	2.560.513	2.419.064	1.098.488	1.767.197	4,54	1.231.791
Sektor A	2.309.513	154.466	166.834	50.542	125.257	7,22	51.482
Sektor B, C i E	15.046.203	831.638	852.809	262.981	615.050	5,67	333.883
Sektor D	5.871.950	101.380	-	-	-	-	0
Sektor F	10.293.193	398.507	320.090	136.784	263.356	3,11	135.110
Sektor G	9.119.934	761.217	837.655	618.700	623.712	9,18	558.535
Sektor H, I i J	5.986.848	135.244	89.641	22.348	35.341	1,50	68.077
Sektor L, M i N	4.695.506	178.062	152.037	7.133	104.481	3,24	84.704
Potraživanja od ostalih klijenata	10.463.077	1.607.456	1.876.872	675.292	1.507.665	17,94	793.152
Ukupna potraživanja	98.818.917	6.400.996	6.566.777	2.257.274	4.720.778	6,56	2.594.752

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2017. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene ⁶	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju ne problematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	2.270.841	781.076	1.562.146	316.711	366.532	878.903	29.689	1.519.460	706.874
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	4.295.936	98.933	2.408.933	892.478	165.393	1.351.063	98.929	2.084.864	486.724
Ukupna potraživanja	6.566.777	880.009	3.971.079	1.209.188	531.925	2.229.966	128.617	3.604.324	1.193.598

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2016. godini :

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	2.600.645	905.859	1.383.676	392.977	572.906	417.793	148.014	2.270.841	824.925
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	5.990.941	503.051	2.459.016	1.038.706	15.265	1.405.045	260.960	4.295.936	1.023.190
Ukupna potraživanja	8.591.585	1.408.910	3.842.692	1.431.683	588.171	1.822.838	408.974	6.566.777	1.848.115

⁶ Druge promene se odnose na kursne razlike i povećanje izloženosti po osnovu postojećih problematičnih potraživanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****33.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika***

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Banka naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Banka uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Banka uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Službe upravljanja strateškim rizicima je Odeljenje za upravljanje kolateralima, koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Banku, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom upravljanja kolateralima.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, Poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Služba upravljanja strateškim rizicima, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih zakonskih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Banke kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Banka prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Banka trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- država – sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine za ublažavanje kreditnim rizikom ponderisane aktive korišćena je garancija pružena od strane Republike Srbije. Primenjen je preferencijalni ponder kreditnog rizika 0% u skladu sa odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala koju propisuje NBS;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta – izloženostima obezbeđenim garancijom banke

Banka u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti, kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika. Banka izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je dâ u zakup) – dodeljuje ponder rizika 35% odnosno izloženostima koje su potpuno obezbeđene hipotekama na poslovnim nepokretnostima, dodeljuje ponder rizika 50%.

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Podobnim sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine za sve pristupe i metode smatraju se i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod banke kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Pored gore navedenih, Banka primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

 Podaci o vrsti i vrednosti⁷ sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2017. godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja do nivoa potraživanja			U RSD hiljada
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Garancije čiji je izdavalac država
Potraživanja od stanovništva	69.863	19.349.080	203.014	-
Stambeni krediti	28.057	19.276.792	134.661	-
Potrošački i gotovinski krediti	40.136	41.307	18.941	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.670	-	-	-
Ostala potraživanja	-	30.980	49.412	-
Potraživanja od privrede	1.006.614	399.970	13.167.610	1.423.601
Velika preduzeća	-	-	4.594.590	-
Mala i srednja preduzeća	695.762	252.921	7.333.823	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	309.764	134.602	1.106.358	-
Poljoprivrednici	1.088	12.448	132.839	-
Javna preduzeća	-	-	-	1.423.601
Potraživanja od ostalih klijenata	134.313	77.207	833.916	-
Ukupna izloženost	1.210.789	19.826.257	14.204.540	1.423.601
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	1.210.653	19.208.700	12.919.521	1.423.601
od čega: restrukturirana	-	112.366	3.345	-
Problematična potraživanja	136	617.558	1.285.019	-
od čega: restrukturirana	-	181.246	964.967	-
Ukupna potraživanja	1.210.789	19.826.257	14.204.540	1.423.601

⁷ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2016.godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja			U RSD hiljada
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Garancije čiji je izdavalac država
Potraživanja od stanovništva	56.995	13.130.492	159.691	-
Stambeni krediti	709	13.047.937	87.735	-
Potrošački i gotovinski krediti	53.736	44.635	21.475	-
Transakcioni i kreditne kartice	2.493	-	-	-
Ostala potraživanja	57	37.921	50.481	-
Potraživanja od privrede	2.300.550	663.321	13.382.283	2.471.235
Velika preduzeća	464.658	-	2.055.498	-
Mala i srednja preduzeća	1.497.902	378.762	9.216.994	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	337.990	255.560	1.968.667	-
Poljoprivrednici	-	28.999	141.125	-
Javna preduzeća	-	-	-	2.471.235
Potraživanja od ostalih klijenata	161.850	33.765	1.274.234	-
Ukupna izloženost	2.519.395	13.827.578	14.816.208	2.471.235
Prema kategorijama potraživanja	-	-	-	-
Neproblematična potraživanja	2.518.664	12.989.411	13.060.355	2.471.235
od čega: restrukturirana	-	145.485	252.750	-
Problematična potraživanja	731	838.168	1.755.854	-
od čega: restrukturirana	-	257.284	979.081	-
Ukupna potraživanja	2.519.395	13.827.578	14.816.208	2.471.235

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

U toku 2017. godine banka je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda	13.901	13.901
Nabavljena u toku perioda	-	-
Prodana u toku perioda	1.828	1.828
Bruto vrednost na kraju perioda	12.073	12.073
Akumulirana ispravka vrednosti	12.073	12.073
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	-

U toku 2016. godine banka je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda	85.785	85.785
Prodana u toku perioda	71.884	71.884
Bruto vrednost na kraju perioda	13.901	13.901
Akumulirana ispravka vrednosti	13.009	13.009
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	892	892

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i retko pokretna imovina.

Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Banke na najviši nivo. U slučaju kada Banka donosi odluku o preuzimanju određene nepokretnosti, analiza se radi i primenom metode neto sadašnje vrednosti. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl, kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Banke.

Banka kao strategije upravljanje imovinom stečenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanje, odnosno kombinacije nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja", troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

LTV racio

Tabela ispod predstavlja takozvani „LTV“ racio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

Vrednost LTV pokazatelja	U RSD hiljada	
	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2017	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2016
Ispod 50%	3.823.580	2.731.984
Od 50% do 70%	5.736.344	3.608.271
Od 70% do 90%	11.506.367	5.136.903
Od 90% do 100%	643.842	621.895
Od 100% do 120%	1.064.246	1.229.669
Od 120% do 150%	996.352	1.166.782
Preko 150%	1.588.935	1.842.702
Ukupno	25.359.666	16.338.208
Prosečni LTV	78,5%	91,8%

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Banka vrši procenu obezvređenja, odnosno obračun ispravke vrednosti potraživanja priznatih u bilansu stanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS)/ Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI).

Obračun ispravke vrednosti Banke uključuje posebna rezervisanja (pojedinačno ili na osnovu pravila) i opšta rezervisanja (na grupnoj osnovi).

Posebna rezervisanja se formiraju na izloženostima klijenata u statusu neizmirenja obaveza, odnosno obezvređenim izloženostima. Izloženost se smatra obezvređenom kada je verovatno da Banka neće moći da naplati sve ugovorene iznose odnosno kada je klijent u statusu neizmirenja obaveza. Preciznije, Banka kroz analizu obezvređenja utvrđuje da li postoji objektivni dokaz umanjenja vrednosti svih potraživanja od klijenta.

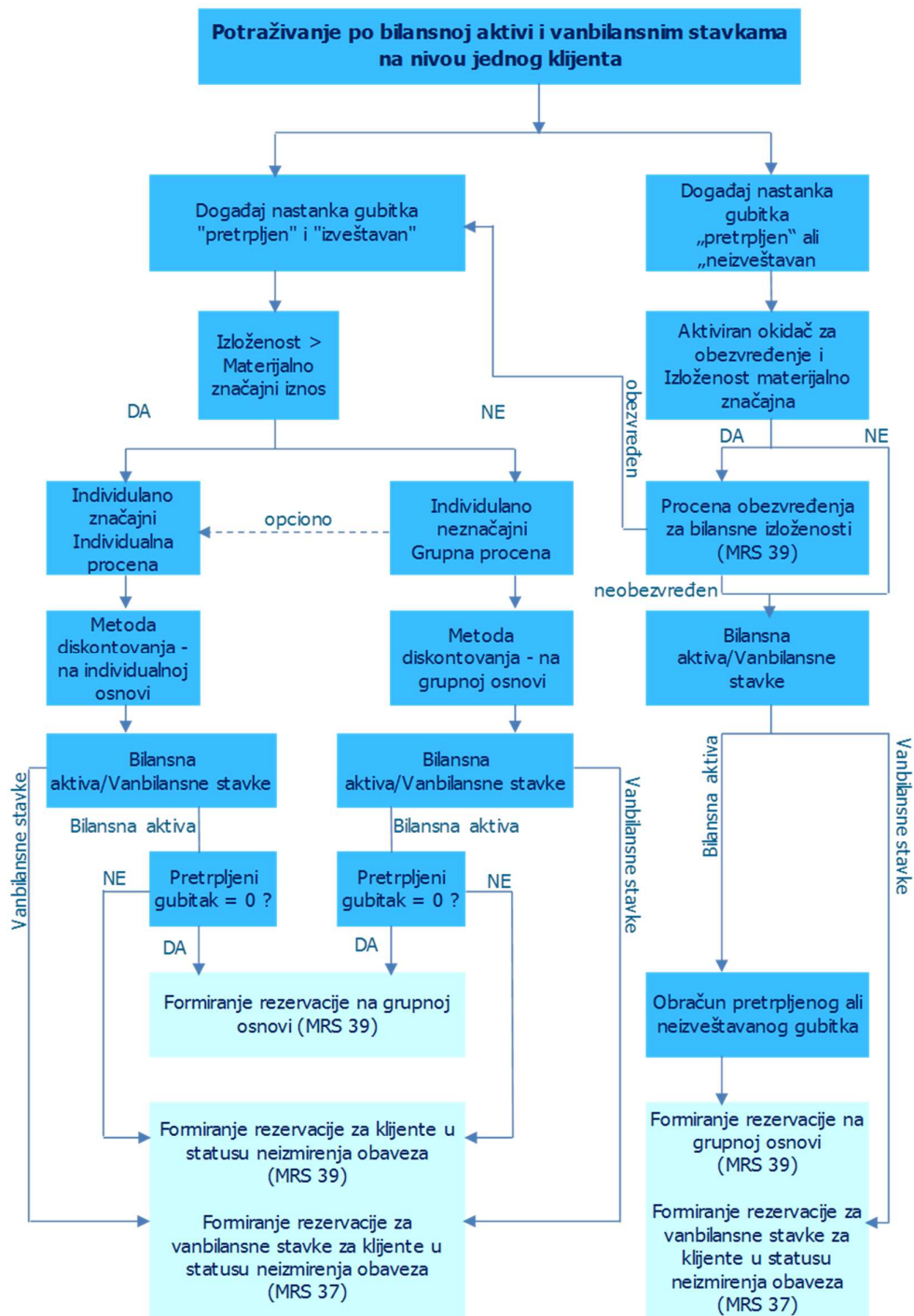
Opšta rezervisanja (na grupnoj osnovi) se primenjuju za potraživanja kod kojih ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju i formira se kako bi se pokrili pretrpljeni ali neizveštavani gubici (engl. incurred but not detected losses), odnosno u situaciji kada pravo obezvređenje nije još uvek nastalo. Za ova potraživanja se obračunava ispravka vrednosti iako nema dokaza o obezvređenju, obzirom da iskustvo ukazuje na to da će neki od njih vremenom ući u status neizmirenja obaveza. Ispravka vrednosti na grupnoj osnovi se formira i za plasmane koji su bili predmet individualne procene ali kod kojih nije prepoznato obezvređenje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Prikazani proces formiranja ispravka vrednosti se primenjuje u Banci:

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Ukoliko je klijent (ili finansijsko sredstvo klijenta) obezvređen, tada klijent već treba da bude u statusu neizmirenju obaveza ili da mu se snizi rejting na status neizmirenja obaveza ukoliko je klijentu prethodno dodeljen „performing“ rejting. S druge strane, ukoliko je klijent u statusu neizmirivanja obaveza, on ne mora biti obezvređen, ali se pokreće proces obezvređenja.

Pored klijenata koji su u statusu neizmirivanja obaveza, kada se proces obezvređenja automatski pokreće, za „performing“ klijente se sprovodi test obezvređenja ukoliko se aktivira bilo koji od definisanih pokretača obezvređenja za pojedinačno značajne klijente. Test obezvređenja kao poređenje bruto knjigovodstvene vrednosti i diskontovanih, procenjenih novčanih tokova relevantan je samo za bilansne izloženosti.

Obračun posebnog rezervisanja

Za svaku obezvređenu izloženost iznad praga materijalnosti obračunava se ispravka vrednosti primenom metoda diskontovanja novčanih tokova. Banka pojedinačno značajnim klijentima smatra sve klijente sa izloženošću preko 5 miliona dinara.

Metodom diskontovanja novčanih tokova, očekivani novčani tokovi iz poslovanja klijenta i po osnovu realizacije kolaterala se procenjuju od strane nadležnog zaposlenog iz Direkcije za restrukturiranje i naplatu plasmana (eng. Workout manager) i Odeljenja za naplatu potraživanja od pravnih lica (eng. Collection). Ispravka vrednosti je razlika između knjigovodstvene vrednosti obezvređenog plasmana i sadašnje vrednosti očekivanih novčanih tokova, diskontovanih primenom efektivne kamatne stope za taj plasman.

Za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim, obračun se sprovodi automatski na osnovu pravila. Klijenti koji pripadaju ovom pod-portfoliju se klasifikuju prema kriterijumu redovnosti prilikom izmirivanja obaveza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Obračun opšteg rezervisanja

Potraživanja koja ne pokazuju objektivni dokaz o obezvređenju se razvrstavaju u grupe na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika i njihove odgovarajuće grupne ispravke vrednosti se obračunavaju u zavisnosti od karakteristika grupe i nivoa kreditnog rizika.

Banka za izračun nastalog ali neprijavljenog gubitka primenjuje formulu $PLL = EaD \times PD \times LGD \times LIP$, gde je:

- EaD - Izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. Exposure at Default),
- PD - Verovatnoća neizmirenja obaveza (eng. Probability of Default),
- LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default - LGD),
- LIP - Period utvrđivanja gubitka (eng. Loss identification period)

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci a vrednosti, minimalni standardi za vrednovanje modela i procesi praćenja su uspostavljeni i opisani u Politici Banke za okvir klasifikacije i pravila klasifikacije (rejtinga).

Za performing portfolio LGD se određuje na osnovu ekspertskog mišljenja menadžmenta Banke (vodeći računa o pokrivenosti kolateralom) i parametara standardnog pristupa po Basel-u II.

Banka proverava metodologiju i pretpostavke koje se koriste za procenu budućih novčanih tokova s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka kroz Back-testing analizu koja se sprovodi jednom godišnje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2017. godini:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	2.106.188	546.784	115.355	312.445	64.810	(975.135)	1.365.392	569.502
Stambeni krediti	777.836	164.668	115.355	106.447	64.810	(116.179)	719.877	352.160
Potrošački i gotovinski krediti	1.050.140	315.139	-	169.519	-	(671.576)	524.184	186.013
Transakcioni i kreditne kartice	54.330	14.054	-	7.413	-	(41.081)	19.890	6.212
Ostala potraživanja	223.883	52.923	-	29.066	-	(146.298)	101.442	25.117
Potraživanja od privrede	2.938.652	69.774	60.325	257.692	247.514	(1.268.940)	1.481.793	396.498
Velika preduzeća	32.997	-	-	-	-	383.688	416.685	101.475
Mala i srednja preduzeća	1.787.066	49.355	48.975	77.254	73.859	(1.082.376)	676.790	144.054
Mikro preduzeća i preduzetnici	724.674	2.870	-	19.153	12.565	(377.941)	330.450	136.178
Poljoprivrednici	71.599	17.549	11.350	195	-	(31.086)	57.867	14.791
Javna preduzeća	322.315	-	-	161.090	161.090	(161.225)	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.354.601	1	-	52.015	50.810	(699.516)	603.071	90.222
Ukupna potraživanja	6.399.441	616.559	175.680	622.152	363.134	(2.943.591)	3.450.256	1.056.223

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2016. godini:

	U RSD hiljada							
	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine			Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Druge promene		
Potraživanja od stanovništva	2.457.343	627.012	152.331	436.749	75.909	(541.418)	2.106.188	667.809
Stambeni krediti	781.992	191.790	117.536	120.117	75.909	(75.829)	777.836	437.628
Potrošački i gotovinski krediti	1.314.167	337.369	29.302	228.404	-	(372.992)	1.050.140	188.716
Transakcioni i kreditne kartice	89.734	17.578	-	16.564	-	(36.418)	54.330	6.205
Ostala potraživanja	271.450	80.275	5.492	71.664	-	(56.179)	223.883	35.260
Potraživanja od privrede	3.734.078	602.882	558.123	239.343	157.629	(1.158.965)	2.938.652	708.440
Velika preduzeća	-	32.997	32.781	-	-	-	32.997	2.055
Mala i srednja preduzeća	2.441.873	421.050	397.996	151.334	114.506	(924.523)	1.787.066	417.968
Mikro preduzeća i preduzetnici	845.846	142.812	127.346	73.897	40.153	(190.087)	724.674	252.705
Poljoprivrednici	115.090	6.024	-	14.111	2.969	(35.403)	71.599	19.976
Javna preduzeća	331.269	-	-	-	-	(8.954)	322.315	15.735
Potraživanja od ostalih klijenata	2.238.377	64	-	493.630	476.773	(390.210)	1.354.601	312.276
Ukupna potraživanja	8.429.798	1.229.958	710.454	1.169.722	710.310	(2.090.593)	6.399.441	1.688.525

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2017. godini:

	U RSD hiljada				
	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	2.233.027	3.046.461	2.796.109	(907.787)	1.575.591
Stambeni krediti	537.581	1.175.263	940.417	(110.912)	661.516
Potrošački i gotovinski krediti	1.360.438	1.597.650	1.568.150	(617.582)	772.357
Transakcioni i kreditne kartice	76.620	124.069	137.966	(33.705)	29.018
Ostala potraživanja	258.386	149.479	149.577	(145.588)	112.701
Potraživanja od privrede	3.047.741	3.094.915	3.254.353	(1.092.683)	1.795.620
Velika preduzeća	208.118	378.718	423.344	252.521	416.013
Mala i srednja preduzeća	1.827.667	1.891.751	1.976.464	(845.655)	897.300
Mikro preduzeća i preduzetnici	648.121	678.052	553.066	(378.225)	394.882
Poljoprivrednici	57.183	57.496	31.473	(30.564)	52.642
Javna preduzeća	306.651	88.898	270.006	(90.760)	34.783
Potraživanja od ostalih klijenata	1.120.228	771.700	929.630	(394.666)	567.633
Ukupna izloženost	6.400.996	6.913.076	6.980.092	(2.395.136)	3.938.845
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.680.217	4.420.160	4.726.920	154.658	1.528.115
od čega: restrukturirana	19.739	45.891	57.620	18.491	26.501
Problematična potraživanja	4.720.778	2.492.916	2.253.172	(2.549.794)	2.410.729
od čega: restrukturirana	1.513.782	541.282	349.570	(511.111)	1.194.383
Ukupna izloženost	6.400.996	6.913.076	6.980.092	(2.395.135)	3.938.845

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2016. godini:

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	U RSD hiljada Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	2.277.617	3.922.274	3.707.830	(259.034)	2.233.027
Stambeni krediti	382.048	1.433.887	1.278.203	(150)	537.581
Potrošački i gotovinski krediti	1.477.316	1.914.917	1.807.334	(224.461)	1.360.438
Transakcioni i kreditne kartice	104.629	185.940	200.345	(13.604)	76.620
Ostala potraživanja	313.623	387.531	421.948	(20.819)	258.386
Potraživanja od privrede	3.553.604	4.285.769	3.933.434	(858.197)	3.040.293
Velika preduzeća	105.478	517.911	419.715	51	203.724
Mala i srednja preduzeća	2.303.566	2.713.820	2.531.920	(660.850)	1.824.616
Mikro preduzeća i preduzetnici	718.062	789.456	687.218	(172.182)	648.118
Poljoprivrednici	94.117	75.970	64.104	(48.800)	57.183
Javna preduzeća	332.380	188.612	230.477	16.137	306.651
Potraživanja od ostalih klijenata	1.674.164	1.133.858	1.175.074	(512.703)	1.120.245
Ukupna izloženost	7.505.385	9.341.901	8.816.339	(1.637.382)	6.393.565
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.307.829	5.286.610	5.234.997	315.461	1.674.902
od čega: restrukturirana	5.344	47.581	31.567	(1.620)	19.739
Problematicna potraživanja	6.197.556	4.055.291	3.581.341	(1.952.843)	4.718.663
od čega: restrukturirana	1.430.071	908.456	625.799	(198.945)	1.513.782
Ukupna izloženost	7.505.385	9.341.901	8.816.339	(1.637.382)	6.393.565

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2017. godine

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja	U RSD hiljada
Potraživanja od stanovništva	<u>3.014.753</u>	<u>2.752.249</u>	<u>289.679</u>	<u>51.159</u>	
Stambeni krediti	790.550	727.825	68.687	10.499	
Potrošački i gotovinski krediti	1.968.255	1.802.786	178.355	33.373	
Transakcioni i kreditne kartice	148.193	129.360	20.878	2.350	
Ostala potraživanja	<u>107.755</u>	<u>92.279</u>	<u>21.759</u>	<u>4.937</u>	
Potraživanja od privrede	<u>2.266.480</u>	<u>1.948.653</u>	<u>161.789</u>	<u>10.156</u>	
Velika preduzeća	336.495	321.852	14.225	-	
Mala i srednja preduzeća	1.306.541	1.207.841	85.342	6.702	
Mikro preduzeća i preduzetnici	519.227	319.295	50.457	2.354	
Poljoprivrednici	30.163	19.830	11.670	1.100	
Javna preduzeća	<u>74.054</u>	<u>79.834</u>	<u>95</u>	<u>-</u>	
Potraživanja od ostalih klijenata	<u>1.838.647</u>	<u>1.774.557</u>	<u>44.214</u>	<u>570</u>	
Ukupna potraživanja	<u>7.119.881</u>	<u>6.475.459</u>	<u>495.682</u>	<u>61.884</u>	
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	6.614.511	6.403.138	2.250	-	
od čega: restrukturirana	16.830	14.788	478	-	
Problematična potraživanja	505.370	72.322	493.432	61.884	
od čega: restrukturirana	<u>104.465</u>	<u>20.459</u>	<u>93.496</u>	<u>11.079</u>	
Ukupna potraživanja	<u>7.119.881</u>	<u>6.475.459</u>	<u>495.682</u>	<u>61.884</u>	

Prihodi od kamata za kredite se iskazuju u skladu sa MRS 39 po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek plasmana na neto sadašnju vrednost plasmana.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici.

Kod obezvređenih plasmana, prihod se priznaje u visini prihoda određenog primenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrednost (knjigovodstvenu vrednost umanjenu za iznos obezvređenja).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Potrebna rezerva za procenjene gubitke

Banka dodatno, u skladu sa u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke vrši obračun rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki i utvrđuje iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke, koji predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala banke u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, osim u slučaju kada je ispunjen uslov iz tačke 34a Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016 i 101/2017 i 114/2017). U skladu sa navedenim, Banka od 31.3.2017. godine potrebnu rezervu za procenjene gubitke ne tretira kao odbitnu stavku od kapitala.

Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta, odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnje preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Banci. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg klijent mora da otplati min % ukupnog duga godišnje i na kraju perioda ne sme da ima kašnjenja preko 30 dana (tokom navedenog perioda kašnjenja ne smeju preći go dana).

Performing forbearance under probation – je podkategorija u okviru Performing Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje maksimalno 2 godine, po isteku koje ako su ispunjeni svi uslovi klijent izlazi iz statusa Forbearance.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogramirani krediti (nastavak)

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restrukturiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rejting R u momentu odobrenja reprograma, kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica), kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram, a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - od privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2017. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
Potraživanja od stanovništva	47.365.146	1.575.591	742.951	463.530	189.385	1,57	284.190
Stambeni krediti	25.359.666	661.519	442.664	260.854	114.017	1,75	283.080
Potrošački i gotovinski krediti	19.445.288	772.354	280.277	189.359	67.433	1,44	1.109
Transakcioni i kreditne kartice	797.249	29.018	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.762.943	112.701	20.010	13.317	7.934	1,14	-
Potraživanja od privrede *	52.468.778	1.660.685	1.042.041	1.018.873	755.991	1,99	699.352
Sektor A	2.272.157	95.599	70.411	47.243	41.244	3,10	-
Sektor B, C i E	13.654.361	611.286	621.159	621.159	451.343	4,55	551.080
Sektor D	5.670.638	79.830	-	-	-	-	-
Sektor F	10.188.389	179.217	119.208	119.208	113.046	1,17	25.697
Sektor G	10.587.707	474.556	224.072	224.072	148.919	2,12	115.384
Sektor H, I i J	3.660.781	62.814	-	-	-	0,00	-
Sektor L, M i N	6.434.746	157.383	7.191	7.191	1.440	0,11	7.191
Potraživanja od ostalih klijenata	10.455.527	702.569	320.813	315.188	275.508	3,07	278.381
Ukupna potraživanja	110.289.451	3.938.845	2.105.804	1.797.591	1.220.884	1,91	1.261.923

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2016. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	35.032.694	2.233.027	733.777	483.494	172.826	2,09	267.190
Stambeni krediti	16.358.431	537.581	444.292	266.328	79.890	2,72	266.463
Potrošački i gotovinski krediti	15.533.677	1.360.438	262.263	196.261	77.534	1,69	727
Transakcioni i kreditne kartice	867.191	76.620	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	2.273.395	258.386	27.223	20.905	15.402	1,20	-
Potraživanja od privrede *	53.323.147	2.560.513	1.389.051	1.098.488	825.674	2,60	912.521
Sektor A	2.309.513	154.466	151.453	50.542	38.160	6,56	151.453
Sektor B, C i E	15.046.203	831.638	392.963	262.981	182.449	2,61	144.487
Sektor D	5.871.950	101.380	-	-	-	-	-
Sektor F	10.293.193	398.507	136.784	136.784	127.233	1,33	35.139
Sektor G	9.119.934	761.217	678.370	618.700	462.628	7,44	561.744
Sektor H, I i J	5.986.848	135.244	22.348	22.348	14.585	0,37	12.565
Sektor L, M i N	4.695.506	178.062	7.133	7.133	618	0,15	7.133
Potraživanja od ostalih klijenata	10.463.076	1.607.456	685.611	675.292	535.022	6,55	454.889
Ukupna potraživanja	98.818.917	6.400.996	2.808.438	2.257.274	1.533.521	2,84	1.634.600

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2017. godini:

	U RSD hiljada					
	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	733.777	273.968	154.729	(110.065)	742.951	553.567
Stambeni krediti	444.292	130.404	93.689	(38.342)	442.664	328.648
Potrošački i gotovinski krediti	262.263	134.037	56.734	(59.288)	280.277	212.844
Ostala potraživanja	27.223	9.527	4.305	(12.435)	20.010	12.075
Potraživanja od privrede	1.592.923	55.765	526.574	(54.601)	1.067.513	296.327
Velika preduzeća	-	-	-	416.085	416.085	101.115
Mala i srednja preduzeća	1.180.141	10.281	330.165	(406.059)	454.198	86.318
Mikro preduzeća i preduzetnici	237.845	45.484	35.183	(59.314)	188.832	104.648
Poljoprivrednici	13.711	-	-	(5.313)	8.398	4.246
Javna preduzeća	161.225	-	161.225	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	481.739	-	-	(186.398)	295.341	35.027
Ukupna potraživanja	2.808.438	329.733	681.302	(351.064)	2.105.805	884.921

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2016. godini:

	U RSD hiljada					
	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	386.447	437.490	71.123	(19.037)	733.777	560.952
Stambeni krediti	238.755	239.328	27.801	(5.989)	444.292	364.402
Potrošački i gotovinski krediti	97.721	197.180	21.860	(10.779)	262.263	184.729
Ostala potraživanja	49.971	983	21.462	(2.269)	27.223	11.821
Potraživanja od privrede	1.646.710	372.952	154.648	(272.091)	1.592.923	585.664
Mala i srednja preduzeća	1.065.706	325.508	48.020	(163.052)	1.180.141	461.426
Mikro preduzeća i preduzetnici	389.184	37.099	93.721	(94.717)	237.845	112.231
Poljoprivrednici	16.285	10.345	12.907	(12)	13.711	12.008
Javna preduzeća	175.535	-	-	(14.310)	161.225	-
Potraživanja od ostalih klijenata	257.456	434.035	174.034	(35.719)	481.739	128.301
Ukupna potraživanja	2.290.613	1.244.478	399.806	(326.847)	2.808.438	1.274.917

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2017. godine:

							U RSD hiljada
	Kapitalizacija docnje	Grejs period	Produženje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	531.655	8.856	515.304	615.951	62.831	0	742.951
Stambeni krediti	315.783	8.530	216.435	322.131	62.108	0	442.664
Potrošački i gotovinski krediti	211.479	326	278.919	275.414	724	0	280.277
Transakcioni i kreditne kartice	0	0	0	0	0	0	0
Ostala potraživanja	4.393	0	19.950	18.406	0	0	20.010
Potraživanja od privrede	937.564	701.744	1.039.413	827.857	125.884	2.279	1.067.513
Velika preduzeća	416.085	416.085	416.085	416.085	0	0	416.085
Mala i srednja preduzeća	351.433	239.760	454.198	276.418	98.700	0	454.198
Mikro preduzeća i preduzetnici	161.648	42.553	165.664	130.301	27.184	0	188.832
Poljoprivrednici	8.398	3.345	3.466	5.053	0	2.279	8.398
Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0
Potraživanja od ostalih klijenata	295.341	295.341	295.341	295.341	295.341	295.341	295.341
Ukupna potraživanja	1.764.560	1.005.941	1.850.058	1.739.149	484.056	297.620	2.105.805

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2016. godine:

U RSD hiljada

	Kapitalizacija dozrije	Grejs period	Produženje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	501.338	15.267	502.853	546.207	45.996	-	733.777
Stambeni krediti	288.487	14.821	218.316	266.248	41.333	-	444.292
Potrošački i gotovinski krediti	211.304	446	257.707	256.581	4.663	-	262.263
Ostala potraživanja	1.546	-	26.830	23.378	-	-	27.223
Potraživanja od privrede	833.942	801.740	1.300.887	1.049.328	613.676	568.913	1.592.923
Mala i srednja preduzeća	746.528	740.364	1.001.469	807.407	423.649	307.804	1.180.141
Mikro preduzeća i preduzetnici	73.702	53.581	133.934	75.136	28.801	97.527	237.845
Poljoprivrednici	13.711	7.796	4.259	5.559	-	2.356	13.711
Javna preduzeća	-	-	161.225	161.225	161.225	161.225	161.225
Potraživanja od ostalih klijenata	434.035	434.035	481.739	479.487	-	-	481.739
Ukupna potraživanja	1.769.315	1.251.043	2.285.478	2.075.022	659.672	568.913	2.808.438

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****33.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizik koncentracije plasmana**

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Banka sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Banka upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfoliju kroz okvir uspostavljen Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom), regulatorne limite uspostavljene Odlukom o upravljanju rizicima banke, interno definisane limite i limite definisane Politikom načela upravljanja kreditnim rizicima (sa pripadajućom Procedurom).

Procedurom interne procene adekvatnosti kapitala Banka je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica, Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfoliju, portfoliju klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) and Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke, Banka analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja (uzimajući u obzir sve uslove definisane navedenom Odlukom):

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Banke.
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Banke.

Pored toga, Banka je za potrebe praćenja kao interni limit zadržala pokazatelj koji je ranije bio definisan regulativom, a po kome izloženost prema licima povezanim sa Bankom ne sme biti viša od 20% kapitala Banke.

Politikom načela upravljanja kreditnim rizicima Banka je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti, maksimalni limit izloženosti zasnovan na rejtingu i operativni maksimalni limit izloženosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2017. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	17.198.075	410.904	18.808.593	674.483	6.210.297	298.001	3.168.624	134.647	453.989	1.401	6.106	24
Stambeni krediti	11.478.867	209.464	9.542.436	365.807	2.422.224	151.157	1.069.363	68.099	46.193	-	6.055	-
Potrošački i gotovinski krediti	5.210.635	167.627	7.979.112	253.033	3.368.872	123.022	1.899.887	55.661	386.049	1.391	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	145.052	5.080	467.842	9.677	108.698	3.331	51.401	2.101	4.066	-	-	-
Ostala potraživanja	363.522	28.731	819.203	45.966	310.503	20.491	147.973	8.786	17.682	11	52	24
Potraživanja od privrede *	24.439.136	633.126	16.516.621	470.216	6.312.160	115.254	3.801.005	180.430	830	0	0	0
Sektor A	506.614	-	1.626.009	48.980	21.682	2	49.395	19.474	-	-	-	-
Sektor B, C i E	2.065.454	415.402	5.640.929	155.615	2.974.743	2.749	2.351.092	48.378	-	-	-	-
Sektor D	2.697.882	-	271.985	-	2.032.087	-	668.683	-	-	-	-	-
Sektor F	7.020.568	-	2.677.039	8.190	209.335	-	161.646	111.611	-	-	-	-
Sektor G	4.967.537	133.149	3.832.045	210.092	840.996	111.994	491.065	-	830	-	-	-
Sektor H, I i J	2.139.480	-	1.280.631	1.948	173.183	509	64.062	968	-	-	-	-
Sektor L, M i N	5.041.601	84.575	1.187.984	45.390	60.135	-	15.062	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.105.470	169.621	3.655.838	343.940	389.693	157.599	375.531	14.678	-	-	1.243.156	-
Ukupna izloženost	45.742.681	1.213.651	38.981.053	1.488.639	12.912.151	570.854	7.345.160	329.756	454.819	1.401	1.249.263	24

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2016. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	10.703.887	649.967	14.439.865	985.209	5.006.888	435.766	2.336.521	198.017	266.228	1.870	8.464	12
Stambeni krediti	6.026.950	232.081	7.014.390	397.691	1.705.729	164.726	722.678	72.027	13.744	-	8.414	-
Potrošački i gotovinski krediti	4.070.506	334.216	5.954.633	462.921	2.776.574	220.610	1.371.208	100.529	240.712	1.768	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	146.477	13.044	496.411	31.118	115.430	6.279	51.800	4.261	2.342	29	-	-
Ostala potraživanja	<u>459.953</u>	<u>70.626</u>	<u>974.431</u>	<u>93.479</u>	<u>409.155</u>	<u>44.151</u>	<u>190.836</u>	<u>21.200</u>	<u>9.430</u>	<u>73</u>	<u>50</u>	<u>12</u>
Potraživanja od privrede *	24.905.162	870.260	16.981.789	927.886	5.562.471	419.163	3.454.660	201.745	-	10	-	-
Sektor A	399.778	-	1.700.399	2.144	17.575	112.992	24.926	51.697	-	-	-	-
Sektor B, C i E	3.092.236	372.033	5.512.354	319.999	2.935.258	154.669	2.653.546	6.108	-	-	-	-
Sektor D	2.833.475	-	982.019	-	1.569.964	-	486.492	-	-	-	-	-
Sektor F	6.670.465	178.977	2.923.497	12.865	369.253	-	9.888	128.247	-	-	-	-
Sektor G	3.332.403	164.037	4.206.825	511.643	516.305	150.800	226.745	11.165	-	10	-	-
Sektor H, I i J	4.752.495	56.298	961.491	28.907	146.436	701	36.785	3.734	-	-	-	-
Sektor L, M i N	3.824.309	98.916	695.203	52.328	7.680	-	16.278	793	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	<u>3.518.737</u>	<u>748.613</u>	<u>3.358.654</u>	<u>794.650</u>	<u>727.706</u>	<u>180.097</u>	<u>152.547</u>	<u>153.511</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>828.562</u>	<u>-</u>
Ukupna izloženost	<u>39.127.786</u>	<u>2.268.841</u>	<u>34.780.308</u>	<u>2.707.745</u>	<u>11.297.065</u>	<u>1.035.025</u>	<u>5.943.728</u>	<u>553.274</u>	<u>266.228</u>	<u>1.880</u>	<u>837.026</u>	<u>12</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizici srodni kreditnom riziku

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Banka rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Banka posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta.

33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospеле obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Banke kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Banka upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću ("OLC odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Pored praćenja ovog pokazatelja Politika upravljanja rizikom likvidnosti i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Komiteta za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****33-3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Banka održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Banke. Takođe, Banka održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Banka prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Banka je tokom 2017. i u toku 2016. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

Od 30.06.2017 na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (u daljem tekstu PPLA). PPLA predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da PPLA, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Set politika i drugih internih akata usvojen od strane Upravnog i Izvršnog odbora detaljnije opisuje pitanja nadležnosti, metodologije obračuna, limita i eskalacije. Pored definisanog regulatornog limita Banka je uspostavila i prati i interne limite za PPLA.

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti u okviru Službe upravljanja strateškim rizicima odgovorno je za obračun pokazatelja. Banka je na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine imala vrednost PPL iznad propisanog limita.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)
Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

Sledeća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Banke prema roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine i zasnovana je na ugovorenim nediskontovanim iznosima otplate.

Banka očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2017.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.807.263	20.135.366	42.909.488	45.666.407	11.989.544	141.508.069
Subordinirane obaveze	-	96.978	286.911	1.076.577	-	1.460.466
Ukupno	20.807.263	20.232.344	43.196.400	46.742.985	11.989.544	142.968.536

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2016.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.361.771	21.545.528	32.563.558	39.900.610	11.011.950	125.383.417
Subordinirane obaveze	-	105.095	311.314	1.535.165	-	1.951.573
Ukupno	20.361.771	21.650.623	32.874.872	41.435.775	11.011.950	127.334.991

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)
Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditive i ostale preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospeća:

							U RSD hiljada
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2017.
Potencijalne obaveze	804.154	498.480	2.291.039	4.421.168	4.363.004	220.085	12.597.930
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	9.187.841	136.759	674.876	3.482.742	7.922.839	3.227.864	24.632.921
Ukupno	9.991.995	635.239	2.965.915	7.903.910	12.285.843	3.447.949	37.230.851

							U RSD hiljada
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2016.
Potencijalne obaveze	288.049	187.672	1.571.984	3.984.921	2.026.646	138.711	8.197.983
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	45.581	84.093	430.349	4.721.418	7.090.084	1.437.418	13.808.943
Ukupno	333.630	271.765	2.002.333	8.706.339	9.116.730	1.576.129	22.006.926

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Banka očekuje da neće sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Banka koristi sredstva Evropske investicione banke (EIB) i Nemačke razvojne banke (KfW).

Banka je potpisala tri ugovora sa EIB i to 2010. godine, 2012. godine i 2015. godine u ukupnom iznosu od 125 miliona evra.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, krajem 2012. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 10 miliona evra.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, potpisanog 2014. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od ukupno 30 miliona evra.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Banka je 3. decembra 2015. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 100 miliona evra. Krajem 2017. godine potpisan je novi ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 53 miliona evra.

Banka je krajem 2017. godine potpisala novi ugovor sa KfW u iznosu od 23 miliona evra za potrebe finansiranja energetske efikasnosti i obnovljive energije.

Početkom 2018. godine potpisan je novi ugovor sa EIB u iznosu od 50 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine

U planu je potpisivanje novog ugovora sa EBRD za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovanja.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija u 2017. godine iznosi 29.698.233 hiljada dinara (2016. godine: 22.582.767 hiljada dinara) (napomena 25).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)
Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)
Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Tabela ne uključuje potencijalne obaveze i preuzete neopozive obaveze koji su prikazani u prethodnoj tabeli. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2017. godine zasnovana je na ugovorenim diskontovanim iznosima i prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada						Ukupno 2017.
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20.774.027	-	-	-	-	-	20.774.027
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	21.481	158.488	1.871.347	1.751.880	7.524.670	211.598	11.539.464
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	548.062	-	714.407	407.970	9.469.507	1.348.647	12.488.593
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	1.790.337	4.910.962	1.583.153	8.284.452
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.873.334	-	13.399	83.197	114.402	126.221	2.210.553
Kredit i potraživanja od komitenata	1.652.963	128.354	2.042.207	11.675.692	28.800.967	59.839.869	104.140.052
Ostala finansijska sredstva	279.967	2.304	4.858	12.947	14.471	10.068	324.615
Ukupna aktiva	25.149.834	289.146	4.646.218	15.722.023	50.834.979	63.119.556	159.761.756

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)
Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)
Analiza ročne strukture sredstava i obaveza (nastavak)

PASIVA	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2017.
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	14.752	-	-	-	2.826	26.880	44.458
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.234.931	2.323.139	3.373.501	4.922.584	16.454.650	13.261.626	45.570.431
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	65.109.561	1.522.273	7.387.218	14.255.364	2.600.668	1.107.044	91.982.128
Subordinirane obaveze	-	-	85.173	253.870	1.015.480	-	1.354.523
Ostale finansijske obaveze	163.819	-	-	-	-	-	163.819
Ukupno obaveze	70.523.064	3.845.411	10.845.892	19.431.819	20.073.624	14.395.550	139.115.359
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	18.128.002	18.128.002
Ukupno pasiva	70.523.064	3.845.411	10.845.892	19.431.819	20.073.624	32.523.552	157.243.361
Ročna neusklađenost na dan:							
31. decembra 2017. godine	(45.421.550)	(3.556.265)	(6.199.674)	(3.709.796)	30.761.355	30.596.004	
31. decembra 2016. godine	(32.766.081)	(4.864.773)	(11.550.302)	(374.739)	29.640.935	19.914.960	

Ročna neusklađenost je rezultat rasta volumena depozita po viđenju u odnosu na planirana sredstva do 14. dana. Banka prati ročnu usklađenost koristeći statističke modele raspoređivanja depozita po viđenju u očekivane ročnosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Banke je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Banka primenjuje metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Banka izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe za upravljanje aktivom i pasivom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja aktivom i pasivom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Postavljene su dve vrste limita:

- VaR limit
- Limiti osetljivosti (PVBP, CR01)

Value at Risk (VaR) meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija tokom unapred definisanog perioda držanja za dati interval pouzdanosti. Kalkulacija VaR-a se sprovodi metodom istorijske simulacije sa jednostranim nivoom poverenja od 99%, periodom držanja od jednog dana i dvogodišnjim simulacionim periodom.

Praćenje izloženosti radi se na dnevnom nivou.

VaR u RSD hiljada	31. decembra 2017.	Na dan 31. decembra 2016.
<i>Kamatni rizik</i>	25.126	11.397
<i>Devizni rizik</i>	9.090	119
Ukupno	25.987	11.428

Od 1. januara 2017. godine na nivou Erste Grupe implementirano je novo tehničko rešenje za obračun VaR-a. Tokom 2017. godine došlo je do metodoloških promena.

Postavljena su dva limita osetljivosti, PVBP i CR01.

Price Value of a Basis Point (PVBP) je pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen. Limit je definisan po valutama (RSD, EUR, USD, OTH) i na total nivou.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.4. Tržišni rizici (nastavak)

Credit PV01 (CR01) je pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen. Izloženost se prati na nivou pojedinačnog izdavaoca za celokupan portfolio hartija od vrednosti (knjiga trgovanja i bankarska knjiga)

Pomenute limite odobrava Izvršni odbor Banke, na predlog Službe upravljanja strateškim rizicima, i Odbor za tržišne rizike Erste Grupe.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita definisan je proces eskalacije i mere za vraćanje u okvire limita.

33.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Banka smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Banke redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)
33.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2017. godine. Sredstva i obaveze i valutni *swap*-ovi od vanbilansnih stavki su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Kategorija	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Preko jedne godine	U RSD hiljada	
						Ukupno nekamatonosno	Ukupno
Gotovina	-	-	-	-	-	2.798.893	2.798.893
Korespondentski računi	-	-	-	-	-	1.151.048	1.151.048
Obavezna rezerva	7.002.670	-	-	-	-	9.293.751	16.296.421
Hartije od vrednosti	11.474.801	1.219.625	1.513.050	685.255	17.313.384	-	32.206.115
Kreditni bankama	693.809	-	-	-	-	-	693.809
Kreditni komitentima	85.902.387	2.192.400	2.048.385	1.770.226	12.333.872	-	104.247.270
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	4.527.449	4.527.449
Ukupna bilansna aktiva	105.073.666	3.412.025	3.561.435	2.455.482	29.647.255	17.771.142	161.921.005
<i>FX Swap</i>	2.432.484	-	-	-	-	-	2.432.484
Ukupna aktiva	107.506.150	3.412.025	3.561.435	2.455.482	29.647.255	17.771.142	164.353.489
Obaveze prema FI	12.316.064	8.747.666	14.376.878	371.956	3.509.473	-	39.322.037
Depoziti po viđenju	4.949.671	9.899.342	14.849.013	6.781.951	24.932.457	-	61.412.435
Oročeni depoziti	6.005.748	8.248.163	6.529.252	10.398.750	5.379.743	-	36.561.655
Ostala pasiva	-	-	-	-	-	3.694.503	3.694.503
Kapital	-	-	-	-	-	20.930.375	20.930.375
Ukupna bilansna pasiva	23.271.483	26.895.171	35.755.143	17.552.658	33.821.672	24.624.878	161.921.005
<i>FX Swap</i>	2.445.342	-	-	-	-	-	2.445.342
Ukupna pasiva	25.716.826	26.895.171	35.755.143	17.552.658	33.821.672	24.624.878	164.366.347
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2017.	81.789.325	(23.483.146)	(32.193.708)	(15.097.176)	(4.174.417)	(6.853.736)	(12.858)
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2016.	74.479.559	(27.478.626)	(20.928.661)	(19.200.361)	(2.480.831)	(4.325.450)	65.630

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)
33.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta – scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Banke.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Banke na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine.

Valuta	Promena u procentnom poenu	U RSD hiljada		
		Senzitivnost na bilans uspeha za period završen na dan 2017.	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na bilans uspeha za period završen na dan 2016.
<i>Povećanje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	161.123	1%	127.015
EUR	1%	341.201	1%	241.738
<i>Smanjenje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	(164.677)	1%	(127.017)
EUR	1%	(409.916)	1%	(201.393)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

33.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međupalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor sredstava i Služba upravljanja aktivom i pasivom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i interno postavljene limite devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju – pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Banka dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku 2017. godine, Banka je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Banke na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Banke.

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Rizik od promene deviznih kurseva

U RSD hiljada

Valuta	Promene u deviznom kursu(depresijacija u %) 2017.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2017.	Promene u deviznom kursu(depresijacija u %) 2016.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2016.
EUR	2%	16.511	2%	2.673
CHF	2%	285	2%	142
USD	2%	30	2%	269

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2017. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)
33.4.2. Devizni rizik (nastavak)

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	U RSD hiljada Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10.151.379	71.119	118.959	140.305	10.481.762	10.292.265	20.774.027
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	6.909.319	-	-	-	6.909.319	4.630.145	11.539.464
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	6.803.611	172.631	-	-	6.976.242	5.512.351	12.488.593
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	465.848	-	-	-	465.848	7.818.604	8.284.452
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	543.649	1.443.877	2.942	213.129	2.203.597	6.956	2.210.553
Kredit i potraživanja od komitenata	78.272.553	467.268	957.498	-	79.697.319	24.442.734	104.140.053
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	247.298	247.298
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	1.070.689	1.070.689
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	11.901	11.901
Ostala sredstva	51.740	216	3.036	-	54.992	1.005.423	1.060.415
Ukupna aktiva	103.198.099	2.155.111	1.082.435	353.434	106.789.079	55.131.926	161.921.005
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	29.708	-	-	-	29.708	14.750	44.458
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	39.683.169	49.121	663.341	29.508	40.425.139	5.145.292	45.570.431
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	57.970.402	3.280.640	1.279.027	461.927	62.991.996	28.990.132	91.982.128
Subordinirane obaveze	1.354.523	-	-	-	1.354.523	-	1.354.523
Rezerviranja	-	-	-	-	-	752.742	752.742
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	160.965	160.965
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	5.248	5.248
Ostale obaveze	240.641	1.001	1.477	100	243.219	912.728	1.155.947
Ukupno obaveze	99.278.443	3.330.762	1.943.845	491.535	105.044.585	35.981.857	141.026.442
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	20.894.563	20.894.563
Ukupno pasiva	99.278.443	3.330.762	1.943.845	491.535	105.044.585	56.876.420	161.921.005
Neto devizna pozicija na dan:							
- 31. decembra 2017. godine	3.919.656	(1.175.651)	(861.410)	(138.101)	1.744.494		
- 31. decembra 2016. godine	2.457.854	(2.266.773)	(302.971)	(123.232)	(235.122)		

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33-5. Koncentracija rizika Banke

Koncentracija rizika Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspoložive podacima o ukupnoj visine izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Banke.

U 2017. godini Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenim relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti napomenu 30 (b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikama koje definišu upravljanje rizicima, rukovodstvo Banke utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

33-6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2017. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

33-7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u najvećoj meri u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom portfoliju Banke nisko.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Banke.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisnog Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim specifičnim rizicima, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Banci. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Banka kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjenja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Banka je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Banke operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Banka je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Banke obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Banka vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****33.9. Upravljanje kapitalom**

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 8%, pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala od najmanje 6% i pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala od najmanje 4,5%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012 i 23/2013 – dr. odluka, 43/2013 i 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016 i 119/2017) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016).

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Banke i pokazatelja njegove adekvatnosti. Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive.

Kapital banke čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala banke i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Banka sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS", br. 71/2015) Banka redovno izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za jačanje finansijske otpornosti Banke, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2017. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	U RSD hiljada
	31.12.2017.
<i>Osnovni kapital</i>	
Osnovni akcijski kapital	
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	10.040.000
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	124.475
Dobit iz tekućeg perioda koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.442.454
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	495.357
Nerealizovani gubici	(77.334)
Ostale rezerve	7.679.825
Dodatna prilagođavanja vrednosti	(24.073)
Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjenja za povezane odložene poreske obaveze	(247.298)
	19.433.406
<i>Dopunski kapital</i>	
Subordinirane obaveze	572.575
	572.575
<i>Kapital:</i>	20.005.981
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva	
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	7.481.334
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	177.449
Kapitalni zahtev za devizni rizik	68.222
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.084.684
Kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	13.102
<i>Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala</i>	17,62
<i>Adekvatnost osnovnog kapitala</i>	17,62
<i>Adekvatnost kapitala</i>	18,14

Banka je usklađena sa svim regulatornim zahtevima u pogledu adekvatnosti kapitala na svim nivoima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Obračun rezerve za procenjene gubitke se vrši u cilju pokrića procenjenih gubitaka po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki. Obračun rezerve za procenjene gubitke je zasnovan i u potpunosti u saglasnosti sa kriterijumima i pravilima definisanim Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restruktuirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se primenom sledećih procenata na bilansna potraživanja i vanbilansne stavke koje se klasifikuju: A (0%), B (2%), V (15%), G (30%) i D (100%).

Kako bi se obračunala potrebna rezerva za procenjene gubitke, Banka procenjene rezerve za gubitke po Odluci Narodne banke Srbije umanjuje za ispravku vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama iskazane na teret rashoda u bilansu uspeha. Sve pozitivne razlike će predstavljati potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama. U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, potrebna rezerva za procenjene gubitke se smatra odbitnom stavkom od kapitala, osim u slučaju kada je ispunjen uslov iz tačke 34a Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017). U skladu sa navedenim, Banka od 31.3.2017. godine potrebnu rezervu za procenjene gubitke ne tretira kao odbitnu stavku od kapitala.

33.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Obračun fer vrednosti u EBS baziran je prvenstveno na eksternim izvornima podataka (kotacije dilera za državne obveznice i raspoložive cene akcija sa berze). OTC derivati vrednuju se uz pomoć modela. Korišćenjem modela vrednuju se i obveznice ukoliko ne postoji adekvatan broj kotacija ili kotacije nisu ažurne.

Model za vrednovanje

Obveznice

Obveznice za koje kotacije nisu raspoložive u adekvatnom broju ili kotacije nisu dovoljno ažurne vrednuju se diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem unapred definisane krive za odgovarajuću valutu.

OTC derivati

Vrednovanje se radi diskontovanjem budućih novčanih tokova uz pomoć definisanih kriva prinosa za konkretan proizvod i konkretnu valutu. Tako dobijena vrednost derivata prilagođava se za Credit Valuation Adjustment (CVA) i Debt Valuation Adjustment (DVA), jer kreditni rizik druge ugovorne strane i sopstveni kreditni rizik nisu uzeti u obzir. CVA se odnosi na prilagođavanje za kreditni rizik druge ugovore strane, dok se DVA odnosi na prilagođavanje za sopstveni kreditni rizik. Vrednost pomenutih prilagođavanja zavisi od PD-a, LGD-a i izloženosti (NPV).

Hijerarhija instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

U skladu sa IFRS 13 EBS kvartalno dodeljuje odgovarajuće nivoe svim pozicijama aktive i pasive koje se vrednuju po fer vrednosti ili čija fer vrednost mora da se objavi u napomenama uz finansijske izveštaje. Nivoi se dodeljuju u zavisnosti od toga kako se izvodi tržišna vrednost instrumenta. Postoje 3 nivoa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Nivo 1

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima je dodeljen Nivo 1 hijerarhije određuje se na osnovu tržišnih kotacija. Fer vrednost određena na osnovu kotacija može biti Nivoa 1 ukoliko su frekvencija i obim trgovanja zadovoljavajući i postoji konzistentnost cena.

Kao Nivo 1 klasifikuju se derivati kojima se trguje organizovano, na berzi, kao i akcije i obveznice za koje postoji aktivno tržište.

Nivo 2

Instrumenti za koje postoje tržišne kotacije, ali čije tržište se ne može smatrati aktivnim usled ograničene likvidnosti, klasifikuju se kao Nivo 2. Ukoliko tržišne kotacije nisu dostupne, ali se fer vrednost određuje korišćenjem modela za vrednovanje (diskontovanje budućih novčanih tokova), a svi parametri modela (krive prinosa, spreadovi) su dostupni na tržištu, takođe se dodeljuje Nivo 2.

OTC derivati i manje likvidne akcije i obveznice klasifikuju se kao Nivo 2 instrumenti.

Nivo 3

Instrumenti čija se fer vrednost određuje na bazi kotacija koje nisu dovoljno ažurne ili korišćenjem modela čiji svi inputi nisu tržišno dostupni klasifikuju se kao Nivo 3 hijerarhije. Tržišno nedostupni parametri najčešće se odnose na kreditne spreadove koji se izводе iz interno obračunatih mera – PD i LGD.

Akcije za koje ne postoje kotacije, nelikvidne obveznice, kao i krediti i depoziti klasifikuju se kao Nivo 3.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
33.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	31.12.2017				31.12.2016				U RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	
FINANSIJSKA IMOVINA	9.186.810	13.275.013	1.566.234	24.028.057	1.144.215	18.387.062	678.792	20.210.069	
Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	5.237.855	5.946.575	355.033	11.539.464	577.001	11.811.358	659.998	13.048.357	
Državni zapisi Republike Srbije	4.976.963	5.881.910	355.033	11.213.907	319.405	11.612.220	659.998	12.591.623	
Državne obveznice Republike Crne Gore	260.892	-	-	260.892	257.596	-	-	257.596	
Obveznice EBRD	-	-	-	-	-	60.380	-	60.380	
Derivati	-	64.665	-	64.665	-	138.758	-	138.758	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.948.955	7.328.438	1.211.201	12.488.593	567.214	6.575.704	18.794	7.161.712	
Državni zapisi Republike Srbije	3.934.915	7.267.013	1.183.444	12.385.371	555.695	6.516.415	-	7.072.110	
Obveznice EBRD	-	60.378	-	60.378	-	59.289	-	59.289	
Kotirane akcije	14.040	1.047	-	15.087	11.519	-	654	12.173	
Akcije koje nisu kotirane	-	-	27.757	27.757	-	-	18.140	18.140	
FINANSIJSKE OBAVEZE	-	44.458	-	44.458	-	54.690	-	54.690	
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	44.458	-	44.458	-	54.690	-	54.690	

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

U nivo 3 raspoređena je jedna obveznica RS sa ISIN-om RSMFRSD56740 emitovana je 25.12.2017. Banka je kupila EUR 13 mio (HFT EUR 3 mio + AFS EUR 10 mio).

Metod vrednovanja se za svaku obveznicu definiše u front office sistem banke, u okviru podešavanja za datu obveznicu. Kada se inicijalno unese sistem, obveznica se vrednuje na osnovu odgovarajuće krive prinosa (u zavisnosti od valute). Naknadno se vrši provera da li na Reuters-u postoje adekvatne kotacije za pojedinačne obveznice (u smislu broja raspoloživih kotacija i dinamike ažuriranja cena). Ukoliko postoje adekvatne kotacije, metod vrednovanja u Kondoru se menja i obveznica se vrednuje na osnovu datih kotacija, a ne korišćenjem krive prinosa.

Pomenuta obveznica je stoga inicijalno vrednovana putem krive prinosa. A ubrzo je način vrednovanja promenjen i sad se uzimaju kotacije sa Reuters-a direktno za tu obveznicu. Ali s obzirom da je obveznica emitovana na kraju godine (pet radnih dana pre kraja godine), način vrednovanja za kraj godine je ostao isti kao i inicijalno definisan. Naknadno je promenjen kada su banke počele da kotiraju cenu i kada je procenjeno da su kotacije adekvatne. Ovaj ISIN ni po čemu nije specifičan u odnosu na ostale obveznice RS

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza.

	31.12.2017		31.12.2016	
	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost
FINANSIJSKA IMOVINA				
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	8.284.452	8.284.452	8.635.103	8.635.103
Kreditni i potraživanja od banaka	2.210.553	2.210.681	1.211.779	1.211.779
Kreditni i potraživanja od komitenata	104.140.053	113.300.220	91.213.573	97.329.655
Građevinski objekti	474.059	474.059	481.414	481.414
Investicione nekretnine	-	-	232.417	232.417
Stalna sredstva namenjena prodaju	11.902	23.886	56.294	56.294
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	45.570.431	47.579.668	36.709.919	37.199.480
Depoziti komitenata	91.982.128	92.617.344	84.903.330	83.845.758

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom QRM-a kao standarda Erste Grupe.

Fer vrednost kredita klijentima i kreditnim institucijama se računa diskontovanjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir efekte kamatnih i kreditnih spreadova. Uticaj promene kamatne stope se računa na bazi kretanja tržišnih kamatnih stopa, dok su promene u kreditnom spreadu izvedene iz PD-eva i LGD-eva koji se koriste za internu kvantifikaciju rizika. Za potrebe izračuna fer vrednosti krediti su grupisani u homogene portfolije na bazi rejting metode, rejting ocene i preostale ročnosti.

Fer vrednost depozita se procenjuje na bazi tržišnih uslova kao i sopstvenog kreditnog rizika. Za depozite po viđenju knjigovodstvena vrednost je najniža moguća fer vrednost.

U 2017.godini nije bilo reklasifikacija u okviru pozicija finansijske imovine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

34. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Obaveze po osnovu operativnog lizinga

Banka ima zaključene ugovore o operativnom lizingu po osnovu zakupa računarske opreme i automobila koje Banka koristi.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	U RSD hiljada	
	Na dan 31. decembra 2017.	Na dan 31. decembra 2016.
Do 1 godine	30.133	35.975
Od 1 do 5 godina	53.257	38.981
	<u>83.390</u>	<u>74.956</u>

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembar 2017. godine, Banka je imala 133 započetih sudskih sporova u ukupnom iznosu od 1.598.141 hiljada dinara u kojima je imala status tuženog lica (31. decembra 2016. godine: 334.830 hiljada dinara). Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznosi 171.318 hiljada dinara (31. decembra 2016. godine: 214.278 hiljada dinara).

Na osnovu procene pravnih zastupnika Banke u navedenim sporovima, Banka je izvršila rezervisanje u iznosu od 175.182 hiljada dinara (164.287 hiljada dinara na dan 31 decembra 2016. godine), za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Banke"

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze ne zastarevaju u periodu od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

35. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobar 2017. godine u ukupnom iznosu od 118.697.373 hiljada dinara. Potvrđena su potraživanja Banke u iznosu 106.905.234 hiljada dinara.

Iznos osporenih potraživanja je 31 hiljada dinara i Banka u kontaktu sa klijentima u cilju rešavanja neusaglašenosti.

Iznos nerešenih IOS-a je 11.792.109 hiljade dinara iz razloga netačne adresa - klijent se preselio a nije prijavio promenu banci ili ne postoji na adresi prijavljenoj u APR-u ili Banci.

Banka još uvek radi na usaglašavanju IOS-a za koje klijenti još nisu dostavili odgovor.

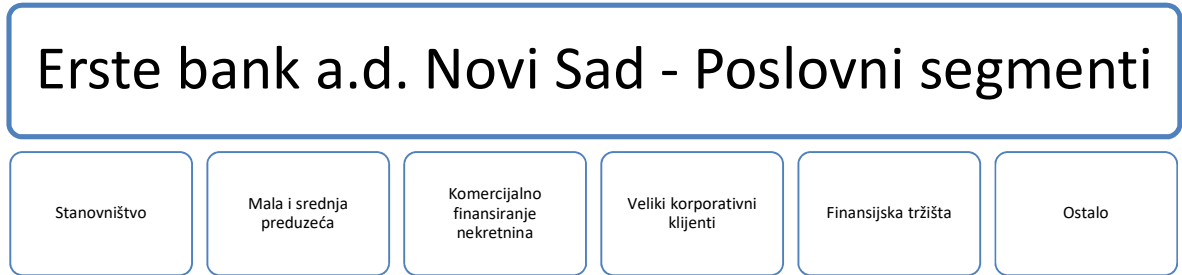
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

36. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alokira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

a) *Struktura poslovnih segmenata*

Izveštaj po segmentima sastoji se od šest osnovnih segmenata koji predstavljaju upravljačku strukturu Erste banke a.d. Novi Sad

b) *Definicije poslovnih segmenata*

Stanovništvo (Retail)

Ovaj segment sastoji se od poslovnih aktivnosti koje su pod odgovornošću menadžera iz prodajne mreže sektora poslovanja sa stanovništvom. Ciljani klijenti su uglavnom fizička lica, preduzetnici i slobodne profesije. Poslovanjem najvećim delom upravlja Banka sa fokusom na jednostavnost proizvoda koji se nude, investicionih proizvoda, tekućih računa, štednje, kreditnih kartica, i dodatnih proizvoda kao što su lizing, osiguranje, socijalnih proizvoda.

Mala i srednja preduzeća (SME)

Obuhvata klijente, pravna lica koji su pod odgovornošću lokalnih korporativnih komercijalnih centara, koji se uglavnom sastoje od kompanija sa godišnjim obrtom od 1 milion evra do 50 miliona evra. Pored ovih klijenata obuhvata i klijente koji obavljaju javnu delatnost ili učestvuju u radu javnog sektora.

Komercijalno projektno finansiranje (CRE)

Predstavlja poslovanje koje obuhvata investicije u nekretnine za potrebe generisanja prihoda od izdavanja pojedinačnih nepokretnosti ili čitavih kompleksa nepokretnosti, razvoja i izgradnje pojedinačnih nepokretnosti i kompleksa nepokretnosti radi sticanja kapitalne dobiti njihovom prodajom, usluge upravljanja imovinom, usluge izgradnje (EGI) i izgradnje u sopstvene svrhe.

Veliki korporativni klijenti (LC)

Obuhvata klijente čiji konsolidovani godišnji obrt prelazi 50 miliona evra.

Segment Tržišta (GM)

Predstavlja aktivnosti koje se sastoje od trgovanja i pružanja tržišnih usluga. Trgovanje i tržišne usluge obuhvata aktivnosti koje su povezane sa upravljanjem i preuzimanjem rizika u okviru knjige trgovanja banke, kao i aktivnosti vezane za korišćenje knjige trgovanja banke u svrhe kreiranja tržišta, kratkoročno upravljanje likvidnošću i čuvanje hartija od vrednosti, kastodi poslove, komercijalne poslove i sve aktivnosti na tržištu kapitala. Specifični prihodi i rezultat svođenja fer vrednosti koji nisu direktno povezani sa klijentskim transakcijama (koji mogu biti i poslovi usklađenosti aktive i pasive) i opšte premije rizika kao naknade za obavljene poslove takođe pripadaju ovom segmentu.

Ostalo

Ovaj segment obuhvata sve poslove upravljanja aktivom i pasivom (Asset/Liability Management) kao i interno pružanje usluga na neprofitnoj osnovi. Takođe obuhvata i slobodni kapital Erste banke (definisani kao razlika ukupnog prosečnog kapitala prema MSFI i prosečnog ekonomskog kapitala alociranih na poslovne segmente).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
36. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)

	Stanovništvo		Mala i srednja preduzeća		Komersijalno projektno finansiranje		Veliki korporativni klijenti		Finansijska tržišta		Ostalo		GRUPA	
	12.2017	12.2016	12.2017	12.2016	12.2017	12.2016	12.2017	12.2016	12.2017	12.2016	12.2017	12.2016	12.2017	12.2016
u 000 RSD														
B. Bilans uspeha														
Neto kamatni prihod	3.941.120	3.407.949	1.317.847	1.201.771	496.000	491.792	446.785	544.905	236.559	281.907	(233.336)	(109.732)	6.204.975	5.818.591
Prihod od dividendi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	249	401	249	401
Neto rezultat od ulaganja po metodi udela	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prihod od izdavanja investicione imovine i ostale operativne r	-	-	2.488	2.054	-	-	8.445	28.169	-	-	2.323	9.365	13.256	39.588
Neto prihod od provizija i naknada	1.068.915	1.042.097	319.832	277.148	14.689	23.297	134.330	130.678	26.891	22.339	(178.502)	(119.094)	1.386.154	1.376.466
Neto rezultat trgovanja i svođenja na fer vrednost	131.531	101.821	39.833	30.449	10.800	10.528	10.191	10.271	223.357	192.539	97.980	59.264	513.691	404.872
Opšti administrativni troškovi	(4.172.072)	(3.782.307)	(668.020)	(593.439)	(107.206)	(77.059)	(226.621)	(225.125)	(118.248)	(104.716)	(65.646)	(68.624)	(5.357.813)	(4.851.270)
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijske imovine koja se ne meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(234.218)	(204.024)	137.986	(398.910)	66.856	2.757	203.537	65.204	(0)	(287)	(43.151)	(4.418)	131.010	(539.678)
Ostvareni dobiti/gubici od finansijskih institucija koji se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobici/gubici po osnovu finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha, neto	4.563	1.487	42.533	-	-	-	-	-	-	-	11.541	15.874	58.636	17.361
Neto gubitak od umanjenja vrednosti na ulaganja i nefinansijskih institucija koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1.666)	(1.533)	1	(1)	(0)	-	(0)	(0)	-	-	(7.501)	47.854	(9.167)	46.320
Ostali operativni rezultat	31.641	(13.548)	(55.789)	5.200	(5.300)	(893)	4.375	(33.164)	(2.628)	(697)	(77.068)	(109.111)	(104.769)	(152.212)
Dobit pre poreza od redovnog poslovanja	769.812	551.944	1.136.710	524.271	475.839	450.423	581.042	520.939	365.930	391.084	(493.111)	(278.222)	2.836.222	2.160.439
Porez na dobit	(55.364)	(23.638)	(81.757)	(22.453)	(35.337)	(20.050)	(40.666)	(21.550)	(26.317)	(16.749)	35.463	12.050	(203.980)	(92.391)
Dobitak/gubitak za tekuću godinu	714.448	528.306	1.054.953	501.819	440.502	430.373	540.376	499.389	339.613	374.335	(457.649)	(266.173)	2.632.243	2.068.048
Neto rezultat koji pripada manjinskom interesu (nekontrolisajući)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(0)	-	(0)	-
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	714.448	528.306	1.054.953	501.819	440.502	430.373	540.376	499.389	339.613	374.335	(457.649)	(266.173)	2.632.243	2.068.048
A. Bilans stanja														
Operativni prihod	5.141.565	4.551.868	1.680.000	1.511.422	521.490	525.617	599.751	714.023	486.806	496.784	(311.287)	(159.796)	8.118.325	7.639.918
Operativni troškovi	(4.172.072)	(3.782.307)	(668.020)	(593.439)	(107.206)	(77.059)	(226.621)	(225.125)	(118.248)	(104.716)	(65.646)	(68.624)	(5.357.813)	(4.851.270)
Operativni rezultat	969.493	769.561	1.011.980	917.983	414.283	448.558	373.130	488.898	368.558	392.068	(376.933)	(228.420)	2.760.511	2.788.648
C. Ključni pokazatelji/parametri														
Racio troškova i prihoda	81,1%	83%	40%	39%	21%	15%	38%	32%	24%	21%	21%	43%	66%	63%
Racio kredita i depozita (neto)	89,9%	90%	150%	182%	138%	547%	649%	905%	0%	0%	4%	4%	108%	119%
Povrat na prosečno alocirani kapital	20%	18%	37%	22%	41%	46%	36%	29%	23%	24%	-5%	-3%	13%	12%

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

39. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	31.12.2017	31.12.2016
EUR	118,4727	123,4723
USD	99,1155	117,1353
CHF	101,2847	114,8473

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

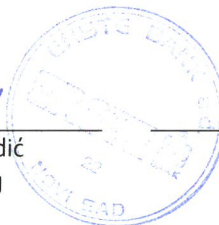
Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odбора

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odбора

13.2 Konsolidovani finansijski izveštaji i Godišnji izveštaj o poslovanju

U nastavku su dati godišnji konsolidovani finansijski izveštaji sa izveštajem revizora za dve poslednje godine i godišnji izveštaj o poslovanju za poslednju godinu.

**ERSTE BANK A.D. NOVI SAD
KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBAR 2016. GODINE**

SADRŽAJ

	STRANA
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Konsolidovani bilans uspeha za godinu završeni 31. decembra 2016. godine	3
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	4
Konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine	5
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	6
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	7 - 8
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	9 - 136
Godišnji izveštaj o poslovanju na konsolidovanoj osnovi za godinu završenu 31. decembra 2016. godine	1 - 51

Building a better
working world

Ernst & Young d.o.o. Beograd
Španskih boraca 3
11070 Beograd, Srbija

Tel: +381 11 2095 800
Fax: +381 11 2095 891
ey.com/rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja Erste bank a.d. Novi Sad i njenog zavisnog pravnog lica (u daljem tekstu: "Grupa"), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva Grupe za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Grupe je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocena rizika da li konsolidovani finansijski izveštaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled prevare ili greške. Vršeci procenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Grupe. Revizija takođe uključuje ocenu opravdanosti primene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Grupe na dan 31. decembra 2016. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Building a better
working world

Izveštaj o drugim pravnim i zakonskim zahtevima

Izvršili smo pregled godišnjeg izveštaja o poslovanju Grupe. Rukovodstvo Grupe je odgovorno za pripremanje godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa propisima Republike Srbije. Naša odgovornost je da ocenimo da li je godišnji izveštaj o poslovanju usklađen sa godišnjim konsolidovanim finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu. Naše procedure u vezi godišnjeg izveštaja o poslovanju su bile ograničene na procenjivanje da li su računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju usklađene sa godišnjim konsolidovanim finansijskim izveštajima i nisu uključivale pregled ostalih informacija uključenih u godišnji izveštaj o poslovanju koje proističu iz nerevidiranih finansijskih ili drugih evidencija. Po našem mišljenju, računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izveštaju o poslovanju su usklađene, po svim materijalno značajnim aspektima, sa konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe za godinu koja se završila 31. decembra 2016. godine.

Ostala pitanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za godinu završenu 31. decembra 2015. godine su revidirani od strane drugog revizora koji je izrazio nekvalifikovano mišljenje na ove finansijske izveštaje dana 23. marta 2016. godine.

U Beogradu, 17. mart 2017. godine

Stephen Fish
Ernst & Young d.o.o. Beograd

Jelena Čvorović
Ovlašćeni revizor

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

POZICIJA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		2016	2015
Prihodi od kamata	4	7.239.279	6.937.331
Rashodi od kamata	4	(1.317.933)	(1.584.729)
Neto prihod po osnovu kamata		5.921.346	5.352.602
Prihodi od naknada i provizija	5	2.187.934	2.297.202
Rashodi naknada i provizija	5	(703.912)	(626.231)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1.484.022	1.670.971
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	6	198.957	190.700
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	7	1.238	1.836
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	8	-	144
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	204.495	131.251
Ostali poslovni prihodi	10	272.254	275.291
Neto prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	11	24.620	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	11	(630.331)	(1.401.460)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		7.476.601	6.221.335
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	12	(1.870.076)	(1.716.300)
Troškovi amortizacije	13	(266.926)	(262.201)
Ostali rashodi	14	(3.129.899)	(3.022.514)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2.209.700	1.220.320
Porez na dobitak	15	(11.739)	(3.699)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	15	1.840	343
Gubitak po osnovu odloženih poreza	15	(90.186)	(25.390)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		2.109.615	1.191.574

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

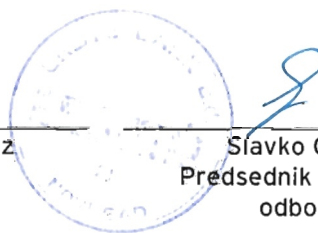
Novi Sad, 15. mart 2017. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Frank Michael Beitz
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

POZICIJA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		2016	2015
DOBITAK	30	2.098.441	1.191.045
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobici/(gubici)		(2.282)	16.861
Ostalo		-	9.622
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		78.298	157.876
Nerealizovani gubici/dobici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(474)	396
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		(11.673)	(23.741)
Ukupan ostali rezultat perioda		63.869	161.014
UKUPAN REZULTAT PERIODA		2.162.310	1.352.059

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

 <hr/> Stevan Čomić Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	 <hr/> Frank Michael Beitz Član Izvršnog odbora	 <hr/> Slavko Carić Predsednik Izvršnog odbora
--	---	--

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBAR 2016. GODINE

AKTIVA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		31.12.2016.	31.12.2015.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16	19.246.670	18.523.428
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjena trgovanju	17	13.048.357	8.363.472
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	18	7.182.702	3.446.272
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	19	8.635.103	7.008.412
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20	1.209.725	2.733.309
Kreditni i potraživanja od komitenata	21	96.463.262	79.043.876
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		118	118
Nematerijalna ulaganja	22	281.395	351.826
Nekretnine, postrojenja i oprema	22	817.267	741.139
Investicione nekretnine	22	232.417	238.508
Tekuća poreska sredstva		6.513	17.163
Odložena poreska sredstva	15d	61.745	161.764
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		56.695	443
Ostala sredstva	23	864.863	658.957
UKUPNO AKTIVA		148.106.832	121.288.687
PASIVA			
OBAVEZE			
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjene trgovanju	24	54.690	94.235
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	25	41.815.700	34.001.077
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	84.903.330	68.295.393
Subordinirane obaveze	27	1.764.606	1.824.946
Rezervisanja	28	690.714	551.405
Tekuće poreske obaveze		1.090	-
Ostale obaveze	29	622.694	440.944
UKUPNO OBAVEZE		129.852.823	105.208.000
Kapital	30		
Akcijski kapital		10.164.475	10.164.475
Dobitak		2.135.770	1.226.785
Rezerve		5.898.872	4.645.736
Učešća bez prava kontrole		54.892	43.691
UKUPNO KAPITAL		18.254.009	16.080.687
UKUPNO PASIVA		148.106.832	121.288.687

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

 <hr/> Stevan Čomić Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	 <hr/> Frank Michael Beitz Član Izvršnog odbora	 <hr/> Slavko Čarić Predsednik Izvršnog odbora
--	---	--

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno	(u hiljadama dinara)	
							Manjinski interest	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2015. godine	10.040.000	124.475	3.160.190	59.273	1.310.621	14.694.559	43.100	14.737.659
Aktuarski dobitak	-	-	-	16.861	-	16.861	62	16.923
Promena fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	134.531	-	134.531	-	134.531
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	1.191.045	1.191.045	529	1.191.574
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	1.300.999	9.622	(1.310.621)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	10.040.000	124.475	4.461.189	220.287	1.191.045	16.036.996	43.691	16.080.687
Početno stanje na dan 1. januara 2016. godine	10.040.000	124.475	4.461.189	220.287	1.191.045	16.036.996	43.691	16.080.687
Aktuarski dobitak	-	-	-	(2.468)	-	(2.468)	27	25.917
Promena fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	66.149	-	66.149	-	37.791
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	2.098.441	2.098.441	11.174	2.109.614
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	1.191.044	-	(1.191.044)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	10.040.000	124.475	5.652.233	283.968	2.098.441	18.199.118	54.892	18.254.009

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

 Frank Michael Beitz
 Član Izvršnog odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

	<i>(u hiljadama dinara)</i>	
	2016	2015
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	12.501.865	11.709.650
Prilivi od kamata	7.033.057	6.811.827
Prilivi od naknada	2.190.537	2.256.279
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	3.277.869	2.641.500
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	401	44
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	11.501.018	10.143.382
Odlivi po osnovu kamata	1.416.762	1.636.033
Odlivi po osnovu naknada	684.704	604.360
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	1.827.985	1.704.899
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	426.969	379.922
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	7.144.598	5.818.168
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	1.000.847	1.566.268
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	17.706.959	14.851.891
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	17.706.959	14.851.891
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	18.153.975	19.776.644
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	12.966.385	19.519.292
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	5.187.590	257.352
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	553.831	-
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	-	3.358.485
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	553.831	-
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	3.358.485

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

	(u hiljadama dinara)	
	2016	2015
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	4.915.704	2.702.341
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	4.624.630	2.228.026
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1.977	305
Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	289.097	474.010
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	4.915.704	2.702.341
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	8.198.720	6.580.943
Prilivi po osnovu uzetih kredita	6.936.799	4.630.164
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	1.261.922	1.950.779
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.468.033	2.345.418
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	60.342	238.803
Odlivi po osnovu uzetih kredita	406.955	192.613
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	1.000.736	1.914.002
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	6.730.687	4.235.525
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	38.407.544	33.142.484
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	36.038.731	34.967.785
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	2.368.813	-
NETO SMANJENJE GOTOVINE	-	1.825.301
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	8.726.264	10.417.751
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	6.676.853	10.846.093
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	6.471.513	10.712.279
GOTOVINA I GOTOVINSKI ELEMENTI NA KRAJU PERIODA	11.300.417	8.726.264

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Frank Michael Beitz
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Erste Bank a.d., Novi Sad (u daljem tekstu „Banka“) osnovana je 25. decembra 1989. godine pod nazivom Novosadska banka a.d., Novi Sad, koja je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste Bank Group-e.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. jula 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-Leasing d.o.o. Beograd, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S-Rent d.o.o. Beograd.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Group-e.

Priloženi finansijski izveštaji i napomene uz finansijske izveštaje predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Banka je matično pravno lice Grupe i kao takva je u obavezi da u skladu sa zahtevom Zakona o bankama pripremi konsolidovane finansijske izveštaje na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2016. godine. Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju i finansijske izveštaje S-Leasing d.o.o. Beograd, koji je 75% u vlasništvu Banke.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja br. 5. Banka u svom sastavu ima 6 poslovnih centara, 47 filijala, 9 ekspozitura i 5 šaltera.

Banka je na dan 31. decembra 2016. godine imala 1.021 zaposlenog (31. decembar 2015. godine: 1.027 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs.

S-Leasing d.o.o. Beograd je osnovan juna 2003. godine.

Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Agencije za privredne registre rešenjem broj BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Osnovna delatnost Društva je pružanje usluga finansijskog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu, ulica Milutina Milankovića 11a/4.

Matični broj Društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj 102941384.

Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2016. godine iznosi 41 (na dan 31. decembar 2015. godine 42).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Grupe (u daljem tekstu „finansijski izveštaji“) za 2016. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja („MSFI“) i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik Republike Srbije“ broj 71/2014 i 135/2014).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Banka, kao matično pravno lice Grupe, je sastavila i prezentovala i poseban set pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, koje su vrednovane po tržišnoj vrednosti.

Iznosi u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

Konsolidovani finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Grupa nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Grupa je u sastavljanju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

2.2. Osnove za konsolidaciju

Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju finansijske izveštaje Banke i društva nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola postoji ako Banka ima moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama društva tako da ostvari koristi od njegovih aktivnosti. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Rezultat zavisnog društva koje je stečeno u toku godine uključuje se u konsolidovani Bilans uspeha od efektivnog datuma sticanja. Finansijski izveštaji zavisnog društva po potrebi se usklađuju na način da se njihove računovodstvene politike usaglase s onima koje koristi Banka kao matična kompanija u okviru Grupe. Sve transakcije, sva stanja, svi prihodi i rashodi unutar Grupe eliminišu se konsolidacijom. Manjinski interes predstavlja udeo u dobitku ili gubitku te kapitalu zavisnog društva kojem Banka nije direktni ni indirektni vlasnik. Manjinski interes prikazan je posebno u Bilansu uspeha Grupe te unutar kapitala u Bilansu stanja Grupe, odvojeno od kapitala Banke.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Poslovna spajanja

Banka na dan 31. decembra 2016. godine poseduje 75% vlasništva S-Leasing-a. Na dan sticanja učešća, ukupna aktiva S-Leasing-a iznosila je 3.092.233 hiljade dinara, ukupan akcijski kapital iznosio je 60.455 hiljada dinara dok je gubitak iznosio 113.284 hiljada dinara. Na dan 31. decembra 2016. godine ukupna aktiva S-Leasing-a iznosi 5.528.888 hiljada dinara, ukupan akcijski kapital iznosio je 67.500 hiljada dinara dok dobitak iznosi 151.713 hiljada dinara.

Poslovno spajanje koje uključuje entitete ili poslovanje pod zajedničkom kontrolom je poslovna kombinacija u kojoj su navedeni entiteti pod zajedničkom kontrolom od strane istog entiteta, pre ili nakon poslovnog spajanja, i ta kontrola nije prenosiva. Kako se MSFI 3 ne primenjuje na poslovna spajanja društava pod zajedničkom kontrolom, Grupa je, u skladu s MRS-om 8, usvojila računovodstvenu politiku u kojoj se takve transakcije evidentiraju po metodi udruživanja interesa.

Primena metode je sledeća:

- Imovina i obaveze entiteta koji se spajaju prikazuje se po knjigovodstvenoj vrednosti kako je prikazano u prethodnim izveštajima krajnjeg matičnog društva Grupe;
- Nema nove procene fer vrednosti ili priznavanja nove imovine ili obaveza. Jedina usklađivanja se sprovode radi usklađivanja računovodstvenih politika;
- Nije priznat goodwill kao rezultat spajanja;
- Razlika između plaćenog iznosa/prenosa i „stečenog“ kapitala prikazana je u kapitalu;
- Bilans uspeha reflektuje rezultat svih društava za celu poslovnu godinu, ukoliko je spajanje nastalo početkom godine te nije materijalno značajno odstupanje;
- Usporedni podaci se ne prepravljaju.

2.4. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Grupe i komitenta.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i kamatonosne finansijske instrumente raspoložive za prodaju, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budućí kreditni gubici.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Grupa ostvaruje prihode od naknada i provizija koji proizilaze iz širokog spektra usluga koje pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

/iii/ Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju kada se ustanovi pravo Grupe na priliv po osnovu dividendi.

2.6. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Grupe odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Grupa posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan Bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija Bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret Bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u Bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan Bilansa stanja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u Bilansu stanja Grupe, od momenta kada se Grupa ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na „regularan način“ priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Grupa odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u Bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Grupe vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika.

Grupa je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti i potraživanja i investicije raspoložive za prodaju.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

2.7.1. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha

Ova kategorija uključuje dve potkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona sredstva koja su označena po fer vrednosti kroz Bilans uspeha prilikom početnog priznavanja.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju u Bilansu stanja po fer vrednosti.

Grupa takođe ima derivate koji su klasifikovani po fer vrednosti kroz Bilans uspeha.

Rukovodstvo nije prilikom inicijalnog priznavanja klasifikovalo finansijska sredstva u potkategoriju sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti preko Bilansa uspeha.

Hartije od vrednosti kojima se trguje obuhvataju obveznice i državne zapise Republike Srbije.

Svi dobiti i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u Bilansu uspeha.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti

2.7.2. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su finansijska sredstva sa fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja mogu da se utvrde i sa fiksnim dospećem, za koje Grupa ima pozitivnu nameru i sposobnosti da ih drži do dospeća, a koja ne ispunjavaju definiciju kredita i potraživanja.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda diskontovanja efektivnom kamatnom stopom, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovinu u toku perioda dospeća.

Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se priznaju u korist Bilansa uspeha tokom perioda trajanja instrumenta.

Grupa vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja i iskazuje se u Bilansu uspeha kao rashod indirektnih otpisa plasmana.

Ukoliko, u narednoj godini, dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist Bilansa uspeha. Smanjenje ispravke vrednosti neće rezultirati knjigovodstvenom vrednosti iznad iznosa amortizacionog troška kao da sredstvo nije obezvređeno.

2.7.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata

Kredit i potraživanja od banaka i komitenata su sredstva koje Grupa nema nameru da proda u kratkom roku niti koje Grupe klasifikuje, nakon početnog vrednovanja, u finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha niti finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Nakon početnog vrednovanja, kredit i plasmani bankama i komitentima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope umanjenoj za obezvređenje. Amortizovana vrednost se računa uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja i naknade i troškove koji su integralni deo efektivne kamatne stope. Amortizacija se uključuje u Prihode od kamata u Bilansu uspeha. Gubici od obezvređenja se priznaju u okviru Neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava u Bilansu uspeha.

Kredit u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na stranu valutu revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru datih kredita i depozita. Dobici i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u Bilansu uspeha kao prihodi, odnosno rashodi kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Grupa izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Grupa prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Grupa angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Grupe, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Grupa morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u Bilansu uspeha.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike

U skladu sa internom politikom Grupe, na svaki izveštajni datum Grupa procenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Dokazi o obezvređenju uključuju indikacije da se jedan dužnik ili grupa dužnika suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama usled pogoršanja poslovnog i/ili makroekonomskog okruženja, docnije pri servisiranju kamate ili glavnice, verovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije na osnovu čega se inicira utvrđivanje da li je došlo do merljivog smanjenja budućih tokova gotovine. Inicijalno, Grupa utvrđuje postojanje obezvređenja na grupnoj (portfolio) bazi, pre nego što se identifikuje pogoršanje kreditne sposobnosti klijenta (npr. povećanje broja dana docnije).

Prilikom procene obezvređenja kredita i plasmana bankama i komitentima vrednovanih po amortizovanoj nabavnoj vrednosti u slučaju da se identifikuju pogoršanja kreditne sposobnosti klijenta, Grupa vrši individualnu procenu da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju za svako finansijsko sredstvo koje je individualno značajno, kao i grupnu procenu za finansijska sredstva koja nisu individualno značajna.

Ukoliko Grupa utvrdi da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju za finansijska sredstva za koja je vršena individualna procena Grupa svrstava takva sredstva u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i vrši grupnu (portfolio) procenu obezvređenja. Sredstva za koja se vrši individualna procena obezvređenja i za koja se priznaje gubitak po osnovu obezvređenja nisu uključena u grupnu procenu obezvređenja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike

Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrednosti, iznos gubitka na individualnoj osnovi se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Ukoliko kredit ima varijabilnu kamatnu stopu, koristi se tekuća efektivna kamatna stopa.

Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva koje je obezbeđeno kolateralom, pored redovnih priliva iz poslovnih aktivnosti, reflektuje i tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja.

U svrhe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu internog sistema klasifikacije koji Grupa koristi uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su finansijsko stanje klijenta, vrsta plasmana, segmenta kome klijent Grupe pripada, postojanje dospelih potraživanja, broj dana u kašnjenju dospelih potraživanja kao i ostale relevantne faktore.

Budući tokovi gotovine koji se odnose na grupu finansijskih sredstava koji su predmet grupne procene obezvređenja se procenjuju na osnovu stručnog mišljenja potkrepljenog istorijskim iskustvima o gubicima po osnovu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Istorijska iskustva se koriguju na osnovu dostupnih tekućih podataka kako bi se odrazili efekti tekućih uslova koji nisu imali uticaja na godine na kojima se zasniva istorijsko iskustvo, kao i da bi se uklonili efekti uslova koji su bili specifični za prethodne istorijski period, a ne postoje u periodu za koji se sastavlja Bilans stanja.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu budućih tokova gotovine se prate i koriguju na godišnjoj osnovi kako bi oslikale stvarnu procenu kreditnog rizika i smanjile razlike između procenjenih i ostvarenih iznosa po osnovu gubitka.

Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti, evidentiraju se u Bilansu uspeha kao neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. Finansijsko sredstvo se smatra nenaplativim ukoliko Grupa nema razumnih očekivanja o naplati. Indikatori verovatne nenaplativosti su: kašnjenje klijenta u izmirivanju obaveze, pokretanje postupka stečaja ili likvidacije, brisanje iz Registra privrednih društava, klijent ne priznaje potraživanja prilikom usklađivanja potraživanja.

Otpis potraživanja se vrši samo kada se iscrpe svi raspoloživi izvori naplate (npr. završen stečajni postupak, završen je sudski postupak, realizovani su svi raspoloživi kolaterali, urađena je unakrsna provera lične imovine klijenata). Krediti i sa njima povezana ispravka vrednosti se u potpunosti isknjižavaju (otpisuju) kada se finansijsko sredstvo smatra nenaplativim. Otpis potraživanja se radi ili na teret ispravke vrednosti ili direktno na teret rashoda. Otpis nenaplativih potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Grupe ili Izvršnog odbora Grupe kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Ukoliko, tokom narednog perioda, dođe do smanjenja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog događaja koji se odigrao nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje korigovanjem računa ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u Bilansu uspeha kao prihod od ukidanja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. Smanjenje ispravke vrednosti neće rezultirati knjigovodstvenom vrednosti finansijskog sredstva iznad iznosa amortizacionog troška kao da to sredstvo nije obezvređeno.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.4. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da Grupa učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Grupa kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

2.7.5. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodate, ili založene kod Narodne banke Srbije kao obezbeđenje u cilju dobijanja kredita za likvidnost, usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao „hartije od vrednosti raspoložive za prodaju“. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obuhvataju instrumente kapitala drugih pravnih lica i dužničke hartije od vrednosti.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru ostalog ukupnog rezultata, dok se hartija od vrednosti ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrednosti nije obezvređena. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe ili kada im se umanjí vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate su u okviru ostalog ukupnog rezultata.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i za koje su ostali metodi razumnog procenjivanja neodgovarajući, izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazuju se po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Dividende stečene tokom držanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju su uključene u ostale poslovne prihode i učešća u kapitalu kada je nastalo pravo na priliv po osnovu dividendi.

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, Grupa na dan Bilansa stanja vrši procenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvređeno. U slučaju učešća u kapitalu drugih pravnih lica klasifikovanih kao raspoloživih za prodaju, u objektivne dokaze se svrstavaju značajan ili prolongiran pad fer vrednosti ulaganja ispod nabavne vrednosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.5. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (nastavak)

Kada postoje dokazi o obezvređenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cene i tekuće fer vrednosti, umanjen za bilo koji gubitak usled obezvređenja tog ulaganja, koje je prethodno priznato na teret Bilansa uspeha, se uklanja iz kapitala i priznaje se na teret Bilansa uspeha. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko Bilansa uspeha, već se povećanje fer vrednosti, nakon priznatog obezvređenja, priznaje direktno u korist kapitala.

Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu, koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi, se procenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret Bilansa uspeha i ne ukidaju do prestanka priznavanja sredstava.

U slučaju dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju, obezvređenje se procenjuje na osnovu istih kriterijuma kao i za finansijska sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti. Ukoliko se, u narednoj godini, fer vrednost dužničkog instrumenta poveća i ukoliko se taj rast može objektivno povezati sa događajem koji se desio nakon što je gubitak usled obezvređenja priznat na teret Bilansa uspeha, gubitak usled obezvređenja se ukida u korist Bilansa uspeha.

2.7.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Grupa ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Grupa nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.8. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u Bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.9. Potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012 43/2013,113/2013, 135/2014, 25/2015,38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016).

Obračun rezerve za procenjene gubitke se vrši u cilju pokrivanja procenjenih gubitaka po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki. Obračun rezerve za procenjene gubitke je zasnovan i u potpunosti u saglasnosti sa kriterijumima i pravilima definisanim Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restruktuirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se primenom sledećih procenata na bilansna potraživanja i vanbilansne stavke koje se klasifikuju: A (0%), B (2%), V (15%), G (30%) i D (100%).

Kako bi se obračunala potrebna rezerva za procenjene gubitke, Grupa procenjene rezerve za gubitke po Odluci Narodne banke Srbije umanjuje za ispravku vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama iskazane na teret rashoda u Bilansu uspeha. Sve pozitivne razlike će predstavljati potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama i biti odbitna stavka od kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

2.10. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Grupe i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.11. Poslovi kupovine i ponovne prodaje hartija od vrednosti ("reverzni repo" poslovi)

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u Bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u Bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

2.12. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	do 10 godina
Ostala nematerijalna ulaganja	4 godine

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret Bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.13. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine**

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Grupa u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete Bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Grupa poseduje nekretnine kao investicije u cilju ostvarenja prihoda po osnovu zakupnina i porasta vrednosti nekretnina na tržištu. Investicione nekretnine iskazane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	40 godina
Kompjuterska oprema	4 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist Bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.14. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativni iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.15. Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava.

(a) Finansijski lizing - Grupa kao zakupac

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Grupu prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, se kapitalizuje na početku lizinga po nižoj od fer vrednosti predmeta lizinga ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Ukoliko nije izvesno da će Grupa do kraja trajanja lizinga steći vlasništvo nad predmetom lizinga, taj predmet se u potpunosti amortizuje tokom trajanja lizinga ili njegovog korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret Bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

(b) Finansijski lizing - Grupa kao zakupodavac

Sredstva data u finansijski lizing priznaju se u Bilansu stanja i prikazuju se u iznosu koji je jednak neto ulaganju u lizing. Rizici svojstveni vlasništvu se prenose tako da se potraživanja za lizing rate smatraju otplatom glavnice. Prilikom inicijalnog priznavanja sredstva data u finansijski lizing se priznaju kao dugoročni finansijski plasmani jednaki visini nabavne vrednosti predmeta lizinga uvećani za buduću kamatu. Bruto ulaganje u lizing predstavlja ukupan iznos minimalnih lizing rata i bilo koje ne zagarantovane preostale vrednosti koja pripada davaocu lizinga. Neto ulaganja u lizing predstavljaju bruto ulaganja u lizing, umanjena za nezarađeni finansijski prihod.

(c) Operativni lizing - Grupa kao zakupac

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u Bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.16. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva**

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Grupa ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova tekućoj godine odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom period. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Grupa ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

2.17. Naknade zaposlenima**(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje - Definisani planovi doprinosa**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Grupa nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada - Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Grupa ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Grupi u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate - u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Grupa je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Grupi. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Grupi ostvarene mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobiti i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u Bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobiti i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.17. Naknade zaposlenima (nastavak)

(c) *Kratkoročna, plaćena odsustva*

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju ne akumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

2.18. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanju Grupa odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaoca garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Grupe koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u Bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist Bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

2.19. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porezi

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Grupa tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Grupe.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza, odnosno do 30. juna naredne godine.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema Bilansu stanja na sve privremene razlike na dan Bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.20. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Grupe, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku izveštajnog perioda.

Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD. 243088/2006 od 22. decembra 2006. godine Banka je registrovana kao zatvoreno akcionarsko društvo, tako da nije obavezna da izračunava i obelodanjuje zaradu po akciji u skladu sa zahtevima MRS 33 „Zarada po akciji“.

2.21. Praćenje poslova po segmentima poslovanje

Rukovodstvo Grupe posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alocira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

2.22. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Grupa upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Grupe. Grupa po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

2.23. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja

A) Promene u računovodstvenim politikama i obelodanjivanjima

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koja su usvojena od strane Banke od 1. januara 2016. godine:

- **MRS 27: Pojedinačni finansijski izveštaji (izmena)**

Izmene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode od 1. januara 2016. godine. Izmenama i dopunama je dozvoljeno entitetima da koriste metod kapitala za priznavanje ulaganja u zavisna društva, zajedničke poduhvate i pridružena društva u njihovim pojedinačnim finansijskim izveštajima, što će pomoći određenim zakonodavstvima prelaz na MSFI za pojedinačne finansijske izveštaje, smanjujući troškove usaglašavanja, pri tom ne umanjujući obim informacija dostupnih investitorima. Menadžment Grupe je nije primenio promene ovog standarda na finansijsko izveštavanje.

- **MRS 1: Prezentacija finansijskih izveštaja**

Izmene MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja ohrabruju kompanije u primeni profesionalne procene u odlučivanju koje informacije će obelodaniti i kako da ih strukturiraju u svojim finansijskim izveštajima. Izmene stupaju na snagu za godišnje periode od 1. januara 2016. godine. Uže fokusirane izmenama se više pojašnjava MRS 1 nego što se menjaju postojeći zahtevi. Izmene se odnose na materijalnost, redosled napomena uz finansijske izveštaje, zbirove i njihovo raščlanjavanje, računovodstvene politike i prezentaciju stavki ostalog ukupnog rezultata (OCI) koji proizilazi iz ulaganja po metodi učešća. Menadžment Grupe nije primenio promene ovog standarda na finansijsko izveštavanje.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.23. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 38 Nematerijalna ulaganja (izmena):
Pojašnjenje prihvatljivih metoda obračuna amortizacije**

Izmena stupa na snagu za periode koji počinju 1. januara 2016. godine. Izmena daje dodatne smernice o tome kako treba da se obračunava amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja. Izmena pojašnjava principe MRS 16 i MRS 38 prema kojima prihodi odražavaju ekonomske koristi koje se generišu poslovanjem (čiji je imovina deo), a ne ekonomske koristi koji se uživaju korišćenjem imovine. Kao rezultat, odnos generisanih prihoda i ukupnih prihoda za koje se očekuje da će biti generisani ne može se koristiti pri amortizaciji nekretnina, postrojenja i opreme te se može koristiti samo u vrlo ograničenim okolnostima pri amortizaciji nematerijalnih ulaganja. Menadžment Grupe nije primenio promene ovog standarda na finansijsko izveštavanje.

- **Izmene i dopune MSFI 11: Ulaganje u zajedničke aranžmane (izmena):**

Ove izmene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. godine ili nakon toga. MSFI 11 se odnosi na računovodstveni tretman učešća u zajedničkim poduhvatima i zajedničkim operacijama. Izmene daju nove smernice o tome kako računovodstveno tretirati sticanje učešća u zajedničkoj operaciji koja čini poslovanje u skladu sa MSFI, i utvrđuje adekvatan računovodstveni tretman takvih sticanja. Grupa nema transakcije koje su u obuhvatu ovih izmena.

- **Izmene i dopune MRS-a 19: Definisani planovi naknada: doprinosi zaposlenih**

Izmene su stupile na snagu za periode koji su počeli 1. februara 2015. godine. Izmene se odnose na doprinose od zaposlenih ili trećih lica prilikom priznavanja definisanih planova naknada. Svrha izmena je pojednostavljenje priznavanja ovih doprinosa koji su nezavisni od broja godina službe zaposlenog, na primer, doprinosi zaposlenih se obračunavaju kao fiksni procenat zarade. Grupa nema definisane planova naknada koji su u obuhvatu ovih izmena.

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2010 - 2012**, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. februara 2015. godine. Nijedna od ovih dopuna nema uticaja na finansijske izveštaje Grupe:
 - **MSFI 2 Plaćanje akcijama:** Ovo poboljšanje menja definiciju 'uslova sticanja' i 'tržišnih uslova' i dodaje definicije za 'stanje učinka' i 'uslov usluga' (koji su prethodno bili deo definicije 'uslova sticanja').
 - **MSFI 3 Poslovne kombinacije:** Ovo poboljšanje pojašnjava da se kontigent razmatranja u poslovima sticanja koji nije klasifikovan kao kapital naknadno vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha bez obzira da li spada u okvir MSFI 9 Finansijski instrumenti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.23. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

- **MSFI 8 Segmenti poslovanja:** Ovo poboljšanje zahteva da entitet obelodani procene rukovodstva u primeni kriterijuma za objedinjavanje u segmentima poslovanja i pojašnjava da će entitet obezbediti samo usaglašavanje ukupnih sredstava po segmentima sa sredstvima entiteta ako se o sredstvima segmenta redovno izveštava.
 - **MSFI 13 Merenje fer vrednosti:** Ovo poboljšanje u Osnovama za zaključivanje MSFI 13 pojašnjava da izdavanje MSFI13 i dopuna MSFI 9 i MRS 39 nije ukinulo mogućnost merenja kratkoročnih potraživanja i obaveza bez navedene kamatne stope po njihovim fakturnim vrednostima bez diskontovanja ako je efekat diskontovanja nematerijalan.
 - **MRS 16 Postrojenja nekretnine i oprema:** Dopuna pojašnjava da kada je stavka nekretnina, postrojenja i opreme revalorizovana, bruto nabavna vrednost se prilagođava na način koji je konzistentan sa revalorizacijom sadašnje vrednosti.
 - **MRS 24 Obelodanjivanje povezanih strana:** Dopuna pojašnjava da je entitet koji pruža usluge ključnog rukovođenja izveštajnom entitetu ili matičnom društvu izveštajnog entiteta je, u tom slučaju, povezana strana izveštajnog entiteta.
 - **MRS 38 Nematerijalna imovina:** Dopuna pojašnjava da kada je nematerijalna imovina revalorizovana bruto sadašnja vrednost je prilagođena na način koji je konzistentan sa revalorizacijom sadašnje vrednosti.
- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2012 - 2014**, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2016. godine. Nijedna od ovih dopuna nema uticaja na finansijske izveštaje Grupe.
 - **MSFI 5 Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja:** Promena pojašnjava da promena jednog metoda raspolaganja drugima (putem prodaje ili distribucije vlasnicima) ne treba da se smatra novim planom otuđenja, već nastavkom originalnog plana. Stoga, ne postoji prekid u primeni zahteva MSFI 5. Promena takođe pojašnjava da promena metoda otuđenja ne menja datum klasifikacije.
 - **MSFI 7 Finansijski Instrumenti: Obelodanjivanja:** Promena pojašnjava da ugovor o servisiranju koji uključuje naknadu može predstavljati nastavak učešća u finansijskom sredstvu. Takođe, promena pojašnjava da MSFI 7 obelodanjivanja koja se odnose na prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza nisu obavezna u sažetom periodičnom finansijskom izveštaju.
 - **MRS 19 Primanja zaposlenih:** Promena pojašnjava da se dubina tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica određuje na osnovu valute u kojoj su obaveze denominirane, pre nego na osnovu zemlje u kojoj su obaveze locirane. Kada ne postoji duboko tržište za visokokvalitetne korporativne obveznice u toj valuti, moraju se koristiti državne obveznice.
 - **MRS 34 Periodično finansijsko izveštavanje:** Promena pojašnjava da zahtevana periodična obelodanjivanja moraju biti ili u periodičnim finansijskim izveštajima ili inkorporirana povezivanjem između periodičnih finansijskih izveštaja i gde god su uključena u okviru širih periodičnih finansijskih izveštaja (npr., u komentaru rukovodstva ili izveštaju o rizicima). Odbor specificira da ostale informacije u okviru periodičnih finansijskih izveštaja moraju biti dostupne korisnicima pod istim uslovima kao periodični finansijski izveštaji i u isto vreme. Ukoliko korisnici nemaju pristup ostalim informacijama na ovaj način, onda periodični finansijski izveštaj nije kompletan.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.23. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

• Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 Finansijski Instrumenti: Klasifikacija i Merenje

Jula 2014. IASB je izdao IFRS 9 Finansijski instrumenti, standard koji će zameniti IAS 39 za godišnje periode od 1. januara 2018. godine, pri čemu je dozvoljeno ranije usvajanje. 2016. godine Banka je uspostavila tim za implementaciju („Tim“) sa članovima iz timova rizika, finansija i operacija radi pripreme sprovođenja IFRS 9 („Projekat“). Sponzor projekta je član Izvršnog odbora zadužen za rizike i finansije, koji redovno podnosi izveštaj Nadzornom odboru Banke, a projektom se upravlja u okviru transformacije Banke. Tim Banke za C&M definisao je proces provere FV/AC pri početnom priznavanju kredita kao i naknadne izmene (modifikacije) kredita i sve promene i usklađivanje Osnovnog sistema banke potrebne za podršku procesu će se sprovesti tokom 2017. godine. Što se tiče obezvređenja finansijskih sredstava, Banka, paralelno sa razvojem parametara, radi na metodologiji, procesima i tehničkom rešenju za definisanje nivoa i obračuna rezervi u skladu s novim standardom.

Klasifikacija i merenje

Iz perspektive klasifikacije i merenja novi standard će zahtevati da se sva finansijska sredstva, osim instrumenata kapitala i derivata, procenjuju na osnovu kombinacije poslovnog modela subjekta za upravljanje sredstvima i karakteristika ugovorenih novčanih tokova instrumenata. Kategorije merenja po IAS 39 zameniće se: fer vrednošću preko bilansa uspeha (FVPL), fer vrednošću preko ostalog sveobuhvatnog rezultata (FVOCI) i amortizovanom vrednošću. IFRS 9 će takođe omogućiti subjektima da i dalje neopozivo određuju instrumente koji se kvalifikuju za amortizovanu vrednost ili fer vrednost preko instrumenata OCI kao FVPL ukoliko se time eliminiše ili značajno umanjuje nedoslednost merenja ili priznavanja. Instrumenti kapitala koji se ne drže za trgovanje mogu se neopozivo označiti kao FVOCI bez naknadne reklasifikacije dobiti ili gubitaka u bilansu uspeha.

Obračun finansijskih obaveza u velikoj meri će biti isti kao zahtevi IAS 39 osim u odnosu na tretman dobiti i gubitaka koji proizilaze iz sopstvenog kreditnog rizika subjekta koji se odnosi na obaveze određene po FVPL. Ta kretanja će se prikazati u OCI bez naknadne reklasifikacije u bilansu uspeha osim ukoliko bi došlo do obračunskog nepodudaranja u bilansu uspeha.

Po završetku inicijalne procene Banka je zaključila:

- Očekuje se da će se krediti i potraživanja od banaka, krediti i potraživanja od klijenata, koji su klasifikovani kao krediti i potraživanja po IAS 39, meriti po amortizovanoj vrednosti po IFRS 9
- Očekuje se da će se finansijska sredstva i obaveze koji se drže za trgovanje i finansijska sredstva i obaveze označeni po FVPL i dalje meriti po FVPL
- Očekuje se da će se dužničke hartije od vrednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju po IAS 39 meriti po FVOCI. Očekuje se da će se dužničke hartije od vrednosti koje se drže do dospeća i dalje meriti po amortizovanoj vrednosti.

Obezvređenje finansijskih sredstava

IFRS 9 će takođe suštinski promeniti metodologiju obezvređenja gubitaka po kreditima. Standard će zameniti pristup ostvarenih gubitaka po IAS 39 pristupom predviđenih očekivanih kreditnih gubitaka (ECL). Biće potrebno da Banka evidentira rezervisanja za očekivane gubitke za sve kredite i druga dužnička finansijska sredstva koja se ne drže po FVPL zajedno sa ugovorima o potencijalnim kreditnim obavezama i finansijskim garancijama. Rezervisanja se zasnivaju na očekivanim kreditnim gubicima povezanim sa verovatnoćom neizmirenja obaveza u narednih dvanaest meseci osim ukoliko nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od nastanka, u kom slučaju se rezerva zasniva na verovatnoći neizmirenja obaveza do roka dospeća finansijskog sredstva.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.23. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

Banka je u procesu uspostavljanja politike, procesa i tehničkog rešenja za sprovođenje procene na kraju svakog izveštajnog perioda da li se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja pri čemu se uzima u obzir promena rizika neizmirenja obaveza koje se dešava tokom preostalog roka finansijskog instrumenta.

Da bi izračunala očekivane kreditne gubitke, Banka će procenjivati rizik neizmirenja obaveza koji nastupa kod finansijskog instrumenta do roka dospeća. Očekivani kreditni gubici se procenjuju na osnovu sadašnje vrednosti svih novčanih gubitaka tokom preostalog očekivanog roka finansijskog sredstva, tj. razlike između:

- Ugovorenih novčanih tokova koji se duguju Banci po ugovoru i
- Novčanih tokova koje banka očekuje da će primiti, diskontovanih po efektivnoj kamatnoj stopi kredita.

U poređenju sa IAS 39, Banka očekuje da će obračun obezvređenja po IFRS 9 biti volatilniji od obračuna po IAS 39 i da će dovesti do povećanja ukupnog nivoa sadašnjih ispravki vrednosti.

Banka će grupisati kredite u nivo 1, nivo 2, nivo 3 i POCI na osnovu primenjene metodologije obezvređenja:

- Nivo 1
 - finansijski instrumenti po početnom priznavanju izuzev instrumenata POCI ili
 - finansijski instrumenti koji ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika ili
 - finansijski instrumenti koji nisu obezvređeni kreditom bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- Nivo 2
Finansijski instrumenti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali bez obezvređenja kreditom na datum izveštaja.
- Nivo 3
Finansijski instrumenti koji su obezvređeni kreditom na datum izveštaja.
- POCI
Finansijski instrumenti koji su obezvređeni u trenutku početnog priznavanja (kupovina ili odobrenje).

Banka će evidentirati obezvređenje za dužničke hartije od vrednosti po FVOCI u zavisnosti od toga da li su klasifikovane kao nivo 1, 2, 3 ili POCI, kako je iznad objašnjeno. Međutim, očekivani kreditni gubici neće umanjiti knjigovodstvenu vrednost ovih finansijskih sredstava u izveštaju o finansijskoj poziciji, koja će ostati po fer vrednosti. Umesto toga, iznos jednak ispravki vrednosti koji bi nastao u slučaju merenja po amortizovanom trošku će se priznati u okviru ostale sveobuhvatne dobiti (OCI) kao akumulirani iznos obezvređenja, sa odgovarajućim obračunom u bilansu uspeha.

Nivo 1

Po IAS 39 Banka je evidentirala rezervu za ostvarene ali neutvrđene (IBNI) gubitke usled obezvređenja. Oni su projektovani tako da prikažu gubitke usled obezvređenja koji su ostvareni u portfoliju urednih plasmana, ali koji nisu utvrđeni. Po IFRS 9 obezvređenje finansijskih sredstava za koje se ne smatra da su pretrpela značajno povećanje kreditnog rizika meriće se na bazi ECL tokom 12 meseci. U skladu sa studijama o Finansijskom uticaju koje su urađene u saradnji s matičnom Grupom, ne očekuje se da će iznos očekivanih kreditnih gubitaka u nivou 1 biti veći od sadašnje rezerve IBNI.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.23. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

Nivo 2

IFRS 9 zahteva da se finansijska sredstva klasifikuju u nivo 2 kada se kreditni rizik znatno poveća od njihovog početnog priznavanja. Za ova sredstva rezervisanja za gubitke treba priznati na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u toku čitavog veka trajanja. Imajući u vidu da je ovo novi koncept u poređenju s IAS 39, to će dovesti do povećane rezerve obzirom da se većina tih sredstava ne smatra obezvređenim prema IAS 39. Da je novi standard primenjen sa 2016. godinom, ovo bi dovelo do znatnog povećanja ispravke vrednosti.

Procena značajnog povećanja rizika, tj. raspodela sredstva na nivo 1 ili 2, zasniva se na kvantitativnim (poređenje verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza u toku čitavog roka trajanja sredstava) i kvalitativnim kriterijumima (dana kašnjenja, ranih signala upozorenja, informacija o modifikacijama, rizičnih plasmana i prevara). Politika Banke je da evaluira dodatne dostupne izvore informacija koje mogu ukazivati o pokretačima budućih događaja.

Nivo 3

Finansijska sredstva će se uključiti u nivo 3 kada postoje objektivni dokazi da je kredit obezvređen. Kriterijumi tih objektivnih dokaza isti su kao po sadašnjoj objašnjenjnoj metodologiji IAS 39. U skladu s tim, Banka očekuje da ubuhvat ovoh nivoa u osnovi bude ista po oba standarda.

Finansijska sredstva u nivou 3 gde je Banka obračunavala obezvređenje po IAS 39 na pojedinačnoj osnovi i dalje će se obračunavati na isti način, ali „IFRS 9“ zahteva više od jednog scenarija i on će se ponderisati na osnovu verovatnoće umesto na osnovu pristupa najbolje procene.

Očekuje se da će finansijska sredstva u nivou 3 biti ista kao sredstva za koja se smatra da su obezvređena u skladu s IAS 39. Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za pojedinačno značajne klijente se izračunavaju na pojedinačnoj osnovi, a rezervisanja za očekivane kreditne gubitke zasnovana na pravilima se izračunavaju na izloženosti prema klijentima koji nisu pojedinačno značajni.

Predviđanje budućih događaja

Banka će koristiti informacije o budućim događajima prilikom procene značajnog povećanja kreditnog rizika i u merenje očekivanih kreditnih gubitaka. Banka će uzimati u obzir informacije kao što su makroekonomski faktori (npr. nezaposlenost, rast BDP, kamatne stope i cene stambenih prostora) i ekonomska predviđanja.

Banka će koristiti interne informacije internih ekonomskih eksperata, u kombinaciji s objavljenim eksternim informacijama države i privatnih usluga ekonomskog predviđanja.

Ograničenje tehnika procene

Modeli koje Banka primenjuje ne mogu uvek obuhvatiti sve karakteristike tržišta u jednoj tački u vremenu pošto se ne mogu rekalibrisati istim tempom kao promene tržišnih uslova. Očekuje se da će biti potrebna periodična usklađivanja dok se ne ažuriraju osnovni modeli. Banka će koristiti podatke koji su što aktuelniji, a usklađivanja će se vršiti u odnosu na značajne događaje koji se dešavaju pre datuma izveštaja. I dalje se razvija upravljanje tim usklađivanjima.

Upravljanje kapitalom

Banka je u procesu evaluacije kako će novi model očekivanih kreditnih gubitaka uticati na tekuću strukturu regulatornog kapitala, a dalje detaljne informacije će biti dostupne kada procena bude završena. Obim tog efekta će, između ostalog, zavisiti i od toga da li će se menjati pravila kapitala koja će odražavati IFRS 9 efekte ili uključivati prelazne odredbe za primenu efekata IFRS 9.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.23. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primenjivati na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtevi standarda će se takođe primenjivati na priznavanje i merenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posledica uobičajenih aktivnosti Banke (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahteva detaljna obelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procene. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja standarda će se primenjivati počev od ili posle 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Cilj je pojašnjenje namere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahteva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u delu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedićne identifikacije“, principal-agent problem (procena da li je Društvo principal ili agent), kao i primenu kontrolnog pristupa i licenciranja, obezbeđujući dodatne smernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbeđuju dodatne praktične savete za Banke koja će primenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 16 Lizing**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmeravanje i obelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izveštajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromenjeno. Rukovodstvo je u procesu utvrđivanja efekata koje će primena ovog standarda imati na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmene)**

Izmene i dopune ukazuje na poznato neslaganje između zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.23. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

- **MRS 12 Porez na dobit (Izmena): Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke**

Izmene su primenljive počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Cilj ovih izmena i dopuna je da pojasni obračun za odložena poreska sredstva za nerealizovane gubitke, kako bi se odgovorilo na različitu primenu MRS 12 u praksi. Konkretni problemi za koje postoje različita rešenja u praksi se odnose na slučajeve kada se javlja odbitna privremena razlika nakon pada fer vrednosti, zatim na nadoknadu sredstva višoj od njegove knjigovodstvene vrednosti, na verovatnu buduću oporezivu dobit i na kombinovanu procenu naspram pojedinačne procene. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MRS 7 Izveštaj o novčanim tokovima (Izmena): Obelodanjivanje**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Cilj ove izmene i dopune je da omogući korisnicima finansijskih izveštaja da procene promene u obavezama proizašlim iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene koje proizilaze kako iz novčanih, tako i iz nenovčanih promena. Dopuna definiše da je jedini način da se ispuni zahtev za obelodanjivanjem tabelarni prikaz početnog i krajnjeg stanja u bilansu stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene u novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja, promene koje proizilaze iz sticanja kontrole i prodaje udela ili učešća, efekat promene deviznog kursa, promena fer vrednosti i druge promena. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja akcijama (Izmena)**

Izmena i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda se odnose na zahteve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija akcijama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja akcijama sa karakteristikama neto poravnanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmene odredbi i uslova plaćanja akcijama, koje menjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini to transakcija plaćanja akcijama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (Izmene)**

Izmene i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmene i dopune navode da promena upotrebe nastaje kada imovine ispuni, ili prestane da ispunjava, definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promene upotrebe iste. Promena namere rukovodstva u vezi sa načinom korišćenja imovine ne pruža dokaze o promeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.23. Status novih i izmenjenih standarda i tumačenja (nastavak)

• **IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje**

Tumačenje je primenjivo za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a pre nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unapred plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode. Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 - 2016**, koji predstavlja skup izmena i dopuna postojećih MSFI. Izmene standarda su primenjive za periode počev od ili posle 1. januara 2017. godine, za MSFI 12 Obelodanjivanje interesa u drugim entitetima i za periode počev od ili posle 1. januara 2018. godine za MSFI 1 Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 1 Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja:** Dato poboljšanje briše kratkoročna izuzeća u vezi sa obelodanjivanjima o finansijskim instrumentima, primanja zaposlenih i investicionih entiteta, primenljivih kod prve primene standarda.
- **MRS 28 Investicije u pridružene entitete:** Izmene pojašnjavaju da primena fer vrednovanja kroz bilans uspeha investicije u pridružene entitete od strane organizacija ulagačkog kapitala, ili drugog kvalifikovanog entiteta, je dostupna za svaku investiciju u pridružene entitete na pojedinačnog investicionoj osnovi, nakon inicijalnog priznavanja.
- **MSFI 12 Obelodanjivanje interesa u drugim entitetima:** Izmene pojašnjavaju da zahtevi MSFI 12 kod obelodanjivanja, osim onih koji su prikazani u sumarnim finansijskim informacijama kod pridruženog entiteta, učešća u drugom entitetu ili zajedničkom poduhvatu, primenjuju za pridružene entitete, učešća u drugim entitetima ili zajedničkim poduhvatima koji su klasifikovani kao namenjeni za prodaju, namenjeni distribuciji ili za otuđenje u skladu sa MSFI 5.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Grupe korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u Bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Grupa procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena.

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti kredita, Grupa vrši pregled kreditnog portfolija u slučaju da se radi o rezervisanjima na grupnoj osnovi (bez obzira da li se nalaze u statusu neizmirenja obaveza ili ne) najmanje jednom mesečno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. Individualna procena ispravke vrednosti se radi u skladu sa promenama pretpostavki za obračun budućih novčanih tokova, a njihovo revidiranje najmanje jednom kvartalno.

U procesu utvrđivanja da li u Bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Grupa prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolija pre smanjenja koji se može identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliju.

Grupa vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan Bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(c) Obezvredenje investicija u zavisna društva

Grupa smatra investicije u zavisna društva raspoloživa za prodaju obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(d) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

Uticaj svake promene u navedenim pretpostavkama može imati značajan uticaj na finansijski položaj Grupe, kao i na rezultate njenog poslovanja.

(e) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan Bilansa stanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(f) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Grupa je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Grupa rutinski procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)
(g) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Grupe je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

(h) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene.

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Prihodi od kamata		
- Banke	150.880	312.974
- Javna preduzeća	163.358	220.191
- Druga preduzeća	2.311.482	1.794.345
- Preduzetnici	59.742	67.076
- Javni sektor	1.383.649	1.218.645
- Stanovništvo	3.064.138	3.220.631
- Strana lica	25.821	2.524
- Poljoprivrednici	27.110	30.576
- Drugi komitenti	53.099	70.369
Ukupno	7.239.279	6.937.331
Rashodi kamata		
- Banke	365.093	407.711
- Javna preduzeća	10.039	113.968
- Druga preduzeća	121.399	246.227
- Preduzetnici	2.281	2.383
- Javni sektor	110.244	37.034
- Stanovništvo	221.151	405.971
- Strana lica	386.929	244.440
- Drugi komitenti	100.797	126.995
Ukupno	1.317.933	1.584.729
Dobitak po osnovu kamata	5.921.346	5.352.602

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	2016	U RSD hiljada 2015
Prihodi od kamata		
gotovina i salda kod centralnih banaka	109.311	170.825
obveznice i ostale HOV sa fiksnim prihodom - koje se drže do dospeća	755.984	659.988
obveznice i ostale HOV sa fiksnim prihodom - raspoložive za prodaju	333.918	253.557
obveznice i ostale HOV sa fiksnim prihodom - sredstva kojima se trguje	248.708	262.424
plasmani i avansi klijentima	5.148.623	5.056.436
plasmani i avansi kreditnim institucijama	8.105	33.141
kamatonosni svop	11.584	-
drugi prihodi od kamata	432.262	336.114
Po osnovu depozita	-	182
Po osnovu ostalih plasmana	190.782	164.664
	7.239.279	6.937.331
Rashodi kamata		
subordinirane obaveze	68.529	71.075
depoziti banaka	328.515	175.262
depoziti centralnih banaka	2	1
depoziti klijenata	719.454	1.256.280
HOV raspoložive za prodaju	24.566	-
HOV koje se drže do dospeća	74.131	-
kamatonosni svop	9.945	-
Po osnovu kredita	92.223	81.814
Po osnovu ostalih obaveza	569	297
	1.317.933	1.584.729
Neto prihod po osnovu kamata	5.921.346	5.352.602

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	1.205.964	660.669
Kreditni poslovi	78.429	18.711
Depozitni poslovi	619.294	594597
Poslovi sa platnim karticama	53.922	55.973
Garancijski i drugi poslovi jemstva	123.984	132.700
Ostale naknade i provizije	106.341	834.552
Ukupno	2.187.934	2.297.202
Rashodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	433.193	65.412
Depozitni poslovi	4	5.874
Ostale naknade i provizije	270.715	554.945
Ukupno	703.912	626.231
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1.484.022	1.670.971

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA NAMENJENIH TRGOVANJU

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Prihodi po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Dobici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	77.744	11.341
Prihodi od promene fer vrednosti HOV i ostalih finansijskih sredstava	198.002	274.529
Prihodi od promene vrednosti derivata	302.740	248.373
Ukupno	578.486	534.243
Rashodi po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Gubici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	4.425	88.031
Rashodi od promene fer vrednosti HOV i ostalih finansijskih sredstava	186.597	95.925
Rashodi od promene vrednosti derivata	188.507	159.587
Ukupno	379.529	343.543
Dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	198.957	190.700

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	2.137	3.498
Ukupno	2.137	3.498
Rashodi po osnovu zaštite od rizika		
Rashodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	899	1.662
Ukupno	899	1.662
Dobitak po osnovu zaštite od rizika	1.238	1.836

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika je rezultat promene vrednosti plasmana koji su ugovoreni da prate rast cena na malo.

8. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Prihodi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		
Dobici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	-	144
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	144

Grupa u 2016. godini nije imala prodaju hartija od vrednosti (u 2015. godini ostvarena je dobit u iznosu od 144 hiljade dinara po osnovu prodaje hartija od vrednosti Montenegro berze raspoloživih za prodaju).

9. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Pozitivne kursne razlike	4.911.385	7.954.319
Negativne kursne razlike	(5.621.476)	(8.368.171)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	1.834.619	2.921.902
Negativni efekti ugovorene valutne klauzule	(920.033)	(2.376.799)
Neto rashodi od kursnih razlika	204.495	131.251

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

10. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Dobici po osnovu prodaje ostalih plasmana	-	3.717
Ostali prihodi operativnog poslovanja	88.977	76.679
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	20.290	44.184
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	48.475	4.286
Ostali prihodi	113.518	146.068
Prihodi od promene vrednosti finansijskih obaveza	717	-
Prihodi od promene vrednosti osnovih sredstava, investicionih nekretnina i nematerijalnih ulaganja	277	357
Ukupno	272.254	275.291

U okviru pozicije ostali prihodi obuhvaćen je prihod od 58.188 hiljada dinara koji je Grupa ostvarila prodajom nenaplativih potraživanja. Takođe, u okviru ostalih prihoda nalaze se i prihodi od prodaje objekata u ukupnom iznosu od 17.352 hiljada dinara, konkretno objekat Stara Pazova (osnovno sredstvo) i objekat Odžaci (naplata potraživanja u naturi).

11. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa bilansnih pozicija	9.984.342	7.776.199
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	2.824.067	1.476.674
Ukupno	12.808.409	9.252.873
Rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi od ukidanja indirektnih otpisa bilansnih pozicija	10.520.753	9.172.816
Rashodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	2.893.367	1.481.517
Ukupno	13.414.120	10.654.333
Gubitak po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(605.711)	(1.401.460)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

11. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (nastavak)

11a. Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin. organizacija (Napomena 20)	(320.576)	(533.824)
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 21)	(9.865.731)	(8.555.463)
- ostala sredstva (Napomena 23)	(61.261)	(83.528)
	(10.247.568)	(9.172.815)
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 28)	(2.893.367)	(1.481.517)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(13.140.935)	(10.654.332)
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin. organizacija (Napomena 20)	321.414	530.981
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 21)	9.288.485	7.132.516
- ostala sredstva (Napomena 23)	51.595	112.701
- Prihodi od naplaćene suspendovane kamate	-	-
	9.661.493	7.776.198
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 28)	2.824.067	1.476.674
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	12.485.560	9.252.872
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(655.375)	(1.401.460)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Troškovi neto zarada i naknada zarada	1.181.830	1.135.981
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	449.026	434.925
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regres	214.555	127.115
Ostali lični rashodi	24.665	18.279
Ukupno	1.870.076	1.716.300

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U RSD hiljada	
	2016	2015
Troškovi amortizacije:		
- osnovnih sredstava (Napomena 22)	108.153	85.575
- nematerijalnih ulaganja (Napomena 22)	158.772	176.626
Ukupno	266.925	262.201

14. OSTALI RASHODI

	2016	2015
Profesionalne usluge	992.665	934.129
Donacije i sponzorstva	40.568	42.182
Reklama i propaganda	243.067	262.047
PTT i telekomunikacione usluge	63.308	68.374
Premije osiguranja	358.832	332.984
Troškovi zakupa	402.725	422.389
Troškovi materijala	110.101	109.152
Troškovi poreza i doprinosa	87.166	82.806
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	277.201	240.209
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	723	535
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	261.154	253.378
Dnevnice i putni troškovi	84.306	75.831
Obuke i savetovanja	21.017	35.782
Ostalo	187.065	162.716
Ukupno	3.129.899	3.022.514

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
15. POREZ NA DOBITAK**(a) Komponente poreza na dobit**

Ukupan poreski (rashod)/prihod sastoji se od sledećih poreza:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Tekući porez na dobit	(11.739)	(3.699)
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	1.840	343
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	(90.186)	(25.390)
Ukupno	(100.085)	(28.746)

Iznos pretplaćenih obaveza po osnovu tekućeg poreza na dobit u iznosu od 1.116 hiljada dinara je iskorišćen za pokriće tekućeg poreza u 2016 godini.

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u Bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Dobit pre oporezivanja	2.209.701	1.220.320
Porez na dobit po stopi od 15%	331.456	183.047
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	17.725	20.848
Efekti korišćenja prenosivih poreskih gubitaka po osnovu kojih nisu bila priznata odložena poreska sredstva	-	-
Poreski krediti po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	(1.086)	(767)
Priznata odložena poreska sredstva po osnovu gubitaka iz ranijih godina	(136.213)	(35.992)
Poreski efekti ne oporezivih prihoda (kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS)	(203.433)	(165.761)
Ostalo	(93.145)	(26.523)
Ukupan poreski (rashod)/prihod iskazan u Bilansu uspeha	(84.696)	(25.148)
	3,83%	2,06%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

15. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

Efektivna poreska stopa

(c) Komponente odloženog poreza

	iznos privremene razlike	U RSD hiljada 31.12.2016. iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	71.139	10.671
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost - odložena poreska obaveza	(303.403)	(45.510)
odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina - odložena poreska sredstva	280.872	42.131
Odbitna privremena razlika po osnovu Rashod obezvređenja koji će biti priznati u PB narednih godina ukupno - odložena poreska sredstva	473	71
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove - odložena poreska sredstva	176.377	26.457
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	102.977	15.447
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije - odložena poreska sredstva	83.197	12.480
ukupno stanje na dan 31.12.2016	411.632	61.745
	iznos privremene razlike	iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava - odložena poreska sredstva	45.191	6.779
Odbitna privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(158.272)	(23.741)
odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	1.188.959	214.336
ukupno stanje na dan 31.12.2015	1.075.878	197.374

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
15. POREZ NA DOBITAK (nastavak)
(d) Promene na odloženim porezima

Na dan 31. decembra 2016. godine Grupa ima preneti poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, za koje nije priznala odložena poreska sredstva, u ukupnom iznosu od 25.542 hiljade dinara.

	2016	U RSD hiljada 2015
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 1. januar	161.764	210.553
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist Bilansa uspeha	(88.346)	(25.048)
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	(11.673)	(23.741)
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 31. decembar	61.745	161.764

(e) Prava na prenose neiskorišćenih poreskih kredita ističu u sledećim periodima

	iznos 31.12.2016	poslednja godina korišćenja	U RSD hiljada iznos 31.12.2015
po osnovu neiskorišćenog prenosivog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva po osnovu poreskog gubitka do 31.12.2013. godine	25.542	2.023	43.797
po osnovu poreskog gubitka nakon 01.01.2014. godine	-	-	485.676
	280.872	2.019	703.283

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Žiro račun	8.276.530	5.053.943
Gotovina u blagajni	1.441.409	1.268.082
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	4.000.000
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke	-	278
	9.717.939	10.322.303
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	1.124.746	991.254
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	8.403.985	7.209.871
	9.528.731	8.201.125
Stanje na dan 31. decembra	19.246.670	18.523.428

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“ broj 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015, koja propisuje da banke obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 0% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Grupa je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2016. godine do 17. januara 2017. godine iznosila je 6.023.858 hiljada dinara.

Prosečna kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve u toku 2016. godine iznosila je 1,75% na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, broj 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015, koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 20% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 13% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2016. godine do 17. januara 2017. godine iznosila je EUR 68.113 hiljada.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

17. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENA TRGOVANJU

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
- trezorski zapisi	196.192	728.000
- obveznice	3.669.730	1.108.290
- fer vrednost derivata namenjenih trgovanju	92.822	22.421
	3.958.744	1.858.711
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
- trezorski zapisi	1.964.904	1.438.362
- obveznice	7.065.377	4.986.893
- fer vrednost derivata namenjenih trgovanju	59.332	79.506
	9.089.613	6.504.761
Stanje na dan 31. decembra	13.048.357	8.363.472

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
18. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
- trezorski zapisi	237.537	198.273
- obveznice	2.015.011	1.951.803
- učešća u kapitalu	136.084	137.027
	2.388.632	2.287.103
U stranoj valuti		
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
- državni zapisi	4.879.783	1.245.699
- ostale HOV raspoložive za prodaju	34.943	32.918
	4.914.726	1.278.617
Ukupno hartije od vrednosti	7.303.358	3.565.720
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(120.656)	(119.448)
Stanje na dan 31. decembra	7.182.702	3.446.272

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Stanje na početku godine	119.448	117.092
Nove ispravke vrednosti	-	246
Ukidanje ispravke vrednosti	(288)	1.159
Kursne razlike	1.496	951
Stanje na dan 31. decembra	120.656	119.448

19. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća:		
- obveznice	8.635.103	7.008.412
Stanje na dan 31. decembra	8.635.103	7.008.412

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31.12.2016			31.12.2015			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
Opozivi depoziti i krediti	-	-	-	453.830	-	453.830	
Dati krediti	24.747	383	25.130	-	522	522	
Dati depoziti	8.008	-	8.008	44.204	-	44.204	
Ostali plasmani			-	8.548	407	8.955	
	32.755	383	33.138	506.582	929	507.511	
U stranoj valuti							
Devizni računi	458.769	-	458.769	1.420.557	-	1.420.557	
Dati krediti	78.566	209.531	288.097	-	509.481	509.481	
Dati depoziti	427.587	-	427.587	4.865	-	4.865	
Ostali plasmani	14.428	-	14.428	304.642	-	304.642	
	979.350	209.531	1.188.881	1.730.064	509.481	2.239.545	
Bruto krediti i potraživanja	1.012.105	209.914	1.222.019	2.236.646	510.410	2.747.056	
Minus: Ispravka vrednosti	-	-	(12.294)	-	-	(13.747)	
	-	-	(12.294)	-	-	(13.747)	
Stanje na dan 31. decembra	-	-	1.209.725	-	-	2.733.309	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)
(a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita

	31.12.2016			31.12.2015		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U RSD hiljada						
U dinarima						
Centralna banka	-	-	-	500.072	-	500.072
Banke u zemlji	-	-	-	-	449	449
Društva za osiguranje	-	175	175	-	116	116
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	-	71	71	-	121	121
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	24.785	99	24.884	-	243	243
Strane banke	8.008	-	8.008	6.510	-	6.510
	32.793	345	33.138	506.582	929	507.511
U stranoj valuti						
Banke u zemlji	175.722	-	175.722	-	-	-
Finansijski lizing	-	208.879	208.879	-	353.455	353.455
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	19.367	652	20.019	309.507	1.395	310.902
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	76.369	-	76.369	-	154.631	154.631
Strane banke	707.892	-	707.892	1.420.557	-	1.420.557
	979.350	209.531	1.188.881	1.730.064	509.481	2.239.545
Bruto krediti i potraživanja	1.012.143	209.876	1.222.019	2.236.646	510.410	2.747.056
Minus: Ispravka vrednosti	-	-	(12.294)	-	-	(13.747)
	-	-	(12.294)	-	-	(13.747)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	1.209.725	-	-	2.733.309

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)**b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija**

Ročnost dospeća plasmana bankama i drugim finansijskim organizacijama, prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine, je sledeća:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Bez utvrđenog roka dospeća	579.303	1.684.262
Do 30 dana	430.680	506.582
Od 1 do 3 meseca	2.160	-
Od 3 do 12 meseci	-	45.802
Preko 1 godine	209.876	510.410
	1.222.019	2.747.056

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Stanje na početku godine	13.747	18.033
Nove ispravke vrednosti	320.576	533.824
Ukidanje ispravke vrednosti	(321.414)	(530.981)
Otpis na teret ispravke vrednosti	-	(14)
Kursne razlike	(615)	(7.115)
Stanje na dan 31. decembra	12.294	13.747

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	31.12.2016			31.12.2015			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
Dati krediti	1.273.162	19.233.022	20.506.184	601.317	17.032.096	17.633.413	
Ostali plasmani	3.311.786	3.455.348	6.767.134	2.291.386	2.499.316	4.790.702	
	4.584.948	22.688.370	27.273.318	2.892.703	19.531.412	22.424.115	
U stranoj valuti							
Dati krediti	7.246.303	67.980.895	75.227.198	1.427.042	61.173.839	62.600.881	
Dati depoziti	101.322	-	101.322	96.537	-	96.537	
Ostali plasmani	171.877	524.225	696.102	203.395	1.631.129	1.834.524	
	7.519.502	68.505.120	76.024.622	1.726.974	62.804.968	64.531.942	
Bruto krediti i potraživanja	12.104.450	91.193.490	103.297.940	4.619.677	82.336.380	86.956.057	
Minus: Ispravka vrednosti							
- Pojedinačno procenjena	-	-	(3.056.826)	-	-	(4.677.714)	
- Kolektivno procenjena	-	-	(3.777.852)	-	-	(3.234.467)	
	-	-	(6.834.678)	-	-	(7.912.181)	
Stanje na dan 31. decembra	-	-	96.463.262	-	-	79.043.876	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita

U RSD hiljada

	31.12.2016			31.12.2015		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Delatnost holding kompanija	-	687	687	-	891	891
Javna preduzeća	104.478	271.415	375.893	5.888	4.129	10.017
Druga preduzeća	3.266.434	3.495.533	6.761.967	2.328.925	3.318.756	5.647.681
Preduzetnici	150.760	364.516	515.276	67.274	257.673	324.947
Javni sektor	676.856	624	677.480	927	853	1.780
Stanovništvo	255.533	18.524.635	18.780.168	331.857	15.825.340	16.157.197
Strana lica	342	-	342	199	-	199
Poljoprivrednici	34.902	7.827	42.729	15.533	19.854	35.387
Drugi komitenti	95.643	23.133	118.776	142.100	103.916	246.016
	4.584.948	22.688.370	27.273.318	2.892.703	19.531.412	22.424.115
U stranoj valuti						
Delatnost holding kompanija	520.947	121.590	642.537	50.162	311.709	361.871
Javna preduzeća	4.323	2.791.685	2.796.008	1	4.957.054	4.957.055
Druga preduzeća	6.536.719	44.787.539	51.324.258	1.281.414	38.712.731	39.994.145
Preduzetnici	41.952	388.782	430.734	11.137	459.371	470.508
Javni sektor	162.832	2.313.408	2.476.240	40.128	1.898.229	1.938.357
Stanovništvo	3.455	16.585.325	16.588.780	91	14.457.906	14.457.997
Strana lica	112.326	64.099	176.425	96.537	43.901	140.438
Poljoprivrednici	29.602	208.086	237.688	14.579	285.596	300.175
Drugi komitenti	107.346	1.244.606	1.351.952	232.925	1.678.471	1.911.396
	7.519.502	68.505.120	76.024.622	1.726.974	62.804.968	64.531.942
Bruto krediti i potraživanja	12.104.450	91.193.490	103.297.940	4.619.677	82.336.380	86.956.057
Minus: Ispravka vrednosti						
- Pojedinačno procenjena	-	-	(3.056.826)	-	-	(4.677.714)
- Kolektivno procenjena	-	-	(3.777.852)	-	-	(3.234.467)
	-	-	(6.834.678)	-	-	(7.912.181)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	96.463.262	-	-	79.043.876

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine, je sledeća:

	31.12.2016.	U RSD hiljada 31.12.2015.
Bez utvrđenog roka dospeća	546.786	245.398
Do 30 dana	221.699	192.591
Od 1 do 3 meseca	754.615	522.540
Od 3 do 12 meseci	10.581.350	3.659.148
Preko 1 godine	91.193.490	82.336.380
	103.297.940	86.956.057

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Stanje na početku godine	7.912.965	7.567.991
Nove ispravke vrednosti	9.865.731	8.555.462
Ukidanje ispravke vrednosti	(9.288.485)	(7.132.516)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(1.752.867)	(1.094.738)
Kursne razlike	97.334	15.982
Stanje na dan 31. decembra	6.834.678	7.912.181

c) Koncentracija datih kredita i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Delatnost holding kompanija	643.224	362.762
Trgovina	9.825.337	6.974.379
Prerađivačka industrija	15.575.366	13.771.660
Građevinarstvo	11.440.550	7.409.892
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	8.546.887	9.376.220
Usluge i turizam	12.681.838	10.839.354
Poljoprivreda i prehrambena industrija	2.314.694	2.115.325
Stanovništvo	35.433.052	30.659.134
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	1.222.019	2.752.929
Javni sektor	3.524.926	1.940.139
Strana pravna lica	112.663	96.694
Poljoprivrednici	280.417	335.563
Sektor drugih komitenata	1.972.977	2.276.106
Preduzetnici	946.009	792.956
	104.519.959	89.703.113

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
d) Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Minimalna plaćanja lizinga	6.120.111	4.565.630
Minus: potraživanja za nedospele kamate	(395.933)	(274.380)
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	5.724.178	4.291.250
Dospela preostala minimalnih plaćanja lizinga	15.954	16.845
Ostala potraživanja po osnovu posla finansijskog lizinga	49.559	39.660
	5.789.691	4.347.755
Minus razgraničeni prihodi od potraživanja po osnovu naknada za odobrenje finansijskog lizinga	(50.748)	(33.572)
	5.738.943	4.314.183
Minus: ispravka vrednosti		
- potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	(337.277)	(364.248)
- potraživanja za dospele kamate	(15.905)	(16.776)
- ostalih potraživanja po osnovu posla finansijskog lizinga	(49.123)	(39.519)
	(402.305)	(420.543)
	5.336.638	3.893.640

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
22. OSNOVNA SREDSTVA I NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U RSD hiljada						
	Zemljište i građevinski objekti	Oprema	Oprema uzeta u finansijski lizing	investicione nekretnine	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST							
Stanje na dan 01. januara 2015. godine	776.968	712.174	1.681	13.827	53	1.504.703	1.012.814
Povećanja	-	3.868	(1.681)	-	483.112	485.299	-
Prenosi	14.418	62.500	41.108	229.806	(483.165)	(135.333)	135.332
Otuđenja i rashodovanja	(13.299)	(50.428)	-	-	-	(63.727)	(11.465)
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	778.087	728.114	41.108	243.633	-	1.790.942	1.136.681
Povećanja	-	1.843	-	-	287.464	289.307	2.473
Prenosi	9.611	109.654	82.331	-	(287.464)	(85.868)	85.870
Otuđenja i rashodovanja	(43.989)	(11.701)	-	-	-	(55.690)	(144)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	743.709	827.910	123.439	243.633	-	1.938.691	1.224.880
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI							
Stanje na dan 1. januara 2015. godine	248.599	528.571	1.681	-	-	778.851	619.696
Amortizacija (Napomena 13)	19.157	60.628	663	5.125	-	85.573	176.626
Otuđenja i rashodovanja	(4.062)	(47.386)	(1.681)	-	-	(53.129)	(11.465)
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	263.694	541.813	663	5.125	-	811.295	784.857
Amortizacija (Napomena 13)	19.013	69.670	13.380	6.091	-	108.154	158.772
Otuđenja i rashodovanja	(20.412)	(10.030)	-	-	-	(30.442)	(144)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	262.295	601.453	14.043	11.216	-	889.007	943.485
Neotpisana vrednost na dan:							
- 31. decembra 2016. godine	481.414	226.457	109.396	232.417	-	1.049.684	281.395
- 31. decembra 2015. godine	514.392	186.301	40.445	238.508	-	979.647	351.826

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
22. OSNOVNA SREDSTVA I NEMATERIJALNA ULAGANJA (nastavak)

Grupa nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Usled nepotpunih katastarskih evidencija, Grupa nema izvode iz lista nepokretnosti za građevinske objekte neotpisane vrednosti od 40.155 hiljada dinara (31. decembar 2015. godine: 72.481 hiljadu dinara). Rukovodstvo Grupe je preduzelo sve neophodne mere radi pribavljanja izvoda iz lista nepokretnosti. Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembra 2016. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembra 2016. godine najvećim delom čine softveri i licence. Na osnovu procene rukovodstva Grupe ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena na dan 31. decembra 2016 godine.

23. OSTALA SREDSTVA

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
<i>Ostala potraživanja:</i>		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	36.233	32.925
- Potraživanja po osnovu prodaje	30.703	496
- Druga potraživanja iz redovnog poslovanja	101.073	139.308
- Potraživanja za obračunatu kamatu	-	42
- Dati avansi	22.139	7.437
- Potraživanja od zaposlenih	1.192	431
- Zalihe	59.850	131.409
- Ostala potraživanja	15.812	131.749
- Ostale investicije	110.845	29.169
<i>Aktivna vremenska razgraničenja:</i>	29.169	
- Razgraničeni rashodi kamata	1.453	-
- Ostala razgraničenja	534.854	359.681
	943.323	832.647
U stranoj valuti		
<i>Ostala potraživanja:</i>		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	18	58
- Potraživanja po osnovu prodaje	472	-
- Dati avansi	85.703	84.365
- Potraživanja od zaposlenih	1.247	1.216
- Ostala potraživanja	109.746	86.178
<i>Aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Ostala razgraničenja	34.576	51.680
	231.762	223.497
Bruto ostala sredstva	1.175.085	1.056.144
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(310.222)	(397.187)
Stanje na dan 31. decembar	864.863	658.957

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

23. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Stanje na početku godine	397.187	369.257
Nove ispravke vrednosti	61.261	83.528
Ukidanje ispravke vrednosti	(51.595)	(112.701)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(67.346)	-
Kursne razlike	(29.285)	57.103
Stanje na dan 31. decembar	310.222	397.187

24. FINANSIJSKE OBAVEZE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENE TRGOVANJU

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	11.556	25.396
	11.556	25.396
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	43.134	68.839
	43.134	68.839
Stanje na dan 31. decembra	54.690	94.235

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

U RSD hiljada

	31.12.2016			31.12.2015		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	8.883	-	8.883	202.377	-	202.377
Depoziti po osnovu datih kredita	-	247	247	1.751	-	1.751
Namenski depoziti	1.075	-	1.075	969	-	969
Ostali depoziti	3.750.530	390.000	4.140.530	2.839.864	771.570	3.611.434
Ukupno	3.760.488	390.247	4.150.735	3.044.961	771.570	3.816.531
U stranoj valuti						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	871.930	-	871.930	819.956	-	819.956
Depoziti po osnovu datih kredita	-	1.171.456	1.171.456	-	1.332.195	1.332.195
Namenski depoziti	18.214	3.704	21.918	60.927	3.648	64.575
Ostali depoziti	15.631.839	1.678.180	17.310.019	5.856.677	1.762.800	7.619.477
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	-	-	-	2.736.587	-	2.736.587
Primljeni krediti	1.733.826	16.498.194	18.232.020.	1.015.368	16.576.923	17.592.291
Ostale finansijske obaveze	57.622	-	57.622	19.465	-	19.465
Ukupno	18.313.431	19.351.534	37.664.965	10.508.980	19.675.566	30.184.546
Stanje na dan 31. decembra	22.073.919	19.741.781	41.815.700	13.553.941	20.447.136	34.001.077

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Centralna banka	3	1.404
Banke u zemlji	9.309.202	9.547.638
Društva za osiguranje	2.953.351	3.306.897
Penzijski fondovi	170.534	145.905
Finansijski lizing	1.629.846	654.794
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	1.579.820	1.823.891
Poverenički, investicioni i slični fondovi	14.672	14.881
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	8.448	8.786
Strane banke	<u>26.149.824</u>	<u>18.496.881</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>41.815.700</u>	<u>34.001.077</u>

Depoziti stranih banaka se najvećim delom odnose na depozit Erste Group Bank AG, Austria u iznosu od 19.116.720 hiljada dinara i depozit KFW Banke Frankfurt u iznosu od 1.111.472 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2016			31.12.2015			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	14.335.266	-	14.335.266	11.146.933	-	11.146.933	
Štedni depoziti:	648.934	483.830	1.132.764	633.783	490.220	1.124.003	
Depoziti po osnovu datih kredita	194.079	96.928	291.007	14.881	193.501	208.382	
Namenski depoziti	2.539.874	18.750	2.558.624	183.515	18.847	202.362	
Ostali depoziti	4.715.869	8.900	4.724.769	6.925.163	15.769	6.940.932	
Ukupno	22.434.022	608.408	23.042.430	18.904.275	718.337	19.622.612	
U stranoj valuti							
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>							
Transakcioni depoziti	23.793.190	-	23.793.190	16.209.701	-	16.209.701	
Štedni depoziti:	8.588.238	13.053.687	21.641.925	8.047.168	14.905.351	22.952.519	
Depoziti po osnovu datih kredita	477.827	2.253.017	2.730.844	409.179	2.109.870	2.519.049	
Namenski depoziti	767.393	344.020	1.111.413	1.736.797	363.706	2.100.503	
Ostali depoziti	533.112	25.895	559.007	682.002	966.489	1.648.491	
Primljeni krediti	-	11.712.960	11.712.960	-	2.853.165	2.853.165	
Ostale finansijske obaveze	311.561	-	311.561	389.353	-	389.353	
Ukupno	34.471.321	27.389.579	61.860.900	27.474.200	21.198.581	48.672.781	
Stanje na dan 31. decembra	56.905.343	27.997.987	84.903.330	46.378.475	21.916.918	68.295.393	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

26. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2016</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2015</u>
Holding kompanije	51.308	17.519
Javna preduzeća	965.665	2.272.964
Privredna društva	18.855.062	18.619.287
Javni sektor	2.152.296	2.988.419
Stanovništvo	40.394.298	36.207.139
Strana lica	13.464.139	2.635.578
Preduzetnici	1.814.183	1.254.309
Poljoprivrednici	471.626	282.785
Drugi komitenti	6.734.753	4.017.393
Stanje na dan 31. decembra	<u>84.903.330</u>	<u>68.295.393</u>

27. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<u>31.12.2016</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2015</u>
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	1.764.606	1.824.946
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.764.606</u>	<u>1.824.946</u>

Stanje obaveza po subordiniranim kreditima na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos kredita	Datum dospeća	Kamatna stopa	U RSD hiljada	
					<u>31.12.2016.</u>	<u>31.12.2015.</u>
Erste Group Bank AG, Austria	EUR	<u>15,000,000</u>	27.12.2021.	Euribor+3.65% pa	<u>1.763.890</u>	<u>1.824.392</u>
Ukupno		<u>15,000,000</u>			<u>1.763.890</u>	<u>1.824.392</u>

Subordinirane obaveze se odnose na kredit odobren od strane Erste GCIB Finance, Amsterdam dana 27. decembra 2011. godine, u iznosu od EUR 15.000.000 na period od 10 godina sa periodom mirovanja 5 godina i kamatnom stopom u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,65% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje u 21 jednakoj tromesečnoj rati od kojih prva dospeva nakon isteka perioda mirovanja od 5 godina.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

27. SUBORDINIRANE OBAVEZE (nastavak)

Subordinirane obaveze Grupa može da uključi u njen dopunski kapital (Napomena 33.10) samo do iznosa 50% osnovnog kapitala Grupe, nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Grupe. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 6. decembra 2011. godine, a na osnovu zahteva Banke od 7. oktobra 2011. godine.

Na osnovu Ugovora o prenosu i ustupanju dana 16. decembra 2015. godine izvršena je promena poverioca, te je novi poverilac Erste Group Bank AG, Austria. Svi ostali uslovi iz ugovora su ostali nepromenjeni.

28. REZERVISANJA

	<u>31.12.2016</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2015</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (a)	277.482	205.727
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (b):		
- naknade za odlazak u penziju	83.874	74.328
- jubilarne nagrade	106.232	120.832
Rezervisanja za sudske sporove (c)	172.445	126.600
Ostala dugoročna rezervisanja	<u>50.681</u>	<u>23.918</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>690.714</u>	<u>551.405</u>

- (a) Prema internoj politici Grupe, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive i obaveze za ne povučene kredite) vrše se po plasmanima Grupe gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveze padnu na teret Grupe.

Dokazi na osnovu kojih Grupa vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Grupa po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Grupe, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Grupe, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu, Grupa vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

- (b) Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara sa stanjem na dan Bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 4,1% koja se smatra adekvatnom stopom u skladu sa MRS 19 „Primanja zaposlenih” u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica, kao i detaljne tablice mortaliteta u Republici Srbiji od 2010. do 2012. godine. Pretpostavljena je stopa rasta plata od 1,1% godišnje, i stopa odlazaka iz Grupe do 5 godina pred penziju od 6,18%.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

28. REZERVISANJA (nastavak)

(c) Grupa je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Grupa tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Grupe očekuje negativan ishod.

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Stanje na početku godine	205.727	200.995
Rezervisanja u toku godine (Napomena 11a)	2.893.367	1.481.517
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 11a)	(2.824.067)	(1.476.674)
Ostale promene	2.455	(111)
	277.482	205.727
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	198.586	219.872
Troškovi kamate i troškovi tekućih usluga	22.403	25.472
Naknade isplaćene u toku godine	(31.326)	(17.946)
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu jubilarnih nagrada	983	(15.315)
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu otpremnina	2.442	(16.923)
Ostala dugoročna rezervisanja	5.000	3.427
	198.088	198.587
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	126.600	98.581
Rezervisanja u toku godine (Napomena 11a)	55.506	52.682
Iskorišćena rezervisanja	(9.661)	(24.663)
	172.445	126.600
Ostala dugoročna rezervisanja		
Stanje na početku godine	20.491	36.513
Rezervisanja u toku godine	35.084	2.879
Iskorišćena rezervisanja	(12.875)	(18.901)
	42.700	20.491
Stanje na dan 31. decembra	690.714	551.405

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

29. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Obaveze prema dobavljačima	8.562	2.711
Obaveze za primljene avanse	22.235	25.140
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	194	-
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	3.769	6.439
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Razgraničene obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	13.952	32.795
- Ostala razgraničenja	394.055	292.624
Ostale obaveze	77.269	56.567
	520.035	416.276
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu naknade i provizije	25	24
Obaveze za primljene avanse	14.083	10.671
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Ostala razgraničenja	5.820	4.959
Ostale obaveze	82.730	9.014
	102.658	24.668
Stanje na dan 31. decembra	622.694	440.944

30. KAPITAL**(a) Struktura kapitala Grupe**

Struktura ukupnog kapitala Grupe prikazana je kako sledi:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Akcijski kapital - obične akcije	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475
Posebna rezerva za procenjene gubitke	5.614.904	4.425.448
Ostale rezerve	37.329	35.740
Revalorizacione rezerve	283.968	220.288
Dobitak tekuće godine	2.098.441	1.191.045
Učešća bez prava kontrole	54.892	43.691
Stanje na dan 31. decembra	18.254.009	16.080.687

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

30. KAPITAL (nastavak)

(a) Struktura kapitala Grupe (nastavak)

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembra 2016. godine, upisani i uplaćeni kapital Grupe se sastoji od 1.004.000 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 10.000 dinara (31. decembar 2015. godine: 1.004.000 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara). U toku 2016. i 2015. godine nije bilo promena na akcijskom kapitalu.

Većinski akcionar Banke je Erste Group, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 31. decembra 2016. godine. Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2016. godine je sledeća

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	742.960	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	261.040	26,00
Ukupno	1.004.000	100,00

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija u iznosu od 124.475 hiljada dinara na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
30. KAPITAL (NASTAVAK)
/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirana rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po osnovu rizičnih bilansnih i vanbilansnih plasmana na dan 31. decembra 2016. godine iznose 5.614.904 hiljade dinara. Na dan 31. decembar 2015. godine potrebna rezerva za procenjene gubitke iznosila je 4.425.448 hiljada dinara. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke od 22. aprila 2015. godine u ostale rezerve Banke na dan 31. decembar 2016. je raspoređeno 1.189.455 hiljade dinara.

/iv/ Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembra 2016. godine iznose 283.703 dinara (31. decembar 2015 godine: 220.102 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u hartije od vrednosti raspoloživih za prodaju na tržišnu vrednost, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa IAS 19.

(b) Pokazatelji poslovanja Grupe - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Grupa je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. Na dan 31. decembra 2016. godine, i Grupa i Banka su usaglasile sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima. Ostvareni pokazatelji poslovanja Grupe na dan 31. decembra 2016. godine bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	31.12.2016.	31.12.2015.
	Minimum		
		EUR	EUR
1. Kapital	EUR 10 miliona	119.352.882	110.378.597
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 12%	15,55%	17,28%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	7,44%	7,65%
4. Izloženost prema licima povezanim sa Grupom	bez limita	15,22	12,73
5. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	111,69%	109,51%
6. Likvidnost:			
- pokazatelj likvidnosti	pokazatelj likvidnosti	1,40	1,21
- uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,6	1,34	1,15
7. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	3,00%	2,32%
8. Izloženosti Grupe prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	15,49%	17,03%
9. Izloženosti Grupe prema licu povezanim sa Grupom	bez limita	6,17	4,88
10. Ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,18%	0,20%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

31. VANBILANSNE POZICIJE

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	696.990	710.319
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	22.006.926	18.604.907
Druge vanbilansne pozicije (c)	<u>165.248.404</u>	<u>124.280.720</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>187.952.320</u>	<u>143.595.946</u>

Grupa u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu kao i potraživanja po nenaplativim plasmanima, a koja je u skladu sa internim aktima Grupe isknjižila iz bilansne evidencije.

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
- kratkoročni	13.674	12.635
- dugoročni	<u>683.316</u>	<u>697.684</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>696.990</u>	<u>710.319</u>

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica se najvećim delom odnose na sredstva Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 3.006 hiljade dinara i na dospelu zateznu kamatu od 5.123 hiljada dinara. Dugoročni poslovi se odnose na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od 662.126 hiljada dinara i dugoročne poljoprivredne kredite u iznosu od 21.190 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

31. VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
U dinarima		
Plative garancije	40.457	1.200
Činidbene garancije	3.810.201	3.797.991
Avali i akcepti menica	872	872
Preuzete neopozive obaveze za ne povučene kredite i plasmane	2.914.003	2.809.822
Ostale vanbilansne stavke	270.741	75.083
	7.036.274	6.684.968
U stranoj valuti		
Plative garancije	457.393	527.918
Činidbene garancije	3.835.280	4.254.053
Avali i akcepti menica	-	299
Preuzete neopozive obaveze za ne povučene kredite i plasmane	10.570.648	6.967.122
Akreditivi	53.779	168.552
Ostale vanbilansne stavke	53.552	1.995
	14.970.652	11.919.939
Stanje na dan 31. decembra	22.006.926	18.604.907

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, višenamenske okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Grupa prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 31. decembra 2016. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose 277.472 hiljada dinara (31. decembar 2015. godine: 205.727 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Grupa ulazi u odnose sa matičnim pravnim licem - većinskim akcionarom Erste Group, Beč, drugim akcionarom i ostalim članicama Erste grupe. Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

	2016		2015	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Potraživanja				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjena trgovanju	74.982		46.224	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	684.919	255.167	493.647	123.600
Kredit i potraživanja od komitenata	-	288	-	84
Investicije u zavisna društva	-	93.560	-	93.560
Ostala sredstva	18.967	28.013	4.789	28.030
	778.868	377.028	544.660	245.274
Obaveze				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjene trgovanju	49.915	-	68.115	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	19.336.606	794.664	8.839.944	467.935
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	111.903	-	619.168
Subordinirane obaveze	1.764.605	-	1.824.946	-
Rezervisanja	205	314	90	40
Ostale obaveze	22.265	121.396	2.620	39.365
	21.173.597	1.028.278	10.735.715	1.126.508
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	262.701	544.510	72.000	153.015
Preuzete neopozive obaveze	196.904	2.848	187.006	1.736
Druga vanbilansna evidencija	15.399.712	-	11.263.947	-
	15.859.317	547.358	11.522.953	154.751

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	2016		2015	
	Aktionari	Ostale	Aktionari	Ostale
		članice Erste grupe		članice Erste grupe
Prihodi od kamata	13.904	1.689	1.961	257
Rashodi kamata	(284.337)	(2.293)	(25.770)	(86.094)
Prihodi od naknada i provizija	75.154	1.961	53.411	28.704
Rashodi naknada i provizija	(164.454)	-	(145.749)	-
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	87.505	-	72.332	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	1.461	-	-
Neto rashod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(48.236)	-	-	-
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	1.162	-	-	-
Neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	-	(1.983)	-	-
Ostali poslovni prihodi	10.450	30.485	-	28.629
Ostali rashodi	(147.159)	(517.583)	(88.931)	(487.424)

Naknada po osnovu crossborder kredita je ostvarena u iznosu od 28.593 hiljade dinara (2015. godine: 240.055 hiljada dinara).

Grupa kroz crossborder kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Grupi. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a Grupi ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge.

(a) Na dan 31. decembra 2016. i na dan 31. decembra 2015. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

(b) Grupa ulazi u poslovne odnose i aranžmane sa članovima Izvršnog odbora i ostalim ključnim osobljem i sa njima povezanim licima u redovnom toku poslovanja. Stanja na kraju godine i efekti ovih transakcija su prikazani u sledećoj tabeli.

	Stanje na dan 31. decembra 2016 godine	Prihodi/ (rashodi) 2016 godina	Stanje na dan 31. decembra 2015 godine	U RSD hiljada Prihodi/ (rashodi) 2015 godina
Minusi na tekućim računima, kreditne kartice, gotovinski i potrošački krediti	950	141	741	128
Stambeni krediti	40.711	2.796	41.442	4.203
Razgraničena naknada	-	-	194	-
Ostali plasmani i potraživanja	258	118	385	(4)
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(333)	(89)	(246)	2
Depoziti	54.045	(318)	76.340	(1.786)
Ostale obaveze	57	(385)	383	(1.516)
Neiskorišćeni okvir	324	-	534	-

(a) Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Grupe, iskazane u bruto iznosu, u toku 2016. i 2015. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	2016	U RSD hiljada 2015
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	5.957	5.914
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	109.888	92.993
Obračunata buduća primanja- IO	42.670	20.492
Ukupno	158.515	119.399

Transferne cene

U skadu sa novim odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi da do 30. juna 2017. godine, zajedno sa poreskim bilansom za 2016. godinu predaju i studiju o transfernim cenama.

Obzirom da banka ima značajne transakcije sa povezanim stranama, u trenutku sastavljanja finansijskih izveštaja za 2016. godinu Banka je u procesu pripremanja studije o transfernim cenama. Na osnovu preliminarnih nalaza, rukovodstvo Banke ne očekuje značajne korekcije finalnog poreskog bilansa po osnovu transakcija sa povezanim stranama.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA****34.1. Uvod**

Grupa upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Grupa je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik, devizni rizik i robni rizik). Grupa je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Grupe prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Grupe u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena kao i drugim rizicima koje Grupa kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Grupi je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Grupe.

Grupa ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Grupe i svaki pojedinac u Grupi, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Grupa prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Službi upravljanja strateškim rizicima. Pored toga, Grupa je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Banci i u S-Leasing-u osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj strategije upravljanja rizicima i implementacije principa, okvira, politika i limita. Odbor je odgovoran za fundamentalne nalaze po pitanju rizika kao i za upravljanje i praćenje relevantnih odluka vezanih za rizik, pre svega za rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Banke.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

34.1. Uvod (nastavak)

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima

Cilj Komiteta za upravljanje ne-finansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Grupe, uz primenu Odluke na osnovu očekivanih dobiti od izlaganja riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali ne-finansijskim rizicima (operativni rizik, reputacioni rizik, rizik usklađenosti, pravni rizik, rizik informacione bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja aktivom i pasivom

Služba upravljanja aktivom i pasivom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Grupe. Takođe, ona je primarno odgovorna za finansiranje i likvidnost Grupe. Služba upravljanja aktivom i pasivom priprema izveštaje za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Grupe.

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da obezbedi da se poslovanje Grupe odvija u skladu sa standardima obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, Interna revizija pomaže Grupi da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Grupi, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Grupe sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Grupe i S-Leasing-a i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Grupi ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni deo koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti ima zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Grupa izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, kao posebnih organizacionih jedinica u Grupi. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Grupa voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Grupe prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Grupe i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Grupe po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Grupe;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Grupe;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Imajući u vidu različitost oblasti koje pokriva, u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Službe upravljanja strateškim rizicima i Sektora upravljanja kreditnim rizicima koji se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija upravljanja rizicima pravnih lica;
- Direkcija upravljanja rizicima stanovništva;
- Direkcija upravljanja rizičnim i spornim plasmanima.

S-Leasing upravlja rizikom kroz interne organizacione delove Direkciju upravljanja rizicima i Direkciju operativnih poslova, kao i koristeći usluge povezanog lica Erste Banka Srbija i to: Službe upravljanja strateškim rizicima i Sektora upravljanja kreditnim rizicima, sve uz podršku člana Izvršnog odbora zaduženog za funkciju rizika.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Grupa jeste ili može biti izložena.

Grupa je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Grupa izložena.

S-Lizing je uskladio svoj sistem upravljanja rizikom sa Bančnim i sve procese koji su primenljivi na lizing portfolio implementirao tokom 2014. godine.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi.

Kreditni rizik Grupe uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Grupi, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Grupe, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Grupe i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Grupe zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Grupe od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Grupa kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Grupa svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Grupe, Kreditnom Politikom, kao i Politikama i Procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Grupi da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobrovanje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjenja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Grupi se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Grupa određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utiču na zahtevanu cenu rizika, te ne formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (default-a). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtingi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom skoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****33.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Grupa se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Grupi (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane grupne komisije, tzv. Holding Model Committee (HMC) što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se takođe odobravaju od strane lokalnog menadžmenta. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između „performing“ i „non-performing“ klijenata. Za „performing“ klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza) Banka koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2¹) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Grupa koristi skalu od 5 ocena (R1-R5). Za potrebe izveštavanja, interni rejtingi su grupisani u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) - klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Grupom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Grupom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanju obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije.

Poseban nadzor (management attention) - klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu.

Ispod standarda (sub-standard) - klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Grupe i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Grupi, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Grupa primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika**Praćenje kreditnog rizika**

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Grupi, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Grupe je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Grupu, te Grupa kroz proces redovnih re-odobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog re-odobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Grupe.

^{1 1} S-Leasing d.o.o. Beograd koristi skalu od 4 ocene (A/B/C/D) za fizička lica i klijente koji vode prosto knjigovodstvo.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Grupa provodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Grupa i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Grupa primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Grupi je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Grupi prati regulatorne zahteve Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 - Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 - Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 - Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 - Kreditni gubitak
- Default događaj E5 - Stečaj

Grupa je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Grupa ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Grupe, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralna).

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Grupe nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 - R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 - E5.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Status neizmirenja obaveza (nastavak)

Ukoliko, po proceni Grupe, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Grupa će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 - E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 - E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 - E5.

Otpis potraživanja

Grupa u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškovi u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadive plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Grupe, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Grupa se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje Grupa ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama Bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je Grupa izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje Grupa nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz
					Bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8.403.985	-	8.403.985	10.842.685	19.246.670
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	-	13.048.357	-	13.048.357
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.303.359	120.657	7.182.702	-	7.182.702
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	-	8.635.103	-	8.635.103
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.222.018	12.293	1.209.725	-	1.209.725
Kreditni i potraživanja od komitenata	103.247.635	6.784.373	96.463.262	-	96.463.262
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	118	118
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	281.395	281.395
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	817.267	817.267
Investicione nekretnine	-	-	-	232.417	232.417
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	6.513	6.513
Odložena poreska sredstva	-	-	-	61.745	61.745
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	56.695	56.695
Ostala sredstva	1.088.979	242.410	846.569	18.294	864.863
Bilansna izloženost	142.949.436	7.159.733	135.789.703	12.317.129	148.106.832
Date garancije i jemstva	8.197.983	109.112	8.088.871	-	8.088.871
Preuzete buduće obaveze	13.808.943	168.369	13.640.574	-	13.640.574
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	165.945.394	165.945.394
Vanbilansna izloženost	22.006.926	277.481	21.729.445	165.945.394	187.674.838
Ukupna izloženost	164.956.362	7.437.214	157.519.148	178.262.523	335.781.670

U skladu sa poslovnim politikom Grupe, osnovnim izvorom kreditnog rizika Grupa smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti² u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezbeđenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja.

² Ostale izloženosti Bilansa stanja koje Grupa smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Grupe (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i optimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje Grupa ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama Bilansa stanja na dan 31. decembra 2015. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je Grupa izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje Grupa nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz Bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11.210.148	-	11.210.148	7.313.279	18.523.428
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjena trgovanju	8.363.472	-	8.363.472	-	8.363.472
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.565.720	119.448	3.446.272	-	3.446.272
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	7.008.412	-	7.008.412	-	7.008.412
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.746.593	13.284	2.733.309	-	2.733.309
Kreditni i potraživanja od komitenata	86.956.854	7.912.978	79.043.876	-	79.043.876
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	118	118
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	351.826	351.826
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	741.139	741.139
Investicione nekretnine	-	-	-	238.508	238.508
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	17.163	17.163
Odložena poreska sredstva	-	-	-	161.764	161.764
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	443	443
Ostala sredstva	938.855	287.231	651.624	7.333	658.957
Bilansna izloženost	120.790.054	8.332.941	112.457.113	8.831.574	121.288.687
Date garancije i jemstva	8.750.885	90.042	8.660.843	-	8.660.843
Preuzete buduće obaveze	9.854.022	115.685	9.738.337	-	9.738.337
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	124.991.040	124.991.040
Vanbilansna izloženost	18.604.907	205.727	18.399.180	124.991.040	143.390.220
Ukupna izloženost	139.394.961	8.538.668	130.856.292	133.822.614	264.678.906

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja ³			Problematična potraživanja ⁴	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
	Potraživanja od stanovništva	27.027.961	4.847.136		1.166.584	2.337.082
Stambeni krediti	14.070.281	917.149	504.475	866.526	12.574.769	561.611
Potrošački i gotovinski krediti	10.498.291	3.379.768	535.574	1.120.044	117.400	2.447
Transakcioni i kreditne kartice	654.322	127.814	30.325	54.731	2.235	258
Ostala potraživanja	1.805.066	422.406	96.211	295.781	358.093	6.104
Potraživanja od privrede	52.538.994	6.449.718	260.461	3.136.263	21.808.769	1.318.471
Velika preduzeća	9.999.932	109.068	-	40.998	2.929.485	36
Mala i srednja preduzeća	32.053.876	2.636.818	182.941	1.939.649	13.241.641	909.081
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.334.479	788.423	41.807	755.070	2.826.810	371.544
Poljoprivrednici	145.596	77.216	35.713	75.796	132.952	37.809
Javna preduzeća	5.111	2.838.193	-	324.750	2.677.880	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.784.330	3.490.687	397	1.430.040	785.883	718.452
Ukupna potraživanja	81.351.286	14.787.542	1.427.441	6.903.385	35.647.147	2.607.343

³ Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja odgovaraju klasifikaciji nizak rizik (visok), poseban nadzor (srednji) i ispod-standarda (nizak) definisanih u delu 34.2 Kreditni rizik.

⁴ Problematična potraživanja Grupe uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „34.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza“) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 34.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2015. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
	(Bruto vrednost u hiljadama dinara) U RSD hiljada					
Potraživanja od stanovništva	27.209.166	730.977	3.068	2.667.369	9.995.882	590.750
Stambeni krediti	12.967.518	189.422	-	856.918	9.633.899	584.246
Potrošački i gotovinski krediti	10.221.354	377.760	-	1.365.503	99.905	4.453
Transakcioni i kreditne kartice	826.919	32.620	-	90.650	1.044	-
Ostala potraživanja	3.193.375	131.175	3.068	354.297	261.034	2.051
Potraživanja od privrede	38.047.864	9.094.721	344.993	4.096.543	18.921.072	1.738.847
Velika preduzeća	5.469.848	1.097.218	-	27.094	770.836	-
Mala i srednja preduzeća	23.619.780	3.847.237	284.911	2.686.368	12.240.830	1.211.017
Mikro preduzeća i preduzetnici	7.493.830	724.112	60.082	924.969	2.372.419	482.271
Poljoprivrednici	242.498	14.716	-	124.445	121.980	45.559
Javna preduzeća	1.221.907	3.411.438	-	333.667	3.415.008	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.224.611	3.045.006	752	2.238.377	841.808	1.496.885
Ukupna potraživanja	67.481.641	12.870.705	348.813	9.002.289	29.758.761	3.826.482

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2016. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja ⁵		Obezvređena potraživanja ⁶		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja		
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na			Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
							pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi				
Prema sektorima												
Potraživanja od stanovništva	33.015.887	190.447	667.710	1.504.720	35.378.763	799.135	276.982	1.227.088	33.075.558	13.115.775	507.142	
Stambeni krediti	15.547.007	33.588	623.938	153.897	16.358.431	197.374	238.041	102.166	15.820.849	12.637.321	499.060	
Potrošački i gotovinski krediti	14.376.386	107.152	30.275	1.019.865	15.533.677	499.014	30.276	831.148	14.173.239	118.127	1.720	
Transakcioni i kreditne kartice	810.953	1.908	175	54.155	867.191	28.496	175	47.949	790.570	2.235	258	
Ostala potraživanja	2.281.541	47.799	13.321	276.803	2.619.464	74.251	8.490	245.824	2.290.900	358.093	6.104	
Potraživanja od privrede	59.038.872	215.964	2.877.336	253.264	62.385.436	876.025	2.176.146	243.235	59.090.030	21.814.154	1.313.085	
Velika preduzeća	10.100.421	8.580	40.783	215	10.149.999	178.807	38.668	275	9.932.248	2.929.485	36	
Mala i srednja preduzeća	34.725.505	148.269	1.819.284	120.226	36.813.283	496.662	1.403.274	115.488	34.797.859	13.241.780	908.942	
Mikro preduzeća i preduzetnici	11.124.191	46.042	656.078	93.468	11.919.780	186.846	408.275	88.566	11.236.092	2.832.057	366.298	
Poljoprivrednici	246.534	11.991	38.876	36.920	334.321	5.577	19.349	36.471	272.924	132.952	37.809	
Javna preduzeća	2.842.222	1.082	322.315	2.435	3.168.054	8.132	306.580	2.435	2.850.907	2.677.880	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.162.496	111.244	991.720	438.320	6.703.780	78.618	783.156	334.608	5.507.398	785.883	718.452	
Ukupna izloženost	97.217.255	517.654	4.536.765	2.196.304	104.467.979	1.753.777	3.236.284	1.804.931	97.672.987	35.715.812	2.538.679	
Prema kategorijama potraživanja												
Neproblematična potraživanja	97.049.676	514.918	-	-	97.564.594	1.746.031	-	-	95.818.563	35.647.147	-	
od čega: restrukturirana	541.551	9.613	-	-	551.165	19.739	-	-	531.426	398.235	-	
Problematična potraživanja	167.579	2.736	4.536.765	2.196.304	6.903.385	7.746	3.236.284	1.804.931	1.854.425	68.664	2.538.679	
od čega: restrukturirana	162.046	2.574	1.501.657	590.997	2.257.274	7.670	1.103.757	402.355	743.491	64.997	1.171.368	
Ukupna izloženost	97.217.255	517.654	4.536.765	2.196.304	104.467.979	1.753.777	3.236.284	1.804.931	97.672.987	35.715.812	2.538.679	

⁵ Banka ne obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

⁶ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
(a) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2015. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	Dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	27.891.603	194.909	642.956	1.881.112	30.610.580	586.517	221.787	1.537.904	28.264.371	10.058.625	528.007
Stambeni krediti	13.200.984	30.882	635.546	146.446	14.013.858	77.804	214.377	89.868	13.631.809	9.696.643	521.503
Potrošački i gotovinski krediti	10.550.194	100.256	852	1.313.315	11.964.617	374.291	852	1.102.173	10.487.301	99.905	4.453
Transakcioni i kreditne kartice	857.807	2.649	143	89.591	950.190	26.689	143	77.798	845.560	1.044	-
Ostala potraživanja	3.282.619	61.122	6.415	331.760	3.681.915	107.734	6.415	268.066	3.299.700	261.034	2.051
Potraživanja od privrede	47.243.149	262.915	3.688.409	389.648	51.584.120	720.754	2.841.350	343.265	47.678.751	18.938.049	1.721.869
Velika preduzeća	6.558.001	9.065	27.094	-	6.594.160	109.895	27.094	-	6.457.171	770.836	-
Mala i srednja preduzeća	27.586.162	179.331	2.505.392	167.410	30.438.295	449.931	1.944.163	138.568	27.905.634	12.254.395	1.197.451
Mikro preduzeća i preduzetnici	8.217.017	65.928	759.435	160.613	9.202.994	134.988	513.500	148.902	8.405.603	2.375.831	478.859
Poljoprivrednici	248.647	8.567	65.219	59.226	381.659	6.401	43.696	53.397	278.166	121.980	45.559
Javna preduzeća	4.633.322	24	331.269	2.399	4.967.013	19.539	312.898	2.399	4.632.178	3.415.008	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.109.288	161.101	2.177.556	60.821	7.508.767	49.411	1.564.712	60.582	5.834.063	841.808	1.496.885
Ukupna izloženost	80.244.041	618.925	6.508.921	2.331.581	89.703.467	1.356.682	4.627.849	1.941.751	81.777.185	29.838.482	3.746.761
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	80.085.046	616.132	-	-	80.701.178	1.352.059	-	-	79.349.119	29.758.761	-
od čega: restrukturirana	239.225	2.847	-	-	242.072	5.344	-	-	236.727	191.067	-
Problematična potraživanja	158.994	2.793	6.508.921	2.331.581	9.002.289	4.623	4.627.849	1.941.751	2.428.067	79.721	3.746.761
od čega: restrukturirana	148.980	2.566	1.806.151	90.357	2.048.053	4.399	1.360.974	64.698	617.982	76.631	1.059.537
Ukupna izloženost	80.244.041	618.925	6.508.921	2.331.581	89.703.467	1.356.682	4.627.849	1.941.751	81.777.185	29.838.482	3.746.761

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnije na dan 31. decembra 2016. godine:

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					U RSD hiljada
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	
Potraživanja od stanovništva	27.615.908	5.244.935	265.672	79.794	25	258.699	242.609	243.158	237.163	1.190.800	
Stambeni krediti	14.748.687	705.120	101.428	25.360	-	161.499	79.253	95.318	63.144	378.621	
Potrošački i gotovinski krediti	10.482.711	3.840.623	117.901	42.303	-	82.872	141.213	109.733	138.314	578.008	
Transakcioni i kreditne kartice	787.771	3.787	17.530	3.773	-	3.481	1.943	6.491	6.708	35.706	
Ostala potraživanja	1.596.739	695.405	28.813	8.358	25	10.846	20.201	31.616	28.997	198.464	
Potraživanja od privrede	55.217.014	3.975.960	49.308	9.574	2.980	389.005	147.680	284.834	236.831	2.072.250	
Velika preduzeća	10.051.187	57.813	-	-	-	215	-	32.781	-	8.001	
Mala i srednja preduzeća	32.037.422	2.813.387	21.205	1.620	139	213.076	100.840	14.851	202.362	1.408.381	
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.083.756	1.062.617	17.164	3.855	2.840	11.105	46.045	237.153	23.504	431.738	
Poljoprivrednici	208.191	42.142	4.093	4.099	-	3.519	794	48	10.965	60.470	
Javna preduzeća	2.836.458	-	6.846	-	-	161.090	-	-	-	163.660	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.252.816	20.924	-	-	-	26.755	383.351	-	51.941	967.993	
Ukupna izloženost	88.085.738	9.241.819	314.980	89.368	3.005	674.458	773.640	527.992	525.936	4.231.043	
Prema kategorijama potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Neproblematična potraživanja	87.988.286	9.200.589	296.458	79.262	-	-	-	-	-	-	
od čega: restrukturirana	426.008	120.760	1.458	2.939	-	-	-	-	-	-	
Problematična potraživanja	97.452	41.230	18.522	10.106	3.005	674.458	773.640	527.992	525.936	4.231.043	
od čega: restrukturirana	95.433	40.729	18.353	10.106	-	355.339	521.772	163.423	222.643	829.476	
Ukupna izloženost	88.085.738	9.241.819	314.980	89.368	3.005	674.458	773.640	527.992	525.936	4.231.043	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**33.2 Kreditni rizik (nastavak)**

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnije na dan 31. decembra 2015. godine:

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					U RSD hiljada
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	
Potraživanja od stanovništva	22.818.587	4.844.201	333.297	90.427	-	261.608	360.735	246.502	317.146	1.338.076	
Stambeni krediti	12.475.197	572.977	154.812	28.879	-	117.451	154.397	87.410	141.101	281.634	
Potrošački i gotovinski krediti	7.366.343	3.126.830	114.765	42.512	-	103.332	156.799	115.908	125.445	812.683	
Transakcioni i kreditne kartice	825.826	5.395	23.714	5.521	-	6.817	4.250	10.313	10.011	58.343	
Ostala potraživanja	2.151.220	1.138.999	40.007	13.514	-	34.009	45.289	32.871	40.590	185.417	
Potraživanja od privrede	42.488.422	4.779.050	171.274	67.317	-	367.245	472.395	829.607	221.552	2.187.257	
Velika preduzeća	6.140.669	426.397	-	-	-	-	-	-	5.773	21.320	
Mala i srednja preduzeća	24.953.319	2.684.745	66.579	60.851	-	185.498	241.019	787.190	133.558	1.325.537	
Mikro preduzeća i preduzetnici	6.549.330	1.637.169	95.127	1.319	-	19.630	53.153	35.787	78.466	733.012	
Poljoprivrednici	211.758	30.740	9.568	5.148	-	6.383	2.688	6.630	3.755	104.990	
Javna preduzeća	4.633.346	-	-	-	-	155.733	175.535	-	-	2.399	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.209.172	61.217	-	-	-	73.313	-	-	19.717	2.145.347	
Ukupna izloženost	70.516.181	9.684.469	504.571	157.744	-	702.167	833.130	1.076.109	558.416	5.670.680	
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	70.434.675	9.628.796	483.530	154.177	-	-	-	-	-	-	
od čega: restrukturirana	120.568	120.390	899	215	-	-	-	-	-	-	
Problematična potraživanja	81.506	55.673	21.041	3.567	-	702.167	833.130	1.076.109	558.416	5.670.680	
od čega: restrukturirana	73.427	53.613	21.016	3.490	-	251.448	457.640	536.904	171.738	478.777	
Ukupna izloženost	70.516.181	9.684.469	504.571	157.744	-	702.167	833.130	1.076.109	558.416	5.670.680	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2016. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	35.378.763	2.303.204	2.337.082	483.494	1.511.606	6,61	570.421
Stambeni krediti	16.358.431	537.581	866.526	266.328	344.567	5,30	561.611
Potrošački i gotovinski krediti	15.533.677	1.360.438	1.120.044	196.261	864.327	7,21	2.447
Transakcioni i kreditne kartice	867.191	76.620	54.731	-	48.138	6,31	258
Ostala potraživanja	2.619.464	328.564	295.781	20.905	254.573	11,29	6.104
Potraživanja od privrede *	57.910.058	2.782.317	2.597.445	1.098.488	1.940.547	4,49	1.241.118
Sektor A	2.505.384	175.721	185.425	50.542	143.849	7,40	51.482
Sektor B, C i E	15.955.584	914.772	933.258	262.981	691.874	5,85	338.735
Sektor D	5.875.234	101.494	-	-	-	-	0
Sektor F	10.643.058	408.067	324.719	136.784	267.986	3,05	135.110
Sektor G	9.829.060	831.531	900.321	618.700	685.195	9,16	562.763
Sektor H, I i J	7.954.467	165.751	99.947	22.348	45.647	1,26	68.077
Sektor L, M i N	5.147.271	184.982	153.774	7.133	105.996	2,99	84.951
Potraživanja od ostalih klijenata	11.179.159	1.709.471	1.968.858	675.292	1.596.869	17,61	795.804
Ukupna potraživanja	104.467.979	6.794.991	6.903.385	2.257.274	5.049.021	6,61	2.607.343

* Sektor A - Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija

Sektor B, C i E - Građevinarstvo

Sektor D - Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo

Sektor F - Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti

Sektor G - Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala

Sektor H, I i J - Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije

Sektor L, M i N - Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**33.2 Kreditni rizik (nastavak)****(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2015. godine:**

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	30.610.580	2.346.209	2.667.369	286.314	1.763.889	8,71	590.750
Stambeni krediti	14.013.858	382.048	856.918	164.383	305.473	6,11	584.246
Potrošački i gotovinski krediti	11.964.617	1.477.316	1.365.503	87.639	1.105.285	11,41	4.453
Transakcioni i kreditne kartice	950.190	104.629	90.650	-	77.968	9,54	-
Ostala potraživanja	3.681.915	382.215	354.297	34.292	275.163	9,62	2.051
Potraživanja od privrede *	45.422.701	3.323.971	3.487.305	1.296.106	2.642.020	7,68	1.643.794
Sektor A	2.111.903	129.867	100.191	52.468	87.692	4,74	49.646
Sektor B, C i E	13.481.861	704.068	718.656	182.679	492.481	5,33	261.173
Sektor D	4.748.901	121.410	62.800	-	36.604	1,32	48.629
Sektor F	7.204.774	378.754	381.806	225.757	280.276	5,30	211.015
Sektor G	6.928.483	1.333.261	1.567.354	774.398	1.254.876	22,62	765.987
Sektor H, I i J	7.392.822	345.056	353.560	9.597	228.371	4,78	162.796
Sektor L, M i N	3.553.957	311.556	302.938	51.207	261.720	8,52	144.548
Potraživanja od ostalih klijenata	13.670.186	2.256.082	2.847.615	465.633	2.168.314	20,83	1.591.938
Ukupna potraživanja	89.703.467	7.926.261	9.002.289	2.048.053	6.574.222	10,04	3.826.482

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2016. godini :

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene ⁷	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	2.667.369	905.859	1.386.098	395.399	572.906	417.793	149.952	2.337.082	825.476
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	6.334.920	506.728	2.547.480	1.127.170	15.265	1.405.045	272.135	4.566.303	1.028.888
Ukupna potraživanja	9.002.289	1.412.586	3.933.578	1.522.568	588.171	1.822.838	422.087	6.903.385	1.854.364

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2016. godini :

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano			
Potraživanja od stanovništva	2.563.046	1.231.173	1.335.101	441.491	760.635	132.975	208.251	2.667.369	903.480
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	7.542.274	912.857	2.355.141	1.507.627	8.559	838.955	234.930	6.334.920	1.524.586
Ukupna potraživanja	10.105.319	2.144.030	3.690.241	1.949.118	769.193	971.930	443.181	9.002.289	2.428.067

⁷ Druge promene se odnose na kursne razlike i povećanje izloženosti po osnovu postojećih problematičnih potraživanja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****33.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika***

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Grupa naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Grupa uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Grupa uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Službe upravljanja strateškim rizicima je Odeljenje za upravljanje kolateralima, koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima - od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (engl. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Grupu, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom upravljanja kolateralima.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, Poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Služba upravljanja strateškim rizicima, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih zakonskih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Grupe kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Grupa prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Grupa trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- država - sa stanjem na dan 31.12.2016. godine za ublažavanje kreditnim rizikom ponderisane aktive korišćena je garancija pružena od strane Republike Srbije. Primenjen je preferencijalni ponder kreditnog rizika 0% u skladu sa odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala koju propisuje NBS;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta - izloženostima obezbeđenim garancijom banke sa preostalim rokom dospeća dužim od tri meseca, Grupa dodeljuje ponder kreditnog rizika države u kojoj banka garantor ima sedište ili ponder kreditnog rizika 50%, zavisno od toga koji je ponder veći; izloženostima obezbeđenim garancijom banke sa preostalim rokom dospeća kraćim od tri meseca, Grupa dodeljuje ponder kreditnog rizika države u kojoj banka garantor ima sedište ili ponder kreditnog rizika 20%, zavisno od toga koji je ponder veći.

Grupa u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Stambene nepokretnosti, odnosno objekti i zemljište u kojima stanuje vlasnik te nepokretnosti ili ju je dao u zakup (ili namerava da u njoj stanuje ili da je da u zakup) se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti, kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Hipoteke nad ostalim vrstama nepokretnosti Grupa priznaje za interne svrhe, premda ih ne koristi za ublažavanje kreditnog rizika u regulatorne svrhe (adekvatnost kapitala).

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Pored gore navedenih, Grupa primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- vinkuliranu polisu životnog osiguranja;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja ⁸				U RSD hiljada
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac država
Potraživanja od stanovništva	56.995	13.130.492	159.691	275.739	-
Stambeni krediti	709	13.047.937	87.735	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	53.736	44.635	21.475	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	2.493	-	-	-	-
Ostala potraživanja	57	37.921	50.481	275.739	-
Potraživanja od privrede	2.300.550	663.321	13.382.283	4.309.850	2.471.235
Velika preduzeća	464.658	-	2.055.498	409.365	-
Mala i srednja preduzeća	1.497.902	378.762	9.216.994	3.057.065	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	337.990	255.560	1.968.667	636.138	-
Poljoprivrednici	-	28.999	141.125	638	-
Javna preduzeća	-	-	-	206.645	2.471.235
Potraživanja od ostalih klijenata	161.850	33.765	1.274.234	34.486	-
Ukupna izloženost	2.519.395	13.827.578	14.816.208	4.620.074	2.471.235
Prema kategorijama potraživanja					-
Neproblematična potraživanja	2.518.664	12.989.411	13.060.355	4.607.483	2.471.235
od čega: restrukturirana	-	145.485	252.750	-	-
Problematična potraživanja	731	838.168	1.755.854	12.592	-
od čega: restrukturirana	-	257.284	979.081	-	-
Ukupna potraživanja	2.519.395	13.827.578	14.816.208	4.620.074	2.471.235

⁸ Vrednost sredstava obezbeđenja u tabeli prikazana do visine plasmana (prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja priznata u skladu sa NBS Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive I vanbilansnih stavki banke).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2015. godine:

U RSD hiljada

	Vrste sredstava obezbeđenja				Garancije čiji je izdavalac država
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	
Potraživanja od stanovništva	82.485	10.163.150	118.626	222.372	-
Stambeni krediti	2.015	10.134.017	82.114	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	78.745	25.613	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.044	-	-	-	-
Ostala potraživanja	681	3.520	36.512	222.372	-
Potraživanja od privrede	1.835.750	855.500	11.395.387	3.162.637	3.410.645
Velika preduzeća	-	-	463.917	306.919	-
Mala i srednja preduzeća	1.678.712	486.099	8.769.434	2.517.602	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	156.936	336.878	2.027.961	332.915	-
Poljoprivrednici	102	32.524	134.076	838	-
Javna preduzeća	-	-	-	4.363	3.410.645
Potraživanja od ostalih klijenata	181.766	12.403	2.119.356	25.167	-
Ukupna izloženost	2.100.001	11.031.053	13.633.369	3.410.176	3.410.645
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	2.096.116	10.072.215	10.803.647	3.376.139	3.410.645
od čega: restrukturirana	-	51.945	139.122	-	-
Problematična potraživanja	3.886	958.838	2.829.722	34.037	-
od čega: restrukturirana	-	271.028	865.140	-	-
Ukupna potraživanja	2.100.001	11.031.053	13.633.369	3.410.176	3.410.645

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

U toku 2016. godine Grupa je raspolagala sa sleđim sredstvima stećenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stećenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada		
	<u>Stambene nepokretnosti</u>	<u>Ostala sredstva stećena naplatom</u>	<u>Ukupno</u>
Bruto vrednost na početku perioda*	85.785	406	86.191
Stećena u toku perioda	-	67	67
Prodana u toku perioda	71.884	-	71.884
Bruto vrednost na kraju perioda	13.901	473	14.374
Akumulirana ispravka vrednosti	13.009	109	13.118
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	109	109
Neto vrednost na kraju perioda	892	364	1.256

U toku 2015. godine Grupa je raspolagala sa sleđim sredstvima stećenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stećenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada		
	<u>Stambene nepokretnosti</u>	<u>Ostala sredstva stećena naplatom</u>	<u>Ukupno</u>
Bruto vrednost na početku perioda*	85.785	406	86.191
Stećena u toku perioda	-	473	473
Prodana u toku perioda	71.884	-	71.884
Bruto vrednost na kraju perioda	13.901	879	14.780
Akumulirana ispravka vrednosti	13.009	109	13.118
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	109	109
Neto vrednost na kraju perioda	892	770	1.662

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i pokretna imovina. Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Grupe na najviši nivo. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl., kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Grupe.

Grupa kao strategije upravljanje imovinom stećenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanja, odnosno kombinacija nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj Bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja", troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
LTV racio

Tabela ispod predstavlja tzv. „LTV“ racio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

Vrednost LTV pokazatelja*	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan	U RSD hiljada Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan
	31.12.2016	31.12.2015
ispod 50%	2.731.984	2.460.642
od 50% do 70%	3.608.271	2.878.998
od 71% do 100%	5.136.903	4.025.866
od 101% do 150%	621.895	812.153
Preko 150%	1.229.669	1.273.601
Ukupna izloženost	13.328.722	11.451.260
Prosečni LTV	91,80%	88,10%

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Grupa vrši procenu obezvređenja, odnosno obračun ispravke vrednosti potraživanja priznatih u Bilansu stanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS)/ Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI).

Obračun ispravke vrednosti Grupe uključuje Posebna rezervisanja (pojedinačno ili na osnovu pravila) i Opšta rezervisanja (na grupnoj osnovi).

Posebna rezervisanja se formiraju na izloženostima klijenata u statusu neizmirenja obaveza, odnosno obezvređenim izloženostima. Izloženost se smatra obezvređenom kada je verovatno da Grupa neće moći da naplati sve ugovorene iznose odnosno kada je klijent u statusu neizmirenja obaveza. Preciznije, Grupa kroz analizu obezvređenja utvrđuje da li postoji objektivan dokaz umanjavanja vrednosti svih potraživanja od klijenta.

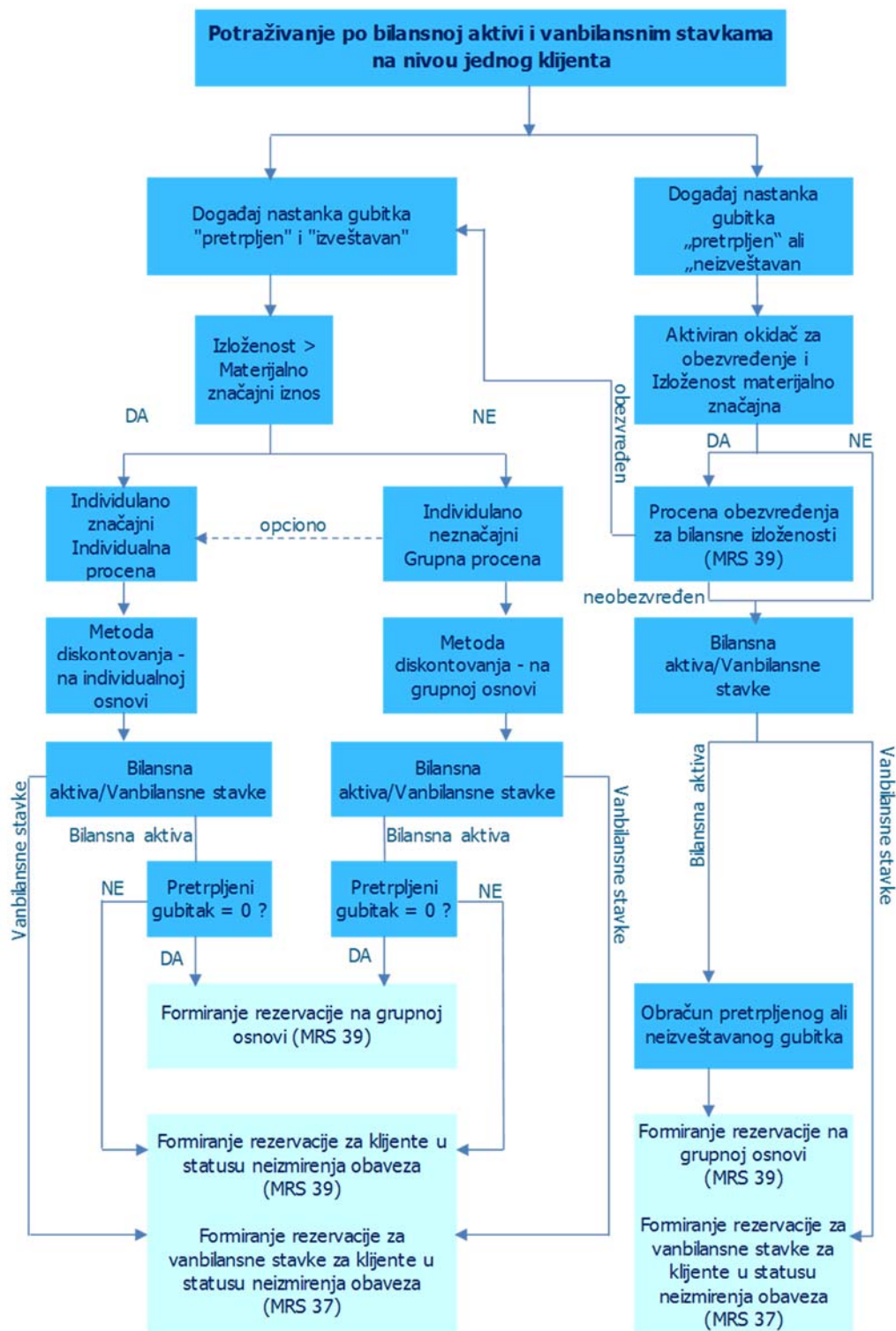
Opšta rezervisanja (na grupnoj osnovi) se primenjuju za potraživanja kod kojih ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju i formira se kako bi se pokrili pretrpljeni ali ne izveštavani gubici (engl. incurred but not detected losses), odnosno u situaciji kada pravo obezvređenje nije još uvek nastalo. Za ova potraživanja se obračunava ispravka vrednosti iako nema dokaza o obezvređenju, obzirom da iskustvo ukazuje na to da će neki od njih vremenom ući u status neizmirenja obaveza. Ispravka vrednosti na grupnoj osnovi se formira i za plasmane koji su bili predmet individualne procene ali kod kojih nije prepoznato obezvređenje.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Prikazani proces formiranja ispravka vrednosti se primenjuje u Grupi:

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Ukoliko je klijent (ili finansijsko sredstvo klijenta) obezvređen, tada klijent već treba da bude u statusu neizmirenju obaveza ili da mu se snizi rejting na status neizmirenja obaveza ukoliko je klijentu prethodno dodeljen „performing“ rejting. S druge strane, ukoliko je klijent u statusu neizmirivanja obaveza, on ne mora biti obezvređen, ali se pokreće proces obezvređenja.

Pored klijenata koji su u statusu neizmirivanja obaveza, kada se proces obezvređenja automatski pokreće, za „performing“ klijente se sprovodi test obezvređenja ukoliko se aktivira bilo koji od definisanih pokretača obezvređenja za pojedinačno značajne klijente. Test obezvređenja kao poređenje bruto knjigovodstvene vrednosti i diskontovanih, procenjenih novčanih tokova relevantan je samo za bilansne izloženosti.

Obračun posebnog rezervisanja

Za svaku obezvređenu izloženost iznad praga materijalnosti obračunava se ispravka vrednosti primenom metoda diskontovanja novčanih tokova. Grupa pojedinačno značajnim klijentima smatra sve klijente sa izloženošću preko 5 miliona dinara.

Metodom diskontovanja novčanih tokova, očekivani novčani tokovi iz poslovanja klijenta i po osnovu realizacije kolaterala se procenjuju od strane nadležnog zaposlenog iz Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana (engl. Workout manager) i Odeljenja za naplatu potraživanja od pravnih lica (engl. Collection). Ispravka vrednosti je razlika između knjigovodstvene vrednosti obezvređenog plasmana i sadašnje vrednosti očekivanih novčanih tokova, diskontovanih primenom efektivne kamatne stope za taj plasman.

Za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim, obračun se sprovodi automatski na osnovu pravila. Klijenti koji pripadaju ovom pod-portfoliju se klasifikuju prema kriterijumu redovnosti prilikom izmirivanja obaveza.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Obračun opšteg rezervisanja

Potraživanja koja ne pokazuju objektivan dokaz o obezvređenju se razvrstavaju u grupe na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika i njihove odgovarajuće grupne ispravke vrednosti se obračunavaju u zavisnosti od karakteristika grupe i nivoa kreditnog rizika.

Formiranje opšte ispravke vrednosti na grupnoj osnovi počiva na Bazel II obračunu očekivanog gubitka za kreditni rizik (engl. expected loss) što predstavlja kvantifikaciju očekivanog gubitka u periodu od godinu dana, pomnoženog sa periodom prepoznavanja gubitka (engl. loss identification period).

Očekivani gubitak je prosečni iznos kreditnog gubitka za period od godinu dana koji Grupa očekuje da će pretrpeti na nivou pojedinačnog potraživanja. Očekivani gubitak meri očekivani prosečni gubitak na nivou portfolija tokom odgovarajućeg vremenskog perioda i u skladu sa standardima Bazel II, obračunava se kao proizvod sledeća tri parametra kreditnog rizika:

- Verovatnoća neizmirenja obaveza (engl. Probability of Default - PD),
- Izloženost Grupe u vreme neizmirenja obaveza dužnika (engl. Exposure at Default -EaD), i
- Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (engl. Loss Given Default - LGD).

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci a vrednosti, minimalni standardi za vrednovanje modela i procesi praćenja su uspostavljeni i opisani u Politici Grupe za okvir klasifikacije i pravila klasifikacije (rejtinga).

Za performing portfolio LGD se određuje na osnovu ekspertskog mišljenja menadžmenta Grupe (vodeći računa o pokrivenosti kolateralom) i parametara standardnog pristupa po Basel-u II.

Grupa proverava metodologiju i pretpostavke koje se koriste za procenu budućih novčanih tokova s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka kroz Back-testing analizu koja se sprovodi jednom godišnje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2016. godini:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine			Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	Druge promene			
Potraživanja od stanovništva	2.524.068	627.012	152.331	437.992	75.909	(540.659)	2.172.429	668.360
Stambeni krediti	781.992	191.790	117.536	120.117	75.909	(75.829)	777.836	437.628
Potrošački i gotovinski krediti	1.314.167	337.369	29.302	228.404	-	(372.992)	1.050.140	188.716
Transakcioni i kreditne kartice	89.734	17.578	-	16.564	-	(36.418)	54.330	6.205
Ostala potraživanja	338.175	80.275	5.492	72.907	-	(55.420)	290.124	35.811
Potraživanja od privrede	3.974.850	606.698	558.123	271.926	179.664	(1.179.021)	3.130.601	711.220
Velika preduzeća	7.082	32.997	32.781	-	-	919	40.998	2.055
Mala i srednja preduzeća	2.637.512	424.866	397.996	179.429	136.541	(943.439)	1.939.510	420.748
Mikro preduzeća i preduzetnici	872.144	142.812	127.346	74.949	40.153	(190.460)	749.546	252.705
Poljoprivrednici	124.445	6.024	-	17.548	2.969	(37.124)	75.796	19.976
Javna preduzeća	333.667	-	-	-	-	(8.916)	324.751	15.735
Potraživanja od ostalih klijenata	2.341.583	64	-	493.630	476.773	(417.977)	1.430.040	312.276
Ukupna potraživanja	8.840.501	1.233.774	710.454	1.203.548	732.345	(2.137.657)	6.733.070	1.691.855

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2015. godini:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	Ukupno			
Potraživanja od stanovništva	2.513.390	823.873	199.996	675.058	77.802	(138.137)	2.524.068	764.376
Stambeni krediti	761.884	277.255	199.996	251.888	77.783	(5.260)	781.992	477.747
Potrošački i gotovinski krediti	314.420	369.644	-	85.793	-	715.897	1.314.167	211.142
Transakcioni i kreditne kartice	88.066	30.237	-	18.425	-	(10.143)	89.734	11.794
Ostala potraživanja	1.349.020	146.737	-	318.951	20	(838.631)	338.175	63.694
Potraživanja od privrede	5.282.892	762.708	657.175	439.544	207.358	(1.528.000)	4.078.057	893.441
Velika preduzeća	473.111	-	-	78.502	78.470	(367.515)	27.094	-
Mala i srednja preduzeća	3.404.597	437.321	379.798	259.233	76.333	(909.883)	2.672.802	590.072
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.183.100	157.803	121.644	90.649	52.554	(330.205)	920.048	257.646
Poljoprivrednici	219.526	11.851	-	11.159	-	(95.773)	124.445	27.352
Javna preduzeća	2.558	155.733	155.733	-	-	175.376	333.667	18.371
Potraživanja od ostalih klijenata	2.259.308	20	-	268	-	(20.683)	2.238.377	613.084
Ukupna potraživanja	10.055.591	1.586.601	857.171	1.114.870	285.160	(1.686.820)	8.840.501	2.270.902

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**33.2 Kreditni rizik (nastavak)****Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2016. godini:**

	U RSD hiljada				
	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	2.346.209	3.925.440	3.710.452	(257.993)	2.303.204
Stambeni krediti	382.048	1.433.887	1.278.203	(150)	537.581
Potrošački i gotovinski krediti	1.477.316	1.914.917	1.807.334	(224.461)	1.360.438
Transakcioni i kreditne kartice	104.629	185.940	200.345	(13.604)	76.620
Ostala potraživanja	382.215	390.697	424.570	(19.778)	328.564
Potraživanja od privrede	3.802.498	4.340.030	3.985.255	(861.867)	3.295.406
Velika preduzeća	117.025	521.421	420.921	226	217.751
Mala i srednja preduzeća	2.497.411	2.749.058	2.573.136	(657.908)	2.015.424
Mikro preduzeća i preduzetnici	749.734	796.862	691.208	(171.701)	683.687
Poljoprivrednici	103.493	76.031	69.469	(48.658)	61.397
Javna preduzeća	334.835	196.659	230.521	16.174	317.147
Potraživanja od ostalih klijenata	1.777.554	1.137.707	1.207.746	(511.134)	1.196.382
Ukupna izloženost	7.926.261	9.403.178	8.903.454	(1.630.993)	6.794.991
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.355.834	5.328.666	5.254.719	316.190	1.745.971
od čega: restrukturirana	5.344	47.581	31.567	(1.620)	19.739
Problematična potraživanja	6.570.427	4.074.511	3.648.735	(1.947.183)	5.049.021
od čega: restrukturirana	1.430.071	908.456	625.799	(198.945)	1.513.782
Ukupna izloženost	7.926.261	9.403.178	8.903.454	(1.630.993)	6.794.991

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2015. godini:

	U RSD hiljada				
	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	2.027.419	2.644.148	2.202.224	(123.118)	2.346.225
Stambeni krediti	292.910	865.477	767.689	(8.650)	382.048
Potrošački i gotovinski krediti	294.643	1.380.735	1.087.336	889.276	1.477.316
Transakcioni i kreditne kartice	96.972	154.952	143.628	(3.666)	104.629
Ostala potraživanja	1.342.895	242.984	203.570	(1.000.077)	382.231
Potraživanja od privrede	3.879.912	4.967.659	4.156.428	(785.791)	3.905.353
Velika preduzeća	422.893	176.261	155.308	(306.870)	136.976
Mala i srednja preduzeća	2.484.059	3.427.586	2.908.914	(470.097)	2.532.634
Mikro preduzeća i preduzetnici	793.724	816.259	685.108	(127.485)	797.390
Poljoprivrednici	155.532	220.186	197.964	(74.237)	103.517
Javna preduzeća	23.703	327.367	209.133	192.898	334.835
Potraživanja od ostalih klijenata	1.676.415	1.220.364	1.008.702	(213.374)	1.674.704
Ukupna izloženost	7.583.746	8.832.171	7.367.354	(1.122.282)	7.926.281
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.109.017	2.871.019	2.647.229	19.252	1.352.059
od čega: restrukturirana	-4.384	12.110	17.149	6.000	5.344
Problematična potraživanja	6.474.729	5.961.152	4.720.125	(1.141.534)	6.574.222
od čega: restrukturirana	-1.408.428	1.474.475	871.794	(581.038)	1.430.071
Ukupna izloženost	7.583.746	8.832.171	7.367.354	(1.122.282)	7.926.281

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama

	U RSD hiljada			
	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	2.840.610	2.531.326	347.033	151.869
Stambeni krediti	739.800	675.714	71.204	33.415
Potrošački i gotovinski krediti	1.717.963	1.507.241	229.110	95.393
Transakcioni i kreditne kartice	157.710	138.430	21.100	10.031
Ostala potraživanja	225.138	209.941	25.618	13.030
Potraživanja od privrede	2.614.915	2.218.746	266.671	81.273
Velika preduzeća	314.278	309.087	2.723	-
Mala i srednja preduzeća	1.488.352	1.349.168	154.300	45.784
Mikro preduzeća i preduzetnici	608.133	369.251	90.839	25.546
Poljoprivrednici	37.163	25.143	12.245	1.420
Javna preduzeća	166.990	166.098	6.563	8.523
Potraživanja od ostalih klijenata	1.616.288	1.377.901	77.549	33.550
Ukupna potraživanja	7.071.814	6.127.974	691.252	266.691
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	6.370.279	5.996.482	3.511	-
od čega: restrukturirana	23.241	21.622	-	-
Problematična potraživanja	701.535	131.492	687.741	266.691
od čega: restrukturirana	136.187	23.485	123.476	45.995
Ukupna potraživanja	7.071.814	6.127.974	691.252	266.691

Prihodi od kamata za kredite se iskazuju u skladu sa MRS 39 po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek plasmana na neto sadašnju vrednost plasmana.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici.

Kod obezvređenih plasmana, prihod se priznaje u visini prihoda određenog primenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrednost (knjigovodstvenu vrednost umanjenu za iznos obezvređenja).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Potrebna rezerva za procenjene gubitke

Grupa dodatno, u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke vrši obračun rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki i utvrđuje iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke, koji predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala Grupe u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (videti napomenu 2.9.).

Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da Grupa učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta, odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnje preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Grupi. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg klijent mora da otplati min % ukupnog duga godišnje i na kraju perioda ne sme da ima kašnjenja preko 30 dana (tokom navedenog perioda kašnjenja ne smeju preći 90 dana).

Performing forbearance under probation - je potkategorija u okviru Performing Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje maksimum 2. godine, po isteku koje ako su ispunjeni svi uslovi klijent izlazi iz statusa Forbearance.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restrukturiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rejting R u momentu odobrenja reprograma, kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica), kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram, a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - od privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Grupa kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembra 2016. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obebeđenja restrukturiranih potraživanja*
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	35.378.763	2.303.204	733.777	483.494	172.826	5,60	267.190
Stambeni krediti	16.358.431	537.581	444.292	266.328	79.890	2,72	266.463
Potrošački i gotovinski krediti	15.533.677	1.360.438	262.263	196.261	77.534	1,69	727
Transakcioni i kreditne kartice	867.191	76.620	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	2.619.464	328.564	27.223	20.905	15.402	1,20	-
Potraživanja od privrede *	57.910.058	2.782.327	1.389.051	1.098.488	825.674	18,46	912.521
Sektor A	2.505.384	175.721	151.453	50.542	38.160	6,56	151.453
Sektor B, C i E	15.955.584	914.722	392.963	262.981	182.449	2,61	144.487
Sektor D	5.875.234	101.494	-	-	-	-	-
Sektor F	10.643.058	408.067	136.784	136.784	127.233	1,33	35.139
Sektor G	9.829.060	831.531	678.370	618.700	462.628	7,44	561.744
Sektor H, I i J	7.954.467	165.751	22.348	22.348	14.585	0,37	12.565
Sektor L, M i N	5.147.271	184.982	7.133	7.133	618	0,15	7.133
Potraživanja od ostalih klijenata	11.180.833	1.711.146	685.611	675.292	535.022	6,13	454.889
Ukupna potraživanja	104.469.653	6.796.666	2.808.438	2.257.274	1.533.521	30,20	1.634.600

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o restrukturiranim potraživanjima na dan 31. decembra 2015. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	%	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	30.610.560	2.346.209	386.447	286.314	83.437	0,01	164.220
Stambeni krediti	14.013.858	382.048	238.755	164.383	34.731	0,02	164.220
Potrošački i gotovinski krediti	11.964.617	1.477.316	97.721	87.639	30.985	0,01	-
Transakcioni i kreditne kartice	950.190	104.629	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	3.681.895	382.215	49.971	34.292	17.722	0,01	-
Potraživanja od privrede *	45.422.701	3.323.971	1.437.500	1.296.106	937.981	0,03	1.049.522
Sektor A	2.111.903	129.867	52.468	52.468	39.972	0,02	49.646
Sektor B, C i E	13.481.861	704.068	322.131	182.679	117.604	0,02	198.267
Sektor D	4.748.901	121.410	-	-	-	-	-
Sektor F	7.204.774	378.754	225.757	225.757	165.063	0,03	107.636
Sektor G	6.928.483	1.333.261	776.340	774.398	560.944	0,11	645.004
Sektor H, I i J	7.392.822	345.056	9.597	9.597	9.595	-	-
Sektor L, M i N	3.553.957	311.556	51.207	51.207	44.802	0,01	48.969
Potraživanja od ostalih klijenata	13.670.186.	2.256.082	466.666	465.633	414.012	0,03	113.493
Ukupna potraživanja	89.703.447	7.926.261	2.290.613	2.048.053	1.435.430	0,03	1.327.235

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**33.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u 2016. godini:

	U RSD hiljada					
	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	386.447	437.490	71.123	(19.037)	733.777	560.952
Stambeni krediti	238.755	239.328	27.801	(5.989)	444.292	364.402
Potrošački i gotovinski krediti	97.721	197.180	21.860	(10.779)	262.263	184.729
Ostala potraživanja	49.971	983	21.462	(2.269)	27.223	11.821
Potraživanja od privrede	1.646.710	372.952	154.648	(272.091)	1.592.923	585.664
Mala i srednja preduzeća	1.065.706	325.508	48.020	(163.052)	1.180.141	461.426
Mikro preduzeća i preduzetnici	389.184	37.099	93.721	(94.717)	237.845	112.231
Poljoprivrednici	16.285	10.345	12.907	(12)	13.711	12.008
Javna preduzeća	175.535	-	-	(14.310)	161.225	-
Potraživanja od ostalih klijenata	257.456	434.035	174.034	(35.719)	481.739	128.301
Ukupna potraživanja	2.290.613	1.244.478	399.806	(326.847)	2.808.438	1.274.917

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Kapitalizacija dozrije	Grejs period	Produženje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	U RSD hiljada Ukupno
Potraživanja od stanovništva	501.338	15.267	502.853	546.207	45.996	-	733.777
Stambeni krediti	288.487	14.821	218.316	266.248	41.333	-	444.292
Potrošački i gotovinski krediti	211.304	446	257.707	256.581	4.663	-	262.263
Ostala potraživanja	1.546	-	26.830	23.378	-	-	27.223
Potraživanja od privrede	833.942	801.740	1.300.887	1.049.328	613.676	568.913	1.592.923
Mala i srednja preduzeća	746.528	740.364	1.001.469	807.407	423.649	307.804	1.180.141
Mikro preduzeća i preduzetnici	73.702	53.581	133.934	75.136	28.801	97.527	237.845
Poljoprivrednici	13.711	7.796	4.259	5.559	-	2.356	13.711
Javna preduzeća	-	-	161.225	161.225	161.225	161.225	161.225
Potraživanja od ostalih klijenata	434.035	434.035	481.739	479.487	-	-	481.739
Ukupna potraživanja	1.769.315	1.251.043	2.285.478	2.075.022	659.672	568.913	2.808.438

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.****33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****33.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizik koncentracije plasmana**

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Grupe određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Grupa sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Grupa upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfolioju kroz okvir uspostavljen Politikom upravljanja rizikom koncentracije, regulatorne limite uspostavljenje Odlukom o upravljanju rizicima banke, interno definisane limite i limite definisane Politikom za određivanje limita izloženosti - okvir za klijente/grupe klijenata. Pored toga, tokom 2016. godine Grupa je uspostavila i praćenje limita po industrijama.

Politikom upravljanja rizikom koncentracije Grupa je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel II klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica, Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfolioju, portfolioju klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) and Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke, Grupa analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja:

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Grupe,
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Grupe.

Pored toga, Grupa je za potrebe praćenja kao interni limit zadržala pokazatelj koji je ranije bio definisan regulativom, a po kome izloženost prema licima povezanim sa Grupom ne sme biti viša od 20% kapitala Grupe.

Politikom za određivanje limita izloženosti - okvir za klijente/grupe klijenata Grupa je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti, maksimalni limit izloženosti zasnovan na rejtingu i operativni maksimalni limit izloženosti.

Politikom praćenja limita po industrijama Grupa je tokom 2016. godine uspostavila i praćenje izloženosti po industrijama, sa ciljem efikasnijeg upravljanja rizikom koncentracije izloženosti po pojedinačnim industrijama i podrške razvoju portfolio strategije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2016. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	10.919.978	679.497	14.489.069	996.618	5.012.906	456.358	2.345.036	202.727	266.228	1.870	8.464	12
Stambeni krediti	6.026.950	232.081	7.014.390	397.691	1.705.729	164.726	722.678	72.027	13.744	0	8.414	-
Potrošački i gotovinski krediti	4.070.506	334.216	5.954.633	462.921	2.776.574	220.610	1.371.208	100.529	240.712	1.768	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	146.477	13.044	496.411	31.118	115.430	6.279	51.800	4.261	2.342	29	-	-
Ostala potraživanja	676.045	100.155	1.023.635	104.888	415.172	64.743	199.351	25.909	9.430	73	50	12
Potraživanja od privrede *	27.051.427	949.224	18.448.085	964.448	6.165.812	474.653	3.647.289	209.110	-	10	-	-
Sektor A	421.636	1.051	1.855.821	19.684	17.575	112.992	24.926	51.697	-	-	-	-
Sektor B, C i E	3.366.291	389.434	5.850.701	332.781	3.029.737	200.904	2.775.597	10.139	-	-	-	-
Sektor D	2.833.815	-	984.963	-	1.569.964	-	486.492	-	-	-	-	-
Sektor F	6.909.309	183.080	2.962.305	13.390	426.567	3	20.157	128.247	-	-	-	-
Sektor G	3.704.921	218.827	4.428.119	516.162	548.453	150.998	247.246	14.325	-	10	-	-
Sektor H, I i J	5.676.100	56.353	1.556.385	30.103	553.294	9.756	68.742	3.734	-	-	-	-
Sektor L, M i N	4.139.355	100.479	809.791	52.328	20.222	-	24.129	968	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.006.165	762.395	3.456.970	821.029	747.686	219.038	170.919	166.396	-	-	828.562	-
Ukupna izloženost	41.977.570	2.391.116	36.394.123	2.782.095	11.926.404	1.150.048	6.163.243	578.234	266.228	1.880	837.026	12

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2015. godine:

U RSD hiljada

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	8.839.211	754.594	12.581.481	1.193.503	4.526.890	502.492	1.921.611	216.731	73.978	38	40	11
Stambeni krediti	4.795.066	249.605	6.142.879	397.665	1.581.326	145.819	628.485	63.829	9.183	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	2.976.146	369.918	4.462.448	611.204	2.158.836	261.971	943.158	122.411	58.526	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	151.947	20.744	535.797	51.433	118.583	12.318	51.988	6.155	1.225	-	-	-
Ostala potraživanja	916.052	114.326	1.440.357	133.202	668.145	82.384	297.981	24.336	5.044	38	40	11
Potraživanja od privrede *	19.888.234	1.747.058	14.368.082	1.020.399	5.174.541	445.556	2.504.170	274.282	368	10	-	-
Sektor A	389.023	6.885	1.463.200	42.504	123.161	-	36.330	50.802	-	-	-	-
Sektor B, C i E	3.546.229	278.758	4.192.602	138.297	3.311.682	254.126	1.712.692	47.475	-	-	-	-
Sektor D	2.534.801	62.316	956.528	484	833.591	-	361.181	-	-	-	-	-
Sektor F	3.804.758	194.435	2.923.619	34.071	58.110	6.227	36.481	147.073	-	-	-	-
Sektor G	1.889.200	669.583	2.832.776	699.297	347.989	175.762	290.796	22.702	368	10	-	-
Sektor H, I i J	5.056.552	294.451	1.434.960	46.273	489.957	9.143	57.792	3.693	-	-	-	-
Sektor L, M i N	2.667.672	240.630	564.398	59.473	10.051	297	8.898	2.538	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3.533.472	872.308	5.413.899	1.057.470	139.039	738.626	212.556	179.212	-	-	1.523.605	-
Ukupna izloženost	32.260.917	3.373.959	32.363.462	3.271.371	9.840.470	1.686.674	4.638.337	670.225	74.347	48	1.523.645	11

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizici srodni kreditnom riziku

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Grupa rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Grupa posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta.

33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio, rukovodstvo Grupe nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Banke kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Grupa upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Grupi je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje. Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Odbor za operativno upravljanje likvidnošću ("OLC odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Pored praćenja ovog pokazatelja Politika upravljanja rizikom likvidnosti i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Odbora za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

Grupa održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Banke. Takođe, Grupa održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Grupi, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Grupa klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Grupa prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Grupa je tokom 2016. i 2015. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prosek tokom perioda	1,40	1,79
Najviši	1,91	2,57
Najniži	1,06	1,13
Na dan 31. decembra	1,40	1,21
Uži pokazatelj likvidnosti tokom 2016 i 2015. godine		
	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prosek tokom perioda	1,28	1,60
Najviši	1,78	2,34
Najniži	0,95	0,98
Na dan 31. decembra	1,34	1,15

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.4 Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

Sledeća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Grupa prema roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine i zasnovana je na ugovorenim ne diskontovanim iznosima otplate.

Grupa očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada U RSD hiljada
						Ukupno 2016.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.361.771	21.545.528	32.563.558	39.900.610	11.011.950	125.383.417
Subordinirane obaveze	-	105.095	311.314	1.535.165	-	1.951.573
Ukupno	20.361.771	21.650.623	32.874.872	41.435.775	11.011.950	127.334.991
						U RSD hiljada
	Po viđenju	Do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2015.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.754.514	11.927.885	31.950.031	30.268.234	11.224.804	106.125.468
Subordinirane obaveze	-	-	86.876	1.390.013	347.503	1.824.392
Ukupno	20.754.514	11.927.885	32.036.907	31.658.247	11.572.307	107.949.860

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.4 Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditive i ostale preuzete neopozive obaveze Grupe prema ugovorenim rokovima dospeća:

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2016.
2016. godina							
Potencijalne obaveze	288.049	187.672	1.571.984	3.984.921	2.026.646	138.711	8.197.983
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	45.581	84.093	430.349	4.721.418	7.090.084	1.437.418	13.808.943
Ukupno	333.630	271.765	2.002.333	8.706.339	9.116.730	1.576.129	22.006.926

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2015.
Potencijalne obaveze	210.976	542.602	1.322.190	3.783.978	2.842.487	48.653	8.750.886
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	17.215	79.674	205.241	3.539.024	4.329.939	1.682.928	9.854.021
Ukupno	228.191	622.276	1.527.431	7.323.002	7.172.426	1.731.581	18.604.907

Grupa očekuje da neće sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.4 Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Grupa je koristila sredstva Evropske investicione banke (EIB).

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Grupa koristi sredstva Evropske investicione banke (EIB), Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Nemačke razvojne banke (KfW).

Grupa je potpisala tri ugovora sa EIB i to 2010. godine, 2012. godine i 2015. godine u ukupnom iznosu od EUR 125 miliona.

Ugovorom potpisanim sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) potpisanim u 2012. godini Grupa je obezbedila sredstva za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća u obimu od EUR 10 miliona.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KW, krajem 2012. godine, Grupa je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od EUR 10 miliona.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, krajem 2012. godine, kao i drugog ugovora potpisanog 2014. godine, Grupa je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od ukupno EUR 30 miliona.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Grupa je 3. decembra 2015. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od EUR 100 miliona.

Obaveze Lizinga po osnovu dugoročnih kredita najvećim delom se odnose na sredstva odobrena za jačanje poslovne delatnosti Društva. Aktivne kreditne linije koje se kontinuirano znavljaju sa Bremerom, koriste se za jačanje likvidnosti, refinansiranje starih kreditnih linija i poslovanje u zemlji.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija na dan 31. decembar 2016. godine iznosi 12.970.266 hiljada dinara (2015. godine: 13.824.816 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Grupe na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan Bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2016. godine zasnovana je na ugovorenim ne diskontovanim iznosima i prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada						
	<u>Do 14 dana</u>	<u>Od 15 dana do 1 meseca</u>	<u>Od 1 do 3 meseca</u>	<u>Od 3 do 12 meseci</u>	<u>Od 1 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno 2016.</u>
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.246.670	-	-	-	-	-	19.246.670
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjena trgovanju	1.091.813	97.975	1.378.984	4.273.362	6.027.410	178.813	13.048.357
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	51.299	-	-	1.448.397	5.389.275	293.731	7.182.702
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	399.805	900.034	3.836.699	3.498.565	8.635.103
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.000.819	-	1.080	24.019	183.807	-	1.209.725
Kreditni i potraživanja od komitenata	1.047.119	50.647	1.305.732	12.215.148	36.094.279	45.750.337	96.463.262
Investicije u zavisna društva	118	-	-	-	-	-	118
Nematerijalna ulaganja	278.845	-	-	-	2.550	-	281.395
Nekretnine, postrojenja i oprema	811.073	-	-	-	6.194	-	817.267
Investicione nekretnine	232.417	-	-	-	-	-	232.417
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	6.513	-	6.513
Odložena poreska sredstva	59.523	-	-	-	2.222	-	61.475
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koja se obustavljaju	56.695	-	-	-	-	-	56.695
Ostala sredstva	852.559	828	1.755	3.937	2.378	3.407	864.864
Ukupna aktiva	24.728.950	149.450	3.087.356	18.864.897	51.551.327	49.724.853	148.106.833
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjena trgovanju	54.690	-	-	-	-	-	54.690
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	9.416.913	3.234.140	7.183.983	2.682.562	17.299.233	1.998.869	41.815.700
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	47.397.797	1.780.083	6.753.712	16.256.793	3.031.923	9.683.022	84.903.330
Subordinirane obaveze	715	-	-	-	1.763.891	-	1.764.606
Rezervisanja	-	-	670.642	12.419	7.653	-	690.714
Tekuće poreske obaveze	-	-	1.090	-	-	-	1.090
Ostale obaveze	622.185	-	508	-	-	-	622.693
Ukupno obaveze	57.492.300	5.014.223	14.609.935	18.951.774	22.102.700	11.681.891	129.852.823
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	18.254.009	18.254.009
Ukupno pasiva	57.492.300	5.014.223	14.609.935	18.951.774	22.102.700	29.935.900	148.106.832
Ročna neusklađenost na dan:							
31. decembra 2016. godine	(32.763.350)	(4.864.773)	(11.522.579)	(86.877)	29.448.627	19.788.953	
31. decembra 2015. godine	(18.930.981)	(7.555.489)	(3.914.241)	(4.739.332)	25.861.588	9.278.455	

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.5. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Grupe je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Grupa primenjuje metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Grupa izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Grupi je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe za upravljanje aktivom i pasivom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Grupe, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja aktivom i pasivom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom. Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

35.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena kamatnih stopa, a Grupa je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Grupa smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Grupe redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**33.5. Tržišni rizici (nastavak)****33.5.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Sledeća tabela prikazuje izloženost Grupe riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2016. godine. Sredstva i obaveze i valutni swap-ovi od vanbilansnih stavki su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Kategorija	U RSD hiljada						
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Preko jedne godine	Ukupno nekamatonosno	Ukupno
Gotovina	-	-	-	-	-	4.979.491	4.979.491
Obavezna rezerva	6.023.858	-	-	-	-	8.403.986	14.427.844
Hartije od vrednosti	12.909.598	399.805	1.725.156	623.275	13.018.269	-	28.676.103
Kreditni komitentima	74.557.644	2.612.561	2.602.830	2.705.018	14.065.307	-	96.543.360
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	3.480.035	3.480.035
Ukupna bilansna aktiva	93.491.100	3.012.366	4.327.986	3.328.293	27.083.576	16.863.512	148.106.832
<i>FX Swap</i>	<i>3.850.187</i>	<i>1.851.028</i>	-	-	-	-	<i>5.701.214</i>
Ukupna aktiva	97.341.287	4.863.394	4.327.986	3.328.293	27.083.576	16.863.512	153.808.047
Obaveze prema FI	9.420.176	15.197.817	11.109.417	7.668.992	5.272.582	-	48.668.983
Depoziti po viđenju	3.517.084	7.034.169	10.551.253	5.013.116	18.986.860	-	45.102.482
Oročeni depoziti	6.039.003	7.714.715	4.819.172	9.707.014	5.305.035	-	33.584.938
Ostala pasiva	-	-	-	-	-	2.496.421	2.496.421
Kapital	-	-	-	-	-	18.254.009	18.254.009
Ukupna bilansna pasiva	18.976.263	29.946.701	26.479.841	22.389.121	29.564.477	20.750.430	148.106.832
<i>FX Swap</i>	<i>3.786.622</i>	<i>1.848.962</i>	-	-	-	-	<i>5.635.585</i>
Ukupna pasiva	22.762.885	31.795.663	26.479.841	22.389.121	29.564.477	20.750.430	153.742.417
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2016.	74.578.402	(26.932.269)	(22.151.856)	(19.060.829)	(2.480.900)	(3.886.918)	65.630
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2015.	51.812.769	(8.849.422)	(19.154.611)	(12.769.368)	(2.952.971)	(8.087.977)	(1.581)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.5. Tržišni rizici (nastavak)
33.5.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta - scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Grupe.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost Bilansa uspeha Grupe na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost Bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine.

				U RSD hiljada
Valuta	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na Bilans uspeha 2015	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na Bilans uspeha 2014
<i>Povećanje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	127.015	1%	105.729
EUR	1%	241.738	1%	238.224
<i>Smanjenje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	(127.017)	1%	(105.664)
EUR	1%	(201.393)	1%	36.367

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.5. Tržišni rizici (nastavak)

35.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Grupa upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Grupe, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Grupa dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor sredstava i Služba upravljanja aktivom i pasivom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i interno postavljene limite devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Grupa kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Grupa dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku 2016. godine, Grupa je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Grupe na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Grupe.

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Grupa ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje Bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.5. Tržišni rizici (nastavak)

33.5.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

<u>Valuta</u>	<u>Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) 2016.</u>	<u>Efekat na Bilans uspeha pre oporezivanja 2016.</u>	<u>Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) 2015.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na Bilans uspeha pre oporezivanja 2015.</u>
EUR	2%	(8.003)	2%	(5.375)
CHF	2%	142	2%	87
USD	2%	269	2%	(845)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembra 2016. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.5. Tržišni rizik (nastavak)
33.5.2. Devizni rizik (nastavak)

	2016				U RSD hiljada		
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	9.234.058	92.763	82.847	119.065	9.528.732	9.717.938	19.246.670
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjena trgovanju	9.089.612	-	-	-	9.089.612	3.958.745	13.048.357
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	4.879.784	11.519	-	-	4.891.303	2.291.399	7.182.702
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-	-	8.635.103	8.635.103
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	675.695	207.557	116.452	178.501	1.178.205	31.520	1.209.725
Kredit i potraživanja od komitenata	74.900.353	486.115	1.426.776	-	76.813.244	19.650.018	96.463.262
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-	118	118
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	281.395	281.395
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	817.267	817.267
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	232.417	232.417
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	6.513	6.513
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	61.745	61.745
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	56.695	56.695
Ostala sredstva	91.760	(1.246)	(18.354)	-	72.159	792.704	864.863
Ukupna aktiva	98.871.261	796.708	1.607.721	297.566	101.573.256	46.533.577	148.106.832
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjena trgovanju	43.134	-	-	-	43.134	11.556	54.690
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	36.492.573	282.046	751.999	10.244	37.536.862	4.278.838	41.815.700
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	57.512.701	2.779.123	1.158.591	410.485	61.860.900	23.042.430	84.903.330
Subordinirane obaveze	1.764.606	-	-	-	1.764.606	-	1.764.606
Rezervisanja	178.634	1.303	-	-	179.937	510.778	690.714
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	1.090	1.090
Ostale obaveze	147.529	1.009	102	69	148.709	473.985	622.694
Ukupno obaveze	96.139.178	3.063.481	1.910.692	420.798	101.534.148	28.318.675	129.852.823
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	18.254.009	18.254.009
Ukupno pasiva	96.139.178	3.063.481	1.910.692	420.798	101.534.148	46.572.684	148.106.832
Neto devizna pozicija na dan:							
- 31. decembra 2016. godine	2.732.084	(2.266.773)	(302.971)	(123.232)	39.108		
- 31. decembra 2015. godine	1.798.001	(1.778.725)	(501)	29.713	48.488		

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.6. Koncentracija rizika Grupe

Koncentracija rizika Grupe obuhvataju rizike izloženosti Grupe prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Grupe prema licu povezanom sa Grupom.

Praćenje izloženosti Grupe ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Grupe prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Grupe.

U 2016. godini Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti napomenu 30 (b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikom upravljanja rizicima, rukovodstvo Grupe utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Grupom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

33.7. Rizici ulaganja

Rizici ulaganja Grupe, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Grupe i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Grupe u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, te da ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne pređu 60% kapitala Grupe.

Izloženost riziku ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Grupe nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2016. godini, Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

33.8. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Grupa najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama. Grupa vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja.

Izloženost Grupe riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Grupe zanemarljivo.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.9. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u grupi, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Grupe.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisnog Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim specifičnim rizicima, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Grupi. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Grupa kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjavanja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Grupa je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Grupe operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Grupa je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Grupe obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Grupa vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom Pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje Napredni pristup koristeći interni model.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.10. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u Bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Grupe.

Grupa upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Grupe. Rukovodstvo Grupe redovno prati pokazatelje adekvatnosti Grupe i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 12%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012 i 23/2013 - dr. odluka, 43/2013 i 92/2013, 33/2015, 61/2015 i 61/2016) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 46/2011, 6/2013 i 51/2014).

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Grupe i pokazatelja njegove adekvatnosti. Ukupan kapital Grupe se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive.

Osnovni kapital Grupe definisan je navedenom odlukom i mora da iznosi najmanje 50% kapitala Grupe. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe jednak je odnosu kapitala Grupe i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva u vezi s deviznim rizikom koji je pomnožen recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 12%), kapitalnih zahteva u vezi sa ostalim tržišnim rizicima koji su pomnoženi recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i kapitalnog zahteva u vezi s operativnim rizikom koji je pomnožen recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
33.10. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Grupa sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS", br. 71/2015) Grupa izradila i Narodnoj banci Srbije dostavila Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za jačanje finansijske otpornosti Grupe, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja.

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Grupe na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	31.12.2016	U RSD hiljada 31.12.2015
<i>Osnovni kapital</i>		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475
Rezerve iz dobiti	5.614.904	4.425.448
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	-
Gubitak tekuće godine	-	-
Nematerijalna ulaganja	(281.395)	(351.824)
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	(2.313)	(1.837)
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke	(1.805.269)	(2.125.998)
Manjinska učešća u podređenim društvima	43.630	43.100
Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	37.328	35.740
	13.771.360	12.189.103
<i>Dopunski kapital</i>		
Deo revalorizacionih rezervi Grupe	259.859	193.306
Subordinirane obaveze	705.556	1.042.509
	965.415	1.235.815
<i>Ukupno (1):</i>	14.736.775	13.424.918
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva		
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	10.030.169	8.237.366
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	254.265	103.527
Kapitalni zahtev za devizni rizik	52.966	37.453
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.036.500	964.560
<i>Adekvatnost kapitala (1/2 x 100)</i>	15,55	17,24

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.11. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Poslovna politika Grupe je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Grupe vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Po mišljenju rukovodstva Grupe, iznosi finansijskih sredstava i obaveza iskazani u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Finansijski instrumenti čija je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe odnosi na depozite po viđenju, štedne depozite bez roka dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnim kamatnim stopama.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente. Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatom stopom, se bazira na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća. Za kotirane emitovane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti

Finansijski instrumenti, kao što su hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, se vrednuju po fer vrednosti baziranoj na dostupnim tržišnim informacijama, odnosno korišćenjem kotirane tržišne cene na dan izveštavanja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**

33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

33.11. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	2016.				2015.				U RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	
FINANSIJSKA IMOVINA	269.115	19.823.185	138.759	20.231.059	1.189.653	10.518.164	101.927	11.809.744	
Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	257.596	12.652.002	138.759	13.048.357	1.178.285	7.083.260	101.927	8.363.472	
Državni zapisi Republike Srbije	-	2.158.122	-	2.158.122	1.178.285	988.077	-	2.166.362	
Državne obveznice Republike Crne Gore	257.596	-	-	257.596	-	-	-	0	
Kotirane obveznice	-	10.493.880	-	10.493.880	-	6.095.183	-	6.095.183	
Ostalo	-	-	138.759	138.759	-	-	101.927	101.927	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	11.519	7.171.183	-	7.182.702	11.368	3.434.904	-	3.446.272	
Državni zapisi Republike Srbije	-	7.072.110	-	7.072.110	-	3.395.776	-	3.395.776	
Obveznice EBRD	-	59.291	-	59.291	-	-	-	-	
Kotirane akcije	11.519	654	-	12.173	11.368	-	-	11.368	
Akcije koje nisu kotirane	-	39.128	-	39.128	-	39.128	-	39.128	
FINANSIJSKE OBAVEZE	-	54.690	-	54.690	-	94.235	-	94.235	
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz Bilans uspeha namenjene trgovanju	-	54.690	-	54.690	-	94.235	-	94.235	

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.**
33. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)
33.11. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza.

	2016		2015	
	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost
FINANSIJSKA IMOVINA				
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	8.635.103	8.635.103	7.008.412	7.008.412
Kredit i potraživanja od banaka	1.209.725	1.204.993	2.733.309	2.921.751
Kredit i potraživanja od komitenata	96.463.262	102.577.257	79.043.876	84.227.104
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	41.815.700	42.310.592	34.001.077	33.855.193
Depoziti komitenata	84.903.330	83.845.758	68.295.393	67.966.381

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom QRM-a kao standarda Grupe, a koji se zasniva na metodi diskontovanja.

U 2016.godini nije bilo reklasifikacija u okviru pozicija finansijske imovine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

Obaveze po osnovu operativnog lizinga

Grupa ima zaključene ugovore o operativnom lizingu po osnovu zakupa računarske opreme i automobila koje Grupa koristi.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	<u>2016</u>	<u>U RSD hiljada 2015</u>
Do 1 godine	35.975	78.701
Od 1 do 5 godina	38.981	38.024
	<u>74.956</u>	<u>116.725</u>

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2016. godine, Grupa je imala 85 započetih sudskih sporova u ukupnom iznosu od 472.961 hiljade dinara u kojima je imala status tuženog lica. Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Grupe iznos 252.711 hiljada dinara.

Na osnovu procene pravnih zastupnika Grupe u navedenim sporovima, Grupa je izvršila rezervisanje u iznosu od 172.445 hiljada dinara na dan 31 decembra 2016. godine (31. decembra 2015. godine: 126.600 hiljade dinara), za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Grupe.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze ne zastarevaju u periodu od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamata i penalima. Rukovodstvo Grupe smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

35. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Grupa je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Grupa je klijentima dostavila izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobar 2016. godine. Na osnovu razmenjenih IOS obrazaca sa klijentima, ostala su neusaglašena sledeća potraživanja i obaveze:

Osnovni razlozi nerešenih IOS-a su netačna adresa - klijent se preselio a nije prijavio promenu Banci ili ne postoji na adresi prijavljenoj u APR-u ili Banci (10.047 hiljada dinara), osporeni IOS-i (u iznosu od 315.401 hiljada dinara), kao i IOS-i za koje se klijenti nisu izjasnili (10.969.961 hiljade dinara).

Ukupan iznos Overenih IOS-a, kojima su potvrđena potraživanja Banke iznosi 91.694.406 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2016.

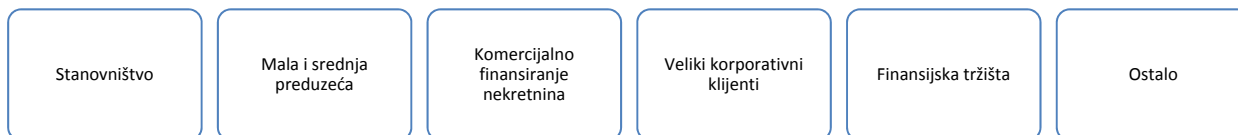
36. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Rukovodstvo Grupe posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alocira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

a) *Struktura poslovnih segmenata*

Izveštaj po segmentima sastoji se od šest osnovna segmenata koji predstavljaju upravljačku strukturu Erste banke a.d. Novi Sad

Erste bank a.d. Novi Sad - Poslovni segmenti

b) *Definicije poslovnih segmenata*

Stanovništvo (Retail)

Ovaj segment koji se sastoji od poslovnih aktivnosti koje su pod odgovornošću menadžera iz prodajne mreže sektora poslovanja sa stanovništvom. Ciljani klijenti su uglavnom fizička lica, preduzetnici i slobodne profesije. Poslovanjem najvećim delom upravlja Grupa sa fokusom na jednostavnost proizvoda kojoj se nude, investicionih proizvoda, tekućih računa, štednje, kreditnih kartica, i dodatnih proizvoda kao što su lizing, osiguranje, socijalnih proizvoda.

Mala i srednja preduzeća (SME)

Obuhvata klijente, pravna lica koji su pod odgovornošću lokalnih korporativnih komercijalnih centara, koji se uglavnom sastoje od kompanija sa godišnjim obrtom od 1 milion EUR do 25milionaEUR. Pored ovih klijenata obuhvata i klijente koji obavljaju javnu delatnost ili učestvuju u radu javnog sektora.

Komercijalno projektno finansiranje (CRE)

Predstavlja poslovanje koje obuhvata investicije u nekretnine za potrebe generisanja prihoda od izdavanja pojedinačnih nepokretnosti ili čitavih kompleksa nepokretnosti, razvoja i izgradnje pojedinačnih nepokretnosti i kompleksa nepokretnosti radi sticanja kapitalne dobiti njihovom prodajom, usluge upravljanja imovinom, usluge izgradnje (EGI) i izgradnje u sopstvene svrhe.

Veliki korporativni klijenti (LC)

Obuhvata klijente čiji konsolidovani godišnji obrt prelazi EUR 25 miliona.

Segment Tržišta (GM)

Predstavlja aktivnosti koje se sastoje od trgovanja i pružanja tržišnih usluga. Trgovanje i tržišne usluge obuhvata aktivnosti koje su povezane sa upravljanjem i preuzimanjem rizika u okviru knjige trgovanja banke, kao i aktivnosti vezane za korišćenje knjige trgovanja banke u svrhe kreiranja tržišta, kratkoročno upravljanje likvidnošću i čuvanje hartija od vrednosti, kastodi poslove, komercijalne poslove i sve aktivnosti na tržištu kapitala. Specifični prihodi i rezultat svođenja fer vrednosti koji nisu direktno povezani sa klijentskim transakcijama (koji mogu biti i poslovi usklađenosti aktive i pasive) i opšte premije rizika kao naknade za obavljene poslove takođe pripadaju ovom segmentu.

Ostalo

Ovaj segment obuhvata sve poslove upravljanja aktivom i pasivom (Asset/Liability Management) kao i interno pružanje usluga na neprofitnoj osnovi. Takođe obuhvata i slobodni kapital Erste banke (definisan kao razlika ukupnog prosečnog kapitala prema MSFI i prosečnog ekonomskog kapitala alociranog na poslovne segmente).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.
36. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

u 000 RSD	Stanovništvo		Mala i srednja preduzeća		Komercijalno projektno finansiranje		Veliki korporativni klijenti		Finansijska tržišta		Ostalo		GRUPA	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
B. Bilans uspeha														
Neto kamatni prihod	3.407.951	2.916.504	1.223.728	1.178.249	491.792	148.608	544.905	488.581	281.907	285.679	(131.690)	256.097	5.818.592	5.273.718
Prihod od dividendi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	401	44	401	44
Neto rezultat od ulaganja po metodi udela	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prihod od izdavanja investicione imovine i ostale operativne rente	-	-	2.054	-	-	-	28.169	-	-	-	9.365	36.936	39.588	36.936
Neto prihod od provizija i naknada	1.042.097	994.952	277.148	255.191	23.297	12.195	130.678	389.897	22.338	32.761	(119.093)	(166.960)	1.376.466	1.518.035
Neto rezultat trgovanja i svodenja na fer vrednost	101.821	57.380	30.449	30.400	10.528	7.865	10.271	9.328	192.539	208.533	59.264	66.608	404.873	380.113
Opšti administrativni troškovi	(3.782.307)	(3.626.053)	(593.439)	(554.020)	(77.059)	(67.464)	(225.125)	(204.471)	(104.716)	(142.234)	(71.753)	(9.566)	(4.854.398)	(4.603.809)
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijske imovine koja se ne meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(204.024)	(400.831)	(398.910)	(585.680)	2.757	(122.598)	65.204	(218.976)	(287)	-	(4.418)	26.327	(539.678)	(1.301.758)
Ostvareni dobici/gubici od finansijskih institucija koji se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.478	-	3.478
Dobici/gubici po osnovu finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha, neto	1.487	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.874	15.938	17.361	15.938
Neto gubitak od umanjenja vrednosti na ulaganja i nefinansijskih institucija koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1.533)	-	(1)	-	-	-	(0)	-	-	-	47.854	(28.974)	46.320	(28.974)
Ostali operativni rezultat	(13.260)	(8.815)	5.200	(20.136)	(892)	7.999	(33.164)	2.043	(355)	-	(109.743)	(58.410)	(152.213)	(77.317)
Dobit pre poreza od redovnog poslovanja	552.234	(66.864)	546.229	304.004	450.423	(13.395)	520.939	466.402	391.425	384.739	(303.939)	141.518	2.157.311	1.216.403
Porez na dobit	(45.163)	1.481	2.018	(6.734)	(27.386)	297	(19.527)	(10.249)	(14.537)	(8.606)	12.204	(3.136)	(92.391)	(26.947)
Dobitak/gubitak za tekuću godinu	507.071	(65.382)	548.246	297.270	423.038	(13.099)	501.412	456.152	376.888	376.133	(291.734)	138.382	2.064.920	1.189.456
Neto rezultat koji pripada manjinskom interesu (nekontrolisajući)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(0)	-	(0)	-
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	507.071	(65.382)	548.246	297.270	423.038	(13.099)	501.412	456.152	376.888	376.133	(291.734)	138.382	2.064.920	1.189.456
Operativni prihod	4.551.869	3.968.835	1.533.379	1.463.839	525.617	168.667	714.024	887.806	496.784	526.973	(181.752)	192.725	7.639.920	7.208.846
Operativni troškovi	(3.782.307)	(3.626.053)	(593.439)	(554.020)	(77.059)	(67.464)	(225.125)	(204.471)	(104.716)	(142.234)	(71.753)	(9.566)	(4.854.398)	(4.603.809)
Operativni rezultat	769.563	342.782	942.224	909.819	448.558	101.203	488.899	683.335	392.067	384.739	(240.788)	183.159	2.800.523	2.605.037
0														
A. Bilans stanja														
Ukupna aktiva (stanje na kraju perioda)	37.771.574	32.645.721	27.693.422	21.393.945	11.697.209	8.193.815	16.521.135	15.096.151	13.287.144	8.529.394	35.945.996	31.628.738	142.916.481	117.487.765
Ukupna pasiva bez kapitala (stanje na kraju razdoblja)	34.702.506	43.820.939	24.942.177	13.285.951	10.659.938	2.396.726	14.910.314	11.152.025	11.732.818	2.828.082	27.840.241	28.004.560	124.787.994	101.488.284
Kapital	3.069.067	2.217.690	2.751.246	1.593.950	1.037.271	252.204	1.610.822	1.308.801	1.554.326	1.141.165	8.105.755	9.485.672	18.128.486	15.999.481
C. Ključni pokazatelji/parametri														
Racio troškova i prihoda	83%	91%	39%	38%	15%	40%	32%	23%	21%	27%	-39%	5%	64%	64%
Racio kredita i depozita (neto)	0%	70%	0%	165%	0%	343%	0%	136%	0%	105%	0%	8%	0%	102%
Povrat na prosečno alocirani kapital	9%	-3%	10%	20%	7%	-7%	4%	36%	7%	39%	-5%	1%	37%	8%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2016.

37. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Gotovina	2.566.155	2.259.335
Žiro račun	8.276.530	5.053.944
Kreditni bankama	457.731	1.412.985
Stanje na dan	<u>11.300.417</u>	<u>8.726.264</u>

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije nije raspoloživa za svakodnevne poslovne transakcije Grupe i iz tog razloga nije deo tokova gotovine (napomena 16).

38. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija Bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. i 31. decembra 2015. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
EUR	123,4723	121,6261
USD	117,1353	111,2468
CHF	114,8473	112,5230

39. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Grupa je u toku februara 2017. godine izvršila prodaju investicione nekretnine TC Point Kaluđerica za EUR 1.700.000 (knjigovodstvena vrednost EUR 1.765.000).

Osim navedenog, nije bilo drugih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjvanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe za godinu koja se završila 31. decembra 2016.godine.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

 Stevan Čomić Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga	 Frank Michael Beitz Član Izvršnog odbora	 Slavko Čarić Predsednik Izvršnog odbora
--	---	--

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
NA KONSOLIDOVANOJ OSNOVI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2016. GODINE**

Sadržaj:

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE	1
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA	4
3. ODGOVORNOST PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI	20
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE	21
5. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA	45
6. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU	45
7. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU (NASTAVAK)	46
8. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2016. GODINU	46
9. IZLOŽENOST RIZICIMA	48
10. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA	51

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE**• Uvod**

Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvata podatke za Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu Banka) i zavisnog društva S-Leasing d.o.o. Beograd. Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Banke i zavisnog društva (u daljem tekstu Grupa) sastavljen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu član 29 ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013).

Izveštaj je zasnovan na revidiranim podacima. Detaljniji prikaz poslovanja Grupe na konsolidovanoj osnovi dat je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje na dan 31. decembra 2016. godine.

• O Banci

Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Novosadska banka a.d. Novi Sad je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste Bank Group, koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji. Od 1997. godine, Erste Grupa se razvija kao jedna od najvećih kompanija za pružanje finansijskih usluga u centralnoj i istočnoj Evropi, sa oko 46.700 zaposlenih, koja opslužuje oko 15,9 miliona klijenata u 2.697 filijala u 7 zemalja (Austriji, Češkoj Republici, Slovačkoj, Rumuniji, Mađarskoj, Hrvatskoj i Srbiji).

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG, Beč sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, u ulici Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 7 poslovnih centara, 47 filijala, 9 ekspozitura i 5 šaltera.

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

Banka je na dan 31. decembra 2016. godine imala 1.021 zaposlenog (31. decembar 2015. godine: 1.027 zaposlenih).

Članovi Upravnog odbora Banke na dan 31. decembra 2016. godine su:

1. Gernot Mittendorfer, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
2. Hannes Frotzbacher, član, Erste Group Bank AG, Beč
3. Sava Dalbokov, član, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac
4. Dragana Plavšić, nezavisna, Beograd,
5. Aleksandar Vlahović, član, nezavisan, Beograd

Članovi Izvršnog odbora Banke na dan 31. decembra 2016. godine su:

1. Slavko Carić, predsednik Izvršnog odbora,
2. Jasna Terzić, član Izvršnog odbora,
3. Frank Michael Beitz, član Izvršnog odbora

Članovi Odbora za reviziju na dan 31. decembra 2016. godine su:

Mario Catasta, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
Sava Dalbokov, član, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac
Aleksandar Vlahović, član, nezavisan, Beograd

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (nastavak)

S - Leasing d.o.o. Beograd je osnovan juna 2003. godine. Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu 18. juna 2003. godine, dok je kod Agencije za privredne registre registrovano rešenjem broj BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Po stupanju na snagu Zakona o finansijskom lizingu, Društvo dobija dozvolu za obavljanje poslova finansijskog lizinga po Rešenju Narodne Banke Srbije broj 622 od 25. januara 2006. godine.

U 2014. godini je došlo do promene u vlasničkoj strukturi osnovnog kapitala S-Leasinga te je Erste Bank a.d. Novi Sad postala većinski vlasnik društva sa udelom od 75,0%, dok je Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija smanjila svoj udeo na 25,0%. Osnovni kapital Društva na dan 31. decembra. 2013. godine sastojao se od udela osnivača Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija (50,0%) i Immorent International Holding GmbH, Beč, Austrija (50,0%).

Osnovna delatnost društva je pružanje usluga finansijskog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu u Ulici Milutina Milankovića broj 11a/4.

Društvo je na dan 31. decembra 2016. godine imalo 41 zaposlenog (31. decembar 2015. godine: 42 zaposlena).

Matični broj društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj je 102941384.

Članovi Upravnog odbora Društva su:

1. Jasna Terzić, predsednik, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
2. Vladan Mihajlićin, član, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
3. Nikola Maslovarić, član, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
4. Marko Markić, član, Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac
5. Sava Dalbokov, član, Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac

Članovi Izvršnog odbora Društva su:

1. Bojan Vračević, predsednik izvršnog odbora
2. Vuk Vučević, član Izvršnog odbora

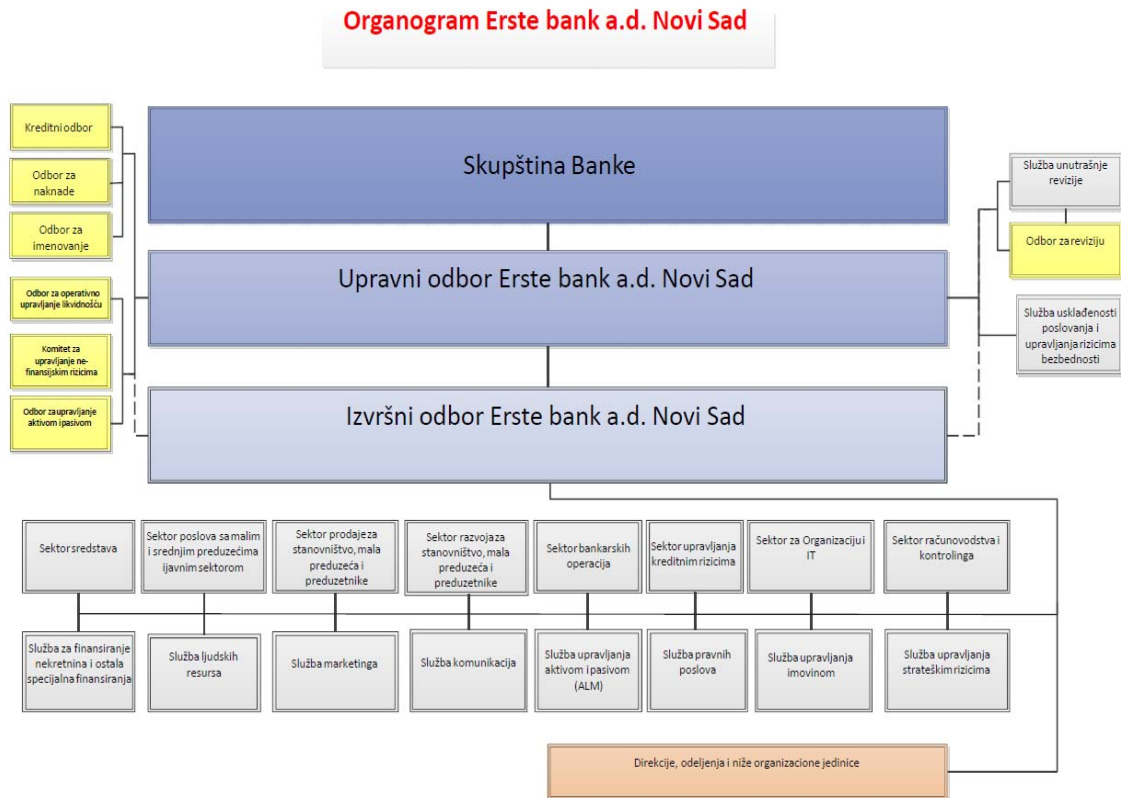
U 2014. godini Erste Bank a.d. Novi Sad, Srbija je na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH Beograd d.o.o. stekla 75% udela u osnovnom kapitalu kompanije S-Leasing d.o.o., Beograd.

Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvata pojedinačne podatke Erste Bank a.d. Novi Sad i podatke zavisnog društva S-Leasing d.o.o. Beograd. Erste Bank a.d. Novi Sad, kao matično društvo zavisnog društva S-Leasing d.o.o., Beograd sastavlja konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju.

Iznosi u ovom Izveštaju su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (nastavak)

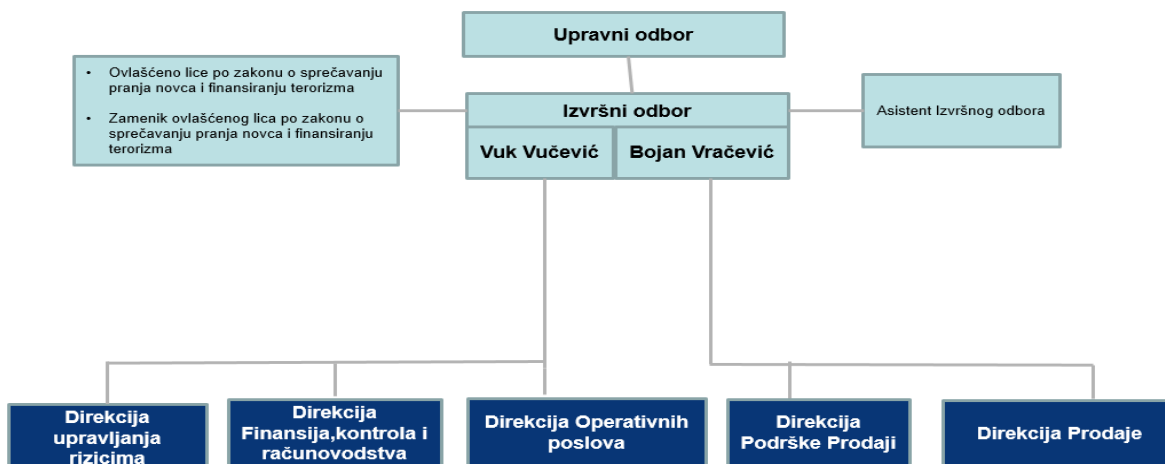
Organizaciona struktura Banke je prikazana kako sledi:

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (nastavak)

Organizaciona struktura Društva je prikazana kako sledi:

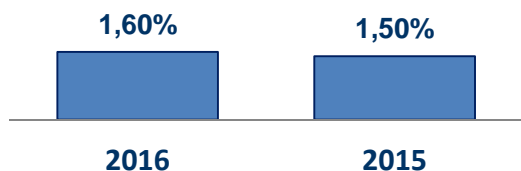
Organizaciona šema

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA

Makroekonomski uslovi poslovanja u toku 2016. godine

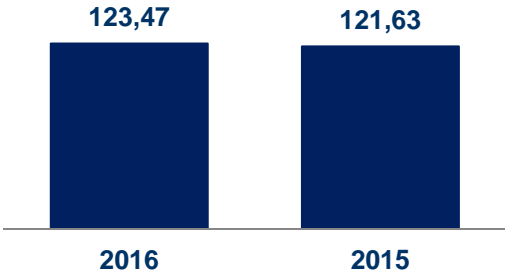
Kretanje inflacije

Stopa inflacije je u toku 2016. godine oscilirala od 2,4% do 1,6%, da bi na kraju 2016. godine ona bila 1,6%. Na kraju 2016. godine stopa je bila ispod targetirane od 4% (+1,5%). Inflacija će ostati niska i stabilna i od početka ove godine kretaće se u granicama dozvoljenog odstupanja od novog cilja (3 +/- 1,5 %).

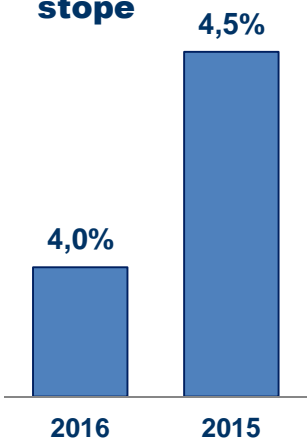
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA

Kretanje kursa dinara

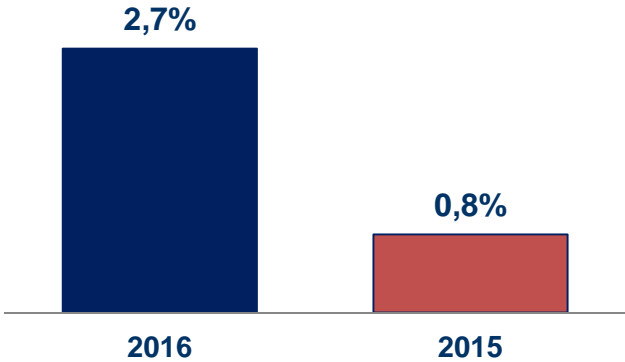
U 2016. godini dinar je dodatno depresirao u odnosu na evro, tako da je kurs dinara sa 121,63 povećan na 123,47.

Kretanje referentne stope

Referentna kamatna NBS se u toku 2016. godine kretala od 4,50% do 4,00%.

Kretanje rasta BDP-a

Stopa rasta BDP-a beleži pozitivnu vrednost u 2016. godini od 2,70%.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

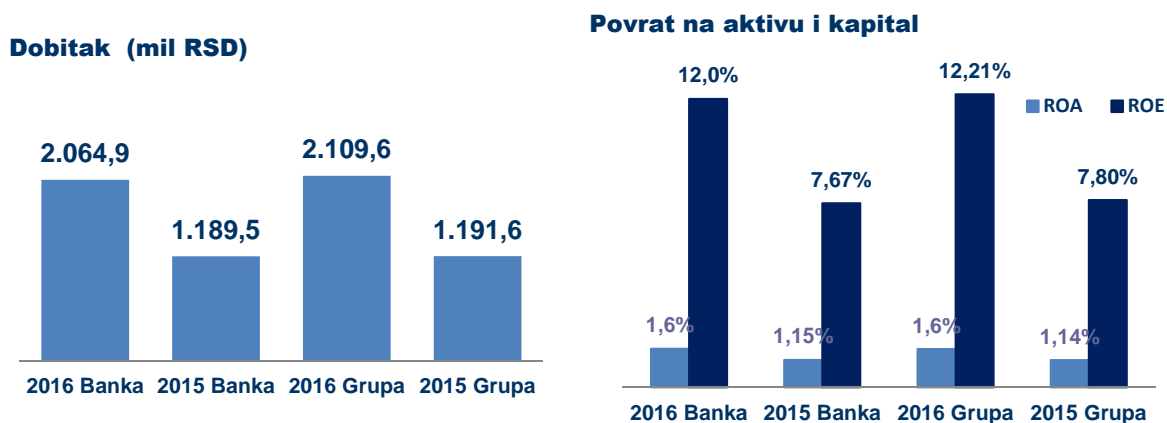
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Pokazatelji poslovanja Banke - uporedni podaci 2016. - 2015. godina

Bilans uspeha

Struktura bilansa uspeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2016. i na dan 31. decembra 2015. godine, sa procentima rasta u odnosu na prethodnu godinu, je sledeća:

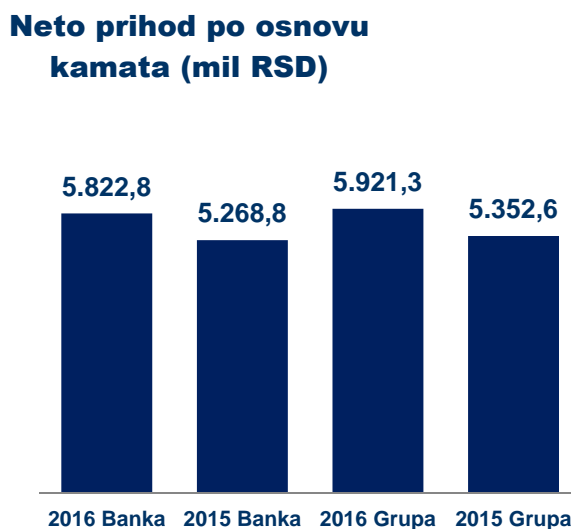
	Konsolidovano			Banka			U RSD hiljada
	01.01.- 31.12.2016.	01.01.- 31.12.2015.	%rasta/(pada)	01.01.-31.12.2016.	01.01.-31.12.2015.	%rasta/(pada)	
PRIHODI I RASHODI REDOVNOG POSLOVANJA							
Prihodi od kamata	7.239.279	6.937.331	4,35	7.049.967	6.772.486	4,10	
Rashodi kamata	(1.317.933)	(1.584.729)	(16,84)	(1.227.200)	(1.503.663)	(18,39)	
Dobitak po osnovu kamata	5.921.346	5.352.602	10,63	5.822.767	5.268.823	10,51	
Prihodi od naknada i provizija	2.187.934	2.297.202	(4,76)	2.143.153	2.254.600	(4,94)	
Rashodi naknada i provizija	(703.912)	(626.231)	12,40	(685.132)	(605.042)	13,24	
Dobitak po osnovu naknada i provizija	1.484.022	1.670.971	(11,19)	1.458.021	1.649.558	(11,61)	
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	198.957	190.700	4,33	198.957	190.700	4,33	
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	1.238	1.836	(32,57)	1.238	1.836	(32,57)	
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	144	(100,00)	-	144	(100,00)	
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	204.495	131.251	55,80	203.037	127.476	59,27	
Ostali poslovni prihodi	272.254	275.291	(1,10)	258.681	255.596	1,21	
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(605.711)	(1.401.460)	(56,78)	(630.331)	(1.397.374)	(54,89)	
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	7.476.601	6.221.335	20,18	7.312.370	6.096.759	19,94	
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(1.870.076)	(1.716.300)	8,96	(1.802.560)	(1.646.854)	9,45	
Troškovi amortizacije	(266.926)	(262.201)	1,80	(263.278)	(257.267)	2,34	
Ostali rashodi	(3.129.899)	(3.022.514)	3,55	(3.089.221)	(2.976.235)	3,80	
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	2.209.700	1.220.320	81,08	2.157.311	1.216.403	77,35	
Porez na dobit	(11.739)	(3.699)	217,36	(2.205)	(1.557)	41,62	
Dobitak po osnovu odloženih poreza	1.840	343	436,44	-	-	-	
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(90.186)	(25.390)	255,20	(90.186)	(25.390)	255,20	
DOBIT	2.109.615	1.191.574	77,04	2.064.920	1.189.456	73,60	

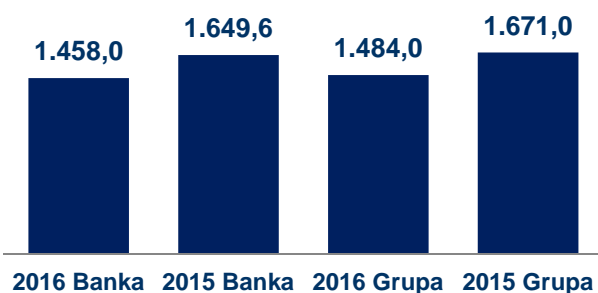
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Banka je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine ostvarila neto dobitak od 2.064.920 hiljada dinara (2015. godina: 1.189.456 hiljada dinara), što predstavlja povećanje od 73,60% u odnosu na prethodnu godinu. Grupa je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine ostvarila neto dobitak od 2.109.615 hiljada dinara (2015. godina: 1.191.574 hiljade dinara), što predstavlja rast od 77,04% u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi od kamata u 2016. godini, na nivou Grupe, iznose 7.239.279 hiljada dinara (2015. godina: 6.937.331 hiljada dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 4,35%. Prihodi od kamata Banke u 2016. godini iznose 7.049.967 hiljada dinara (2015. godina: 6.772.486 hiljade dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 4,10%.

Rashodi kamata u 2016. godini, na nivou Grupe, iznose 1.317.933 hiljada dinara (2015. godina: 1.584.729 hiljada dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže smanjenje od 16,84%. Rashodi od kamata Banke u 2016. godini iznose 1.227.200 hiljada dinara (2015. godina: 1.503.663 hiljada dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže smanjenje od 18,39%.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Neto prihod po osnovu naknada (mil RSD)

Prihodi od naknada i provizija u 2016. godini, na nivou Grupe, iznose 2.187.934 hiljade dinara (2015. godina: 2.297.202 hiljade dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže smanjenje od 4,76%. Prihodi od naknada i provizija Banke u 2016. godini iznose 2.143.153 hiljade dinara (2015. godina: 2.254.600 hiljada dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže smanjenje od 4,94%.

Rashodi od naknada i provizija u 2016. godini, na nivou Grupe, iznose 703.912 hiljada dinara (2015. godina: 626.231 hiljadu dinara), i u

odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 12,40%. Rashodi od naknada i provizija Banke u 2016. godini iznose 685.132 hiljade dinara (2015. godina: 605.042 hiljade dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 13,24%.

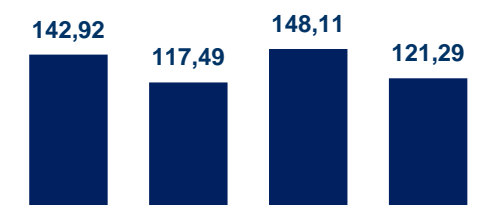
U strukturi ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, pored kamate i naknade, najveće učešće imaju prihodi od kursnih razlika, ostali poslovni prihodi, odnosno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. **Pozitivan neto efekat kursnih razlika** u 2016. godini, na nivou Grupe, iznosi 204.495 hiljade dinara, od čega je 203.037 hiljada dinara na nivou Banke, a 1.458 hiljada dinara na nivou S-Leasinga. **Negativan neto efekat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki** na nivou Grupe iznosi 605.711 hiljada dinara, od čega je na nivou Banke neto rashod od 630.331 hiljadu dinara, dok je na nivou S-Leasinga neto prihod od 24.620 hiljada dinara.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Bilans stanja

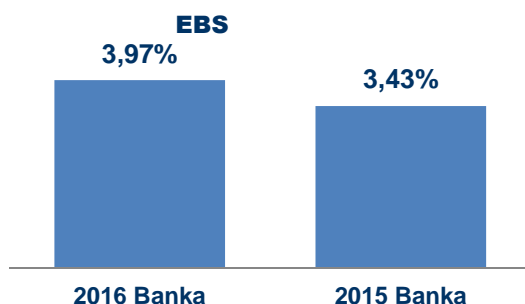
	Konsolidovano					Banka					URSD
	2016.		2015.		%	2016.		2015.		%	Dijeljena
		U %		U %			U %		U %		
AKTIVA											
Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.246.670	13,00	18.523.428	15,27	3,90	19.246.670	13,47	18.523.428	15,77	3,90	
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	8,81	8.363.472	6,90	56,02	13.048.357	9,13	8.363.472	7,12	56,02	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.182.702	4,85	3.446.272	2,84	108,42	7.182.702	5,03	3.446.272	2,93	108,42	
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	5,83	7.008.412	5,78	23,21	8.635.103	6,04	7.008.412	5,97	23,21	
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.209.725	0,82	2.733.309	2,25	(55,74)	1.211.439	0,85	2.733.351	2,33	(55,68)	
Kredit i potraživanja od komitenata	96.463.262	65,13	79.043.876	65,17	22,04	91.213.913	63,82	75.182.667	63,99	21,32	
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	-	118	-	-	-	-	-	-	-	
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	93.560	0,07	93.560	0,08	-	
Nematerijalna ulaganja	281.395	0,19	351.826	0,29	(20,02)	278.845	0,20	350.854	0,30	(20,52)	
Nekretnine, postrojenja i oprema	817.267	0,55	741.139	0,61	10,27	811.073	0,57	733.119	0,62	10,63	
Investicione nekretnine	232.417	0,16	238.508	0,20	(2,55)	232.417	0,16	238.508	0,20	(2,55)	
Tekuća poreska sredstva	6.513	-	17.163	0,01	(62,05)	-	-	1.116	-	(100,00)	
Odložena poreska sredstva	61.745	0,04	161.764	0,13	(61,83)	59.523	0,04	161.382	0,14	(63,12)	
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	56.695	0,04	443	-	12.697,97	56.294	0,04	-	-	-	
Ostala sredstva	864.863	0,58	658.957	0,54	31,25	846.585	0,59	651.624	0,55	29,92	
UKUPNA AKTIVA	148.106.832	100	121.288.687	100	22,11	142.916.481	100	117.487.765	100	21,64	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Bilans stanja

	Konsolidovano					Banka					URSD
	2016.		2015.		% rasta/ pada	2016.		2015.		% rasta/ pada	
	U %	U %	U %	U %							
PASIVA											
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	54.690	0,04	94.235	0,08	(41,96)	54.690	0,04	94.235	0,08	(41,96)	
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	41.815.700	28,23	34.001.077	28,03	22,98	36.709.919	25,69	30.282.165	25,77	21,23	
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	84.903.330	57,33	68.295.393	56,31	24,32	84.903.330	59,41	68.295.393	58,13	24,32	
Subordinirane obaveze	1.764.606	1,19	1.824.946	1,50	(3,31)	1.764.606	1,23	1.824.946	1,55	(3,31)	
Rezervisanja	690.714	0,47	551.405	0,45	25,26	670.642	0,47	534.486	0,45	25,47	
Tekuće poreske obaveze	1.090	-	-	-	100,00	1.090	-	-	-	100,00	
Ostale obaveze	622.694	0,42	440.944	0,36	41,22	684.202	0,48	457.059	0,39	49,70	
UKUPNO OBAVEZE	129.851.823	87,68	105.208.000	86,74	23,42	124.788.479	87,32	101.488.284	86,38	22,96	
KAPITAL											
Akcijski kapital	10.164.475	6,86	10.164.475	8,38	-	10.164.475	7,11	10.164.475	8,65	-	
Dobitak	2.135.770	1,44	1.226.785	1,01	74,09	2.064.920	1,44	1.189.456	1,01	73,60	
Rezerve	5.898.873	3,98	4.645.736	3,83	26,97	5.898.607	4,13	4.645.550	3,95	26,97	
Učešća bez prava kontrole	54.892	0,04	43.692	0,04	25,63	-	-	-	-	-	
UKUPAN KAPITAL	18.254.009	12,32	16.080.687	13,26	13,52	18.128.002	12,68	15.999.481	13,62	13,30	
UKUPNO PASIVA	148.106.832	100	121.288.687	100	22,11	142.916.481	100	117.487.765	100	21,64	

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Kretanje bilansne aktive

Ukupna bilansna suma Banke na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 142.916.481 hiljadu dinara i beleži rast u 2016. godini od 21,64% u odnosu na 31. decembar 2015. godine. Ukupna bilansna suma na dan 31. decembra 2016. godine na konsolidovanoj osnovi iznosi 148.106.832 hiljade dinara i beleži rast u 2016. godini od 22,11% u odnosu na 31. decembar 2015. godine.

2016 Bank: Tržišno učešće bilansne aktive

Tržišno učešće aktive Banke u odnosu na ukupnu aktivu bankarskog tržišta Srbije u 2016. godini je 3,97%, dok je tržišno učešće Banke u odnosu na ukupnu aktivu bankarskog tržišta Srbije u 2015. godini iznosilo 3,43%.

Gotovina i sredstva kod centralne banke u 2016. godini, na nivou Grupe, iznose 19.246.670 hiljada dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Gotovina i sredstva kod centralne banke su zabeležili porast od 3,90% u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu.

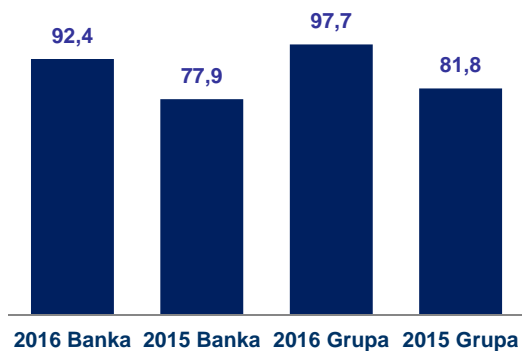
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju u 2016. godini, na nivou Grupe, iznose 13.048.357 hiljade dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju su na dan 31. decembra 2016. godine povećana za 56,02% u odnosu na isti datum 2015. godine.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju u 2016. godini, na nivou Grupe, iznose 7.182.702 hiljade dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su na dan 31. decembra 2016. godine povećana za 108,42% u odnosu na isti datum 2015. godine.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća u 2016. godini, na nivou Grupe, iznose 8.635.103 hiljade dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća su na dan 31. decembra 2016. godine povećana za 23,21% u odnosu na isti datum 2015. godine.

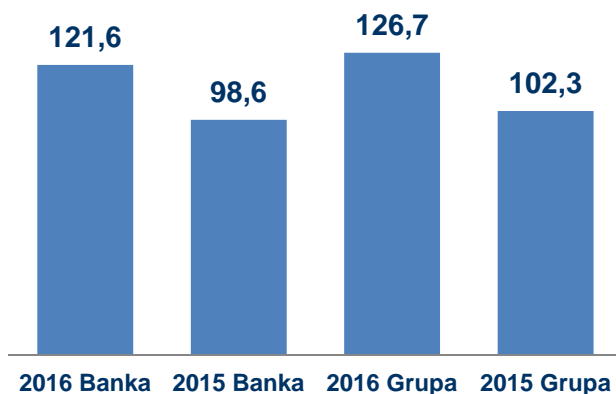
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Ukupno dati krediti

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u 2016. godini, na nivou Grupe, iznose 1.209.725 hiljada dinara, a najznačajniji deo ovog iznosa se odnosi na Banku. Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija su na dan 31. decembra 2016. godine smanjeni za 55,74% u odnosu na isti datum 2015. godine.

Kredit i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2016. godine iznose 96.463.262 hiljada dinara, od čega na nivou Banke iznose 91.213.913 hiljada dinara, a na nivou S-Leasinga iznose 5.249.349 hiljada dinara. Kredit i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2016. godine beleže rast od 22,04% u odnosu na isti datum 2015. godine. Kredit i potraživanja od komitenata Banke, na dan 31. decembra 2016. godine ostvarili su rast od 21,32% u odnosu na 2015. godinu.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Ukupno primljeni depoziti

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2016. godine iznose 41.815.700 hiljada dinara, od čega na nivou Banke iznose 36.709.919 hiljada dinara, dok na nivou S-Leasinga iznose 5.105.781 hiljadu dinara. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2016. godine beleže rast od 22,98% u odnosu na isti datum 2015. godine. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama Banke, su na dan 31. decembra 2016. godine povećane za 21,23% u odnosu na isti datum 2015. godine. Na dan 31. decembra 2016. godine, depoziti i ostale obaveze prema

bankama i drugim finansijskim organizacijama Banke u dinarima čine 11,67% stanja depozita (i beleže rast od 10,88% u odnosu na 2015. godinu), dok u stranoj valuti čine 88,33% stanja ovih depozita (i beleže rast od 22,74% u odnosu na 2015. godinu).

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2016. godine iznose 84.903.330 hiljade dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2016. godine beleže rast od 24,32% u odnosu na isti datum 2015. godine. Na dan 31. decembra 2016. godine, depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Banke u dinarima čine 27,14% stanja depozita (i beleže rast od 17,43% u odnosu na 2015. godinu), dok u stranoj valuti čine 72,86% stanja ovih depozita (i beleže rast od 27,10% u odnosu na 2015. godinu).

Ročna struktura konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. godine je povoljna. Trajni i dugoročni izvori finansiraju stalna sredstva i dugoročna sredstva.

Ukupan kapital Grupe na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 18.254.009 hiljada dinara i beleži porast od 13,52% u odnosu na isti datum 2015. godine. Ukupan kapital Banke iznosi 18.128.002 hiljade dinara na dan 31. decembra 2016. godine. Ukupan kapital Banke je u 2016. godini povećan za 13,30% u odnosu na prethodnu godinu.

Dinarski i devizni podbilans Grupe na dan 31. decembra 2016. i na dan 31. decembra 2015. godine prikazani su kako sledi:

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

	Konsolidovano					Banka					URSDhiljada
	2016.	U %	2015.	U %	%	2016.	U %	2015.	U %	%	
					rasta/pada					rasta/pada	
AKTIVA											
Aktiva u dinarima	46.533.577	31,42	40.296.932	33,22	15,48	46.648.641	32,64	40.392.692	34,38	15,49	
Aktiva u stranoj valuti	101.573.256	68,58	80.991.755	66,78	25,41	96.267.840	67,36	77.095.073	65,62	24,87	
Ukupna aktiva	148.106.832	100	121.288.687	100	22,11	142.916.481	100	117.487.765	100	21,64	
PASIVA											
Pasiva u dinarima	46.572.684	31,45	40.345.420	33,26	15,43	46.413.520	32,48	40.249.570	34,26	15,31	
Pasiva u stranoj valuti	101.534.148	68,55	80.943.267	66,74	25,44	96.502.961	67,52	77.238.195	65,74	24,94	
Ukupna pasiva	148.106.832	100	121.288.687	100	22,11	142.916.481	100	117.487.765	100	21,64	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Dinarski podbilans aktive Grupe čini 31,42% ukupne aktive i beleži rast od 15,48% u 2016. godini, dok dinarski podbilans pasive Grupe čini 31,45% ukupne pasive Grupe i beleži rast od 15,43% u 2016. godini. Međutim, devizni podbilans aktive Grupe je i dalje značajniji i čini 68,58% aktive i beleži rast od 25,41% u odnosu na prethodnu godinu, dok je devizni podbilans pasive Grupe isto značajniji i čini 68,55% pasive na dan 31. decembra 2016. godine, i beleži rast od 25,44% u odnosu na prethodnu godinu.

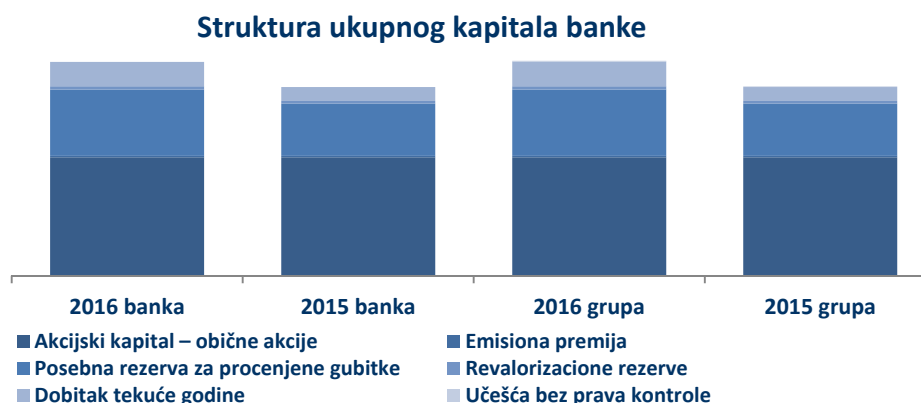
Dinarski podbilans aktive Banke čini 32,64% ukupne aktive i beleži rast od 15,49% u 2016. godini, dok dinarski podbilans pasive Banke čini 32,48% ukupne pasive Banke i beleži rast od 15,31% u 2016. godini. Međutim, devizni podbilans aktive Banke je i dalje značajniji i čini 67,36% aktive i beleži rast od 24,87% u odnosu na prethodnu godinu, dok je devizni podbilans pasive Banke isto značajniji i čini 67,52% pasive na dan 31. decembra 2016. godine, i beleži rast od 24,94% u odnosu na prethodnu godinu.

Kapital

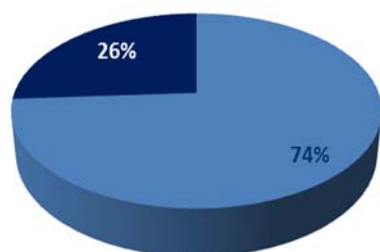
Kapital Grupe na dan 31. decembra 2016. iznosi 18.254.009 hiljada dinara (31. decembar 2015. godine: 16.080.687 hiljada dinara). Kapital Banke na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 18.128.002 hiljada dinara (31. decembar 2015. godine: 15.999.481 hiljadu dinara).

Struktura ukupnog kapitala Grupe i Banke prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada			
	Konsolidovano		Banka	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Akcijski kapital - obične akcije	10.040.000	10.040.000	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475	124.475	124.475
Posebna rezerva za procenjene gubitke	5.614.904	4.425.448	5.614.904	4.425.448
Ostale rezerve	37.329	35.740	-	-
Revalorizacione rezerve	283.968	220.288	283.703	220.102
Dobitak tekuće godine	2.098.441	1.191.045	2.064.920	1.189.456
Učešća bez prava kontrole	54.892	43.691	-	-
Stanje na dan 31. decembra	18.254.009	16.080.687	18.128.002	15.999.481

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Kapital (nastavak)

Na dan 31. decembra 2016. godine, upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.004.000 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 10.000 dinara (31. decembar 2015. godine: 1.004.000 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara). U toku 2016. i 2015. godine, nije bilo promena na akcijskom kapitalu.

Struktura akcionarskog kapitala

■ Erste Group Banka AG
 ■ Steiermärkische Bank und Sparkassen AG,

Većinski akcionar Banke je Erste Group Banka AG, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 31. decembra 2016. godine.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2016. i na dan 31. decembra 2015. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
Erste Group Banka AG, Beč	742.960	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	261.040	26,00
Ukupno	1.004.000	100,00

Kapital S-Leasinga je 75% u vlasništvu Erste bank ad Novi Sad a 25% u Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija.

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)**• Društveno odgovorno poslovanje**

Društveno odgovorno poslovanje je prikazano za Banku kao nosioca Grupe.

Erste Bank a.d. Novi Sad je članica Erste Grupe, finansijske institucije sa tradicijom dugom skoro 200 godina, za koju od samog početka društveno odgovorno poslovanje predstavlja sastavni deo korporativne filozofije i dugoročne poslovne strategije. Erste Grupa je osnovana kao prva štedionica u Austriji 1819. godine, sa dvojakim ciljem - da omogući „običnim“ ljudima pristup finansijskim uslugama i da podrži društvene aktivnosti u zajednici u kojoj deluje. Grupa u tom duhu posluje i danas.

Za Erste Banku društveno odgovorno poslovanje predstavlja strateški okvir za upravljanje kompanijom, zasnovan na ulaganju u dugoročne i stabilne odnose sa svim ključnim zainteresovanim stranama, i na opredeljenju da aktivno doprinosimo razvoju i dobrobiti društva čiji smo neodvojivi deo. Društveno odgovorno poslovanje je pristup koji nam omogućava da se, delujući u partnerstvu sa drugim sektorima, uspešnije suočimo sa izazovima koje nam postavlja savremeno tržište. To je koncept koji nas podstiče da budemo inovativni, ohrabrujemo održivi razvoj, odgovorno upravljamo rizikom i smanjujemo troškove, postizujući tako bolje poslovne rezultate za naše klijente i kompaniju, ali i za zajednice u kojima radimo.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

- **Društveno odgovorno poslovanje (nastavak)**

Aktuelna Strategija društveno odgovornog poslovanja Erste Bank a.d. Novi Sad usvojena za period od 2015. do 2019. godine izrađena je na sledećim principima: povezanost sa osnovnim poslovanjem, uravnoteženost, holistički pristup i integrativni pristup, a sprovodi se kroz šest osnovnih oblasti sa jasno definisanim ciljevima, koje prati po jedna ključna tema u fokusu, kao i neke dodatne koje zajedno daju jasne smernice za konkretne programe, projekte i inicijative:

OBLAST	CILJ	PRIORITETNE TEME
Korporativno upravljanje	Dalje unapređenje postojećih praksi dobrog korporativnog upravljanja	Transparentne prakse upravljanja Sprečavanje sukoba interesa Razvoj društveno odgovornog poslovanja kroz udružene inicijative
Odgovornost prema klijentima	Još čvršće integrisanje društvene odgovornosti u osnovno poslovanje	Odgovorno finansiranje Finansijska inkluzija Odgovorna komunikacija sa klijentima
Odgovornost u radnom okruženju	Dalji razvoj motivišućeg radnog okruženja, baziranog na pravima i potrebama zaposlenih	Razvoj i usavršavanje zaposlenih Bezbednost i zdravlje na radu Socijalna podrška zaposlenima
Odgovornost u lancu nabavke	Minimizovanje negativnih i maksimizovanje pozitivnih uticaja koje Banka ostvaruje na društvo i životnu sredinu kroz lanac nabavke	Primena kriterijuma socijalnog okruženja u proceni dobavljača Primena kriterijuma zaštite životne sredine u proceni dobavljača
Odgovornost prema lokalnim zajednicama	Dalji razvoj lokalnih zajednica u svim relevantnim aspektima	Ulaganje u razvoj potencijala članova zajednica u kojima Banka posluje Promocija korporativne i individualne filantropije
Odgovornost prema životnoj sredini	Doprinos očuvanju životne sredine minimizovanjem negativnih i maksimizovanjem pozitivnih uticaja koje Banka ostvaruje	Odgovorno upravljanje resursima Odgovorno finansiranje Podizanje svesti zaposlenih o zaštiti životne sredine

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)**• Društveno odgovorno poslovanje (nastavak)**

Vrednosti koje su ukorenjene u poslovanje i za koje se zalažemo su podrška, odgovornost, poverenje, inovativnost i stvaranje.

Posebnu karakteristiku našeg angažovanja predstavljaju napori koje ulažemo u promovisanje koncepta društveno odgovornog poslovanja u Srbiji, kako na sopstvenom primeru tako i kroz intenzivnu saradnju sa partnerima iz javnog i neprofitnog sektora. U skladu sa tom politikom, naša Banka je jedan od osnivača i aktivnih članica inicijativa koje zastupaju društveno odgovorno poslovanje u Srbiji, poput Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija za Srbiju, Foruma za odgovorno poslovanje, Radne grupe za korporativnu društvenu odgovornost pri Udruženju banaka Srbije i slično.

Pored toga što želimo da budemo pouzdan partner privredi i stanovništvu, budući da smo dugoročno posvećeni tržištu Srbije, vidimo svoju ulogu u aktivnom i konstantnom doprinosu razvoju društva i kulture. Erste Banka posebnu pažnju posvećuje programima ulaganja u zajednicu. Tokom 2016. godine Erste Banka je kroz razne programe iz oblasti kulture, popularizacije nauke, promocije preduzetništva (pre svega socijalnog i mikro preduzetništva), ali i kroz volonterske akcije izdvojila sredstva u iznosu od oko 34 miliona dinara.

Jedan od najbitnijih programa Banke u 2016. godini je pokretanje „Korak po korak“, programa edukativne, finansijske, i mentorske podrške startapima, socijalnim preduzećima i civilnom društvu. Ovo je prvi korak u realizaciji programa socijalnog bankarstva „Korak po korak“ u Srbiji, koji je Erste Grupa pokrenula u centralnoj i istočnoj Evropi (CIE) i u Austriji, kako bi podržala klijente koji su tradicionalno nedovoljno obuhvaćeni bankarskim uslugama: nove biznise, uključujući i početnike u preduzetništvu, socijalna preduzeća, organizacije civilnog društva, kao i lica u riziku od siromaštva. Program „Korak po korak“ u prvoj fazi u Srbiji podržava firme sa istorijom poslovanja manjom od 24 meseca u osnaživanju njihovih biznisa, zatim socijalna preduzeća bez obzira na dužinu poslovanja, kao i nove biznis ideje koje karakteriše održivost i tržišni potencijal, nudeći im pristup osnovnim finansijskim proizvodima, adekvatne finansijske savete i kontinuirano mentorstvo.

Kroz program donacija Superste.net novčano i mentorski je podržano 22 projekta, sa ukupnim fondom za realizaciju projekata u iznosu od 7.200.000 dinara. Tradicionalno, program je namenjen grupama i pojedincima koji žele da realizuju društveno odgovorne ideje i programe, projekte inspirisane problemima u društvu, sa ciljem unapređenja čitave zajednice, i podeljen je u dve faze - Centrifuga koja je namenjena formalnim i neformalnim grupama, i Klub Superste namenjen pojedincima sa društveno odgovornim idejama.

Da su mediji i javnost prepoznali značaj tema kojima je Erste Banka bila posvećena u 2016. godini svedoči i broj objava u medijima. O Banci je ukupno zabeleženo 2.144 medijske objave u periodu januar - decembar 2016. dok je sa 357 zabeleženih objava iz oblasti društveno odgovornih programa zauzela prvo mesto.

Kao top teme iz oblasti društveno odgovornog poslovanja Erste Banke u 2016. godini mediji su prepoznali:

1. Superste.net - donatorsku platformu Erste Banke
2. CSR forum - Erste Banka je visoko plasirana na CSR indeks listi u Srbiji
3. Zelene ideje, program za mlade preduzetnike u saradnju sa Trag fondacijom

* Napomena: Svi podaci o medijskoj prisutnosti na ovom slajdu se baziraju na kliping izveštajima i analizama Executive Group-a i Ninamedie.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

• Društveno odgovorno poslovanje (nastavak)

Izveštavanje o društvenoj odgovornosti za nas je sastavni deo šireg procesa kom smo dugoročno posvećeni. Cilj nam je da našim mnogobrojnim stejkholderima na jasan i transparentan način predstavimo sve aktivnosti i inicijative koje smo realizovali u toku jedne godine, kao i da najavimo predstojeće planove i programe. Od 2008. godine redovno objavljujemo godišnje izveštaje o društvenoj odgovornosti, a od 2011. godine smo kao prva Banka i jedna od prvih kompanija u Srbiji izveštaj bazirali na međunarodno priznatim okvirima GRI (Global Reporting Initiative). Od 2013. godine Banka je izveštaj o društvenoj odgovornosti proširila i unapredila uvođenjem indikatora koje je GRI definisao isključivo za finansijski sektor. Oslanjanjem na GRI Financial Services Sector Supplement (FSSS), Izveštaj o društveno odgovornom poslovanju Banke je postao je relevantan izvor podataka i za međunarodne finansijske institucije sa kojima Banka saraduje. Od 2015. godine Banka je implementirala i najnovije GRI G.4 principe izveštavanja.

Sve izveštaje Erste Banke o društveno odgovornom poslovanju možete naći na linku: http://www.erstebank.rs/rs/O_nama/Drustveno_odgovorno_poslovanje. Izveštaj o društveno odgovornom poslovanju Erste Banke za 2016. godinu biće objavljen do kraja jula 2017. godine na sajtu Banke.

3. ODGOVORNOST PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI

Odgovornost prema životnoj sredini je prikazana za Banku kao nosioca Grupe.

Uprkos činjenici da ne spada u velike zagađivače kad je reč o direktnim uticajima poslovanja na životnu sredinu, Erste Banka već godinama unazad prati i meri svoje uticaje u skladu sa svetskim tendencijama, sa ciljem da ih što preciznije identifikuje i, iz godine u godinu, minimizira. O strateškoj posvećenosti ovoj temi govori i činjenica da je jedan od stubova Strategije društveno odgovornog poslovanja upravo odgovornost prema životnoj sredini.

Usvojenom Strategijom u oblasti zaštite životne sredine, energetske efikasnosti i klimatskih promena, te u kontekstu iste, usvojenom Politikom zaštite životne sredine i socijalnog okruženja, Politikom upravljanja energijom, kao i Politikom odgovornog finansiranja, Banka potvrđuje da je dosledna u ovoj oblasti svog delovanja i poslovanja. Tokom 2016. godine ažurirana su i akta u oblasti Upravljanja otpadom.

Banka je i u 2016. godini nastavila da kroz implementiranu aplikaciju „Project Credit360“ obrađuje uticaj na životnu sredinu u skladu sa svetskim standardima.

Publikacije, interni časopis Puls i Izveštaj o društveno odgovornom poslovanju Banke se štampaju na FSC hartiji (hartiji iz kontrolisanog uzgoja šuma), a od 2013. godine Banka koristi isključivo 100% reciklirani papir za kancelarijsku hartiju. U Banci se već godinama recikliraju kancelarijska hartija, PET ambalaža i elektronski otpad. U skladu sa ciljem promovisanja i razvoja koncepta zelenih filijala, kako je predviđeno DOP Strategijom Banke i u 2016. nastavili smo da uređujemo filijale po ovom principu. Do sada je uređeno ukupno 14 filijala po ovom principu, a u toku je gradnja novog poslovnog objekta Banke u Beogradu koga karakterišu najviši ekološki standardi i visoka energetska efikasnost.

3. ODGOVORNOST PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI

U 2016. godini u oblasti životne sredine zabeležili smo sledeći uticaj:

- Zabeležena ukupna emisija CO₂ ~3.115 t/a CO₂eq
(Navedeni podatak se odnosi na ukupnu emisiju gasova staklene bašte u tonama CO₂ ekvivalent)
- Ukupna potrošnja energije (kWh/a)* 4.392.095
- Električna energija 2.548.150 kWh/a
- Grejanje i hlađenje 1.843.945,56 kWh/a
- Ukupna potrošnja vode (m³)** 8,888
- Ukupne emisije CO₂ (t/a CO₂eq) *** ~3.115
- Ukupna količina otpada (kg) 38.516
- Reciklirano 11.882 kg
- Ukupni troškovi zaštite životne sredine 39.886.378,77 dinara

* Odnosi se na indirektnu energiju, nabavljenu i potrošenu iz neobnovljivih izvora energije (električnu energiju i grejanje i hlađenje).

** Podrazumeva vodu crpljenu iz vodovoda.

*** Odnose se na indirektnu emisiju, jer Banka ne poseduje i ne kontroliše direktne izvore emisija.

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE

4.1. REGULATorni KAPITAL BANKE

Banka je poštovala zahteve Odluke Narodne Banke Srbije o adekvatnosti kapitala banaka (Službeni Glasnik RS broj 46/2011, 6/2013 i 51/2014) prilikom izračunavanja regulatornog kapitala.

Ukupni regulatorni kapital Banke čini zbir Osnovnog kapitala i Dopunskog kapitala, umanjeno za Odbitne stavke od kapitala:

- Osnovni kapital čine akcijski kapital, emisiona premija, rezerve iz dobiti i neraspoređena dobit iz prethodnih godina, kao umanjeno po osnovu nematerijalnih ulaganja i regulatornih usklađivanja vrednosti u odnosu na MSFI/MRS (nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju i potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama Banke).
- Dopunski kapital čine subordinirane obaveze i deo pozitivnih revalorizacionih rezervi nastalih po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu sa MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi.
- Odbitne stavke od kapitala čine ulaganja u druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih lica.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne Banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)

4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

Takođe, Banka osigurava da visina njenog kapitala u toku poslovanja nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10.000.000 evra prema zvaničnom srednjem kursu NBS, u skladu sa propisanim, u Zakonu o bankama.

Akcionari Banke su Erste Group Bank AG, Beč, sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac, sa 26% učešća u kapitalu Banke.

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija, detaljnije informacije o kapitalu Banke date su u prilogima koji slede, i to:

- obrazac PI-KAP (PRILOG 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala Banke na dan 31.decembra 2016. godine (sa referencama na pozicije bilansa stanja datih u PRILOGU 3 u nastavku);
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala;
- obrazac PI-UPK (PRILOG 3) - Bilans stanja Banke sačinjen u skladu sa MRS/MSFI standardima i raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG 1).

- obrazac PI-AKB (**Error! Reference source not found.**) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na dan 31.decembra 2016. godine.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)
3. Prilog 1 - Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Referenca na Prilog 3
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	13.692.953	
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	15.779.379	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	10.040.000	A
1.2.	Emisiona premija	124.475	B
1.3.	Rezerve iz dobiti	5.614.904	V
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	G
1.5.	Dobit iz tekuće godine	-	D
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	-	Đ
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	-	E
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	2.086.426	
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	-	Ž
2.2.	Gubitak tekuće godine	-	Z
2.3.	Nematerijalna ulaganja	278.845	I
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	-	J
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	-	K
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	1.807.581	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	2.313	L
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	-	Lj
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena Zbog promene kreditnog rejtinga banke	-	M
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	1.805.269	-
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	-	N
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	965.415	
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	965.415	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	-	Nj
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	-	O
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	259.859	P
1.4.	Hibridni instrumenti	-	R
1.5.	Subordinirane obaveze	705.556	S
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	-	-
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	-	
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	-	t
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	-	-
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	-	ć
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	-	-
III	UKUPAN KAPITAL	14.564.807	
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	14.658.367	
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	93.560	
	Od čega umanjeње osnovnog kapitala	46.780	-
	Od čega umanjeње dopunskog kapitala	46.780	-
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	93.560	(U+F+H)
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	-	-
2.3.	Ukupno iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	-	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)

4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Reference na Prilog 3
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru		
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke		
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana		
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima		
IV	NAPOMENE		
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane		
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke		
	<i>Od čega na grupnoj osnovi</i>		
	<i>Od čega na pojedinačnoj osnovi</i>		
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu		
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	1.764.606	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)

4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

Prilog 2 - Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Beč
1.	Emitent	Erste Bank a.d. Novi Sad	Erste Bank a.d. Novi Sad
2.	Tretman u skladu s propisima		
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni
2.3.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 10.164.475 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisiju premiju u iznosu 124.475 hiljada dinara).	U Dopunski Kapital uključen je iznos od 705.556 hiljada dinara, dobijen primenom odgovarajućih pondera za umanjenje obaveza u poslednjih pet godina pre roka dospeća (kumulativno za 20% godišnje) a u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.
4.	Nominalna vrednost instrumenta	10.040.000 hiljada dinara	EUR 15.000.000
5.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Obaveza - amortizovana vrednost
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	avgust 2005. godine (prikazan datum akvizicije Novosadske banke a.d. od strane članica Erste grupe)	27. decembar 2011. godine
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća
7.1.	Originalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	27. decembar 2021. godine
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	NE	NE

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

Prilog 2 - Obrazac PI-FIKAP (nastavak)

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Aksijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Beč
9.	<i>Kuponi/dividende</i>		Kamata po subordiniranom kreditu
9.1	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi
9.2	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava
9.3	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava
9.4	Mogućnost povećanja prinosa (step up)	NE	NE
9.5	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
11.	Mogućnost otpisa	NE	NE
12.	Tip instrumenta koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Drugo

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.246.670	-
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	-
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.182.702	-
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	-
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.211.439	-
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	91.213.913	-
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	-	U
A.XII	Investicije u zavisna društva	93.560	-
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	93.560	F
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	278.845	I
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	811.073	-
A.XV	Investicione nekretnine	232.417	-
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	-	-
A.XVII	Odložena poreska sredstva	59.523	-
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	56.294	-
A.XIX	Ostala sredstva	846.585	-
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica</i>	-	H
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	142.916.481	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)
PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	54.690	-
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	36.709.919	-
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	84.903.330	-
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	-	-
	<i>Od čega obaveze po osnovu hibridnih instrumenata</i>	-	-R
PO.VIII	Subordinirane obaveze	1.764.606	-
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	705.556	S
PO.IX	Rezervisanja	670.642	-
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	1.090	-
PO.XII	Odložene poreske obaveze	-	-
PO.XIII	Ostale obaveze	684.202	-
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	124.788.479	-
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	10.164.475	-
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	10.040.000	A
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	124.475	B
	<i>Od čega nominalna vrednost preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	Nj
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	O
PO.XVI	Sopstvene akcije		
	<i>Od čega stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	J
	<i>Od čega stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije</i>	-	T
PO.XVII	Dobitak	2.064.920	-
	<i>Od čega neraspoređena dobit iz ranijih godina</i>		G
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine</i>	2.064.920	-
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine za koju je Skupština akcionara Banke donela odluku o raspoređivanju u osnovni kapital</i>	-	D
PO.XVIII	Gubitak	-	
	<i>Od čega gubici iz prethodnih godina</i>	-	Ž
	<i>Od čega gubitak tekuće godine</i>	-	Z
PO.XIX	Rezerve	5.898.607	-
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	5.614.904	V
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>	-	E
	<i>Od čega ostale negativne konsolidovane rezerve</i>	-	N
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>	-	Lj
	<i>Od čega dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke</i>	-	M
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	259.859	P

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	2.313	I
	<i>Od čega aktuarski dobitak</i>	25.810	
	<i>Od čega poreske obaveze</i>	347	
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	-	
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	-	Đ
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	18.128.002	-
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	-
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	142.916.481	
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	187.952.320	
	<i>Od čega iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	K
	<i>Od čega iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu</i>	-	Ć
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	187.952.320	

4.2. ADEKVATNOST KAPITALA

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, ukupan iznos kapitalnih zahteva se izračunava i stavlja u odnos sa regulatornim kapitalom. Regulatorni kapital mora biti raspoloživ najmanje u iznosu zbira minimalnih kapitalnih zahteva.

Minimalni kapitalni zahtev u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, tj. ratio adekvatnosti kapitala, od 12% je bio postignut sve vreme u toku izveštajnog perioda. Na dan 31. decembra 2016. godine ratio adekvatnosti kapitala je iznosio 16,27%.

Na osnovu poslovnih aktivnosti Banke, obračunavaju se kapitalni zahtevi za kreditni rizik, tržišne rizike (tj. cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i deviznog rizika) i operativni rizik.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava se množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom sa 12%. Banka izračunava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom primenom standardizovanog pristupa za sve klase izloženosti.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je za pokriće tržišnih rizika obračunala regulatorni kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i kapitalni zahtev za devizni rizik.

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)**4.2. ADEKVATNOST KAPITALA (nastavak)**

Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik po osnovu ovih hartija, pomnožen sa 1,5. Kapitalni zahtev za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti izračunava se standardizovanim pristupom primenom metoda dospeća. Visina kapitalnog zahteva za specifični cenovni rizik zavisi od izdavaoca dužničke hartije od vrednosti, njegovog eksternog ili internog kreditnog rejtinga i preostalog perioda dospeća. Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka nije bila izložena specifičnom cenovnom riziku po osnovu dužničkih hartija od vrednosti.

Kapitalni zahtev za devizni rizik Banka izračunava množenjem zbira ukupne otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 12%.

Za izračun regulatornog kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka primenjuje pristup osnovnog indikatora (engl. Basic Indicator Approach - BIA).

U nastavku je dat obrazac PI-AKB (PRILOG 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na datum 31. decembar 2016. godine.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.2. ADEKVATNOST KAPITALA (nastavak)
PRILOG 4 - Obrazac PI-AKB

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke na pojedinačnoj osnovi

(u hiljadama dinara)				
Redni broj	Naziv	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
I	KAPITAL	14.564.807	-	-
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	13.646.172	-	-
2.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	918.634	-	-
II	KAPITALNI ZAHTEVI	10.744.865	-	-
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	9.446.199	9.446.199	-
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	78.718.325	-	-
1.1.1.	<i>Izloženosti prema državama i centralnim bankama</i>	-	-	-
1.1.2.	<i>Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave</i>	1.215.028	-	-
1.1.3.	<i>Izloženosti prema javnim administrativnim telima</i>	12.141	-	-
1.1.4.	<i>Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama</i>	-	-	-
1.1.5.	<i>Izloženosti prema međunarodnim organizacijama</i>	-	-	-
1.1.6.	<i>Izloženosti prema bankama</i>	947.004	-	-
1.1.7.	<i>Izloženosti prema privrednim društvima</i>	51.806.801	-	-
1.1.8.	<i>Izloženosti prema fizičkim licima</i>	16.309.562	-	-
1.1.9.	<i>Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima</i>	6.575.716	-	-
1.1.10.	<i>Dospela nenaplaćena potraživanja</i>	308.912	-	-
1.1.11.	<i>Visokorizične izloženosti</i>	-	-	-
1.1.12.	<i>Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica</i>	-	-	-
1.1.13.	<i>Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove</i>	-	-	-
1.1.14.	<i>Ostale izloženosti</i>	1.543.161	-	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.2. ADEKVATNOST KAPITALA (nastavak)

Redni broj	Naziv	Iznos	(u hiljadama dinara)	
			Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-	-	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-	-	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-	-	--
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-	-	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-	-	-
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-	-	-
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-	-	-
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima	-	-	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-	-	-
1.2.5.1.1	Pristup jednostavnih pondera rizika	-	-	-
1.2.5.1.2	PD/LGD pristupa	-	-	-
1.2.5.1.3	Pristup internih modela	-	-	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	-
1.2.5.2.1	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-	-	-
1.2.5.2.2	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-	-	-
1.2.5.2.3	Ostala vlasnička ulaganja	-	-	-
1.2.5.2.4	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-	-	-
1.2.6.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-	-	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.2. ADEKVATNOST KAPITALA (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-AKB (nastavak)

(u hiljadama dinara)				
Redni broj	Naziv	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-	-	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	275.254	275.254	-
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	275.254	275.254	-
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	254.265	254.265	-
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>	-	-	-
3.1.3.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	20.989	20.989	-
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>	-	-	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-	-	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	1.023.412	1.023.412	-
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	1.023.412	1.023.412	-
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog pristupa	-	-	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-	-	-
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	10.744.865	10.744.865	-
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	16,27	-	-

4.3. BANKARSKA GRUPA

Bankarska grupa, koju čine Erste Banka i zavisno društvo S-Leasing, sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Bankarska grupa takođe sastavlja konsolidovane izveštaje za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi u skladu sa istoimenom Odlukom NBS (Službeni Glasnik Republike Srbije broj 45/2011).

Konsolidacija se vrši primenom metode pune konsolidacije za zavisno pravno lice S-Leasing d.o.o..

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)**4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)**

U nastavku su dati podaci u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija na nivou Bankarske Grupe:

- obrazac PI-KAP (PRILOG kons 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2016. godine (sa referencama na pozicije konsolidovanog bilansa stanja iz Priloga 3a u nastavku);
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG kons 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala na konsolidovanoj osnovi;
- obrazac PI-UPK (PRILOG kons 3) se sastoji iz dve tabele:
 - Tabela k1 - uporedni pregled konsolidovanog Bilansa Stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i Bilansa stanja iz konsolidovanih Finansijskih izveštaja sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.
 - Tabela k2 - Bilans stanja Bankarske grupe iz konsolidovanih Finansijskih izveštaja sačinjenih u skladu sa MSFI sa raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu na konsolidovanoj osnovi sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG kons 1).
- Obrazac PI-AKB (PRILOG kons 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na konsolidovanoj osnovi.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)

4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 1 - Obrazac PI-KAP na konsolidovanoj osnovi

Podaci o kapitalnoj poziciji na konsolidovanoj osnovi

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Reference na Prilog 3
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	13.771.360	-
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	15.860.336	-
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	10.040.000	a
1.2.	Emisiona premija	124.475	B
1.3.	Rezerve iz dobiti	5.614.904	V
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	G
1.5.	Dobit iz tekuće godine	-	D
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	43.630	Đ
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	37.328	E
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	2.088.976	-
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	-	Ž
2.2.	Gubitak tekuće godine	-	Z
2.3.	Nematerijalna ulaganja	281.395	I
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	-	J
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	-	K
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	1.807.581	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	2.313	L
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	-	Lj
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	-	M
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	1.805.269	-
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	-	N
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	965.415	-
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	965.415	-
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	-	Nj
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	-	O
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	259.859	P
1.4.	Hibridni instrumenti	-	R
1.5.	Subordinirane obaveze	705.556	S
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	-	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 1 - Obrazac PI-KAP na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

			(u hiljadama dinara)	
Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Reference na Prilog 3	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	-	-	
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	-	T	
	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	-	-	
2.2.	hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	-	-	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	-	Č	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	-	-	
III	UKUPAN KAPITAL	14.736.775	-	
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	14.736.775	-	
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	-	-	
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala	-	-	
	Od čega umanjenje dopunskog kapitala	-	-	
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	-	(U+F+H)	
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	-	-	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	-	-	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	-	-	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	-	-	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	-	-	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima	-	-	
IV	NAPOMENE	-	-	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	-	-	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	-	-	
	<i>Od čega na grupnoj osnovi</i>	-	-	
	<i>Od čega na pojedinačnoj osnovi</i>	-	-	
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	-	-	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	1.764.606	-	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)

4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRIOLOG kons 2 - Obrazac PI-FIKAP na konsolidovanoj osnovi

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke na konsolidovanoj osnovi

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Aksijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Beč	Manjinsko učešće u zavisnom društvu S-leasing
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Bank ad Novi Sad	S-Leasing d.o.o. Beograd
2.	Tretman u skladu s propisima			
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument osnovnog kapitala
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Grupni
2.3.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Manjinska učešća
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 10.164.475 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisiju premijuru u iznosu 124.475 hiljada dinara).	U Dopunski Kapital uključen je iznos od 705.556 hiljada dinara, dobijen primenom odgovarajućih pondera za umanjenje obaveza u poslednjih pet godina pre roka dospeća (kumulativno za 20% godišnje) a u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	Priznaje se manjinsko učešće u kapitalu (25%) u ukupnom iznosu od 43.630 hiljada dinara (Obuhvata deo osnovnog kapitala, neraspoređene dobiti iz prethodnih godina i umanjenja po osnovu gubitaka iz tekuće godine).
4.	Nominalna vrednost instrumenta	10.040.000 hiljada dinara	EUR 15.000.000	Ukupan uplaćeni kapital iznosi 67.500 hiljada dinara, a od čega 25% se odnosi na manjinsko učešće.
5.	Računovodstvena klasifikacija	Aksijski kapital	Obaveza - amortizovana vrednost	Manjinska učešća
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	avgust 2005. godine (prikazan datum akvizicije Novosadske banke a.d od strane članica Erste grupe)	27. decembar 2011. godine	15. januar 2014. godine (prikazan datum kada je Erste Banka a.d Novi Sad stekla većinsko učešće u kapitalu S-Leasinga)
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća	Bez datuma dospeća
7.1.	Originalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	27. decembar 2021. godine	Bez datuma dospeća
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	NE	NE	NE
8.1.	Prvi datum aktiviranja prava prevremenog otkupa	-	-	-
8.2.	Naknadni datumi aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)

4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 2 - Obrazac PI-FIKAP na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Beč	Manjinsko učešće u zavisnom društvu S-leasing
9.	Kuponi/dividende		Kamata po subordiniranom kreditu	
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Potpuno diskreciono pravo
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Potpuno diskreciono pravo
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (step up)	NE	NE	NE
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
10.1	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-	-
10.2	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	-	-	-
10.3	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-	-
10.4	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-	-
10.5	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-	-
10.6	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	-	-	-
11.	Mogućnost otpisa	NE	NE	NE
11.1	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	-	-	-
11.2	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	-	-	-
11.3	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	-	-	-
11.4	Ako je otpis privremen, uslovi ponovnog priznavanja	-	-	-
12.	Tip instrumenta koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Manjinska učešća	Drugo	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)

4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRIOLOG kons 3 - Obrazac PI-UPK na konsolidovanoj osnovi

TABELA K1. Usporedni prikaz bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s MRS/MSFI

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.246.670	19.246.670
A.II	Založena finansijska sredstva		
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	13.048.357
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.182.702	7.182.702
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	8.635.103
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.209.725	1.209.725
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	96.463.262	96.463.262
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	118
A.XII	Investicije u zavisna društva		
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	281.395	281.395
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	817.267	817.267
A.XV	Investicione nekretnine	232.417	232.417
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	6.513	6.513
A.XVII	Odložena poreska sredstva	61.745	61.745
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	56.695	56.695
A.XIX	Ostala sredstva	864.863	864.863
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	148.106.832	148.106.832
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	54.690	54.690
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	41.815.700	41.815.700
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	84.903.330	84.903.330
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva		
PO.VIII	Subordinirane obaveze	1.764.606	1.764.606
PO.IX	Rezervisanja	690.714	690.714
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	1.090	1.090
PO.XII	Odložene poreske obaveze		
PO.XIII	Ostale obaveze	622.694	622.694
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	129.852.823	129.852.823

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 3 - Obrazac PI-UPK na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	10.164.475	10.164.475
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
PO.XVII	Dobitak	2.135.770	2.135.770
PO.XVIII	Gubitak	-	-
PO.XIX	Rezerve	5.898.872	5.898.872
PO.XX	Nerealizovani gubici	54.892	54.892
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	-	-
	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	18.254.009	18.254.009
	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	-
	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	148.106.832	148.106.832
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	187.952.320	187.952.320
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	187.952.320	187.952.320

TABELA K2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja na konsolidovanoj osnovi sa referencama na pozicije regulatornog kapitala Bankarske grupe

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	19.246.670	-
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	-
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.182.702	-
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	-
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.209.725	-
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	96.463.262	-
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	-
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	-	U
A.XII	Investicije u zavisna društva	-	-
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	-	F
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	281.395	I
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	817.267	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)

4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRIOLOG kons 3 - Obrazac PI-UPK na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

TABELA K2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja na konsolidovanoj osnovi sa referencama na pozicije regulatornog kapitala Bankarske grupe

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A.XV	Investicione nekretnine	232.417	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	6.513	
A.XVII	Odložena poreska sredstva	61.745	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	56.695	
A.XIX	Ostala sredstva	864.863	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica</i>		H
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	148.106.832	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	54.690	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	41.815.700	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	84.903.330	
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva		
	<i>Od čega obaveze po osnovu hibridnih instrumenata</i>		R
PO.VIII	Subordinirane obaveze	1.764.606	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	705.556	S
PO.IX	Rezervisanja	690.714	
	<i>Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja</i>		
PO.X	Tekuće poreske obaveze	1.090	
PO.XI	Odložene poreske obaveze		
PO.XIII	Ostale obaveze	622.694	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	129.852.823	
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	10.164.475	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	10.040.000	A
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	124.475	B
	<i>Od čega nominalna vrednost preferencijalnih kumulativnih akcija</i>		Nj
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija</i>		O
PO.XVI	Sopstvene akcije		
	<i>Od čega stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>		J
	<i>Od čega stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije</i>		T
PO.XVII	Dobitak	2.098.441	
	<i>Od čega neraspoređena dobit iz ranijih godina</i>		G
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine</i>	2.098.441	
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine za koju je Skupština akcionara Banke donela odluku o raspoređivanju u osnovni kapital</i>		D

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)

4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

TABELA K2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja na konsolidovanoj osnovi sa referencama na pozicije regulatornog kapitala Bankarske grupe, obrazac PI-KAP (Prilog kons 1) (nastavak)

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
PO.XVIII	Gubitak	-	-
	<i>Od čega gubici iz prethodnih godina</i>	-	Ž
	<i>Od čega gubitak tekuće godine</i>	-	Z
PO.XIX	Rezerve	5.936.201	-
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	5.614.904	V
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>	37.328	E
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>	-	Lj
	<i>Od čega dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke</i>	-	M
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	259.859	P
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	2.313	L
	<i>Od čega aktuarski dobitak</i>	26.076	-
	<i>Od čega poreske obaveze</i>	347	-
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	54.892	-
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	43.630	Đ
	<i>Od čega manjinska učešća koja se odnose na dobit tekuće godine</i>	11.262	-
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	18.254.009	-
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	-
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	148.106.832	-
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.П.A.	Vanbilansna aktiva	187.952.320	-
	<i>Od čega iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	K
	<i>Od čega iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu</i>	-	Ć
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	187.952.320	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 4 - Obrazac PI-AKB na konsolidovanoj osnovi

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala na konsolidovanoj osnovi

(u hiljadama dinara)

Redni broj	Naziv	Iznos 1	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
			2	3
I	KAPITAL			
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	13.771.360	-	-
2.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	965.415	-	-
II	KAPITALNI ZAHTEVI	11.373.900	-	-
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	10.030.169	10.030.169	-
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	83.584.744	-	-
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama			
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	1.216.196	-	-
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	41.181	-	-
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-	-	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	947.004	-	-
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	55.301.129	-	-
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	17.579.985	-	-
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	6.575.716	-	-
1.1.10.	Dospela nenaplaćena potraživanja	311.671	-	-
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-	-	-
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-	-	-
1.1.13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-	-	-
1.1.14.	Ostale izloženosti	1.611.861	-	-
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-	-	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-	-	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-	-	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-	-	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-	-	-
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-	-	-
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-	-	-
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima	-	-	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-	-	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-	-	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-	-	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-	-	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-	-	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL II STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2016. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 4 - Obrazac PI-AKB na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

		(u hiljadama dinara)		
Redni broj	Naziv	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
1.2.5.2.	<i>Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja</i>			
1.2.5.2.1.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi</i>			
1.2.5.2.2.	<i>Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima</i>			
1.2.5.2.3.	<i>Ostala vlasnička ulaganja</i>			
1.2.5.2.4.	<i>Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku</i>			
1.2.6.	<i>Izloženosti po osnovu ostale imovine</i>			
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA			
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	307.231	307.231	
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	307.231	307.231	
3.1.1.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti</i>	254.265	254.265	
3.1.2.	<i>Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti</i>			
3.1.3.	<i>Kapitalni zahtev za devizni rizik</i>	52.966	52.966	
3.1.4.	<i>Kapitalni zahtev za robni rizik</i>			
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela			
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	1.036.500	1.036.500	
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	1.036.500	1.036.500	
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog pristupa			
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa			
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	11.373.900	11.373.900	
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	15,55		

5. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA

Banka je u toku februara 2017. godine izvršila prodaju investicione nekretnine TC Point Kaluđerica za EUR 1.700.000 (knjigovodstvena vrednost EUR 1.765.000).

Osim navedenog, nije bilo drugih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima za godinu koja se završila 31. decembra 2016.godine.

6. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU

Erste Bank a.d. Novi Sad želi da postane jedna od vodećih banaka u Srbiji koja pruža finansijske usluge fizičkim i pravnim licima. Ovaj cilj Banka namerava da ostvari putem tri prioriteta koje je definisala Erste Grupa, a to su: visok kvalitet podataka, rast poslovanja u segmentu poslova sa stanovništvom i pravnim licima, kao i jasno upravljanje i rukovođenje.

U segmentu poslova sa stanovništvom, Erste Bank razvija dugoročnu saradnju sa klijentima stalnim unapređenjem proizvoda i usluga, snažnim prisustvom na domaćem tržištu preko mreže filijala i alternativnih kanala distribucije, sa ciljem ispunjenja potreba klijenata, ostvarivanja dobiti i većeg zadovoljstva zaposlenih, kao i sa ciljem da budemo među prvih 5 banaka u ovom segmentu, odnosno da postanemo Banka prvog izbora našim klijentima.

U pogledu poslova sa pravnim licima, Banka namerava da nastavi da bude pouzdan i dugotrajan partner sa svojim klijentima, što se može ostvariti visokim kvalitetom i diversifikacijom finansijskih usluga, kao i profesionalnim odnosom prema klijentima u ovom segmentu, što će dovesti do ostvarivanja što veće profitabilnosti sa što nižim rizikom.

Banka kontinuirano, kroz Strategiju upravljanja rizicima, ali i drugim poslovnim strategijama, definiše ciljani profil izloženosti rizicima i strukture portfelja sa prevashodnim ciljem održivosti poslovanja na dugi rok, usklađenosti sa domaćim regulatornim zahtevima i usaglašenosti sa standardima Erste Grupe.

Uspeh Banke uveliko zavisi i od poverenja koje naši klijenti, akcionari, naši zaposleni i javnost imaju u kapacitete rada i integritet Banke, odnosno Erste Grupe. Ovo poverenje je zasnovano na usklađenosti poslovanja sa svim važećim zakonskim, regulatornim i internim propisima, kao i standardima Erste Grupe, ali i na poštovanju tržišnih standarda i pravila ponašanja u svim poslovnim aktivnostima Banke.

Banka vodi računa o stručnom osposobljavanju i usavršavanju svojih zaposlenih, a naročito onih koji obavljaju poslove identifikacije, merenja i praćenja rizika, uzimajući u obzir obim, vrstu i izloženost rizicima poslova koje Banka obavlja, kao i rizični profil Banke.

Erste Bank a.d. Novi Sad će nastaviti da pruža sveobuhvatnu podršku stanovništvu i privredi Srbije prilikom ostvarivanja njihovih finansijskih potreba i ciljeva. Principi poslovanja koji podrazumevaju fokusiranje na stalno poboljšanje usluge klijentima, te konstantno unapređivanje unutrašnje organizacije i efikasnosti, i ubuduće će činiti osnovu poslovanja Banke.

Nezavisno od segmenta klijenta, potpuno su jednoobrazne misija, vizija i vrednosti kojima se Banka u svom radu rukovodi:

Misija Banke:

Gradeći dugoročne partnerske odnose, mi smo "Banka prvog izbora" za naše klijente i zaposlene.

Stvaramo održivu vrednost za naše klijente, zaposlene i akcionare pružajući univerzalne finansijske usluge. Zajedno, mi aktivno doprinosimo razvoju lokalne zajednice i društva u celini što čini naš posao dugoročno održivim.

7. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU (nastavak)

Vizija Banke:

Vodeća banka evropske Srbije

Naše vrednosti:

ODGOVORNOST

- preuzimamo odgovornost za razvoj Banke i nas samih

PODRŠKA

- slušamo, razumemo i pomažemo

POVERENJE

- držimo datu reč i gradimo kvalitetne odnose

INOVATIVNOST

- podstičemo novo i stalno unapređujemo postojeće

STVARANJE

- stvaramo vrednost za naše klijente, akcionare i nas same

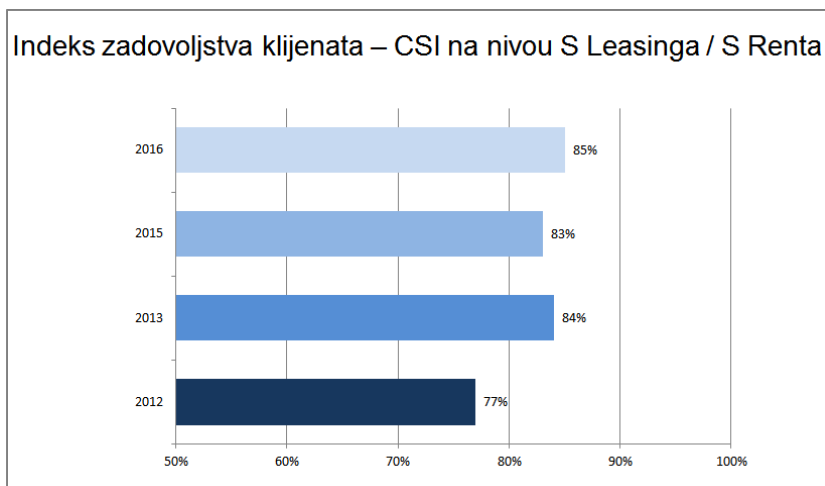
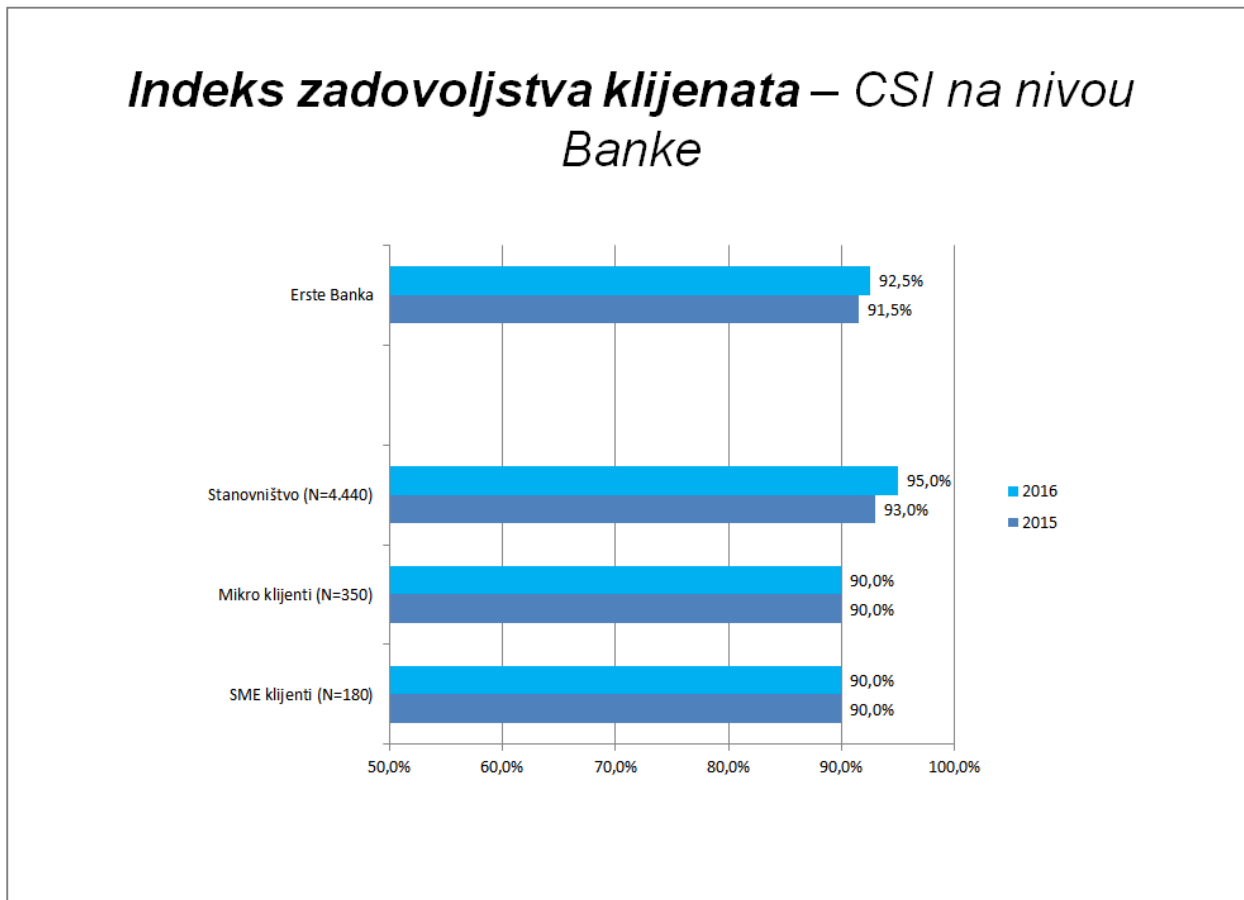
Detaljna i precizna implementacija Strategije vrši se kroz Akcioni plan, godišnje budžete, Kreditne politike, Cenovne pravilnike i druga dokumenta Banke.

8. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2016. GODINU

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoje su prikazane za Banku, kao nosioca Grupe.

Banka je u toku 2016. godine redovno sprovodila i analizirala rezultate kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja o nivou kvaliteta servisne usluge na nivou Banke i na posebnim poslovnim jedinicama Banke. Uz angažovanje nezavisne agencije za istraživanje tržišta sprovedeno je merenje i analiza nivoa zadovoljstva i lojalnosti klijenata kao i kvalitet procesa u Banci. Na osnovu "**Istraživanja zadovoljstva klijenata**" (CSS), klijenti Banke pokazali su izuzetno visok nivo lojalnosti i zadovoljstva u saradnji sa Bankom. Indeks zadovoljstva klijenata (CSI) u 2016. godini na nivou Banke iznosio je **92,5%**, i u taj rezultat ulaze ocene klijenata iz svih poslovnih segmenata a po više od **40 aspekata** (stručnost kompetentnost, stručnost i ljubaznost zaposlenih, lokacija i urednost filijala, radno vreme, proizvodi, cene, transparentnost, brzina i efikasnost obavljanja transakcija, kontakt centar, dostupnost i drugi aspekti).

8.. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2016. GODINU (nastavak)

Banka svoju sistemsku podršku klijentima pruža kroz svoj napredni sistem upravljanja i rešavanja prigovora, u kojem je brzina i kvalitet rešavanja prigovora na prvom mestu. I u 2016. godini Banka se izdvaja od konkurencije po brzini rešavanja prigovora i strogog poštovanja Zakona Narodne Banke Srbije o zaštiti korisnika finansijskih usluga. Na osnovu analize i merenja u toku 2016. godine 94,40% prigovora je rešeno u roku od 7 dana. Cilj Banke je konstantno unapređenje kvaliteta servisne usluge po kojoj je Banka prepoznata kao vodeća Banka na bankarskom tržištu Srbije.

8. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2016. GODINU (nastavak)

BRZINA REŠAVANJA PRIGOVORA, REKLAMACIJA I PRITUŽBI NA SERVISNU USLUGU NA NIVOU BANKE U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2016. GODINE				
Do 24h	Do 7 dana	Do 30 dana	Preko 30 dana	Ukupno
82,35%	12,05%	5,03%	0,57%	100%

Napomena: u okviru S-Leasinga / S-Renta nije postojao ni jedan pisani prgovor u 2016. godini.

Uz stalno proučavanje potreba i očekivanja klijenata, u okviru svoje organizacije, Banke sistemski meri i unapređuje zadovoljstvo klijenata i koristi ga kao stalni alat za unapređenje kvaliteta internih procesa i servisne usluge.

9. IZLOŽENOST RIZICIMA

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci/Grupi. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Banke/Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Banka/Grupa voljna da prihvati kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke/Grupe prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Banke/Grupe i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke/Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke/Grupe po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Banke/Grupe;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke/Grupe;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata;

Banka/ Grupa adekvatno identifikuje rizike kojima je izložena i u skladu sa tim sprovodi aktivnosti upravljanja istim, nastojeći da ih izbegne ili svede u prihvatljive okvire.

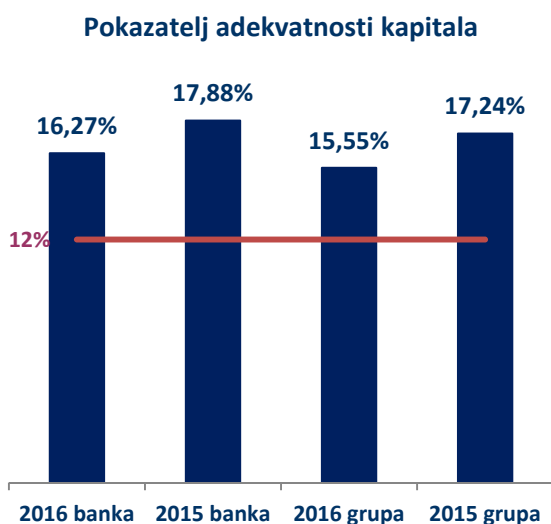
9. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Upravljanje rizicima u Banci/ Grupi u 2016. godini sprovedeno je uspešno što se pre svega ogleda u smanjenom iznosu troška ispravke vrednosti, zatim preko usaglašenosti poslovanja sa definisanim politikama i procedurama za upravljanje rizicima kao i njihovom kontinuiranom poboljšanju, stalnog fokusa Upravnog i Izvršnog odbora na kvalitetnom upravljanju rizicima, korišćenja savremene tehnologije u radu Banke/ Grupe i njenom kontinuiranom unapređenju, kao i usvojene kulture upravljanja rizicima od strane zaposlenih u Banci/ Grupi.

Procena materijalne značajnosti rizika kojima Banka može biti izložena u 2016. i 2017. godini je pokazala da su sledeći rizici materijalno značajni:

- Kreditni rizik
- Tržišni rizik u bankarskoj knjizi
- Tržišni rizik u knjizi trgovanja
- Devizni rizik u bankarskoj knjizi
- Kreditno-devizni rizik
- Operativni rizik
- Rizik likvidnosti
- Rizik koncentracije
- Rezidualni rizik
- Reputacioni rizik
- Makroekonomski rizik
- Strateški/Poslovni rizik

Banka/ Grupa kvartalno sprovodi procenu interne adekvatnosti kapitala u skladu sa relevantnim metodologijama i standardima prilikom računanja kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike i internog kapitala koji Banci/ Grupi stoji na raspolaganju za apsorbovanje tih rizika.

Pored toga, Banka/ Grupa kontinuirano na osnovu NBS odluke iz oblasti adekvatnosti kapitala obračunava kapitalne zahteve i kapital prilikom računanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. U skladu sa navedenim, kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i za rizik izmirenja/ isporuke po osnovu slobodnih isporuka se obračunava prema standardizovanom pristupu dok se kapitalni zahtev za cenovni rizik računa primenom metoda dospeća i kapitalni zahtev za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora.

Adekvatnost kapitala izračunata je od strane Grupe kao odnos neto kapitala (po umanjenju za nedostajući iznos posebne rezerve za procenjene gubitke) i neto rizične aktive, na dan 31. decembra 2016. godine. Banka/Grupa je dužna da održava minimalni pokazatelj adekvatnosti kapitala od 12% propisan od strane Narodne Banke Srbije. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 16,27%. Na konsolidovanoj osnovi pokazatelj adekvatnosti kapitala 31. decembra 2016. godine iznosi 15,55%.

9. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Likvidnost Banke/Grupe se prati i kontroliše kroz obezbeđenje kontinuirane sposobnosti Banke/Grupe da se obezbede likvidna sredstva za isplatu depozita klijenata, finansiranje rasta aktive i operativnog poslovanja, kao i za izmirenje ostalih ugovornih obaveza. Banka je tokom 2016. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

Banka/Grupa svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u Banci/Grupi u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom promene kamatnih stopa Banka/Grupa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala, sa druge strane. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Erste Group-e AG, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Devizna pozicija Banke/Grupe kao rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke/Grupe usled promena deviznog kursa, je u toku 2016. godine bila ispod maksimalno propisanog nivoa otvorene devizne pozicije. Pokazatelj deviznog rizika Banke na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 1,2% kapitala Banke, što je znatno ispod propisanog maksimuma od 20% kapitala. Pokazatelj deviznog rizika na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2016. godine iznosi 3,00% kapitala Grupe.

Pokazatelji poslovanja Banke/Grupe - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne Banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. U toku 2016. godine, Banka je pojedinačno i na konsolidovanoj osnovi kontinuirano ostvarivala propisane pokazatelje poslovanja.

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni -	Ostvareni -
		Grupa	ERSTE Banka
	Minimum		
1. Kapital u EUR	EUR 10 miliona	119.352.882	117.960.116
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 12%	15,55%	16,27%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	7,44%	7,49%
4. Izloženost prema licima povezanim sa Grupom/Bankom	Nema limita	15,22	14,47
5. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	111,69%	110,54%
6. Likvidnost:			
- pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	1,4	1,4
- uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,6	1,34	1,34
7. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	3,00%	1,2%
8. Izloženosti Grupe/Banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	15,49%	15,41%
9. Izloženosti Grupe/Banke prema licu povezanim sa grupom/bankom	Nema limita	6,17	6,17
10. Ulaganja Grupe/Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,18%	0,19%

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

8. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Pokazatelji poslovanja Banke/Grupe - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. U toku 2016. godine, Banka pojedinačno i na konsolidovanoj osnovi kontinuirano ostvarivala propisane pokazatelje poslovanja.

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni - Grupa	Ostvareni - ERSTE Banka
	Minimum		
1. Kapital u EUR	EUR 10 miliona	119.352.882	117.960.116
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 12%	15,55%	16,27%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	7,44%	7,49%
4. Izloženost prema licima povezanim sa Grupom/Bankom	Nema limita	15,22	14,47
5. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	111,69%	110,54%
6. Likvidnost:			
- pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	1,4	1,4
- uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,6	1,34	1,34
7. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	3,00%	1,2%
8. Izloženosti Grupe/Banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	15,49%	15,41%
9. Izloženosti Grupe/Banke prema licu povezanim sa grupom/bankom	Nema limita	6,17	6,17
10. Ulaganja Grupe/Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,18%	0,19%

9. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima. Banka/Grupa ulazi u odnose sa matičnim pravnim licem - većinskim akcionarom Erste Group Banka AG, drugim akcionarom i ostalim članicama Erste grupe. Na dan 31. decembra 2016. godine, zbir neto izloženosti prema licima povezanim sa Bankom iznosi 15,22% kapitala Banke. Zbir neto izloženosti Grupe iznosi 14,47%.

Banka/Grupa licima povezanim sa Bankom/Grupom nije odobravalala uslove koji su povoljniji od uslova odobrenih licima koja nisu povezana sa Bankom/Grupom, u skladu sa članom 37. Zakona o bankama.

Novi Sad, 15. mart 2017. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Frank Michael Beitz
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

**KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017.
I IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ	<u>Strana</u>
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Konsolidovani bilans uspeha za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	2
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	3
Konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine	4
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	5
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	6
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu završenu 31. decembra 2017. godine	7 – 126

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Erste Bank a.d. Novi Sad

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") i njenog zavisnog društva (u daljem tekstu "Grupa") koji uključuju konsolidovani bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine i konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o novčanim tokovima za godinu završenu na taj dan, kao i napomene koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole za koje rukovodstvo smatra da su neophodne za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje nastalo usled pronevere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima. Reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Republici Srbiji. Ova regulativa zahteva da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uverenje da konsolidovani finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumeva primenu postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima sadržanim u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalog usled pronevere ili greške. Pri proceni ovih rizika revizor ceni interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje konsolidovanih finansijskih izveštaja Grupe u cilju izbora adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola Grupe. Revizija takođe obuhvata ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšteg prikaza konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Verujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

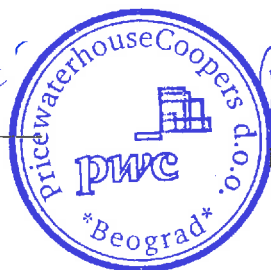
Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj Grupe sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Saša Todorović

Saša Todorović
Licencirani revizor

Beograd, 13. mart 2018. godine

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE

POZICIJA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		2017	2016
Prihodi od kamata	4	7.740.108	7.239.279
Rashodi od kamata	4	(1.386.166)	(1.317.933)
Neto prihod po osnovu kamata		6.353.942	5.921.346
Prihodi od naknada i provizija	5	2.294.654	2.187.934
Rashodi naknada i provizija	5	(787.891)	(703.912)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		1.506.763	1.484.022
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	6	281.304	198.957
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	7	2.067	1.238
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8	213.998	204.495
Ostali poslovni prihodi	9	254.083	272.254
Neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10	41.310	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10	-	(605.711)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		8.653.467	7.476.601
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(2.006.206)	(1.870.076)
Troškovi amortizacije	12	(293.554)	(266.926)
Ostali rashodi	13	(3.472.391)	(3.129.899)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		2.881.316	2.209.700
Porez na dobitak	14	(166.319)	(11.739)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	14	(42.976)	(88.346)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	30	2.672.021	2.109.615
Dobitak koji pripada matičnom entitetu		2.662.076	2.098.441
Dobitak koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		9.945	11.174

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog odbora

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE

(u hiljadama dinara)

POZICIJA	Napomena	2017	2016
	29	2.672.021	2.109.615
DOBITAK			
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobici/(gubici)		11.360	(2.282)
Ostalo		(246)	-
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		152.793	78.298
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(9.527)	(474)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		(19.984)	(11.673)
Ukupan ostali rezultat perioda		134.396	63.869
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		2.806.417	2.173.484
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada matičnom entitetu		2.796.452	2.162.122
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada vlasnicima bez prava kontrole		9.965	11.201

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Čarić
Predsednik Izvršnog
odbora

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBAR 2017. GODINE

AKTIVA

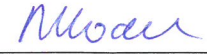
(u hiljadama dinara)

	Napomena	31.12.2017.	31.12.2016.	01.01.2016.
			<i>korigovano</i>	<i>korigovano</i>
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15	20.774.027	19.246.670	18.523.428
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	16	11.539.464	13.048.357	8.363.472
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	17	12.488.593	7.182.702	3.446.272
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	18	8.284.452	8.635.103	7.008.412
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19	2.198.970	1.210.065	2.733.309
Kredit i potraživanja od komitenata	20	110.472.729	96.462.922	79.043.876
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		118	118	118
Nematerijalna ulaganja	21	255.553	281.395	351.826
Nekretnine, postrojenja i oprema	21	1.078.617	817.267	741.139
Investicione nekretnine	21	0	232.417	238.508
Tekuća poreska sredstva		3.386	6.513	17.163
Odložena poreska sredstva	14	2.261	61.745	161.764
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		12.288	56.695	443
Ostala sredstva	22	1.154.111	864.863	658.957
UKUPNO AKTIVA		168.264.569	148.106.832	121.288.687
PASIVA				
OBAVEZE				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	23	44.458	54.690	94.235
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	24	51.859.707	51.428.201	42.677.959
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	91.982.128	75.290.829	59.618.511
Subordinirane obaveze	26	1.354.523	1.764.606	1.824.946
Rezervisanja	27	766.609	690.714	551.405
Tekuće poreske obaveze	14	160.965	1.090	-
Odložene poreske obaveze	14	5.248	-	-
Ostale obaveze	28	1.030.505	622.694	440.944
UKUPNO OBAVEZE		147.204.143	129.852.823	105.208.000
Kapital	29			
Akcijski kapital		10.164.475	10.164.475	10.164.475
Dobitak		2.732.925	2.135.770	1.226.785
Rezerve		8.098.170	5.898.872	4.645.736
Učešća bez prava kontrole		64.856	54.892	43.691
UKUPNO KAPITAL		21.060.426	18.254.009	16.080.687
UKUPNO PASIVA		168.264.569	148.106.832	121.288.687

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Aleksandra Radić
 Član Izvršnog
 odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno	Manjinski interes	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	10.040.000	124.475	4.461.189	220.287	1.191.045	16.036.996	43.691	16.080.687
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	63.681	-	63.681	27	63.708
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.098.441	2.098.441	11.173	2.109.614
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	1.191.044	-	(1.191.044)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	10.040.000	124.475	5.652.233	283.968	2.098.442	18.199.118	54.892	18.254.009
Početno stanje na dan 1. januara 2017. godine	10.040.000	124.475	5.652.233	283.968	2.098.442	18.199.118	54.892	18.254.009
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	134.378	-	134.378	19	134.397
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.662.076	2.662.076	9.945	2.672.021
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.098.441	-	(2.098.441)	-	-	-
Ostalo	-	-	(70.850)	-	70.850	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	10.040.000	124.475	7.679.824	418.346	2.732.925	20.995.570	64.856	21.060.426

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

 Stevan Čomic
 Direktor Sektora računovodstva i kontrolinga

 Aleksandra Radić
 Član Izvršnog odbora

 Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog odbora

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU OD 1. JANUARA 2017. DO 31. DECEMBRA 2017. GODINE

(u hiljadama dinara)

	2017	2016
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	13.915.940	12.501.865
Prilivi od kamata	7.684.432	7.033.057
Prilivi od naknada	2.311.849	2.190.537
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	3.919.410	3.277.869
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	249	401
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	12.620.539	11.501.018
Odlivi po osnovu kamata	1.436.964	1.416.762
Odlivi po osnovu naknada	772.163	684.704
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	1.990.394	1.827.985
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	397.528	426.969
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	8.023.489	7.144.598
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	1.295.401	1.000.847
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	7.435.595	17.706.959
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	7.435.595	17.706.959
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	17.132.466	18.153.975
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	13.962.615	12.966.385
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	3.169.852	5.187.590
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	-	553.831
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	8.401.470	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	553.831
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.401.470	-
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	308.029	-
Priliv od ulaganja u investicione HOV	34.475	-
Priliv od prodaje investicionih nekretnina	273.554	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	423.408	4.915.704
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	-	4.624.630
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	9.496	1.977
Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	413.912	289.097
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	115.379	4.915.704
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	11.609.089	8.198.720
Prilivi po osnovu uzetih kredita	10.649.504	6.936.799
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	959.585	1.261.922
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.986.848	1.468.033
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	410.083	60.342
Odlivi po osnovu uzetih kredita	739.365	406.955
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	837.401	1.000.736
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	9.622.241	6.730.687
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	33.268.653	38.407.544
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	32.163.261	36.038.731
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	1.105.392	2.368.813
NETO SMANJENJE GOTOVINE	-	-
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	11.300.417	8.726.264
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	10.214.318	6.676.853
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	9.989.258	6.471.513
GOTOVINA I GOTOVINSKI ELEMENTI NA KRAJU PERIODA	12.630.868	11.300.417

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

Stevan Čović

Direktor Sektora računovodstva i
kontrolingaAleksandra Radić
Član Izvršnog
odбораSlavko Carić
Predsednik Izvršnog
odбора

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

1. OSNOVNE INFORMACIJE O GRUPI

Erste Bank a.d., Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 25. decembra 1989. godine pod nazivom Novosadska banka a.d., Novi Sad, koja je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste Bank Group.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. juna 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Grupe.

Priloženi finansijski izveštaji i napomene uz finansijske izveštaje predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Banka je matično pravno lice Grupe i kao takva je u obavezi da u skladu sa zahtevom Zakona o bankama pripremi konsolidovane finansijske izveštaje na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2017. godine. Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju i finansijske izveštaje Lizinga koji je 75% u vlasništvu Banke.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 7 poslovnih centara, 46 filijala, 9 ekspozitura i 4 šaltera.

Banka je na dan 31. decembar 2017. godine imala 1.075 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 1.021 zaposlenog).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

Lizing je osnovan juna 2003. godine.

Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Agencije za privredne registre rešenjem br. BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Osnovna delatnost Društva je pružanje usluga finansijskog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu, ulica Milutina Milankovića 3a.

Matični broj Društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj 102941384.

Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2017. godine iznosi 42 (na dan 31. decembar 2016. godine 41).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Grupe (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31. decembra 2017. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 71/2014 i 135/2014).

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Banka, kao matično pravno lice Grupe, je sastavila i prezentovala i poseban set pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Banka ima 75% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica S-leasing d.o.o., Srbija (25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG). U ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za sledeće stavke koje se vrednuju po fer vrednosti: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i derivati.

Iznosi u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Grupe. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Konsolidovani finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Grupa nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Grupa je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu napomene 2.

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Novi i izmenjeni i dopunjeni MSFI, navedeni u nastavku, stupaju na snagu 1. januara 2017. godine:

• **MRS 7 Izveštaj o novčanim tokovima (Izmena): Obelodanjivanje**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Cilj ove izmene i dopune je da omogući korisnicima finansijskih izveštaja da procene promene u obavezama proizašlim iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene koje proizilaze kako iz novčanih, tako i iz nenovčanih promena. Dopuna definiše da je jedini način da se ispuni zahtev za obelodanjivanjem tabelarni prikaz početnog i krajnjeg stanja u bilansu stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući promene u novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja, promene koje proizilaze iz sticanja kontrole i prodaje udela ili učešća, efekat promene deviznog kursa, promena fer vrednosti i druge promena. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 – 2016**, koji predstavlja skup izmena i dopuna postojećih MSFI. Izmene standarda su primenjive za periode počev od ili posle 1. januara 2017. godine, za MSFI 12 Obelodanjivanje interesa u drugim entitetima i za periode počev od ili posle 1. januara 2018. godine za MSFI 1 Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Ne očekuje se da će izmene MSFI 12 imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MRS 12 Porez na dobit (Izmena): Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke**

Izmene su primenjive počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Cilj ovih izmena i dopuna je da pojasni obračun za odložena poreska sredstva za nerealizovane gubitke, kako bi se odgovorilo na različitu primenu MRS 12 u praksi. Konkretni problemi za koje postoje različita rešenja u praksi se odnose na slučajeve kada se javlja odbitna privremena razlika nakon pada fer vrednosti, zatim na nadoknadu sredstva višoj od njegove knjigovodstvene vrednosti, na verovatnu buduću oporezivu dobit i na kombinovanu procenu naspram pojedinačne procene. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni****Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 Finansijski Instrumenti**

Jula 2014. IASB je izdao MSFI 9 Finansijski instrumenti, standard koji će zameniti MRS 39 od 1. januara 2018. godine. MSFI 9 obrađuje tri glavna područja računovodstva finansijskih instrumenata: klasifikacija i merenje, novi model za umanjenje vrednosti i računovodstvo zaštite.

Banka je uspostavila tim za implementaciju („Tim“) sa članovima iz timova rizika, finansija i operacija radi pripreme i sprovođenja MSFI 9 („Projekat“). Sponzor projekta je član Izvršnog odbora zadužen za rizike i finansije, koji redovno podnosi izveštaj Nadzornom odboru Banke, a projektom se upravlja u okviru transformacije Banke. Tim Banke za C&M definisao je proces provere FV/AC pri početnom priznavanju kredita kao i naknadne izmene (modifikacije) kredita. Sve promene i usklađivanje osnovnog sistema banke, potrebne za podršku procesu, sprovele su se tokom 2017. godine. Što se tiče obezvređenja finansijskih sredstava, Banka je paralelno sa razvojem parametara, radila na metodologiji, procesima i tehničkom rešenju za definisanje nivoa i obračuna rezervi u skladu s novim standardom.

MSFI 9 uvodi dva kriterijuma za klasifikaciju i merenje finansijskih sredstava: 1) poslovni model entiteta za upravljanje finansijskim sredstvima i 2) karakteristike ugovorenih novčanih tokova finansijskih sredstava. Kao rezultat toga, finansijsko sredstvo se meri po amortizovanoj vrednosti ("AC") samo ako su ispunjena oba sledeća uslova: a) sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje sredstava za prikupljanje ugovornih novčanih tokova ('držati za prikupljanje') i (b) ugovoreni uslovi novčanih tokova finansijskog sredstva na određene datume su isključivo glavnica i kamata na neizmirenom iznosu glavnice ("SPPI"). Merenje po fer vrednosti kroz ostale sveobuhvatne prihode ("FVOCI") primenjuje se na finansijska sredstva koja se drže u poslovnom modelu čiji je cilj ostvaren prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodaje sredstava dok je uslov b) takođe ispunjen. Sva druga finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha ('FVTPL').

Prilikom primene kriterijuma poslovnog modela, Banka mora proceniti očekivanu prodajnu aktivnost finansijskih sredstava. Prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje blizu roka dospeća sredstava, retka prodaja izazvana neponovljivim događajima (kao što su promene u regulatornom okruženju, teška kriza likvidnosti) ne smatraju se da su u suprotnosti sa "držanim za prikupljanje" poslovnim modelom. Kao rezultat toga, prodaja je slučajna u poslovnom modelu 'držati za prikupljanje'.

Što se tiče kriterijuma karakterističnih novčanih tokova Banka je zaključila će se celokupan njen kreditni portfolio koji je trenutno klasifikovan kao krediti i potraživanja i dalje meriti na AC.

Ulaganja u instrumente kapitala koja su trenutno kategorizovana kao raspoloživa za prodaju biće kategorizirana kao FVTPL.

Kada je reč o klasifikaciji i merenju finansijskih obaveza, nakon prelaska na MSFI 9, takođe nema izmena u klasifikaciji i vrednovanju u odnosu na MRS39.

Model računovodstva zaštite nije relevantan za Banku budući da ne primenjujemo računovodstvo zaštite.

Novi model obezvređenja zahteva priznavanje rezervisanja za kreditne gubitke ('CLA') na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka ('ECL') umesto samo nastalih kreditnih gubitaka, kao što je slučaj u skladu sa MRS 39. Primenjuje se na izloženosti kreditnom riziku koji proizlaze iz klasifikovanih dužničkih instrumenata na AC ili FVOCI, potraživanja za lizing, ugovore o finansijskim garancijama i određene obaveze po kreditima.

U slučaju izloženosti kreditnom riziku koji nisu kreditno obezvređeni pri inicijalnom priznavanju, banka će priznati CLA u iznosu jednakom 12-mesečnom ECL (nazvanu "Stage 1") sve dok se ne dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika na datum izveštavanja u odnosu na početno prepoznavanje ('SICR'). U ostalim slučajevima, CLA se meri u životnom veku ECL, a srodni instrumenti se nazivaju "Stage 2", osim ako se na datum izveštavanja (naziva se "Stage 3") smatra da su kreditno obezvređeni (nazivaju se „Stage 3“). Za kupljenu ili plasiranu kreditno obezvređenu finansijsku imovinu ('POCI'), samo negativne promene u životnom veku ECL nakon inicijalnog priznavanja jasno se priznaju kao CLA, dok se povoljne promene priznaju kao dobitak zbog umanjenja vrednosti povećavajući knjigovodstvenu vrednost pripadajućih POCI sredstava.

Za potraživanja za lizing i potraživanja od kupaca koji sadrže značajnu komponentu finansiranja (gde Banka takođe uključuje potraživanja za faktoring), MSFI 9 omogućava pojednostavljen pristup obezvređenju, pri čemu se naknade za kreditne gubitke uvek obračunavaju u životnom periodu ECL. Banka neće primeniti ovo pojednostavljenje.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)****Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 Finansijski Instrumenti (nastavak)**

U oblasti ECL modeliranja i CLA izračunavanja, Banka je identifikovala više ključnih pokretača, i to:

a) definicija "kreditne obezvređenosti"

U pogledu primene koncepta "kreditne obezvređenosti" u MSFI 9, banka je generalno usvojila pristup usklađivanja sa regulatornim konceptom "neizmirenja obaveza" za izloženost pozajmicama. Ako status neizmirenja obaveza postoji već kod inicijalnog prepoznavanja izloženosti (npr. u kontekstu značajnog restrukturiranja), onda je ta izloženost identifikovana kao POCI.

b) indikatori SICR koji se primenjuju na neobezvređene kreditne izloženosti

U različitim portfolijima i tipovima proizvoda definisani su brojni kvantitativni i kvalitativni SICR indikatori, pored SICR pokazatelja za 30 dana kašnjenja.

Prema tome, SICR se kvantitativno meri upućivanjem na negativnu promenu, nakon inicijalnog priznavanja instrumenta, u trenutnoj godišnjoj preostaloj verovatnoći neizvršenja u veku trajanja ('PD') i u tekućem dvanaestomesečnom PD-u. Značaj takve promene se ocenjuje kroz kombinaciju promena relativnih i apsolutnih pragova. Pragovi se utvrđuju na nivou segmenta PD ili nivoa klijenata, po potrebi, i podležu inicijalnoj i stalnoj validaciji.

Kvalitativni SICR indikatori uključuju oznake odlaganja izvršenja kredita, oznake prenosa u rizične plasmane, informacije iz sistema ranog upozoravanja koji se ne odražavaju dovoljno u rejtinima, kao i pokazatelje prevare. Dodeljivanje nekih specifičnih kvalitativnih indikatora suštinski se oslanja na iskusnu presudu o kreditnom riziku koja se vrši adekvatno i blagovremeno. Pored kvalitativnih pokazatelja definisanih na nivou klijenata, procena značajnog povećanja kreditnog rizika vrši se na nivou portfolija ako je povećanje kreditnog rizika na pojedinačnom instrumentu ili nivou klijenta dostupno samo sa određenim vremenskim zaostatom ili se može posmatrati isključivo na nivou portfolija.

Nakon prelaska na MSFI 9, SICR mora biti određen u odnosu na PD-e koji su postojali na inicijalnom priznavanju instrumenta. U slučajevima kada PD-evi za retrospektnu identifikaciju pri inicijalnom priznavanju nisu bili mogući bez nepotrebnih troškova ili napora, banka je primenila sledeći niz metoda aproksimacija: najbliži rejting do inicijalnog priznavanja, ponovnu ocenu na osnovu istorijskih podataka sa trenutnim modelom rejtinga, najbolji mogući rejting za odgovarajući portfolio u to vreme, prvi dostupni rejting.

Primena "oslobađanja od niskog kreditnog rizika" koja je dozvoljena u skladu sa MSFI 9 za "investicioni razred" ili drugu "sredstvo s niskim rizikom" (što rezultira u 12 meseci očekivanih kreditnih gubitaka koje se izračunavaju bez obzira na kvantitativne mere SICR) biće ograničena na određene tipove dužničkih hartija od vrednosti i kategorija ugovornih strana, a samo ako su podržani dovoljnim dokazima o niskom riziku na lokalnom nivou.

c) ECL modeliranje

Ključni parametri rizika koji se koriste za merenje ECL - PD, loss given default ('LGD') i izloženost po defaultu ('EAD') - izvedeni su iz interno razvijenih statističkih modela i drugih istorijskih podataka koji koriste regulatorne modele.

PD opisuje verovatnoću neizvršenja obaveza klijenta vezanih za zajmove. Dvanaestomesečni PD odražava procenjenu verovatnoću neizvršenja u roku od jedne godine od dana izveštavanja, dok životni PD ukazuje na procenjenu verovatnoću neizvršenja do dospeća instrumenta i kumulira uslovne marginalne 12-mesečne PD procene koji se mogu pripisati svake godine do dospeća. Metode procene PD koje se koriste u Erste Grupi zavise od kriterijuma segmentacije definisanih od strane relevantnih lokalnih jedinica za upravljanje strateškim rizikom. Primenjive metode procene obuhvataju prosečnu analizu stope zaduženosti i matricu unutrašnje / eksterne migracije i razmatraju prilagođavanja trenutne procene.

LGD obuhvata stopu gubitaka u slučaju neizvršenja obaveza. Generalno, izbor metoda procene zavisi od portfolija i da li je krivina definisana na segmentu LGD, klijenta ili nivoa partije. LGD segmentacija koja se koristi zasniva se na osiguranim / neosiguranim karakteristikama partija, primenjene vrednosti su zasnovane na iskustvu stručnjaka, regulisane u skladu sa backtestingom LLP-a, a procena statističke LGD je u toku i biće završena i implementirana 2018. godine.

EAD koji se može pripisati bilo kojoj datoj budućoj godini tokom preostalog dospeća bilansne izloženosti, aproksimira se na osnovu trenutne bruto knjigovodstvene vrednosti izloženosti pomnožene sa koeficijentom amortizacije koji zavisi od ugovorene vrste otplate izloženosti. Za vanbilansne neobezvređene kreditne izloženosti, usklađivanje EAD-a zasnovano je na trenutnom nominalnom iznosu izloženosti, pomnoženom sa faktorom konverzije kredita.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)****Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 Finansijski Instrumenti (nastavak)**

d) Razmatranje informacija u budućnosti ("FLI")

Merenje ECL i SICR procene zahteva dalje razmatranje FLI-a, koji je Banka uskladila sa pristupom Erste Grupe, rešena je uvođenjem početne prognoze i nizom alternativnih scenarija za odabrane makroekonomske varijable. Ovi rezultati su izvedeni, zajedno sa verovatnoćom njihovog pojavljivanja, kao odstupanje od početnih prognoza, pri čemu su osnove prognoza, uz nekoliko izuzetaka, interno određene od strane istraživačkog odeljenja Erste Grupe. Uzimajući u obzir više scenarija, "neutralni" PD prilagođavaju se makro modelima koji povezuju relevantne makroekonomske varijable sa upravljačima rizika. Stoga, nepristrasni ECL sa ponderisanom verovatnoćom izveden je sa težinama koje predstavljaju verovatnoće pojave svakog makroekonomskog scenarija. Tipične makroekonomske varijable mogu uključiti realni bruto domaći proizvod, stopu nezaposlenosti, stopu inflacije, indeks proizvodnje, kao i tržišne kamatne stope. Izbor varijabli zavisi i od dostupnosti pouzdanih prognoza za navedeno lokalno tržište. FLI se inicijalno ne primenjuje u Banci i planirano je da se implementira 2018. godine.

Očekuje se da prelazak na MSFI 9 rezultuje povećanjem početnog stanja rezervisanja za očekivane gubitke u 2018. godini u odnosu na krajnje stanje ispravke vrednosti u 2017. godini obračunatih u skladu sa MRS 39 (uključujući rezervisanja za vanbilansne izloženosti u skladu sa MRS 37) u aproksimativnom iznosu od RSD 664 miliona, od čega se iznos od RSD 659 miliona odnosi na Banku a RSD 5 miliona na S-Leasing.

Pored navedenog efekta, rukovodstvo Banke očekuje i sledeće efekte po osnovu prelaska na MSFI 9: smanjenje rezultata prethodnih godina u aproksimativnom iznosu od RSD 31 milion po osnovu retrospektivne primene modifikacije, povećanje rezultata prethodnih godina u aproksimativnom iznosu od RSD 87 miliona i 5 miliona po osnovu prihodovanja naplaćene prethodno suspendovane kamate i promene vrednovanja vlasničkih ulaganja, respektivno, te poreski efekat po osnovu primene MSFI 9 u aproksimativnom iznosu od RSD 10 miliona.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primenjivati na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtevi standarda će se takođe primenjivati na priznavanje i merenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posledica uobičajenih aktivnosti Grupe (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahteva detaljna obelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procene. Rukovodstvo Banke je i dalje u procesu ocene mogućeg uticaja, ali ne očekuje da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja standarda će se primenjivati počev od ili posle 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Cilj je pojašnjenje namere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahteva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u delu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedinačne identifikacije“, principal-agent problem (procena da li je Društvo principal ili agent), kao i primenu kontrolnog pristupa i licenciranja, obezbeđujući dodatne smernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbeđuju dodatne praktične savete za Grupe koja će primenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 16 Lizing**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmeravanje i obelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izveštajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromenjeno. Rukovodstvo Grupe je u procesu utvrđivanja efekata koje će primena ovog standarda imati na finansijske izveštaje Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmena)**

Izmene i dopune ukazuje na poznato neslaganje između zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja akcijama (Izmena)**

Izmena i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda se odnose na zahteve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija akcijama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja akcijama sa karakteristikama neto poravnanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmene odredbi i uslova plaćanja akcijama, koje menjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini to transakcija plaćanja akcijama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (Izmena)**

Izmene i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmene i dopune navode da promena upotrebe nastaje kada imovine ispuni, ili prestane da ispunjava, definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promene upotrebe iste. Promena namere rukovodstva u vezi sa načinom korišćenja imovine ne pruža dokaze o promeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

- **MSFI 17: Ugovori o osiguranju**

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2021. godine. MSFI 17 menja MSFI 4, koji je dao kompanijama izuzeće od pravila da vode računovodstvo za ugovore o osiguranju koristeći postojeće prakse. Kao posledica, bilo je teško za investiture da uporede i razluče finansijske performanse od ostalih sličnih ugovora o osiguranju. MSFI 17 je standard baziran na jedinstvenom principu koji se odnosi na sve tipove ugovora o osiguranju, uključujući ugovore o reosiguranju. Standard zahteva priznavanje i vrednovanje grupa ugovora o osiguranju na: i) sadašnju vrednost budućih novčanih tokova usklađenu rizikom (izrada novčanih tokova) koja inkorporira sve dostupne informacije o novčanim tokovima na način da su konzistentni sa vidljivim tržišnim informacijama; plus (ako je vrednost obaveza) ili minus (ako se ova vrednosti odnosi na aktivu) ii) iznos koji predstavlja nezasluženi profit u grupi ugovora (ugovorena uslužna margina). Osiguravatelji će priznati profit od grupe ugovora o osiguranju tokom osiguravajućeg perioda kao da nemaju rizik. Ukoliko grupa ugovora jeste ili postane generator gubitka entitet će priznati gubitak trenutno. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajnog uticaja na finansijske izveštaje Banke.

- **IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje**

Tumačenje je primenjivo za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a pre nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unapred plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode. Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Grupe.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

- IFRIC tumačenje 23: Neizvesnost u pogledu tretmana poreza na dobit

Tumačenje je primenljivo za periode počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije. MRS 12 određuje na koji način se računaju tekući i odloženi porez, ali ne i kako se reflektuju efekti neizvesnosti. Interpretacija pojašnjava kako da se primene zahtevi priznavanja i vrednovanja u skladu sa MRS 12 kada postoji neizvesnost tretmana poreza na dobit. Entitet bi trebao da utvrdi da li razmatra svaki neizvesni poreski tretman odvojeno ili zajedno sa jednim ili više drugih neizvesnih poreskih tretmana na osnovu pristupa koji bolje predviđa razrešenje neizvesnosti. Entitet će pretpostaviti da će poreski organi preispitivati iznose na koje imaju pravo i potpuno znanje o svim informacijama kada vrše ta ispitivanja. Ukoliko entitet zaključi da nije verovatno da će poreski organ prihvatiti neizvestan poreski tretman, efekat neizvesnosti će se reflektovati u utvrđivanju povezane oporezive dobiti ili gubitka, poreske osnovice, neiskorišćenih poreskih gubitaka, neiskorišćenih poreskih kredita ili poreskih stopa, koristeći ili najverovatniji iznos očekivane vrednosti, u zavisnosti koji metod entitet očekuje da će bolje predvideti razrešenje neizvesnosti. Entitet će reflektovati efekat promene činjenica i pretpostavki ili novih informacija koje utiču na odluku ili procenu koju zahteva interpretacija kao promena u računovodstvenoj proceni. Primeri izmene u činjenicama i pretpostavkama ili ovim informacijama koje mogu rezultirati u ponovnoj proceni odluke ili uradjene procene, ali nisu limitirani samo na taj momenat, se odnose na ispitivanja ili akcije od strane poreskih organa, izmene u pravilima uspostavljenim od strane poreskih organa ili isteka prava poreske uprave da ispituje ili preispituje poreski tretman. Nedostatak saglasnosti ili nesaglasnosti od strane poreskih organa sa poreskim tretmanom, izdvojeno, neće najverovatnije konstituisati izmene u činjenicama i pretpostavkama ili novim informacijama koje utiču na odluku i procenu koje se zahtevaju od strane Interpretacije. Banka trenutno procenjuje uticaj interpretacije na finansijske izveštaje.

Za sledeća nova obelodanjivanja ne očekuje se da će, kada budu usvojena, imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke:

- Godišnja poboljšanja MSFI ciklus 2014 – 2016 – izmene MSFI 1 i MRS 28 (objavljene 8. decembra 2016. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Mogućnost prevremene oplate sa negativnom naknadom – izmene MSFI 9 (objavljene 12. oktobra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Dugoročna ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja – izmene MRS 28 (objavljene 12. oktobra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Godišnja poboljšanja ciklusa MSFI 2015 – 2017 – izmene MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23 (obelodanjeni 12. decembra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Primena MSFI 9 Finansijski instrumenti sa MSFI 4 Ugovori o osiguranju – Izmene MSFI 4 (objavljene 12. septembra 2016. godine i stupaju na snagu, u zavisnosti od pristupa, za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine za pravna lica koja izaberu da primene opciju privremenog izuzeća ili kada entite prvo primenjuje MSFI 9 koristi se pristup preklapanja)

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.2. Osnove za konsolidaciju**

Konsolidovani finansijski izveštaji uključuju finansijske izveštaje Banke i društva nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola postoji ako Banka ima moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama društva tako da ostvari koristi od njegovih aktivnosti. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Rezultat zavisnog društva koje je stečeno u toku godine uključuje se u konsolidovani bilans uspeha od efektivnog datuma sticanja. Finansijski izveštaji zavisnog društva po potrebi se usklađuju na način da se njihove računovodstvene politike usaglase s onima koje koristi Banka kao matična kompanija u okviru Grupe. Sve transakcije, sva stanja, svi prihodi i rashodi unutar Grupe eliminišu se konsolidacijom. Manjinski interes predstavlja udeo u dobitku ili gubitku te kapitalu zavisnog društva kojem Banka nije direktni ni indirektni vlasnik. Manjinski interes prikazan je posebno u bilansu uspeha Grupe te unutar kapitala u bilansu stanja Grupe, odvojeno od kapitala Banke.

2.3 Poslovna spajanja

Banka na dan 31. decembra 2017. godine poseduje 75% vlasništva Lizinga. Na dan sticanja učešća, ukupna aktiva Lizinga iznosila je 3.092.233 hiljade dinara, ukupan akcijski kapital iznosio je 60.455 hiljada dinara dok je gubitak iznosio 113.284 hiljada dinara. Na dan 31. decembra 2017. godine ukupna aktiva Lizinga iznosi 6.671.465 hiljade dinara, ukupan akcijski kapital iznosio je 67.500 hiljada dinara dok dobitak iznosi 191.494 hiljada dinara.

Poslovno spajanje koje uključuje entitete ili poslovanje pod zajedničkom kontrolom je poslovna kombinacija u kojoj su navedeni entiteti pod zajedničkom kontrolom od strane istog entiteta, pre ili nakon poslovnog spajanja, i ta kontrola nije prenosiva. Kako se MSFI 3 ne primenjuje na poslovna spajanja društava pod zajedničkom kontrolom, Grupa je, u skladu s MRS-om 8, usvojila računovodstvenu politiku u kojoj se takve transakcije evidentiraju po metodi udruživanja interesa.

Primena metode je sledeća:

- Imovina i obaveze entiteta koji se spajaju prikazuje se po knjigovodstvenoj vrednosti kako je prikazano u prethodnim izveštajima krajnjeg matičnog društva Grupe;
- Nema nove procene fer vrednosti ili priznavanja nove imovine ili obaveza. Jedina usklađivanja se sprovode radi usklađivanja računovodstvenih politika;
- Nije priznat goodwill kao rezultat spajanja;
- Razlika između plaćenog iznosa/prenosa i „stečenog“ kapitala prikazana je u kapitalu;
- Bilans uspeha reflektuje rezultat svih društava za celu poslovnu godinu, ukoliko je spajanje nastalo početkom godine te nije materijalno značajno odstupanje;
- Usporedni podaci se ne prepravljaju.

2.4. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Grupe i komitenta.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i kamatonosne finansijske instrumente raspoložive za prodaju, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici.

2.5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Grupa ostvaruje prihode od naknada i provizija koji proizilaze iz širokog spektra usluga koje pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija (nastavak)

/i/ Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

/iii/ Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju kada se ustanovi pravo Grupe na priliv po osnovu dividendi.

2.6. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Grupe odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Grupa posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

2.7. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Grupe, od momenta kada se Grupa ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Grupa odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučaju da je razlika u ceni transakcije i fer vrednosti utvrđena na bazi ne tržišnih parametara, dobitak/gubitak na prvi dan se razgraničava na period trajanja finansijskog instrumenta.

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Grupe vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika.

Grupa je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti i potraživanja i investicije raspoložive za prodaju

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

2.7.1. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje dve potkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona sredstva koja su označena po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom početnog priznavanja.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju u bilansu stanja po fer vrednosti.

Grupa takođe ima derivate koji su klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Rukovodstvo nije prilikom inicijalnog priznavanja klasifikovalo finansijska sredstva u potkategoriju sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti preko bilansa uspeha.

Hartije od vrednosti kojima se trguje obuhvataju obveznice i državne zapise Republike Srbije.

Svi dobiti i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u bilansu uspeha.

2.7.2. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su finansijska sredstva sa fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja mogu da se utvrde i sa fiksnim dospećem, za koje Grupa ima pozitivnu nameru i sposobnosti da ih drži do dospeća, a koja ne ispunjavaju definiciju kredita i potraživanja.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda diskontovanja efektivnom kamatnom stopom, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovinu toku perioda dospeća.

Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda trajanja instrumenta.

Grupa vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja i iskazuje se u bilansu uspeha kao rashod indirektnih otpisa plasmana.

Ukoliko, u narednoj godini, dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist bilansa uspeha. Smanjenje ispravke vrednosti neće rezultirati knjigovodstvenom vrednosti iznad iznosa amortizacionog troška kao da sredstvo nije obezvređeno.

2.7.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata

Kredit i potraživanja od banaka i komitenata su sredstva koje Grupa nema nameru da proda u kratkom roku niti koje Grupa klasifikuje, nakon početnog vrednovanja, u finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha niti finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Nakon početnog vrednovanja, krediti i plasmani bankama i komitentima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope umanjenoj za obezvređenje. Amortizovana vrednost se računa uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja i naknade i troškove koji su integralni deo efektivne kamatne stope. Amortizacija se uključuje u prihode od kamata u Bilansu uspeha. Gubici od obezvređenja se priznaju u okviru Neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava u Bilansu uspeha.

Kredit u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na stranu valutu revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru datih kredita i depozita. Dobici i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi, odnosno rashodi kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Grupa izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Grupa prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije prenela sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Grupa angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Grupe, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Grupa morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

U slučaju značajnih modifikacija ugovornih uslova (kao što su reprogrami), Grupa prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo, izmenjeno sredstvo.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike

U skladu sa internom politikom Grupe, na svaki izveštajni datum Grupa procenjuje da li postoji objektivni dokaz umanjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Dokazi o obezvređenju uključuju indikacije da se jedan dužnik ili grupa dužnika suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama usled pogoršanja poslovnog i/ili makroekonomskog okruženja, docnije pri servisiranju kamate ili glavnice, verovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije na osnovu čega se inicira utvrđivanje da li je došlo do merljivog smanjenja budućih tokova gotovine. Inicijalno, Grupa utvrđuje postojanje obezvređenja na grupnoj (portfolio) bazi, pre nego što se identifikuje pogoršanje kreditne sposobnosti klijenta (npr. povećanje broja dana docnije).

Prilikom procene obezvređenja kredita i plasmana bankama i komitentima vrednovanih po amortizovanoj nabavnoj vrednosti u slučaju da se identifikuju pogoršanja kreditne sposobnosti klijenta, Grupa vrši individualnu procenu da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju za svako finansijsko sredstvo koje je individualno značajno, kao i grupnu procenu za finansijska sredstva koja nisu individualno značajna.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.7.3. Krediti i potraživanja od banaka i komitenata (nastavak)*****Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike (nastavak)***

Ukoliko Grupa utvrdi da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju za finansijska sredstva za koja je vršena individualna procena Grupa svrstava takva sredstva u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i vrši grupnu (portfolio) procenu obezvređenja. Sredstva za koja se vrši individualna procena obezvređenja i za koja se priznaje gubitak po osnovu obezvređenja nisu uključena u grupnu procenu obezvređenja.

Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrednosti, iznos gubitka na individualnoj osnovi se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Ukoliko kredit ima varijabilnu kamatnu stopu, koristi se tekuća efektivna kamatna stopa.

Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva koje je obezbeđeno kolateralom, pored redovnih priliva iz poslovnih aktivnosti, reflektuje i tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja.

U svrhe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu internog sistema klasifikacije koji Grupa koristi uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su finansijsko stanje klijenta, vrsta plasmana, segmenta kome klijent Grupe pripada, postojanje dospelih potraživanja, broj dana u kašnjenju dospelih potraživanja kao i ostale relevantne faktore.

Budući tokovi gotovine koji se odnose na grupu finansijskih sredstava koji su predmet grupne procene obezvređenja se procenjuju na osnovu stručnog mišljenja potkrepljenog istorijskim iskustvima o gubicima po osnovu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Istorijska iskustva se koriguju na osnovu dostupnih tekućih podataka kako bi se odrazili efekti tekućih uslova koji nisu imali uticaja na godine na kojima se zasniva istorijsko iskustvo, kao i da bi se uklonili efekti uslova koji su bili specifični za prethodne istorijski period, a ne postoje u periodu za koji se sastavlja bilans stanja.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu budućih tokova gotovine se prate i koriguju na godišnjoj osnovi kako bi oslikale stvarnu procenu kreditnog rizika i smanjile razlike između procenjenih i ostvarenih iznosa po osnovu gubitka.

Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti, evidentiraju se u bilansu uspeha kao neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. Finansijsko sredstvo se smatra nenaplativim ukoliko Grupa nema razumnih očekivanja o naplati. Indikatori verovatne nenaplativosti su: kašnjenje klijenta u izmirivanju obaveze, pokretanje postupka stečaja ili likvidacije, brisanje iz Registra privrednih društava, klijent ne priznaje potraživanja prilikom usklađivanja potraživanja.

Otpis potraživanja se vrši samo kada se iscrpe svi raspoloživi izvori naplate (npr. završen stečajni postupak, završen je sudski postupak, realizovani su svi raspoloživi kolaterali, urađena je unakrsna provera lične imovine klijenata). Krediti i sa njima povezana ispravka vrednosti se u potpunosti isknjižavaju (otpisuju) kada se finansijsko sredstvo smatra nenaplativim. Otpis potraživanja se radi ili na teret ispravke vrednosti ili direktno na teret rashoda. Otpis nenaplativih potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke i Društva ili Izvršnog odbora Banke i Društva kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike (nastavak)

Ukoliko, tokom narednog perioda, dođe do smanjenja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog događaja koji se odigrao nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje korigovanjem računa ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od ukidanja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. Smanjenje ispravke vrednosti neće rezultirati knjigovodstvenom vrednosti finansijskog sredstva iznad iznosa amortizacionog troška kao da to sredstvo nije obezvređeno.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.7.4. Reprogramirani krediti**

Kada je u mogućnosti, Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovoreni uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da grupa učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Grupa kontinuirano kontrolise reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

2.7.5. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodate, ili založene kod Narodne banke Srbije kao obezbeđenje u cilju dobijanja kredita za likvidnost, usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursevima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao "hartije od vrednosti raspoložive za prodaju". Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obuhvataju instrumente kapitala drugih pravnih lica i dužničke hartije od vrednosti.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru ostalog ukupnog rezultata, dok se hartija od vrednosti ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrednosti nije obezvređena. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe ili kada im se umanjí vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru ostalog ukupnog rezultata.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i za koje su ostali metodi razumnog procenjivanja neodgovarajući, izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazuju se po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Dividende stečene tokom držanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju su uključene u ostale poslovne prihode i učešća u kapitalu kada je nastalo pravo na priliv po osnovu dividendi.

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, Grupa na dan bilansa stanja vrši procenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvređeno. U slučaju učešća u kapitalu drugih pravnih lica klasifikovanih kao raspoloživih za prodaju, u objektivne dokaze se svrstavaju značajan ili prolongiran pad fer vrednosti ulaganja ispod nabavne vrednosti.

Kada postoje dokazi o obezvređenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cene i tekuće fer vrednosti, umanjén za bilo koji gubitak usled obezvređenja tog ulaganja, koje je prethodno priznato na teret bilansa uspeha, se uklanja iz kapitala i priznaje se na teret bilansa uspeha. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko bilansa uspeha, već se povećanje fer vrednosti, nakon priznatog obezvređenja, priznaje direktno u korist kapitala.

Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu, koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi, se procenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret bilansa uspeha i ne ukidaju do prestanka priznavanja sredstava.

U slučaju dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju, obezvređenje se procenjuje na osnovu istih kriterijuma kao i za finansijska sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti. Ukoliko se, u narednoj godini, fer vrednost dužničkog instrumenta poveća i ukoliko se taj rast može objektivno povezati sa događajem koji se desio nakon što je gubitak usled obezvređenja priznat na teret bilansa uspeha, gubitak usled obezvređenja se ukida u korist bilansa uspeha.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)****2.7.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze**

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Grupa ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaoću, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodjeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Grupa nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.8. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Grupe i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.10. Poslovi kupovine i ponovne prodaje hartija od vrednosti ("reverzni repo" poslovi)

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

2.11. Investicije u zavisna društva

Zavisno pravno lice je onaj entitet nad kojim Grupa ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Grupa izložena, ili ima prava na, varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Grupa na dan 31. decembra 2017. godine poseduje 75% vlasništva privrednog društva S Leasing d.o.o., Beograd. Učešće u kapitalu navedenog zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti u pojedinačnim finansijskim izveštajima Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.12. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	do 10 godina
Ostala nematerijalna ulaganja	4 godine

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

2.13. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Grupa u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Grupa poseduje nekretnine kao investicije u cilju ostvarenja prihoda po osnovu zakupnina i porasta vrednosti nekretnina na tržištu. Investicione nekretnine iskazane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	40 godina
Kompjuterska oprema	4 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.14. Obezvredenje nefinansijske imovine**

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2.15. Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava.

(a) Finansijski lizing – Grupa kao zakupac

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Grupu prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, se kapitalizuje na početku lizinga po nižoj od fer vrednosti predmeta lizinga ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Ukoliko nije izvesno da će Grupa do kraja trajanja lizinga steći vlasništvo nad predmetom lizinga, taj predmet se u potpunosti amortizuje tokom trajanja lizinga ili njegovog korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

(b) Operativni lizing – Grupa kao zakupac

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa.

2.16. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Grupa ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova tekućoj godine odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom period. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Grupa ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.17. Naknade zaposlenima****(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje – Definisani planovi doprinosa**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Grupa nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada – Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Grupa ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Grupi u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate – u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Grupa je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Grupi. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Grupi ostvarene u mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobici i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobici i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

2.18. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanju Grupa odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Grupe koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Činidbene garancije su ugovori obezbeđuju kompenzaciju ukoliko druga strana ne ispuni svoju ugovornu obavezu. Takvi ugovori prenose ,pored kreditnog i ne finansijske rizike izvršenja. Činidbene garancije se početno priznaju po fer vrednosti, koja se obično dokazuje iznosom primljene naknade. Ovaj iznos se amortizuje ravnomerno tokom trajanja ugovora. Na kraju svakog izveštajnog perioda , ugovori o činidbenim garancijama se odmeravaju u iznosu većem od (i) neamortizovanog iznosa pri početnom priznavanju i (ii) najbolje procene troškova potrebnih za izmirenje ugovora na kraju izveštajnog perioda , diskontovanog na sadašnju vrednost.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.19. Sredstva stečena naplatom potraživanja**

Grupa preuzima imovinu (kolaterale) kao vid naplate u slučajevima kreditiranja sa problemima u otplati. Osnovni razlozi su omogućavanje kontrole kolaterala i zaštita vrednosti kolaterala na nelikvidnim ili problematičnim tržištima postavljanjem osnove na tržištu i, kao strategija odbrane, strategija protiv gubitka imovine na aukciji po neodgovarajućoj ceni. Konverzija loših plasmana u materijalnu imovinu se takođe vidi kao mera za poboljšanje kontrole troškova po Grupi i za izbegavanje daljeg pogoršanja vrednosti.

Imovina stečena na takav način, može biti klasifikovana kao:

- 1) Materijalna imovina koju Grupa drži za svoju upotrebu (MRS 16, Imovina, postrojenja i oprema)
- 2) Investiciona nekretnina (MRS 40 Investiciona imovina)
- 3) Sredstva stečena naplatom potraživanja (MRS 2 Inventar zaliha)
- 4) Stalna sredstva namenjena prodaji (MSFI 5)

Imovina stečena naplatom potraživanja evidentira se po kupovnoj ceni u RSD.

Materijalna imovina Grupe koju koristi Grupa evidentira se po nabavnoj vrednosti i amortizacija u skladu sa Računovodstvenim politikama Grupe i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Investiciona nekretnina je nekretnina u vlasništvu vlasnika u svrhu generisanja prihoda od zakupa. Originalna investicija se priznaje po nabavnoj ceni i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenim politikama Grupe i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

U skladu sa MRS 2, zalihe se vrednuju po nižoj od sledeće dve vrednosti, nabavne cene /cene koštanja i neto ostvarive vrednosti (cene prodaje umanjenoj za troškove prodaje).

Od datuma bilansa stanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednost zaliha po kojima je imovina Grupe obelodanjena. Ukoliko ima naznaka da je neka imovina obezvređena, naplativ iznos imovine se procenjuje kako bi se definisao iznos obezvređenja. Ukoliko je procenjeno da je naplativ iznos imovine niži od vrednosti po kojoj je imovina obelodanjena, postojeća vrednost te imovine se smanjuje na iznos naplative vrednosti.

Sektor upravljanja rizicima vrši procenu. Iznosi otpisa zaliha do neto generisane vrednosti, kao i gubici zaliha, prepoznaju se kao trošak perioda tokom kojeg je došlo do otpisa i nastanka gubitka.

Stalna sredstva namenjena prodaji vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti koju bi ta imovina imala da nije klasifikovana kao namenjena prodaji (nabavnoj vrednosti) i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Ne radi se obračun amortizacije pošto ova klasifikacija podrazumeva brzu i izvesnu prodaju.

Ukoliko u toku držanja imovine, nisu više zadovoljeni kriterijumi za klasifikaciju imovine kao namenjene prodaji, treba je reklasifikovati i korigovati njenu knjigovodstvenu vrednost i efekte priznati u bilansu uspeha perioda kad se reklasifikacija desila.

2.20. Porezi i doprinosi**(a) Porez na dobit***Tekući porezi*

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Grupa tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Grupe.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza, odnosno do 31. decembra naredne godine.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjene poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****2.20. Porezi i doprinosi (nastavak)****(a) Porez na dobit (nastavak)***Odloženi porezi (nastavak)*

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda. Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.21. Praćenje poslova po segmentima poslovanja

Rukovodstvo Grupe posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alokira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

2.22. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Grupa upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Grupe. Grupa po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

2.23. Promene u prezentaciji uporednih podataka

Prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2017. godinu, Banka je uočila da je na dan 31. decembra 2016. godine iznos od RSD 340 hiljada pogrešno klasifikovan na Kredite i potraživanja od komitenata umesto na Kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno da je iznos od RSD 9.612.501 hiljadu pogrešno klasifikovan na Depozite i ostale obaveze prema drugim komitentima umesto na Depozite i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci.

Navedeni iznosi predstavljaju potraživanja odnosno obaveze po osnovu ugovora o kreditima sa Evropskom investicionom bankom (EIB) i Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD).

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima su korigovani na način da odražavaju navedenu reklasifikaciju u bilansu stanja na dan 31. decembra 2016. godine. Dodatno, kao posledica navedene reklasifikacije, u ovim finansijskim izveštajima prezentovan je i treći bilans stanja na dan 1. januara 2016. godine, u kojem je iznos od RSD 8.676.882 hiljade reklasifikovan sa Depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima na Depozite i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA**

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Grupe korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti kredita i potraživanja

Grupa procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena.

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti kredita, Grupa vrši pregled kreditnog portfolija u slučaju da se radi o rezervisanjima na grupnoj osnovi (bez obzira da li se nalaze u statusu neizmirenja obaveza ili ne) najmanje jednom mesečno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. Individualna procena ispravke vrednosti se radi u skladu sa promenama pretpostavki za obračun budućih novčanih tokova, a njihovo revidiranje najmanje jednom kvartalno.

U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Grupa prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolija pre smanjenja koji se može identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliju. Grupa vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

Grupa preispituje svoj kreditni portfolio u pogledu eventualnih umanjenja vrednosti (obezvređenja) najmanje na kvartalnoj osnovi. U cilju utvrđivanja da li bi bilo koji gubitak po osnovu obezvređenja trebao biti priznat u bilansu uspeha, Grupa procenjuje da li postoji bilo kakav dokaz koji bi ukazivao na neko merljivo umanjenje procenjenih očekivanih novčanih tokova povezanih sa kreditnim portfoliom. Redovno se proveravaju metodologija i pretpostavke (na osnovu kojih se utvrđuju procenjeni iznosi novčanih tokova i njihov predviđeni rok). Gubici od umanjenja vrednosti pojedinačno značajnih potraživanja zasnovani su na procenama diskontovanih budućih novčanih tokova pojedinačnih potraživanja, uzimajući u obzir otplate i realizaciju bilo koje imovine koja se drži kao kolateral po osnovu tih potraživanja. Ako bi se sadašnje vrednosti procenjenih novčanih tokova za portfolio kredita i potraživanja koji se smatraju obezvređenim, promene za +/- 10%, procenjena vrednost kredita i potraživanja bi se ili smanjila za 193.503 hiljada dinara ili povećala 170.350 hiljada dinara respektivno. Ova procena je izvršena za portfolio obezvređenih pojedinačno značajnih kredita i potraživanja na osnovu budućih novčanih tokova po osnovu otplata i naplata iz kolaterala.

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Detaljnije obelodanjivanje se nalaze u Napomeni 32.4 (sensitivity limiti) i 32.10 (fer vrednovanje i nivou).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Prihodi od kamata		
- Banke	142.972	150.880
- Javna preduzeća	125.565	163.358
- Druga preduzeća	2.361.768	2.311.482
- Preduzetnici	73.669	59.742
- Javni sektor	1.591.203	1.383.649
- Stanovništvo	3.364.614	3.064.138
- Strana lica	35.131	25.821
- Poljoprivrednici	19.968	27.110
- Drugi komitenti	25.218	53.099
Ukupno	7.740.108	7.239.279
Rashodi kamata		
- Banke	369.320	365.093
- Javna preduzeća	29.432	10.039
- Druga preduzeća	74.380	121.399
- Preduzetnici	1.880	2.281
- Javni sektor	162.678	110.244
- Stanovništvo	131.341	221.151
- Strana lica	390.589	386.929
- Drugi komitenti	226.546	100.797
Ukupno	1.386.166	1.317.933
Dobitak po osnovu kamata	6.353.942	5.921.346

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	2017	U RSD hiljada 2016
Prihodi od kamata		
gotovina i salda kod centralnih banaka	116.253	109.311
obveznice i ostale hov sa fiksnim prihodom – koje se drže do dospeća	742.723	755.984
obveznice i ostale hov sa fiksnim prihodom – raspoložive za prodaju	484.189	333.918
obveznice i ostale hov sa fiksnim prihodom – sredstva kojima se trguje	289.977	248.708
plasmani i avansi klijentima	5.293.316	5.148.623
plasmani i avansi kreditnim institucijama	24.260	8.105
kamatonosni svop	26.952	11.584
drugi prihodi od kamata	519.600	432.262
Po osnovu depozita	178	-
Po osnovu ostalih plasmana	242.660	190.784
Ukupno	7.740.108	7.239.279
Rashodi kamata		
subordinirane obaveze	59.197	68.529
depoziti banaka	320.003	328.517
depoziti klijenata	739.197	719.454
HOV raspoložive za prodaju	40.089	24.566
HOV koje se drže do dospeća	96.613	74.131
kamatonosni svop	20.805	9.945
Po osnovu kredita	109.789	92.223
Po osnovu ostalih obaveza	473	569
Ukupno	1.386.166	1.317.933
Neto prihod po osnovu kamata	6.353.942	5.921.346

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2017	U RSD hiljada 2016
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	1.293.211	1.205.964
Kreditni poslovi	3.805	78.429
Depozitni poslovi	720.980	619.294
Poslovi sa platnim karticama	51.436	53.923
Garancijski i drugi poslovi jemstva	135.558	123.984
Ostale naknade i provizije	89.664	106.341
Ukupno	2.294.654	2.187.934
Rashodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	501.746	433.193
Ostale naknade i provizije	286.145	270.719
Ukupno	787.891	703.912
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1.506.763	1.484.022

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA NAMENJENIH TRGOVANJU

	2017	U RSD hiljada 2016
Prihodi po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Dobici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	95.519	77.744
Prihodi od promene fer vrednosti HOV i ostalih finansijskih sredstava	161.649	198.002
Prihodi od promene vrednosti derivata	491.972	302.740
Ukupno	749.140	578.486
Rashodi po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju		
Gubici po osnovu prodaje HOV i ostalih finansijskih sredstava	927	4.425
Rashodi od promene fer vrednosti HOV i ostalih finansijskih sredstava	139.407	186.597
Rashodi od promene vrednosti derivata	327.502	188.507
Ukupno	467.836	379.529
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	281.304	198.957

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
7. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	2.715	2.137
Ukupno	2.715	2.137
Rashodi po osnovu zaštite od rizika		
Rashodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	648	899
Ukupno	648	899
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	2.067	1.238

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika je rezultat promene vrednosti plasmana koji su ugovoreni da prate rast cena na malo.

8. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Pozitivne kursne razlike	9.572.591	4.911.385
Negativne kursne razlike	(6.159.269)	(5.621.476)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	973.216	1.834.619
Negativni efekti ugovorene valutne klauzule	(4.172.540)	(920.033)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	213.998	204.495

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Ostali prihodi operativnog poslovanja	63.111	88.977
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	2.736	20.290
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	1.279	48.475
Dobici od prodaje objekata	23.936	17.352
Dobici od prodaje opreme-automobili	21.424	-
Prihodi od prodaje problematičnih potraživanja	83.532	64.241
Dobici od prodaje nepokretnosti namenjenih prodaji	20.663	-
Ostali prihodi	34.690	31.925
Prihodi od promene vrednosti finansijskih obaveza	-	717
Prihodi od promene vrednosti osnovnih sredstava, investicionih nekretnina i nematerijalnih ulaganja	2.712	277
Ukupno	254.083	272.254

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
10. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

	2017	U RSD hiljada 2016
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa bilansnih pozicija	7.475.707	9.984.342
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	2.430.790	2.824.067
Ukupno	9.906.497	12.808.409
Rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa bilansnih pozicija	7.379.374	10.520.753
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	2.485.813	2.893.367
Ukupno	9.865.187	13.414.120
Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	41.310	(605.711)

10.a Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

	2017	U RSD hiljada 2016
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- potraživanja po osnovu fin.sredstava koja se drže do dospeća (Napomena 18)	(45.434)	-
- potraživanja po osnovu fin.sredstava raspoloživih za prodaju (Napomena 17)	(4)	-
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 19(b))	(6.539)	(6.242)
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	(2.455.390)	(3.515.353)
- ostala sredstva (Napomena 22)	(80.695)	(42.638)
	(2.588.062)	(3.564.233)
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 27)	(2.485.813)	(2.893.367)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(5.073.875)	(6.457.600)
Prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- potraživanja po osnovu fin.sredstava koja se drže do dospeća (Napomena 18)	-	-
- potraživanja po osnovu fin.sredstava raspoloživih za prodaju (Napomena 17)	924	288
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 19(b))	5.853	9.181
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 20)	2.647.829	2.936.144
- ostala sredstva (Napomena 22)	28.428	32.972
	2.683.034	2.978.586
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 27)	2.430.790	2.824.067
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	5.113.824	5.802.653
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu indirektnih otpisa plasmana i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	39.949	(654.947)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Troškovi neto zarada i naknada zarada	1.253.054	1.181.830
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	475.594	449.026
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regres	234.123	214.555
Ostali lični rashodi	43.435	24.665
Ukupno	2.006.206	1.870.076

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Troškovi amortizacije:		
– osnovnih sredstava (Napomena 21)	166.309	108.153
– nematerijalnih ulaganja (Napomena 21)	127.245	158.773
Ukupno	293.554	266.926

13. OSTALI RASHODI

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Profesionalne usluge	1.189.064	992.665
Donacije i sponzorstva	29.520	40.568
Reklama i propaganda	264.649	243.067
PTT i telekomunikacione usluge	57.243	63.308
Premije osiguranja	426.394	358.832
Troškovi zakupa	348.136	402.725
Troškovi materijala	132.700	110.101
Troškovi poreza i doprinosa	111.006	87.166
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	379.977	277.201
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	9.077	723
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	285.092	261.154
Dnevnice i putni troškovi	76.588	84.306
Obuke i savetovanja	47.323	21.017
Ostalo	115.623	187.065
Ukupno	3.472.391	3.129.899

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
14. POREZ NA DOBITAK**a) Komponente poreza na dobit**

Ukupan poreski (rashod)/prihod sastoji se od sledećih poreza:

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Tekući porez na dobit	(166.319)	(11.739)
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	39	1.840
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	(43.015)	(90.186)
Ukupno	(209.295)	(100.085)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	U RSD hiljada	
	2017	2016
Dobit pre oporezivanja	2.881.317	2.209.701
Porez na dobit po stopi od 15%	432.198	331.456
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	48.914	17.725
Iskorišćeni poreski krediti po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	(30.821)	(1.086)
Priznata odložena poreska sredstva po osnovu gubitaka iz ranijih godina	-	(136.213)
Poreski efekti neoporezivih prihoda (kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS)	(241.841)	(203.433)
Ostalo	846	(93.145)
Ukupan poreski (rashod)/prihod iskazan u bilansu uspeha	3.090.613	2.125.005
Efektivna poreska stopa	107,26%	-96,17%

(c) Komponente odloženog poreza

	U RSD hiljada	
	31.12.2017.	
	iznos privremene razlike	iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava-odložena poreska sredstva	53.741	8.061
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(448.441)	(67.266)
odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina-odložena poreska sredstva	-	-
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	175.183	26.277
Odbitna privremena razlika po osnovu Rashod obezvređenja koji će biti priznati u PB narednih godina ukupno - odložena poreska sredstva	1.292	194
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	122.805	18.421
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	89.374	13.406
Stanje na dan 31. decembra	(6.047)	(907)

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
14. POREZ NA DOBITAK (nastavak)**(c) Komponente odloženog poreza (nastavak)****31.12.2016.**

	iznos privremene razlike	iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	71.139	10.671
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(303.403)	(45.510)
odbitna privremena razlika po osnovu prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih godina- odložena poreska sredstva	280.872	42.131
Odbitna privremena razlika po osnovu Rashod obezvređenja koji će biti priznati u PB narednih godina ukupno - odložena poreska sredstva	473	71
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	176.377	26.457
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	102.977	15.447
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	83.197	12.480
Stanje na dan 31. decembra	411.632	61.745

d) Promene na odloženim porezima

	2017	U RSD hiljada 2016
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 1. januar	61.745	161.764
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	(42.976)	(88.346)
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	(21.756)	(11.673)
Stanje odloženih poreskih sredstava/(obaveza) na dan 31. decembar	(2.987)	61.745

(e) Prava na prenose neiskorišćenih poreskih kredita ističu u sledećim periodima

	iznos 31.12.2017.	poslednja godina korišćenja	U RSD hiljada iznos 31.12.2016.
po osnovu neiskorišćenog prenosivog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva	-	-	31.712
po osnovu poreskog gubitka nakon 01.01.2014.	-	-	280.872

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	31.12.2017.	U RSD hiljada 31.12.2016.
U dinarima		
Žiro račun	8.681.382	8.276.530
Gotovina u blagajni	1.610.883	1.441.409
	10.292.265	9.717.939
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	1.188.011	1.124.746
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	9.293.751	8.403.985
	10.481.762	9.528.731
Bruto potraživanja	20.774.027	19.246.670
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>		
Stanje na dan 31. decembra	20.774.027	19.246.670

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“ br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015) koja propisuje da banke obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 0% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2017. godine do 17. januara 2018. godine iznosila je RSD 7.002.670 hiljada.

Prosečna kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve u toku 2017. godine iznosila je 1,75% na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015, koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 20% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 13% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2017. godine do 17. januara 2018. godine iznosila je EUR 78.446 hiljada.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
16. FINANSIJSKA SREDSTVA PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENA TRGOVANJU

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– trezorski zapisi	-	196.192
– obveznice	4.623.991	3.669.730
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju	6.154	92.822
	4.630.145	3.958.744
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– trezorski zapisi	-	1.964.904
– obveznice	6.837.548	7.065.377
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju	71.771	59.332
	6.909.319	9.089.613
Stanje na dan 31. decembra	11.539.464	13.048.357

17. FINANSIJSKA SREDSTVA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
U dinarima		
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
– trezorski zapisi	-	237.537
– obveznice	5.483.554	2.015.011
– učešća u kapitalu	28.804	136.084
	5.512.358	2.388.632
U stranoj valuti		
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju		
– državni zapisi	6.804.487	4.879.783
– ostale HOV raspoložive za prodaju	171.755	34.943
	6.976.242	4.914.726
Ukupno hartije od vrednosti	12.488.600	7.303.358
Minus: Ispravka vrednosti	(7)	(120.656)
Stanje na dan 31. decembra	12.488.593	7.182.702

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Stanje na početku godine	120.656	119.448
Nove ispravke vrednosti	4	-
Ukidanje ispravke vrednosti	(924)	(288)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(57.289)	-
Svođenje Afs na fer vrednost	(65.965)	-
Kursne razlike	3.525	1.496
Stanje na dan 31. decembra	7	120.656

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
18. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
U dinarima		
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća:		
– trezorski zapisi	7.861.382	8.635.103
– obveznice		
	7.861.382	8.635.103
U stranoj valuti		
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća:		
– obveznice	468.487	-
	468.487	-
Ukupno hartije od vrednosti	8.329.869	8.635.103
Minus: Ispravka vrednosti	(45.417)	-
Stanje na dan 31. decembra	8.284.452	8.635.103

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Stanje na početku godine	-	-
Nove ispravke vrednosti	45.434	-
Ukidanje ispravke vrednosti	-	-
Kursne razlike	(17)	-
Stanje na dan 31. decembra	45.417	-

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31.12.2017			31.12.2016			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
Dati krediti	-	7.104	7.104	25.087	383	25.470	
Dati depoziti	-	-	-	8.008	-	8.008	
	-	7.104	7.104	33.095	383	33.478	
U stranoj valuti							
Devizni računi	1.151.048	-	1.151.048	458.769	-	458.769	
Dati krediti	2.690	322.234	324.924	78.566	209.531	288.097	
Dati depoziti	709.981	-	709.981	427.587	-	427.587	
Ostali plasmani	18.600	-	18.600	14.428	-	14.428	
	1.882.319	322.234	2.204.553	979.350	209.531	1.188.881	
Bruto krediti i potraživanja	1.882.319	329.338	2.211.657	1.012.445	209.914	1.222.359	
Minus: Ispravka vrednosti			(12.687)			(12.294)	
Stanje na dan 31. decembra			2.198.970			1.210.065	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)**(a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita**

	31.12.2017			31.12.2016			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
Društva za osiguranje	-	182	182	-	175	175	
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	-	6.702	6.702	-	71	71	
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	-	58	58	25.125	99	25.224	
Strane banke	-	162	162	8.008	-	8.008	
	-	7.104	7.104	33.133	345	33.478	
U stranoj valuti							
Banke u zemlji	693.971	-	693.971	175.722	-	175.722	
Finansijski lizing	-	154.022	154.022	-	208.879	208.879	
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	37.300	168.212	205.512	19.367	652	20.019	
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	-	-	-	76.369	-	76.369	
Strane banke	1.151.048	-	1.151.048	707.892	-	707.892	
	1.882.319	322.234	2.204.553	979.350	209.531	1.188.881	
Bruto krediti i potraživanja	1.882.319	329.338	2.211.657	1.012.483	209.876	1.222.359	
Minus: Ispravka vrednosti			(12.687)			(12.294)	
Stanje na dan 31. decembra			2.198.970			1.210.065	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, je sledeća:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Bez utvrđenog roka dospeća	1.173.568	579.643
Do 30 dana	693.977	430.680
Od 1 do 3 meseca	-	2.160
Od 3 do 12 meseci	13.961	-
Preko 1 godine	330.151	209.876
	2.211.657	1.222.359

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Stanje na početku godine	10.618	13.747
Nove ispravke vrednosti (Napomena 10)	6.539	6.242
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 10)	(5.853)	(9.181)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(76.518)	-
Kursne razlike	77.901	1,486
Stanje na dan 31. decembra	12.687	12.294

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	31.12.2017			31.12.2016			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
Dati krediti	2.234.464	23.109.007	25.343.471	1.272.822	19.233.022	20.505.844	
Ostali plasmani	2.701.462	4.138.171	6.839.633	3.311.786	3.455.348	6.767.134	
	4.935.926	27.247.178	32.183.104	4.584.608	22.688.370	27.272.978	
U stranoj valuti							
Dati krediti	8.345.517	73.729.282	82.074.799	7.246.303	67.980.895	75.227.198	
Dati depoziti	85.735	-	85.735	101.322	-	101.322	
Ostali plasmani	339.585	48.454	388.039	171.877	524.225	696.102	
	8.770.837	73.777.736	82.548.573	7.519.502	68.505.120	76.024.622	
Bruto krediti i potraživanja	13.706.763	101.024.914	114.731.677	12.104.110	91.193.490	103.297.600	
Minus: Ispravka vrednosti							
- Pojedinačno procenjena			(2.068.517)			(3.056.826)	
- Kolektivno procenjena			(2.190.431)			(3.777.852)	
			(4.258.948)			(6.834.678)	
Stanje na dan 31. decembra			110.472.729			96.462.922	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
(a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita

	31.12.2017			31.12.2016			U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	
U dinarima							
Delatnost holding kompanija	-	-	-	-	687	687	
Javna preduzeća	380.071	767.038	1.147.109	104.478	271.415	375.893	
Druga preduzeća	3.465.244	3.571.951	7.037.195	3.266.434	3.495.533	6.761.967	
Preduzetnici	112.508	586.021	698.529	150.760	364.516	515.276	
Javni sektor	763.337	2.630	765.967	676.856	624	677.480	
Stanovništvo	195.698	22.142.404	22.338.102	255.533	18.524.635	18.780.168	
Strana lica	28	11.725	11.753	2	-	2	
Poljoprivrednici	12.798	24.605	37.403	34.902	7.827	42.729	
Drugi komitenti	6.242	140.804	147.046	95.643	23.133	118.776	
	4.935.926	27.247.178	32.183.104	4.584.608	22.688.370	27.272.978	
U stranoj valuti							
Delatnost holding kompanija	-	-	-	520.947	121.590	642.537	
Javna preduzeća	-	2.183.335	2.183.335	4.323	2.791.685	2.796.008	
Druga preduzeća	8.364.250	42.017.895	50.382.145	6.536.719	44.787.539	51.324.258	
Preduzetnici	65.785	600.776	666.561	41.952	388.782	430.734	
Javni sektor	187.407	2.663.149	2.850.556	162.832	2.313.408	2.476.240	
Stanovništvo	5.124	25.433.419	25.438.543	3.455	16.585.325	16.588.780	
Strana lica	91.955	92.689	184.644	112.326	64.099	176.425	
Poljoprivrednici	13.637	175.784	189.421	29.602	208.086	237.688	
Drugi komitenti	42.679	610.689	653.368	107.346	1.244.606	1.351.952	
	8.770.837	73.777.736	82.548.573	7.519.502	68.505.120	76.024.622	
Bruto krediti i potraživanja	13.706.763	101.024.914	114.731.677	12.104.110	91.193.490	103.297.600	
Minus: Ispravka vrednosti							
- Pojedinačno procenjena			(2.068.517)			(3.056.826)	
- Kolektivno procenjena			(2.190.431)			(3.777.852)	
			(4.258.948)			(6.834.678)	
Stanje na dan 31. decembra			110.472.729			96.462.922	

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, je sledeća:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016.
Bez utvrđenog roka dospeća	469.619	546.446
Do 30 dana	269.022	221.699
Od 1 do 3 meseca	754.074	754.615
Od 3 do 12 meseci	12.235.607	10.581.350
Preko 1 godine	101.066.094	91.193.490
	114.794.416	103.297.600

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Stanje na početku godine	6.784.373	7.912.965
Nove ispravke vrednosti	2.455.390	3.515.353
Ukidanje ispravke vrednosti	(2.647.829)	(2.936.144)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(1.632.284)	(1.752.867)
Kursne razlike	(700.702)	95.371
Stanje na dan 31. decembra	4.258.948	6.834.678

c) Koncentracija datih kredita i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Delatnost holding kompanija	-	643.224
Trgovina	11.531.156	9.825.337
Prerađivačka industrija	14.730.940	15.575.366
Građevinarstvo	10.849.591	11.440.550
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	5.677.218	8.546.887
Usluge i turizam	14.160.502	12.681.838
Poljoprivreda i prehrambena industrija	2.439.537	2.314.694
Stanovništvo	47.880.851	35.433.052
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	2.211.901	1.222.019
Javni sektor	4.632.590	3.524.926
Strana pravna lica	91.946	112.663
Poljoprivrednici	224.723	280.417
Sektor drugih komitenata	1.276.944	1.972.977
Preduzetnici	1.235.435	946.009
	116.943.334	104.519.959

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
20. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
d) Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga

	31.12.2017.	U RSD hiljada 31.12.2016.
Minimalna plaćanja lizinga	7.341.132	6.120.111
Minus: potraživanja za nedospele kamate	(511.035)	(395.933)
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	6.830.097	5.724.178
Dospela preostala minimalnih plaćanja lizinga	14.878	15.954
Ostala potraživanja po osnovu posla finansijskog lizinga	47.083	49.559
	6.892.058	5.789.691
Minus razgraničeni prihodi od potraživanja po osnovu naknada za odobrenje finansijskog lizinga	(63.557)	(50.748)
	6.828.502	5.738.943
Minus: ispravka vrednosti		
- potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	(271.282)	(337.277)
- potraživanja za dospele kamate	(14.857)	(15.905)
- ostalih potraživanja po osnovu posla finansijskog lizinga	(46.895)	(49.123)
	(333.033)	(402.305)
	6.495.468	5.336.638

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
21. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE

	U RSD hiljada						
	Zemljište i građevinski objekti	Oprema	Oprema uzeta u finansijski lizing	Investicione nekretnine	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Nematerijalna ulaganja konsolidovano
NABAVNA VREDNOST							
Stanje na dan 01. januara 2016. godine	778.086	728.112	41.108	243.633	-	1.790.938	1.136.684
Povećanja	-	2.987	(1.144)	-	287.464	289.307	2.473
Prenosi	9.612	109.652	82.331	-	(287.464)	(85.869)	85.869
Otuđenja i rashodovanja	(43.989)	(11.701)	-	-	-	(55.690)	(144)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	743.709	829.049	122.295	243.633	-	1.938.686	1.224.882
Povećanja		9.647	(3.878)	-	527.446	533.215	-
Prenosi	16.322	255.193	140.326	-	(506.282)	(94.441)	101.402
Otuđenja i rashodovanja	(7.385)	(77.883)	(4.570)	(243.633)	-	(333.471)	(9.225)
Stanje na dan 31. decembar 2017. godine	752.646	1.016.006	254.173	-	21.164	2.043.989	1.317.059
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI							
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	263.694	541.810	663	5.125	-	811.291	784.859
Amortizacija (Napomena 12)	19.013	69.670	13.380	6.091	-	108.153	158.772
Otuđenja i rashodovanja	(20.412)	(8.887)	(1.144)	-	-	(30.442)	(144)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	262.295	602.593	12.899	11.216	-	889.003	943.487
Amortizacija (Napomena 12)	18.494	104.185	42.471	1.159	-	166.309	127.245
Otuđenja i rashodovanja	(2.201)	(70.803)	(4.561)	(12.375)	-	(89.940)	(9.225)
Stanje na dan 31. decembar 2017. godine	278.587	635.975	50.810	-	-	965.372	1.061.507
Neotpisana vrednost na dan:							
- 31. decembar 2017. godine	474.059	380.031	203.364	-	21.164	1.078.617	255.553
- 31. decembra 2016. godine	481.414	226.456	109.396	232.417	-	1,049.684	281.395

Grupa nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembra 2017. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembra 2017. godine najvećim delom čine softveri i licence. Na osnovu procene rukovodstva Grupe ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena na dan 31. decembra 2017. godine.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
22. OSTALA SREDSTVA

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
U dinarima		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	16.212	36.233
- Potraživanja po osnovu prodaje	2.045	1.070
- Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	29.582	101.013
- Ostala potraživanja iz poslovanja	197.165	109.365
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
- Dati avansi	2.928	16.701
- Potraživanja od zaposlenih	698	1.192
- Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	725	725
- Zalihe	93.887	59.849
- Ostala potraživanja	13.603	13.800
- Ostale investicije	27.006	29.169
<i>Aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Razgraničeni troškovi premije osiguranja	542.593	314.986
- Kuponska kamata pri kupovini obveznica	-	42.366
- Ostala razgraničenja	166.210	178.955
	1.092.654	905.424
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	-	18
- Potraživanja po osnovu prodaje	30.993	30.105
- Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	24	60
- Ostala potraživanja iz poslovanja	49.202	54.057
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
- Dati avansi	121.156	91.141
- Potraživanja od zaposlenih	22	1.247
- Ostala potraživanja	2.031	58.457
<i>Aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Ostala razgraničenja	34.552	34.576
	237.980	269.661
Bruto ostala sredstva	1.330.634	1.175.085
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	<i>(176.523)</i>	<i>(310.222)</i>
Stanje na dan 31. decembra	1.154.111	864.863

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Stanje na početku godine	309.750	397.187
Nove ispravke vrednosti	80.695	42.638
Ukidanje ispravke vrednosti	(28.428)	(32.972)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(69.703)	(67.346)
Svođenje učešća na fer vrednost	(2.140)	-
Kursne razlike	(113.651)	(29.285)
Stanje na dan 31. decembra	176.523	310.222

23. FINANSIJSKE OBAVEZE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA NAMENJENE TRGOVANJU

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	14.750	11.556
	14.750	11.556
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	29.708	43.134
	29.708	43.134
Stanje na dan 31. decembra	44.458	54.690

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	31.12.2017			31.12.2016		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	292.843	-	292.843	8.883	-	8.883
Depoziti po osnovu datih kredita	-	247	247	-	247	247
Namenski depoziti	86.554	-	86.554	1.075	-	1.075
Ostali depoziti	4.361.319	345.000	4.706.319	3.750.530	390.000	4.140.530
Ukupno	4.740.716	345.247	5.085.963	3.760.488	390.247	4.150.735
U stranoj valuti						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	375.863	-	375.863	871.930	-	871.930
Depoziti po osnovu datih kredita	-	189.556	189.556	-	1.171.456	1.171.456
Namenski depoziti	21.246	18.955	40.201	18.214	3.704	21.918
Ostali depoziti	6.317.658	1.512.836	7.830.494	15.631.839	1.678.180	17.310.019
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	2.262.829	-	2.262.829	-	-	-
Primljeni krediti	2.130.419	33.916.419	36.046.838	1.733.826	26.110.695	27.844.521
Ostale finansijske obaveze	27.963	-	27.963	57.622	-	57.622
Ukupno	11.135.978	35.637.766	46.773.744	18.313.431	28.964.035	47.277.466
Stanje na dan 31. decembra	15.876.694	35.983.013	51.859.707	22.073.919	29.354.282	51.428.201

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Centralna banka	1	3
Banke u zemlji	6.981.815	9.309.202
Društva za osiguranje	2.647.290	2.953.351
Penzijski fondovi	-	170.534
Finansijski lizing	2.567.369	1.629.846
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	3.207.703	1.579.820
Poverenički, investicioni i slični fondovi	-	14.672
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	2.855	8.448
Strane banke	36.452.674	35.762.325
Stanje na dan 31. decembra	51.859.707	51.428.201

Depoziti stranih banaka se najvećim delom odnose na depozit Erste Group Bank AG, Austrija u iznosu od 16.359.604 hiljada dinara i depozit Evropske investicione banke u iznosu od 11.094.645 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2017			31.12.2016		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U RSD hiljada						
U dinarima						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	17.706.708	-	17.706.708	14.335.266	-	14.335.266
Opozivi depoziti			-			-
Štedni depoziti:	532.109	542.425	1.074.534	648.934	483.830	1.132.764
Depoziti po osnovu datih kredita	237.930	189.160	427.090	194.079	96.928	291.007
Namenski depoziti	2.829.348	18.750	2.848.098	2.539.874	18.750	2.558.624
Ostali depoziti	6.926.343	7.359	6.933.702	4.715.869	8.900	4.724.769
Ukupno	28.232.438	757.694	28.990.132	22.434.022	608.408	23.042.430
U stranoj valuti						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	34.154.483	-	34.154.483	23.793.190	-	23.793.190
Opozivi depoziti	-	-	-	-	-	-
Štedni depoziti:	8.190.424	11.953.885	20.144.309	8.588.238	13.053.687	21.641.925
Depoziti po osnovu datih kredita	103.768	2.058.284	2.162.052	477.827	2.253.017	2.730.844
Namenski depoziti	3.259.784	314.590	3.574.374	767.393	344.020	1.111.413
Ostali depoziti	1.082.998	124.996	1.207.994	533.112	25.895	559.007
Primljeni krediti	-	1.291.788	1.291.788	-	2.100.459	2.100.459
Ostale finansijske obaveze	456.996	-	456.996	311.561	-	311.561
Ukupno	47.248.453	15.743.543	62.991.996	34.471.321	17.777.078	52.248.399
Stanje na dan 31. decembra			91.982.128			75.290.829

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Holding kompanije	-	51.308
Javna preduzeća	2.057.397	965.665
Privredna društva	26.848.840	18.855.062
Javni sektor	2.691.673	2.152.296
Stanovništvo	45.729.756	40.394.298
Strana lica	2.467.769	3.851.638
Preduzetnici	2.195.108	1.814.183
Poljoprivrednici	397.437	471.626
Drugi komitenti	9.594.148	6.734.753
Stanje na dan 31. decembra	91.982.128	75.290.829

26. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	1.354.523	1.764.606
	1.354.523	1.764.606
Stanje na dan 31. decembra	1.354.523	1.764.606

Stanje obaveza po subordiniranim kreditima na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos kredita	Datum dospeća	Kamatna stopa	U RSD hiljada	
					31.12.2017	31.12.2016
Erste Group Bank AG	EUR	15.000.000	27.12.2021.	3m Euribor+3,6 5% p,a,	1.353.974	1.763.890
Ukupno		15.000.000			1.353.974	1.763.890

Subordinirane obaveze se odnose na kredit odobren od strane Erste GCIB Finance, Amsterdam dana 27. decembra 2011. godine, u iznosu od EUR 15.000.000 na period od 10 godina sa periodom mirovanja 5 godina i kamatnom stopom u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,65% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje u 21 jednake tromesečne rate od kojih prva dospeva nakon isteka perioda mirovanja od 5 godina.

Subordinirane obaveze Banka može da uključi u njen dopunski kapital (napomena 32.9), nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 6. decembra 2011. godine, a na osnovu zahteva Banke od 7. oktobra 2011. godine.

Na osnovu Ugovora o prenosu i ustupanju dana 16. decembra 2015. godine izvršena je promena poverioca, te je novi poverilac Erste Group Bank AG, Austrija. Svi ostali uslovi iz ugovora su ostali nepromenjeni.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
27. REZERVISANJA

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (a)	326.073	277.482
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih:		
– naknade za odlazak u penziju	76.224	83.874
– jubilarne nagrade	111.997	106.232
Rezervisanja za sudske sporove (b)	185.274	172.445
Ostala dugoročna rezervisanja	67.041	50.681
Stanje na dan 31. decembra	766.609	690.714

- (a) Prema internim politikama Grupe, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) vrše se po plasmanima Grupe gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveze padnu na teret Grupe.

Dokazi na osnovu kojih Grupa vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Grupe po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Grupe, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Grupe, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu, Grupa vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

- (b) Grupa je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Grupa tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Grupe očekuje negativan ishod.

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Na dan 31. decembra 2017.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2016.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Stanje na početku godine	277.482	205.727
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10)	2.485.813	2.893.367
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 10)	(2.430.790)	(2.824.067)
Ostale promene	(6.433)	2.455
	326.072	277.482
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	198.088	198.586
Troškovi kamate i troškovi tekućih usluga	19.177	22.403
Naknade isplaćene u toku godine	(28.157)	(31.326)
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu jubilarnih nagrada	10.151	983
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu otpremnina	(11.038)	2.442
Ostala dugoročna rezervisanja	5.000	5.000
	188.221	198.088
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	172.445	126.600
Rezervisanja u toku godine	22.141	55.506
Iskorišćena rezervisanja	(9.313)	(9.661)
	185.273	172.445
Ostala dugoročna rezervisanja		
Stanje na početku godine	42.700	20.491
Rezervisanja u toku godine	51.971	35.084
Iskorišćena rezervisanja	(27.628)	(12.875)
	67.043	42.700
Stanje na dan 31. decembra	766.609	690.714

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
28. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2017	U RSD hiljada 31.12.2016
U dinarima		
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	4.807	2.123
Obaveze za primljene avanse	26.733	20.904
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	6.727	194
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	76.186	3.769
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
– Razgraničene obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	21.078	13.952
– Razgraničene obaveze za MBU procesuiranje	15.936	15.483
– Razgraničene obaveze za informatičke usluga	13.753	1.085
– Rezervacije za troškove	117.044	47.338
– Ostala razgraničenja	368.167	288.903
Obaveze prema trgovcima po pos terminalima-preduzeća	51.748	13.941
Obaveze za gašenje dinarskih računa	21.685	18.113
Obaveze od prinudno prodatih akcija synergy-fizička lica	24.414	25.514
Ostale obaveze	<u>173.177</u>	<u>16.618</u>
	921.455	467.938
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sred.uzetih u lizing	783	-
<i>Nefinansijska sredstva:</i>	-	
Obaveze po osnovu naknade i provizije	60	25
Obaveze prema dobavljačima	5.734	6.439
Obaveze za primljene avanse	10.634	15.414
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>	-	
– Ostala razgraničenja	36.485	47.065
Pokriće nostro doznaka fizičkih lica	27.937	71.780
Ostale obaveze	<u>27.417</u>	<u>14.033</u>
	109.050	154.756
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.030.505</u>	<u>622.694</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
29. KAPITAL**(a) Struktura kapitala Grupe**

Struktura ukupnog kapitala Grupe prikazana je kako sledi:

	31.12.2017.	U RSD hiljada 31.12.2016
Akcijski kapital – obične akcije	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475
Posebna rezerva za procenjene gubitke	7.679.824	5.614.904
Revalorizacione rezerve	418.346	283.968
Dobitak tekuće godine	2.732.925	2.135.770
Učešća bez prava kontrole	64.856	54.892
Stanje na dan 31. decembra	21.060.426	18.254.009

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembra 2017. godine upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.004.000 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2016. godine: 1.004.000 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara). U toku 2017. i 2016. godine nije bilo promena na akcijskom kapitalu.

Većinski akcionar Banke je Erste Group, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 31. decembra 2017. godine. Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2017. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	742.960	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	261.040	26,00
Ukupno	1.004.000	100,00

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija u iznosu od 124.475 hiljada dinara na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirane su rezerve iz dobiti na dan 31. decembra 2017. godine iznose 7.679.825 hiljada dinara. Na dan 31. decembra 2016. godine rezerve iz dobiti su iznosile 5.614.904 hiljada dinara. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Grupe od 31. marta 2017. godine u ostale rezerve Grupe je raspoređena dobit iz 2016. godine u iznosu od 2.064.920 hiljada dinara.

/iv/ Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembra 2017. godine iznose 418.023 hiljade dinara (31. decembar 2016. godine: 283.703 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u hartije od vrednosti raspoloživih za prodaju na tržišnu vrednost, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
30. VANBILANSNE POZICIJE

Banka u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu.

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	640.935	696.990
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	37.230.852	22.006.926
Druge vanbilansne pozicije (c)	215.361.570	165.248.404
Stanje na dan 31. decembra	253.233.357	187.952.320

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
– kratkoročni	14.006	13.674
– dugoročni	626.929	683.316
Stanje na dan 31. decembra	640.935	696.990

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica se najvećim delom odnose na sredstva Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 8.106 hiljada dinara. Dugoročni poslovi se odnose na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od 615.923 hiljada dinara i dugoročne poljoprivredne kredite u iznosu od 10.885 hiljada dinara.

(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
U dinarima		
Plative garancije	1.046.722	40.457
Činidbene garancije	4.780.880	3.810.201
Avali i akcepti menica	-	872
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	5.567.655	2.914.003
Ostale vanbilansne stavke	653.801	270.741
	12.049.058	7.036.274
U stranoj valuti		
Plative garancije	1.511.097	457.393
Činidbene garancije	4.869.481	3.835.280
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	17.010.434	10.570.648
Akreditivi	187.855	53.779
Ostale vanbilansne stavke	1.602.927	53.552
	25.181.794	14.970.652
Stanje na dan 31. decembra	37.230.852	22.006.926

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, c okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 31. decembar 2017. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose 326.072 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 277.482 hiljada dinara).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

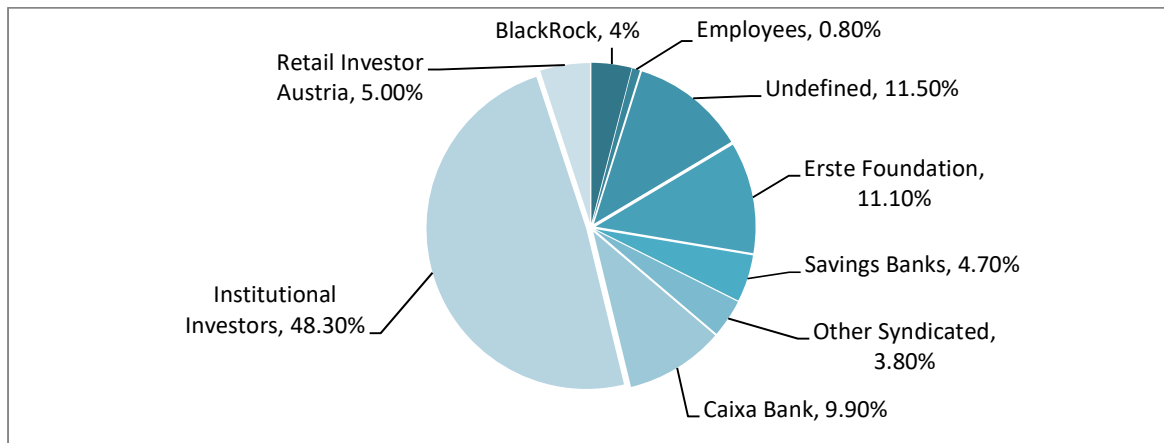
31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Lica se smatraju povezana ukoliko su pod zajedničkom kontrolom, ili jedno lice ima kontrolu nad drugim ili pak može izvršiti značajan uticaj na to drugo lice u donošenju finansijskih i operativnih odluka

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac.

Akcionarska struktura Erste Grupe je sledeća:

Dugoročni krediti ročnosti do 5 godina su uzeti po stopi od 6MEURIBOR +1,86% odnosno LIBOR +1,8%, dok je subordinirani kredit uzet po stopi od 3MEURIBOR +3,65% na 10 godina.

Međubankarski poslovi (overnight i kratkoročne pozajmice) se obavljaju po cenama koje se kreću u rasponu od - 0,29 do 11% u zavisnosti od valute u kojoj se obavlja posao.

Naknade po garancijama sa povezanim licima su u rasponu od 0,98 do 1,16%.

Ostale transakcije na tržištu novca (swap transakcije, forvard transakcije, kupoprodaja keša), kao i one transakcije za koje se naplaćuje ili plaća naknada, se obavljaju takođe po tržišnim uslovima i cenama van dohvata ruke.

Kamatna stopa na depozite i ostale obaveze prema bankama i komitentima se kreće u rasponu od 0,15% do 9,2%.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
U RSD hiljada				
Potraživanja				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	12.842	-	74.982	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.158.880	12.846	684.919	255.167
Kredit i potraživanja od komitenata	-	153	-	288
Investicije u zavisna društva	-	93.560	-	93.560
Ostala sredstva	168.518	30.833	18.967	28.013
	1.340.240	137.392	778.868	377.028
Obaveze				
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	40.956	-	49.915	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	16.359.513	143.282	19.336.606	794.664
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	51.913	-	111.903
Subordinirane obaveze	1.354.523	-	1.764.605	-
Rezervisanja	191	149	205	314
Ostale obaveze	13.923	199.263	22.265	121.396
	17.769.105	394.606	21.173.597	1.028.278
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	1.038.214	227.487	262.701	544.510
Preuzete neopozive obaveze	-	2.904	196.904	2.848
Druga vanbilansna evidencija	10.323.119	653.012	15.399.712	-
	11.361.333	883.403	15.859.317	547.358

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	U RSD hiljada			
	31.12.2017		31.12.2016	
	Aktionari	Ostale članice Erste grupe	Aktionari	Ostale članice Erste grupe
Prihodi od kamata	21.421	2.490	13.904	1.689
Rashodi kamata	(288.509)	(5.080)	(284.337)	(2.293)
Prihodi od naknada i provizija	44.456	15.446	75.154	1.961
Rashodi naknada i provizija	(201.716)	-	(164.454)	-
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	27.645	-	87.505	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	1.737	-	1.461
Neto rashod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(15.488)	-	(48.236)	-
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	359	-	1.162	-
Neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	-	(9.882)	-	(1.983)
Ostali poslovni prihodi	5.932	32.479	10.450	30.485
Ostali rashodi	(157.101)	(640.463)	(147.159)	(517.583)

Naknada na osnovu crossborder kredita je ostvarena u 2017. u iznosu od 3.383 hiljade dinara (2016. godina: 28.593 hiljada dinara).

Banka kroz crossborder kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Banci. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a banci ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge. Banka je u poslovima sa crossborder kreditima isključivo agent i nije izložena kreditnom riziku.

(a) Na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

(b) Grupa ulazi u poslovne odnose i aranžmane sa članovima Izvršnog odbora i ostalim ključnim osobljem i sa njima povezanim licima u redovnom toku poslovanja. Stanja na kraju godine i efekti ovih transakcija su prikazani u sledećoj tabeli.

	U RSD hiljada			
	Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	Prihodi/ (rashodi) 2017. godina	Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	Prihodi/ (rashodi) 2016. godina
Minusi na tekućim računima, kreditne kartice, gotovinski i potrošački krediti	2.535	165	950	141
Stambeni krediti	70.159	3.476	40.711	2.796
Razgraničena naknada	(83)	-	-	-
Ostali plasmani i potraživanja	562	23	258	118
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(153)	389	(333)	(89)
Depoziti	57.844	(409)	54.045	(318)
Ostale obaveze	701	(3.028)	57	(385)
Neiskorišćeni okvir	857	-	324	-

(c) Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Grupe, iskazane u bruto iznosu, u toku 2017. i 2016. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2017	31.12.2016
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	16.776	5.957
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	113.788	109.888
Obračunata buduća primanja- IO	67.041	42.670
Ukupno	197.605	158.515

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA
32.1. Uvod

Grupa upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Grupa je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik i devizni rizik). Grupa je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Grupe prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Grupe u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena kao i drugim rizicima koje Grupa kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Grupi je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Grupa izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Grupe.

Grupa ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima. Proces upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Grupe i svaki pojedinac u Grupi, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.1. Uvod (nastavak)**

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Grupa prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Službi upravljanja strateškim rizicima. Pored toga, Grupa je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Grupi osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Grupe.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj strategije upravljanja rizicima i implementacije principa, okvira, politika i limita. Odbor je odgovoran za fundamentalne nalaze po pitanju rizika kao i za upravljanje i praćenje relevantnih odluka vezanih za rizik, pre svega za rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke/zaključke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Grupe.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima

Cilj Komiteta za upravljanje ne-finansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Grupe, uz primenu Odluke na osnovu očekivanih dobiti od izlaganja riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali ne-finansijskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacione bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja aktivom i pasivom

Služba upravljanja aktivom i pasivom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Banke. Takođe, ona je primarno odgovorna za strateško finansiranje i likvidnost, kao i za upravljanje drugim tržišnim rizicima (rizik kamatne stope i valutni rizik) Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Banke

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da obezbedi da se poslovanje Grupe odvija u skladu sa standardima obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Grupi da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Grupi, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Grupe sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Grupe i S Leasinga i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Erste Banci a.d. Novi Sad ("Grupa") ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni deo koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti ima zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Grupa izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, kao posebnih organizacionih jedinica u Grupi. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Grupa voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Grupa prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Grupe i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Grupe po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Grupe;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Grupe;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Imajući u vidu različitost oblasti koje pokriva, u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Službe upravljanja strateškim rizicima i Sektora upravljanja kreditnim rizicima koji se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija upravljanja rizicima pravnih lica;
- Direkcija upravljanja rizicima stanovništva;
- Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Grupa jeste ili može biti izložena.

Grupa je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Grupa izložena.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.2. Kreditni rizik**

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupa usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi.

Kreditni rizik Grupe uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Grupi i, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Grupe, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Grupe zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Grupe od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Grupa kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Grupa svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Grupe, Kreditnom politikom, kao i politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrola) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Grupi da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobranje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjenja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Grupi se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Grupa određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa neizmirenja obaveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utiču na zahtevanu cenu rizika, te ne formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtingi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom skoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

Grupa se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Grupi (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane grupne komisije, tzv. Holding Model Committee (HMC) što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija.

Modeli se takođe odobravaju od strane lokalnog menadžmenta. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između "performing" i „non-performing“ klijenata. Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza) Grupa koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Grupa koristi skalu od 5 ocena (R1-R5). Za potrebe izveštavanja, interni rejtingi su grupisani u sledeće 4 kategorije rizika:

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Nizak rizik (low risk) – klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Grupom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Grupom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanju obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije.

Poseban nadzor (management attention) – klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu.

Ispod standarda (sub-standard) – klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Grupa i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Grupi, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Grupa primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Grupi, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Grupe je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Grupu, te Grupa kroz proces redovnih re-odobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog re-odobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Grupe.

Grupa provodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Grupe i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Grupa primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Grupi je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Grupi prati regulatorne zahteve Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 – Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovoreni uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 – Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj

Grupa je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Grupa ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.2. Kreditni rizik (nastavak)****Status neizmirenja obaveza (nastavak)**

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Grupa, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralna).

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Grupe nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 – R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 – E5.

Ukoliko, po proceni Grupe, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Grupa će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 – E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 – E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 – E5.

Otpis potraživanja

Grupa u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškovi u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadle plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Grupa, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Grupe se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Dodatno, Grupa u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je Grupa evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2. Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje Grupa ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je Grupa izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje Grupa nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	9.293.751	-	9.293.751	11.480.276	20.774.027
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	-	11.539.464	-	11.539.464
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.599	6	12.488.593	-	12.488.593
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.329.870	45.418	8.284.452	-	8.284.452
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.211.657	12.687	2.198.970	-	2.198.970
Kreditni i potraživanja od komitenata	114.731.677	4.258.948	110.472.729	-	110.472.729
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	118	118
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	255.553	255.553
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1.078.617	1.078.617
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	3.386	3.386
Odložena poreska sredstva	-	-	-	2.261	2.261
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	12.288	12.288
Ostala sredstva	756.671	57.331	699.340	454.771	1.154.111
Bilansna izloženost	159.351.689	4.374.390	154.977.299	13.287.270	168.264.569
Date garancije i jemstva	12.396.034	148.158	12.247.876	-	12.247.876
Preuzete buduće obaveze	24.834.817	177.825	24.656.992	-	24.656.992
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	216.002.505	216.002.505
Vanbilansna izloženost	37.230.851	325.983	36.904.868	216.002.505	252.907.373
Ukupna izloženost	196.582.540	4.700.373	191.882.167	229.289.775	421.171.942

U skladu sa poslovnim politikom Grupe, osnovnim izvorom kreditnog rizika Grupa smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti¹ u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja.

¹ Ostale izloženosti bilansa stanja koje Grupa smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Grupe (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i otpimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Pregled hartija od vrednosti:

Stanje na dan 31. decembra 2017.

	Hartije od vrednosti			Od čega: ispravke vrednosti na obezvređenim potraživanjima
	Bruto vrednost	Od čega: obezvređeno	Akumulirane ispravke vrednosti	
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	-	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	11.213.908	-	-	-
Od čega: Ostalo	325.556	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.600	-	7	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	12.385.371	-	-	-
Od čega: Ostalo	103.229	-	7	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.329.869	-	45.417	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	8.329.869	-	45.417	-
Od čega: Ostalo	-	-	-	-
Ukupna izloženost	32.357.933	-	45.424	-

Na dan 31. decembra 2017. godine 98,7% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2017:

- Moody's Investors Service Ba3 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB / stabilni izgledi

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje Grupa ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je Grupa izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje Grupa nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	8.403.985	-	8.403.985	10.842.685	19.246.670
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	-	13.048.357	-	13.048.357
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.303.359	120.657	7.182.702	-	7.182.702
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	-	8.635.103	-	8.635.103
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.222.018	12.293	1.209.725	-	1.209.725
Kreditni i potraživanja od komitenata	103.247.635	6.784.373	96.463.262	-	96.463.262
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	118	118
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	281.395	281.395
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	817.267	817.267
Investicione nekretnine	-	-	-	232.417	232.417
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	6.513	6.513
Odložena poreska sredstva	-	-	-	61.745	61.745
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	56.695	56.695
Ostala sredstva	1.088.979	242.410	846.569	18.294	864.863
Bilansna izloženost	142.949.436	7.159.733	135.789.703	12.317.129	148.106.832
Date garancije i jemstva	8.197.983	109.112	8.088.871	-	8.088.871
Preuzete buduće obaveze	13.808.943	168.369	13.640.574	-	13.640.574
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	165.945.394	165.945.394
Vanbilansna izloženost	22.006.926	277.481	21.729.445	165.945.394	187.674.838
Ukupna izloženost	164.956.362	7.437.214	157.519.148	178.262.523	335.781.670

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti:

Stanje na dan 31. decembra 2016.

	Hartije od vrednosti			
	Bruto vrednost	Od čega: obezvređeno	Akumulirane ispravke vrednosti	Od čega: ispravke vrednosti na obezvređenim potraživanjima
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	13.048.357	-	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	12.591.622	-	-	-
Od čega: Ostalo	456.735	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	7.303.359	118.219	120.657	118.219
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	7.072.110	-	-	-
Od čega: Ostalo	231.249	118.219	120.657	118.219
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.635.103	-	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	8.635.103	-	-	-
Od čega: Ostalo	0	-	-	-
Ukupna izloženost	28.986.819	118.219	120.657	118.219

Na dan 31. decembra 2016. 97,6% izloženosti Banke po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2016:

- Moody's Investors Service Ba3 / stabilni
- Fitch Ratings BB- / stabilni
- Standard and Poor's BB- / pozitivni izgledi

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**32.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2017. godine:

U RSD hiljada

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Vrednost sredstava obezbeđenja*		
	Visok	Srednji	Nizak	Problematična potraživanja	Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	40.507.076	4.640.748	1.075.184	1.583.972	19.444.751	543.120
Stambeni krediti	23.266.017	946.128	352.993	794.528	18.899.076	540.434
Potrošački i gotovinski krediti	14.893.934	3.322.491	628.129	600.733	99.035	1.350
Transakcioni i kreditne kartice	652.117	104.604	20.339	20.190	1.533	136
Ostala potraživanja	1.695.008	267.525	73.723	168.520	445.106	1.200
Potraživanja od privrede	56.454.519	3.739.280	482.239	1.607.122	20.040.958	925.359
Velika preduzeća	9.042.234	76.635	-	416.685	4.683.766	415.599
Mala i srednja preduzeća	36.231.069	1.052.534	102.368	774.044	11.258.820	238.114
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.355.457	1.069.814	208.832	354.509	1.957.212	252.768
Poljoprivrednici	101.920	95.154	37.516	59.547	127.905	18.877
Javna preduzeća	1.723.840	1.445.143	133.523	2.336	2.013.254	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.437.940	734.171	1	681.084	662.414	439.619
Ukupna potraživanja	102.399.534	9.114.198	1.557.423	3.872.177	40.148.123	1.908.098

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2016. godine:

U RSD hiljada

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
Potraživanja od stanovništva	27.027.961	4.847.136	1.166.584	2.337.082	13.052.496	570.421
Stambeni krediti	14.070.281	917.149	504.475	866.526	12.574.769	561.611
Potrošački i gotovinski krediti	10.498.291	3.379.768	535.574	1.120.044	117.400	2.447
Transakcioni i kreditne kartice	654.322	127.814	30.325	54.731	2.235	258
Ostala potraživanja	1.805.066	422.406	96.211	295.781	358.093	6.104
Potraživanja od privrede	52.538.994	6.449.718	260.461	3.136.263	21.808.769	1.318.471
Velika preduzeća	9.999.932	109.068	0	40.998	2.929.485	36
Mala i srednja preduzeća	32.053.876	2.636.818	182.941	1.939.649	13.241.641	909.081
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.334.479	788.423	41.807	755.070	2.826.810	371.544
Poljoprivrednici	145.596	77.216	35.713	75.796	132.952	37.809
Javna preduzeća	5.111	2.838.193	-	324.750	2.677.880	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.784.330	3.490.687	397	1.430.040	785.883	718.452
Ukupna potraživanja	81.351.286	14.787.542	1.427.441	6.903.385	35.647.147	2.607.343

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2017. godine:

	U RSD hiljada										
	Neobezvređena potraživanja ²		Obezvređena potraživanja ³		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Vrednost sredstava obezbeđenja*		
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	46.155.127	221.949	655.491	774.413	47.806.980	785.714	347.388	513.018	46.160.859	19.506.668	481.202
Stambeni krediti	24.602.320	37.469	639.428	80.449	25.359.666	293.798	334.685	33.032	24.698.150	18.960.418	479.091
Potrošački i gotovinski krediti	18.785.960	135.143	1.370	522.814	19.445.288	434.183	1.343	336.830	18.672.931	99.610	775
Transakcioni i kreditne kartice	775.535	1.825	101	19.788	797.249	15.341	101	13.576	768.231	1.533	136
Ostala potraživanja	1.991.312	47.512	14.592	151.362	2.204.777	42.392	11.258	129.580	2.021.548	445.106	1.200
Potraživanja od privrede	60.411.289	264.749	1.543.495	63.626	62.283.158	773.628	1.153.339	52.080	60.304.111	20.040.958	925.359
Velika preduzeća	9.079.181	39.687	416.085	599	9.535.554	107.383	314.970	240	9.112.961	4.683.766	415.599
Mala i srednja preduzeća	37.235.782	150.190	743.963	30.080	38.160.016	404.714	601.331	28.654	37.125.317	11.258.821	238.114
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.573.434	60.668	332.290	22.220	10.988.612	212.336	197.510	15.622	10.563.143	1.957.212	252.768
Poljoprivrednici	226.712	7.877	51.157	8.390	294.136	9.574	39.528	5.228	239.806	127.906	18.877
Javna preduzeća	3.296.179	6.326	-	2.336	3.304.841	39.620	-	2.336	3.262.885	2.013.254	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.073.752	98.360	658.012	23.072	6.853.196	55.605	567.790	23.072	6.206.729	662.414	439.619
Ukupna izloženost	112.640.167	585.058	2.856.998	861.111	116.943.334	1.614.947	2.068.517	588.170	112.671.699	40.210.041	1.846.180
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	112.488.758	582.399	-	-	113.071.157	1.598.251	-	-	111.472.906	40.148.123	-
od čega: restrukturirana	305.860	2.354	-	-	308.213	26.501	-	-	281.712	115.711	-
Problematična potraživanja	151.409	2.659	2.856.998	861.111	3.872.177	16.696	2.068.517	588.170	1.198.794	61.918	1.846.180
od čega: restrukturirana	148.867	2.501	1.493.105	153.119	1.797.591	16.572	1.104.810	73.002	603.208	61.086	1.085.126
Ukupna izloženost	121.640.167	585.058	2.856.998	861.111	116.943.334	1.614.947	2.068.517	588.170	112.671.699	40.210.041	1.846.180

² Grupa neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

³ Grupa obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2016. godine:

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	33.015.887	190.447	667.710	1.504.720	35.378.763	799.135	276.982	1.227.088	33.075.558	13.115.775	507.142
Stambeni krediti	15.547.007	33.588	623.938	153.897	16.358.431	197.374	238.041	102.166	15.820.849	12.637.321	499.060
Potrošački i gotovinski krediti	14.376.386	107.152	30.275	1.019.865	15.533.677	499.014	30.276	831.148	14.173.239	118.127	1.720
Transakcioni i kreditne kartice	810.953	1.908	175	54.155	867.191	28.496	175	47.949	790.570	2.235	258
Ostala potraživanja	2.281.541	47.799	13.321	276.803	2.619.464	74.251	8.490	245.824	2.290.900	358.093	6.104
Potraživanja od privrede	59.038.872	215.964	2.877.336	253.264	62.385.436	876.025	2.176.146	243.235	59.090.030	21.814.154	1.313.085
Velika preduzeća	10.100.421	8.580	40.783	215	10.149.999	178.807	38.668	275	9.932.248	2.929.485	36
Mala i srednja preduzeća	34.725.505	148.269	1.819.284	120.226	36.813.283	496.662	1.403.274	115.488	34.797.859	13.241.780	908.942
Mikro preduzeća i preduzetnici	11.124.191	46.042	656.078	93.468	11.919.780	186.846	408.275	88.566	11.236.092	2.832.057	366.298
Poljoprivrednici	246.534	11.991	38.876	36.920	334.321	5.577	19.349	36.471	272.924	132.952	37.809
Javna preduzeća	2.842.222	1.082	322.315	2.435	3.168.054	8.132	306.580	2.435	2.850.907	2.677.880	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.162.496	111.244	991.720	438.320	6.703.780	78.618	783.156	334.608	5.507.398	785.883	718.452
Ukupna izloženost Prema kategorijama potraživanja	97.217.255	517.654	4.536.765	2.196.304	104.467.979	1.753.777	3.236.284	1.804.931	97.672.987	35.715.812	2.538.679
Neproblematična potraživanja od čega: restrukturirana	97.049.676	514.918	-	-	97.564.594	1.746.031	-	-	95.818.563	35.647.147	-
Problematicna potraživanja od čega: restrukturirana	541.551	9.613	-	-	551.165	19.739	-	-	531.426	398.235	-
Problematicna potraživanja od čega: restrukturirana	167.579	2.736	4.536.765	2.196.304	6.903.385	7.746	3.236.284	1.804.931	1.854.425	68.664	2.538.679
	162.046	2.574	1.501.657	590.997	2.257.274	7.670	1.103.757	402.355	743.491	64.997	1.171.368
Ukupna izloženost	97.217.255	517.654	4.536.765	2.196.304	104.467.979	1.753.777	3.236.284	1.804.931	97.672.987	35.715.812	2.538.679

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**32.2 Kreditni rizik (nastavak)**

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnije na dan 31. decembra 2017. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	39.274.174	6.765.043	260.212	77.619	25	259.536	285.562	162.355	180.140	542.311
Stambeni krediti	23.846.586	689.213	86.358	17.632	-	159.098	116.131	45.294	72.050	327.304
Potrošački i gotovinski krediti	13.211.849	5.527.812	130.416	51.027	-	87.036	144.565	98.054	84.827	109.702
Transakcioni i kreditne kartice	755.392	3.192	15.399	3.377	-	4.326	2.172	4.709	3.620	5.063
Ostala potraživanja	1.460.347	544.827	28.040	5.584	25	9.076	22.694	14.297	19.643	100.242
Potraživanja od privrede	56.432.105	4.190.660	46.205	7.069	-	396.400	40.518	12.895	17.426	1.139.882
Velika preduzeća	9.037.418	81.450	1	-	-	599	-	-	-	416.085
Mala i srednja preduzeća	34.709.525	2.660.612	15.835	-	-	278.297	28.312	12	16.010	451.412
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.203.054	1.400.820	23.612	6.617	-	117.497	6.429	1.785	168	228.631
Poljoprivrednici	211.088	21.581	1.470	451	-	8	5.776	11.098	1.248	41.417
Javna preduzeća	3.271.021	26.197	5.287	-	-	-	-	-	-	2.336
Potraživanja od ostalih klijenata	6.136.974	35.138	-	-	-	1	17	-	207	680.859
Ukupna izloženost	<u>101.843.254</u>	<u>10.990.840</u>	<u>306.418</u>	<u>84.688</u>	<u>25</u>	<u>655.938</u>	<u>326.097</u>	<u>175.250</u>	<u>197.773</u>	<u>2.363.051</u>
Prema kategorijama potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neproblematična potraživanja	101.790.865	10.937.676	260.511	82.105	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	237.970	67.156	2.942	146	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	52.389	53.164	45.907	2.583	25	655.938	326.097	175.250	197.773	2.363.051
od čega: restrukturirana	51.313	51.821	45.702	2.532	-	528.870	109.750	21.326	18.124	968.153
Ukupna izloženost	<u>101.843.254</u>	<u>10.990.840</u>	<u>306.418</u>	<u>84.688</u>	<u>25</u>	<u>655.938</u>	<u>326.097</u>	<u>175.250</u>	<u>197.773</u>	<u>2.363.051</u>

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnije na dan 31. decembra 2016. godine:

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja					U RSD hiljada
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	
Potraživanja od stanovništva	27.615.908	5.244.935	265.672	79.794	25	258.699	242.609	243.158	237.163	1.190.800	
Stambeni krediti	14.748.687	705.120	101.428	25.360	-	161.499	79.253	95.318	63.144	378.621	
Potrošački i gotovinski krediti	10.482.711	3.840.623	117.901	42.303	-	82.872	141.213	109.733	138.314	578.008	
Transakcioni i kreditne kartice	787.771	3.787	17.530	3.773	-	3.481	1.943	6.491	6.708	35.706	
Ostala potraživanja	1.596.739	695.405	28.813	8.358	25	10.846	20.201	31.616	28.997	198.464	
Potraživanja od privrede	55.217.014	3.975.960	49.308	9.574	2.980	389.005	147.680	284.834	236.831	2.072.250	
Velika preduzeća	10.051.187	57.813	-	-	-	215	-	32.781	-	8.001	
Mala i srednja preduzeća	32.037.422	2.813.387	21.205	1.620	139	213.076	100.840	14.851	202.362	1.408.381	
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.083.756	1.062.617	17.164	3.855	2.840	11.105	46.045	237.153	23.504	431.738	
Poljoprivrednici	208.191	42.142	4.093	4.099	-	3.519	794	48	10.965	60.470	
Javna preduzeća	2.836.458	-	6.846	-	-	161.090	-	-	-	163.660	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.252.816	20.924	-	-	-	26.755	383.351	-	51.941	967.993	
Ukupna izloženost Prema kategorijama potraživanja	88.085.738	9.241.819	314.980	89.368	3.005	674.458	773.640	527.992	525.936	4.231.043	
Neproblematična potraživanja	87.988.286	9.200.589	296.458	79.262	-	-	-	-	-	-	
od čega: restrukturirana	426.008	120.760	1.458	2.939	-	-	-	-	-	-	
Problematicna potraživanja	97.452	41.230	18.522	10.106	3.005	674.458	773.640	527.992	525.936	4.231.043	
od čega: restrukturirana	95.433	40.729	18.353	10.106	-	355.339	521.772	163.423	222.643	829.476	
Ukupna izloženost	88.085.738	9.241.819	314.980	89.368	3.005	674.458	773.640	527.992	525.936	4.231.043	

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2017. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	47.806.978	1.646.119	1.583.972	463.530	877.101	3,31	543.120
Stambeni krediti	25.359.666	661.519	794.528	260.854	376.474	3,13	540.434
Potrošački i gotovinski krediti	19.445.288	772.354	600.733	189.359	345.949	3,09	1.350
Transakcioni i kreditne kartice	797.249	29.018	20.190	-	13.688	2,53	136
Ostala potraživanja	2.204.776	183.228	168.520	13.317	140.990	7,64	1.200
Potraživanja od privrede *	57.283.690	1.823.185	1.511.500	1.018.873	1.135.650	2,64	896.131
Sektor A	2.429.555	103.212	73.908	47.243	52.450	3,04	19.474
Sektori B, C i E	14.470.866	667.157	671.567	621.159	503.767	4,64	551.545
Sektor D	5.674.910	79.971	-	-	-	-	-
Sektor F	10.677.961	189.842	123.168	119.208	116.730	1,15	25.697
Sektor G	11.479.578	524.837	493.152	224.072	360.071	4,30	212.477
Sektori H, I i J	5.700.486	94.997	18.161	-	14.009	0,32	5.487
Sektori L, M i N	6.850.334	163.169	131.543	7.191	88.624	1,92	81.452
Potraživanja od ostalih klijenata	11.852.665	802.331	776.706	315.188	660.632	6,55	468.846
Ukupna potraživanja	116.943.334	4.271.635	3.872.177	1.797.591	2.673.383	3,31	1.908.098

* Sektor A - Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija

Sektori B, C i E - Građevinarstvo

Sektor D - Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo

Sektor F - Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti

Sektor G - Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala

Sektori H, I i J - Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije

Sektori L, M i N - Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

33.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2016. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	35.378.763	2.303.204	2.337.082	483.494	1.511.606	6,61	570.421
Stambeni krediti	16.358.431	537.581	866.526	266.328	344.567	5,30	561.611
Potrošački i gotovinski krediti	15.533.677	1.360.438	1.120.044	196.261	864.327	7,21	2.447
Transakcioni i kreditne kartice	867.191	76.620	54.731	-	48.138	6,31	258
Ostala potraživanja	2.619.464	328.564	295.781	20.905	254.573	11,29	6.104
Potraživanja od privrede *	57.910.058	2.782.317	2.597.445	1.098.488	1.940.547	4,49	1.241.118
Sektor A	2.505.384	175.721	185.425	50.542	143.849	7,40	51.482
Sektori B, C i E	15.955.584	914.772	933.258	262.981	691.874	5,85	338.735
Sektor D	5.875.234	101.494	-	-	-	-	0
Sektor F	10.643.058	408.067	324.719	136.784	267.986	3,05	135.110
Sektor G	9.829.060	831.531	900.321	618.700	685.195	9,16	562.763
Sektori H, I i J	7.954.467	165.751	99.947	22.348	45.647	1,26	68.077
Sektori L, M i N	5.147.271	184.982	153.774	7.133	105.996	2,99	84.951
Potraživanja od ostalih klijenata	11.179.159	1.709.471	1.968.858	675.292	1.596.869	17,61	795.804
Ukupna potraživanja	104.467.979	6.794.991	6.903.385	2.257.274	5.049.021	6,61	2.607.343

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
(d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2017. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene ⁴	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	U RSD hiljada
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano				
Potraživanja od stanovništva	2.337.082	782.543	1.562.968	317.533	366.532	878.903	27.314	1.583.971	706.874	
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	4.566.303	110.099	2.497.364	941.677	165.393	1.390.295	109.169	2.288.206	491.924	
Ukupna potraživanja	6.903.385	892.642	4.060.332	1.259.209	531.925	2.269.198	136.482	3.872.177	1.198.798	

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2016. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	U RSD hiljada
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja	od čega: otpisano				
Potraživanja od stanovništva	2.667.369	905.859	1.386.098	395.399	572.906	417.793	149.952	2.337.082	825.476	
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	6.334.920	506.728	2.547.480	1.127.170	15.265	1.405.045	272.135	4.566.303	1.028.888	
Ukupna potraživanja	9.002.289	1.412.586	3.933.578	1.522.568	588.171	1.822.838	422.087	6.903.385	1.854.364	

⁴ Druge promene se odnose na kursne razlike i povećanje izloženosti po osnovu postojećih problematičnih potraživanja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika***

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Grupa naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Grupa uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Grupa uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Službe upravljanja strateškim rizicima je Odeljenje za upravljanje kolateralima, koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Grupu, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom upravljanja kolateralima.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, Poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Služba upravljanja strateškim rizicima, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih zakonskih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Grupe kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Grupa prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Grupe kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Grupa trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- država – sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine za ublažavanje kreditnim rizikom ponderisane aktive korišćena je garancija pružena od strane Republike Srbije. Primenjen je preferencijalni ponder kreditnog rizika 0% u skladu sa odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala koju propisuje NBS;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta – izloženostima obezbeđenim garancijom banke

Grupa u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti, kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika. Grupa izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je dâ u zakup) – dodeljuje ponder rizika 35% odnosno izloženostima koje su potpuno obezbeđene hipotekama na poslovnim nepokretnostima, dodeljuje ponder rizika 50%.

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Podobnim sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine za sve pristupe i metode smatraju se i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod banke kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Pored gore navedenih, Grupa primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Grupe.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o vrsti i vrednosti⁵ sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2017. godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja				U RSD hiljada
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac država
Potraživanja od stanovništva	69.863	19.349.080	203.014	365.913	-
Stambeni krediti	28.057	19.276.792	134.661	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	40.136	41.307	18.941	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.670	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	30.980	49.412	365.913	-
Potraživanja od privrede	1.006.614	399.970	13.167.610	4.968.524	1.423.601
Velika preduzeća	-	-	4.594.590	504.775	-
Mala i srednja preduzeća	695.762	252.921	7.333.823	3.214.431	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	309.764	134.602	1.106.358	659.256	-
Poljoprivrednici	1.088	12.448	132.839	408	-
Javna preduzeća	-	-	-	589.653	1.423.601
Potraživanja od ostalih klijenata	134.313	77.207	833.916	56.598	-
Ukupna izloženost	1.210.789	19.826.257	14.204.540	5.391.035	1.423.601
Prema kategorijama potraživanja	-	-	-	-	-
Neproblematična potraživanja	1.210.653	19.208.700	12.919.521	5.385.651	1.423.601
od čega: restrukturirana	-	112.366	3.345	-	-
Problematična potraživanja	136	617.558	1.285.019	5.384	-
od čega: restrukturirana	-	181.246	964.967	-	-
Ukupna potraživanja	1.210.789	19.826.257	14.204.540	5.391.035	1.423.601

⁵ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**32.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2016.godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja (kao u KA4)				U RSD hiljada
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac država
Potraživanja od stanovništva	56.995	13.130.492	159.691	275.739	-
Stambeni krediti	709	13.047.937	87.735	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	53.736	44.635	21.475	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	2.493	-	-	-	-
Ostala potraživanja	57	37.921	50.481	275.739	-
Potraživanja od privrede	2.300.550	663.321	13.382.283	4.309.850	2.471.235
Velika preduzeća	464.658	0	2.055.498	409.365	-
Mala i srednja preduzeća	1.497.902	378.762	9.216.994	3.057.065	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	337.990	255.560	1.968.667	636.138	-
Poljoprivrednici	0	28.999	141.125	638	-
Javna preduzeća	0	0	0	206.645	2.471.235
Potraživanja od ostalih klijenata	161.850	33.765	1.274.234	34.486	-
Ukupna izloženost	2.519.395	13.827.578	14.816.208	4.620.074	2.471.235
Prema kategorijama potraživanja					-
Neproblematična potraživanja	2.518.664	12.989.411	13.060.355	4.607.483	2.471.235
od čega: restrukturirana	0	145.485	252.750	-	-
Problematična potraživanja	731	838.168	1.755.854	12.592	-
od čega: restrukturirana	-	257.284	979.081	-	-
Ukupna potraživanja	2.519.395	13.827.578	14.816.208	4.620.074	2.471.235

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)

U toku 2017. godine Grupa je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada		
	Stambene nepokretnosti	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	13.901	364	14.265
Stečena u toku perioda	-	-	0
Prodana u toku perioda	1.828	-	1.828
Bruto vrednost na kraju perioda	12.073	364	12.437
Akumulirana ispravka vrednosti	12.073	14	12.087
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	14	14
Neto vrednost na kraju perioda	-	350	350

U toku 2016. godine Grupa je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada		
	Stambene nepokretnosti	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	85.785	406	86.191
Stečena u toku perioda	-	67	67
Prodana u toku perioda	71.884	-	71.884
Bruto vrednost na kraju perioda	13.901	473	14.374
Akumulirana ispravka vrednosti	13.009	109	13.118
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	109	109
Neto vrednost na kraju perioda	892	364	1.256

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i retko pokretna imovina.

Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Grupe na najviši nivo. U slučaju kada Grupa donosi odluku o preuzimanju određene nepokretnosti, analiza se radi i primenom metode neto sadašnje vrednosti. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl, kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Grupe.

Grupa kao strategije upravljanje imovinom stečenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanje, odnosno kombinacije nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja", troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
LTV racio

Tabela ispod predstavlja takozvani „LTV“ racio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

Vrednost LTV pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2017	U RSD hiljada
		Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2016
Ispod 50%	3.823.580	2.731.984
Od 50% do 70%	5.736.344	3.608.271
Od 70% do 90%	11.506.367	5.136.903
Od 90% do 100%	643.842	621.895
Od 100% do 120%	1.064.246	1.229.669
Od 120% do 150%	996.352	1.166.782
Preko 150%	1.588.935	1.842.702
Ukupno	25.359.666	16.338.208
Prosečni LTV	78,5%	91,8%

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Grupa vrši procenu obezvređenja, odnosno obračun ispravke vrednosti potraživanja priznatih u bilansu stanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS)/ Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI).

Obračun ispravke vrednosti Grupe uključuje posebna rezervisanja (pojedinačno ili na osnovu pravila) i opšta rezervisanja (na grupnoj osnovi).

Posebna rezervisanja se formiraju na izloženostima klijenata u statusu neizmirenja obaveza, odnosno obezvređenim izloženostima. Izloženost se smatra obezvređenom kada je verovatno da Grupa neće moći da naplati sve ugovorene iznose odnosno kada je klijent u statusu neizmirenja obaveza. Preciznije, Grupa kroz analizu obezvređenja utvrđuje da li postoji objektivan dokaz umanjenja vrednosti svih potraživanja od klijenta.

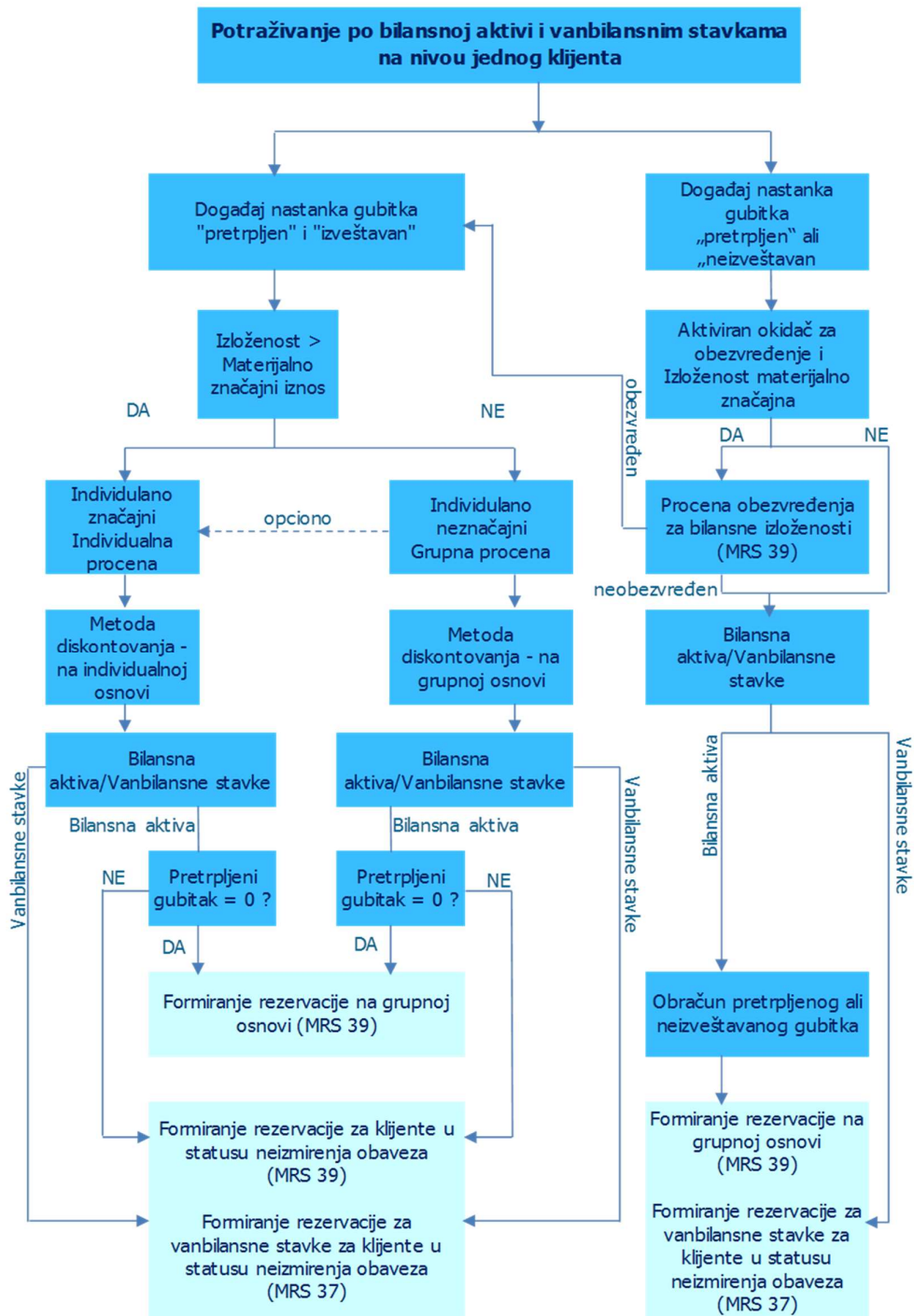
Opšta rezervisanja (na grupnoj osnovi) se primenjuju za potraživanja kod kojih ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju i formira se kako bi se pokrili pretrpljeni, ali neizveštavani gubici (engl. incurred but not detected losses), odnosno u situaciji kada pravo obezvređenje nije još uvek nastalo. Za ova potraživanja se obračunava ispravka vrednosti iako nema dokaza o obezvređenju, obzirom da iskustvo ukazuje na to da će neki od njih vremenom ući u status neizmirenja obaveza. Ispravka vrednosti na grupnoj osnovi se formira i za plasmane koji su bili predmet individualne procene ali kod kojih nije prepoznato obezvređenje.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Prikazani proces formiranja ispravka vrednosti se primenjuje u Grupi:

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Ukoliko je klijent (ili finansijsko sredstvo klijenta) obezvređen, tada klijent već treba da bude u statusu neizmirenja obaveza ili da mu se snizi rejting na status neizmirenja obaveza ukoliko je klijentu prethodno dodeljen „performing“ rejting. S druge strane, ukoliko je klijent u statusu neizmirivanja obaveza, on ne mora biti obezvređen, ali se pokreće proces obezvređenja.

Pored klijenata koji su u statusu neizmirivanja obaveza, kada se proces obezvređenja automatski pokreće, za „performing“ klijente se sprovodi test obezvređenja ukoliko se aktivira bilo koji od definisanih pokretača obezvređenja za pojedinačno značajne klijente. Test obezvređenja kao poređenje bruto knjigovodstvene vrednosti i diskontovanih, procenjenih novčanih tokova relevantan je samo za bilansne izloženosti.

Obračun posebnog rezervisanja

Za svaku obezvređenu izloženost iznad praga materijalnosti obračunava se ispravka vrednosti primenom metoda diskontovanja novčanih tokova. Grupa pojedinačno značajnim klijentima smatra sve klijente sa izloženošću preko 5 miliona dinara.

Metodom diskontovanja novčanih tokova, očekivani novčani tokovi iz poslovanja klijenta i po osnovu realizacije kolaterala se procenjuju od strane nadležnog zaposlenog iz Direkcije za restrukturiranje i naplatu plasmana (eng. Workout manager) i Odeljenja za naplatu potraživanja od pravnih lica (eng. Collection). Ispravka vrednosti je razlika između knjigovodstvene vrednosti obezvređenog plasmana i sadašnje vrednosti očekivanih novčanih tokova, diskontovanih primenom efektivne kamatne stope za taj plasman.

Za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim, obračun se sprovodi automatski na osnovu pravila. Klijenti koji pripadaju ovom pod-portfoliju se klasifikuju prema kriterijumu redovnosti prilikom izmirivanja obaveza.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Obračun opšteg rezervisanja

Potraživanja koja ne pokazuju objektivni dokaz o obezvređenju se razvrstavaju u grupe na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika i njihove odgovarajuće grupne ispravke vrednosti se obračunavaju u zavisnosti od karakteristika grupe i nivoa kreditnog rizika.

Grupa za izračun nastalog ali neprijavljenog gubitka primenjuje formulu $PLL = EaD \times PD \times LGD \times LIP$, gde je:

- EaD - Izloženost Grupe u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. Exposure at Default),
- PD - Verovatnoća neizmirenja obaveza (eng. Probability of Default),
- LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default - LGD),
- LIP - Period utvrđivanja gubitka (eng. Loss identification period)

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci a vrednosti, minimalni standardi za vrednovanje modela i procesi praćenja su uspostavljeni i opisani u Politikama Grupe za okvir klasifikacije i pravila klasifikacije (rejtinga).

Za performing portfolio LGD se određuje na osnovu ekspertskog mišljenja menadžmenta Grupe (vodeći računa o pokrivenosti kolateralom) i parametara standardnog pristupa po Basel-u II.

Grupa proverava metodologiju i pretpostavke koje se koriste za procenu budućih novčanih tokova s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka kroz Back-testing analizu koja se sprovodi jednom godišnje.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2017. godini:

	U RSD hiljada							
	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	2.172.429	548.250	115.355	312.486	64.810	(978.289)	1.429.904	569.502
Stambeni krediti	777.836	164.668	115.355	106.447	64.810	(116.179)	719.877	352.160
Potrošački i gotovinski krediti	1.050.140	315.139	-	169.519	-	(671.576)	524.184	186.013
Transakcioni i kreditne kartice	54.330	14.054	-	7.413	-	(41.081)	19.890	6.212
Ostala potraživanja	290.124	54.389	-	29.107	-	(149.453)	165.953	25.117
Potraživanja od privrede	3.115.624	79.307	60.325	284.113	250.440	(1.303.697)	1.607.122	401.698
Velika preduzeća	32.997	-	-	-	-	383.688	416.685	101.475
Mala i srednja preduzeća	1.932.552	52.093	48.975	101.913	76.785	(1.108.689)	774.044	144.056
Mikro preduzeća i preduzetnici	749.529	9.664	-	19.153	12.565	(385.531)	354.509	141.376
Poljoprivrednici	75.796	17.549	11.350	1.957	-	(31.841)	59.547	14.791
Javna preduzeća	324.750	-	-	161.090	161.090	(161.324)	2.336	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.445.017	1.634	-	52.125	50.810	(713.443)	681.084	90.222
Ukupna potraživanja	6.733.070	629.191	175.680	648.723	366.060	(2.995.429)	3.718.109	1.061.422

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2016. godini:

	U RSD hiljada							
	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	2.524.068	627.012	152.331	437.992	75.909	(540.659)	2.172.429	668.360
Stambeni krediti	781.992	191.790	117.536	120.117	75.909	(75.829)	777.836	437.628
Potrošački i gotovinski krediti	1.314.167	337.369	29.302	228.404	-	(372.992)	1.050.140	188.716
Transakcioni i kreditne kartice	89.734	17.578	-	16.564	-	(36.418)	54.330	6.205
Ostala potraživanja	338.175	80.275	5.492	72.907	-	(55.420)	290.124	35.811
Potraživanja od privrede	3.974.850	606.698	558.123	271.926	179.664	(1.179.021)	3.130.601	711.220
Velika preduzeća	7.082	32.997	32.781	-	-	919	40.998	2.055
Mala i srednja preduzeća	2.637.512	424.866	397.996	179.429	136.541	(943.439)	1.939.510	420.748
Mikro preduzeća i preduzetnici	872.144	142.812	127.346	74.949	40.153	(190.460)	749.546	252.705
Poljoprivrednici	124.445	6.024	-	17.548	2.969	(37.124)	75.796	19.976
Javna preduzeća	333.667	-	-	-	-	(8.916)	324.751	15.735
Potraživanja od ostalih klijenata	2.341.583	64	-	493.630	476.773	(417.977)	1.430.040	312.276
Ukupna potraživanja	8.840.501	1.233.774	710.454	1.203.548	732.345	(2.137.657)	6.733.070	1.691.855

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2017. godini:

U RSD hiljada

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	2.303.204	3.051.833	2.798.175	(910.743)	1.646.119
Stambeni krediti	537.581	1.175.263	940.417	(110.912)	661.516
Potrošački i gotovinski krediti	1.360.438	1.597.650	1.568.150	(617.582)	772.357
Transakcioni i kreditne kartice	76.620	124.069	137.966	(33.705)	29.018
Ostala potraživanja	328.564	154.851	151.643	(148.544)	183.228
Potraživanja od privrede	3.295.405	3.132.679	3.303.221	(1.145.815)	1.979.048
Velika preduzeća	217.751	382.834	426.751	248.760	422.593
Mala i srednja preduzeća	2.015.423	1.914.794	2.009.308	(886.211)	1.034.698
Mikro preduzeća i preduzetnici	683.687	685.628	557.402	(386.444)	425.470
Poljoprivrednici	61.397	57.514	33.845	(30.734)	54.331
Javna preduzeća	317.147	91.909	275.915	(91.185)	41.956
Potraživanja od ostalih klijenata	1.196.382	775.659	939.264	(386.309)	646.467
Ukupna izloženost	6.794.991	6.960.171	7.040.661	(2.442.867)	4.271.634
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.745.971	4.455.869	4.760.395	156.807	1.598.252
od čega: restrukturirana	19.739	45.891	57.620	18.491	26.501
Problematicna potraživanja	5.049.021	2.504.302	2.280.266	(2.599.675)	2.673.382
od čega: restrukturirana	1.513.782	541.282	349.570	(511.111)	1.194.383
Ukupna izloženost	6.794.991	6.960.171	7.040.661	(2.442.867)	4.271.634

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2016. godini:

U RSD hiljada

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	2.346.209	3.925.440	3.710.452	(257.993)	2.303.204
Stambeni krediti	382.048	1.433.887	1.278.203	(150)	537.581
Potrošački i gotovinski krediti	1.477.316	1.914.917	1.807.334	(224.461)	1.360.438
Transakcioni i kreditne kartice	104.629	185.940	200.345	(13.604)	76.620
Ostala potraživanja	382.215	390.697	424.570	(19.778)	328.564
Potraživanja od privrede	3.802.498	4.340.030	3.985.255	(861.867)	3.295.406
Velika preduzeća	117.025	521.421	420.921	226	217.751
Mala i srednja preduzeća	2.497.411	2.749.058	2.573.136	(657.908)	2.015.424
Mikro preduzeća i preduzetnici	749.734	796.862	691.208	(171.701)	683.687
Poljoprivrednici	103.493	76.031	69.469	(48.658)	61.397
Javna preduzeća	334.835	196.659	230.521	16.174	317.147
Potraživanja od ostalih klijenata	1.777.554	1.137.707	1.207.746	(511.134)	1.196.382
Ukupna izloženost	7.926.261	9.403.178	8.903.454	(1.630.993)	6.794.991
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.355.834	5.328.666	5.254.719	316.190	1.745.971
od čega: restrukturirana	5.344	47.581	31.567	(1.620)	19.739
Problematična potraživanja	6.570.427	4.074.511	3.648.735	(1.947.183)	5.049.021
od čega: restrukturirana	1.430.071	908.456	625.799	(198.945)	1.513.782
Ukupna izloženost	7.926.261	9.403.178	8.903.454	(1.630.993)	6.794.991

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2017. godine

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	U RSD hiljada Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	3.027.019	2.764.069	289.789	51.275
Stambeni krediti	790.550	727.825	68.687	10.499
Potrošački i gotovinski krediti	1.968.255	1.802.786	178.355	33.373
Transakcioni i kreditne kartice	148.193	129.360	20.878	2.350
Ostala potraživanja	120.021	104.099	21.869	5.053
Potraživanja od privrede	2.499.980	2.175.225	163.157	11.329
Velika preduzeća	357.747	342.473	14.225	-
Mala i srednja preduzeća	1.450.123	1.348.123	85.942	7.465
Mikro preduzeća i preduzetnici	546.890	346.068	51.096	2.694
Poljoprivrednici	30.341	19.949	11.799	1.170
Javna preduzeća	114.879	118.611	95	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.847.155	1.783.817	44.314	1.038
Ukupna potraživanja	7.374.155	6.723.111	497.260	63.641
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	6.867.207	6.649.033	2.250	-
od čega: restrukturirana	16.830	14.788	478	-
Problematična potraživanja	506.948	74.079	495.010	63.641
od čega: restrukturirana	104.465	20.459	93.496	11.079
Ukupna potraživanja	7.374.155	6.723.111	497.260	63.641

Prihodi od kamata za kredite se iskazuju u skladu sa MRS 39 po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek plasmana na neto sadašnju vrednost plasmana.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i buduću kreditni gubici.

Kod obezvređenih plasmana, prihod se priznaje u visini prihoda određenog primenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrednost (knjigovodstvenu vrednost umanjenu za iznos obezvređenja).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Potrebna rezerva za procenjene gubitke***

Grupa dodatno, u skladu sa u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke vrši obračun rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki i utvrđuje iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke, koji predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala Grupe u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, osim u slučaju kada je ispunjen uslov iz tačke 34a Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016 i 101/2017 i 114/2017). U skladu sa navedenim, Grupa od 31.03.2017. godine potrebnu rezervu za procenjene gubitke ne tretira kao odbitnu stavku od kapitala.

Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Grupa radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da Grupa učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta, odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnije preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Grupi. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg klijent mora da otplati min % ukupnog duga godišnje i na kraju perioda ne sme da ima kašnjenja preko 30 dana (tokom navedenog perioda kašnjenja ne smeju preći 90 dana).

Performing forbearance under probation – je potkategorija u okviru Performing Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje maksimalno 2 godine, po isteku koje ako su ispunjeni svi uslovi klijent izlazi iz statusa Forbearance.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogramirani krediti (nastavak)

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restrukturiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rating R u momentu odobrenja reprograma, kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica), kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram, a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - od privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Grupa kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2017. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	47.806.978	1.646.119	742.951	463.530	189.385	1,55	284.190
Stambeni krediti	25.359.666	661.519	442.664	260.854	114.017	1,75	283.080
Potrošački i gotovinski krediti	19.445.288	772.354	280.277	189.359	67.433	1,44	1.109
Transakcioni i kreditne kartice	797.249	29.018	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	2.204.776	183.228	20.010	13.317	7.934	0,91	-
Potraživanja od privrede *	57.283.690	1.823.185	1.042.041	1.018.873	755.991	1,82	699.352
Sektor A	2.429.555	103.212	70.411	47.243	41.244	2,90	-
Sektor B, C i E	14.470.866	667.157	621.159	621.159	451.343	4,29	551.080
Sektor D	5.674.910	79.971	-	-	-	-	-
Sektor F	10.677.961	189.842	119.208	119.208	113.046	1,12	25.697
Sektor G	11.479.578	524.837	224.072	224.072	148.919	1,95	115.384
Sektor H, I i J	5.700.486	94.997	-	-	-	0,00	-
Sektor L, M i N	6.850.334	163.169	7.191	7.191	1.440	0,10	7.191
Potraživanja od ostalih klijenata	11.852.909	802.331	320.813	315.188	275.508	2,71	278.381
Ukupna potraživanja	116.943.578	4.271.635	2.105.804	1.797.591	1.220.884	1,80	1.261.923

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Grupa kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2016. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	%	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	35.378.763	2.303.204	733.777	483.494	172.826	2,07	267.190
Stambeni krediti	16.358.431	537.581	444.292	266.328	79.890	2,72	266.463
Potrošački i gotovinski krediti	15.533.677	1.360.438	262.263	196.261	77.534	1,69	727
Transakcioni i kreditne kartice	867.191	76.620	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	2.619.464	328.564	27.223	20.905	15.402	1,04	-
Potraživanja od privrede *	57.910.058	2.782.317	1.389.051	1.098.488	825.674	2,40	912.521
Sektor A	2.505.384	175.721	151.453	50.542	38.160	6,05	151.453
Sektori B, C i E	15.955.584	914.772	392.963	262.981	182.449	2,46	144.487
Sektor D	5.875.234	101.494	-	-	-	-	-
Sektor F	10.643.058	408.067	136.784	136.784	127.233	1,29	35.139
Sektor G	9.829.060	831.531	678.370	618.700	462.628	6,90	561.744
Sektori H, I i J	7.954.467	165.751	22.348	22.348	14.585	0,28	12.565
Sektori L, M i N	5.147.271	184.982	7.133	7.133	618	0,14	7.133
Potraživanja od ostalih klijenata	11.179.159	1.709.471	685.611	675.292	535.022	6,13	454.889
Ukupna potraživanja	104.467.979	6.794.991	2.808.438	2.257.274	1.533.521	2,69	1.634.600

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2017. godine:

	U RSD hiljada					
	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	733.777	273.968	154.729	(110.065)	742.951	553.567
Stambeni krediti	444.292	130.404	93.689	(38.342)	442.664	328.648
Potrošački i gotovinski krediti	262.263	134.037	56.734	(59.288)	280.277	212.844
Ostala potraživanja	27.223	9.527	4.305	(12.435)	20.010	12.075
Potraživanja od privrede	1.592.923	55.765	526.574	(54.601)	1.067.513	296.327
Velika preduzeća	-	-	-	416.085	416.085	101.115
Mala i srednja preduzeća	1.180.141	10.281	330.165	(406.059)	454.198	86.318
Mikro preduzeća i preduzetnici	237.845	45.484	35.183	(59.314)	188.832	104.648
Poljoprivrednici	13.711	-	-	(5.313)	8.398	4.246
Javna preduzeća	161.225	-	161.225	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	481.739	-	-	(186.398)	295.341	35.027
Ukupna potraživanja	2.808.438	329.733	681.302	(351.064)	2.105.805	884.921

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2016. godine:

	U RSD hiljada					
	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	386.447	437.490	71.123	(19.037)	733.777	560.952
Stambeni krediti	238.755	239.328	27.801	(5.989)	444.292	364.402
Potrošački i gotovinski krediti	97.721	197.180	21.860	(10.779)	262.263	184.729
Ostala potraživanja	49.971	983	21.462	(2.269)	27.223	11.821
Potraživanja od privrede	1.646.710	372.952	154.648	(272.091)	1.592.923	585.664
Mala i srednja preduzeća	1.065.706	325.508	48.020	(163.052)	1.180.141	461.426
Mikro preduzeća i preduzetnici	389.184	37.099	93.721	(94.717)	237.845	112.231
Poljoprivrednici	16.285	10.345	12.907	(12)	13.711	12.008
Javna preduzeća	175.535	-	-	(14.310)	161.225	-
Potraživanja od ostalih klijenata	257.456	434.035	174.034	(35.719)	481.739	128.301
Ukupna potraživanja	2.290.613	1.244.478	399.806	(326.847)	2.808.438	1.274.917

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2017. godine:

	U RSD hiljada						
	Kapitalizacija doznje	Grejs period	Produženje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	531.655	8.856	515.304	615.951	62.831	-	742.951
Stambeni krediti	315.783	8.530	216.435	322.131	62.108	-	442.664
Potrošački i gotovinski krediti	211.479	326	278.919	275.414	724	-	280.277
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	4.393	-	19.950	18.406	-	-	20.010
Potraživanja od privrede	937.564	701.744	1.039.413	827.857	125.884	2.279	1.067.513
Velika preduzeća	416.085	416.085	416.085	416.085	-	-	416.085
Mala i srednja preduzeća	351.433	239.760	454.198	276.418	98.700	-	454.198
Mikro preduzeća i preduzetnici	161.648	42.553	165.664	130.301	27.184	-	188.832
Poljoprivrednici	8.398	3.345	3.466	5.053	-	2.279	8.398
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	295.341	295.341	295.341	295.341	295.341	295.341	295.341
Ukupna potraživanja	1.764.560	1.005.941	1.850.058	1.739.149	484.056	297.620	2.105.805

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2016. godine:

	U RSD hiljada						
	Kapitalizacija doznje	Grejs period	Produženje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	501.338	15.267	502.853	546.207	45.996	-	733.777
Stambeni krediti	288.487	14.821	218.316	266.248	41.333	-	444.292
Potrošački i gotovinski krediti	211.304	446	257.707	256.581	4.663	-	262.263
Ostala potraživanja	1.546	-	26.830	23.378	-	-	27.223
Potraživanja od privrede	833.942	801.740	1.300.887	1.049.328	613.676	568.913	1.592.923
Mala i srednja preduzeća	746.528	740.364	1.001.469	807.407	423.649	307.804	1.180.141
Mikro preduzeća i preduzetnici	73.702	53.581	133.934	75.136	28.801	97.527	237.845
Poljoprivrednici	13.711	7.796	4.259	5.559	-	2.356	13.711
Javna preduzeća	-	-	161.225	161.225	161.225	161.225	161.225
Potraživanja od ostalih klijenata	434.035	434.035	481.739	479.487	-	-	481.739
Ukupna potraživanja	1.769.315	1.251.043	2.285.478	2.075.022	659.672	568.913	2.808.438

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizik koncentracije plasmana**

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Grupe određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Grupa sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Grupa upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfoliju kroz okvir uspostavljen Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom), regulatorne limite uspostavljene Odlukom o upravljanju rizicima banke, interno definisane limite i limite definisane Politikom načela upravljanja kreditnim rizicima (sa pripadajućom Procedurom).

Procedurom interne procene adekvatnosti kapitala Grupe je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica, Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfoliju, portfoliju klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) and Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke, Grupa analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja (uzimajući u obzir sve uslove definisane navedenom Odlukom):

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Grupe,
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Grupe.

Pored toga, Grupa je za potrebe praćenja kao interni limit zadržala pokazatelj koji je ranije bio definisan regulativom, a po kome izloženost prema licima povezanim sa Bankom ne sme biti viša od 20% kapitala Grupe.

Politikom načela upravljanja kreditnim rizicima Grupa je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti, maksimalni limit izloženosti zasnovan na rejtingu i operativni maksimalni limit izloženosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2017. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble- matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	17.505.175	438.753	18.860.440	685.439	6.223.002	318.020	3.174.294	140.334	453.989	1.401	6.106	24
Stambeni krediti	11.478.867	209.464	9.542.436	365.807	2.422.224	151.157	1.069.363	68.099	46.193	-	6.055	-
Potrošački i gotovinski krediti	5.210.635	167.627	7.979.112	253.033	3.368.872	123.022	1.899.887	55.661	386.049	1.391	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	145.052	5.080	467.842	9.677	108.698	3.331	51.401	2.101	4.066	-	-	-
Ostala potraživanja	670.622	56.581	871.049	56.922	323.208	40.509	153.643	14.473	17.682	11	52	24
Potraživanja od privrede *	26.860.748	681.734	17.974.425	479.604	6.880.845	161.912	4.055.342	188.248	830	-	-	-
Sektor A	526.878	1.161	1.756.728	52.878	21.682	2	50.359	19.867	-	-	-	-
Sektor B, C i E	2.292.745	424.206	5.975.966	157.419	3.024.870	40.230	2.505.718	49.711	-	-	-	-
Sektor D	2.697.882	-	273.440	-	2.034.904	-	668.683	-	-	-	-	-
Sektor F	7.382.984	3.317	2.723.837	8.237	272.512	3	175.461	111.611	-	-	-	-
Sektor G	5.438.922	162.507	4.124.531	212.564	894.261	112.354	527.883	5.728	830	-	-	-
Sektor H, I i J	3.190.404	4.706	1.832.058	3.116	551.931	9.323	107.932	1.016	-	-	-	-
Sektor L, M i N	5.330.933	85.837	1.287.864	45.390	80.687	-	19.307	315	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.251.408	185.058	3.755.518	376.143	418.168	185.555	407.710	29.950	-	-	1.243.156	-
Ukupna izloženost	49.617.332	1.305.545	40.590.382	1.541.187	13.522.015	665.487	7.637.346	358.532	454.819	1.401	1.249.263	24

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.2 Kreditni rizik (nastavak)
Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2016. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	10.919.978	679.497	14.489.069	996.618	5.012.906	456.358	2.345.036	202.727	266.228	1.870	8.464	12
Stambeni krediti	6.026.950	232.081	7.014.390	397.691	1.705.729	164.726	722.678	72.027	13.744	0	8.414	-
Potrošački i gotovinski krediti	4.070.506	334.216	5.954.633	462.921	2.776.574	220.610	1.371.208	100.529	240.712	1.768	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	146.477	13.044	496.411	31.118	115.430	6.279	51.800	4.261	2.342	29	-	-
Ostala potraživanja	676.045	100.155	1.023.635	104.888	415.172	64.743	199.351	25.909	9.430	73	50	12
Potraživanja od privrede *	27.051.427	949.224	18.448.085	964.448	6.165.812	474.653	3.647.289	209.110	-	10	-	-
Sektor A	421.636	1.051	1.855.821	19.684	17.575	112.992	24.926	51.697	-	-	-	-
Sektor B, C i E	3.366.291	389.434	5.850.701	332.781	3.029.737	200.904	2.775.597	10.139	-	-	-	-
Sektor D	2.833.815	-	984.963	-	1.569.964	-	486.492	-	-	-	-	-
Sektor F	6.909.309	183.080	2.962.305	13.390	426.567	3	20.157	128.247	-	-	-	-
Sektor G	3.704.921	218.827	4.428.119	516.162	548.453	150.998	247.246	14.325	-	10	-	-
Sektor H, I i J	5.676.100	56.353	1.556.385	30.103	553.294	9.756	68.742	3.734	-	-	-	-
Sektor L, M i N	4.139.355	100.479	809.791	52.328	20.222	-	24.129	968	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	4.006.165	762.395	3.456.970	821.029	747.686	219.038	170.919	166.396	-	-	828.562	-
Ukupna izloženost	41.977.570	2.391.116	36.394.123	2.782.095	11.926.404	1.150.048	6.163.243	578.234	266.228	1.880	837.026	12

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizici srodni kreditnom riziku**

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Grupa rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Grupa posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta.

32.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio, rukovodstvo Grupe nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Grupe kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Grupa upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Grupi je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću ("OLC odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Grupe. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Pored praćenja ovog pokazatelja Politika upravljanja rizikom likvidnosti i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Komiteta za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Grupa održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Grupe. Takođe, Grupa održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Grupi, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Banka prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Banka je tokom prvih šest meseci 2017. i u toku 2016. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

Od 30.06.2017 na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslove banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (u daljem tekstu PPLA). PPLA predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da PPLA, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Set politika i drugih internih akata usvojen od strane Upravnog i Izvršnog odbora detaljnije opisuje pitanja nadležnosti, metodologije obračuna, limita i eskalacije. Pored definisanog regulatornog limita Banka je uspostavila i prati i interne limite za PPLA.

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti u okviru Službe upravljanja strateškim rizicima odgovorno je za obračun pokazatelja. Banka je na dan 31. decembra 2016. godine imala vrednost PPLA iznad propisanog limita.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)
Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

Sledeća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Grupe prema roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine i zasnovana je na ugovorenim nediskontovanim iznosima otplate.

Grupa očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2017.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.795.323	20.329.138	44.798.747	49.884.593	11.989.544	147.797.345
Subordinirane obaveze	-	96.978	286.911	1.076.577	-	1.460.466
Ukupno	20.795.323	20.426.116	45.085.658	50.961.171	11.989.544	149.257.811

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2016.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.361.774	21.545.528	32.563.558	39.900.610	11.011.950	125.383.417
Subordinirane obaveze	-	105.095	311.314	1.535.165	-	1.951.573
Ukupno	20.361.771	21.650.623	32.874.872	41.435.775	11.011.950	127.334.991

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)
Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditive i ostale preuzete neopozive obaveze Grupe prema ugovorenim rokovima dospeća:

	U RSD hiljada						
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2017.
Potencijalne obaveze	804.154	498.480	2.291.039	4.421.168	4.363.004	220.085	12.597.930
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	9.187.841	136.759	674.876	3.482.742	7.922.839	3.227.864	24.632.921
Ukupno	9.991.995	635.239	2.965.915	7.903.910	12.285.843	3.447.949	37.230.851

	U RSD hiljada						
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2016.
Potencijalne obaveze	288.049	187.672	1.571.984	3.984.921	2.026.646	138.711	8.197.983
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	45.581	84.093	430.349	4.721.418	7.090.084	1.437.418	13.808.943
Ukupno	333.630	271.765	2.002.333	8.706.339	9.116.730	1.576.129	22.006.926

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Banka očekuje da neće sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Banka koristi sredstva Evropske investicione banke (EIB) i Nemačke razvojne banke (KfW).

Banka je potpisala tri ugovora sa EIB i to 2010. godine, 2012. godine i 2015. godine u ukupnom iznosu od 125 miliona evra.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, krajem 2012. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 10 miliona evra.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom, KfW, potpisanog 2014. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od ukupno 30 miliona evra.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Banka je 3. decembra 2015. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 100 miliona evra. Krajem 2017. godine potpisan je novi ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 53 miliona evra.

Banka je krajem 2017. godine potpisala novi ugovor sa KfW u iznosu od 23 miliona evra za potrebe finansiranja energetske efikasnosti i obnovljive energije.

Početkom 2018. godine potpisan je novi ugovor sa EIB u iznosu od 50 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine

U planu je potpisivanje novog ugovora sa EBRD za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovanja.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija u 2017. godine iznosi 33.916.419 hiljada dinara (2016. godine: 26.110.695 hiljada dinara) (napomena 24).

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)
Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)
Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Grupe na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Tabela ne uključuje potencijalne obaveze i preuzete neopozive obaveze koji su prikazani u prethodnoj tabeli. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada						
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 2017.
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20.774.027	-	-	-	-	-	20.774.027
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	21.481	158.488	1.871.347	1.751.880	7.524.670	211.598	11.539.464
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	548.062	-	714.407	407.970	9.469.507	1.348.647	12.488.593
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	1.790.337	4.910.962	1.583.153	8.284.452
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.862.127	-	9.845	134.947	65.831	126.221	2.198.970
Kredit i potraživanja od komitenata	1.652.963	128.354	2.042.207	13.874.057	32.935.280	59.839.869	110.472.730
Ostala sredstva	280.575	2.304	4.858	12.947	14.471	10.068	325.223
Ukupna aktiva	25.139.234	289.146	4.642.664	17.972.138	54.920.721	63.119.556	166.083.459
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	14.752	-	-	-	2.826	26.880	44.458
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.222.991	2.323.139	3.567.273	6.811.843	20.672.836	13.261.626	51.859.706
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	65.109.561	1.522.273	7.387.218	14.255.364	2.600.668	1.107.044	91.982.128
Subordinirane obaveze	-	-	85.173	253.870	1.015.480	-	1.354.523
Ostale obaveze	783	-	-	-	-	-	783
Ukupno obaveze	70.348.087	3.845.411	11.039.663	21.321.077	24.291.810	14.395.550	145.241.599
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	18.128.002	18.128.002
Ukupno pasiva	70.348.087	3.845.411	11.039.663	21.321.077	24.291.810	32.523.552	163.369.601
Ročna neusklađenost na dan:							
31. decembra 2017. godine	(45.208.853)	(3.556.265)	(6.397.000)	(3.348.939)	30.628.911	30.596.004	
31. decembra 2016. godine	(32.766.081)	(4.864.773)	(11.550.302)	(374.739)	29.640.935	19.914.960	

Ročna neusklađenost je rezultat rasta volumena depozita po viđenju u odnosu na planirana sredstva do 14 dana. Grupa prati ročnu usklađenost koristeći statističke modele raspoređivanja depozita po viđenju u očekivane ročnosti.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Grupe je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Banka primenjuje metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Banka izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Grupi je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe za upravljanje aktivom i pasivom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja aktivom i pasivom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Postavljene su dve vrste limita:

- VaR limit
- Limiti osetljivosti (PVBP, CR01)

Value at Risk (VaR) meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija tokom unapred definisanog perioda držanja za dati interval pouzdanosti. Kalkulacija VaR-a se sprovodi metodom istorijske simulacije sa jednostranim nivoom poverenja od 99%, periodom držanja od jednog dana i dvogodišnjim simulacionim periodom.

Praćenje izloženosti radi se na dnevnom nivou.

VaR u RSD hiljada	Na dan 31. decembra 2017.	Na dan 31. decembra 2016.
<i>Kamatni rizik</i>	25.126	11.397
<i>Devizni rizik</i>	9.090	119
Ukupno	25.987	11.428

Od 1. januara 2017. godine na nivou Erste Grupe implementirano je novo tehničko rešenje za obračun VaR-a. Tokom 2017. godine došlo je do metodoloških promena.

Postavljena su dva limita osetljivosti, PVBP i CR01.

Price Value of a Basis Point (PVBP) je pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen. Limit je definisan po valutama (RSD, EUR, USD, OTH) i na total nivou.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.4. Tržišni rizici

Credit PV01 (CR01) je pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spređa za jedan bazni poen. Izloženost se prati na nivou pojedinačnog izdavaoca za celokupan portfolio hartija od vrednosti (knjiga trgovanja i bankarska knjiga).

Pomenute limite odobrava Izvršni odbor Banke, na predlog Službe upravljanja strateškim rizicima, i Odbor za tržišne rizike Erste Grupe.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita definisan je proces eskalacije i mere za vraćanje u okvire limita.

32.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena kamatnih stopa, a Grupa je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Grupa smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Grupe redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**32.4. Tržišni rizici (nastavak)****32.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Sledeća tabela prikazuje izloženost Grupe riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2017. godine. Sredstva i obaveze i valutni swap-ovi od vanbilansnih stavki su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Kategorija						U RSD hiljada	
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Preko jedne godine	Ukupno nekamatonosno	Ukupno
Gotovina	-	-	-	-	-	5.275.221	5.275.221
Korespodentski računi	-	-	-	-	-	-	-
Obavezna rezerva	7.002.670	-	-	-	-	9.293.751	16.296.421
Hartije od vrednosti	11.474.801	1.219.625	1.513.050	685.255	17.313.384	-	32.206.115
Kreditni bankama	705.730	-	-	-	-	-	705.730
Kreditni komitentima	86.140.785	2.671.960	2.048.385	2.709.345	16.548.994	-	110.792.063
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	2.989.020	2.989.020
Ukupna bilansna aktiva	105.323.986	3.891.585	4.234.028	3.394.601	33.862.378	17.557.992	168.264.569
<i>FX Swap</i>	2.432.484	-	-	-	-	-	2.432.484
Ukupna aktiva	107.756.470	3.891.585	4.234.028	3.394.601	33.862.378	17.557.992	170.697.053
Obaveze prema bankama	-	-	-	-	-	-	-
Obaveze prema FI	12.316.064	8.944.992	15.633.02	1.285.270	7.490.713	-	45.670.642
Depoziti po viđenju	4.949.671	9.899.342	14.849.013	6.781.951	24.932.457	-	61.412.435
Oročeni depoziti	6.005.748	8.248.163	6.529.252	10.398.750	5.379.743	-	36.561.655
Emitovane obveznice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala pasiva	-	-	-	-	-	3.559.411	3.559.411
Kapital	-	-	-	-	-	21.060.426	21.060.426
Ukupna bilansna pasiva	23.271.483	27.092.497	37.011.867	18.465.972	37.802.913	24.619.837	168.264.569
<i>FX Swap</i>	2.445.342	-	-	-	-	-	2.445.342
Ukupna pasiva	25.716.826	27.092.497	37.011.867	18.465.972	37.802.913	24.619.837	170.709.911
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2017.	82.039.645	(23.200.912)	(32.777.839)	(15.071.371)	(3.940.535)	(7.061.845)	(12.858)
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2016.	74.578.402	(26.932.269)	(22.151.856)	(19.060.829)	(2.480.900)	(3.886.918)	65.630

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)
32.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta – scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Grupe.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Grupe na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine.

Valuta	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na bilans uspeha za period završen na dan 2017.	Promena u procentnom poenu	U RSD hiljada
				Senzitivnost na bilans uspeha za period završen na dan 2016.
<i>Povećanje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	161.123	1%	127.015
EUR	1%	341.201	1%	241.738
<i>Smanjenje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	(164.677)	1%	(127.017)
EUR	1%	(409.916)	1%	(201.393)

32.4.2 Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Grupa upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Grupe, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Grupa dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor sredstava i Služba upravljanja aktivom i pasivom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i interno postavljene limite devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Grupa kontinuirano održava svoju deviznu poziciju – pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Grupa dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)
32.4.2. Devizni rizik (nastavak)

U toku 2017. godine, Grupa je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Grupe na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Grupe.

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Grupa ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Rizik od promene deviznih kurseva
U RSD hiljada

Valuta	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) 2017.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2017.	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) 2016.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja 2016.
EUR	2%	22.508	2%	(8.003)
CHF	2%	30	2%	142
USD	2%	285	2%	269

Sledeća tabela prikazuje izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembra 2017. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	U RSD hiljada Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10.151.379	71.119	118.959	140.305	10.481.762	10.292.265	20.774.027
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	6.909.319	-	-	-	6.909.319	4.630.145	11.539.464
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	6.803.611	172.631	-	-	6.976.242	5.512.351	12.488.593
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	465.848	-	-	-	465.848	7.818.604	8.284.452
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	533.017	1.443.877	2.942	213.129	2.192.965	6.005	2.198.970
Kredit i potraživanja od komitenata	84.830.254	467.268	957.498	-	86.255.020	24.217.709	110.472.729
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-	118	118
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	-	-
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	255.553	255.553
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	1.078.617	1.078.617
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	-
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	3.386	3.386
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	2.261	2.261
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	12.288	12.288
Ostala sredstva	113.831	216	3.036	-	117.083	1.037.028	1.154.111
Ukupna aktiva	109.807.259	2.155.111	1.082.435	353.434	113.398.239	54.866.330	168.264.569

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)
PASIVA

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	29.708	-	-	-	29.708	14.750	44.458
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	45.984.385	49.121	663.341	29.508	46.726.355	5.133.352	51.859.707
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	57.970.402	3.280.640	1.279.027	461.927	62.991.996	28.990.132	91.982.128
Subordinirane obaveze	1.354.523	-	-	-	1.354.523	-	1.354.523
Rezervisanja	7.847	-	-	-	7.847	758.762	766.609
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	160.965	160.965
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	5.248	5.248
Ostale obaveze	77.605	1.001	1.477	100	80.183	950.322	1.030.505
Ukupno obaveze	105.424.470	3.330.762	1.943.845	491.535	111.190.612	36.013.531	147.204.143
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	21.060.426	21.060.426
Ukupno pasiva	105.424.470	3.330.762	1.943.845	491.535	111.190.612	57.073.957	168.264.569
Neto devizna pozicija na dan:							
- 31. decembra 2017. godine	4.382.789	(1.175.651)	(861.410)	(138.101)	2.207.627		
- 31. decembra 2016. godine	2.732.084	(2.266.773)	(302.971)	(123.232)	39.108		

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.5. Koncentracija rizika Grupe

Koncentracija rizika Grupe obuhvataju rizike izloženosti Grupe prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Grupe prema licu povezanom sa Grupom.

Praćenje izloženosti Grupe ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Grupe prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Grupe.

U 2017. godini Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenim relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti napomenu 29 (b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikama koje definišu upravljanje rizicima, rukovodstvo Grupe utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Grupom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

32.6. Rizici ulaganja Grupe

Rizici ulaganja Grupe, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Grupe i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Grupe u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, te da ukupna ulaganja Grupe u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Grupe ne pređu 60% kapitala Grupe.

Izloženost riziku ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Grupe nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2017. godini, Grupa je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

32.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Grupa najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u najvećoj meri u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Grupa vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja.

Izloženost Grupe riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom portfoliju Grupe nisko.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Grupa je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Grupe.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisnog Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim specifičnim rizicima, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Grupi. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Grupa kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjenja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Grupa je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Grupe operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Grupa je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Grupe obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Grupa vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.9. Upravljanje kapitalom**

Ciljevi Grupe u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja B Grupe.

Grupa upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Grupe. Rukovodstvo Grupe redovno prati pokazatelje adekvatnosti Grupe i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 8%, pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala od najmanje 6% i pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala od najmanje 4,5%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012 i 23/2013 - dr. odluka, 43/2013 i 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016 i 119/2017) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016).

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala Grupe utvrđen je način izračunavanja kapitala Grupe i pokazatelja njegove adekvatnosti. Ukupan kapital Grupe se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive.

Kapital Grupe čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Grupe jednak je odnosu kapitala Grupe i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Grupa sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Grupe.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS", br. 71/2015) Grupa redovno izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za jačanje finansijske otpornosti Grupe, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.**
32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
32.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Grupe na dan 31. decembra 2017. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	U RSD hiljada
	31.12.2017.
Osnovni kapital	
Osnovni akcijski kapital	
Upłaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	10.040.000
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	124.475
Dobit iz tekućeg perioda koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.442.454
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	495.357
Nerealizovani gubici	(77.334)
Ostale rezerve	7.679.825
Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu	16.875
Dodatna prilagođavanja vrednosti	(24.072)
Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjenja za povezane odložene poreske obaveze	(255.553)
	19.442.026
Dopunski kapital	
Subordinirane obaveze	572.575
	572.575
Kapital:	20.014.601
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva	
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	7.868.795
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	177.449
Kapitalni zahtev za devizni rizik	92.209
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.102.422
Kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	13.102
Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	16,81
Adekvatnost osnovnog kapitala	16,81
Adekvatnost kapitala	17,30

Grupe je usklađena sa svim regulatornim zahtevima u pogledu adekvatnosti kapitala na svim nivoima.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Obračun rezerve za procenjene gubitke se vrši u cilju pokrića procenjenih gubitaka po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki. Obračun rezerve za procenjene gubitke je zasnovan i u potpunosti u saglasnosti sa kriterijumima i pravilima definisanim Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restrukturirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se primenom sledećih procenata na bilansna potraživanja i vanbilansne stavke koje se klasifikuju: A (0%), B (2%), V (15%), G (30%) i D (100%).

Kako bi se obračunala potrebna rezerva za procenjene gubitke, Grupa procenjene rezerve za gubitke po Odluci Narodne banke Srbije umanjuje za ispravku vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama iskazane na teret rashoda u bilansu uspeha. Sve pozitivne razlike će predstavljati potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama. U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, potrebna rezerva za procenjene gubitke se smatra odbitnom stavkom od kapitala, osim u slučaju kada je ispunjen uslov iz tačke 34a Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017). U skladu sa navedenim, Grupa od 31.3.2017. godine potrebnu rezervu za procenjene gubitke ne tretira kao odbitnu stavku od kapitala.

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.****32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****32.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza**

Obračun fer vrednosti u EBS baziran je prvenstveno na eksternim izvornima podataka (kotacije dilera za državne obveznice i raspoložive cene akcija sa berze). OTC derivati vrednuju se uz pomoć modela. Korišćenjem modela vrednuju se i obveznice ukoliko ne postoji adekvatan broj kotacija ili kotacije nisu ažurne.

Model za vrednovanje

Obveznice

Obveznice za koje kotacije nisu raspoložive u adekvatnom broju ili kotacije nisu dovoljno ažurne vrednuju se diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem unapred definisane krive za odgovarajuću valutu.

OTC derivati

Vrednovanje se radi diskontovanjem budućih novčanih tokova uz pomoć definisanih kriva prinosa za konkretan proizvod i konkretnu valutu. Tako dobijena vrednost derivata prilagođava se za Credit Valuation Adjustment (CVA) i Debt Valuation Adjustment (DVA), jer kreditni rizik druge ugovorne strane i sopstveni kreditni rizik nisu uzeti u obzir. CVA se odnosi na prilagođavanje za kreditni rizik druge ugovore strane, dok se DVA odnosi na prilagođavanje za sopstveni kreditni rizik. Vrednost pomenutih prilagođavanja zavisi od PD-a, LGD-a i izloženosti (NPV).

Hijerarhija instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

U skladu sa IFRS 13 EBS kvartalno dodeljuje odgovarajuće nivoe svim pozicijama aktive i pasive koje se vrednuju po fer vrednosti ili čija fer vrednost mora da se objavi u napomenama uz finansijske izveštaje. Nivoi se dodeljuju u zavisnosti od toga kako se izvodi tržišna vrednost instrumenta. Postoje 3 nivoa.

Nivo 1

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima je dodeljen Nivo 1 hijerarhije određuje se na osnovu tržišnih kotacija. Fer vrednost određena na osnovu kotacija može biti Nivoa 1 ukoliko su frekvencija i obim trgovanja zadovoljavajući i postoji konzistentnost cena.

Kao Nivo 1 klasifikuju se derivati kojima se trguje organizovano, na berzi, kao i akcije i obveznice za koje postoji aktivno tržište.

Nivo 2

Instrumenti za koje postoje tržišne kotacije, ali čije tržište se ne može smatrati aktivnim usled ograničene likvidnosti, klasifikuju se kao Nivo 2. Ukoliko tržišne kotacije nisu dostupne, ali se fer vrednost određuje korišćenjem modela za vrednovanje (diskontovanje budućih novčanih tokova), a svi parametri modela (krive prinosa, spredovi) su dostupni na tržištu, takođe se dodeljuje Nivo 2.

OTC derivati i manje likvidne akcije i obveznice klasifikuju se kao Nivo 2 instrumenti.

Nivo 3

Instrumenti čija se fer vrednost određuje na bazi kotacija koje nisu dovoljno ažurne ili korišćenjem modela čiji svi inputi nisu tržišno dostupni klasifikuju se kao Nivo 3 hijerarhije. Tržišno nedostupni parametri najčešće se odnose na kreditne spredove koji se izvode iz interno obračunatih mera – PD i LGD.

Akcije za koje ne postoje kotacije, nelikvidne obveznice, kao i krediti i depoziti klasifikuju se kao Nivo 3.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	31.12.2017				31.12.2016				U RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	
FINANSIJSKA IMOVINA	9.186.810	13.275.013	1.566.234	24.028.057	1.144.215	18.387.062	678.792	20.210.069	
Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	5.237.855	5.946.575	355.033	11.539.464	577.001	11.811.358	659.998	13.048.357	
Državni zapisi Republike Srbije	4.976.963	5.881.910	355.033	11.213.907	319.405	11.612.220	659.998	12.591.623	
Državne obveznice Republike Crne Gore	260.892	-	-	260.892	257.596	-	-	257.596	
Obveznice EBRD	-	-	-	-	-	60.380	-	60.380	
Derivati	-	64.665	-	64.665	-	138.758	-	138.758	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.948.955	7.328.438	1.211.201	12.488.593	567.214	6.575.704	18.794	7.161.712	
Državni zapisi Republike Srbije	3.934.915	7.267.013	1.183.444	12.385.371	555.695	6.516.415	-	7.072.110	
Obveznice EBRD	-	60.378	-	60.378	-	59.289	-	59.289	
Kotirane akcije	14.040	1.047	-	15.087	11.519	-	654	12.173	
Akcije koje nisu kotirane	-	-	27.757	27.757	-	-	18.140	18.140	
FINANSIJSKE OBAVEZE	-	44.458	-	44.458	-	54.690	-	54.690	
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	44.458	-	44.458	-	54.690	-	54.690	

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

32.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

U nivo 3 raspoređena je jedna obveznica RS sa ISIN-om RSMFRSD56740 emitovana je 25.12.2017. Banka je kupila EUR 13 mio (HFT EUR 3 mio + AFS EUR 10 mio).

Metod vrednovanja se za svaku obveznicu definiše u front office sistem banke, u okviru podešavanja za datu obveznicu. Kada se inicijalno unese sistem, obveznica se vrednuje na osnovu odgovarajuće krive prinosa (u zavisnosti od valute). Naknadno se vrši provera da li na Reuters-u postoje adekvatne kotacije za pojedinačne obveznice (u smislu broja raspoloživih kotacija i dinamike ažuriranja cena). Ukoliko postoje adekvatne kotacije, metod vrednovanja u Kondoru se menja i obveznica se vrednuje na osnovu datih kotacija, a ne korišćenjem krive prinosa.

Pomenuta obveznica je stoga inicijalno vrednovana putem krive prinosa. A ubrzo je način vrednovanja promenjen i sad se uzimaju kotacije sa Reuters-a direktno za tu obveznicu. Ali s obzirom da je obveznica emitovana na kraju godine (pet radnih dana pre kraja godine), način vrednovanja za kraj godine je ostao isti kao i inicijalno definisan. Naknadno je promenjen kada su banke počele da kotiraju cenu i kada je procenjeno da su kotacije adekvatne. Ovaj ISIN ni po čemu nije specifičan u odnosu na ostale obveznice RS

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza.

FINANSIJSKA IMOVINA	31.12.2017		31.12.2016	
	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	8.284.452	8.284.452	8.635.103	8.635.103
Kreditni i potraživanja od banaka	2.198.970	2.198.420	1.210.065	1.205.331
Kreditni i potraživanja od komitenata	110.472.729	119.642.384	96.462.922	102.576.895
Građevinski objekti	474.059	474.059	481.414	481.414
Investicione nekretnine	-	-	232.417	232.417
Stalna sredstva namenjena prodaji				
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	51.859.707	53.821.976	51.428.201	52.036.859
Depoziti komitenata	91.982.128	92.618.096	75.290.829	74.352.992

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom QRM-a kao standarda Erste Grupe.

Fer vrednost kredita klijentima i kreditnim institucijama se računa diskontovanjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir efekte kamatnih i kreditnih spreadova. Uticaj promene kamatne stope se računa na bazi kretanja tržišnih kamatnih stopa, dok su promene u kreditnom spreadu izvedene iz PD-eva i LGD-eva koji se koriste za internu kvantifikaciju rizika. Za potrebe izračuna fer vrednosti krediti su grupisani u homogene portfolije na bazi rejting metode, rejting ocene i preostale ročnosti.

Fer vrednost depozita se procenjuje na bazi tržišnih uslova kao i sopstvenog kreditnog rizika. Za depozite po viđenju knjigovodstvena vrednost je najniža moguća fer vrednost.

U 2017.godini nije bilo reklasifikacija u okviru pozicija finansijske imovine.

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

33. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Obaveze po osnovu operativnog lizinga

Grupa ima zaključene ugovore o operativnom lizingu po osnovu zakupa računarske opreme i automobila koje Grupa koristi.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	Na dan 31. decembra 2017.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2016.
Do 1 godine	30.133	35.975
Od 1 do 5 godina	53.257	38.981
	83.390	74.956

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembar 2017. godine, Grupa je imala 148 započetih sudskih sporova u ukupnom iznosu od 1.706.339 hiljada dinara u kojima je imala status tuženog lica (31. decembra 2016. godine: 426.520 hiljada dinara). Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Grupe iznosi 231.200 hiljada dinara (31. decembra 2016. godine: 259.012 hiljada dinara).

Na osnovu procene pravnih zastupnika Grupe u navedenim sporovima, Grupa je izvršila rezervisanje u iznosu od 185.105 hiljada dinara 172.445 hiljada dinara na dan 31 decembra 2016. godine), za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Grupe.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze ne zastarevaju u periodu od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Grupe smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

34. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Grupa je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Grupa je klijentima dostavila izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobar 2017. godine u ukupnom iznosu od 118.697.373 hiljada dinara. Potvrđena su potraživanja Grupe u iznosu 106.905.234 hiljada dinara.

Iznos osporenih potraživanja je 31 hiljada dinara i Grupa u kontaktu sa klijentima u cilju rešavanja neusaglašenosti.

Iznos nerešenih IOS-a je 11.792.109 hiljade dinara iz razloga netačne adresa - klijent se preselio a nije prijavio promenu Grupi ili ne postoji na adresi prijavljenoj u APR-u ili Grupi.

Grupa još uvek radi na usaglašavanju IOS-a za koje klijenti još nisu dostavili odgovor.

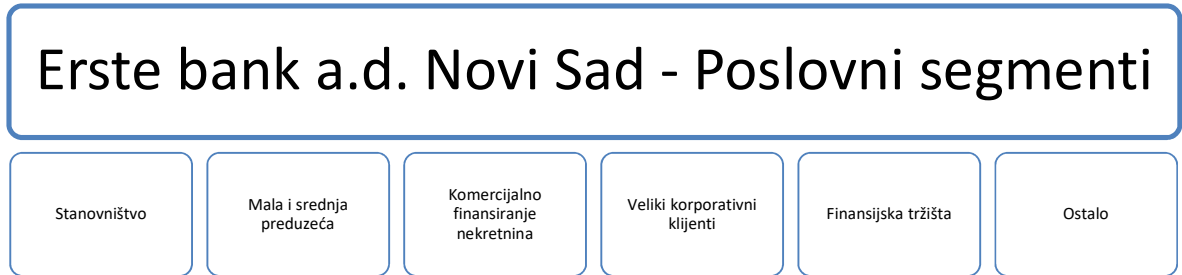
NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

35. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

Rukovodstvo Grupe posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alokira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

a) Struktura poslovnih segmenata

Izveštaj po segmentima sastoji se od šest osnovnih segmenata koji predstavljaju upravljačku strukturu Erste banke a.d. Novi Sad

b) Definicije poslovnih segmenata

Stanovništvo (Retail)

Ovaj segment sastoji se od poslovnih aktivnosti koje su pod odgovornošću menadžera iz prodajne mreže sektora poslovanja sa stanovništvom. Ciljani klijenti su uglavnom fizička lica, preduzetnici i slobodne profesije. Poslovanjem najvećim delom upravlja Grupa sa fokusom na jednostavnost proizvoda koji se nude, investicionih proizvoda, tekućih računa, štednje, kreditnih kartica, i dodatnih proizvoda kao što su lizing, osiguranje, socijalnih proizvoda.

Mala i srednja preduzeća (SME)

Obuhvata klijente, pravna lica koji su pod odgovornošću lokalnih korporativnih komercijalnih centara, koji se uglavnom sastoje od kompanija sa godišnjim obrtom od 1 milion evra do 50 miliona evra. Pored ovih klijenata obuhvata i klijente koji obavljaju javnu delatnost ili učestvuju u radu javnog sektora.

Komercijalno projektno finansiranje (CRE)

Predstavlja poslovanje koje obuhvata investicije u nekretnine za potrebe generisanja prihoda od izdavanja pojedinačnih nepokretnosti ili čitavih kompleksa nepokretnosti, razvoja i izgradnje pojedinačnih nepokretnosti i kompleksa nepokretnosti radi sticanja kapitalne dobiti njihovom prodajom, usluge upravljanja imovinom, usluge izgradnje (EGI) i izgradnje u sopstvene svrhe.

Veliki korporativni klijenti (LC)

Obuhvata klijente čiji konsolidovani godišnji obrt prelazi 50 miliona evra.

Segment Tržišta (GM)

Predstavlja aktivnosti koje se sastoje od trgovanja i pružanja tržišnih usluga. Trgovanje i tržišne usluge obuhvata aktivnosti koje su povezane sa upravljanjem i preuzimanjem rizika u okviru knjige trgovanja banke, kao i aktivnosti vezane za korišćenje knjige trgovanja banke u svrhe kreiranja tržišta, kratkoročno upravljanje likvidnošću i čuvanje hartija od vrednosti, kastodi poslove, komercijalne poslove i sve aktivnosti na tržištu kapitala. Specifični prihodi i rezultat svodenja fer vrednosti koji nisu direktno povezani sa klijentskim transakcijama (koji mogu biti i poslovi usklađenosti aktive i pasive) i opšte premije rizika kao naknade za obavljene poslove takođe pripadaju ovom segmentu.

Ostalo

Ovaj segment obuhvata sve poslove upravljanja aktivom i pasivom (Asset/Liability Management) kao i interno pružanje usluga na neprofitnoj osnovi. Takođe obuhvata i slobodni kapital Erste banke (definisan kao razlika ukupnog prosečnog kapitala prema MSFI i prosečnog ekonomskog kapitala alociranog na poslovne segmente).

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

35. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)

	Stanovništvo		Mala i srednja preduzeća		Komerijalno projektno		/eliki korporativni klijent		Finansijska tržišta		Ostalo		GRUPA	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
u 000 RSD														
B. Bilans uspeha														
Neto kamatni prihod	3.941.120	3.407.949	1.500.932	1.346.287	496.000	491.792	446.785	544.905	236.559	281.907	(251.988)	(131.689)	6.369.408	5.941.151
Prihod od dividendi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	249	401	249	401
Neto rezultat od ulaganja po metodi udela	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23.481	19.826	23.481	19.826
Prihod od izdavanja investicione imovine i ostale operativne rente	-	-	2.488	2.054	-	-	8.445	28.169	-	-	(15.929)	8.980	(4.996)	39.202
Neto prihod od provizija i naknada	1.068.915	1.042.097	304.372	267.622	14.689	23.297	134.330	130.678	26.891	22.339	(178.502)	(119.094)	1.370.695	1.366.939
Neto rezultat trgovanja i svođenja na fer vrednost	131.531	101.821	28.771	31.907	10.800	10.528	10.191	10.271	223.357	192.539	97.980	59.264	502.629	406.330
Opšti administrativni troškovi	(4.172.072)	(3.782.307)	(794.842)	(705.645)	(107.206)	(77.059)	(226.621)	(225.125)	(118.248)	(104.716)	(52.135)	(55.037)	(5.471.125)	(4.949.889)
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijske imovine koja se ne meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(234.218)	(204.024)	156.062	(371.181)	66.856	2.757	203.537	65.204	(0)	(287)	(43.787)	(3.198)	148.450	(510.729)
Ostvareni dobici/gubici od finansijskih institucija koji se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobici/gubici po osnovu finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha, neto	4.563	1.487	45.119	51	-	-	-	-	-	-	11.541	15.874	61.223	17.412
Neto gubitak od umanjenja vrednosti na ulaganja i nefinansijskih institucija koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1.666)	(1.533)	(714)	50	(0)	-	(0)	(0)	-	-	(7.501)	47.854	(9.881)	46.371
Ostali operativni rezultat	31.641	(13.548)	(42.110)	27.474	(5.300)	(893)	4.375	(33.164)	(2.628)	(697)	(66.257)	(122.241)	(80.279)	(143.068)
Dobit pre poreza od redovnog poslovanja	769.812	551.944	1.200.079	598.618	475.839	450.423	581.042	520.939	365.930	391.084	(482.849)	(279.062)	2.909.854	2.233.947
Porez na dobit	(55.364)	(23.638)	(87.073)	(22.453)	(35.337)	(20.050)	(40.666)	(21.550)	(26.317)	(16.749)	35.463	12.018	(209.295)	(92.423)
Dobitak/gubitak za tekuću godinu	714.448	528.306	1.113.006	576.166	440.502	430.373	540.376	499.389	339.613	374.335	(447.386)	(267.044)	2.700.559	2.141.524
Neto rezultat koji pripada manjinskom interesu (nekontrolišući)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(9.945)	(13.097)	(9.945)	(13.097)
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	714.448	528.306	1.113.006	576.166	440.502	430.373	540.376	499.389	339.613	374.335	(457.331)	(280.142)	2.690.613	2.128.427
Operativni prihod	5.141.565	4.551.868	1.836.564	1.647.870	521.490	525.617	599.751	714.023	486.806	496.784	(324.710)	(162.313)	8.261.466	7.773.850
Operativni troškovi	(4.172.072)	(3.782.307)	(794.842)	(705.645)	(107.206)	(77.059)	(226.621)	(225.125)	(118.248)	(104.716)	(52.135)	(55.037)	(5.471.125)	(4.949.889)
Operativni rezultat	969.493	769.561	1.041.722	942.224	414.283	448.558	373.130	488.898	368.558	392.068	(376.845)	(217.350)	2.790.341	2.823.960
A. Bilans stanja														
Ukupna aktiva (stanje na kraju perioda)	51.906.453	37.771.574	37.586.230	33.222.311	12.872.863	11.697.209	11.876.823	16.521.135	11.852.407	13.287.144	42.443.290	35.687.421	168.538.066	148.186.794
Ukupna pasiva bez kapitala (stanje na kraju razdoblja)	58.364.359	51.272.821	28.710.453	22.547.161	9.610.850	3.272.865	11.229.909	10.244.945	2.724.198	6.223.974	37.547.854	37.255.883	148.187.623	130.817.649
Kapital	3.596.939	2.929.836	3.379.903	2.636.098	1.067.849	928.867	1.514.604	1.715.229	1.461.990	1.550.321	9.329.158	7.616.488	20.350.443	17.376.839
C. Ključni pokazatelji/parametri														
Racio troškova i prihoda	81%	83%	43%	43%	21%	15%	38%	32%	24%	21%	16%	34%	66%	64%
Racio kredita i depozita (neto)	90%	74%	275%	330%	138%	547%	649%	905%	0%	0%	18%	5%	114%	126%
Povrat na prosečno alocirani kapital	20%	18%	33%	22%	41%	46%	36%	29%	23%	24%	-5%	-4%	13%	12%

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2017.

38. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
EUR	118,4727	123,4723
USD	99,1155	117,1353
CHF	101,2847	114,8473

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odбора

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odбора

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
NA KONSOLIDOVANOJ OSNOVI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2017. GODINE**

SADRŽAJ:

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE	1
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO ŠTANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA	4
3. ODGOVORNOST PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI	17
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE	18
5. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA	41
6. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU	42
7. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2017. GODINU	43
8. IZLOŽENOST RIZICIMA	45
9. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA	48

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE

• Uvod

Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvata podatke za Erste Bank a. d. Novi Sad (u daljem tekstu Banka) i zavisnog društva S_Leasing doo Beograd. Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Banke i zavisnog društva (u daljem tekstu Grupa) sastavljen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu član 29 ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013).

Izveštaj je zasnovan na revidiranim podacima. Detaljniji prikaz poslovanja Grupe na konsolidovanoj osnovi dat je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje na dan 31. decembar 2017. godine.

• O Banci

Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Novosadska banka a.d. Novi Sad je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste Bank Group, koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji. Od 1997. godine, Erste Grupa se razvija kao jedna od najvećih kompanija za pružanje finansijskih usluga u centralnoj i istočnoj Evropi, sa oko 47.300 zaposlenih, koja opslužuje oko 16,1 miliona klijenata u 2.577 filijala u 7 zemalja (Austriji, Češkoj Republici, Slovačkoj, Rumuniji, Mađarskoj, Hrvatskoj i Srbiji).

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG, Beč sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 7 poslovnih centara, 46 filijala, 9 ekspozitura i 4 šaltera.

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

Banka je na dan 31. decembra 2017. godine imala 1.075 zaposlenih (31. decembar 2016. godine: 1.021 zaposlenih).

Članovi Upravnog odbora Banke na dan 31. decembra 2017. godine su:

1. Gernot Mittendorfer, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
2. Suzan Tanriyar, član, Erste Group Bank AG, Beč
3. Sava Dalbokov, član, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac
4. Dragana Plavšić, nezavisna, Beograd,
5. Aleksandar Vlahović, član, nezavisan, Beograd

Članovi Izvršnog odbora Banke na dan 31. decembra 2017. godine su:

1. Slavko Carić, Predsednik Izvršnog odbora,
2. Jasna Terzić, Član Izvršnog odbora,
3. Aleksandra Radić, Član Izvršnog odbora
4. Tomislav Stena, Član Izvršnog odbora

Članovi Odbora za reviziju na dan 31. decembra 2017. godine su:

Mario Catasta, predsednik, Erste Group Bank AG, Beč
Sava Dalbokov, član, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac
Aleksandar Vlahović, član, nezavisan, Beograd

S – Leasing doo Beograd je osnovan juna 2003. godine. Društvo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu 18. juna 2003. godine, dok je kod Agencije za privredne registre registrovano rešenjem br. BD 33349/2005 od 7. juna 2005. godine.

Po stupanju na snagu Zakona o finansijskom lizingu, Društvo dobija dozvolu za obavljanje poslova finansijskog lizinga po Rešenju Narodne banke Srbije br. 622 od 25. januara 2006. godine.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (nastavak)

U 2014. godini je došlo do promene u vlasničkoj strukturi osnovnog kapitala S-Leasinga te je Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad, Srbija je postala većinski vlasnik društva sa udelom od 75,0%, dok je Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija smanjila svoj udeo na 25,0%. Osnovni kapital Društva na dan 31. decembar. 2013. godine sastojao se od udela osnivača Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija (50,0%) i Immorent International Holding GmbH, Beč, Austrija (50,0%).

Osnovna delatnost društva je pružanje usluga finansijskog lizinga pokretnih stvari fizičkim i pravnim licima na teritoriji Republike Srbije.

Sedište Društva je u Beogradu u Ulici Milutina Milankovića 11a/4.

Društvo je na dan 31. decembra 2016. godine imalo 41 zaposlenih (31. decembar 2015. godine: 42 zaposlenih).

Matični broj društva je 17488104, a poreski identifikacioni broj je 102941384.

Članovi **Upravnog odbora Društva** su:

1. Jasna Terzić, predsednik, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
2. Vladan Mihajlićin, član, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
3. Nikola Maslovarić, član, Erste Bank akcionarsko društvo, Novi Sad
4. Marko Markić, član, Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac
5. Sava Dalbokov, član, Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac

Članovi **Izvršnog odbora Društva** su:

1. Bojan Vračević, predsednik izvršnog odbora
2. Vuk Vučević, član izvršnog odbora

U 2014. godini Erste Bank a.d. Novi Sad, Srbija je na osnovu ugovor o kupovini i prenosu udela sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH Beograd d.o.o. stekla 75% udela u osnovnom kapitalu kompanije S leasing d.o.o., Beograd.

Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju obuhvataju pojedinačne podatke Erste Bank a.d. Novi Sad i podatke zavisnog preduzeća S-Leasing d.o.o. Beograd. Erste Bank a.d. Novi Sad, kao matično preduzeće zavisnog preduzeća S-Leasing d.o.o., Beograd sastavlja konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju.

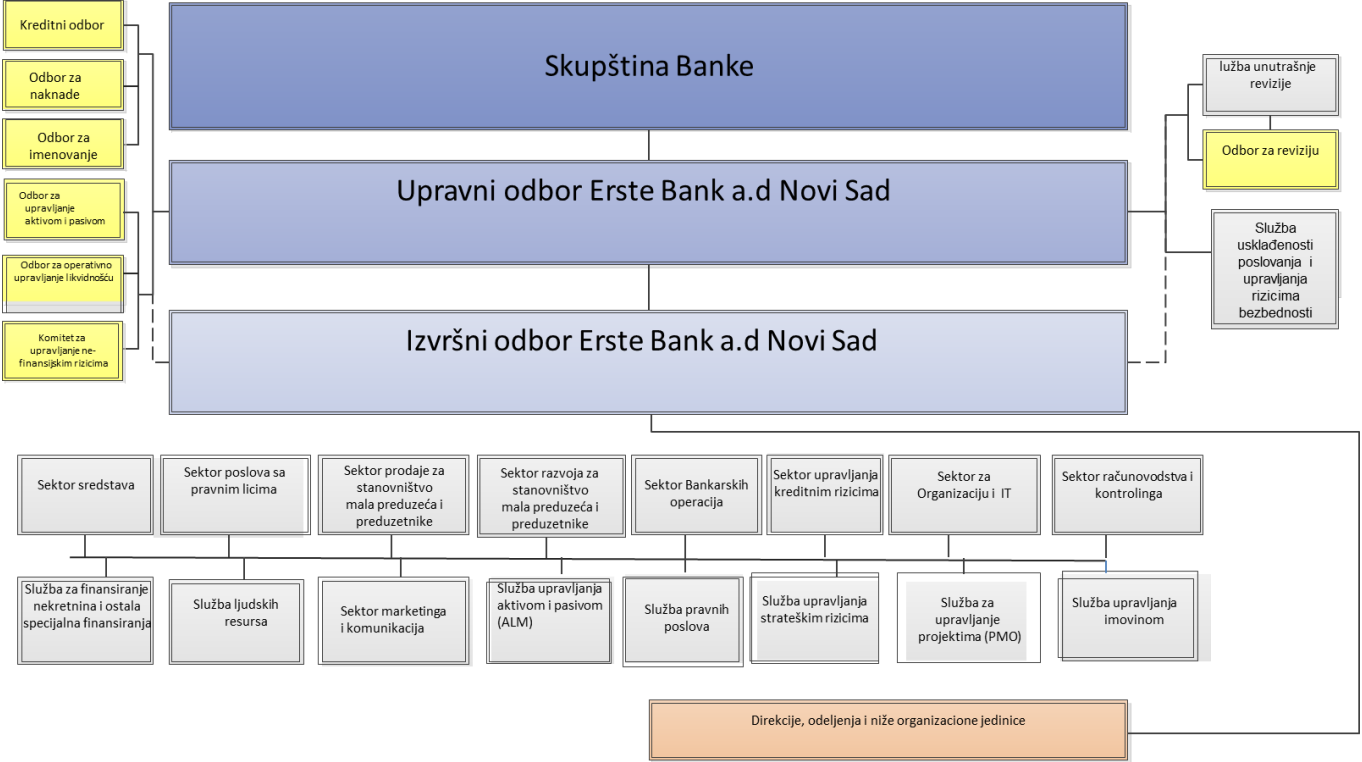
Iznosi u ovom Izveštaju su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

1. POSLOVNE AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA BANKE (nastavak)

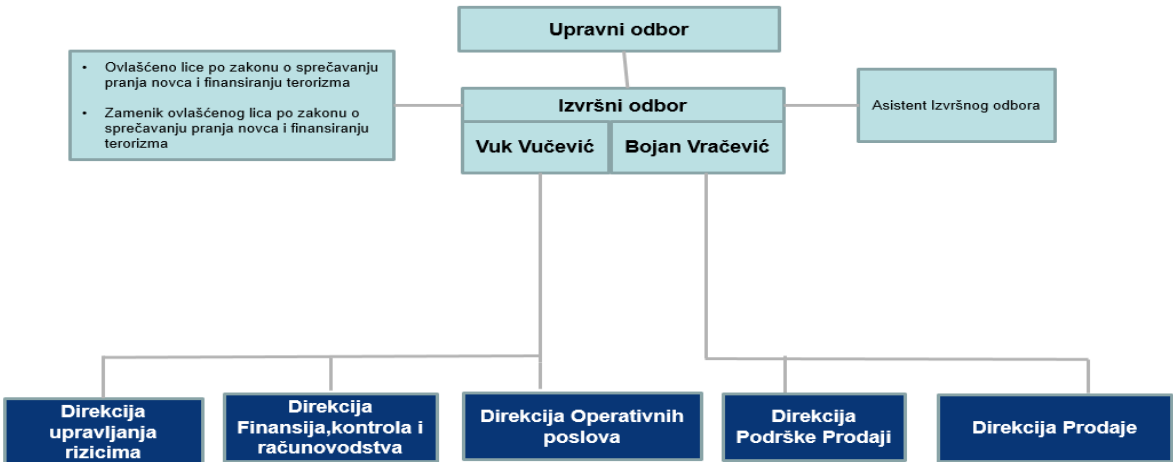
Organizaciona struktura Banke je prikazana kako sledi:

Organogram Erste bank a.d. Novi Sad

Organizaciona struktura Društva je prikazana kako sledi:

Organizaciona šema

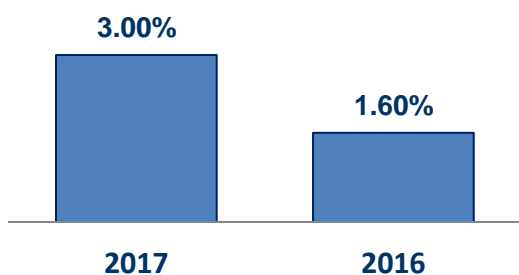

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA

Makroekonomski uslovi poslovanja u toku 2017. godine

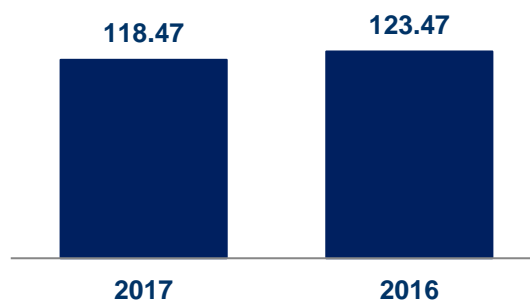
Kretanje inflacije

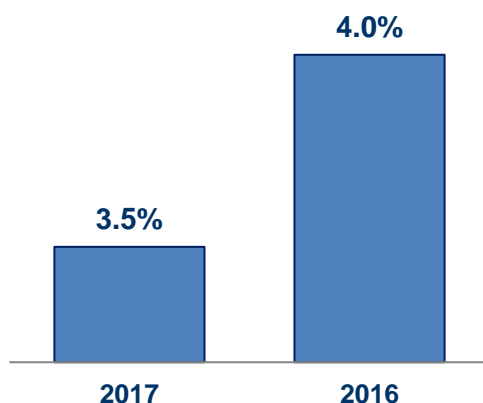
Inflacija se tokom 2017. godine kretala u granicama cilja ($3 \pm 1,5\%$). Stopa inflacije je oscilirala od 3,6% do 3,0%, da bi na kraju godine ona iznosila ciljanih 3,0%, što je i njena prosečna vrednost za 2017. godinu. Prema projekciji, međugodišnja inflacija će do kraja perioda projekcije, tj. u naredne dve godine, nastaviti da se kreće u granicama cilja.

Kretanje kursa dinara

U 2017. godini dinar je apresirao u odnosu na evro, tako da je kurs dinara sa 123,47 koliko je iznosio početkom godine smanjen na 118,47.

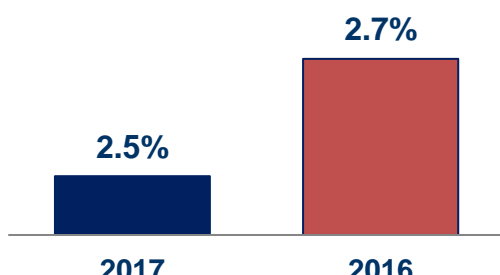

Kretanje referentne stope

Referentna kamatna stopa NBS se u toku 2017. godine kretala od 4,00% do 3,50% i prema odluci NBS zadržaće se na nepromenjenom nivou do kraja 2018. Godine.

Kretanje rasta BDP-a

Stopa rasta BDP-a beleži pozitivnu vrednost u 2017. godini od 2,5%. Projekcija održivog ubrzanja rasta BDP-a u naredne dve godine iznosi 3,5%.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Pokazatelji poslovanja Banke - uporedni podaci 2017. – 2016. godina
Bilans uspeha

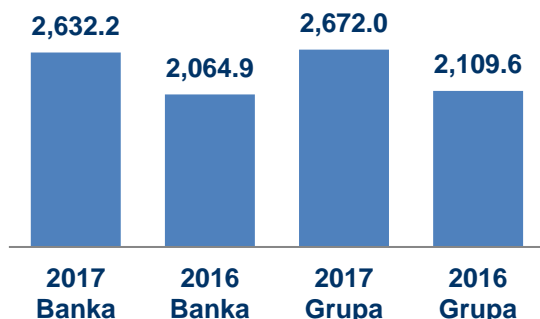
Struktura bilansa uspeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine, sa procentima rasta u odnosu na prethodnu godinu, je sledeća:

	Konsolidovano			Banka			U RSD hiljada
	01.01.- 31.12.2017.	01.01.- 31.12.2016.	% rasta/(pada)	01.01.- 31.12.2017.	01.01.- 31.12.2016.	% rasta/(pada)	
PRIHODI I RASHODI REDOVNOG POSLOVANJA							
Prihodi od kamata	7.740.108	7.239.279	6,92	7.498.937	7.049.967	6,37	
Rashodi kamata	(1.386.166)	(1.317.933)	5,18	(1.280.969)	(1.227.200)	4,38	
Dobitak po osnovu kamata	6.353.942	5.921.346	7,31	6.217.968	5.822.767	6,79	
Prihodi od naknada i provizija	2.294.654	2.187.934	4,88	2.258.961	2.143.153	5,40	
Rashodi naknada i provizija	(787.891)	(703.912)	11,93	(771.004)	(685.132)	12,53	
Dobitak po osnovu naknada i provizija	1.506.763	1.484.022	1,53	1.487.957	1.458.021	2,05	
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	281.304	198.957	41,39	281.304	198.957	41,39	
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	2.067	1.238	66,96	2.067	1.238	66,96	
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	213.998	204.495	4,65	225.060	203.037	10,85	
Ostali poslovni prihodi	254.083	272.254	(6,67)	237.493	258.681	(8,19)	
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	-	(605.711)	(100,00)	-	(630.331)	(100,00)	
Neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	41.310	-	100,00	26.473	-	100,00	
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	8.653.467	7.476.601	15,74	8.478.322	7.312.370	15,94	
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(2.006.206)	(1.870.076)	7,28	(1.932.260)	(1.802.560)	7,20	
Troškovi amortizacije	(293.554)	(266.926)	9,98	(290.092)	(263.278)	10,18	
Ostali rashodi	(3.472.391)	(3.129.899)	10,94	(3.419.750)	(3.089.221)	10,70	
DOBIT PRE OPOREZIVANJA	2.881.316	2.209.700	30,39	2.836.220	2.157.311	31,47	
Porez na dobit	(166.319)	(11.739)	1.316,81	(160.965)	(2.205)	7.200,00	
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(42.976)	(88.346)	(45,58)	(43.015)	(90.186)	(52,30)	
DOBIT	2.672.021	2.109.615	26,66	2.632.240	2.064.920	27,47	

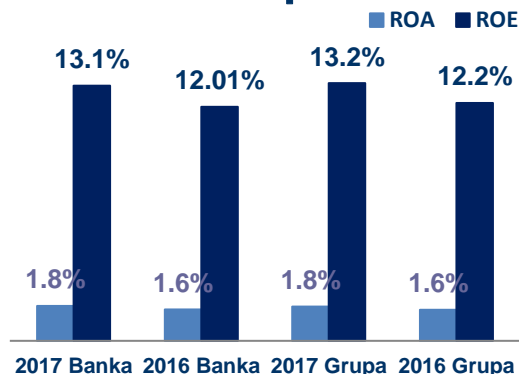
KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Dobitak (mil RSD)

Povrat na aktivu i kapital

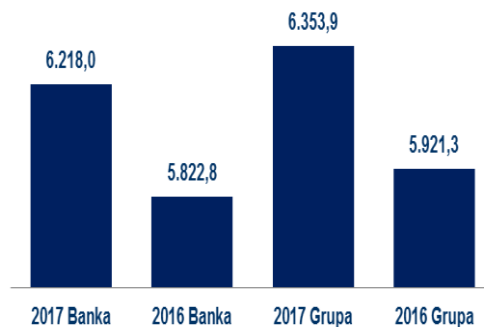

Banka je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine ostvarila neto dobitak od 2.632.240 hiljada dinara (2016. godina: 2.064.920 hiljada dinara), što predstavlja povećanje od 27,47% u odnosu na prethodnu godinu. Grupa je u periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine ostvarila neto dobitak od 2.672.018 hiljada dinara (2016. godina: 2.109.615 hiljade dinara), što predstavlja rast od 26,66% u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi od kamata u 2017. godini, na nivou Grupe, iznose 7.740.108 hiljada dinara (2016. godina: 7.239.279 hiljada dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 6,92%. Prihodi od kamata Banke u 2017. godini iznose 7.498.937 hiljada dinara (2016. godina: 7.049.967 hiljade dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 6,37%.

Rashodi kamata u 2017. godini, na nivou Grupe, iznose 1.386.166 hiljada dinara (2016. godina: 1.317.933 hiljada dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 5,18%. Rashodi od kamata Banke u 2017. godini iznose 1.280.969 hiljada dinara (2016. godina: 1.227.200 hiljada dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 4,38%.

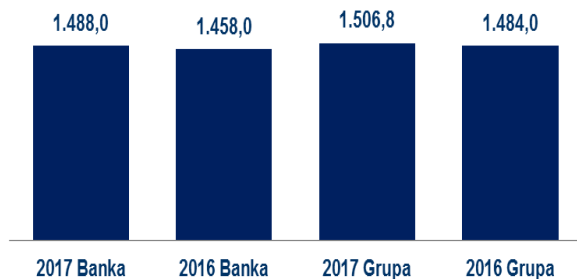
Neto prihod po osnovu kamata (mil RSD)

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Neto prihod po osnovu naknada (mil RSD)

Prihodi od naknada i provizija u 2017. godini, na nivou Grupe, iznose 2.294.654 hiljada dinara (2016. godina: 2.187.934 hiljade dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 4,88%. Prihodi od naknada i provizija Banke u 2017. godini iznose 2.258.961 hiljada dinara (2016. godina: 2.143.153 hiljada dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 5,40%.

Rashodi od naknada i provizija u 2017. godini, na nivou Grupe, iznose 787.891 hiljadu dinara (2016. godina: 703.912 hiljade dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 11,93%. Rashodi od naknada i provizija Banke u 2017. godini iznose 771.004 hiljade dinara (2016. godina: 685.132 hiljade dinara), i u odnosu na prethodnu godinu beleže povećanje od 12,53%.

U strukturi ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, pored kamate i naknade, najveće učešće imaju prihodi od kursnih razlika, ostali poslovni prihodi, odnosno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki. **Pozitivan neto efekat kursnih razlika** u 2017. godini, na nivou Grupe, iznosi 213.998 hiljade dinara, od čega je 225.060 hiljada dinara prihod na nivou Banke, a 11.062 hiljade dinara rashod na nivou S Lizinga. **Pozitivan neto efekat po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju** na nivou Grupe iznosi 281.304 hiljada dinara, od čega je sve na nivou Banke.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Bilans stanja

	Konsolidovano					Banka					U RSD hiljada
	2017.	U %	2016.	U %	% rasta/pada	2017.	U %	2016.	U %	% rasta/pada	
AKTIVA											
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20.774.027	12,35	19.246.670	13,00	7,94	20.774.027	12,83	19.246.670	13,47	7,94	
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	6,86	13.048.357	8,81	(11,56)	11.539.464	7,13	13.048.357	9,13	(11,56)	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.593	7,42	7.182.702	4,85	73,87	12.488.593	7,71	7.182.702	5,03	73,87	
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.284.452	4,92	8.635.103	5,83	(4,06)	8.284.452	5,12	8.635.103	6,04	(4,06)	
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.198.970	1,31	1.210.065	0,82	81,77	2.210.553	1,37	1.211.779	0,85	82,47	
Kredit i potraživanja od komitenata	110.472.729	65,65	96.462.922	65,13	14,52	104.140.053	64,32	91.213.573	63,82	14,17	
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	0,00	118	0,00	0,00	-	-	-	0,00	-	
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	93.560	0,06	93.560	0,07	0,00	
Nematerijalna ulaganja	255.553	0,15	281.395	0,19	(9,18)	247.298	0,15	278.845	0,20	(11,31)	
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.078.617	0,64	817.267	0,55	31,98	1.070.689	0,66	811.073	0,57	32,01	
Investicione nekretnine	-	0,00	232.417	0,16	(100,00)	-	0,00	232.417	0,16	(100,00)	
Tekuća poreska sredstva	3.386	0,00	6.513	0,00	(48,01)	-	0,00	-	0,00	0,00	
Odložena poreska sredstva	2.261	0,00	61.745	0,04	(96,34)	-	0,00	59.523	0,04	(100,00)	
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.288	0,01	56.695	0,04	(78,33)	11.901	-	56.294	0,00	-	
Ostala sredstva	1.154.111	0,69	864.863	0,58	33,44	1.060.415	0,65	846.585	0,59	25,26	
UKUPNA AKTIVA	168.264.569	100	148.106.832	100	13,61	161.921.005	100	142.916.481	100	13,30	

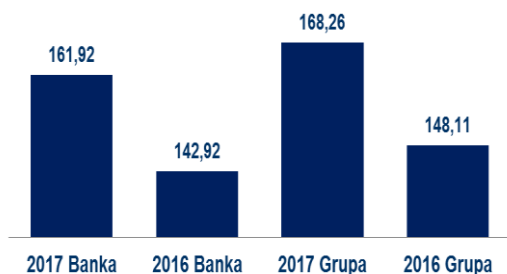
KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)
Bilans stanja

	Konsolidovano					Banka					U RSD hiljada				
	2017.	U %	2016.	U %	% rasta/pada	2017.	U %	2016.	U %	% rasta/pada	2017.	U %	2016.	U %	% rasta/pada
PASIVA															
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	44.458	0,03	54.690	0,04	(18,71)	44.458	0,03	54.690	0,04	(18,71)	44.458	0,03	54.690	0,04	(18,71)
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	51.859.707	30,82	51.428.201	28,23	24,02	45.570.431	28,14	46.322.420	25,69	24,14	45.570.431	28,14	46.322.420	25,69	24,14
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	91.982.128	54,67	75.290.829	57,33	8,34	91.982.128	56,81	75.290.829	59,41	8,34	91.982.128	56,81	75.290.829	59,41	8,34
Subordinirane obaveze	1.354.523	0,80	1.764.606	1,19	(23,24)	1.354.523	0,84	1.764.606	1,23	(23,24)	1.354.523	0,84	1.764.606	1,23	(23,24)
Rezervisanja	766.609	0,46	690.714	0,47	10,99	752.742	0,46	670.642	0,47	12,24	752.742	0,46	670.642	0,47	12,24
Tekuće poreske obaveze	160.965	0,10	1.090	0,00	100,00	160.965	0,10	1.090	0,00	14.667,43	160.965	0,10	1.090	0,00	14.667,43
Odložene poreske obaveze	5.248	0,00	-	-	100,00	5.248	0,00	-	0,00	100,00	5.248	0,00	-	0,00	100,00
Ostale obaveze	1.030.505	0,61	622.694	0,42	65,49	1.155.947	0,71	684.202	0,48	68,95	1.155.947	0,71	684.202	0,48	68,95
UKUPNO OBAVEZE	147.204.143	87,48	129.852.823	87,68	13,36	141.026.442	87,10	124.788.479	87,32	13,01	141.026.442	87,10	124.788.479	87,32	13,01
KAPITAL															
Akcijski kapital	10.164.475	6,04	10.164.475	6,86	0,00	10.164.475	6,28	10.164.475	7,11	0,00	10.164.475	6,28	10.164.475	7,11	0,00
Dobitak	2.732.925	1,62	2.135.770	1,44	27,96	2.632.240	1,63	2.064.920	1,44	27,47	2.632.240	1,63	2.064.920	1,44	27,47
Rezerve	8.098.170	4,81	5.898.873	3,98	37,28	8.097.848	5,00	5.898.607	4,13	37,28	8.097.848	5,00	5.898.607	4,13	37,28
Učešća bez prava kontrole	64.856	0,04	54.892	0,04	18,15	-	-	-	-	-	64.856	0,04	54.892	0,04	18,15
UKUPAN KAPITAL	21.060.426	12,52	18.254.009	12,32	15,37	20.894.563	12,90	18.128.002	12,68	15,26	20.894.563	12,90	18.128.002	12,68	15,26
UKUPNO PASIVA	168.264.569	100	148.106.832	100	13,61	161.921.005	100	142.916.481	100	13,30	161.921.005	100	142.916.481	100	13,30

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

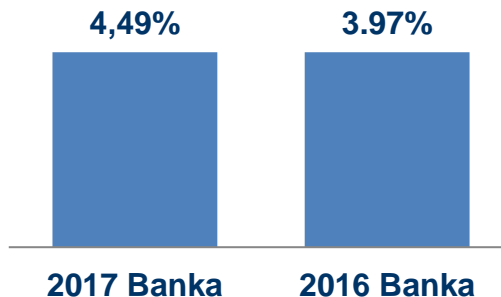
Kretanje bilansne aktive

Ukupna **bilansna suma** Banke na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 161.921.005 hiljada dinara i beleži rast u 2017. godini od 13,30% u odnosu na 31. decembar 2016. godine. Ukupna bilansna suma na dan 31. decembra 2017. godine na konsolidovanoj osnovi iznosi 168.264.569 hiljada dinara i beleži rast u 2017. godini od 13,61% u odnosu na 31. decembar 2016. godine.

Tržišno učešće aktive Banke u odnosu na ukupnu aktivnu bankarskog tržišta Srbije u 2017. godini je 4,49%, dok je tržišno učešće Banke u odnosu na ukupnu aktivnu bankarskog tržišta Srbije u 2016. godini 3,97%.

Tržišno učešće bilansne aktive EBS

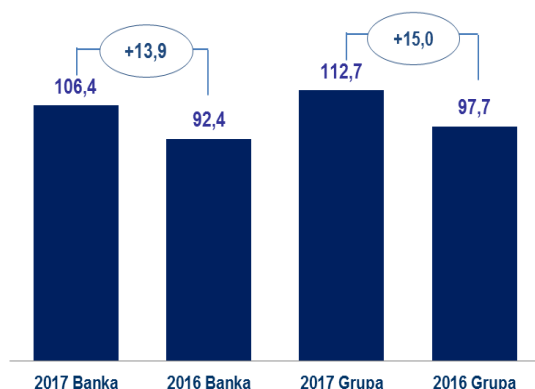
Gotovina i sredstva kod centralne banke u 2017. godini, na nivou Grupe, iznose 20.774.027 hiljada dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Gotovina i sredstva kod centralne banke su zabeležili porast od 7,94% u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju u 2017. godini, na nivou Grupe, iznose 11.539.464 hiljade dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju su na dan 31. decembra 2017. godine smanjeni za 11,56% u odnosu na isti datum 2016. godine.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju u 2017. godini, na nivou Grupe, iznose 12.488.593 hiljade dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su na dan 31. decembra 2017. godine povećani za 73,87% u odnosu na isti datum 2016. godine.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća u 2017. godini, na nivou Grupe, iznose 8.284.452 hiljade dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća su na dan 31. decembra 2017. godine smanjena za 4,06% u odnosu na isti datum 2016. godine.

Ukupno dati krediti

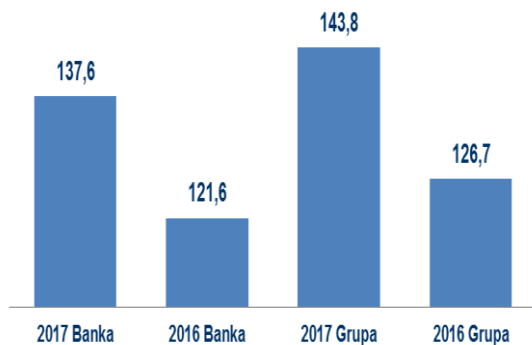
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u 2017. godini, na nivou Grupe, iznose 2.198.970 hiljada dinara, a najznačajniji deo ovog iznosa se odnosi na Banku. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija su na dan 31. decembra 2017. godine povećani za 81,77% u odnosu na isti datum 2016. godine.

Kredit i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2017. godine iznose 110.472.729 hiljada dinara, od čega na nivou Banke iznose 104.140.053 hiljada dinara, a na nivou S-Leasinga iznose 6.332.676 hiljada dinara. Krediti i potraživanja od komitenata na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembar 2017. godine beleže rast od 14,52% u odnosu na isti datum 2016. godine. Krediti i potraživanja od komitenata Banke, na dan 31. decembra 2017. godine ostvarili su rast od 14,17% u odnosu na 2016. godinu.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Ukupno primljeni depoziti

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. godine iznose 51.859.707 hiljada dinara, od čega na nivou Banke iznose 45.570.431 hiljada dinara, dok na nivou S-Leasinga iznose 6.289.276 hiljade dinara. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. godine beleže rast od 24,02% u odnosu na isti datum 2016. godine. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama Banke, su na dan 31. decembra 2017. godine povećane za 24,14% u odnosu na isti datum 2016. godine. Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama Banke u dinarima čine 11,29% stanja depozita na dan 31. decembra 2017. godine (i beleže rast od 20,06% u odnosu na 2016. godinu), dok u stranoj valuti čine 88,71% stanja ovih depozita (i beleže pad od 3,83% u odnosu na 2016. godinu).

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. godine iznose 91.982.128 hiljade dinara, a celokupni iznos se odnosi na Banku. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. godine beleže rast od 8,34% u odnosu na isti datum 2016. godine. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Banke u dinarima čine 31,52% stanja depozita na dan 31. decembra 2017. godine (i beleže rast od 25,81% u odnosu na 2016. godinu), dok u stranoj valuti čine 68,48% stanja ovih depozita (i beleže rast od 20,56% u odnosu na 2016. godinu).

Ročna struktura konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. godine je povoljna. Trajni i dugoročni izvori finansiraju stalna sredstva i dugoročna sredstva.

Ukupan kapital Grupe na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 21.060.424 hiljada dinara i beleži porast od 15,37% u odnosu na isti datum 2016. godine. Ukupan kapital Banke iznosi 20.894.561 hiljade dinara na dan 31. decembra 2017. godine. Ukupan kapital Banke je u 2017. godini povećan za 15,26% u odnosu na prethodnu godinu.

Dinarski i devizni podbilans Grupe na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine prikazani su kako sledi:

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

	Konsolidovano					Banka				
	2017.	U %	2016.	U %	% rasta/pada	2017.	U %	2016.	U %	% rasta/pada
AKTIVA										
Aktiva u dinarima	54.866.320	32,61	46.533.577	31,42	17,91	55.131.926	34,05	46.648.641	32,64	18,19
Aktiva u stranoj valuti	113.398.239	67,39	101.573.256	68,58	11,64	106.789.079	65,95	96.267.840	67,36	10,93
Ukupna aktiva	168.264.569	100	148.106.832	100	13,61	161.921.005	100	142.916.481	100	13,30
PASIVA										
Pasiva u dinarima	57.073.957	33,92	46.572.684	31,45	22,55	56.876.420	35,13	46.413.520	32,48	22,54
Pasiva u stranoj valuti	111.190.612	66,08	101.534.148	68,55	9,51	105.044.585	64,87	96.502.961	67,52	8,85
Ukupna pasiva	168.264.569	100	148.106.832	100	13,61	161.921.005	100	142.916.481	100	13,30

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Dinarski podbilans aktive Grupe čini 32,61% ukupne aktive i beleži rast od 17,91% u 2017. godini, dok dinarski podbilans pasive Grupe čini 33,92% ukupne pasive Grupe i beleži rast od 22,55% u 2017. godini. Međutim, devizni podbilans aktive Grupe je i dalje značajniji i čini 67,39% aktive i beleži rast od 11,64% u odnosu na prethodnu godinu, dok je devizni podbilans pasive Grupe isto značajniji i čini 66,08% pasive na dan 31. decembra 2017. godine, i beleži rast od 9,51% u odnosu na prethodnu godinu.

Dinarski podbilans aktive Banke čini 34,05% ukupne aktive i beleži rast od 18,19% u 2017. godini, dok dinarski podbilans pasive Banke čini 35,13% ukupne pasive Banke i beleži rast od 22,54% u 2017. godini. Međutim, devizni podbilans aktive Banke je i dalje značajniji i čini 65,95% aktive i beleži rast od 10,93% u odnosu na prethodnu godinu, dok je devizni podbilans pasive Banke isto značajniji i čini 64,87% pasive na dan 31. decembra 2017. godine, i beleži rast od 8,85% u odnosu na prethodnu godinu.

Kapital

Kapital Grupe na dan 31. decembra 2017. iznosi 21.060.424 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 18.254.009 hiljada dinara). Kapital Banke na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 20.894.561 hiljada dinara (31. decembar 2016. godine: 18.128.002 hiljada dinara).

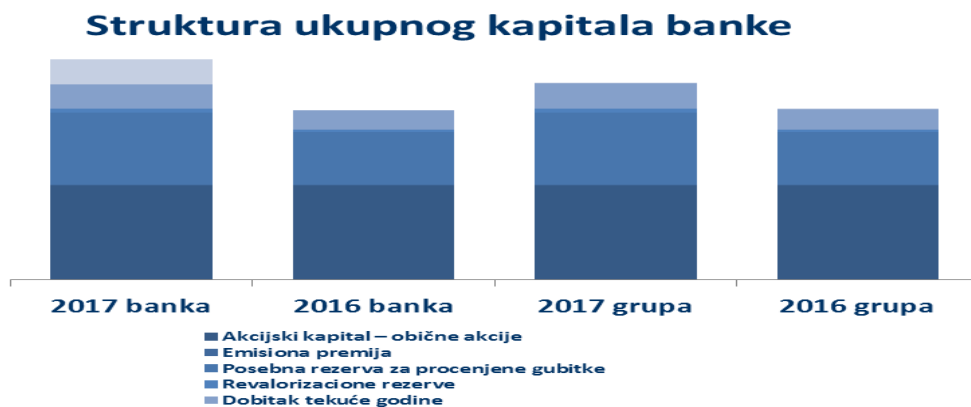
Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	Konsolidovano		U RSD hiljada Banka	
	2017.	2016.	2017.	2016.
Akcijski kapital – obične akcije	10.040.000	10.040.000	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475	124.475	124.475
Ostale rezerve	7.679.824	5.614.904	7.679.824	5.614.904
Revalorizacione rezerve	418.346	283.968	418.024	283.703
Dobitak tekuće godine	2.732.925	2.135.770	2.632.240	2.064.920
Učešća bez prava kontrole	64.856	54.892	-	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>21.060.426</u>	<u>18.254.009</u>	<u>20.894.563</u>	<u>18.128.002</u>

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

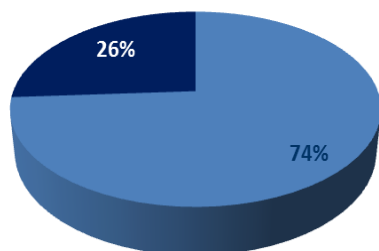
2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

Kapital (nastavak)

Na dan 31. decembra 2017. godine, upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.004.000 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 10.000 dinara (31. decembar 2016. godine: 1.004.000 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara). U toku 2017. i 2016. godine, nije bilo promena na akcijskom kapitalu.

Struktura akcionarskog kapitala

Većinski akcionar Banke je Erste Group Banka AG, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 31. decembra 2017. godine.

■ Erste Group Banka AG
■ Steiermärkische Bank und Sparkassen AG,

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
Erste Group Banka AG, Beč	742,960	74.00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	261,040	26.00
Ukupno	1,004,000	100.00

Kapital S-Leasinga je 75% u vlasništvu Erste bank ad Novi Sad a 25% u Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Grac, Austrija.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

• Društveno odgovorno poslovanje

Društveno odgovorno poslovanje je prikazano za Banku kao nosioca Grupe.

Erste Bank a.d. Novi Sad je članica Erste Grupe, finansijske institucije sa tradicijom dugom skoro 200 godina, za koju od samog početka društveno odgovorno poslovanje predstavlja sastavni deo korporativne filozofije i dugoročne poslovne strategije. Osnovani smo kao prva štedionica u Austriji 1819. godine, sa dvojakim ciljem - da omogućimo „običnim“ ljudima pristup finansijskim uslugama i da podržimo društvene aktivnosti u zajednici u kojoj delujemo. U tom duhu poslujemo i danas.

Za Erste Banku društveno odgovorno poslovanje predstavlja strateški okvir za upravljanje kompanijom, zasnovan na ulaganju u dugoročne i stabilne odnose sa svim ključnim zainteresovanim stranama, i na opredeljenju da aktivno doprinosimo razvoju i dobrobiti društva čiji smo neodvojivi deo. Društveno odgovorno poslovanje je pristup koji nam omogućava da se, delujući u partnerstvu sa drugim sektorima, uspešnije suočimo sa izazovima koje nam postavlja savremeno tržište. To je koncept koji nas podstiče da budemo inovativni, ohrabrujemo održivi razvoj, odgovorno upravljamo rizikom i smanjujemo troškove, postižući tako bolje poslovne rezultate za naše klijente i kompaniju, ali i za zajednice u kojima radimo.

Aktuelna Strategija društvenog odgovornog poslovanja Erste Bank a.d. Novi Sad usvojena za period od 2015. do 2019. godine izrađena je na sledećim principima: povezanost sa osnovnim poslovanjem, uravnoteženost, holistički pristup i integrativni pristup, a sprovodi se kroz šest osnovnih oblasti sa jasno definisanim ciljevima, koje prati po jedna ključna tema u fokusu, kao i neke dodatne koje zajedno daju jasne smernice za konkretne programe, projekte i inicijative:

OBLAST	CILJ	PRIORITETNE TEME
Korporativno upravljanje	Dalje unapređenje postojećih praksi dobrog korporativnog upravljanja	Transparentne prakse upravljanja Sprečavanje sukoba interesa Razvoj društveno odgovornog poslovanja kroz udružene inicijative
Odgovornost prema klijentima	Još čvršće integrisanje društvene odgovornosti u osnovno poslovanje	Odgovorno finansiranje Finansijska inkluzija Odgovorna komunikacija sa klijentima
Odgovornost u radnom okruženju	Dalji razvoj motivišućeg radnog okruženja, baziranog na pravima i potrebama zaposlenih	Razvoj i usavršavanje zaposlenih Bezbednost i zdravlje na radu Socijalna podrška zaposlenima
Odgovornost u lancu nabavke	Minimizovanje negativnih i maksimizovanje pozitivnih uticaja koje Banka ostvaruje na društvo i životnu sredinu kroz lanac nabavke	Primena kriterijuma socijalnog okruženja u proceni dobavljača Primena kriterijuma zaštite životne sredine u proceni dobavljača
Odgovornost prema lokalnim zajednicama	Dalji razvoj lokalnih zajednica u svim relevantnim aspektima	Ulaganje u razvoj potencijala članova zajednica u kojima banka posluje Promocija korporativne i individualne filantropije
Odgovornost prema životnoj sredini	Doprinos očuvanju životne sredine minimizovanjem negativnih i maksimizovanjem pozitivnih uticaja koje Banka ostvaruje	Odgovorno upravljanje resursima Odgovorno finansiranje Podizanje svesti zaposlenih o zaštiti životne sredine

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

2. VERODOSTOJAN PRIKAZ RAZVOJA I REZULTATA POSLOVANJA DRUŠTVA, A NAROČITO FINANSIJSKO STANJE U KOME SE ONO NALAZI, KAO I PODACI RELEVANTNI ZA PROCENU STANJA IMOVINE DRUŠTVA (nastavak)

• Društveno odgovorno poslovanje (nastavak)

Vrednosti koje su ukorenjene u poslovanje i za koje se zalažemo su podrška, odgovornost, poverenje, inovativnost i stvaranje.

Posebnu karakteristiku našeg angažovanja predstavljaju naponi koje ulažemo u promovisanje koncepta društveno odgovornog poslovanja u Srbiji, kako na sopstvenom primeru tako i kroz intenzivnu saradnju sa partnerima iz javnog i neprofitnog sektora. U skladu sa tom politikom, naša Banka je jedan od osnivača i aktivnih članica inicijativa koje zastupaju društveno odgovorno poslovanje u Srbiji, poput Globalnog dogovora Ujedinjenih nacija za Srbiju, Foruma za odgovorno poslovanje, i sl.

Pored toga što želimo da budemo pouzdan partner privredi i stanovništvu, budući da smo dugoročno posvećeni tržištu Srbije, vidimo svoju ulogu u aktivnom i konstantnom doprinosu razvoju društva i kulture. Erste Banka posebnu pažnju posvećuje programima ulaganja u zajednicu. Tokom 2017. godine Erste Banka je kroz sponzorstva raznih programa iz oblasti kulture, popularizacije nauke, promocije preduzetništva (pre svega socijalnog i mikro preduzetništva), program Superste.net i volonterske akcije uložila u zajednice u kojima posluje oko 29,3 miliona dinara.

Jedan od najznačajnijih programa banke, koji je startovao još u decembru 2016. je „Korak po korak“. U pitanju je program edukativne, finansijske, i mentorske podrške startapima, socijalnim preduzećima i civilnom društvu. Ovo je bio prvi korak u realizaciji programa socijalnog bankarstva u Srbiji, koji je Erste Grupa pokrenula u centralnoj i istočnoj Evropi (CIE) i Austriji, kako bi podržala klijente koji su tradicionalno nedovoljno obuhvaćeni bankarskim uslugama: nove biznise, uključujući i početnike u preduzetništvu, socijalna preduzeća, organizacije civilnog društva, kao i lica u riziku od siromaštva. U prvoj godini realizacije, tačnije tokom 2017, kroz programom „Korak po korak“ odobreno je 50 kredita, a portfolio iznosi oko 350.000 EUR. Kreditirano je 43 startup preduzeća, 6 socijalnih preduzeća i 1 nevladina organizacija. Zahvaljujući ovakvoj finansijskoj podršci stvoreno je 45 novih radnih mesta.

Kroz program donacija Superste.net u 2017. novčano i mentorski je podržano 19 projekata, samo fond za realizaciju projekata je bio 7,7 miliona dinara. Tradicionalno, program je namenjen grupama i pojedincima koji žele da se realizuju društveno odgovorne ideje i programe, projekte inspirisane problemima u društvu, sa ciljem unapređenja čitave zajednice, i podeljen je u dve faze – Centrifuga koja je namenjena formalnim i neformalnim grupama, i Klub Superste namenjen pojedincima sa društveno odgovornim idejama.

Da su mediji i javnost prepoznali značaj tema kojima je Erste Banka bila posvećena u 2017. godini svedoči i broj objava u medijima. O Erste Banci je ukupno zabeleženo 2181 medijskih objava u periodu januar - decembar 2017. (prema kliping izveštajima i analizama Executive Group-a i Ninamedie).

Izveštavanje o društvenoj odgovornosti za nas je sastavni deo šireg procesa kom smo dugoročno posvećeni. Cilj nam je da našim mnogobrojnim stejkholderima na jasan i transparentan način predstavimo sve aktivnosti i inicijative koje smo realizovali u toku jedne godine, kao i da najavimo predstojeće planove i programe. Od 2008. godine redovno objavljujemo godišnje izveštaje o društvenoj odgovornosti, a od 2011. godine smo kao prva Banka i jedna od prvih kompanija u Srbiji izveštaj bazirali na međunarodno priznatim okvirima GRI (Global Reporting Initiative). Od 2013. godine Banka je izveštaj o društvenoj odgovornosti proširila i unapredila uvođenjem indikatora koje je GRI definisao isključivo za finansijski sektor. Oslanjanjem na GRI Financial Services Sector Supplement (FSSS), Izveštaj o društvenoj odgovornom poslovanju Banke je postao je relevantan izvor podataka i za međunarodne finansijske institucije sa kojima Banka saraduje. Od 2015. godine Banka je implementirala i najnovije GRI G.4 principe izveštavanja.

Sve izveštaje Erste Banke o društvenoj odgovornom poslovanju možete naći na linku: http://www.erstebank.rs/rs/O_nama/Drustveno_odgovorno_poslovanje. Izveštaj o društvenoj odgovornom poslovanju Erste Banke za 2017. godinu biće objavljen do kraja jula 2018. godine na sajtu Banke.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

3. ODGOVORNOST PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI

Odgovornost prema životnoj sredini je prikazana za Banku kao nosioca Grupe.

Uprkos činjenici da ne spada u velike zagađivače kad je reč o direktnim uticajima poslovanja na životnu sredinu, svoj doprinos očuvanju životne sredine Erste Banka ostvaruje minimizovanjem negativnih i maksimizovanjem pozitivnih uticaja svog poslovanja. Strateški pristup upravljanju uticajima u ovoj oblasti temelji na činjenici da je jedan od stubova Strategije društveno odgovornog poslovanja upravo odgovornost prema životnoj sredini.

Doslednost u ovoj oblasti delovanja i poslovanja Banka potvrđuje usvojenom Strategijom u oblasti zaštite životne sredine, energetske efikasnosti i klimatskih promena, te u kontekstu iste, usvojenom Politikom zaštite životne sredine i socijalnog okruženja, Politikom upravljanja energijom, Politikom odgovornog finansiranja, kao i aktima u oblasti Upravljanja otpadom.

Implementiranim softverom "Credit360" unapređen je proces prikupljanja i upravljanja podacima o uticaju poslovanja Banke na životnu sredinu na nivou Grupe, a sa punom primenom ovog softvera se nastavilo i tokom 2017.

U skladu sa ciljem promovisanja i razvoja koncepta zelenih filijala, kako je predviđeno DOP Strategijom Banke i u 2017. nastavili smo da uređujemo filijale po ovom principu. Do sada je uređeno ukupno 16 filijala po ovom principu. Pored toga što iz godine u godinu ulaže u adaptaciju svojih filijala u skladu sa ekološki prihvatljivim kriterijumima, tokom 2017. Erste Group finalizuje izgradnju ekološki efikasnog poslovnog kompleksa "Sirius".

Publikacije, interni časopis Puls i Izveštaj o društveno odgovornom poslovanju Banke se štampaju na FSC hartiji (hartiji iz kontrolisanog uzgoja šuma), a od 2013. godine Banka koristi isključivo 100% reciklirani papir za kancelarijsku hartiju. U Banci se već godinama recikliraju kancelarijska hartija, PET ambalaža i elektronski otpad.

U 2017. godini u oblasti životne sredine zabeležili smo sledeći uticaj:

- Zabeležena ukupna emisija CO₂ ~3.128 t/a CO₂eq
(Navedeni podatak se odnosi na ukupnu emisiju gasova staklene bašte u tonama CO₂ ekvivalent)
- Ukupna potrošnja energije (kWh/a)* 4.662.170,16
- Električna energija 2.734.525,74 kWh/a
- Grejanje i hlađenje 1.927.644,42 kWh/a
- Ukupne emisije CO₂ (t/a CO₂eq) ~ 3.128

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE

4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE

Banka je poštovala zahteve Odluke Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banaka (Službeni Glasnik RS br. 103/2016 – u daljem tekstu Odluka o adekvatnosti) prilikom izračunavanja regulatornog kapitala.

Ukupni regulatorni kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala:

- Osnovni akcijski kapital čini zbir akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz Odluke o adekvatnosti i pripadajuće emisije premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata, dobiti banke, revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka, rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke i rezervi za opšte bankarske rizike, korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke iz Odluke o adekvatnosti;
- Dodatni osnovni kapital banke čini zbir akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz Odluke o adekvatnosti definisane za ove instrumente i pripadajuće emisije premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata, umanjen za odbitne stavke. Banka sa stanjem na dan 31.12.2017. godine nema ove instrumente kapitala;
- Dopunski banke čini zbir akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima, koji ispunjavaju uslove iz Odluke o adekvatnosti definisane za ove instrumente i pripadajuće emisije premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata i opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1.25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik.
-

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Takođe, Banka osigurava da visina njenog kapitala u toku poslovanja nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10,000,000 evra prema zvaničnom srednjem kursu NBS, u skladu sa propisanim u Zakonu o bankama.

Akcionari Banke su Erste Group Bank AG, Beč, sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac, sa 26% učešća u kapitalu Banke.

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija, detaljnije informacije o kapitalu Banke date su u prilogima koji slede, i to:

- obrazac PI-KAP (PRILOG 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala Banke na dan 31.decembra 2017. godine;
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala;
- obrazac PI-UPK (PRILOG 3) - Bilans stanja Banke sačinjen u skladu sa MRS/MSFI standardima i raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG 1).
- obrazac PI-AKB (**Error! Reference source not found.**) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na dan 31.decembra 2017. godine.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

3. Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*	Reference na Prilog 3
	Osnovni akcijski kapital: elementi			
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	10.164.475		
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	10.040.000	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	a
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	124.475	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	b
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10.stav 1.	
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.442.454	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	418.023	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	v
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	7.679.825	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	g
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	-		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	19.704.777		
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke			
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(24.073)	tačka 12. stav 5.	PVA (eng. Prudent Valuation) nije sastavni deo bilansa stanja
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(247.298)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	d
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitcima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	-	tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

3. Prilog 1 – Obrazac PI- KAP (nastavak)

(u hiljadama dinara)

20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1	od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2	od čega: sekjuritizovane pozicije (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3	od čega: slobodne isporuke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjen za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	-	tačka 21. stav 1.	
23.1	od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
23.2	od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(271.371)		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	19.433.406		
	Dodatni osnovni kapital: elementi			
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	-	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	-		
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	-		
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke	-		
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

3. Prilog 1 – Obrazac PI- KAP (nastavak)

(u hiljadama dinara)

36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	-		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	-		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	-		
	Dopunski kapital: elementi			
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	572.575	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	đ
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	-		
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	572.575		
	Dopunski kapital: odbitne stavke			
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	-		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	572.575		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	20.005.981		
52	Ukupna rizična aktiva	110.309.893	tačka 3. stav 2.	
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	17,62	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	17,62	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	18,14	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	5,70	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	9,62		

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

(u hiljadama dinara)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	ISIN: RSNVBE23514, CFI ESUVFR	-
	Tretman u skladu s propisima	-	-
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 10.164.475 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisijonu premiju u iznosu 124.475 hiljada dinara).	U Dopunski kapital uključen je iznos od 572.575 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.
6.	Nominalna vrednost instrumenta	10.040.000 hiljada dinara	EUR 15.000.000
6.1.	Emisiona cena	Dinarska protivvrednost iznosa od 218.92 evra	-
6.2.	Otkupna cena	-	-
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Obaveza – amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	I emisija: 4.012.090 hiljada RSD 23.11.2004.g. II emisija: 1.369.980 hiljada RSD 15.06.2006.g. III emisija: 1.735.310 hiljada RSD 28.12.2006.g. IV emisija: 2.922.620 hiljada RSD 19.12.2007.g.	27.12.2011. g.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP (nastavak)

9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	<i>Bez datuma dospeća</i>	<i>S datumom dospeća</i>
9.1.	Inicijalni datum dospeća	<i>Bez datuma dospeća</i>	27.12.2021.
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	<i>NE</i>	<i>NE</i>
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-
	Kuponi/dividende	-	<i>Kamata po subordiniranom kreditu</i>
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	<i>Promenljivi</i>	<i>Promenljivi</i>
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	<i>Kamata po subordiniranom kreditu</i>
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	-	-
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	<i>Potpuno diskreciono pravo</i>	<i>Bez diskrecionog prava</i>
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	<i>Potpuno diskreciono pravo</i>	<i>Bez diskrecionog prava</i>
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	<i>NE</i>	<i>NE</i>
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	<i>Nekumulativne</i>	<i>Nekumulativne</i>
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	<i>Nekonvertibilan</i>	<i>Nekonvertibilan</i>
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	-	-
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	-	-
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	<i>NE</i>	<i>NE</i>
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	-	-
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	-	-
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	-	-
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	-	-
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	<i>Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta</i>	<i>Drugo</i>
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	<i>Ne</i>	<i>Ne</i>
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	-	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

 Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)
 (u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodu i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	20.774.027	20.774.027
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	11.539.464
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.593	12.488.593
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.284.452	8.284.452
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.210.553	2.210.553
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	104.140.053	104.140.053
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-
A.XII	Investicije u zavisna društva	93.560	93.560
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	247.298	247.298
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	1.070.689	1.070.689
A.XV	Investicione nekretnine	-	-
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	-	-
A.XVII	Odložena poreska sredstva	-	-
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.901	11.901
A.XIX	Ostala sredstva	1.060.415	1.060.415
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	161.921.005	161.921.005
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	44.458	44.458
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	45.570.431	45.570.431
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	91.982.128	91.982.128
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	-	-
PO.VIII	Subordinirane obaveze	1.354.523	1.354.523
PO.IX	Rezervisanja	752.742	752.742
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	160.965	160.965
PO.XII	Odložene poreske obaveze	5.248	5.248
PO.XIII	Ostale obaveze	1.155.947	1.155.947
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	141.026.442	141.026.442

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

(u hiljadama dinara)

	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	10.164.475	10.164.475
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
PO.XVII	Dobitak	2.632.240	2.632.240
PO.XVIII	Gubitak	-	-
PO.XIX	Rezerve	8.097.848	8.097.849
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	-	-
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	20.894.563	20.894.561
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	-
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	161.921.005	161.921.005
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	253.233.356	253.233.356
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	253.233.356	253.233.356

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	20.774.027	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.593	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.284.452	
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.210.553	
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	104.140.053	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	-	u
A.XII	Investicije u zavisna društva	93.560	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	93.560	
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	247.298	i
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	1.070.689	
A.XV	Investicione nekretnine	-	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	-	
A.XVII	Odložena poreska sredstva	-	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.901	
A.XIX	Ostala sredstva	1.060.415	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica</i>		h
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	161.921.005	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

(u hiljadama dinara)

P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	44.458	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	45.570.431	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	91.982.128	
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	-	
	<i>Od čega obaveze po osnovu hibridnih instrumenata</i>	-	r
PO.VIII	Subordinirane obaveze	1.354.523	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	572.575	s
PO.IX	Rezervisanja	752.742	
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	160.965	
PO.XII	Odložene poreske obaveze	5.248	
PO.XIII	Ostale obaveze	1.155.947	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	141.026.442	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK (nastavak)

(u hiljadama dinara)

	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	10.164.475	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	10.040.000	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	124.475	b
	<i>Od čega nominalna vrednost preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	nj
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	o
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	
	<i>Od čega stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	j
	<i>Od čega stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije</i>	-	t
PO.XVII	Dobitak	2.632.240	
	<i>Od čega neraspoređena dobit iz ranijih godina</i>		g
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine</i>	2.632.240	
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine za koju je Skupština akcionara Banke donela odluku o raspoređivanju u osnovni kapital</i>	-	d
PO.XVIII	Gubitak	-	
	<i>Od čega gubici iz prethodnih godina</i>	-	ž
	<i>Od čega gubitak tekuće godine</i>	-	z
PO.XIX	Rezerve	8.097.848	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	7.679.825	v
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>	-	e
	<i>Od čega ostale negativne konsolidovane rezerve</i>	-	n
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>	-	lj
	<i>Od čega dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke</i>	-	m
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	458.509	
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	-77.334	l
	<i>Od čega aktuarski dobitak</i>	36.848	
	<i>Od čega poreske obaveze</i>	-	
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	-	
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	-	đ
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	20.894.563	
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0		
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	161.921.005	
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	253.233.356	
	<i>Od čega iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	k
	<i>Od čega iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu</i>	-	ć
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	253.233.356	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)

4.2. ADEKVATNOST KAPITALA

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, ukupan iznos kapitalnih zahteva se izračunava i stavlja u odnos sa regulatornim kapitalom, osnovnim kapitalom i osnovnim akcijskim kapitalom. Regulatorni kapital mora biti raspoloživ najmanje u iznosu zbira minimalnih kapitalnih zahteva.

Minimalni kapitalni zahtev u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, t.j. racio adekvatnosti kapitala, racio adekvatnosti osnovnog kapitala i racio adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala od 8%, 6% i 4,5% retrospektivno je bio postignut sve vreme u toku izveštajnog perioda. Na dan 31. decembra 2017. godine racio adekvatnosti kapitala, racio adekvatnosti osnovnog kapitala i racio adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala je iznosio 18,14%, 17,62% i 17,62% na nivou Banke i 17,30%, 16,81% i 16,81% na nivou Grupe.

Na osnovu poslovnih aktivnosti Banke, obračunavaju se kapitalni zahtevi za kreditni rizik, tržišne rizike (tj. cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i deviznog rizika), operativni rizik i rizik prilagođavanja kreditne izloženosti.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava se množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom sa 8%. Banka izračunava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom primenom standardizovanog pristupa za sve klase izloženosti.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je za pokriće tržišnih rizika obračunala regulatorni kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti i kapitalni zahtev za devizni rizik.

Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti jednak je zbiru kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik po osnovu ovih hartija. Kapitalni zahtev za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti izračunava se standardizovanim pristupom primenom metoda dospeća. Visina kapitalnog zahteva za specifični cenovni rizik zavisi od izdavaoca dužničke hartije od vrednosti, njegovog eksternog ili internog kreditnog rejtinga i preostalog perioda dospeća.

Kapitalni zahtev za devizni rizik Banka izračunava množenjem zbira ukupne otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 8%.

Za izračun regulatornog kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka primenjuje pristup osnovnog indikatora (engl. Basic Indicator Approach – BIA).

Kapitalni zahtev po osnovu rizika prilagođavanja kreditne izloženosti Banka izračunava primenom standardizovanog metoda.

U nastavku je dat obrazac PI-AKB (PRILOG 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na datum 31. decembar 2017. godine.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.2. ADEKVATNOST KAPITALA (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-AKB

 Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke na pojedinačnoj osnovi
 (u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv	Iznos
		1
I	KAPITAL	20.005.981
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	19.433.406
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	572.575
II	KAPITALNI ZAHTEVI	8.824.791
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	7.481.334
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	93.516.671
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	1.935.354
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	1.400.840
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	1.468.669
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	48.071.288
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	27.101.504
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	10.934.737
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	1.012.048
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	-
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	303.750
1.1.17.	Ostale izloženosti	1.288.481
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.5.2.2.	Ostala vlasnička ulaganja	-
1.2.5.2.3.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)

4.2. ADEKVATNOST KAPITALA (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-AKB (nastavak)

(u hiljadama dinara)

3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	245.671
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	245.671
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	177.449
	<i>od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija</i>	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	-
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	68.222
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	1.084.684
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	1.084.684
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-
III	POKAZATELj ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	17,62
IV	POKAZATELj ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	17,62
V	POKAZATELj ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	18,14

4.3. BANKARSKA GRUPA

Bankarska grupa, koju čine Erste Banka i zavisno društvo S-Leasing, sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Bankarska grupa takođe sastavlja konsolidovane izveštaje za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi u skladu sa istoimenom Odlukom NBS (Službeni Glasnik Republike Srbije br. 45/2011).

Konsolidacija se vrši primenom metode pune konsolidacije za zavisno pravno lice S-Leasing d.o.o..

U nastavku su dati podaci u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija na nivou Bankarske Grupe:

- obrazac PI-KAP (PRILOG kons 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. Godine;
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG kons 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala na konsolidovanoj osnovi;
- obrazac PI-UPK (PRILOG kons 3) se sastoji iz dve tabelle:
- Obrazac PI-AKB (PRILOG kons 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na konsolidovanoj osnovi.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 1 - Obrazac PI-KAP na konsolidovanoj osnovi

Podaci o kapitalnoj poziciji na konsolidovanoj osnovi

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*	Reference na Prilog 3
	Osnovni akcijski kapital: elementi			
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	10.164.475		
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	10.040.000	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	a
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	124.475	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	b
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10.stav 1.	
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.442.454	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	418.023	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	v
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	7.679.825	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	g
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	16.875		d
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	19.721.652		

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 1 - Obrazac PI-KAP na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

(u hiljadama dinara)

	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke			
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(24.073)	tačka 12. stav 5.	PVA (eng. Prudent Valuation) nije sastavni deo bilansa stanja
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(255.553)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	đ
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	-	tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	-	tačka 21. stav 1.	
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(279.626)		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	19.442.026		

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak) PRILOG kons 1 - Obrazac PI-KAP na konsolidovanoj osnovi (nastavak)
 (u hiljadama dinara)

	Dodatni osnovni kapital: elementi			
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	-	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	-		
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	-		
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke			
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	-		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	-		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	-		
	Dopunski kapital: elementi			
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	572.575	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	e
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	-		
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	572.575		
	Dopunski kapital: odbitne stavke			
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	-		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	572.575		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	20.014.601		
52	Ukupna rizična aktiva	115.674.715	tačka 3. stav 2.	
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	16,81	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	16,81	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	17,30	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	5,77	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	8,81		

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 2 - Obrazac PI-FIKAP na konsolidovanoj osnovi

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke na konsolidovanoj osnovi

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Manjinsko učešće u zavisnom društvu S-Leasing
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	S-Leasing doo Beograd
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	ISIN: RSNVBE23514, CFI ESUVFR	-	-
	Tretman u skladu s propisima			
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument osnovnog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Grupni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Manjinska učešća
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 10.164.475 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisiju premiju u iznosu 124.475 hiljada dinara).	U Dopunski kapital uključen je iznos od 572.575 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	Priznaje se manjinsko učešće u kapitalu (25% osnovnog kapitala) u ukupnom iznosu od 16.875 hiljada dinara
6.	Nominalna vrednost instrumenta	10.040.000 hiljada dinara	EUR 15.000.000	Ukupan uplaćeni kapital iznosi 67.500 hiljada dinara, a od čega 25% se odnosi na manjinsko učešće.
6.1.	Emisiona cena	Dinarska protivvrednost iznosa od 218.92 evra	-	-
6.2.	Otkupna cena	-	-	-
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Obaveza – amortizovana vrednost	Manjinska učešća
8.	Datum izdavanja instrumenta	I emisija: 4.012.090 hiljada RSD 23.11.2004.g. II emisija: 1.369.980 hiljada RSD 15.06.2006.g. III emisija: 1.735.310 hiljada RSD 28.12.2006.g. IV emisija: 2.922.620 hiljada RSD 19.12.2007.g.	27.12.2011. g.	I emisija: 6.538.920 RSD 17.06.2003.g. II emisija: 33.716.916 RSD 29.06.2009.g. III emisija: 4.076.256 RSD 27.09.2011.g. IV emisija: 16.122.628 RSD 09.04.2013.g. V emisija: 7.045.000 RSD 13.05.2015.g.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća	Bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	27.12.2021.	Bez datuma dospeća
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	NE	NE	NE
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 2 - Obrazac PI-FIKAP na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke na konsolidovanoj osnovi

	Kuponi/dividende		Kamata po subordiniranom kreditu	
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi		Kamata po subordiniranom kreditu	
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	-	-	-
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Potpuno diskreciono pravo
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Potpuno diskreciono pravo
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	NE	NE	NE
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-	-
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	-	-	-
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-	-
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-	-
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-	-
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje			
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	NE	NE	NE
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	-	-	-
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	-	-	-
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	-	-	-
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	-	-	-
29.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	Manjinska učešća	Drugo	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
30.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	Ne	Ne	Ne
31.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	-	-	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 3 - Obrazac PI-UPK na konsolidovanoj osnovi

(u hiljadama dinara)			
Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	20.774.027	20.774.027
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	11.539.464
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.593	12.488.593
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.284.452	8.284.452
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.198.970	2.198.970
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	110.472.729	110.472.729
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	118
A.XII	Investicije u zavisna društva	-	-
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	255.553	255.553
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	1.078.617	1.078.617
A.XV	Investicione nekretnine	-	-
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	3.386	3.386
A.XVII	Odložena poreska sredstva	2.261	2.261
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.288	12.288
A.XIX	Ostala sredstva	1.154.111	1.154.111
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	168.264.569	168.264.569
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	44.458	44.458
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	51.859.707	51.859.707
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	91.982.128	91.982.128
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	-	-
PO.VIII	Subordinirane obaveze	1.354.523	1.354.523
PO.IX	Rezervisanja	766.609	766.609
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	160.965	160.965
PO.XII	Odložene poreske obaveze	5.248	5.248
PO.XIII	Ostale obaveze	1.030.505	1.030.505
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	147.204.143	147.204.143

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 3 - Obrazac PI-UPK na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

(u hiljadama dinara)

	KAPITAL	-	-
PO.XV	Aksijski kapital	10.164.475	10.164.475
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
PO.XVII	Dobitak	2.732.925	2.732.925
PO.XVIII	Gubitak	-	-
PO.XIX	Rezerve	8.098.170	8.098.170
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	64.856	64.856
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	21.060.426	21.060.426
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	-
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	168.264.569	168.264.569
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	253.369.158	253.369.158
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	253.369.158	253.369.158

(u hiljadama dinara)			
Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	20.774.027	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.593	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.284.452	
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.198.970	
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	110.472.729	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	-	u
A.XII	Investicije u zavisna društva	-	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	-	f
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	255.553	i
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	1.078.617	
A.XV	Investicione nekretnine	-	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	3.386	
A.XVII	Odložena poreska sredstva	2.261	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.288	
A.XIX	Ostala sredstva	1.154.111	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica</i>	-	h
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	168.264.569	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 3 - Obrazac PI-UPK na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

TABELA K2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja na konsolidovanoj osnovi sa referencama na pozicije regulatornog kapitala Bankarske grupe, obrazac PI-KAP (nastavak)

(u hiljadama dinara)

P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	44.458	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	51.859.707	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	91.982.128	
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	-	
	<i>Od čega obaveze po osnovu hibridnih instrumenata</i>		r
PO.VIII	Subordinirane obaveze	1.354.523	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	572.575	s
PO.IX	Rezervisanja	766.609	
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	160.965	
PO.XII	Odložene poreske obaveze	5.248	
PO.XIII	Ostale obaveze	1.030.505	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	147.204.143	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 3 - Obrazac PI-UPK na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

TABELA K2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja na konsolidovanoj osnovi sa referencama na pozicije regulatornog kapitala Bankarske grupe, obrazac PI-KAP (nastavak)

(u hiljadama dinara)

	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	10.164.475	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	10.040.000	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	124.475	b
	<i>Od čega nominalna vrednost preferencijalnih kumulativnih akcija</i>		nj
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija</i>		o
PO.XVI	Sopstvene akcije		
	<i>Od čega stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>		j
	<i>Od čega stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije</i>		t
PO.XVII	Dobitak	2.732.925	
	<i>Od čega neraspoređena dobit iz ranijih godina</i>		g
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine</i>	2.732.925	
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine za koju je Skupština akcionara Banke donela odluku o raspoređivanju u osnovni kapital</i>		d
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>		e
PO.XVIII	Gubitak		
	<i>Od čega gubici iz prethodnih godina</i>		ž
	<i>Od čega gubitak tekuće godine</i>		z
PO.XIX	Rezerve	8.098.170	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	7.679.825	v
	<i>Od čega ostale negativne konsolidovane rezerve</i>		n
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>		lj
	<i>Od čega dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke</i>		m
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	458.509	p
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	-77.334	l
	<i>Od čega aktuarski dobitak</i>	37.277	
	<i>Od čega poreske obaveze</i>		
PO.XX	Nerealizovani gubici		
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	64.856	
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	16.875	đ
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	21.060.426	
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0		
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	168.264.569	
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	253.369.158	
	<i>Od čega iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	-	k
	<i>Od čega iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu</i>	-	ć
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	253.369.158	

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)
4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 4 - Obrazac PI-AKB na konsolidovanoj osnovi

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala na konsolidovanoj osnovi (u hiljadama dinara)

Редни бр.	Назив	Износ
		1
I	KAPITAL	20.014.601
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	19.442.026
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	572.575
II	KAPITALNI ZAHTEVI	9.253.977
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPLJENIH POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	7.868.795
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	98.359.934
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	1.937.304
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	1.421.218
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	1.506.580
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	50.525.921
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	29.496.116
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	10.934.737
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	1.018.078
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	-
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	69.849
1.1.17.	Ostale izloženosti	1.450.131
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.1.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-
1.2.6.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.7.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

4. OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2017. GODINE (nastavak)

4.3. BANKARSKA GRUPA (nastavak)

PRILOG kons 4 - Obrazac PI-AKB na konsolidovanoj osnovi

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala na konsolidovanoj osnovi (nastavak)

(u hiljadama dinara)

2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	269.658
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	269.658
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	177.449
	od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	0
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	0
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	92.209
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	0
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	1.102.422
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	1.102.422
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	0
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	0
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	16,81
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	16,81
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	17,30

5. SVI VAŽNIJI POSLOVNI DOGAĐAJI KOJI SU NASTUPILI NAKON PROTEKA POSLOVNE GODINE ZA KOJU SE IZVEŠTAJ PRIPREMA

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjvanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima za 2017. godine.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

6. OPIS OČEKIVANOG RAZVOJA U NAREDNOM PERIODU

Erste Bank a.d. Novi Sad želi da postane jedna od vodećih banaka u Srbiji koja pruža finansijske usluge fizičkim i pravnim licima. Ovaj cilj Banka namerava da ostvari putem tri prioriteta koje je definisala Erste Grupa, a to su: visok kvalitet podataka, rast poslovanja u segmentu poslova sa stanovništvom i pravnim licima, kao i jasno upravljanje i rukovođenje.

U segmentu poslova sa stanovništvom, Erste Bank razvija dugoročnu saradnju sa klijentima stalnim unapređenjem proizvoda i usluga, snažnim prisustvom na domaćem tržištu preko mreže filijala i alternativnih kanala distribucije, sa ciljem ispunjenja potreba klijenata, ostvarivanja dobiti i većeg zadovoljstva zaposlenih, kao i sa ciljem da budemo među prvih 5 banaka u ovom segmentu, odnosno da postanemo Banka prvog izbora našim klijentima.

U pogledu poslova sa pravnim licima, Banka namerava da nastavi da bude pouzdan i dugotrajan partner sa svojim klijentima, što se može ostvariti visokim kvalitetom i diversifikacijom finansijskih usluga, kao i profesionalnim odnosom prema klijentima u ovom segmentu, što će dovesti do ostvarivanja što veće profitabilnosti sa što nižim rizikom.

Banka kontinuirano, kroz Strategiju upravljanja rizicima, ali i drugim poslovnim strategijama, definiše ciljni profil izloženosti rizicima i strukture portfelja sa prevashodnim ciljem održivosti poslovanja na dugi rok, usklađenosti sa domaćim regulatornim zahtevima i usaglašenosti sa standardima Erste Grupe.

Uspeh Banke uveliko zavisi i od poverenja koje naši klijenti, akcionari, naši zaposleni i javnost imaju u kapacitete rada i integritet Banke, odnosno Erste Grupe. Ovo poverenje je zasnovano na usklađenosti poslovanja sa svim važećim zakonskim, regulatornim i internim propisima, kao i standardima Erste Grupe, ali i na poštovanju tržišnih standarda i pravila ponašanja u svim poslovnim aktivnostima Banke.

Banka vodi računa o stručnom osposobljavanju i usavršavanju svojih zaposlenih, a naročito onih koji obavljaju poslove identifikacije, merenja i praćenja rizika, uzimajući u obzir obim, vrstu i izloženost rizicima poslova koje Banka obavlja, kao i rizični profil Banke.

Erste Bank a.d. Novi Sad će nastaviti da pruža sveobuhvatnu podršku stanovništvu i privredi Srbije prilikom ostvarivanja njihovih finansijskih potreba i ciljeva. Principi poslovanja koji podrazumevaju fokusiranje na stalno poboljšanje usluge klijentima, te konstantno unapređivanje unutrašnje organizacije i efikasnosti, i ubuduće će činiti osnovu poslovanja Banke.

Nezavisno od segmenta klijenta, potpuno su jednoobrazne misija, vizija i vrednosti kojima se Banka u svom radu rukovodi:

Misija Banke:

Gradeći dugoročne partnerske odnose, mi smo "Banka prvog izbora" za naše klijente i zaposlene.

Stvaramo održivu vrednost za naše klijente, zaposlene i akcionare pružajući univerzalne finansijske usluge. Zajedno, mi aktivno doprinosimo razvoju lokalne zajednice i društva u celini što čini naš posao dugoročno održivim.

Vizija Banke:

Vodeća banka evropske Srbije

Naše vrednosti:

ODGOVORNOST

– preuzimamo odgovornost za razvoj Banke i nas samih

PODRŠKA

– slušamo, razumemo i pomažemo

POVERENJE

– držimo datu reč i gradimo kvalitetne odnose

INOVATIVNOST

– podstičemo novo i stalno unapređujemo postojeće

STVARANJE

– stvaramo vrednost za naše klijente, akcionare i nas same

Detaljna i precizna implementacija Strategije vrši se kroz Akcioni plan, godišnje budžete, Kreditne politike, Cenovne pravilnike i dr. dokumenta Banke.

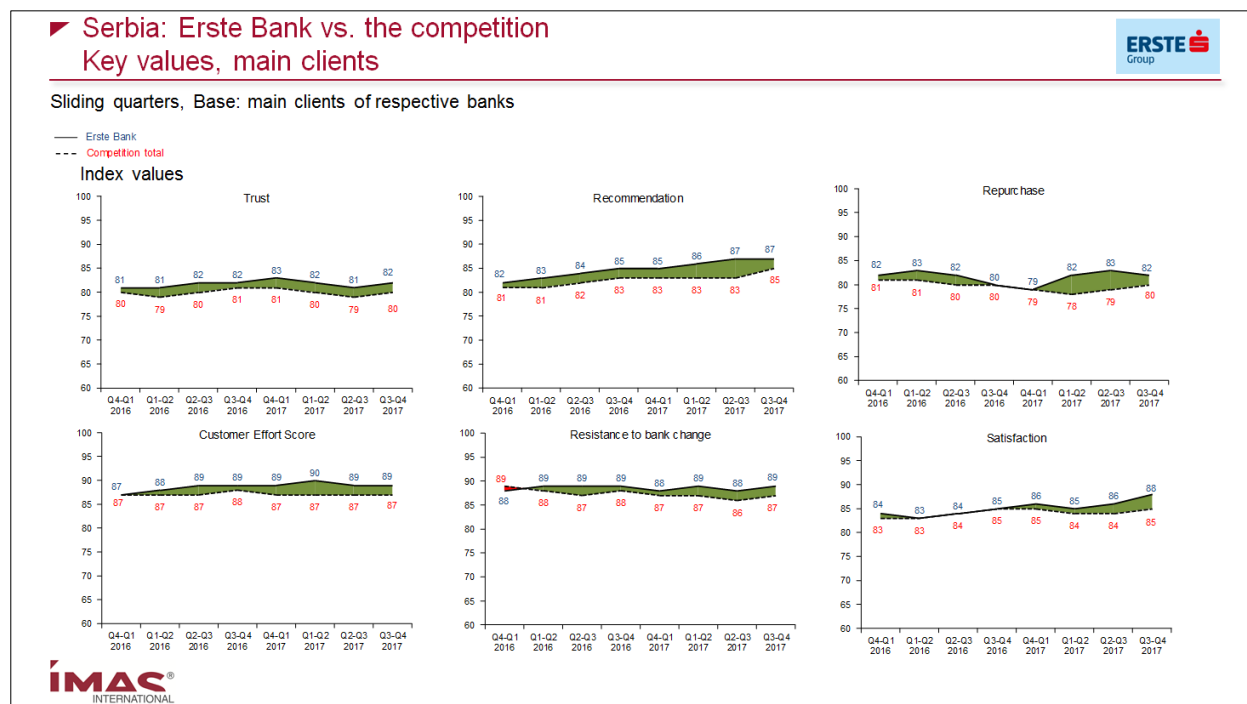
KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

7. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2017. GODINU

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoje su prikazane za Banku, kao nosioca Grupe.

Banka je u toku 2017. godine redovno sprovedila istraživanja tržišta i analizirala rezultate kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja o nivou kvaliteta servisne usluge kako na nivou tržišta, tako i na nivou Banke i posebnih poslovnih jedinica banke. Uz angažovanje nezavisnih agencija za istraživanje tržišta sprovedena su merenja i analize nivoa zadovoljstva i lojalnosti klijenata Erste Banke i drugih banaka, kao i kvalitet procesa u Erste banci.

Putem „**Banking Market Monitor**“ istraživanja Erste Banka meri 6 ključnih parametara kvaliteta usluge kako kod svojih klijenata, tako i kod klijenata konkurentskih banaka. Parametri kvaliteta usluge koji se mere su: poverenje, zadovoljstvo, preporuka, jednostavnost poslovanja sa bankom, ponovna kupovina i verovatnoća promene banke. **Na 5 posmatranih parametara kvaliteta usluge Erste Banka beleži rezultat koji je iznad proseka konkurencije za 2 pp, dok je u domenu zadovoljstva iznad za 3 pp.** Na ovaj način Erste Banka konstantno meri svoje performanse u odnosu na tržište, i kroz aktivnosti koje sprovodi na unapređenju iskustva klijenata radi na jačanju svoje pozicije među bankama liderima u domenu zadovoljstva klijenata.

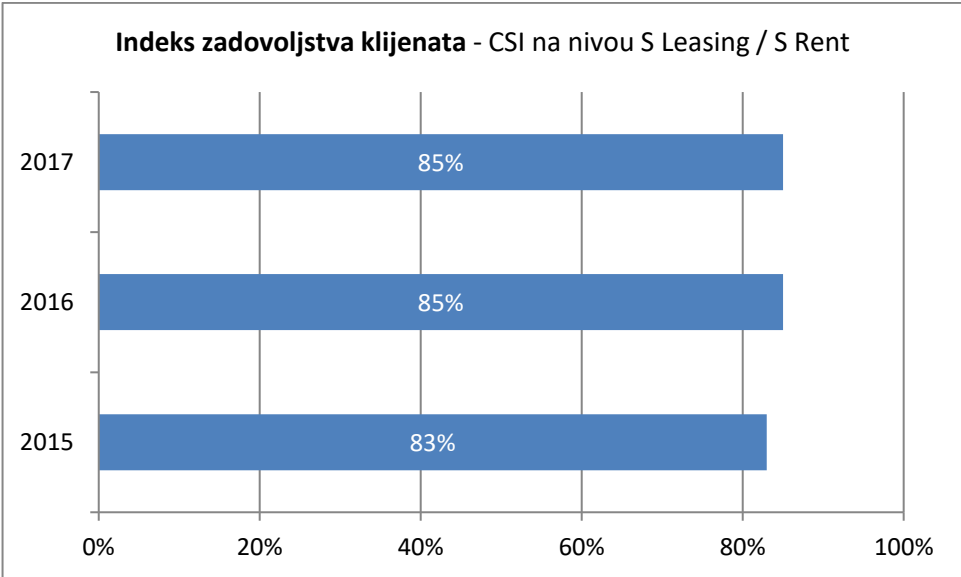
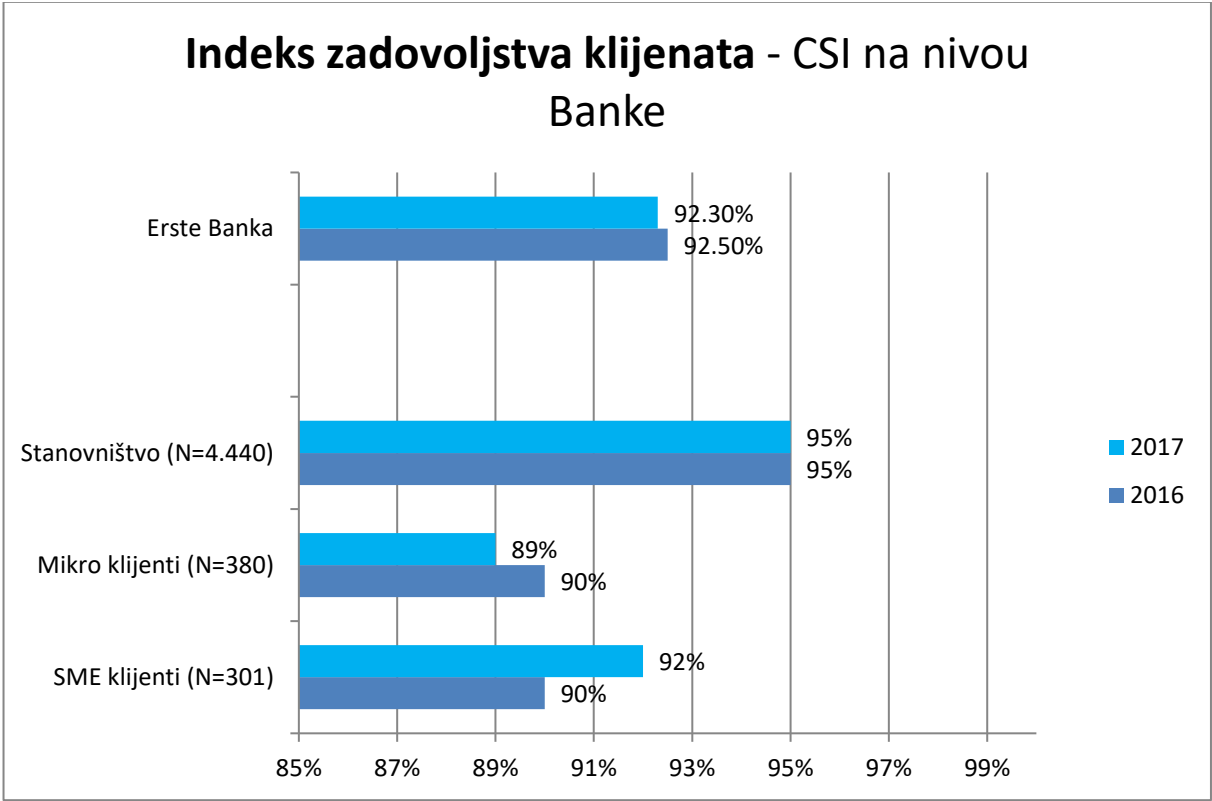

Na osnovu „**Istraživanja zadovoljstva klijenata**“ (CSS), klijenti Banke pokazali su izuzetno visok nivo lojalnosti i zadovoljstva u saradnji sa bankom. Indeks zadovoljstva klijenata (CSI) u 2017. godini na nivou Banke iznosio je **92,3%**, i u taj rezultat ulaze ocene klijenata iz svih poslovnih segmenata a po više od **40 aspekata** (stručnost kompetentnost, stručnost i ljubaznost zaposlenih, lokacija i urednost filijala, radno vreme, proizvodi, cene, transparentnost, brzina i efikasnost obavljanja transakcija, kontakt centar, dostupnost...).

Od 2017. godine Erste Banka je uvela i Istraživanje zadovoljstva klijenata pruženom uslugom odmah nakon određenog događaja (**event-triggered istraživanja**). Događaji koje posmatramo su otvaranje računa (dinarski i devizni), polaganje depozita, odobrenje keš kredita, odobrenje stambenog kredita i odobrenje kredita za Micro klijente. U roku od nedelju dana nakon što je klijentu pružena jedna od gore navedenih proizvoda/usluga **pružamo im mogućnost da odmah, direktno iskažu svoje (ne)zadovoljstvo uslugom** i time nam pomognu da unapredimo naš kvalitet usluge. Na nedeljnom nivou Erste Banka prati odgovore klijenata i reaguje na adekvatan način.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

7. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2017. GODINU (nastavak)

„Svoju sistemsku podršku klijentima Banka kroz svoj napredni sistem upravljanja i rešavanja prigovora svojim klijentima pruža na nivou banke u kojem je brzina i kvalitet rešavanja prigovora na prvom mestu. I u 2017. godini Banka se izdvaja od konkurencije po brzini rešavanja prigovora i strogog poštovanja Zakona Narodne Banke Srbije o zaštiti korisnika finansijskih usluga. Na osnovu analize i merenja u toku 2017. godine 91,05% prigovora je rešeno u roku od 7 dana. Cilj Banke je konstantno unapređenje kvaliteta servisne usluge po kojoj je Banka prepoznata kao vodeća Banka na bankarskom tržištu Srbije.

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

7. AKTIVNOSTI NA POLJU ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA ZA 2017. GODINU (nastavak)

BRZINA REŠAVANJA PRIGOVORA, REKLAMACIJA I PRITUŽBI NA SERVISNU USLUGU NA NIVOU BANKE				
U PERIODU OD 01.01. DO 31.12.2017. GODINE				
Do 24h	Do 7 dana	Do 30 dana	Preko 30 dana	Ukupno
81,74%	9,31%	8,27%	0,68%	100%

Napomena: u okviru S Leasinga / S Renta postojala su 2 pisana prigovora u 2017. godini.

Uz stalno proučavanje potreba i očekivanja klijenata, u okviru svoje organizacije, Banke sistemski meri i unapređuje zadovoljstvo klijenata i koristi ga kao stalni alat za unapređenje kvaliteta internih procesa i servisne usluge.

8. IZLOŽENOST RIZICIMA

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci/Grupi. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Banke/Grupe, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Banka/Grupa voljna da prihvati kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Službe upravljanja strateškim rizicima obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke/Grupe prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Banke/Grupe i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke/Grupe rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke/Grupe po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Banke/Grupe;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke/Grupe;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata;

Banka/ Grupa adekvatno identifikuje rizike kojima je izložena i u skladu sa tim sprovodi aktivnosti upravljanja istim, nastojeći da ih izbegne ili svede u prihvatljive okvire.

Upravljanje rizicima u Banci/ Grupe u 2017. godini sprovedeno je uspešno što se pre svega ogleda u smanjenom iznosu troška ispravke vrednosti, zatim preko usaglašenosti poslovanja sa definisanim politikama i procedurama za upravljanje rizicima kao i njihovom kontinuiranom poboljšanju, stalnom fokusu Upravnog i Izvršnog odbora na kvalitetnom upravljanju rizicima, korišćenju savremene tehnologije u radu Banke/ Grupe i njenom kontinuiranom unapređenju, kao i usvojenoj kulturi upravljanja rizicima od strane zaposlenih u Banci/ Grupi.

Procena materijalne značajnosti rizika kojima Banka može biti izložena u 2017. i 2016. godini je pokazala da su sledeći rizici materijalno značajni:

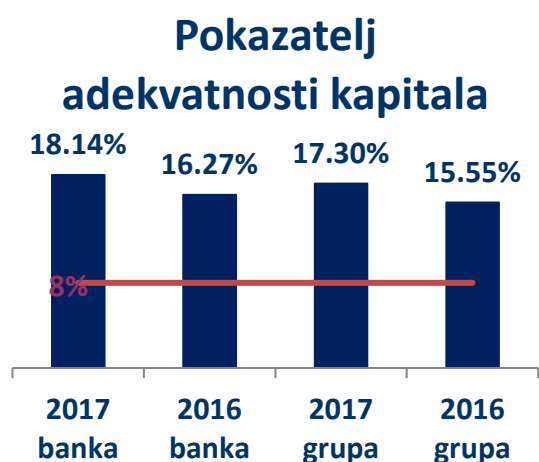
- Kreditni rizik
- Tržišni rizik u bankarskoj knjizi
- Tržišni rizik u knjizi trgovanja
- Devizni rizik u bankarskoj knjizi
- Kreditno-devizni rizik
- Operativni rizik
- Rizik likvidnosti
- Rizik koncentracije
- Reziidualni rizik
- Reputacioni rizik
- Makroekonomski rizik
- Strateški/Poslovni rizik

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

8. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Banka/ Grupa kvartalno sprovodi procenu interne adekvatnosti kapitala u skladu sa relevantnim metodologijama i standardima prilikom računanja kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike i internog kapitala koji Banci/ Grupi stoji na raspolaganju za apsorbovanje tih rizika.

Pored toga, Banka/ Grupa kontinuirano na osnovu NBS odluke iz oblasti adekvatnosti kapitala obračunava kapitalne zahteve i kapital prilikom računanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. U skladu sa navedenim, kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i za rizik izmirenja/ isporuke po osnovu slobodnih isporuka se obračunava prema standardizovanom pristupu dok se kapitalni zahtev za cenovni rizik računa primenom metoda dospeća i kapitalni zahtev za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora i kapitalni zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti primenom standardizovanog pristupa.

Adekvatnost kapitala izračunata je kao odnos regulatornog kapitala i rizične aktive, na dan 31. decembra 2017. godine. Banka/Grupa je dužna da održava minimalne pokazatelje adekvatnosti kapitala propisane od strane Narodne banke Srbije (8% za adekvatnost kapitala, 6% za adekvatnost osnovnog kapitala i 4,5% za adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala), kao i da ispunjava zahteva za kombinovani zaštitni sloj kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 18,14%. Na konsolidovanoj osnovi pokazatelj adekvatnosti kapitala 31. decembra 2017. godine iznosi 17,30%.

Likvidnost Grupe se prati i kontroliše kroz obezbeđenje kontinuirane sposobnosti Banke/Grupe da se obezbede likvidna sredstva za isplatu depozita klijenata, finansiranje rasta aktive i operativnog poslovanja, kao i za izmirenje ostalih ugovornih obaveza. Banka je tokom 2017. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom iznad zakonom propisanog nivoa.

Banka/Grupa svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u Banci/Grupi u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom promene kamatnih stopa Banka/Grupa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Erste Group-e AG, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Devizna pozicija Banke/Grupe kao rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke/Grupe usled promena deviznog kursa, je u toku 2017. godine bila ispod maksimalno propisanog nivoa otvorene devizne pozicije. Pokazatelj deviznog rizika Banke na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 4,26% kapitala Banke, što je znatno ispod propisanog maksimuma od 20% kapitala. Pokazatelj deviznog rizika na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 5,76% kapitala Grupe.

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

8. IZLOŽENOST RIZICIMA (nastavak)

Pokazatelji poslovanja Banke/Grupe – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. U toku 2017. godine, Banka pojedinačno i na konsolidovanoj osnovi kontinuirano ostvarivala propisane pokazatelje poslovanja.

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni - Grupa	Ostvareni - ERSTE Banka
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 168.938.503	EUR 168.865.743
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	17,30	18,14
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	16,81	17,62
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	16,81	17,62
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	5,62	5,58
6. Izloženost prema licima povezanim sa Bankom	bez limita	12,97	16,47
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	97,33	100,75
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	1,61	1,61
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,6	1,52	1,52
9. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	5,76	4,26
10. Izloženosti Banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	21,25	21,26
11. Izloženosti Banke prema licu povezanim sa bankom	bez limita	9,41	9,42
12. Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,13	0,13

KONSLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU**9. SVI ZNAČAJNIJI POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA**

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima. Banka/Grupa ulazi u odnose sa matičnim pravnim licem – većinskim akcionarom Erste Group Banka AG, drugim akcionarom i ostalim članicama Erste grupe. Na dan 31. decembra 2017. godine, zbir neto izloženosti prema licima povezanim sa Bankom iznosi 16,47% kapitala Banke. Zbir neto izloženosti Grupe iznosi 12,97%.

Banka/Grupa licima povezanim sa Bankom/Grupom nije odobravalala uslove koji su povoljniji od uslova odobrenih licima koja nisu povezana sa Bankom/Grupom, u skladu sa članom 37. Zakona o bankama.

Novi Sad, 28. februar 2018. godine

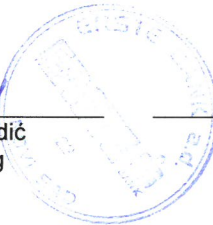
Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Ste van Č omić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
Č lan Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O KONSOLIDOVANOM GODIŠNJEM IZVEŠTAJU BANKE

Akcionarima Erste Bank a.d. Novi Sad

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") i njenog zavisnog društva (u daljem tekstu "Grupa") za godinu završenu na dan 31. decembra 2017. godine, prikazanih u konsolidovanom Godišnjem izveštaju, i izdali smo Mišljenje revizora na dan 13. mart 2018. godine.

Izveštaj o konsolidovanom godišnjem izveštaju Banke

Proverili smo, i uverili smo se da su ostale informacije sadržane u konsolidovanom Godišnjem izveštaju Grupe za godinu završenu na dan 31. decembra 2017. godine usklađene sa informacijama sadržanim u gore navedenim konsolidovanim finansijskim izveštajima. Rukovodstvo Banke je odgovorno za tačnost podataka sadržanih u konsolidovanom Godišnjem izveštaju Grupe. Naša odgovornost je da na osnovu izvršenih provera izrazimo mišljenje o usklađenosti informacija prikazanih u konsolidovanom Godišnjem izveštaju Grupe sa informacijama prikazanim u konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Odgovornost revizora

Postupke provere sproveli smo u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Republici Srbiji. Ova regulativa zahteva da planiramo i sprovedemo postupke provere kako bismo stekli razumno uveravanje o tome da li su ostale informacije sadržane u konsolidovanom Godišnjem izveštaju, u kome se navode činjenice koje su takođe prikazane u konsolidovanim finansijskim izveštajima, u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa informacijama sadržanim u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Verujemo da sprovedeni postupci provere predstavljaju razuman osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, ostale informacije sadržane u konsolidovanom Godišnjem izveštaju Grupe za godinu završenu na dan 31. decembra 2017. godine usklađene su u svim materijalno značajnim aspektima sa informacijama sadržanim u konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Saša Todorović

Saša Todorović
Licencirani revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Beograd, 13. mart 2018. godine

13.3 Revizija finansijskih izveštaja koji su uključeni u Dokument o registraciji

13.3.1 Izjava o izvršenoj reviziji

Izjavljujemo da su kompletni godišnji finansijski podaci, za 2016. i 2017. godinu, prikazani u tačkama 13.1 i 13.2 Dokumenta o registraciji, bili predmet revizije.

U skladu sa Zakonom o bankama i Statutom Izdavaoca, Upravni odbor Izdavaoca je nadležan za usvajanje Izveštaja revizora.

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima Izdavaoca za 2017. godinu prikazan u Prospektu je usvojen od strane Upravnog odbora Izdavaoca dana 15.03.2018. godine, Odlukom o usvajanju izveštaja revizora br. 1436/2018-417/1.

13.3.2 Navođenje ostalih podataka u Dokumentu o registraciji koji su revidirali revizori.

Ne postoje drugi podaci u Dokumentu o registraciji koje su revidirali revizori.

13.3.3 Izjava o finansijskim podacima u Dokumentu o registraciji koji nisu izvod iz revidiranih finansijskih izveštaja i nisu bili predmet revizije

-

13.4 Finansijski izveštaji za razdoblje kraće od poslovne godine

13.4.1 Revidirani polugodišnji finansijski izveštaj

U nastavku su dati polugodišnji nekonsolidovani finansijski izveštaji sa izveštajem revizora za prvih šest meseci 2018. godine.

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD PERIODIČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI SA STANJEM NA DAN 30. JUNA 2018. I IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Sadržaj

Izveštaj nezavisnog revizora

Bilans uspeha

Izveštaj o ostalom rezultatu

Bilans stanja

Izveštaj o promenama na kapitalu

Izveštaj o tokovima gotovine

Napomene uz finansijske izveštaje

7 - 148

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Erste Bank a.d. Novi Sad

Izvršili smo reviziju priloženih periodičnih finansijskih izveštaja Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") koji uključuju bilans stanja sa stanjem na dan 30. juna 2018. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za šestomesečni period koji se završava na taj dan, pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz periodične finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za periodične finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih periodičnih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole za koje rukovodstvo smatra da su neophodne za sastavljanje periodičnih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje nastalo usled pronevere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim periodičnim finansijskim izveštajima. Reviziju periodičnih finansijskih izveštaja izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Republici Srbiji. Ova regulativa zahteva da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uverenje da periodični finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumeva primenu postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima sadržanim u periodičnim finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u periodičnim finansijskim izveštajima, nastalog usled pronevere ili greške. Pri proceni ovih rizika revizor ceni interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje periodičnih finansijskih izveštaja Banke u cilju izbora adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola Banke. Revizija takođe obuhvata ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšteg prikaza periodičnih finansijskih izveštaja.

Verujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi periodični finansijski izveštaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj Erste Bank a.d. Novi Sad sa stanjem na dan 30. juna 2018. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za šestomesečni period koji se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

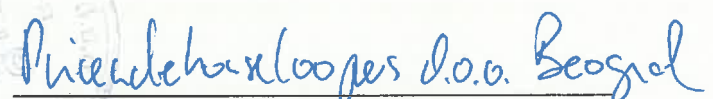
Ograničenja u raspolaganju i korišćenju

Kao što je obelodanjeno u periodičnim finansijskim izveštajima, ovi izveštaji su pripremljeni od strane rukovodstva Banke isključivo u cilju dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije za uključivanje u osnovni akcijski kapital dobiti tekućeg perioda u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 103/2016). Naš izveštaj namenjen je isključivo Upravnom odboru Banke u vezi sa navedenom namenom i ne treba ga stavljati na raspolaganje niti koristiti od bilo koje druge strane izuzev Narodne banke Srbije.

Saša Todorović
Licencirani revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

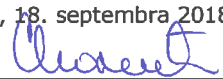

Beograd, 19. septembar 2018. godine

BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2018. DO 30. JUNA 2018. GODINE*(u hiljadama dinara)*

POZICIJA	Napomena	U periodu završenom 30. juna 2018.	U periodu završenom 30. juna 2017.
Prihodi od kamata	4	3.867.843	3.743.282
Rashodi od kamata	4	(671.581)	(634.544)
Neto prihod po osnovu kamata		3.196.262	3.108.738
Prihodi od naknada i provizija	5	1.197.286	1.088.065
Rashodi naknada i provizija	5	(436.408)	(355.240)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		760.878	732.825
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	45.975	89.621
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	42.613	44.005
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	8	1.132	1.747
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	201.604	73.136
Neto prihodi po osnovu umanjjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	-	53.415
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(614.880)	-
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	6.979	-
Ostali poslovni prihodi	12	19.834	23.287
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		3.660.397	4.126.774
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(1.045.023)	(939.661)
Troškovi amortizacije	14	(159.928)	(140.796)
Ostali prihodi	15	182.189	69.858
Ostali rashodi	16	(1.733.806)	(1.582.479)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		903.829	1.533.696
Porez na dobitak	17	(34.653)	(54.308)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	17	1.441	-
Gubitak po osnovu odloženih poreza	17	-	(36.934)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	33	870.617	1.442.454

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 18. septembra 2018. godine

 Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

 Aleksandra Radić
 Član Izvršnog
 odbora

 Slavko Čarić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU U PERIODU OD 1. JANUARA 2018. DO 30. JUNA 2018. GODINE

(u hiljadama dinara)

POZICIJA	Napomena	U periodu završenom 30. juna 2018.	U periodu završenom 30. juna 2017.
DOBITAK	33	870.617	1.442.454
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobici/(gubici)		(5.527)	-
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		28.227	-
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		99.723	53.787
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		(12.087)	(8.068)
Ukupan ostali rezultat perioda		110.335	45.719
UKUPAN REZULTAT PERIODA		980.952	1.488.173

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 18. septembra 2018. godine

Stevan Čomić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Čarić
Predsednik Izvršnog
odbora

BILANS STANJA NA DAN 30. JUNA 2018. GODINE

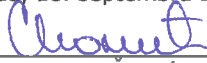
(u hiljadama dinara)

AKTIVA

	Napomena	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18	22.283.534	20.774.027
Potraživanja po osnovu derivata	19	74.498	64.664
Hartije od vrednosti	20	32.735.082	32.247.845
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	3.439.495	2.210.553
Kredit i potraživanja od komitenata	22	117.981.850	104.140.053
Investicije u zavisna društva	23	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	24	497.324	247.298
Nekretnine, postrojenja i oprema	24	999.105	1.070.689
Tekuća poreska sredstva	17	78.784	-
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		11.902	11.901
Ostala sredstva	25	1.070.995	1.060.415
UKUPNO AKTIVA		179.266.129	161.921.005
PASIVA			
OBAVEZE			
Obaveze po osnovu derivata	26	44.592	44.458
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci	28	54.718.867	45.570.431
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29	99.643.648	91.982.128
Subordinirane obaveze	30	1.181.035	1.354.523
Rezervisanja	31	748.421	752.742
Tekuće poreske obaveze	17	34.653	160.965
Odložene poreske obaveze	17	20.403	5.248
Ostale obaveze	32	1.274.414	1.155.947
UKUPNO OBAVEZE		157.666.033	141.026.442
Kapital	33		
Akcijski kapital		10.164.475	10.164.475
Dobitak		1.191.464	2.632.240
Rezerve		10.244.157	8.097.848
UKUPNO KAPITAL		21.600.096	20.894.563
UKUPNO PASIVA		179.266.129	161.921.005

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 18. septembra 2018. godine

 Stevan Čomić
 Direktor Sektora računovodstva i
 kontrolinga

 Aleksandra Radić
 Član Izvršnog
 odbora

 Slavko Čarić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U PERIODU OD 1. JANUARA 2018. DO 30. JUNA 2018. GODINE

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno
	(u hiljadama dinara)					
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	10.040.000	124.475	5.614.904	283.703	2.064.920	18.128.002
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	45.719	-	45.719
Dobitak tekućeg perioda	-	-	-	-	1.442.454	1.442.454
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.064.920	-	(2.064.920)	-
Stanje na dan 30. juna 2017. godine	10.040.000	124.475	7.679.824	329.422	1.442.454	19.616.175
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	10.040.000	124.475	7.679.824	418.024	2.632.240	20.894.563
Efekat primene MSFI 9	-	-	-	-	(275.419)	(275.419)
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	10.040.000	124.475	7.679.824	418.024	2.356.821	20.619.144
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	110.335	-	110.335
Dobitak tekućeg perioda	-	-	-	-	870.617	870.617
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.035.975	-	(2.035.975)	-
Stanje na dan 30. juna 2018. godine	10.040.000	124.475	9.715.799	528.359	1.191.464	21.600.096

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 18. septembra 2018. godine

Stevan Comić
Direktor Sektora računovodstva i
kontrollinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU OD 01. JANUARA 2018. DO 30. JUNA 2018. GODINE

(u hiljadama dinara)

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U periodu završenom 30. juna 2017.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	5.534.979	5.184.112
Prilivi od kamata	4.052.497	3.992.927
Prilivi od naknada	1.209.566	1.122.124
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	253.082	68.931
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	19.834	130
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	3.834.185	3.436.949
Odlivi po osnovu kamata	673.792	680.744
Odlivi po osnovu naknada	436.501	355.849
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	882.597	745.239
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	191.188	131.937
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	1.650.107	1.523.180
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	1.700.794	1.747.163
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	11.873.985	24.817
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	11.873.985	-
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	-	24.817
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	20.165.322	2.582.862
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	19.666.886	1.467.972
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	498.436	-
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama	-	1.114.890
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	6.590.543	810.882
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	214.951	264.200
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	214.951	52.478
Priliv od prodaje investicionih nekretnina	-	211.722
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	344.620	40.776
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	344.620	-
Odliv po osnovu nabavke investicionih nekretnina	-	40.776
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-	223.424
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	129.669	-
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	5.102.891	216.710
Prilivi po osnovu uzetih kredita	5.102.891	208.892
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	-	7.818
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	352.383	227.036
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	173.488	210.365
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	178.895	16.671
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	4.750.508	10.326
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	22.726.806	5.689.839
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	24.696.510	6.287.623
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	-	-
NETO SMANJENJE GOTOVINE	1.969.705	597.784
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	12.630.868	11.300.415
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	4.447.364	5.338.530
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	4.245.759	5.265.393
GOTOVINA I GOTOVINSKI ELEMENTI NA KRAJU PERIODA	10.862.768	10.775.768

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 18. septembra 2018. godine

Stevan Comić

Direktor Sektora računovodstva i
kontrolingaAleksandra Radić
Član Izvršnog
odboraSlavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Erste Bank a.d., Novi Sad (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 25. decembra 1989. godine pod nazivom Novosadska banka a.d., Novi Sad, koja je početkom avgusta 2005. godine, nakon uspešno okončanog procesa privatizacije, postala član Erste Bank Group.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. juna 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija. a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Grupe.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 7 poslovnih centara, 46 filijala, 9 ekspozitura i 4 šaltera.

Banka je na dan 30. juna 2018. godine imala 1.094 zaposlenih (30. juna 2017. godine: 1.031 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 30.juna 2018. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 101/2017 i 38/2018).

Banka ima 75% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica S-leasing d.o.o., Srbija (25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG). U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za stavke koje se vrednuju po fer vrednosti: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu napomene 2.

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Novi i izmenjeni i dopunjeni MSFI, navedeni u nastavku, stupaju na snagu 1. januara 2018. godine:

Počevši od 1. januara 2018. godine, Banka primenjuje MSFI 9 "Finansijski instrumenti" koji je izdat od strane Odbora za standarde u julu 2014. Ovo je dovelo do promene u računovodstvenim politikama za klasifikaciju i merenje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza, kao i obezvređenja finansijskih sredstava. MSFI 9 je u značajnom meri proširio MSFI 7 "Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja" što je uticalo da su obelodanjivanja finansijskih instrumenata prilagođena novim zahtevima.

Finansijski efekat primene MSFI 9 je prikazan u tabelama koje slede. U tabelama se koriste sledeće skraćenice:

AC – amortizovana vrednost

AFS- raspoložive za prodaju

FV- fer vrednost

FVOCI- fer vrednost preko ostalog sveobuhvatnog rezultata

FVPL- fer vrednost preko bilansa uspeha

HTM- držanje do dospeća

L&R- krediti i potraživanja

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

**A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)
Klasifikacija i merenje finansijskih instrumenata**

Prikazuje promene između kategorija merenja i knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava i obaveza prema MRS 39 i MSFI 9 na dan 1. januara 2018. godine kao i Usaglašavanje knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava prema kategoriji merenja:

POZICIJA	MRS 39		Nova klasifikacija po MSFI 9	Neto vrednost MRS 39 završno stanje na dan 31.12.2017.	Neto vrednost MSFI 9 početno stanje na dan 01.01.2018.	Efekat		Reklasifikacija
	Portfolio	Kategorije merenja				Očekivani kreditni gubici	Ostalo	
AKTIVA								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Kredit i potraživanja	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	20.774.027	20.774.027	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	Sredstva namenjena trgovanju	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	11.474.799	11.474.799	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - vlasničke HoV	AFS	HoV koje se vrednuju po FV kroz kapital	HoV koje se vrednuju po FV kroz kapital	14.040	14.040	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - dužničke HoV	AFS	HoV koje se vrednuju po FV kroz kapital	HoV koje se vrednuju po FV kroz kapital	28.804	28.804	-	-	28.804
Finansijska sredstva koja se drže do dospelca	HTM	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	8.284.452	8.283.322	1.130	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	Sredstva namenjena trgovanju	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	64.665	64.665	0	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugi finansijskih organizacija	Kredit i potraživanja	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	2.210.553	2.210.257	296	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata				104.140.053	103.854.618	285.435	-	-
Ostala sredstva	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	278.092	262.827	15.265	-	-
PASIVA								
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	Sredstva namenjena trgovanju	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	44.458	-	-	-	-
Obaveze po osnovu derivata				-	44.458	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	45.570.431	45.570.431	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima				91.982.128	91.982.128	-	-	-
Subordinirane obaveze	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	1.354.523	1.354.523	-	-	-

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)

Klasifikacija i merenje finansijskih instrumenata (nastavak)

- 1) Potraživanja po osnova derivata su izdvojena kao posebna pozicija u skladu sa MSFI 9 Bilansom stanja, iz pozicije Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju.
- 2) Pozicije Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju, Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i Finansijska sredstva koja se drže do dospeća po MRS 39 Bilansu stanja čine novu poziciju Hartije od vrednosti po Bilansu stanja MSFI 9.
- 3) Deo pozicije Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju po MRS 39 koji se odnosi na vlasničke HoV, po MSFI 9 su reklasifikovane u kategoriju HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 28.804 hiljada RSD.
- 4) U poziciji Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - dužničke HoV postoji efekat ponovnog vrednovanja usled primene MSFI 9 standarda u iznosu od 6 hiljada RSD.
- 5) U poziciji Finansijska sredstva koja se drže do dospeća postoji efekat ponovnog vrednovanja usled primene MSFI 9 standarda u iznosu od 1.130 hiljada RSD.
- 6) U pozicijama Krediti i potraživanja od banaka i drugi finansijskih organizacija i Krediti i potraživanja od komitenata postoji efekat ponovnog vrednovanja usled primene MSFI 9 standarda u iznosu od 296 hiljada RSD odnosno 285.435 hiljada RSD.
- 7) U poziciji Ostala sredstva postoji efekat ponovnog vrednovanja usled primene MSFI 9 standarda u iznosu od 71.829 hiljada RSD.
- 8) Obaveze po osnova derivata su izdvojene kao posebna pozicija u skladu sa MSFI 9 Bilansom stanja, iz pozicije Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju.
- 9) U poziciji Rezervisanja postoji efekat ponovnog vrednovanja usled primene MSFI 9 standarda u iznosu od 7.251 hiljada RSD.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)

Tabela prikazuje usaglašavanje iznosa ispravke vrednosti na dan 31. Decembar 2017. godine prema MRS 39 modelu obezvređenja zbog nastalog gubitka i na dan 1. januar 2018. godine prema MSFI 9 modelu obezvređenja zbog očekivanog kreditnog gubitka

Usklađivanje ispravki vrednosti finansijskih sredstava i obaveza prema kategorijama merenja

POZICIJA	Kategorija merenja po MRS 39	Nova klasifikacija po MSFI 9	MRS 39 završno stanje na dan 31.12.2017.	MSFI 9 početno stanje na dan 01.01.2018.	Efekat	
					Ponovno vrednovanje	Reklasifikacija
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - vlasničke HoV	HoV koje se vrednuju po FV kroz kapital	HoV koje se vrednuju po FV kroz kapital	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - dužničke HoV	HoV koje se vrednuju po FV kroz kapital	HoV koje se vrednuju po FV kroz kapital	6	68.319	6	68.319
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	45.418	46.548	1.130	-
Potraživanja po osnovu derivata	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	HoV koje se vrednuju po FV kroz BU	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugi finansijskih organizacija	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	12.687	11.134	(1.553)	-
Kredit i potraživanja od komitenata	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	3.926.155	3.221.339	(704.816)	-
Ostala sredstva	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	46.522	61.787	15.265	-
PASIVA						
Vanbilansne rezervacije	Amortizovana vrednost	Amortizovana vrednost	326.072	333.325	7.253	-

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)

Kolona Reklasifikacija se odnosi na promene u ispravkama vrednosti usled promene obuhvata obračuna ispravki vrednosti između MSFI 9 i MRS 39 standarda.

Kolona Ponovno vrednovanje se odnosi na promene stanja ispravki vrednosti dok je obuhvat za obračun isti kao i po MRS 39 za bilansne ispravke vrednosti odnosno MRS 37 za vanbilansne ispravke vrednosti.

- 1) U poziciji Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - dužničke HoV postoji efekat ponovnog vrednovanja usled primene MSFI 9 standarda u iznosu od 6 hiljada RSD. Efekat se odnosi na ukidanje ispravke vrednosti. Takođe, efekat na ovoj poziciji usled reklasifikacije iznosi 68.319 hiljada RSD. Ovo povećanje ispravke vrednosti je nastalo zbog novopriznatih ispravki vrednosti po osnovu hartija od vrednosti koje su raspoložive za prodaju.
- 2) U poziciji Finansijska sredstva koja se drže do dospeća je prikazan efekat ponovnog vrednovanja usled primene MSFI 9 standarda u iznosu od 1.130 hiljada RSD
- 3) pozicijama Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i Krediti i potraživanja od komitenata prikazan je efekat na ispravke vrednosti usled ponovnog vrednovanja tj. primene MSFI 9 standarda u iznosu od 1.553 hiljada RSD odnosno 704.816 hiljada RSD. od toga 264.711 hiljada RSD je pozitivan efekat primene modela očekivanih gubitaka dok 969.527 hiljada RSD je smanjenje na ispravkama vrednosti zbog usklađivanja knjigovodstvene vrednosti za kategoriju POCl.
- 4) U poziciji Ostala sredstva prikazan je efekat na ispravke vrednosti usled ponovnog vrednovanja tj. primene MSFI 9 standarda u iznosu od 15.265 hiljada RSD.
- 5) U poziciji vanbilansna rezervisanja prikazan je efekat ponovnog vrednovanja usled primene MSFI 9 standarda u iznosu od 7.253 hiljada RSD.

Uticaj na odložene poreze po prelasku na MSFI 9

POZICIJA	MRS 39 završno stanje 31.12.2017.	MSFI 9 početno stanje na dan 01.01.2018.	Efekat na zadržanu dobit +/-	Efekat na OCI +/-
Promene na odloženim poreskim sredstvima	-	-	-	-
Promene na odloženim poreskim obavezama	5.248	5.248	9.378	(9.378)

Stanje na Odloženim poreskim obavezama je nepromenjeno posle primene MSFI 9 standarda, međutim primenom standarda dolazi do preliivanja efekta poreza između zadržane dobiti i OCI.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)**

Klasifikacija, naknadno merenje i stavke bilansa stanja finansijskih instrumenata prema MRS 39

Banka je, prema standardu MRS 39, klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva koje se drže do dospeća, krediti i potraživanja i investicije raspoložive za prodaju

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u komparativnom periodu

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Banke i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha u komparativnom periodu

Ova kategorija uključuje dve potkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona sredstva koja su označena po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom početnog priznavanja. Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju u bilansu stanja po fer vrednosti. Banka takođe ima derivative koji su klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Hartije od vrednosti kojima se trguje obuhvataju obveznice i državne zapise Republike Srbije. Svi dobitci i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u bilansu uspeha. Rukovodstvo nije prilikom inicijalnog priznavanja klasifikovalo finansijska sredstva u potkategoriju sredstava koja se iskazuju po fer vrednosti preko bilansa uspeha.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća u komparativnom periodu

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su finansijska sredstva sa fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja mogu da se utvrde i sa fiksnim dospećem, za koje Banka ima pozitivnu nameru i sposobnosti da ih drži do dospeća, a koja ne ispunjavaju definiciju kredita i potraživanja. Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda diskontovanja efektivnom kamatnom stopom, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovinu toku perioda dospeća. Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda trajanja instrumenta. Banka vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća. Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine diskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja i iskazuje se u bilansu uspeha kao rashod indirektnih otpisa plasmana. Ukoliko, u narednoj godini, dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist bilansa uspeha. Smanjenje ispravke vrednosti neće rezultirati knjigovodstvenom vrednosti iznad iznosa amortizacionog troška kao da sredstvo nije obezvređeno.

Kredit i potraživanja od banaka i komitenata u komparativnom periodu

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

a) sredstva koja entitet namerava da proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja i ona koja entitet posle početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha;

(b) ona koja entitet posle početnog priznavanja naznači kao raspoloživaza prodaju ili

(c) ona za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, osim ako to nije zbog pogoršanja kredita, i koja će biti klasifikovana kao raspoloživa.

Nakon početnog vrednovanja, kredit i plasmani bankama i komitentima se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope umanjenoj za obezvređenje. Amortizovana vrednost se računa uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja i naknade i troškove koji su integralni deo efektivne kamatne stope. Amortizacija vrednosti se uključuje u prihode od kamata u Bilansu uspeha. Gubici od obezvređenja se priznaju u okviru Neto rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava u Bilansu uspeha. Krediti u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na stranu valutu revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru datih kredita i depozita. Dobici i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi, odnosno rashodi kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju u komparativnom periodu

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodane, ili založene kod Narodne banke Srbije kao obezbeđenje u cilju dobijanja kredita za likvidnost, usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursevima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao "hartije od vrednosti raspoložive za prodaju". Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obuhvataju instrumente kapitala drugih pravnih lica i dužničke hartije od vrednosti. Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru ostalog ukupnog rezultata, dok se hartija od vrednosti ne proda. naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrednosti nije obezbeđena. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe ili kada im se umanju vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru ostalog ukupnog rezultata se reklasifikuju na bilasn uspeha. Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i za koje su ostali metodi razumnog procenjivanja neodgovarajući, izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazuju se po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti. Dividende stečene tokom držanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju su uključene u ostale poslovne prihode i učešća u kapitalu kada je nastalo pravo na prilliv po osnovu dividendi. Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Banka na dan bilansa stanja vrši procenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvređeno. U slučaju učešća u kapitalu drugih pravnih lica klasifikovanih kao raspoloživih za prodaju, u objektivne dokaze se svrstavaju značajan ili prolongiran pad fer vrednosti ulaganja ispod nabavne vrednosti. Kada postoje dokazi o obezvređenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cene i tekuće fer vrednosti, umanjjen za bilo koji gubitak usled obezvređenja tog ulaganja, koje je prethodno priznato na teret bilansa uspeha, se uklanja iz kapitala i priznaje se na teret bilansa uspeha.

Odnosi između stavki bilansa stanja, metoda merenja i kategorija finansijskih instrumenata u komparativnom periodu

POZICIJA	Metoda merenja			Kategorija finansijskog instrumenta
	Fer vrednost	Amortizovani trošak	Ostalo	
Gotovina i sredstva kod centralne banke		x		Kredit i potraživanja
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	x			Sredstva namenjena trgovanju
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - vlasničke HoV	x			AFS
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju - dužničke HoV	x			AFS
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća		x		HTM
Potraživanja po osnovu derivata	x			Sredstva namenjena trgovanju
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		x		Kredit i potraživanja
Kredit i potraživanja od komitenata				
Ostala sredstva		x		Amortizovana vrednost

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)**

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 – 2016**, koji predstavlja skup izmena i dopuna postojećih MSFI. Izmene standarda su primenjive za periode počev od ili posle 1. januara 2017. godine, za MSFI 12 Obelodanjivanje interesa u drugim entitetima i za periode počev od ili posle 1. januara 2018. godine za MSFI 1 Prva primena međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Ne očekuje se da će izmene MSFI 12 imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima**

Standard je primenjiv počev od ili posle 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji se primenjuje na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtevi standarda se. Takođe, primenjuju i na priznavanje i merenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posledica uobičajenih aktivnosti Banke (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahteva detaljna obelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procene. Rukovodstvo Banke ne očekuje da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)**

Pojašnjenja standarda se primenjuju počev od ili posle 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Cilj je pojašnjenje namere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahteva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u delu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedinačne identifikacije”, principal-agent problem (procena da li je Društvo principal ili agent), kao i primenu kontrolnog pristupa i licenciranja, obezbeđujući dodatne smernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbeđuju dodatne praktične savete za Banku koja primenjuje MSFI 15 potpuno retrospektivno. Rukovodstvo banke ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmene)**

Izmene i dopune ukazuje na poznato neslaganje između zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Rukovodstvo banke ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (Izmene)**

Izmene i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine. sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u. ili iz investicionih nekretnina. Izmene i dopune navode da promena upotrebe nastaje kada imovine ispunji. ili prestane da ispunjava. definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promene upotrebe iste. Promena namere rukovodstva u vezi sa načinom korišćenja imovine ne pruža dokaze o promeni upotrebe iste. Rukovodstvo banke ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje**

Tumačenje je primenjivo za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a pre nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unapred plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode. Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Rukovodstvo banke ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja (nastavak)****• MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja akcijama (Izmena)**

Izmena i dopune standarda su primenjive za period počev od ili posle 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene standarda se odnose na zahteve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija akcijama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja akcijama sa karakteristikama neto poravnanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmene odredbi i uslova plaćanja akcijama, koje menjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini to transakcija plaćanja akcijama zasnovane na kapitalu. Rukovodstvo banke ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni**• MSFI 9: Finansijski instrumenti (Izmena)**

Izmena i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2019. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Kada se finansijska obaveza vrednuje pomoću metode amortizovanog troška i kada nastupi modifikacija iz koje ne proizilazi prestanak priznavanja, u tom slučaju dobitak ili gubitak bi trebalo odmah priznati u okviru bilansa uspeha tekućeg perioda. Dobitak ili gubitak se obračunava kao razlika između originalnih ugoovrenih novčanih tokova i modifikovanih novčanih tokova diskontovanih na sadašnju vrednost pomoću originalne efektivne kamatne stope. Dobitak ili gubitak se ne može razgraničiti na preostali period trajanja finansijskog instrumenta, što predstavlja promenu u odnosu na praksu dopuštenu standardom MRS 39, Rukovodstvo banke ne očekuje se da će izmene ovog standarda imati uticaj na finansijske izveštaje Banke.

• MSFI 16: Lizing

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmeravanje i obelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izveštajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromenjeno. Rukovodstvo Banke je u procesu utvrđivanja efekata koje će primena ovog standarda imati na finansijske izveštaje Banke.

• MSFI 17: Ugovori o osiguranju

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2021. godine. MSFI 17 menja MSFI 4, koji je dao kompanijama izuzeće od pravila da vode računovodstvo za ugovore o osiguranju koristeći postojeće prakse. Kao konsekvencija, bilo je teško za investiture da uporede i razluče finansijske performanse od ostalih sličnih ugovora o osiguranju. MSFI 17 je standard baziran na jedinstvenom principu koji se odnosi na sve tipove ugovora o osiguranju, uključujući ugovore o reosiguranju. Standard zahteva priznavanje i vrednovanje grupa ugovora o osiguranju na: i) sadašnju vrednost budućih novčanih tokova usklađenu rizikom (izrada novčanih tokova) koja inkorporira sve dostupne informacije o novčanim tokovima na način da su konzistentni sa vidljivim tržišnim informacijama; plus (ako je vrednost obaveza) ili minus (ako se ova vrednosti odnosi na aktivu) ii) iznos koji predstavlja nezasaženi profit u grupi ugovora (ugovorena uslužna margina). Osiguravatelji će priznati profit od grupe ugovora o osiguranju tokom osiguravajućeg perioda kao da nemaju rizik. Ukoliko grupa ugovora jeste ili postane generator gubitka entitet će priznati gubitak trenutno. Ne očekuje se da će zahtevi ovog standarda imati značajnog uticaja na finansijske izveštaje Banke.

• IFRIC tumačenje 23: Neizvesnost u pogledu tretmana poreza na dobit

Tumačenje je primenljivo za periode počev od 1. januara 2019. godine ili kasnije. MRS 12 određuje na koji način se računaju tekući i odloženi porez, ali ne i kako se reflektuju efekti neizvesnosti. Interpretacija pojašnjava kako da se primene zahtevi priznavanja i vrednovanja u skladu sa MRS 12 kada postoji neizvesnost tretmana poreza na dobit. Entitet bi trebao da utvrdi da li razmatra svaki neizvesni poreski tretman odvojeno ili zajedno sa jednim ili više drugih neizvesnih poreskih tretmana na osnovu pristupa koji bolje predviđa razrešenje neizvesnosti. Entitet će pretpostaviti da će poreski organi preispitivati iznose na koje imaju pravo i potpuno znanje o svim informacijama kada vrše ta ispitivanja. Ukoliko entitet zaključi da nije verovatno da će poreski organ prihvatiti neizvestan poreski tretman, efekat neizvesnosti će se reflektovati u utvrđivanju povezane oporezive dobiti ili gubitka, poreske osnovice, neiskorišćenih poreskih gubitaka, neiskorišćenih poreskih kredita ili poreskih stopa, koristeći ili najverovatniji iznos očekivane vrednosti, u zavisnosti koji metod entitet očekuje da će bolje predvideti razrešenje neizvesnosti. Entitet će reflektovati efekat promene činjenica i pretpostavki ili novih informacija koje utiču na odluku ili procenu koju zahteva interpretacija kao promena u računovodstvenoj proceni. Primeri izmene u činjenicama i pretpostavkama ili pretpostavkama ili ovim informacijama koje mogu rezultirati u ponovnoj proceni odluke ili uradjene procene, ali nisu limitirani samo na taj momenat, se odnose na ispitivanja ili akcije od strane poreskih organa, izmene u pravilima uspostavljenim od strane poreskih organa ili isteka prava poreske uprave da ispituje ili preispituje poreski tretman. Nedostatak saglasnosti ili nesaglasnosti od strane poreskih organa sa poreskim tretmanom, izdvojeno, neće najverovatnije konstituisati izmene u činjenicama i pretpostavkama ili novim informacijama koje utiču na odluke i procene koje se zahtevaju od strane Interpretacije. Banka trenutno procenjuje uticaj interpretacije na finansijske izveštaje.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

• **MRS 19: Primanja zaposlenih (Izmene)**

Izmjena i dopune standarda su primenljive za period od ili posle 1. januara 2019. godine. Izmene zahtevaju od entiteta da: koriste ažurirane pretpostavke za određivanje tekućih troškova usluge i neto kamata za preostali period nakon izmene, skraćivanja ili poravnanje plana; da priznaju u okviru bilansa uspeha kao deo troškova perioda ili kao dobitak ili gubitak usled poravnanja bilo koji manjak ili višak, čak i ako navedeni višak prethodno nije prethodno priznat usled uticaja gornje granice priznavanja sredstava. Rukovodstvo Banke ne očekuje da će zahtevi ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

Za sledeća nova obelodanjivanja ne očekuje se da će, kada budu usvojena, imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke:

- Mogućnost prevremene otplate sa negativnom naknadom – izmene MSFI 9 (objavljene 12. oktobra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Dugoročna ulaganja u pridružena pravna lica i zajednička ulaganja – izmene MRS 28 (objavljene 12. oktobra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Godišnja poboljšanja ciklusa MSFI 2015 – 2017 – izmene MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23 (obelodanjeni 12. decembra 2017. godine i stupaju na snagu za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).
- Primena MSFI 9 Finansijski instrumenti sa MSFI 4 Ugovori o osiguranju – Izmene MSFI 4 (objavljene 12. septembra 2016. godine i stupaju na snagu, u zavisnosti od pristupa, za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine za pravna lica koja izaberu da primene opciju privremenog izuzeća ili kada entite prvo primenjuje MSFI 9 koristi se pristup preklapanja)

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.2. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i druge kamatonosne finansijske instrumente, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici.

Neamortizovano stanje unapred naplaćene naknade i drugih transakcionih troškova koji ulaze u efektivnu kamatnu stopu, kao i neamortizovano stanje korekcije plasmana zbog modifikacije, u slučaju prestanka priznavanja finansijskog sredstva se prezentuje u okviru prihoda od kamata na dan prestanka priznavanja.

2.3. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Banka ostvaruje prihode od naknada i provizija koji proizilaze iz širokog spektra usluga koje pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u tri kategorije:

/i/ Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga

Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

/iii/ Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju kada se ustanovi pravo Banke na priliv po osnovu dividendi.

2.4. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata

Ove stavke uključuju dobitak /gubitak u slučaju prodaje finansijskih instrumenata i modifikacija ugovornih uslova u periodu trajanja koji za rezultat imaju prestanak priznavanja finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

2.6 Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorne strane odnosno finansijskih obaveza ili vlasničkih instrumenata druge ugovorene strane.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučaju da je razlika u ceni transakcije i fer vrednosti utvrđena na bazi ne tržišnih parametara, dobitak/gubitak na prvi dan se razgraničava na period trajanja finansijskog instrumenta.

Klasifikacija finansijskih sredstava

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od:

1. Poslovnog modela za upravljanje tim finansijskim sredstvima - određuje se da li je finansijsko sredstvo deo portfolija kojim se upravlja tako da se prikupljaju ugovoreni novčani tokovi ili se prodaju, ili neki drugi model
2. Karakteristika ugovorenih novčanih tokova-procena se fokusira na proveru da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva povećavaju, na specifične datume, novčani tok koji predstavlja samo plaćanje glavnice i kamate.

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

2.6.1 Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko je opredeljen poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i ukoliko su ti novčani tokovi SPPI. Na dan bilansiranja, ova sredstva se vrednuju po bruto knjigovodstvenoj vrednosti umanjenoj za kreditne gubitke.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su prezentovana u okviru pozicije 'Kredit i potraživanja', 'Hartije od vrednosti' i 'Gotovina i sredstva kod centralne banke'.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su najveća kategorija merenja, jer se celokupan portfolijo kredita banke vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Deo hartija od vrednosti čine dužničke hartije koje se vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Preostale dužničke hartije od vrednosti vrednuje po fer vrednosti ili kroz bilans uspeha ili kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Kamatni prihod na ova sredstva se obračunava putem metode efektivne kamate i prezentovan je u okviru pozicije 'Neto prihod po osnovu kamate' u bilansu uspeha banke. Gubici po osnovu obezvređenja se prezentuju u okviru pozicije 'Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha'. U slučaju prestanka priznavanja takve imovine, rezultat se prikazuje na poziciji 'Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti'

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

2.6.2 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat ukoliko su karakteristike ugovoroneg novčanog toka SPPI i ukoliko se sredstva drže u okviru poslovnog modela čiji cilj se ostvaruje i putem prikupljanja ugovorenog novčanog toka i prodaje

U bilansu stanja, ovakva sredstva su prezentovana u okviru pozicije 'Hartije od vrednosti'.

Deo dužničkih hartija od vrednosti koji zadovoljava gore navedene kriterijume se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat. Kamatni prihod na takve hartije se izračunava primenom metode efektivne kamate i uključuje se u poziciju 'neto prohod po osnovu kamate' u bilansu uspeha banke. Dobici i gubici po osnovu uamnejnije za kreditne gubitke se prezentuju takođe u bilansu uspeha na poziciji 'Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha'. Kao rezultat, efekat vrednovanja priznat u bilansu uspeha banke je isti kao i za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Razlika između fer vrednosti po kojoj se ove hartije vrednuju u bilansu stanja i njihove amortizovane vrednosti se priznaje kroz ostali sveobuhvatni rezultat u okviru pozicije 'pozitivni/negativni efekti promene dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat'. Kada hartija prestane da se priznaje, iznos prethodno akumuliran u ostalom sveobuhvatnom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha i prikazuje na poziciji 'Neto dobitak/gubitak od prestanaka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti'.

Banka je izabrala opciju da određene vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, vrednuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat i ova opcija se primenjuje na strateški značajne investicije banke. Rezultat fer vrednovanja se prikazuje na poziciji 'Pozitivni/negativni efekti promene vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat'. Iznos priznat u ostalom sveobuhvatnom rezultatu nikad se ne reklasifikuje na bilans uspeha.

Ostale vlasničke instrumente banka vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.6.3 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Kategoriju merenja fer vrednosti kroz bilans uspeha imaju finansijska sredstva koja ili nisu prošla SPPI test ili imaju neki drugi poslovni model. Ova finansijska sredstva se generalno prodaju pre njihovog dospeća i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti te se dobiti ostvaruje njenom realizacijom putem prodaje. U poslovanju banketo je poslovni model po kojem se finansijska sredstva drže radi trgovanja.

Banka u svom portfoliju hartija od vrednosti ima deo dužničkih instrumenata koje drži radi trgovanja. Banka nema dužničkih finansijskih instrumenata koja nisu prošla SPPI niti kreiranih da se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.6.4 Obezvređenje finansijskih instrumenata

Banka priznaje gubitke od obezvređenja na dužničkim finansijskim instrumentima (krediti i potraživanja i dužničke hartije od vrednosti) osim onih koji se vrednuju po FVPL, kao i za vanbilansne kreditne izloženosti koje nastaju po osnovu garancija i drugih obaveza.

Obezvređenje se zasniva na modelu očekivanih kreditnih gubitaka čije merenje odražava :

- Nepristrasan i verovatnoćom ponderisan iznos koji je određen na osnovu procene niza mogućih ishoda
- Vremenske vrednosti novca
- I razumnih i potkrepljujućih informacija koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova i napora na dan izveštavanja, o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozi budućih ekonomskih okolnosti.

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Iznos gubitka od obezvređenja se priznaje kao ispravka vrednosti sredstva. U svrhu merenja iznosa očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i priznavanja prihoda od kamate, banka pravirazliku između tri nivoa obezvređenja.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.6 Finansijski instrumenti (nastavak)

1) Nivo 1.

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine)
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1. ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

2) Nivo 2.

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

3) Nivo 3.

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u status neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

- 4) POCI imovina – finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfere između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

2.6.5 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije prenela sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

U svom redovnom poslovanju u toku trajanja ugovora o kreditima, banka može da ponovo pregovara o uslovima ugovora i modifikuje ih. Ovo može da uključuje komercijalne tržišno uslovljene pregovore sa klijentima ili komercijalne pregovore kojima se sprečava ili ublažavaju finansijske teškoće klijenta. Kako bi se očuvala ekonomska suština i utvrdili finansijski efekti takvih modifikacija, banka je definisala neke kriterijume po kojima procenjuje da li su izmenjeni uslovi ugovora suštinski i značajno drugačiji od originalnih. To su promena dužnika, promena valute, uvođenje nekih klauzula koje dovode do promene novčanih tokova tako da plasman nije više SPPI.

Određene izmene ugovora sa klijentima (kao što je reprogram) koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama se ne tretiraju kao značajne sa aspekta prestanka priznavanja jer za cilj imaju poboljšanje verovatnoće naplate ugovorenog novčanog toka od strane banke.

Sa druge strane takve izmene kod klijenata koji su performing, mogu da budu sušinski značajne i da dovedu do prestanka priznavanja. To su sledeći kriterijumi: promena otplatnog plana na način da je prosečna preostala ročnost plasmana izmenjena više od 100% i ne više od dve godine u poređenju sa originalnim ugovorom, promena vremena ili iznosa ugovorenog novčanog toka koja rezultira u promeni sadašnje vrednosti modifikovanog sredstva za više od 10% u odnosu na knjigovodstvenu vrednost plasmana, komercijalni pregovori inicirani zbog izmene tržišnih uslova koji su povoljniji za klijenta kao alternativa refinansiranju.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.6.5 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

U slučaju značajnih modifikacija ugovornih uslova (kao što je prethodno navedeno). Banka prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo, izmenjeno sredstvo. Ukoliko je dužnik u default-u ili značajna modifikacija dovodi do default-a novo sredstvo ima tretman POCI (kupljeni /plasirani kreditno obezvređen) plasmana

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

2.6.6. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti. Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospelo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

2.6.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.7. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Banke i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.9. Poslovi kupovine i ponovne prodaje hartija od vrednosti ("reverzni repo" poslovi)

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

2.10. Investicije u zavisna društva

Zavisno pravno lice je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na, varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala.

Banka na dan 31. decembra 2017. godine poseduje 75% vlasništva privrednog društva S Leasing d.o.o.. Beograd. Učešće u kapitalu navedenog zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti u pojedinačnim finansijskim izveštajima Banke.

2.11. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	do 10 godina
Ostala nematerijalna ulaganja	4 godine

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.12. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Banka poseduje nekretnine kao investicije u cilju ostvarenja prihoda po osnovu zakupnina i porasta vrednosti nekretnina na tržištu. Investicione nekretnine iskazane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	40 godina
Kompjuterska oprema	4 godine
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.13. Obezvredenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja. Nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.14. Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava.

(a) Finansijski lizing – Banka kao zakupac

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Banku prenose svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, se kapitalizuje na početku lizinga po nižoj od fer vrednosti predmeta lizinga ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Ukoliko nije izvesno da će Banka do kraja trajanja lizinga steći vlasništvo nad predmetom lizinga, taj predmet se u potpunosti amortizuje tokom trajanja lizinga ili njegovog korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

(b) Operativni lizing – Banka kao zakupac

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa.

2.15. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova tekućoj godini odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom period. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.16. Naknade zaposlenima

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje – Definisani planovi doprinosa

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji. Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada – Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Banci u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate – u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom. Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Banci. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Banci ostvarene u mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobiti i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobiti i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna. plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.17. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanju Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Priljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Činidbene garancije su ugovori obezbeđuju kompenzaciju ukoliko druga strana ne ispuni svoju ugovornu obavezu. Takvi ugovori prenose, pored kreditnog i nefinansijske rizike izvršenja. Činidbene garancije se početno priznaju po fer vrednosti, koja se obično dokazuje iznosom priljene naknade. Ovaj iznos se amortizuje ravnomerno tokom trajanja ugovora. Na kraju svakog izveštajnog perioda, ugovori o činidbenim garancijama se odmeravaju u iznosu većem od (i) neamortizovanog iznosa pri početnom priznavanju i (ii) najbolje procene troškova potrebnih za izmirenje ugovora na kraju izveštajnog perioda, diskontovanog na sadašnju vrednost.

2.18. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka preuzima imovinu (kolaterale) kao vid naplate u slučajevima kreditiranja sa problemima u otplati. Osnovni razlozi su omogućavanje kontrole kolaterala i zaštita vrednosti kolaterala na nelikvidnim ili problematičnim tržištima postavljanjem osnove na tržištu i, kao strategija odbrane, strategija protiv gubitka imovine na aukciji po neodgovarajućoj ceni. Konverzija loših plasmana u materijalnu imovinu se takođe vidi kao mera za poboljšanje kontrole troškova po Banku i za izbegavanje daljeg pogoršanja vrednosti.

Imovina stečene na takav način, može biti klasifikovana kao:

- 1) Materijalna imovina koju Banka drži za svoju upotrebu (MRS 16, Imovina, postrojenja i oprema)
- 2) Investiciona nekretnina (MRS 40 Investiciona imovina)
- 3) Sredstva stečena naplatom potraživanja (MRS 2 Inventar zaliha)
- 4) Stalna sredstva namenjena prodaji (MSFI 5)

Imovina stečena naplatom potraživanja evidentira se po kupovnoj ceni u RSD.

Materijalna imovina Banke koju koristi Banka evidentira se po nabavnoj vrednosti i amortizacija u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Investiciona nekretnina je nekretnina u vlasništvu vlasnika u svrhu generisanja prihoda od zakupa. Originalna investicija se priznaje po nabavnoj ceni i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

U skladu sa MRS 2, zalihe se vrednuju po nižoj od sledeće dve vrednosti, nabavne cene /cene koštanja i neto ostvarive vrednosti (cene prodaje umanjenoj za troškove prodaje).

Od datuma bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednost zaliha po kojima je imovina Banke obelodanjena. Ukoliko ima naznaka da je neka imovina obezvređena, naplativ iznos imovine se procenjuje kako bi se definisao iznos obezvređenja. Ukoliko je procenjeno da je naplativ iznos imovine niži od vrednosti po kojoj je imovina obelodanjena, postojeća vrednost te imovine se smanjuje na iznos naplative vrednosti.

Sektor upravljanja rizicima vrši procenu. Iznosi otpisa zaliha do neto generisane vrednosti, kao i gubici zaliha, prepoznaju se kao trošak perioda tokom kojeg je došlo do otpisa i nastanka gubitka.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.18. Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Stalna sredstva namenjena prodaji vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti koju bi ta imovina imala da nije klasifikovana kao namenjena prodaji (nabavnoj vrednosti) i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Ne radi se obračun amortizacije pošto ova klasifikacija podrazumeva brzu i izvesnu prodaju. Ukoliko u toku držanja imovine, nisu više zadovoljeni kriterijumi za klasifikaciju imovine kao namenjene prodaji, treba je reklasifikovati i korigovati njenu knjigovodstvenu vrednost i efekte priznati u bilansu uspeha perioda kad se reklasifikacija desila.

2.19. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porezi

Tekući porezi

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.19. Porezi i doprinosi (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi (nastavak)

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2.20. Praćenje poslova po segmentima poslovanja

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke. alocira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

2.21. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

(a) SPPI procena

Procena da li ugovoreni novčani tok finansijskog sredstva dovodi do povećanja novčanog toga koji je isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI) je predmet značajne procene. Ove procene su ključne prilikom procesa MFSI 9 klasifikacije i merenja jer određuju da li će se sredstvo vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVPL), ili u zavisnosti od procene poslovnog modela, po amortizovanoj vrednosti (AC) ili po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat (FVOCI).

Uzimajući u obzir i razmatrajući karakteristike ugovora o kreditima, kao značajne procene je uočeno sledeće: naknada za prevremenu otplatu i neusklađenost kamatne stope i perioda ažuriranja.

Procena da li naknada za prevremenu otplatu kredita može da se smatra razumnom kompenzacijom za rani prekid ugovora (u slučaju celokupne) ili izgubljenu kamatu (u slučaju delimične otplate), se bazira na poređenju nivoa naknade i troškova koje banka. Za procenu, banka koristi kvantitativni test gde se troškovi porede sa izgubljenom kamatnom marginom i izgubljenim kamatnim diferencijalom zbog smanjenja kamatne stope pri ranom prekidu ili otplati. Procena se radi na nivou portfolija. Adekvatnost nakande se takođe opravdava i kvalitativno na bazi trenutnog tržišnog nivoa naknada i njihove prihvatljivosti od strane regulatora.

Neusklađenost kamatne stope i perioda njenog ažuriranja se odnosi na promenjive kamatne stope kredita gde je referentna kamatna stopa neusklađena u pogledu tenora i perioda ažuriranja (kao što je slučaj kada se 3M EURIBOR usklađuje češće tj svakih mesec dana ili ređe npr svakih 6 meseci) ili je period ažuriranja određen pre početka kamatnog perioda (na primer 3MEURIBOR se ažurira 2 meseca pre puštanja kredita i početka kamatnog perioda). Ovakve slučajeve je potrebno proceniti putem 'benčmark testa' da li ugovoreni (nediskontovani) novčani tok kredita odstupa značajno od 'benčmark' kredita (kredita iste ročnosti, istog iznosa, iste valute, ali koji nema neusklađenost kamatne stope). Pragovi materijalnosti za prolazak kvantitativnog benčmark testa su 5% kumulativno odstupanje odnosno 10% periodično odstupanje. Ovaj test se radi na nivou pojedinačnog plasmana na prilikom inicijalnog priznavanja.

Za plasmane koji imaju kamatne stope određene na bazi "starih" stopa. SPPI usaglašenost se procenjuje na bazi kvalitativnih kriterijuma tako da period između datuma fiksiranja stope i datuma početka kamatnog perioda nije duži od mesec dana.

Prilikom prelaska na MSFI 9, banka je testirala svoje plasmane koji imaju ugovorene "stare stope" kvalitativno kao i nekolicinu plasmana koji imaju ugovorenu neusklađenost kamate sa periodom ažuriranja, kvantitativno i svi plasmani su prošli benčmark test.

Takođe portfolio kredita je testiran u pogledu naknade za prevremenu otplatu.

Rukovodstvo Banke smatra da svi krediti ispunjavaju SPPI kriterijume.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(b) Procena poslovnog modela

Za svako finansijsko sredstvo koje je SPPI prilikom inicijalnog priznavanja. Banka procenjuje sda li je ono deo poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, ili oba prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaje, ili nekog drugog poslovnog modela.

Kritičan aspekt u razlikovanju poslovnog modela je učestalost i značajnost prodaja. Može se desiti, da u periodu nakon inicijalnog priznavanja dođe do realizacije novčanog toka na drugačiji način od očekivanog, onda se može činiti da bi drugačiji metod merenja bio više odgovarajuć. Prema MSFI 9, takve naknade promene ne dovode nužno do reklasifikacije i ispravke grešaka u prethodnom periodu. Ta informacija može uticati da se poslovni model i metod vrednovanja pomeni za nova sredstva.

Banka. prodaje zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje koje su blizu krajnjeg roka dospeća i retke prodaje zbog nekih događaja kao što je izmena zakonske regulative, veće interne reorganizacije, retke krize likvidnosti i sl. ne smatra kao suprotne postavljenom poslovnom modelu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Bančina je procena da svi krediti banke zadovoljavaju poslovni model držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni modeli Banke:

Poslovni model Corporate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Real estate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja odobravaju se sa ciljem prikupljanja novčanih tokova tokom trajanja plasmana. Osnovna razlika u odnosu na korporativne kredite je u tome što se krediti odobravaju za realizaciju posebnih projekata, dakle odobravaju se posebnim (SPV) preduzećima osnovanih samo u svrhu realizacije konkretnog projekta. Sama otplata bazira se isključivo na prihodima od projekta koji je predmet finansiranja.

Poslovni model Retail - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Treasury - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Sell (FVPL metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti upravlja se radi ostvarivanja zarade u vidu razlike u ceni.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti, u poslovnom modelu "držati radi prikupljanja" ("HtC"). upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova. Ostvarivanje razlike u ceni nije cilj, niti priroda ovog poslovnog modela.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold and Sell (FVOCI metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti u poslovnom modelu "držati za prikupljanje i prodaju" ("H&S") upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, ali i prodajom finansijskih sredstava kao i ostvarenjem razlike u ceni.

(c) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Model očekivanog kreditnog gubitka je baziran na prosuđivanju jer se zahteva procena značajnog povećanja kreditnog rizika i merenje očekivanih gubitaka bez nekog detaljnijih smernica. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, banka je odredila specifična pravila za procenu koja obuhvataju kvantitativne i kvalitativne kriterijume. Merenje očekivanog kreditnog gubitka uključuje kompleksne modele koji se oslanjaju na istorijske podatke o verovatnoći default-a i stopama gubitka, njihovoj ekstrapolaciji u slučaju nedovoljnih kada ne postoji dovoljno podataka, individualne porcene novčanih tokova prilagođenih kreditnim gubicima, i verovatnoće ostvarenja scenarija uključujući forward-looking informacije.

Detaljna obelodanjivanja identifikacije značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući kolektivni, individualnu porcenu, tehnike predviđanja koje se koriste za merenje očekivanog gubitka i definicije defaulta, i ostali aspekti procene kreditnog rizika su dati u napomeni 35.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

(d) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Detaljnije obelodanjivanje se nalaze u Napomeni 36.4 (sensitivity limiti) i 36.11 (fer vrednovanje i nivoi).

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine
4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U periodu završenom 30. juna 2018	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017
Prihodi od kamata		
- Banke	75.000	74.447
- Javna preduzeća	27.813	49.272
- Druga preduzeća	1.056.078	1.124.415
- Preduzetnici	45.599	29.294
- Javni sektor	779.780	796.985
- Stanovništvo	1.862.162	1.620.059
- Strana lica	9.550	22.459
- Poljoprivrednici	7.648	11.418
- Drugi komitenti	4.213	14.933
Ukupno	3.867.843	3.743.282
Rashodi kamata		
- Banke	140.501	132.201
- Javna preduzeća	6.918	13.109
- Druga preduzeća	41.413	42.984
- Preduzetnici	1.230	914
- Javni sektor	97.155	81.433
- Stanovništvo	60.682	67.997
- Strana lica	228.477	191.037
- Poljoprivrednici	-	-
- Drugi komitenti	95.205	104.869
Ukupno	671.581	634.544
Neto dobitak po osnovu kamata	3.196.262	3.108.738

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	U periodu završenom 30. juna 2018	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017
Prihodi od kamata		
gotovina kod centralnih banaka	58.294	56.881
HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	377.645	-
HOV koje se drže do dospeća	-	390.429
HOV koje se vrednuju po FV kroz ostali ukupan rezultat	252.285	-
HOV raspoložive za prodaju	-	221.386
HOV koje se vrednuju po FV kroz bilans uspeha	116.307	-
HOV kojima se trguje	-	148.861
plasmani i avansi klijentima	2.780.369	2.624.806
plasmani i avansi kreditnim institucijama	14.994	16.524
kamatonosni svop	18.866	13.004
drugi prihodi od kamata	249.084	271.392
Ukupno	3.867.843	3.743.282
Rashodi kamata		
subordinirane obaveze	23.974	31.425
depoziti banaka	201.689	154.772
depoziti klijenata	361.561	363.150
HOV koje se vrednuju po FV kroz ostali ukupan rezultat	13.304	-
HOV raspoložive za prodaju	-	19.417
HOV koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	56.171	-
HOV koje se drže do dospeća	-	55.475
kamatonosni svop	14.736	10.198
ostale obaveze za kamate	146	107
Ukupno	671.581	634.544
Neto prihod po osnovu kamata	3.196.262	3.108.738

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U periodu završenom 30. juna 2018	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	697.893	636.776
Kreditni poslovi	2.354	2.852
Depozitni poslovi	372.045	338.069
Poslovi sa platnim karticama	28.301	25.772
Garancijski i drugi poslovi jemstva	74.386	64.883
Ostale naknade i provizije	22.307	19.713
Ukupno	1.197.286	1.088.065
Rashodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji i inostranstvu	267.204	232.653
Ostale naknade i provizije	169.204	122.587
Ukupno	436.408	355.240
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	760.878	732.825

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017.
Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Dobici od promene vrednosti ostalih derivata	172.160	253.441
Dobici od promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	111.915	86.474
Dobici od promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Ukupno	284.075	339.915
Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Rashodi po osnovu promene vrednosti ostalih derivata	185.415	162.879
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	52.685	87.415
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
Ukupno	238.100	250.294
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	45.975	89.621

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	30.785	44.925
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	14.341	-
Ukupno	45.126	44.925
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.513	920
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		
Ukupno	2.513	920
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	42.613	44.005

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

8. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017.
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	1.132	2.138
Prihodi od promene vrednosti derivata	-	-
Ukupno	1.132	2.138
Rashodi po osnovu zaštite od rizika		
Rashodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	-	391
Rashodi od promene vrednosti derivata	-	-
Ukupno	-	391
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	1.132	1.747

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika je rezultat promene vrednosti plasmana koji su ugovoreni da prate rast cena na malo.

9. NETO EFEKTI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017.
Pozitivne kursne razlike	3.849.908	4.816.083
Negativne kursne razlike	(3.411.092)	(3.251.708)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	597.456	522.446
Netativni efekti ugovorene valutne klauzule	(834.668)	(2.013.685)
Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	201.604	73.136

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

10. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	2.285.613	3.594.087
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	42.263	-
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	282.432	828.248
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	1.859	-
Ukupno	2.612.167	4.422.335
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	2.883.131	3.514.534
Prihodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	5.298	-
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	316.927	854.386
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	21.691	-
Ukupno	3.227.047	4.368.920
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(614.880)	53.415

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

10. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017.
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- hartije od vrednosti (Napomena 20)	(8.603)	-
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21(b))	(3.796)	(320.359)
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	(2.042.206)	(3.156.050)
- ostala sredstva (Napomena 25)	(27.667)	(38.126)
	(2.082.272)	(3.514.534)
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 30)	(316.927)	(854.386)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	(2.399.199)	(4.368.920)
Prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- hartije od vrednosti (Napomena 20)	26.643	918
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21(b))	3.361	326.906
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	1.451.848	3.176.909
- ostala sredstva (Napomena 25)	2.043	22.947
	1.483.895	3.527.680
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 31)	282.432	828.248
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	1.766.327	4.355.928
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(632.872)	(12.992)

11. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	U periodu završenom 30. juna 2018	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017
Dobici od prestanka prizavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Dobitak prestanak priznavanja_stage 3 i POCI	6.708	-
Dobitak prestanak priznavanja_ostali stagevi	294	-
Ukupno:	7.002	-
Gubici od prestanka prizavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Gubitak prestanak priznavanja_stage 3 I POCI po AC	23	-
Ukupno:	23	-
Neto dobiti od prestanka prizavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	6.979	-

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017.
Prihodi od konsultantskih usluga	9.327	9.708
Prihodi od zakupnina	3.472	9.412
Prihodi od IT usluga	4.910	2.614
Ostali prihodi	1.918	1.423
Prihodi od dividende i ostali prihodi od učešća	207	130
Ukupno	19.834	23.287

13. TROŠKOVI ZARADA. NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	690.207	627.519
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	246.702	223.716
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regres	91.873	81.865
Ostali lični rashodi	16.241	6.561
Ukupno	1.045.023	939.661

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U periodu završenom 30. juna 2018.	U RSD hiljada U periodu završenom 30. juna 2017.
Troškovi amortizacije:		
– osnovnih sredstava (napomena 24)	102.195	76.858
– nematerijalnih ulaganja (napomena 24)	57.733	63.938
Ukupno	159.928	140.796

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

15. OSTALI PRIHODI

	U RSD hiljada	
	U periodu završenom 30. juna 2018.	U periodu završenom 30. juna 2017.
Prihodi od naplate otpisanih potraživanja	134.308	15.848
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	11.362	54
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	1.997	1.113
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalne imovine	14.597	39.719
Ostali prihodi	19.925	13.124
Ukupno	182.189	69.858

16. OSTALI RASHODI

	U RSD hiljada	
	U periodu završenom 30. juna 2018.	U periodu završenom 30. juna 2017.
Profesionalne usluge	589.017	507.883
Donacije i sponzorstva	11.690	11.780
Reklama i propaganda	140.708	120.391
PTT i telekomunikacione usluge	30.005	26.453
Premije osiguranja	241.593	202.338
Troškovi zakupa	162.481	183.261
Troškovi materijala	54.078	61.821
Troškovi poreza i doprinosa	56.878	61.236
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	173.761	135.657
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	541	7.811
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	149.217	134.332
Dnevnice i putni troškovi	52.946	46.866
Obuke i savetovanja	10.642	18.517
Ostalo	60.249	64.133
Ukupno	1.733.806	1.582.479

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

17. POREZ NA DOBITAK**a) Komponente poreza na dobit**

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 30. juna 2017.
Tekući porez na dobit	(34.653)	(54.308)
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenje odloženih poreskih obaveza	1.441	1.992
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	-	(38.925)
Ukupno	(33.212)	(91.242)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 30. juna 2017.
Dobit pre oporezivanja	903.829	1.576.860
Porez na dobit po stopi od 15%	135.575	236.529
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	11.198	8.015
Efekti korišćenja prenosivih poreskih gubitaka po osnovu kojih nisu bila priznata odložena poreska sredstva		
Poreski krediti po osnovu ulaganja u osnovna sredstva	-	(26.749)
Priznata odložena poreska sredstva po osnovu gubitaka iz ranijih godina		(42.131)
Poreski efekti neoporezivih prihoda (kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS)	(114.414)	(121.355)
Ostalo	854	(145.552)
Ukupan poreski (rashod)/prihod iskazan u bilansu uspeha	33.213	(91.243)
Efektivna poreska stopa	3.67%	5.79%

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

17. POREZ NA DOBITAK (nastavak)**(c) Komponente odloženog poreza**

	na dan 30. juna 2018.	
	iznos privremene razlike	iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	104.513	15.677
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(554.255)	(83.138)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	191.204	28.680
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	110.452	16.567
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	79.412	11.912
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije-aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	(36.848)	(5.527)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja državne HoV- odložene poreske obaveze	(30.495)	(4.574)
Ukupno stanje na dan	136.017	(20.403)

	na dan 31. decembra 2017.	
	iznos privremene razlike	iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	53.829	8.074
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	(448.441)	(67.266)
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	175.183	26.277
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	108.938	16.341
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	75.507	11.326
Ukupno stanje na dan	(34.984)	(5.248)

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

17. POREZ NA DOBITAK (nastavak)**d) Promene na odloženim porezima**

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Stanje odloženih poreskih sredstava/obaveza na dan 1. januar	(5.248)	59.523
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	1.440	(43.015)
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	(14.812)	(21.756)
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala - ispravka vrednosti dužničkih HoV	5.674	-
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala - vlasničke HoV	(7.457)	-
Stanje odloženih poreskih sredstava	(20.403)	(5.248)

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

18. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
U dinarima		
Žiro račun	7.202.196	8.681.382
Gotovina u blagajni	2.086.924	1.610.883
Depoziti viškova likvidnih sredstava	1.450.000	-
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke	141	-
	10.739.261	10.292.265
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	1.101.632	1.188.011
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	-	-
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	10.442.641	9.293.751
	11.544.273	10.481.762
Bruto potraživanja	22.283.534	20.774.027

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“ br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015) koja propisuje da banke obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 0% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. juna 2018. godine do 17. jula 2018. godine iznosila je RSD 8.128.296 hiljada.

Prosečna kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve u toku prvih 6 meseci 2018. godine iznosila je 1.75% na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“ br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015. koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 20% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 13% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2017. godine do 17. januara 2018. godine iznosila je EUR 89.773 hiljada.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine
19. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	4.173	5.947
	4.173	5.947
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	70.325	58.717
	70.325	58.717
Stanje	74.498	64.664

20. HARTIJE OD VREDNOSTI

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. Juna 2018.	Na dan 30. Juna 2017.
U dinarima		
– obveznice (AC)	9.773.829	-
– obveznice (HTM)	-	7.861.382
– obveznice (FVTPL)	3.635.696	-
– obveznice (HFT)	-	4.624.199
– obveznice (FVTOCI)	6.078.487	-
– obveznice (AFS)	-	5.483.554
– učešća u kapitalu (FVTPL)	28.544	-
– učešća u kapitalu (AFS)	-	28.804
	19.516.556	17.997.939
U stranoj valuti		
– obveznice (AC)	855.529	-
– obveznice (HTM)	-	468.487
– obveznice (FVTPL)	6.997.204	-
– obveznice (HFT)	-	6.850.601
– obveznice (FVTOCI)	5.027.168	-
– državni zapisi (FVTPL)	117.499	-
– državni zapisi (FVTOCI)	182.739	-
– državni zapisi (AFS)	-	6.804.487
– ostale HOV raspoložive za prodaju - VISA akcije (FVTOCI)	66,884	-
– ostale HOV raspoložive za prodaju (AFS)	-	171.755
	13.247.023	14.295.330
Ukupno hartije od vrednosti	32.763.578	32.293.269
Minus: Ispravka vrednosti (Obveznice - AC)	(28.496)	-
Minus: Ispravka vrednosti (Obveznice - HTM)	-	(45.424)
Stanje	32.735.082	32.247.845

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Stanje na početku godine	45.424	120.656
Efekte prelaska na novi standard	1.123	-
Novo ispravke vrednosti (Napomena 10a)	8.603	45.438
Ukidanje ispravke vrednosti	(26.643)	(924)
Otpis na teret ispravke vrednosti		(57.289)
Svođenje AFS na fer vrednost		(65.965)
Kursne razlike	(11)	3.508
Stanje	28.496	45.424

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	Na dan 30. juna 2018.		Na dan 31. decembra 2017.		Ukupno
	Kratkoročni	Dugoročni	Kratkoročni	Dugoročni	
U dinarima					
Opozivi depoziti i krediti	2.500.599	-	-	-	-
Dati krediti	-	198	-	7.236	7.236
	2.500.599	198	-	7.236	7.236
U stranoj valuti					
Devizni računi	472.128	-	1.151.048	-	1.151.048
Dati krediti	-	81.531	13.897	322.478	336.375
Dati depoziti	5.325	-	709.981	-	709.981
Ostali plasmani	385.072	-	18.600	-	18.600
	862.525	81.531	1.893.526	322.478	2.216.004
Bruto krediti i potraživanja	3.363.124	81.729	1.893.526	329.714	2.223.240
Minus: Ispravka vrednosti					0
					(12.687)
					(12.687)
Stanje					2.210.553

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

(a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita

	Bruto knjigovodstvena vrednost						Ispravke vrednosti				Ukupno	U RSD hiljada	
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI				
U dinarima													
Centralna banka	2.500.653	-	-	-	2.500.653	(3.208)	-	-	-	(3.208)			(3.208)
Društva za osiguranje	-	160	-	-	160	-	(7)	-	-	(7)			(7)
Finansijski lizing	34	-	-	-	34	-	-	-	-	-			-
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-			-
Strane banke	(54)	-	-	-	(54)	-	-	-	-	-			-
	2.500.637	160	-	-	2.500.797	(3.208)	(7)	-	-	(3.215)			(3.215)
U stranoj valuti													
Finansijski lizing	81.463	-	-	-	81.463	(77)	-	-	-	(77)			(77)
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	34.626	68	-	-	34.694	(1.377)	(1)	-	-	(1.378)			(1.378)
Strane banke	827.899	-	-	-	827.899	(688)	-	-	-	(688)			(688)
	943.988	68	-	-	944.056	(2.142)	(1)	-	-	(2.143)			(2.143)
Ukupno	3.444.625	228	-	-	3.444.853	(5.350)	(8)	-	-	(5.358)			(5.358)

Kreditni sa valutom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

U periodu od 1. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine nije zabeležen transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od banaka i drugih finansijskih institucija po nivoima obezvređenja.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 30. juna 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, je sledeća:

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Bez utvđenog roka dospeća	506.754	1.173.812
Do 30 dana	2.500.659	705.184
Od 1 do 3 meseca	355.711	-
Od 3 do 12 meseci	-	13.961
Preko 1 godine	81.729	330.283
	3.444.853	2.223.240

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Stanje na početku godine	12.687	10.618
Efekat prelaska na novi standard	(1.553)	-
Nove ispravke vrednosti (Napomena 11(a))	3.796	6.539
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 11(a))	(3.361)	(5.853)
Otpis na teret ispravke vrednosti	-	(76.518)
Kursne razlike	(6.211)	77.901
Stanje na dan	5.358	12.687

ERSTE BANK a.d., NOVI SAD

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	Na dan 30. juna 2018.		Na dan 31. decembra 2017.		Ukupno
	Kratkoročni	Dugoročni	Kratkoročni	Dugoročni	
U dinarima					
Opozivi depoziti i krediti	-	-	-	-	-
Dati krediti	1.758.921	26.302.866	2.234.464	23.109.007	25.343.471
Dati depoziti	691.912	-	172.684	1.483	174.167
Ostali plasmani	2.450.833	26.302.866	2.407.148	23.110.490	25.517.638
U stranoj valuti					
Opozivi depoziti i krediti	-	-	-	-	-
Dati krediti	8.204.303	84.066.226	8.345.517	73.729.282	82.074.799
Dati depoziti	87.656	-	85.735	-	85.735
Ostali plasmani	224.138	48.289	339.585	48.454	388.039
	8.516.097	84.114.515	8.770.837	73.777.735	82.548.573
Bruto krediti i potraživanja	10.966.930	110.417.381	11.177.985	96.888.225	108.066.211
Minus: Ispravka vrednosti					(1.930.488)
- Pojedinačno procenjena		(952.557)			(1.995.670)
- Kolektivno procenjena		(2.449.904)			(3.926.158)
		(3.402.461)			

ERSTE BANK a.d., NOVI SAD

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita

	Bruto knjigovodstvena vrednost						Ispravke vrednosti			Ukupno
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	
U dinarima										
Delatnost holding kompanija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	41.073	-	41	-	41.114	(759)	-	(21)	-	(780)
Druge preduzeća	1.910.972	279.435	30.365	(33)	2.220.739	(36.675)	(13.966)	(23.944)	-	(74.585)
Preduzetnici	668.579	156.536	7.218	-	832.333	(11.160)	(10.497)	(5.830)	-	(27.487)
Javni sektor	546.486	-	-	-	546.486	(1.026)	-	-	-	(1.026)
Stanovništvo	23.115.603	1.370.063	398.184	39.303	24.923.153	(290.612)	(202.472)	(279.375)	(1.418)	(773.877)
Strana lica	5.466	36	18	-	5.520	(139)	(1)	(16)	-	(156)
Poljoprivrednici	33.960	5.124	2.888	-	41.972	(1.666)	(1.389)	(2.817)	-	(5.872)
Drugi komitenti	17.028	15.155	110.199	-	142.382	(189)	(161)	(85.826)	-	(86.176)
	26.339.167	1.826.349	548.913	39.270	28.753.699	(342.226)	(228.486)	(397.829)	(1.418)	(969.959)
U strani valuti										
Delatnost holding kompanija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	1.703.548	134.977	-	-	1.838.525	(17.573)	(75.052)	-	-	(92.625)
Druge preduzeća	52.815.384	2.303.584	310.355	360.876	55.810.199	(583.740)	(400.114)	(229.188)	(131.257)	(1.344.299)
Preduzetnici	700.923	57.138	2.974	2.386	763.421	(12.862)	(2.812)	(1.294)	(2.382)	(19.350)
Javni sektor	2.128.752	-	-	-	2.128.752	(27.446)	-	-	-	(27.446)
Stanovništvo	28.844.501	1.735.587	677.633	105.939	31.363.660	(82.559)	(314.786)	(373.912)	(13.482)	(784.739)
Strana lica	197.204	31.310	-	-	228.514	(2.588)	(5.998)	-	-	(8.586)
Poljoprivrednici	104.599	30.018	52.237	-	186.854	(6.700)	(3.750)	(37.162)	-	(47.612)
Drugi komitenti	137.852	6.566	132.890	33.379	310.687	(775)	(43)	(106.532)	(495)	(107.845)
	86.632.763	4.299.180	1.176.069	522.580	92.630.612	(734.243)	(802.555)	(748.088)	(147.616)	(2.432.502)
Ukupno	112.971.930	6.125.529	1.725.002	561.850	121.384.311	(1.076.469)	(1.031.041)	(1.145.917)	(149.034)	(3.402.461)

Banka sve kredite vrednuje po amortizovanoj vrednosti.

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata**

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 30. juna 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, je sledeća:

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017.
Bez utvđenog roka dospeća	794.055	469.619
Do 30 dana	258.988	204.101
Od 1 do 3 meseca	495.556	749.236
Od 3 do 12 meseci	9.418.331	9.755.029
Preko 1 godine	110.417.381	96.888.226
	121.384.311	108.066.211

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017.
Stanje na početku godine	3.926.158	6.382.947
Efekti prelaska na novi standard	(704.816)	-
Nove ispravke vrednosti (Napomena 11(a))	2.042.206	2.408.295
Ukidanje ispravke vrednosti (Napomena 11(a))	(1.451.848)	(2.587.260)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(447.567)	(1.593.266)
Kursne razlike	38.328	(684.558)
Stanje na dan	3.402.461	3.926.158

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**c) Koncentracija datih kredita i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata**

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 30. juna 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Trgovina	11.098.557	10.587.711
Prerađivačka industrija	13.363.706	13.816.128
Građevinarstvo	11.149.396	10.341.175
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	5.688.503	5.672.892
Usluge i turizam	13.587.911	12.074.663
Poljoprivreda i prehrambena industrija	5.022.504	2.272.155
Stanovništvo	56.428.013	47.432.489
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	3.444.853	2.223.240
Javni sektor	2.675.238	3.614.491
Strana pravna lica	92.834	91.946
Poljoprivrednici	228.826	224.723
Sektor drugih komitenata	453.069	797.311
Preduzetnici	1.595.754	1.140.527
Stanje	124.829.164	110.289.451

23. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
U dinarima	93.560	93.560
Ukupne investicije	93.560	93.560

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, a nakon izvršene uplate ugovorenih iznosa. Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija. Sticanje udela je izvršeno nakon isplate 25% vlasništva Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i 50% vlasništva Immorent AG.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**
24. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE

	Zemljište i građevinski objekti	Oprema	Oprema uzeta u finansijski lizing	Investici one nekretni e	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Nematerijalna sredstva u pripremi	U RSD hiljada Nematerijalna ulaganja
NABAVNA VREDNOST								
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	743.709	810.049	122.295	243.633	(1)	1.919.685	-	1.202.453
Povećanja	-	3.878	(3.878)	-	527.446	527.446	-	-
Prenosi	16.322	255.193	140.326	-	(506.282)	(94.441)	-	94.441
Otuđenja i rashodovanja	(7.385)	(73.359)	(4.570)	(243.633)	-	(328.947)	-	(9.225)
Stanje na dan 31. decembar 2017. godine	752.646	995.761	254.173	-	21.163	2.023.743	-	1.287.670
Povećanja	3.122	45.062	11.280	-	38.302	38.302	307.695	161
Prenosi	(11.102)	(17.204)	-	-	(59.465)	(0)	(45.556)	45.556
Otuđenja i rashodovanja					-	(28.306)	-	(447)
Stanje na dan 30. jun 2018. godine	744.666	1.023.619	265.453	-	-	2.033.738	262.139	1.332.940
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI								
Stanje na dan 31. decembar 2016. godine	262.295	588.644	14.043	11.216	-	876.198	-	923.609
Amortizacija (Napomena 14)	18.494	101.980	42.471	1.159	-	164.104	-	125.988
Otuđenja i rashodovanja	(2.201)	(68.109)	(4.561)	(12.375)	-	(87.246)	-	(9.225)
Stanje na dan 31. decembar 2017. godine	278.588	622.515	51.953	-	-	953.056	-	1.040.372
Amortizacija (Napomena 14)	9.351	60.270	32.573	-	-	102.194	-	57.732
Otuđenja i rashodovanja	(3.855)	(16.761)	-	-	-	(20.616)	-	(348)
Stanje na dan 30. jun 2018. godine	284.084	666.024	84.526	-	-	1.034.634	-	1.097.756
Neotpisana vrednost na dan:								
- 30. jun 2018. godine	460.582	357.595	180.927	-	-	999.105	262.139	235.184
- 31. decembar 2017. godine	474.058	373.246	202.220	-	21.163	1.070.689	-	247.298

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine
24. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Neotpisanu vrednost opreme na dan 30 jun 2018. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 30. jun 2018. godine najvećim delom čine softveri i licence. Na osnovu procene rukovodstva Banke ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena na dan 30.jun 2018. godine.

25. OSTALA SREDSTVA

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017.
U dinarima		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	19.503	16.212
- Potraživanja po osnovu prodaje	2.045	2.045
- Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	31.848	29.582
- Ostala potraživanja iz poslovanja	136.715	197.801
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
- Dati avansi	68	2.448
- Potraživanja od zaposlenih	2.364	694
- Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	11.060	725
- Zalihe	67.612	69.091
- Ostala potraživanja	7.854	(425)
- Ostale investicije	27.005	27.006
<i>Aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Razgraničeni troškovi premije osiguranja	566.074	542.593
- Kuponska kamata pri kupovini obveznica	144.683	-
- Ostala razgraničenja	53.620	166.108
	1.070.451	1.053.880
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
- Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	6	-
- Potraživanja po osnovu prodaje	25.435	29.749
- Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	17	24
- Ostala potraživanja iz poslovanja	24.167	49.202
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
- Dati avansi	3.563	6.129
- Potraživanja od zaposlenih	105	22
- Ostala potraživanja	61.007	2.031
<i>Aktivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Kuponska kamata pri kupovini obveznica	13.829	-
- Ostala razgraničenja	4.864	34.552
	132.993	121.709
Bruto ostala sredstva	1.203.444	1.175.589
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(132.449)	(115.174)
Stanje	1.070.995	1.060.415

Ostala finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

25. OSTALA SREDSTVA (Nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017
Stanje ispravke finansijskih sredstava na početku godine	46.522	186.242
Efekti prelaska na novi standard	15.265	-
Nove ispravke vrednosti	27.667	68.211
Ukidanje ispravke vrednosti	(517)	(28.428)
Otpis na teret ispravke vrednosti	9.628	(69.703)
Svođenje učešća na fer vrednost	-	(2.140)
Kursne razlike	(33.242)	(107.660)
Stanje ispravke finansijskih sredstava na dan	65.323	46.522
Stanje ispravke nefinansijskih sredstava na dan	67.126	68.652
Stanje na dan	132.449	115.174

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

26. ISPRAVKE VREDNOSTI FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava u toku prvih šest meseci 2018. godine:

	Stanje na početku perioda na dan 01/01/2018	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Povećanje/smanjenje usled promene kreditnog rizika	Transfer između Nivoa obezvređenja i Nivoa obezvređenja 2/3 *	Promena usled modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Ostale promene	U RSD hiljada	
								Stanje na kraju perioda	
Nivo obezvređenja 1	1.044.967	508.827	(428.950)	2.401.708	(494)	(3)	(3.881)	1.120.466	
Centralna banka	1.198	6.672	(3.456)	-	-	-	-	4.414	
Javni sektor	98.409	9.477	(50.222)	56.470	-	-	(129)	57.535	
Banke	2.721	907	(2.259)	-	-	-	(2)	1.367	
Ostale finansijske organizacije	16.909	524	(3.638)	(124)	-	-	(1.354)	12.441	
Privreda	527.597	257.364	(146.594)	1.341.920	(560)	-	(2.161)	635.646	
Stanovništvo	398.134	233.884	(222.782)	1.003.441	66	(3)	(236)	409.062	
Nivo obezvređenja 2	773.477	13.427	225.341	(2.573.936)	18.632	0	2.231	1.033.108	
Javni sektor	9.698	-	(9.666)	(56.470)	-	-	-	32	
Ostale finansijske organizacije	67	-	(5)	124	-	-	-	61	
Privreda	212.255	5.325	253.146	(1.374.774)	18.632	-	1.246	490.603	
Stanovništvo	551.458	8.102	(18.133)	(1.142.815)	-	-	985	542.411	
Nivo obezvređenja 3	1.374.058	72.149	209.878	172.228	0	(456.934)	(592)	1.198.559	
Javni sektor	2	-	(1)	-	-	-	-	0	
Ostale finansijske organizacije	69	-	30	-	-	-	-	98	
Privreda	507.431	3.157	70.832	32.854	-	(122.500)	(995)	457.924	
Stanovništvo	866.557	68.992	139.018	139.374	-	(334.434)	404	740.536	
POCI	148.307	34	1.886	0	0	(258)	(460)	149.509	
Ostale finansijske organizacije	2.258	-	-	-	-	-	(8)	2.250	
Privreda	131.020	-	(748)	-	-	-	(444)	129.828	
Stanovništvo	15.029	34	2.634	-	-	(258)	(8)	17.430	
UKUPNO	3.340.809	594.437	8.155	0	18.138	(457.195)	(2.702)	3.501.642	

Finansijska sredstva obuhvataju sledeće kategorije: Kredite i potraživanja od banaka, kredite i potraživanja od komitenata, hartije od vrednosti i finansijski deo ostalih sredstava.

*Kolona "Transfer između nivoa obezvređenja" predstavlja podatak "od čega" u odnosu na kolonu "Povećanje/smanjenje usled promene kreditnog rizika" i ne ulazi u obračun stanja na kraju obračunskog perioda. Iznosi iz ove kolone su obuhvaćeni u okviru kolone "Povećanje/smanjenje ispravki vrednosti usled pogoršanja kreditnog rizika".

ERSTE BANK a.d., NOVI SAD
 NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

26. ISPRAVKE VREDNOSTI FINANSIJSKIH SREDSTAVA (Nastavak)

Kretanje finansijskih sredstava između nivoa obezvređenja u toku prvih šest meseci 2018. godine:

	Bruto knjigovodstvena vrednost						U RSD hiljada	
	Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3		U Non-Defaulted iz Defaulted	U Non-Defaulted iz Defaulted
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3		
Centralna banka	-	-	-	-	-	-	-	-
Javni sektor	-	10	-	-	-	-	-	-
Banke	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	705	2.346	-	4	-	-	-	-
Privreda	768.174	2.399.035	14.677	3.307	51.226	2	3.098	3.098
Stanovništvo	1.008.149	645.774	164.255	74.041	130.990	34.507	1.406	19.720
Ukupno	1.777.029	3.047.165	178.932	77.352	182.215	34.509	1.406	22.818

27. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017.
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	5.326	14.750
	5.326	14.750
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	39.266	29.708
	39.267	29.708
Stanje	44.592	44.458

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	Na dan 30. juna 2018.		Na dan 31. decembra 2017.		U RSD hiljadu
	Kratkoročni	Dugoročni	Kratkoročni	Dugoročni	
	Ukupno		Ukupno		
U dinarima					
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>					
Transakcioni depoziti	2.796.139	-	304.765	-	304.765
Depoziti po osnovu datih kredita	86	516	-	247	247
Namenski depoziti	4.362	-	86.554	-	86.554
Ostali depoziti	2.979.460	745.000	4.408.726	345.000	4.753.726
Ukupno	5.780.047	745.516	4.800.045	345.247	5.145.292
U stranoj valuti					
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>					
Transakcioni depoziti	160.791	-	375.863	-	375.863
Depoziti po osnovu datih kredita	-	188.908	-	189.556	189.556
Namenski depoziti	26.810	18.890	21.246	18.955	40.201
Ostali depoziti	8.491.745	2.289.344	6.317.658	1.512.836	7.830.494
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	850.087	-	2.262.829	-	2.262.829
Primljeni krediti	68.213	36.012.345	-	29.698.233	29.698.233
Ostale finansijske obaveze	86.171	-	27.963	-	27.963
Ukupno	9.683.817	38.509.487	9.005.559	31.419.580	40.425.139
Stanje na dan	15.463.864	39.255.003	13.805.604	31.764.827	45.570.431

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Centralna banka	-	1
Banke u zemlji	3.236.497	6.981.815
Društva za osiguranje	3.314.378	2.647.290
Finansijski lizing	2.843.000	2.626.698
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	4.351.264	3.207.703
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	15.476	2.855
Strane banke	40.958.252	30.104.069
Stanje	54.718.867	45.570.431

Depoziti stranih banaka se najvećim delom odnose na depozit Erste Group Bank AG, Austrija u iznosu od 23.449.546 hiljada dinara i depozit Evropske investicione banke u iznosu od 10.289.995 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

29. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	Na dan 30. juna 2018.		Na dan 31. decembra 2017.		U RSD hiljada
	Kratkoročni	Dugoročni	Kratkoročni	Dugoročni	
U dinarima					
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>					
Transakcioni depoziti	19.922.830	-	17.706.708	-	17.706.708
Štedni depoziti:	611.695	603.191	532.109	542.425	1.074.534
Depoziti po osnovu datih kredita	109.819	488.419	237.930	189.160	427.090
Namenski depoziti	2.796.982	18.750	2.829.348	18.750	2.848.098
Ostali depoziti	10.313.336	4.620	6.926.343	7.359	6.933.702
Ukupno	33.754.662	1.114.980	28.232.438	757.694	28.990.132
U stranoj valuti					
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>					
Transakcioni depoziti	38.164.141	-	34.154.483	-	34.154.483
Štedni depoziti:	8.241.072	11.734.396	8.190.424	11.953.885	20.144.309
Depoziti po osnovu datih kredita	194.309	2.566.672	103.768	2.058.284	2.162.052
Namenski depoziti	1.036.388	284.478	3.259.784	314.590	3.574.374
Ostali depoziti	694.556	128.711	1.082.998	124.996	1.207.994
Primljeni krediti	-	1.493.309	-	1.291.788	1.291.788
Ostale finansijske obaveze	235.974	-	456.996	-	456.996
Ukupno	48.566.440	16.207.566	47.248.453	15.743.543	62.991.996
Stanje na dan	82.321.102	17.322.546	75.480.891	16.501.237	91.982.128

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

29. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Holding kompanije	6.360	-
Javna preduzeća	2.268.981	2.057.397
Privredna društva	30.364.238	26.848.840
Javni sektor	4.817.938	2.691.673
Stanovništvo	49.577.142	45.729.756
Strana lica	2.307.451	2.467.769
Preduzetnici	2.461.640	2.195.108
Poljoprivrednici	317.340	397.437
Drugi komitenti	7.522.558	9.594.148
Stanje	99.643.648	91.982.128

30. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	1.181.035	1.354.523
Stanje	1.181.035	1.354.523

Stanje obaveza po subordiniranim kreditima na dan 30. juna 2017. godine i 31. decembra 2017. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos kredita	Datum dospeća	Kamatna stopa	U RSD hiljada	
					Na dan 30. juna 2018	Na dan 31. decembra 2017.
Erste Group Bank AG	EUR	15.000.000	27.12.2021.	3MEuribor+3.65% p.a.	1.181.035	1.353.974
Ukupno		15.000.000			1.353.974	1.763.890

Subordinirane obaveze se odnose na kredit odobren od strane Erste GCIB Finance, Amsterdam dana 27. decembra 2011. godine, u iznosu od EUR 15.000.000 na period od 10 godina sa periodom mirovanja 5 godina i kamatnom stopom u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3.65% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje u 21 jednake tromesečne rate od kojih prva dospeva nakon isteka perioda mirovanja od 5 godina.

Subordinirane obaveze Banka može da uključi u njen dopunski kapital (napomena 35.10), nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije. Sektor za kontrolu poslovanja banaka. dostavila je navedeno odobrenje dana 6. decembra 2011. godine, a na osnovu zahteva Banke od 7. oktobra 2011. godine.

Na osnovu Ugovora o prenosu i ustupanju dana 16. decembra 2015. godine izvršena je promena poverioca, te je novi poverilac Erste Group Bank AG, Austrija. Svi ostali uslovi iz ugovora su ostali nepromenjeni.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

31. REZERVISANJA

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (a)	367.353	326.073
– naknade za odlazak u penziju	79.412	75.507
– jubilarne nagrade	110.452	108.938
Rezervisanja za sudske sporove (b)	191.204	175.183
Ostala dugoročna rezervisanja	-	67.041
Stanje	748.421	752.742

Promene rezervisanja vanbilansnih stavki

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) vrše se po plasmanima Banke gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveze padnu na teret banke.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Banke, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu. Banka vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

- (b) Banka je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Banka tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Banke očekuje negativan ishod.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

31. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017.
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni		
Stanje na početku godine	326.073	277.482
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10(a))	316.927	2.485.814
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 10(a))	(282.432)	(2.430.790)
Ostale promene	6.786	(6.433)
	367.353	326.073
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	184.444	186.174
Troškovi kamate i troškovi tekućih usluga	10.520	21.405
Naknade isplaćene u toku godine	(5.100)	(22.323)
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu jubilarnih nagrada	-	10.226
Aktuarski gubici/(dobici) po osnovu otpremnina	-	(11.038)
	189.864	184.444
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	175.183	164.287
Rezervisanja u toku godine	29.000	20.209
Iskorišćena rezervisanja	(12.979)	(9.313)
Ostale promene		
	191.204	175.183
Ostala dugoročna rezervisanja		
stanje na početku godine	67.043	42.700
rezervisanja u toku godine	158	51.971
iskorišćena rezervisanja	(67.201)	(27.629)
	-	67.043
Stanje	748.421	752.742

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

31. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Povećanje/ smanjenje usled promene kreditnog rizika	Transfer između Nivoa obezvređenja 1 i Nivoa obezvređenja 2/3	Promena usled modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Ostale promene	Stanje na kraju perioda
Nivo obezvređenja 1	(235.603)	-	(20.700)	-	-	-	(602)	(256.906)
Nivo obezvređenja 2	(32.499)	-	10.580	-	-	-	773	(21.146)
Nivo obezvređenja 3	(65.222)	-	(23.375)	-	-	-	(704)	(89.301)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(333.325)	-	(33.494)	-	-	-	(533)	(367.353)

U RSD hiljada

Kretanje između nivoa obezvređenja na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni je prikazano u sledećoj tabeli:

Vanbilanse pozicije - date garancije i druga jemstva	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
296.551	1.310.838	598	221	1.928	106	-

U RSD hiljada

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

32. OSTALE OBAVEZE

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017.
U dinarima		
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	1.548	547
Obaveze za primljene avanse	4.085	4.105
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	109.920	-
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	141.171	74.083
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Razgraničene obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	62.387	21.078
- Razgraničene obaveze za MBU procesuiranje	26.205	15.936
- Razgraničene obaveze za informatičke usluga	14.140	13.753
- Rezervacije za troškove	92.993	117.044
- Ostala razgraničenja	242.371	366.291
Obaveze prema trgovcima po pos terminalima-preduzeća	37.768	51.748
Obaveze za gašenje dinarskih računa	21.651	21.685
Obaveze od prinudno prodatih akcija synergy-fizička lica	25.510	24.414
Ostale obaveze	112.113	173.177
	891.862	883.861
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sred.uzetih u lizing	147.739	163.819
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
Obaveze po osnovu naknade i provizije	59	60
Obaveze prema dobavljačima	-	5.734
Obaveze za primljene avanse	77.320	10.634
<i>Pasivna vremenska razgraničenja:</i>		
- Ostala razgraničenja	112.210	36.485
Pokriće nostro doznaka fizičkih lica	4.593	27.937
Ostale obaveze	40.631	27.417
	382.552	272.086
Stanje	1.274.414	1.155.947

Ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

33. KAPITAL**(a) Struktura kapitala Banke**

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	Na dan 30. juna 2018.	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017.
Akcijski kapital – obične akcije /i/	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija /ii/	124.475	124.475
Rezerve iz dobiti /iii/	9.715.798	7.679.824
Revalorizacione rezerve /iv/	528.359	418.024
Dobitak ranijih godina	320.847	-
Dobitak tekuće godine	870.617	2.632.240
Stanje	21.600.096	20.894.563

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

33. KAPITAL (Nastavak)

/i/ Akcijski kapital

Na dan 30. juna 2018. godine upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.004.000 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2017. godine: 1.004.000 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara). U toku 2018. i 2017. godine nije bilo promena na akcijskom kapitalu.

Većinski akcionar Banke je Erste Group, Beč sa učešćem od 74% u akcijskom kapitalu na dan 30. juna 2018. godine. Struktura akcionara Banke na dan 30. juna 2018. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	742.960	74.00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	261.040	26.00
Ukupno	1.004.000	100.00

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija u iznosu od 124.475 hiljada dinara na dan 30. juna 2018. i 31. decembra 2017. godine obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirane su rezerve iz dobiti na dan 30. juna 2018. godine iznose 9.715.798 hiljada dinara. Na dan 31. decembra 2017. godine rezerve iz dobiti su iznosile 7.679.824 hiljada dinara. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke od 31. marta 2018. godine u ostale rezerve Banke je raspoređena dobit iz 2017. godine u iznosu od 2.035.974 hiljada dinara.

/iv/ Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve, koje na dan 30. juna 2018 godine iznose 528.359 hiljade dinara (30. juna 2017. godine: 418.024 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u vlasničke i dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i efekte promene kreditnog rizika izdavaoca hartije, i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

33. KAPITAL (Nastavak)

(b) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 172.193.275	EUR 168.865.743
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	16.70	18.14
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	16.33	17.62
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4.5%	16.33	17.62
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	6.43	5.58
6. Izloženost prema licima povezanim sa Bankom	bez limita	12.72	16.47
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	126.39	100.75
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0.8	1.58	1.61
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0.6	1.51	1.52
9. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	0.90	4.26
10. Izloženosti Banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	20.36	21.26
11. Izloženosti Banke prema licu povezanim sa bankom	bez limita	6.11	9.42
12. Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0.13	0.13

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

34. VANBILANSNE POZICIJE

Banka u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu.

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	626.595	640.935
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	43.029.971	37.230.852
Druge vanbilansne pozicije (c)	209.980.101	215.361.570
Stanje	253.636.667	253.233.357
Nenaplativa potraživanja prenetna na vanbilansne pozicije	(1.881.137)	(1.900.406)
Stanje	251.755.530	251.332.951

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
– kratkoročni	14.156	14.006
– dugoročni	612.439	626.929
Stanje	626.595	640.935

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica se najvećim delom odnose na sredstva Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 8.183 hiljada dinara. Dugoročni poslovi se odnose na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od 604.658 hiljada dinara i dugoročne poljoprivredne kredite u iznosu od 7.573 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

34. VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
U dinarima		
Plative garancije	1.217.900	1.046.722
Činidbene garancije	4.621.434	4.780.880
Avali i akcepti menica	-	-
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	5.894.005	5.567.655
Ostale vanbilansne stavke	670.908	653.801
	12.404.247	12.049.058
U stranoj valuti		
Plative garancije	2.117.129	1.511.097
Činidbene garancije	4.736.165	4.869.481
Avali i akcepti menica	-	-
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	22.294.372	17.010.434
Akreditivi	96.340	187.855
Ostale vanbilansne stavke	1.381.718	1.602.927
	30.625.724	25.181.794
Stanje na dan	43.029.971	37.230.852

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, višenamenske okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 30. juna 2018. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose 367.353 hiljada dinara (31. decembar 2017. godine: 326.073 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

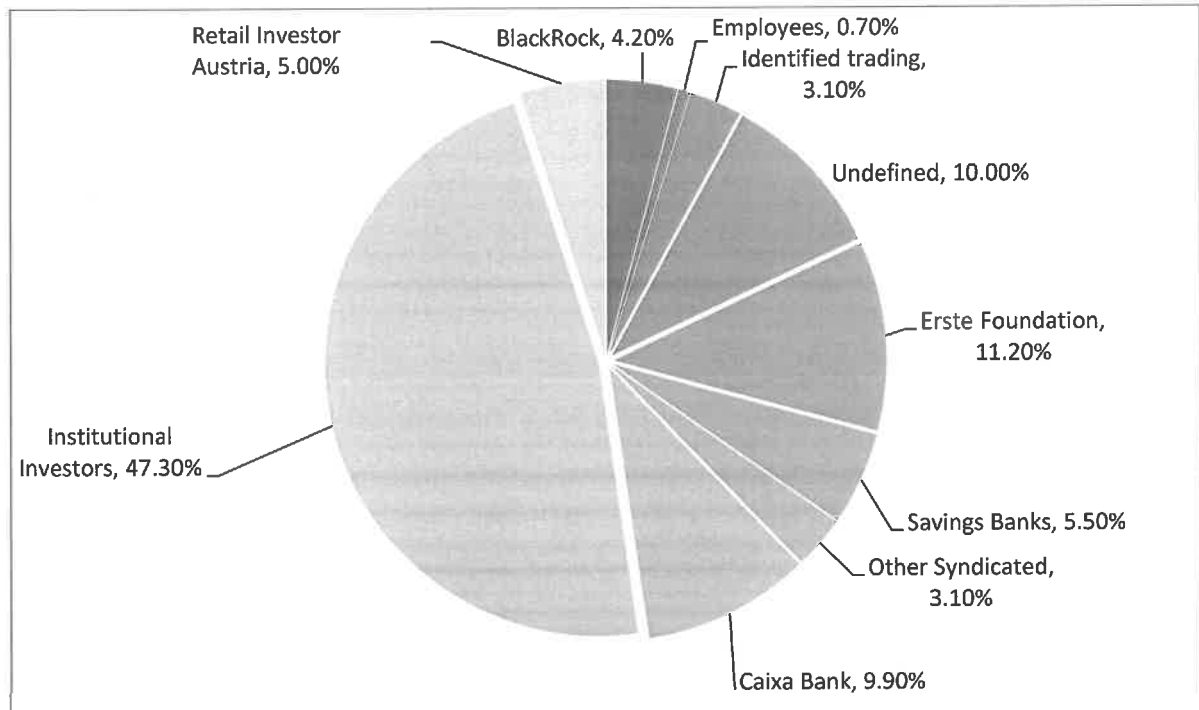
35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Lica se smatraju povezana ukoliko su pod zajedničkom kontrolom, ili jedno lice ima kontrolu nad drugim ili pak može izvršiti značajan uticaj na to drugo lice u donošenju finansijskih i operativnih odluka

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac.

Akcionarska struktura Erste Grupe je sledeća:

Dugoročni krediti ročnosti do 5 godina su uzeti po stopi od 6MEURIBOR +1.86% odnosno LIBOR +1.8%. dok je subordinirani kredit uzet po stopi od 3MEURIBOR +3.65% na 10 godina.

Međubankarski poslovi (overnight i kratkoročne pozajmice) se obavljaju po cenama koje se kreću u rasponu od - 0.29 do 11% u zavisnosti od valute u kojoj se obavlja posao.

Naknade po garancijama sa povezanim licima su u rasponu od 0.98 do 1.16%.

Ostale transakcije na tržištu novca (svap transakcije, forvard transakcije, kupoprodaja keša), kao i one transakcije za koje se naplaćuje ili plaća naknada, se obavljaju takođe po tržišnim uslovima i cenama van dohvata ruke.

Kamatna stopa na depozite i ostale obaveze prema bankama i komitentima se kreće u rasponu od 0.15% do 9.2%.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Stanja potraživanja i obaveza na dan 3. juna 2018. i 31. decembra 2017. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

U RSD hiljada

	Na dan 30. juna 2018.		Na dan 31. decembra 2017.	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Potraživanja				
Potraživanja po osnovu derivata	4.084	-	12.842	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	448.532	2.245	1.099.550	12.846
Kredit i potraživanja od komitenata	-	138	-	153
Investicije u zavisna društva	-	93.560	-	93.560
Ostala sredstva	5.566	35.198	4.663	30.833
	458.182	131.141	1.117.055	137.392
Obaveze				
Obaveze po osnovu derivata	40.934	-	40.956	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	28.353.337	69.933	16.359.513	143.282
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	154.870	-	51.913
Subordinirane obaveze	1.181.035	-	1.354.523	-
Rezervisanja	112	1.808	191	149
Ostale obaveze	15.347	173.987	1.632	199.218
	29.590.765	400.598	17.756.814	394.561
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	1.035.220	215.872	1.038.214	227.487
Preuzete neopozive obaveze	-	2.943	-	2.904
Druga vanbilansna evidencija	12.518.988	650.779	10.323.119	653.012
	13.554.208	869.594	11.361.333	883.403

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U RSD hiljada

	Na dan 30. juna 2018.		Na dan 30. juna 2017.	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Prihodi od kamata	1.491	345	11.472	487
Rashodi kamata	(176.145)	(3.195)	(145.127)	(2.026)
Prihodi od naknada i provizija	21.709	15.081	25.756	1.204
Rashodi naknada i provizija	(97.048)	-	(91.905)	-
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	22.424	-
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(39.353)	-	-	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	26.678	1.048	-	293
Neto rashod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	-	-	(13.035)	-
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	145	-	-	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	(1.106)	(1.951)	(6.746)
Ostali poslovni prihodi	-	12.107	-	11.509
Ostali prihodi	1.354	4.535	4.235	2.852
Ostali rashodi	(70.828)	(280.976)	(91.262)	(262.630)

Banka kroz cross-border kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Banci. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a banci ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge. Banka je u poslovima sa cross-border kreditima isključivo agent i nije izložena kreditnom riziku.

(a) Na dan 30. juna 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

(b) Banka ulazi u poslovne odnose i aranžmane sa članovima Izvršnog odbora i ostalim ključnim osobljem i sa njima povezanim licima u redovnom toku poslovanja. Stanja na kraju godine i efekti ovih transakcija su prikazani u sledećoj tabeli.

	U RSD hiljada			
	Prihodi/ (rashodi)	Prihodi/ (rashodi)	Prihodi/ (rashodi)	Prihodi/ (rashodi)
	Stanje na dan 30. juna 2018. godine	Na dan 30. juna 2018. godine	Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	Na dan 30. juna 2017. godine
Minusi na tekućim računima, kreditne kartice, gotovinski i potrošački krediti	1.583	85	2.535	87
Stambeni krediti	66.947	1.898	70.159	1.731
Razgraničena naknada	(80)	-	(83)	-
Ostali plasmani i potraživanja	261	19	70	33
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(65)	87	(150)	(62)
Depoziti	78.309	(179)	57.844	(207)
Ostale obaveze	323	(586)	701	(1.574)
Neiskorišćeni okvir	901	-	857	-

Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Banke, iskazane u bruto iznosu, u prvih 6 meseci 2018. i 2017. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	Na dan 30. juna 2018. godine	Na dan 30. juna 2017. godine
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	2.838	2.953
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	80.326	70.430
Obračunata buduća primanja- IO	85.414	55.762
Ukupno	168.578	129.145

Transferne cene

U skadu sa novim odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi zajedno sa poreskim bilansom predaju i studiju o transfernim cenama.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA

36.1. Uvod

Banka upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik i devizni rizik). Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena kao i drugim rizicima koje Banka kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Banci je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Banke.

Banka ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Banke u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Banke u vezi sa upravljanjem rizicima. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Sektoru upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Pored toga, Banka je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom. Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje pre svega, kamatnim rizikom, rizikom likvidnosti i deviznim rizikom, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke/zaključke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Banke.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.1. Uvod (nastavak)

Komiteet za upravljanje nefinansijskim rizicima

Cilj Komiteta za upravljanje nefinansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Banke, uz primenu Odluke na osnovu očekivanih dobiti od izlaganja riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali ne-finansijskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacione bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja aktivom i pasivom

Služba upravljanja aktivom i pasivom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Banke. Takođe, ona je primarno odgovorna za strateško finansiranje i likvidnost, kao i za upravljanje drugim tržišnim rizicima (rizik kamatne stope i valutni rizik) Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom. kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Banke

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da obezbedi da se poslovanje Banke odvija u skladu sa standardima obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Banci da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Banci, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Erste Banci a.d. Novi Sad ("Banka") ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni deo koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti ima zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Banka izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, kao posebnih organizacionih jedinica u Banci. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Banke, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Banka voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Banke i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
- Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Banke;
- Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Imajući u vidu različitost oblasti koje pokriva, u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom i Sektora upravljanja kreditnim rizicima koji se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

- Direkcija upravljanja rizicima pravnih lica;
- Direkcija upravljanja rizicima stanovništva;
- Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Banka jeste ili može biti izložena.

Banka je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru. Izvršnom odboru. Odboru za upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Banke. Kreditnom politikom, kao i politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobrovanje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjenja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Banka određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa neizmirenja obaveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utiču na zahtevanu cenu rizika, te ne formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtingi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom scoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine****36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****36.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Banka se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Banci (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane Grupnih Competence Centara za razvoj modela što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se odobravaju od strane izvršnog odbora Banke. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između "performing" i "non-performing" klijenata. Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza) Banka koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Banka koristi skalu od 5 ocena (R1-R5). Za potrebe izveštavanja, interni rejtingi su grupisani u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) – klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Bankom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Bankom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanju obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklappaju sa klijentima iz ove kategorije.

Poseban nadzor (management attention) – klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu.

Ispod standarda (sub-standard) – klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Banke i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Banka primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Banci, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Banku, te Banka kroz proces redovnih re-odobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog re-odobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2. Kreditni rizik (nastavak)

Praćenje i nadzor kreditnog rizika (nastavak)

Banka provodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Banke i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Banka primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Banci je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Banci prati regulatorne zahteve Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 – Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 – Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj

Banka je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Banka ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Banke, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralna).

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine****36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****36.2 Kreditni rizik (nastavak)****Status neizmirenja obaveza (nastavak)**

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Banke nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 – R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 – E5.

Ukoliko, po proceni Banke, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora. Banka će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 – E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 – E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 – E5.

Otpis potraživanja

Banka u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškovi u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadive plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Banke, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Banke se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Dodatno, Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“. br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 30. juna 2018. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku		Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Neto vrednost		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10.442.641	10.442.641	11.840.893	22.283.534
Potraživanja po osnovu derivata	74.498	74.498	-	74.498
Hartije od vrednosti	32.763.578	32.735.082	-	32.735.082
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.444.853	3.439.495	-	3.439.495
Kredit i potraživanja od komitenata	121.384.310	117.981.850	-	117.981.850
Investicije u zavisna društva	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	497.324	497.324
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	999.105	999.105
Tekuća poreska sredstva	-	-	78.784	78.784
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	860.010	76.027	287.012	1.070.995
Bilansna izloženost	168.969.890	165.457.549	13.808.580	179.266.129
Date garancije i jemstva	12.788.968	12.618.685	-	12.618.685
Preuzete buduće obaveze	30.241.003	30.045.190	-	30.045.190
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	210.606.696	210.606.696
Vanbilansna izloženost	43.029.971	42.663.875	210.606.696	253.270.571
Ukupna izloženost	211.999.861	208.121.424	224.415.276	432.536.700

U skladu sa poslovnom politikom Banke, osnovnim izvorom kreditnog rizika Banka smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti¹ u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezbeđenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja.

¹ Ostale izloženosti bilansa stanja koje Banka smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Banke (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i otpimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti:

30. juna 2018.

Hartije od vrednosti

	Bruto vrednost			Od čega: obezvređeno			Akumulirane ispravke vrednosti			Od čega: ispravke vrednosti na obezvređenim potraživanjima		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	74.498	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	74.498	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	10.629.358	11.355.278	10.778.941	10.629.358	11.355.278	-	28.495	-	-	-	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	10.629.358	11.228.089	10.491.856	10.629.358	11.228.089	-	28.495	-	-	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	127.189	287.085	-	127.189	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	10.629.358	11.355.278	10.853.439	10.629.358	11.355.278	-	28.495	-	-	-	-	-

Na dan 31. decembra 2017. godine 98,7% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2017:

- Moody's Investors Service Ba3 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB / stabilni izgledi

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2017. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	9.293.751	-	9.293.751	11.480.276	20.774.027
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	-	11.539.464	-	11.539.464
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.599	6	12.488.593	-	12.488.593
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.329.870	45.418	8.284.452	-	8.284.452
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.223.240	12.687	2.210.553	-	2.210.553
Kredit i potraživanja od komitenata	108.066.211	3.926.158	104.140.053	-	104.140.053
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	247.298	247.298
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	1.070.689	1.070.689
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	11.901	11.901
Ostala sredstva	756.671	57.331	699.340	361.075	1.060.415
Bilansna izloženost	152.697.806	4.041.600	148.656.206	13.264.799	161.921.005
Date garancije i jemstva	12.396.034	148.158	12.247.876	-	12.247.876
Preuzete buduće obaveze	24.834.817	177.825	24.656.992	-	24.656.992
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	216.002.505	216.002.505
Vanbilansna izloženost	37.230.851	325.983	36.904.868	216.002.505	252.907.373
Ukupna izloženost	189.928.657	4.367.583	185.561.074	229.267.304	414.828.378

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti:

	Bruto vrednost	Od čega: obezvređeno	Akumulirane ispravke vrednosti	Hartije od vrednosti Od čega: ispravke vrednosti na obezvređenim potraživanjima
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	11.539.464	-	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	11.213.908	-	-	-
Od čega: Ostalo	325.556	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	12.488.600	-	7	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	12.385.371	-	-	-
Od čega: Ostalo	103.229	-	7	-
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	8.329.869	-	45.417	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	8.329.869	-	45.417	-
Od čega: Ostalo	-	-	-	-
Ukupna izloženost	32.357.933	-	45.424	-

Na dan 31. decembra 2017. godine 98.7% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2017.:

- Moody's Investors Service Ba3 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB / stabilni izgledi

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 30. juna 2018. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja ²				Vrednost sredstava obezbeđenja		U RSD hiljada
	Visok	Srednji	Nizak	Problematična potraživanja ³	Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	48.816.486	5.302.393	949.203	1.271.930	23.387.833	556.568	326.346.28
Stambeni krediti	29.158.768	1.102.712	289.926	782.868	23.236.629	554.583	306.994.17
Potrošački i gotovinski krediti	17.659.746	3.847.512	591.678	438.135	78.392	591	4.705.94
Transakcioni i kreditne kartice	633.764	96.192	18.209	11.576	1.644	199	208.58
Ostala potraživanja	1.364.208	255.977	49.391	39.352	71.168	1.195	14.437.60
Potraživanja od privrede	56.194.738	4.410.224	423.967	785.047	14.717.893	464.308	599.960.32
Velika preduzeća	10.980.965	28.354	-	108.194	4.329.530	107.585	163.833.46
Mala i srednja preduzeća	35.155.648	970.106	109.978	308.464	8.100.689	180.873	233.096.85
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.161.703	2.351.996	131.954	309.772	1.232.788	160.029	159.706.69
Poljoprivrednici	99.441	111.760	47.061	58.576	109.112	15.822	9.330.56
Javna preduzeća	796.981	948.008	134.974	41	945.774	-	33.992.75
Potraživanja od ostalih klijenata	6.389.675	1.303	1	284.196	469.334	235.646	79.377
Ukupna potraživanja	111.400.900	9.713.919	1.373.171	2.341.173	38.575.061	1.256.523	1.005.683

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

² Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja odgovaraju klasifikaciji nizak rizik (visok), poseban nadzor (srednji) i ispod-standarda (nizak) definisanih u delu 36.2 Kreditni rizik.

³ Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „36.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2017. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja ⁴			Problematična potraživanja ⁵	Vrednost sredstava obezbeđenja		Uticaj sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti*
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	40.146.827	4.632.425	1.066.434	1.519.460	543.120	442.991	
Stambeni krediti	23.266.017	946.128	352.993	794.528	540.434	436.875	
Potrošački i gotovinski krediti	14.893.934	3.322.491	628.129	600.733	1.350	1.148	
Transakcioni i kreditne kartice	652.117	104.604	20.339	20.190	136	53	
Ostala potraživanja	1.334.759	259.202	64.974	104.009	1.200	4.915	
Potraživanja od privrede	51.008.159	3.228.377	478.990	1.481.793	919.975	625.636	
Velika preduzeća	8.390.880	61.810	-	416.685	415.599	144.502	
Mala i srednja preduzeća	32.941.138	741.422	100.633	676.790	238.113	286.108	
Mikro preduzeća i preduzetnici	8.840.751	901.425	207.318	330.450	247.385	175.525	
Poljoprivrednici	101.503	95.154	37.516	57.867	18.877	16.516	
Javna preduzeća	733.885	1.428.567	133.523	-	-	2.986	
Potraživanja od ostalih klijenata	5.406.083	717.832	1	603.071	439.619	99.387	
Ukupna potraživanja	96.561.068	8.578.634	1.545.425	3.604.324	34.762.473	1.168.015	

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

⁴ Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja odgovaraju klasifikaciji nizak rizik (visok), poseban nadzor (srednji) i ispod-standarda (nizak) definisanih u delu 36.2 Kreditni rizik.

⁵ Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „36.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezbeđenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 30. juna 2018. godine:

	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od članovištva	54.906.840	292.362	656.093	484.717	56.340.012	903.677	340.773	314.838	54.780.723	23.445.409	498.993
Stambeni krediti	30.570.536	58.185	639.943	66.611	31.334.274	414.343	329.200	43.100	30.547.631	23.294.205	497.008
Potrošački i gotovinski krediti	21.973.507	176.528	7.818	379.217	22.537.070	451.653	5.696	246.534	21.833.186	78.392	591
Transakcioni i kreditne kartice	746.088	2.494	276	10.883	759.740	9.821	259	7.213	742.448	1.644	199
Ostala potraživanja	1.616.709	55.155	9.057	28.006	1.708.938	27.860	5.618	17.991	1.657.459	71.168	1.195
Potraživanja od privrede	60.554.339	477.704	756.965	24.968	61.813.976	1.184.135	412.084	17.517	60.200.241	14.720.992	461.210
Velika preduzeća	10.955.169	54.150	108.194	0	11.117.513	123.695	2.860	0	10.990.958	4.329.530	107.585
Mala i srednja preduzeća	35.876.410	362.421	302.835	2.530	36.544.196	446.182	214.692	1.095	35.882.227	8.103.788	177.774
Mikro preduzeća i preduzetnici	11.595.103	50.566	294.435	15.321	11.955.424	501.957	158.350	10.047	11.285.070	1.232.788	160.029
Poljoprivrednici	248.757	9.505	51.500	7.076	316.838	18.917	36.182	6.354	255.386	109.112	15.822
Javna preduzeća	1.878.900	1.063	-	41	1.880.004	93.384	-	21	1.786.600	945.774	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.314.012	76.967	284.195	1	6.675.175	35.094	199.700	1	6.440.381	469.334	235.646
Ukupna izloženost	121.775.191	847.033	1.697.253	509.687	124.829.163	2.122.907	952.557	332.355	121.421.345	38.635.735	1.195.849
Prema kategorijama potraživanja											
Neproblematična potraživanja	121.643.066	844.924	-	-	122.487.990	2.100.759	-	-	120.387.232	38.575.061	-
od čega: restrukturirana	467.571	12.195	-	-	479.766	49.839	-	-	429.927	190.190	-
Problematična potraživanja	132.125	2.109	1.697.253	509.687	2.341.473	22.148	952.557	332.355	1.034.113	60.674	1.195.849
od čega: restrukturirana	125.117	1.983	601.116	152.347	880.564	21.320	228.399	94.222	536.623	58.015	484.218
Ukupna izloženost	121.775.191	847.033	1.697.253	509.687	124.829.163	2.122.907	952.557	332.355	121.421.345	38.635.735	1.195.849

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezbeđenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2017. godine:

	Neobezvređena potraživanja ⁶				Obezvređena potraživanja ⁷				Akumulirane ispravke vrednosti				U RSD hiljada vrednost sredstava obezbeđenja*		
	nije dospel	dospel	na pojedinačnoj osnovi		Ukupna bruto potraživanja	ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi		na grupnoj osnovi	Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja			
			na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi			na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi							
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	45.779.073	220.681	649.285	716.107	47.365.146	779.698	341.182	454.711	45.789.554	19.140.755	481.202				
Stambeni krediti	24.602.320	37.469	639.428	80.449	25.359.666	293.798	334.685	33.032	24.698.150	18.960.418	479.091				
Potrošački i gotovinski krediti	18.785.960	135.143	1.370	522.814	19.445.288	434.183	1.343	336.830	18.672.931	99.610	775				
Transakcioni i kreditne kartice	775.535	1.825	1.01	19.788	797.249	15.341	101	13.576	768.231	1.533	136				
Ostala potraživanja	1.615.258	46.244	8.386	93.056	1.767.943	36.376	5.052	71.273	1.650.243	79.193	1.200				
Potraživanja od privrede	54.468.880	246.646	1.466.614	15.179	56.197.318	710.329	1.076.458	8.833	54.401.698	15.077.819	919.975				
Velika preduzeća	8.413.079	39.610	416.085	599	8.869.378	100.803	314.970	720	8.453.362	4.176.591	415.599				
Mala i srednja preduzeća	33.647.890	135.304	674.036	2.754	34.459.985	364.567	531.404	1.329	33.562.685	8.044.391	236.113				
Mikro preduzeća i preduzetnici	9.891.740	57.753	325.336	5.115	10.279.944	209.609	199.556	3.116	9.885.062	1.303.339	247.385				
Poljoprivrednici	226.296	7.877	51.157	6.710	293.040	9.566	39.528	3.546	239.396	127.496	18.877				
Javna preduzeća	2.289.874	6.101	-	-	2.295.975	34.783	-	-	2.261.192	1.423.601	-				
Potraživanja od ostalih klijenata	6.025.522	98.394	603.070	1	6.726.987	54.784	512.848	1	6.159.354	605.816	439.619				
Ukupna izloženost	106.273.474	565.721	2.718.969	731.287	110.289.451	1.544.811	1.930.488	463.545	106.350.606	34.824.391	1.840.796				
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	106.122.065	563.061	-	-	106.685.127	1.528.115	-	-	105.157.012	34.762.473	-				
od čega: restrukturirana	305.860	2.354	-	-	308.213	26.501	-	-	281.712	115.711	-				
Problematična potraživanja	151.409	2.659	2.718.969	731.287	3.604.324	16.696	1.930.488	463.545	1.193.595	61.918	1.840.796				
od čega: restrukturirana	148.867	2.501	1.493.105	153.119	1.797.591	16.572	1.104.810	73.002	603.208	61.086	1.085.126				
Ukupna izloženost	106.273.474	565.721	2.718.969	731.287	110.289.451	1.544.811	1.930.488	463.545	106.350.606	34.824.391	1.840.796				

⁶ Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

⁷ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza i kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana dionje na dan 30. juna 2018. godine:

	U RSD hiljada									
	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u dcnjji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u dcnjji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	45.856.223	9.234.627	30.858	76.976	518	247.751	286.971	188.150	82.812	335.128
Stambeni krediti	29.548.543	1.061.272	-	18.905	-	170.441	101.849	72.598	31.080	329.586
Potrošački i gotovinski krediti	14.422.329	7.653.787	23.267	50.651	-	69.471	170.351	100.431	44.597	2.185
Transakcioni i kreditne kartice	715.414	29.505	291	3.373	-	3.624	1.727	3.910	1.775	122
Ostala potraživanja	1.169.937	490.063	7.299	4.048	518	4.214	13.044	11.210	5.360	3.235
Potraživanja od privrede	57.345.545	3.625.558	51.613	9.311	16	107.525	79.496	154.253	63.180	377.480
Velika preduzeća	10.734.564	274.755	-	-	-	-	-	85.607	22.588	-
Mala i srednja preduzeća	33.858.263	2.337.984	42.584	-	-	106.720	70.621	803	12.170	115.052
Mikro preduzeća i preduzetnici	10.658.082	974.192	4.201	9.177	16	13	8.779	64.002	14.077	222.885
Poljoprivrednici	214.672	38.627	4.828	134	-	792	97	3.799	14.345	39.543
Javna preduzeća	1.879.963	-	-	-	-	-	-	41	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.370.770	20.209	-	-	-	1	-	1.293	-	282.902
Ukupna izloženost	109.572.538	12.880.394	82.471	86.287	534	355.277	366.467	343.695	145.991	995.510
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	109.516.183	12.807.654	82.471	81.682	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	391.393	81.003	6.006	1.364	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	56.355	72.740	-	4.605	534	355.277	366.467	343.695	145.991	995.510
od čega: restrukturirana	51.257	71.238	-	4.605	-	235.362	147.418	167.737	36.069	166.877
Ukupna izloženost	109.572.538	12.880.394	82.471	86.287	534	355.277	366.467	343.695	145.991	995.510

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docije na dan 31. decembra 2017. godine:

	U RSD hiljada									
	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u dociji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u dociji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	38.971.635	6.702.158	248.316	77.619	25	259.536	284.437	162.348	180.104	478.968
Stambeni krediti	23.846.586	689.213	86.358	17.632	-	159.098	116.131	45.294	72.050	327.304
Potrošački i gotovinski krediti	13.211.849	5.527.812	130.416	51.027	-	87.036	144.565	98.054	84.827	109.702
Transakcioni i kreditne kartice	755.392	3.192	15.399	3.377	-	4.326	2.172	4.709	3.620	5.063
Ostala potraživanja	1.157.807	481.941	16.144	5.584	25	9.076	21.569	14.290	19.607	36.899
Potraživanja od privrede	51.279.614	3.413.902	14.942	7.067	-	391.748	35.759	12.883	14.819	1.026.583
Velika preduzeća	8.377.868	74.822	-	-	-	599	-	-	-	416.085
Mala i srednja preduzeća	31.731.945	2.051.249	-	-	-	278.297	25.429	-	13.676	359.389
Mikro preduzeća i preduzetnici	8.666.755	1.262.650	13.472	6.616	-	112.844	4.554	1.785	168	211.099
Poljoprivrednici	210.671	21.581	1.470	451	-	8	5.776	11.098	975	40.010
Javna preduzeća	2.292.375	3.600	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	6.097.582	26.333	-	-	-	1	-	-	-	603.070
Ukupna izloženost	96.348.831	10.142.393	263.259	84.687	25	651.286	320.196	175.231	194.924	2.108.621
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	96.296.443	10.089.229	217.352	82.104	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	237.970	67.156	2.942	146	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	52.389	53.164	45.907	2.583	25	651.286	320.196	175.231	194.924	2.108.621
od čega: restrukturirana	51.313	51.821	45.702	2.532	-	528.870	109.750	21.326	18.124	968.153
Ukupna izloženost	96.348.831	10.142.393	263.259	84.687	25	651.286	320.196	175.231	194.924	2.108.621

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 30. juna 2018. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	%	U RSD hiljada
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	56.340.012	1.559.289	1.271.930	437.103	677.756	2.26	556.568
Stambeni krediti	31.334.274	786.643	782.868	250.857	387.890	2.50	554.583
Potrošački i gotovinski krediti	22.537.070	703.884	438.135	178.420	258.636	1.94	591
Transakcioni i kreditne kartice	759.740	17.293	11.576	-	7.491	1.52	199
Ostala potraživanja	1.708.928	51.469	39.352	7.827	23.739	2.30	1.195
Potraživanja od privrede *	58.021.386	1.412.047	713.850	404.621	377.547	1.23	448.474
Sektor A	5.022.517	124.963	45.704	35.435	25.249	0.91	45.695
Sektor B, C i E	13.251.643	337.308	218.853	217.823	53.129	1.65	186.107
Sektor D	5.685.576	152.136	-	-	-	-	-
Sektor F	11.008.004	110.286	42.106	41.112	36.831	0.38	23.276
Sektor G	11.090.451	429.040	370.308	105.184	256.165	3.34	160.157
Sektor H, I i J	4.525.844	93.791	12.565	-	6.147	0.28	8.977
Sektor L, M i N	7.437.351	164.523	24.315	5.069	26	0.33	24.263
Potraživanja od ostalih klijenata	10.467.765	436.483	355.393	38.839	251.758	3.40	251.480
Ukupna potraživanja	124.829.163	3.407.818	2.341.173	880.564	1.307.060	1.88	1.256.523

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(g) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2017. godine:

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	47.365.146	1.575.591	1.519.460	463.530	812.589	3.21	543.120
Stambeni krediti	25.359.666	661.519	794.528	260.854	376.474	3.13	540.434
Potrošački i gotovinski krediti	19.445.288	772.354	600.733	189.359	345.949	3.09	1.350
Transakcioni i kreditne kartice	797.249	29.018	20.190	-	13.688	2.53	136
Ostala potraživanja	1.762.943	112.701	104.009	13.317	76.478	5.90	1.200
Potraživanja od privrede *	52.468.778	1.660.685	1.399.026	1.018.873	1.026.716	2.67	892.591
Sektor A	2.272.157	95.599	68.457	47.243	46.998	3.01	19.474
Sektor B, C i E	13.654.361	611.286	622.143	621.159	454.343	4.56	551.544
Sektor D	5.670.638	79.830	-	-	-	-	-
Sektor F	10.188.389	179.217	119.801	119.208	113.363	1.18	25.697
Sektor G	10.587.707	474.556	455.235	224.072	322.154	4.30	212.477
Sektor H, I i J	3.660.781	62.814	3.425	-	2.811	0.09	1.948
Sektor L, M i N	6.434.746	157.383	129.965	7.191	87.047	2.02	81.452
Potraživanja od ostalih klijenata	10.455.527	702.569	685.838	315.188	571.424	6.56	467.003
Ukupna potraživanja	110.289.451	3.938.845	3.604.324	1.797.591	2.410.729	3.27	1.902.714

*Sektor A - Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija

Sektor B, C i E - Građevinarstvo

Sektor D - Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo

Sektor F - Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti

Sektor G - Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala

Sektor H, I i J - Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije

Sektor L, M i N - Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(c) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u prvih šest meseci 2018. godine:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja			Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	1.519.460	387.026	652.767	150.296	166.802	18.211	1.271.930	594.174
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	2.084.864	130.220	203.856	66.594	9.029	-941.984	1.069.243	439.939
Ukupna potraživanja	3.604.324	517.245	856.624	216.890	175.831	-923.772	2.341.173	1.034.113

Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2017. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja			Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	2.270.841	781.076	1.562.146	316.711	366.532	29.689	1.519.460	706.874
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	4.295.936	98.933	2.408.933	892.478	165.393	98.929	2.084.864	486.724
Ukupna potraživanja	6.566.777	880.009	3.971.079	1.209.188	531.925	128.617	3.604.324	1.193.598

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine****36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****36.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika***

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Banka naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika. Banka uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Banka uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom je Odeljenje za upravljanje kolateralima, koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored procesa. Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Banku, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom upravljanja kolateralima.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, Poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik. Služba upravljanja strateškim rizicima, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih zakonskih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Banke kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Banka prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Banka trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- država – sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine za ublažavanje kreditnim rizikom ponderisane aktive korišćena je garancija pružena od strane Republike Srbije. Primenjen je preferencijalni ponder kreditnog rizika 0% u skladu sa odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala koju propisuje NBS;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta – izloženostima obezbeđenim garancijom banke

Banka u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti. Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti, kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika. Banka izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je dâ u zakup) – dodeljuje ponder rizika 35% odnosno izloženostima koje su potpuno obezbeđene hipotekama na poslovnim nepokretnostima, dodeljuje ponder rizika 50%.

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Podobnim sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine za sve pristupe i metode smatraju se i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod banke kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Pored gore navedenih, Banka primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Banke.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti⁸ sredstava obezbeđenja i pružaocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 30. juna 2018. godine:

	Vrste sredstava obezbeđenja			U RSD hiljada	
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Garancije čiji je izdavalac država	
Potraživanja od stanovništva	60.058	23.676.637	207.706		
Stambeni krediti	27.864	23.615.809	147.539		
Potrošački i gotovinski krediti	30.351	30.765	17.868		
Transakcioni i kreditne kartice	1.843	-	-		
Ostala potraživanja	-	30.063	42.300		
Potraživanja od privrede	1.167.426	388.944	12.680.057		945.774
Velika preduzeća	-	-	4.437.115		
Mala i srednja preduzeća	808.165	229.334	7.244.063		
Mikro preduzeća i preduzetnici	359.261	154.170	879.385		
Poljoprivrednici	-	5.440	119.494		
Javna preduzeća	-	-	-		945.774
Potraživanja od ostalih klijenata	82.062	108.067	514.851		
Ukupna izloženost	1.309.547	24.173.648	13.402.615		945.774
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.309.347	23.536.165	12.783.774		945.774
od čega: restrukturirana	-	116.869	73.321		-
Problematična potraživanja	199	637.483	618.841		-
od čega: restrukturirana	-	171.533	370.700		-
Ukupna potraživanja	1.309.547	24.173.648	13.402.615		945.774

⁸ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolateralne i umanjuje za prethodne terete.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti⁹ sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2017. godine:
U RSD hiljada

	Vrste sredstava obezbeđenja do nivoa potraživanja			Garancije čiji je izdavalac država
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	
Potraživanja od stanovništva	69.863	19.349.080	203.014	-
Stambeni krediti	28.057	19.276.792	134.661	-
Potrošački i gotovinski krediti	40.136	41.307	18.941	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.670	-	-	-
Ostala potraživanja	-	30.980	49.412	-
Potraživanja od privrede	1.006.614	399.970	13.167.610	1.423.601
Velika preduzeća	-	-	4.594.590	-
Mala i srednja preduzeća	695.762	252.921	7.333.823	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	309.764	134.602	1.106.358	-
Poljoprivrednici	1.088	12.448	132.839	-
Javna preduzeća	-	-	-	1.423.601
Potraživanja od ostalih klijenata	134.313	77.207	833.916	-
Ukupna izloženost	1.210.789	19.826.257	14.204.540	1.423.601
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	1.210.653	19.208.700	12.919.521	1.423.601
od čega: restrukturirana	-	112.366	3.345	-
Problematična potraživanja	136	617.558	1.285.019	-
od čega: restrukturirana	-	181.246	964.967	-
Ukupna potraživanja	1.210.789	19.826.257	14.204.540	1.423.601

⁹ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolateralna i umanjuje za prethodne terete.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

U toku prvih šest meseci 2018. godine banka je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	12.073	12.073
Nabavljena u toku perioda		
Prodana u toku perioda	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	12.073	12.073
Akumulirana ispravka vrednosti	12.073	12.073
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	-

U toku 2017. godine banka je raspolagala sa sledećim sredstvima stečenim naplatom potraživanja.

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	U RSD hiljada	
	Stambene nepokretnosti	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda	13.901	13.901
Nabavljena u toku perioda	-	-
Prodana u toku perioda	1.828	1.828
Bruto vrednost na kraju perioda	12.073	12.073
Akumulirana ispravka vrednosti	12.073	12.073
od čega: ispravke vrednosti u toku perioda	-	-
Neto vrednost na kraju perioda	-	-

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i retko pokretna imovina.

Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Banke na najviši nivo. U slučaju kada Banka donosi odluku o preuzimanju određene nepokretnosti, analiza se radi i primenom metode neto sadašnje vrednosti. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl. kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Banke.

Banka kao strategije upravljanje imovinom stečenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanje, odnosno kombinacije nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja", troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)****LTV racio**

Tabela ispod predstavlja takozvani, „LTV“ racio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

Vrednost LTV pokazatelja	U RSD hiljada	
	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 30. juna 2018.	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na 31. decembra 2017.
Ispod 50%	4.496.636	3.823.580
Od 50% do 70%	7.029.606	5.736.344
Od 70% do 90%	15.578.703	11.506.367
Od 90% do 100%	777.635	643.842
Od 100% do 120%	1.098.532	1.064.246
Od 120% do 150%	994.185	996.352
Preko 150%	1.358.977	1.588.935
Ukupno	31.334.274	25.359.666
Prosečni LTV	76.9%	78.5%

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Banka je u skladu sa MSFI 9 postavila adekvatnu strukturu, alate i procese za pravovremeno utvrđivanje gubitka usled kreditnih rizika. Po regulatornim i računovodstvenim standardima kao i ekonomskim razmatranjima banka redovno evaluira potrebu i formira ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka da bi pokrila očekivane ekonomske gubitke od finansijske imovine.

Banka finansijsku imovinu klasifikuje kao imovinu koja se naknadno meri po amortizovanom trošku (AC), po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) ili po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka na osnovu (FVTPL):

- (a) poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i
- (b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

Banka teži tome da svoja ključna portfolija (krediti i potraživanja od komintenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno obaveze po osnovu finansijskih garancija i preuzetih budućih obaveza) klasifikuje kao imovinu koja se meri po amortizovanom trošku, dok se deo hartija od vrednosti klasifikuje po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (portfolio hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, koji se drži u cilju adekvatnog upravljanja likvidnošću gde poslovni model podrazumeva i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i potencijalnu prodaju te finansijske imovine) i fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (pretežno hartije od vrednosti namenjene trgovanju).

Cilj formiranja ispravke vrednosti je da se priznaju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja za sve finansijske instrumente, uzimajući u obzir sve razumne i pomoćne informacije, uključujući one koje se odnose na buduće događaje [MSFI 9 5.5.4.].U skladu sa tim, finansijskoj imovini koja je relevantna sa aspekta MSFI 9 standarda i klasifikovana je kao AC Ili FVTOCI dodeljuje se jedan od tri nivoa (*eng. stage*), osim ukoliko se finansijska imovina ne priznaje kao POCI.

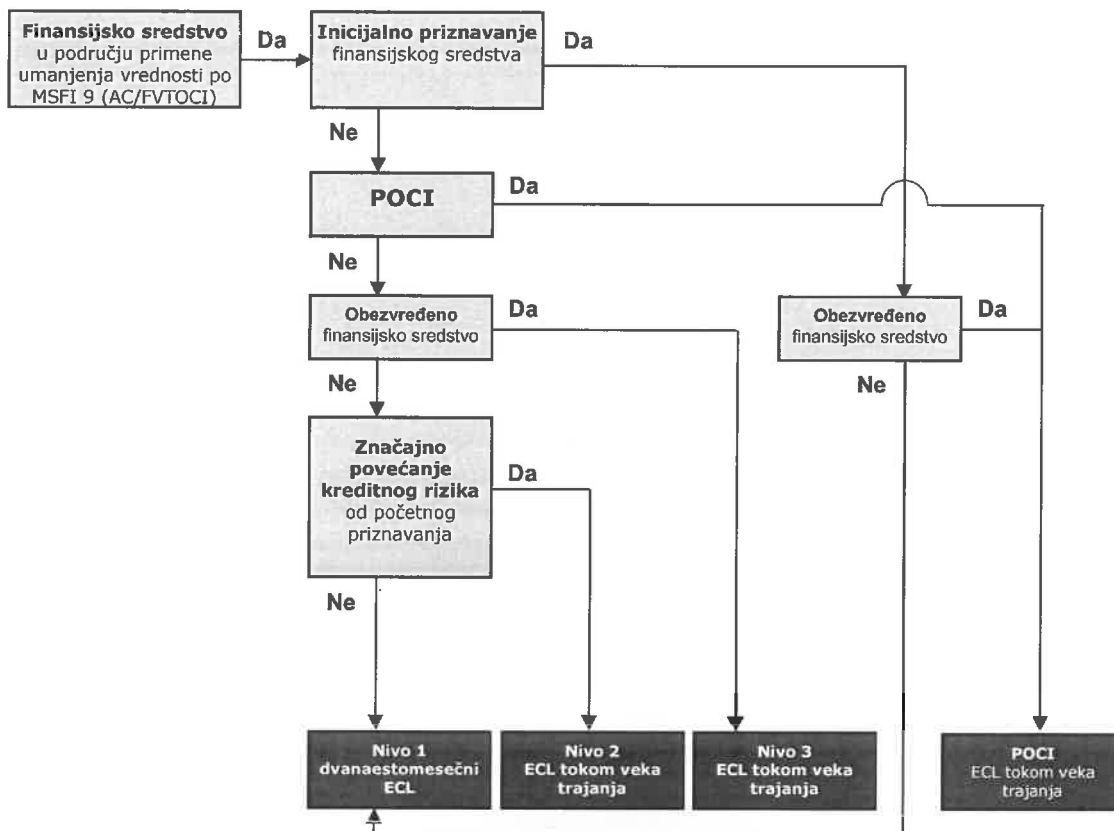
NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Proces ispravki rezervi usled kreditnih gubitaka:

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Nivo 1

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine)
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1 ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

Nivo 2

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

Nivo 3

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u status neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina

Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfere između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

Banka koristi sledeće kvalitativne i kvantitativne kriterijume koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) u trenutku izveštavanja u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja finansijske imovine:

Kvalitativni kriterijumi

- **Dani kašnjenja (DPD)** - Banka definiše više od 30 dana kašnjenja sa pragom materijalnosti kao indikator da treba priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja [MSFI 9 5.5.11., B5.5.19];
- **Forbearance** - Status forbearance dodeljen klijentu, bilo non-performing forbearance ili performing forbearance, smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prebacivanje klijenta u nadležnost direkcije restrukturiranja i naplate plasmana** (workout department) - Prenos u direkciju restrukturiranja i naplate plasmana smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prevara** - u slučaju postojanja dokaza o izvršenoj prevarnoj radnji povezanoj sa finansijskom imovinom koja nije izvršena od strane dužnika te dužniku iz objektivnih razloga nije dodeljen status neizmirenja obaveza, finansijsku imovinu treba preneti u nivo 2, odnosno priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

- **Kriterijumi na nivou portfolija** - sprovođenje procene značajnog povećanja kreditnog rizika na nivou portfolija neophodno je samo ukoliko je povećanje kreditnog rizika na nivou pojedinačnog instrumenta dostupno tek uz određeno vremensko kašnjenje.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 ukoliko je bilo koji od kvalitativnih kriterijuma aktiviran od trenutka inicijalnog priznavanja do trenutka izveštavanja i još uvek je aktivan.

Kvantitativni kriterijumi

- **Relativna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** – odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja posmatra se ukoliko je racio veći od definisanog praga (engl. threshold). Definisanje praga je u nadležnosti Banke, a u skladu sa dokumentom Koncept za procenu praga SICR po MSFI 9.
- **Apsolutna promena jednogodišnje verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza** - poređenje 1Y PD dodeljene po početnom priznavanju i 1Y PD dodeljene na datum izveštaja. Apsolutna promena 1Y PD iznad 50 bp smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja na nivou Grupe.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 samo ukoliko se proceni da su i relativne i apsolutne promene PD značajne, odnosno obe promene moraju biti veće od određenih relativnih i apsolutnih granica.

Prenos između nivoa je simetričan proces. Ovo znači da će se finansijsko sredstvo preneti iz nivoa 2 u nivo 1 ukoliko više nije ispunjen niti jedan SICR kriterijum.

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Banka za finansijsku imovinu koja nije u statusu neizmirenja obaveza primenjuje kolektivnu procenu, a očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^M GCA_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} izračunati očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja;
 - 2) M je broj godina od datuma izveštaja (t_0) do dospeća (T) zaokruženog do celog broja, tj. ukoliko je datum izveštaja kraj maja 2015. ($t_0 = 31. 5. 2015$), a dospeće je krajem oktobra 2020. godine (T = 31. 10. 2020), tada je preostali vek trajanja finansijskog sredstva do dospeća u godinama 5.4, odnosno M = 6;
 - 3) t predstavlja godinu od datuma izveštaja;
 - 4) GCA_t je procena bruto knjigovodstvene vrednosti u t. godini od datuma izveštaja;
- Procenjuje se kao $GCA_t = GCA_{t_0} \cdot c_t$, gde je GCA_{t_0} bruto knjigovodstvena vrednost koja se knjiži na datum izveštaja a c_t je koeficijent koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“.
- 5) PD_t je verovatnoće neizmirenja obaveza u t. godini od datuma izveštaja;
 - 6) LGD_t je procena gubitka usled default-a a uzima se u obzir u t. godini od datuma izveštaja;
 - 7) D_{t-1} je faktor eskonta koji se primenjuje u t. godini od datuma izveštaja;

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Izračunava se kao:

$$D_{t-1} = \frac{1}{(1 + EIR)^{t-1}}$$

ECL tokom veka trajanja u slučaju preuzetih budućih obaveza i ugovora o finansijskoj garanciji izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^M EXP_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je EXP_t procena budućeg iznosa izloženosti u t. godini od datuma izveštavanja koji se dogodio usled povučene obaveze nepovučenog kredita ili plaćanja po finansijskoj garanciji;

Procenjuje se kao $EXP_t = \text{Off-Bal}_{t0} * CCF_t * c_t$, gde je

- i) Off-Bal_{t0} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja;
- ii) CCF_t je faktor kreditne konverzije koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Za finansijsku imovinu koja je u statusu neizmiranja obaveza (dodeljen rejting R). Banka očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja izračunava kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijske imovine [MSFI 9 B5.5.33].

ECL se može proceniti individualno ili kolektivno.

- 1) Individualni pristup se primenjuje u slučaju pojedinačno značajnih klijenata.
- 2) Kolektivna procena (takozvani pristup zasnovan na pravilima) primenjuje se u slučaju klijenata koji se ne smatraju pojedinačno značajnim.

Individualni pristup

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka individualno značajnih klijenata koji su u statusu neizvršenja obaveza, očekivane buduće novčane tokove pojedinačno se procenjuju od strane eksperata iz Direkcije za restrukturiranje i naplatu plasmana.

Za izračun ECL uzima se u obzir više od jednog scenarija da bi se dobio nepristrasan rezultat ponderisan verovatnoćama.

U skladu sa internim procesima restrukturiranja i naplate obično se uzimaju u obzir sledeći scenariji:

- 1) Odobrena strategija restrukturiranja i naplate koja predstavlja osnovni scenario baziran na „going/gone concern-u“
- 2) Alternativni osnovni scenario ukoliko je primenljiv;
- 3) Nepredviđeni scenario
- 4) Scenario izlaska (npr. prodaja NPL).

Izračun ECL tokom veka trajanja za svaki se scenario radi u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT,s} = \max(0; GCA_{t_0} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}})$$

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Gde je

- 1) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s ;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) CF_j su očekivani novčani tokovi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - a) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - b) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- 4) j je datum kada se očekuje novčani tok;
- 5) EIR je izvorna efektivna kamatna stopa.

Konačni očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = p_1 \cdot ECL_{LT,1} + p_2 \cdot ECL_{LT,2} + p_3 \cdot ECL_{LT,3}$$

Gde je

- 1) ECL_{LT} verovatnoćom ponderisani očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s , $s = 1, 2$ ili 3 na datum izveštavanja;
- 3) p_s je verovatnoća dešavanja scenarija s , $s = 1, 2$ na datum izveštavanja.

U slučaju obaveza po nepovučenim kreditima i finansijskim garancijama, izračun ECL tokom veka trajanja proširuje se procenom očekivanog budućeg odliva. Nakon toga, formula izračuna za jedan scenario je:

$$ECL_{LT,s} = \max\left(0; \sum_{i=t_0}^{\infty} \frac{CF_i}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}}\right)$$

- b) CF_i su očekivani novčani odlivi, tj. povlačenje nepovučenog dela obaveze po kreditu ili korišćenje finansijske garancije;
- c) CF_j su očekivani novčani prilivi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - i) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - ii) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- d) i je datum kada se očekuje novčani odliv;
- e) j je datum kada se očekuje novčani priliv. novčani odlivi mogu se očekivati na različite datume kao novčani prilivi.

Kolektivna procena

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka klijenata koje se ne smatraju individualno značajnim klijentima, a koji su u statusu neizvršenja obaveza, budući novčani tokovi se procenjuju na osnovu pravila u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = GCA_{t0} \cdot LGD_{tiD}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) LGD_{tiD} je gubitak usled neizmirenja obaveza kao funkcija vremena neizmirenja obaveza (tiD);

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

U slučaju kredita koji nije povučen i ugovora o finansijskoj garanciji, ECL tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = Off - Bal_{t_0} \cdot CCF \cdot LGD_{tTD}$$

Gde je:

- Off-Bal_{t0} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja (t₀);
- CCFt faktor konverzije kredita koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka

- PD - Verovatnoća neizmirenja obaveza (eng. Probability of Default).

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci, odnosno tokom životnog veka proizvoda (lifeteime).

PD jednogodišnji, predstavlja verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (ili tokom ostatka trajanja finansijskog instrumenta ako je kraći od 12 meseci). Parametar se koristi za obračun ECL za izloženosti u Nivou 1 (Stage 1).

PD tokom veka trajanja (lifetime) predstavlja izračunatu verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza tokom preostalog roka otplate finansijskog instrumenta. Parametar se koristi za izračun ECL za izloženosti u Nivou 2 i Nivou 3.

Procena jednogodišnjih i lifetime PD vrednosti, vrši se na dostupnoj istoriji podataka o klijentima odgovarajućeg segmenta, koristeći različite statističke pristupe zavisno od segmenta klijenta (migracione matrice, istorijska prosečna stopa neizmirenja obaveza i slično).

- LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default).

LGD predstavlja očekivani procentualni gubitak koji banka pretrpi u slučaju kada izloženosti pređe u status neizmirenja obaveza.

Statistički LGD izračunat na bazi istorijskih gubitaka klijenata Banke izračunat je za segment fizičkih lica i mikro klijenata i primenjuje se za fizička lica od 30.06.2018. dok je za mikro klijente planirana primena od 31.07.2018. U toku je izračun statističkog LGD na bazi istorijskih gubitaka za segment Pravnih lica – Corporate, plan je da se parametar izračuna i implementira do kraja 2018. godine. Za pomenuti segment Banka trenutno koristi ekspertske vrednosti LGD (vodeći računa o pokrivenosti kolateralom).

- CCF – Faktor kreditne konverzije (eng. Credit Conversion Factor)

CCF predstavlja procenat vanbilansnog dela izloženosti koji može preći u bilansnu izloženost banke prema dužniku do trenutku default-a. S obzirom na to da Banka nema dovoljno istorijskih podataka za statističku procenu parametra CCF. u izračunu ECL koriste se regulatorne vrednosti propisane CRR – Foundation Approach.

Tabela u nastavku sadrži informacije o modifikovanim potraživanjima:

	U RSD hiljada
Neto knjigovodstvena vrednost potraživanja pre modifikacije	1.299.990
Efekat modifikacije	
- evidentiran kroz kapital	22.581
- evidentiran kroz bilans uspeha	19.832

Efekti modifikacije sa stanjem na dan 30. Juna 2018. godine iznose 19.832 hiljada dinara.

Efekti retrospektivne primene MSFI 9 usled modifikacije su evidentirani u okviru stavki kapitala u neto iznosu od 22.581 hiljada RSD.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u prvih šest meseci 2018. godine:

	U RSD hiljada							
	Bruto vrenost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrenost na kraju perioda	Neto vrenost na na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	1.365.392	342.580	84.535	164.498	54.024	(402.664)	1.140.811	485.199
Stambeni krediti	719.877	104.418	79.939	67.836	53.624	(50.905)	705.554	333.254
Potrošački i gotovinski krediti	524.184	213.869	4.441	81.528	400	(269.489)	387.035	134.804
Transakcioni i kreditne kartice	19.890	7.142	58	3.897	-	(11.976)	11.158	3.687
Ostala potraživanja	101.442	17.152	97	11.237	-	(70.294)	37.063	13.455
Potraživanja od privrede	1.481.793	75.613	60.650	11.650	11.064	(763.823)	781.933	352.333
Velika preduzeća	416.685	-	-	-	-	(308.491)	108.194	105.334
Mala i srednja preduzeća	676.790	49.204	48.788	11.064	11.064	(409.565)	305.366	89.578
Mikro preduzeća i preduzetnici	330.450	25.152	11.862	5	-	(45.842)	309.756	141.358
Poljoprivrednici	57.867	1.257	-	581	-	33	58.576	16.041
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	41	41	21
Potraživanja od ostalih klijenata	603.071	1.293	1.293	-	-	(320.167)	284.196	84.496
Ukupna potraživanja	3.450.256	419.486	146.478	176.148	65.088	(1.486.654)	2.206.940	922.028

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u toku 2017. godine:

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	2.106.188	546.784	115.355	312.445	64.810	(975.135)	1.365.392	569.502
Stambeni krediti	777.836	164.668	115.355	106.447	64.810	(116.179)	719.877	352.160
Potrošački i gotovinski krediti	1.050.140	315.139	-	169.519	-	(671.576)	524.184	186.013
Transakcioni i kreditne kartice	54.330	14.054	-	7.413	-	(41.081)	19.890	6.212
Ostala potraživanja	223.883	52.923	-	29.066	-	(146.298)	101.442	25.117
Potraživanja od privrede	2.938.652	69.774	60.325	257.692	247.514	(1.268.940)	1.481.793	396.498
Velika preduzeća	32.997	-	-	-	-	383.688	416.685	101.475
Mala i srednja preduzeća	1.787.066	49.355	48.975	77.254	73.859	(1.082.376)	576.790	144.054
Mikro preduzeća i preduzetnici	724.674	2.870	-	19.153	12.565	(377.941)	330.450	136.178
Poljoprivrednici	71.599	17.549	11.350	195	-	(31.086)	57.867	14.791
Javna preduzeća	322.315	-	-	161.090	161.090	(161.225)	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.354.601	1	-	52.015	50.810	(699.516)	603.071	90.222
Ukupna potraživanja	6.399.441	616.559	175.680	622.152	363.134	(2.943.591)	3.450.256	1.056.223

U RSD hiljada

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u prvih šest meseci 2018. godine:

	Akumulirana ispravka vrednosti na 31.12.2017	Efekti prelaska na MSFI 9	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na 30. juna 2018.
Potraživanja od stanovništva	1.575.591	127.777	1.703.368	1.457.772	1.280.839	(321.012)	1.559.289
Stambeni krediti	661.516	51.724	713.240	427.109	343.545	(10.160)	786.643
Potrošački i gotovinski krediti	772.357	69.087	841.444	959.508	865.580	(231.487)	703.884
Transakcioni i kreditne kartice	29.018	930	29.948	29.160	31.510	(10.305)	17.293
Ostala potraživanja	112.701	6.037	118.737	41.995	40.204	(59.060)	51.469
Potraživanja od privrede	1.795.620	(595.196)	1.200.424	1.317.554	868.355	(35.887)	1.613.735
Velika preduzeća	416.013	(313.218)	102.794	94.906	70.732	(413)	126.555
Mala i srednja preduzeća	897.300	(278.328)	618.972	703.829	551.845	(108.987)	661.969
Mikro preduzeća i preduzetnici	394.882	(50.782)	344.100	469.095	201.302	58.462	670.354
Poljoprivrednici	52.642	1.971	54.613	36.148	28.402	(907)	61.452
Javna preduzeća	34.783	45.161	79.945	13.576	16.074	15.958	93.405
Potraživanja od ostalih klijenata	567.633	(238.949)	328.684	18.283	34.433	(77.739)	234.794
Ukupna izloženost	3.938.845	(706.369)	3.232.476	2.793.608	2.183.627	(434.638)	3.407.818
Prema kategorijama potraživanja							
Neproblematična potraživanja	1.528.115	215.980	1.744.095	2.022.082	1.647.811	(17.608)	2.100.759
od čega: restrukturirana	26.501	7.307	33.808	31.127	15.054	(41)	49.839
Problematična potraživanja	2.410.729	(922.349)	1.488.381	771.526	535.817	(417.030)	1.307.060
od čega: restrukturirana	1.194.383	(879.729)	314.655	353.352	246.616	(77.449)	343.941
Ukupna izloženost	3.938.845	(706.369)	3.232.476	2.793.608	2.183.627	(434.638)	3.407.818

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u toku 2017. godine:

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	U RSD hiljada Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	2.233.027	3.046.461	2.796.109	(907.787)	1.575.591
Stambeni krediti	537.581	1.175.263	940.417	(110.912)	661.516
Potrošački i gotovinski krediti	1.360.438	1.597.650	1.568.150	(617.582)	772.357
Transakcioni i kreditne kartice	76.620	124.069	137.966	(33.705)	29.018
Ostala potraživanja	258.386	149.479	149.577	(145.588)	112.701
Potraživanja od privrede	3.047.741	3.094.915	3.254.353	(1.092.683)	1.795.620
Velika preduzeća	208.118	378.718	423.344	252.521	416.013
Mala i srednja preduzeća	1.827.667	1.891.751	1.976.464	(845.655)	897.300
Mikro preduzeća i preduzetnici	648.121	678.052	553.066	(378.225)	394.882
Pojloprivrednici	57.183	57.496	31.473	(30.564)	52.642
Javna preduzeća	306.651	88.898	270.006	(90.760)	34.783
Potraživanja od ostalih klijenata	1.120.228	771.700	929.630	(394.666)	567.633
Ukupna izloženost	6.400.996	6.913.076	6.980.092	(2.395.136)	3.938.845
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	1.680.217	4.420.160	4.726.920	154.658	1.528.115
od čega: restrukturirana	19.739	45.891	57.620	18.491	26.501
Problematična potraživanja	4.720.778	2.492.916	2.253.172	(2.549.794)	2.410.729
od čega: restrukturirana	1.513.782	541.282	349.570	(511.111)	1.194.383
Ukupna izloženost	6.400.996	6.913.076	6.980.092	(2.395.136)	3.938.845

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 30. juna 2018. godine

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	U RSD hiljada Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	1.428.415	1.283.636	137.991	60.716
Stambeni krediti	370.097	333.303	35.402	13.642
Potrošački i gotovinski krediti	924.670	831.762	84.021	38.250
Transakcioni i kreditne kartice	72.165	64.977	8.301	3.818
Ostala potraživanja	61.482	53.593	10.266	5.006
Potraživanja od privrede	1.175.474	1.011.933	91.736	33.786
Velika preduzeća	146.361	137.914	8.285	8.177
Mala i srednja preduzeća	641.735	585.970	48.892	19.521
Mikro preduzeća i preduzetnici	327.863	231.673	28.523	4.212
Poljoprivrednici	16.824	10.742	5.941	445
Javna preduzeća	42.692	45.633	95	1.430
Potraživanja od ostalih klijenata	964.707	1.215.184	31.782	9.704
Ukupna potraživanja	3.568.597	3.510.753	261.508	104.206
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	269.129	28.824	261.351	104.206
od čega: restrukturirana	58.457	10.297	51.257	25.061
Problematična potraživanja	3.299.468	3.481.929	157	-
od čega: restrukturirana	14.143	14.124	-	-
Ukupna potraživanja	3.568.597	3.510.753	261.508	104.206

Prihodi od kamata za kredite se iskazuju u skladu sa MRS 39 po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek plasmana na neto sadašnju vrednost plasmana.

Priikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici.

Kod obezvređenih plasmana, prihod se priznaje u visini prihoda određenog primenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrednost (knjigovodstvenu vrednost umanjenju za iznos obezvređenja).

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2017. godine

	Prihod od kamata	Naplaćena kamata	Prihod od kamata na obezvređena potraživanja	U RSD hiljada Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	3.014.753	2.752.249	289.679	51.159
Stambeni krediti	790.550	727.825	68.687	10.499
Potrošački i gotovinski krediti	1.968.255	1.802.786	178.355	33.373
Transakcioni i kreditne kartice	148.193	129.360	20.878	2.350
Ostala potraživanja	107.755	92.279	21.759	4.937
Potraživanja od privrede	2.266.480	1.948.653	161.789	10.156
Velika preduzeća	336.495	321.852	14.225	-
Mala i srednja preduzeća	1.306.541	1.207.841	85.342	6.702
Mikro preduzeća i preduzetnici	519.227	319.295	50.457	2.354
Poljoprivrednici	30.163	19.830	11.670	1.100
Javna preduzeća	74.054	79.834	95	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.838.647	1.774.557	44.214	570
Ukupna potraživanja	7.119.881	6.475.459	495.682	61.884
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	6.614.511	6.403.138	2.250	-
od čega: restrukturirana	16.830	14.788	478	-
Problematična potraživanja	505.370	72.322	493.432	61.884
od čega: restrukturirana	104.465	20.459	93.496	11.079
Ukupna potraživanja	7.119.881	6.475.459	495.682	61.884

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Potrebna rezerva za procenjene gubitke

Banka dodatno, u skladu sa u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke vrši obračun rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki i utvrđuje iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke, koji predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala banke u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, osim u slučaju kada je ispunjen uslov iz tačke 34a Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS". br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016 i 101/2017 i 114/2017). U skladu sa navedenim. Banka od 31.3.2017. godine potrebnu rezervu za procenjene gubitke ne tretira kao odbitnu stavku od kapitala.

Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti. Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji EBA-e.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta, odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnje preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Banci. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg klijent mora da otplati min % ukupnog duga godišnje i na kraju perioda ne sme da ima kašnjenja preko 30 dana (tokom navedenog perioda kašnjenja ne smeju preći 90 dana).

Performing forbearance under probation – je podkategorija u okviru Performing Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje maksimalno 2 godine, po isteku koje ako su ispunjeni svi uslovi klijent izlazi iz statusa Forbearance.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogramirani krediti (nastavak)

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restrukturiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rejting R u momentu odobrenja reprograma, kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica), kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram, a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - od privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka kontinuirano kontrolise reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u prvih šest meseci 2018. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	56.340.012	1.559.289	750.237	437.103	205.951	1.33	267.250
Stambeni krediti	31.334.274	786.643	432.746	250.857	111.913	1.38	266.167
Potrošački i gotovinski krediti	22.537.070	703.884	305.092	178.420	90.580	1.35	1.083
Transakcioni i kreditne kartice	759.740	17.293	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.708.928	51.469	12.399	7.827	3.458	0.73	-
Potraživanja od privrede *	58.021.386	1.412.047	570.308	404.621	182.856	0.98	431.437
Sektor A	5.022.517	124.963	59.107	35.435	31.007	1.18	58.134
Sektor B, C i E	13.251.643	337.308	359.381	217.823	70.367	2.71	257.231
Sektor D	5.685.576	152.136	-	-	-	-	-
Sektor F	11.008.004	110.286	41.112	41.112	35.998	0.37	23.276
Sektor G	11.090.451	429.040	105.640	105.184	45.484	0.95	87.728
Sektor H, I i J	4.525.844	93.791	-	-	-	0.00	-
Sektor L, M i N	7.437.351	164.523	5.069	5.069	-	0.07	5.069
Potraživanja od ostalih klijenata	10.463.076	1.607.456	685.611	675.292	535.022	6.55	454.889
Ukupna potraživanja	124.829.163	3.407.818	1.360.330	880.564	393.780	1.09	732.422

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Banka kontinuirano kontrolise reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2017. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja *
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	47.365.146	1.575.591	742.951	463.530	189.385	1.57	284.190
Stambeni krediti	25.359.666	661.519	442.664	260.854	114.017	1.75	283.080
Potrošački i gotovinski krediti	19.445.288	772.354	280.277	189.359	67.433	1.44	1.109
Transakcioni i kreditne kartice	797.249	29.018	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.762.943	112.701	20.010	13.317	7.934	1.14	-
Potraživanja od privrede *	52.468.778	1.660.685	1.042.041	1.018.873	755.991	1.99	699.352
Sektor A	2.272.157	95.599	70.411	47.243	41.244	3.10	-
Sektor B, C I E	13.654.361	611.286	621.159	621.159	451.343	4.55	551.080
Sektor D	5.670.638	79.830	-	-	-	-	-
Sektor F	10.188.389	179.217	119.208	119.208	113.046	1.17	25.697
Sektor G	10.587.707	474.556	224.072	224.072	148.919	2.12	115.384
Sektor H, I I J	3.660.781	62.814	-	-	-	0.00	-
Sektor L, M I N	6.434.746	157.383	7.191	7.191	1.440	0.11	7.191
Potraživanja od ostalih klijenata	10.455.527	702.569	320.813	315.188	275.508	3.07	278.381
Ukupna potraživanja	110.289.451	3.938.845	2.105.804	1.797.591	1.220.884	1.91	1.261.923

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanjima u prvih šest meseci 2018. godine::

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na na kraju godine	Neto vrednost na na kraju godine
	U RSD hiljada					
Potraživanja od stanovništva	742.951	203.948	90.011	(108.493)	748.396	542.808
Stambeni krediti	442.664	79.841	54.792	(36.808)	430.905	319.354
Potrošački i gotovinski krediti	280.277	124.107	33.101	(66.191)	305.092	214.512
Ostala potraživanja	20.010	-	2.118	(5.493)	12.399	8.941
Potraživanja od privrede	1.067.513	144.641	17.293	(616.306)	578.554	390.856
Velika preduzeća	416.085	-	0	(308.501)	107.585	105.334
Mala i srednja preduzeća	454.198	143.399	0	(237.529)	360.068	188.934
Mikro preduzeća i preduzetnici	188.832	456	17.293	(67.498)	104.497	94.662
Poljoprivrednici	8.398	786	0	(2.779)	6.405	1.926
Javna preduzeća	-	-	0	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	295.341	-	0	(261.961)	33.380	32.885
Ukupna potraživanja	2.105.805	348.589	107.304	(986.760)	1.360.330	966.549

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2017. godini:

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine	U RSD hiljada	
Potraživanja od stanovništva	733.777	273.968	154.729	(110.065)	742.951	553.567		
Stambeni krediti	444.292	130.404	93.689	(38.342)	442.664	328.648		
Potrošački i gotovinski krediti	262.263	134.037	56.734	(59.288)	280.277	212.844		
Ostala potraživanja	27.223	9.527	4.305	(12.435)	20.010	12.075		
Potraživanja od privrede	1.592.923	55.765	526.574	(54.601)	1.067.513	296.327		
Velika preduzeća	-	-	-	416.085	416.085	101.115		
Mala i srednja preduzeća	1.180.141	10.281	330.165	(406.059)	454.198	86.318		
Mikro preduzeća i preduzetnici	237.845	45.484	35.183	(59.314)	188.832	104.648		
Poljoprivrednici	13.711	-	-	(5.313)	8.398	4.246		
Javna preduzeća	161.225	-	161.225	-	-	-		
Potraživanja od ostalih klijenata	481.739	-	-	(186.398)	295.341	35.027		
Ukupna potraživanja	2.808.438	329.733	681.302	(351.064)	2.105.805	884.921		

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u prvih šest meseci 2018. godine:

	Kapitalizacija doznje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
							U RSD hiljada
Potraživanja od stanovništva	511.520	8.793	516.994	653.409	53.059	-	748.396
Stambeni krediti	303.933	8.556	201.702	339.605	51.979	-	430.905
Potrošački i gotovinski krediti	204.393	237	302.893	302.001	1.079	-	305.092
Ostala potraživanja	3.194	-	12.399	11.802	-	-	12.399
Potraživanja od privrede	359.959	384.596	551.527	300.523	53.822	2.130	578.554
Velika preduzeća	107.585	107.585	107.585	107.585	0	-	107.585
Mala i srednja preduzeća	157.403	249.824	360.068	128.285	38.348	-	360.068
Mikro preduzeća i preduzetnici	88.567	26.359	80.368	59.078	15.474	-	104.497
Poljoprivrednici	6.405	829	3.506	5.576	-	2.130	6.405
Potraživanja od ostalih klijenata	33.380	33.380	33.380	33.380	33.380	33.380	33.380
Ukupna potraživanja	904.859	426.769	1.101.900	987.311	140.260	35.510	1.360.330

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2017. godine:

	Kapitalizacija doznje	Grejs period	Produženje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
							U RSD hiljada
Potraživanja od stanovništva	531.655	8.856	515.304	615.951	62.831	-	742.951
Stambeni krediti	315.783	8.530	216.435	322.131	62.108	-	442.664
Potrošački i gotovinski krediti	211.479	326	278.919	275.414	724	-	280.277
Ostala potraživanja	4.393	-	19.950	18.406	-	-	20.010
Potraživanja od privrede	937.564	701.744	1.039.413	827.857	125.884	2.279	1.067.513
Velika preduzeća	416.085	416.085	416.085	416.085	-	-	416.085
Mala i srednja preduzeća	351.433	239.760	454.198	276.418	98.700	-	454.198
Mikro preduzeća i preduzetnici	161.648	42.553	165.664	130.301	27.184	-	188.832
Poljoprivrednici	8.398	3.345	3.466	5.053	-	2.279	8.398
Potraživanja od ostalih klijenata	295.341	295.341	295.341	295.341	295.341	295.341	295.341
Ukupna potraživanja	1.764.560	1.005.941	1.850.058	1.739.149	484.056	297.620	2.105.805

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Banka sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Banka upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfoliju kroz okvir uspostavljen Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom), regulatorne limite uspostavljene Odlukom o upravljanju rizicima banke, interno definisane limite i limite definisane Politikom načela upravljanja kreditnim rizicima (sa pripadajućom Procedurom).

Procedurom interne procene adekvatnosti kapitala Banka je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica. Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfoliju, portfoliju klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) and Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke. Banka analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja (uzimajući u obzir sve uslove definisane navedenom Odlukom):

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Banke.
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Banke.

Pored toga, Banka je za potrebe praćenja kao interni limit zadržala pokazatelj koji je ranije bio definisan regulativom, a po kome izloženost prema licima povezanim sa Bankom ne sme biti viša od 20% kapitala Banke.

Politikom načela upravljanja kreditnim rizicima Banka je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti, maksimalni limit izloženosti zasnovan na rejtingu i operativni maksimalni limit izloženosti.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 30. jun 2018. godine:

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo		U RSD hiljada
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	21.349.917	340.533	22.021.090	552.840	7.195.512	254.507	3.951.803	123.089	543.780	941	5.981	20	
Stambeni krediti	14.915.311	198.471	11.284.337	346.392	2.940.460	165.728	1.336.344	72.276	69.026	-	5.928	-	
Potrošački i gotovinski krediti	5.942.186	129.417	9.431.464	180.252	3.850.794	79.601	2.424.625	47.959	449.867	905	-	-	
Transakcioni i kreditne kartice	142.195	3.961	447.802	4.788	105.894	1.962	47.655	834	4.619	32	-	-	
Ostala potraživanja	350.225	8.684	857.486	21.409	298.364	7.216	143.179	2.020	20.269	4	53	20	
Potraživanja od privrede *	26.039.930	227.578	21.337.900	341.110	5.732.413	76.469	4.196.874	68.694	418	0	0	0	
Sektor A	555.470	-	4.352.494	35.442	17.795	2	51.054	10.260	-	-	-	-	
Sektor B, C i E	1.846.626	104.647	6.022.442	89.510	2.477.685	2.108	2.686.038	22.588	-	-	-	-	
Sektor D	2.758.457	-	257.675	-	1.994.373	-	675.070	-	-	-	-	-	
Sektor F	7.086.751	122	3.610.911	6.138	123.850	-	144.386	35.846	-	-	-	-	
Sektor G	4.938.630	103.228	4.361.016	201.732	890.730	65.348	529.348	-	418	-	-	-	
Sektor H, I i J	2.810.114	338	1.451.883	3.217	164.817	9.010	86.465	-	-	-	-	-	
Sektor L, M i N	6.043.882	19.243	1.281.478	5.072	63.163	-	24.513	-	-	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	6.035.576	169.332	2.536.581	88.594	415.647	85.141	203.886	12.326	-	-	920.681	-	
Ukupna izloženost	53.425.423	737.443	45.895.571	982.545	13.343.572	416.116	8.352.563	204.109	544.198	941	926.662	20	

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2017. godine:

	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo		U RSD hiljada
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	17.198.075	410.904	18.808.593	674.483	6.210.297	298.001	134.647	453.989	1.401	6.106	24		
Stambeni krediti	11.478.867	209.464	9.542.436	365.807	2.422.224	151.157	68.099	46.193	-	6.055	-		
Potrošački i gotovinski krediti	5.210.635	167.627	7.979.112	253.033	3.368.872	123.022	1.899.887	55.661	1.391	-	-		
Transakcioni i kreditne kartice	145.052	5.080	467.842	9.677	108.698	3.331	2.101	4.066	-	-	-		
Ostala potraživanja	363.522	28.731	819.203	45.966	310.503	20.491	147.973	17.682	11	52	24		
Potraživanja od privrede *	24.439.136	633.126	16.516.621	470.216	6.312.160	115.254	3.801.005	830	0	0	0		
Sektor A	506.614	-	1.626.009	48.980	21.682	2	49.395	19.474	-	-	-		
Sektor B, C i E	2.065.454	415.402	5.640.929	155.615	2.974.743	2.749	2.351.092	48.378	-	-	-		
Sektor D	2.697.882	-	271.985	-	2.032.087	-	668.683	-	-	-	-		
Sektor F	7.020.568	-	2.677.039	8.190	209.335	-	161.646	111.611	-	-	-		
Sektor G	4.967.537	133.149	3.832.045	210.092	840.996	111.994	491.065	830	-	-	-		
Sektor H, I i J	2.139.480	-	1.280.631	1.948	173.183	509	64.062	968	-	-	-		
Sektor L, M i N	5.041.601	84.575	1.187.984	45.390	60.135	-	15.062	-	-	-	-		
Potraživanja od ostalih klijenata	4.105.470	169.621	3.655.838	343.940	389.693	157.599	375.531	14.678	-	1.243.156	-		
Ukupna izloženost	45.742.681	1.213.651	38.981.053	1.488.639	12.912.151	570.854	7.345.160	329.756	1.401	1.249.263	24		

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Rizici srodni kreditnom riziku

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Banka rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Banka posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta.

36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Banke kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Banka upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću ("OLC odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Banke. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije. Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Pored praćenja ovog pokazatelja Politika upravljanja rizikom likvidnosti i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Komiteta za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Banka održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Banke. Takođe, Banka održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Banka prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Banka je tokom prvih šest meseci 2018. i u toku 2017. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

	<u>30. juna 2018.</u>	<u>31. decembra 2017.</u>
Prosek tokom perioda	1.43	1.51
Najviši	1.84	1.97
Najniži	1.18	1.24
Na dan	1.58	1.61

Uži pokazatelj likvidnosti tokom 2018 i 2017. godine

	<u>30. juna 2018</u>	<u>31. decembra 2017</u>
Prosek tokom perioda	1.34	1.37
Najviši	1.77	1.75
Najniži	1.09	1.13
Na dan	1.51	1.52

Od 30.06.2017 na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (u daljem tekstu PPLA). PPLA predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da PPLA, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Set politika i drugih internih akata usvojen od strane Upravnog i Izvršnog odbora detaljnije opisuje pitanja nadležnosti, metodologije obračuna, limita i eskalacije. Pored definisanog regulatornog limita Banka je uspostavila i prati i interne limite za PPLA.

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti u okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom odgovorno je za obračun pokazatelja, a za upravljanje pokazateljem odgovorna je Služba upravljanja aktivom i pasivom. Banka je na dan 30. jun 2018. godine i 31. decembra 2017. godine imala vrednost PPLA iznad propisanog limita.

<u>PPLA</u>	<u>Na dan 30. jun 2018.</u>	<u>Na dan 31. decembra 2017.</u>
	140%	155%

Banka pored obračuna regulatornih i internih pokazatelja sprovodi i redovni stres test za rizik likvidnosti. Analiza perioda opstanka radi se na nedeljnom nivou. Definisane su tri vrste krize (kriza imena, tržišna kriza i kombinovana kriza) sa dva stepena ozbiljnosti (blaga i ozbiljna). Svaka od kriza ima pretpostavljeni period trajanja.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

Sledća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Banke prema roku dospeća, sa stanjem na dan 30. juna 2018. i 31. decembra 2017. godine i zasnovana je na ugovorenim nediskontovanim iznosima otplate.

Banka očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 30.06.2018.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.741.126	21.822.034	40.262.559	50.617.877	25.704.439	159.148.036
Subordinirane obaveze	-	95.347	292.805	886.341	-	1.274.492
Ukupno	20.741.126	21.917.381	40.543.364	51.504.218	25.704.439	160.422.528

	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2017.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	20.807.263	20.135.366	42.909.488	45.666.407	11.989.544	141.508.069
Subordinirane obaveze	-	96.978	286.911	1.076.577	-	1.460.466
Ukupno	20.807.263	20.232.344	43.196.400	46.742.985	11.989.544	142.968.536

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditive i ostale preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospeća:

	U RSD hiljada						
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno na dan 30. juna 2018.
Potencijalne obaveze	657.056	205.005	1.206.737	6.484.236	3.978.175	428.107	12.959.315
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	3.262.809	52.055	870.845	2.903.069	7.264.815	4.376.972	18.730.564
Ukupno	3.919.865	257.059	2.077.582	9.387.304	11.242.989	4.805.079	31.689.880

	U RSD hiljada						
	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Na dan 31. decembra 2017.
Potencijalne obaveze	804.154	498.480	2.291.039	4.421.168	4.363.004	220.085	12.597.930
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	9.187.841	136.759	674.876	3.482.742	7.922.839	3.227.864	24.632.921
Ukupno	9.991.995	635.239	2.965.915	7.903.910	12.285.843	3.447.949	37.230.851

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine****36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)*****Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)***

Banka očekuje da neće sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine. Banka koristi sredstva Evropske investicione banke (EIB) i Nemačke razvojne banke (KfW).

Banka je potpisala tri ugovora sa EIB i to 2010. godine, 2012. godine i 2015. godine u ukupnom iznosu od 125 miliona evra.

Potpisivanjem ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom KfW krajem 2012. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 10 miliona evra.

Potpisivanjem drugog ugovora sa Nemačkom razvojnom bankom KfW potpisanog 2014. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 20 miliona evra.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Banka je 3. decembra 2015. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 100 miliona evra. Krajem 2017. godine potpisan je novi ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 53 miliona evra.

Banka je krajem 2017. godine potpisala novi ugovor sa KfW u iznosu od 23 miliona evra za potrebe finansiranja energetske efikasnosti i obnovljive energije.

Banka je u junu 2018. godine potpisala novi ugovor sa Erste Group AG za potrebe finansiranja kredita pravnim licima u ukupnom iznosu od 65 miliona evra.

Početkom 2018. godine potpisan je novi ugovor sa EIB u iznosu od 50 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine

Krajem juna meseca 2018. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovanja. Ukupan iznos ugovora je 600 miliona dinara.

Banka je u julu 2017. godine potpisala ugovor sa Narodnom bankom Srbije kao agentom države za korišćenje sredstava iz Apeks zajma za mala i srednja preduzeća i druge prioritete III/B.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija u toku prvih šest meseci 2018. godine iznosi 36.080.558 hiljada dinara (2017. godine: 29.698.233 hiljada dinara) (napomena 28).

Racio izloženosti banke prema pojedinačnom klijentu (GTC) na dan 30. juna 2018. godine iznosi 20,9% , što je 0,9% više od limita definisanog u okviru kovenanti sa kreditorom KfW (20%).

Imajući u vidu planirano povećanje kapitala tokom trećeg kvartala 2018. godine, po osnovu subordiniranog kredita i po osnovu uključivanja polugodišnjeg rezultata nakon obavljene revizije, očekuje se smanjenje navedenog racija na 17%. Takođe, izloženost prema klijentu GTC je pokrivena 21% od strane Erste Grupe po osnovu ugovora o risk participaciji, što ukoliko se uzme u obzir, racio izloženosti prema pojedinačnom klijentu svodi na 16%. Banka je kreditora KfW obavestila o navedenim okolnostima, i ne očekuje bilo kakve negativne implikacije prekoračenja ovog limita.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Tabela ne uključuje potencijalne obaveze i preuzete neopozive obaveze koji su prikazani u prethodnoj tabeli. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 30. juna 2017. godine zasnovana je na ugovorenim diskontovanim iznosima i prikazana je kako sledi:

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada
							Ukupno na dan 30. juna 2018.
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	22.283.534	-	-	-	-	-	22.283.534
Potraživanja po osnovu derivata	74.498	-	-	-	-	-	74.498
Hartije od vrednosti	13.273.200	-	-	2.990.489	9.238.166	7.233.227	32.735.082
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.356.889	181	17.821	6.895	57.709	-	3.439.495
Kredit i potraživanja od komitenata	3.080.130	225.292	1.518.200	11.561.960	29.924.874	71.671.395	117.981.851
Ostala finansijska sredstva	190.137	1.074	1.108	9.914	13.050	30.264	245.547
Ukupna aktiva	42.258.388	226.547	1.537.129	14.569.258	39.233.799	78.834.886	176.760.007
PASIVA							
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	5.325	-	-	-	3.527	35.740	44.592
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6.499.260	3.013.053	4.270.267	4.822.733	24.798.611	11.314.943	54.718.867
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	69.535.449	1.306.694	11.053.830	13.698.015	2.163.041	1.886.620	99.643.649
Subordinirane obaveze	359	-	-	-	1.180.676	-	1.181.035
Ostale finansijske obaveze	147.739	-	-	-	-	-	147.739
Ukupno obaveze	76.188.132	4.319.747	15.324.097	18.520.748	28.145.855	13.237.303	155.735.882
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	21.600.096	21.600.096
Ukupno pasiva	76.188.132	4.319.747	15.324.097	18.520.748	28.145.855	34.837.399	177.335.978
Ročna neusklađenost na dan: 30. juna 2018. godine	(33.929.744)	(4.093.200)	(13.786.968)	(3.951.490)	11.087.944	44.097.487	
31. decembra 2017. godine	(45.421.550)	(3.556.265)	(6.199.674)	(3.709.796)	30.761.355	30.596.004	

Ročna neusklađenost je rezultat rasta volumena depozita po viđenju u odnosu na planirana sredstva do 14 dana. Banka prati ročnu usklađenost koristeći statističke modele raspoređivanja depozita po viđenju u očekivane ročnosti.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Banke je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Banka primenjuje metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Banka izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom. Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja aktivom i pasivom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja aktivom i pasivom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja aktivom i pasivom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Postavljene su dve vrste limita:

- VaR limit
- Limiti osetljivosti (PVBP, CR01)

Value at Risk (VaR) meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija tokom unapred definisanog perioda držanja za dati interval pouzdanosti. Kalkulacija VaR-a se sprovodi metodom istorijske simulacije sa jednostranim nivoom poverenja od 99%, periodom držanja od jednog dana i dvogodišnjim simulacionim periodom.

Praćenje izloženosti radi se na dnevnom nivou.

VaR u RSD hiljada	Na dan 30. jun 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
<i>Kamatni rizik</i>	23.609	25.126
<i>Devizni rizik</i>	8.559	9.090
Ukupno	23.929	25.987

Obračun VaR-a se sprovodi u tehničkom rešenju implementiranom na nivou Erste Grupe.

Postavljena su dva limita osetljivosti. PVBP i CR01.

Price Value of a Basis Point (PVBP) je pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen. Limit je definisan po valutama (RSD, EUR, USD, OTH) i na total nivou.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.4. Tržišni rizici (nastavak)

Credit PV01 (CR01) je pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen. Izloženost se prati na nivou pojedinačnog izdavaoca, zasebno za hartije od vrednosti u knjizi trgovanja i u bankarskoj knjizi. Pomenute limite odobrava Izvršni odbor Banke, na predlog Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, i Odbor za tržišne rizike Erste Grupe.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita definisan je proces eskalacije i mere za vraćanje u okvire limita.

36.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Banka smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Banke redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Banka je uspostavila set indikatora i limita osetljivosti kojima se prati i upravlja izloženošću kamatnom riziku u bankarskoj knjizi.

Basis point 01 (BP01) – promena vrednosti bilansnih pozicija usled promene kamatnih stopa za jedan bazni poen (izloženost se prati na ukupnom i nivou pojedinačnih valuta, za definisane vremenske korpe).

Economic Value of Equity (EVE) – šok od +/- 200 baznih poena za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva.

Market Value of Equity (MVoE) - šok od +/- 200 baznih poena za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva uvećana za marginu.

EVE i MVoE raciji se obračunavaju kao odnos osetljivosti i kapitala.

CR01 – promena vrednosti portfolija hartija od vrednosti raspoređenih u bankarsku knjigu usled promene kreditnog spreda za 1 bazni poen.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

36.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 30. juna 2017. godine. Sredstva i obaveze i valutni swap-ovi od vanbilansnih stavki su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Kategorija	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Preko jedne godine	Ukupno nekamatnosno	Ukupno	U RSD hiljada	
Gotovina	-	-	-	-	-	3.413.622	3.413.622		
Korespondentski računi	-	-	-	-	-	-	-		
Obavezna rezerva	7.202.196	-	-	-	-	10.442.641	17.644.837		
Hartije od vrednosti	10.750.397	-	694.083	1.544.858	19.687.399	-	32.676.737		
Kreditni bankama	3.950.000	-	-	-	-	-	3.950.000		
Kreditni komitentima	81.074.242	17.109.146	6.210.250	1.694.759	12.956.818	-	119.045.215		
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	2.535.718	2.535.718		
Ukupna bilansna aktiva	102.976.835	17.109.146	6.904.333	3.239.618	32.644.217	16.391.981	179.266.129		
FX Swap	4.026.415	-	-	-	-	-	4.026.415		
Ukupna aktiva	107.003.250	17.109.146	6.904.333	3.239.618	32.644.217	16.391.981	183.292.544		
Obaveze prema bankama	-	-	-	-	-	-	-		
Obaveze prema FI	12.233.124	13.684.997	17.204.879	370.685	3.126.788	-	46.620.473		
Depoziti po viđenju	5.473.083	10.946.165	16.419.248	7.236.744	27.670.604	-	67.745.844		
Oročeni depoziti	4.713.175	11.895.420	8.881.301	9.105.169	5.320.418	(1.090)	39.914.392		
Emitovane obveznice	-	-	-	-	-	-	-		
Ostala pasiva	-	-	-	-	-	3.385.326	3.385.326		
Kapital	-	-	-	-	-	21.600.095	21.600.095		
Ukupna bilansna pasiva	22.419.382	36.526.582	42.505.428	16.712.597	36.117.810	24.984.331	179.266.129		
FX Swap	4.029.116	-	-	-	-	-	4.029.116		
Ukupna pasiva	26.448.498	36.526.582	42.505.428	16.712.597	36.117.810	24.984.331	183.292.245		
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 30.06.2017.	80.554.752	(19.417.436)	(35.601.095)	(13.472.979)	(3.473.593)	(8.592.350)	(2.702)		
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2017.	81.789.325	(23.483.146)	(32.193.708)	(15.097.176)	(4.174.417)	(6.853.736)	(12.858)		

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

36.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta – scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Banke.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Banke na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 30. juna 2018. i 31. decembra 2017. godine.

Valuta	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na bilans uspeha za period završen na dan		
		30. juna 2018.	31. decembra 2017.	
U RSD hiljada				
Senzitivnost na bilans uspeha za period završen na dan 31. decembra 2017.				
Povećanje procentnih poena:				
RSD	1%	143.304	161.123	
EUR	1%	91.047	341.201	
Smanjenje procentnih poena:				
RSD	1%	(146.633)	(164.677)	
EUR	1%	(377.928)	(409.916)	

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

36.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor sredstava i Služba upravljanja aktivom i pasivom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i interno postavljene limite devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije. Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju – pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Banka dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku 2018. godine. Banka je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Banke na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Banke.

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti na dan 30. juna 2018. i 31. decembra 2017. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha. odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Rizik od promene deviznih kurseva

U RSD hiljada

Valuta	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 30. juna 2018.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 30. juna 2018.	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2017.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31. decembra 2017.
EUR	2%	3.468	2%	16.511
CHF	2%	(55)	2%	285
USD	2%	42	2%	30

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 30. juna 2018. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

36.4.2. Devizni rizik

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	U RSD hiljada Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11.263.175	83.105	115.324	82.669	11.544.273	10.739.261	22.283.534
Potraživanja po osnovu derivata	70.325	-	-	-	70.325	4.173	74.498
Hartije od vrednosti	13.022.940	221.716	-	-	13.244.656	19.490.426	32.735.082
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	718.340	26.593	32.556	164.424	941.913	2.497.582	3.439.495
Kredit i potraživanja od komitenata	88.913.617	409.117	875.376	-	90.198.110	27.783.740	117.981.850
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	497.324	497.324
Osnovna sredstva	-	-	-	-	-	999.105	999.105
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	78.784	78.784
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	76.642	10	2.535	448	79.635	991.360	1.070.995
Ukupna aktiva	114.065.039	740.541	1.025.791	247.541	116.078.912	63.187.217	179.266.129
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	39.267	-	-	-	39.267	5.325	44.592
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bandi	47.503.915	10.930	667.539	10.920	48.193.304	6.525.563	54.718.867
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	59.772.853	3.029.900	1.443.973	527.280	64.774.006	34.869.642	99.643.648
Subordinirane obaveze	1.181.035	-	-	-	1.181.035	-	1.181.035
Rezervisanja	-	-	-	-	0	748.421	748.421
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	0	34.653	34.653
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	0	20.403	20.403
Ostale obaveze	274.859	2.433	1.448	-	278.740	995.674	1.274.414
Ukupno obaveze	108.771.929	3.043.263	2.112.960	538.200	114.466.352	43.199.681	157.666.033
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	21.600.096	21.600.096
Ukupno pasiva	108.771.929	3.043.263	2.112.960	538.200	114.466.352	64.799.777	179.266.129
Neto devizna pozicija na dan:							
- 30. jun 2018. godine	5.293.110	(2.302.722)	(1.087.169)	(290.659)	1.612.560		
- 31. decembra 2017. godine	3.919.656	(1.175.651)	(861.410)	(138.101)	1.744.494		

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.5. Koncentracija rizika Banke

Koncentracija rizika Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Banke.

U 2018. godini Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenim relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti napomenu 32 (b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikama koje definišu upravljanje rizicima, rukovodstvo Banke utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

36.6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2018. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

36.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u najvećoj meri u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom portfoliju Banke nisko.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima. Aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Banke.

Komiteo za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisnog Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim specifičnim rizicima, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Banci. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Banka kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjavanja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Banka je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Banke operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Banka je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Banke obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Banka vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.9. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 8%, pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala od najmanje 6% i pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala od najmanje 4.5%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS". br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012 i 23/2013 – dr. odluka. 43/2013 i 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016 i 119/2017) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS". br. 103/2016).

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Banke i pokazatelja njegove adekvatnosti. Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive.

Kapital banke čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala banke i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala. kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Banka sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 71/2015) Banka redovno izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za jačanje finansijske otpornosti Banke, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 30. juna 2018. i 31. decembra 2017. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

U RSD hiljada	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni akcijski kapital		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	10.040.000	10.040.000
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	124.475	124.475
Dobit iz tekućeg perioda koja ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital	-	1.442.454
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	621.598	495.357
Nerealizovani gubici	(93.240)	(77.334)
Ostale rezerve	9.715.799	7.679.825
Dodatna prilagođavanja vrednosti	(22.253)	(24.073)
Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(497.323)	(247.298)
	19.889.056	19.433.406
<i>Dopunski kapital</i>		
Subordinirane obaveze	441.391	572.575
	441.391	572.575
<i>Kapital:</i>	20.330.447	20.005.981
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva		
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	8.349.741	7.481.334
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	187.059	177.449
Kapitalni zahtev za devizni rizik	14.675	68.222
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.175.138	1.084.684
Kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	14.661	13.102
<i>Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala</i>	16.33	17.62
<i>Adekvatnost osnovnog kapitala</i>	16.33	17.62
<i>Adekvatnost kapitala</i>	16.70	18.14

Banka je usklađena sa svim regulatornim zahtevima u pogledu adekvatnosti kapitala na svim nivoima.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012 43/2013,113/2013, 135/2014, 25/2015,38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Obračun rezerve za procenjene gubitke se vrši u cilju pokrića procenjenih gubitaka po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki. Obračun rezerve za procenjene gubitke je zasnovan i u potpunosti u saglasnosti sa kriterijumima i pravilima definisanim Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restruktuirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se primenom sledećih procenata na bilansna potraživanja i vanbilansne stavke koje se klasifikuju: A (0%), B (2%), V (15%), G (30%) i D (100%).

Kako bi se obračunala potrebna rezerva za procenjene gubitke, Banka procenjene rezerve za gubitke po Odluci Narodne banke Srbije umanjuje za ispravku vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama iskazane na teret rashoda u bilansu uspeha. Sve pozitivne razlike će predstavljati potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama. U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, potrebna rezerva za procenjene gubitke se smatra odbitnom stavkom od kapitala, osim u slučaju kada je ispunjen uslov iz tačke 34a Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS". br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017). U skladu sa navedenim, Banka od 31.3.2017. godine potrebnu rezervu za procenjene gubitke ne tretira kao odbitnu stavku od kapitala.

36.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Obračun fer vrednosti u EBS baziran je prvenstveno na eksternim izvornima podataka (kotacije dilera za državne obveznice i raspoložive cene akcija sa berze). OTC derivati vrednuju se uz pomoć modela. Korišćenjem modela vrednuju se i obveznice ukoliko ne postoji adekvatan broj kotacija ili kotacije nisu ažurne.

Model za vrednovanje

Obveznice

Obveznice za koje kotacije nisu raspoložive u adekvatnom broju ili kotacije nisu dovoljno ažurne vrednuju se diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem unapred definisane krive za odgovarajuću valutu.

OTC derivati

Vrednovanje se radi diskontovanjem budućih novčanih tokova uz pomoć definisanih kriva prinosa za konkretan proizvod i konkretnu valutu. Tako dobijena vrednost derivata prilagođava se za Credit Valuation Adjustment (CVA) i Debt Valuation Adjustment (DVA), jer kreditni rizik druge ugovorne strane i sopstveni kreditni rizik nisu uzeti u obzir. CVA se odnosi na prilagođavanje za kreditni rizik druge ugovore strane, dok se DVA odnosi na prilagođavanje za sopstveni kreditni rizik. Vrednost pomenutih prilagođavanja zavisi od PD-a, LGD-a i izloženosti (NPV).

Hijerarhija instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

U skladu sa MSFI 13 EBS kvartalno dodeljuje odgovarajuće nivoe svim pozicijama aktive i pasive koje se vrednuju po fer vrednosti ili čija fer vrednost mora da se objavi u napomenama uz finansijske izveštaje. Nivoi se dodeljuju u zavisnosti od toga kako se izvodi tržišna vrednost instrumenta. Postoje 3 nivoa.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Nivo 1

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima je dodeljen Nivo 1 hijerarhije određuje se na osnovu tržišnih kotacija. Fer vrednost određena na osnovu kotacija može biti Nivoa 1 ukoliko su frekvencija i obim trgovanja zadovoljavajući i postoji konzistentnost cena.

Kao Nivo 1 klasifikuju se derivati kojima se trguje organizovano, na berzi, kao i akcije i obveznice za koje postoji aktivno tržište.

Nivo 2

Instrumenti za koje postoje tržišne kotacije, ali čije tržište se ne može smatrati aktivnim usled ograničene likvidnosti, klasifikuju se kao Nivo 2. Ukoliko tržišne kotacije nisu dostupne, ali se fer vrednost određuje korišćenjem modela za vrednovanje (diskontovanje budućih novčanih tokova), a svi parametri modela (krive prinosa, spreadovi) su dostupni na tržištu, takođe se dodeljuje Nivo 2.

OTC derivati i manje likvidne akcije i obveznice klasifikuju se kao Nivo 2 instrumenti.

Nivo 3

Instrumenti čija se fer vrednost određuje na bazi kotacija koje nisu dovoljno ažurne ili korišćenjem modela čiji svi inputi nisu tržišno dostupni klasifikuju se kao Nivo 3 hijerarhije. Tržišno nedostupni parametri najčešće se odnose na kreditne spreadove koji se izvode iz interno obračunatih mera – PD i LGD.

Akcije za koje ne postoje kotacije, nelikvidne obveznice, kao i krediti i depoziti klasifikuju se kao Nivo 3.

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

36.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	Na dan 30. juna 2018.			Na dan 31. decembra 2017.			U RSD hiljada	
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	Nivo 1	Nivo 2		Nivo 3
	Total	Total	Total	Total	Total	Total		Total
FINANSIJSKA IMOVINA	5.388.154	16.557.289	263.276	22.208.719	9.186.810	13.275.013	1.566.234	24.028.057
HOV	5.388.154	16.482.791	263.267	22.134.221	9.186.810	13.210.348	1.566.234	23.963.393
Dužničke HOV								
Državni zapisi Republike Srbije	5.062.729	16.421.095	236.123	21.719.947	8.911.878	13.148.923	1.538.477	23.599.278
Državne obveznice Republike Crne Gore	258.541			258.541	260.892	-	-	260.892
Obveznice EBRD		60.305		60.305	-	60.378	-	60.378
Vlasničke HOV								
Kotirane akcije	66.884	1.391		68.275	14.040	1.047	-	15.087
Akcije koje nisu kotirane			27.153	27.153			27.757	27.757
Potraživanja po osnovu derivata		74.498		74.498		64.665		64.665
FINANSIJSKE OBAVEZE	-	44.593	-	44.593	-	44.458	-	44.458
Obaveze po osnovu derivata	-	44.593	-	44.593	-	44.458	-	44.458

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Od obveznica koje se vrednuju po fer vrednosti na dan 30.06.2018 samo jedna obveznica RS raspoređene je u nivo 3 (ISIN RSMFRSD37179, nominalni iznos EUR 2.000.000). Kotacije na Reutersu su u periodu posmatranja ažurirane ređe od mesečno, što je opredelilo da obveznica bude klasifikovana u nivo 3.

Sve obveznice RS koje su raspoređene u nivo 2 vrednovane su putem kotacije sa Reuters-a EBRD obveznica je vrednovana preko krive prinosa, diskontovanjem novčanih tokova, i dodeljen joj je nivo 2.

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza.

FINANSIJSKA IMOVINA	Na dan 30. juna 2018.		Na dan 31. decembra 2017.	
	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća (HtC)	10.629.357	10.629.357	8.284.452	8.284.452
Kreditni i potraživanja od banaka	3.439.495	3.440.211	2.210.553	2.210.681
Kreditni i potraživanja od komitenata	117.981.850	140.373.809	104.140.053	113.300.220
Građevinski objekti	744.666	744.666	474.059	474.059
Stalna sredstva namenjena prodaji	11.902	23.886	11.902	23.886
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	54.718.867	56.204.014	45.570.431	47.579.668
Depoziti komitenata	99.643.648	99.477.695	91.982.128	92.617.344

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom QRM-a kao standarda Erste Grupe.

Fer vrednost kredita klijentima i kreditnim institucijama se računa diskontovanjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir efekte kamatnih i kreditnih spreadova. Uticaj promene kamatne stope se računa na bazi kretanja tržišnih kamatnih stopa, dok su promene u kreditnom spreadu izvedene iz PD-eva i LGD-eva koji se koriste za internu kvantifikaciju rizika. Za potrebe izračuna fer vrednosti krediti su grupisani u homogene portfolije na bazi rejting metode, rejting ocene i preostale ročnosti.

Fer vrednost depozita se procenjuje na bazi tržišnih uslova kao i sopstvenog kreditnog rizika. Za depozite po viđenju knjigovodstvena vrednost je najniža moguća fer vrednost.

U 2018. godini nije bilo reklasifikacija u okviru pozicija finansijske imovine.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

37. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Obaveze po osnovu operativnog lizinga

Banka ima zaključene ugovore o operativnom lizingu po osnovu zakupa računarske opreme i automobila koje Banka koristi.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

U RSD hiljada

	Na dan 30. juna 2018.	Na dan 31. decembra 2017.
Do 1 godine	757	30.133
Od 1 do 5 godina	63.576	53.257
	64.333	83.390

(b) Sudski sporovi

Na dan 30. juna 2018. godine, Banka je imala 412 započelih sudskih sporova u ukupnom iznosu od 1.469.544 hiljada dinara u kojima je imala status tuženog lica (31. decembra 2017. godine: 1.598.141 hiljada dinara). Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznosi iznosi 106.687 hiljada dinara (31. decembra 2017. godine: 171.318 hiljada dinara).

Na osnovu procene pravnih zastupnika Banke u navedenim sporovima, na dan 30. juna 2018. godine Banka je izvršila rezervisanje u iznosu od 191.203 hiljada dinara (175.182 hiljada dinara na dan 31 decembra 2017. godine), za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Banke.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze ne zastarevaju u periodu od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

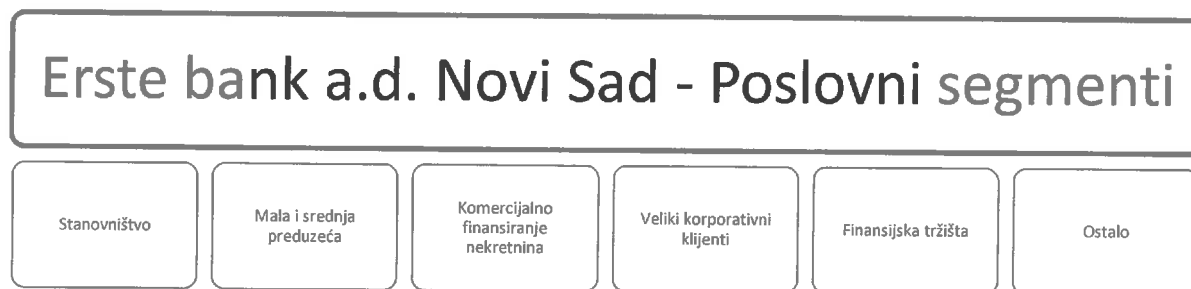
NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

38. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA

Rukovodstvo Banke posmatra poslovne segmente u skladu sa metodologijom i segmentacijom koja je definisana na nivou cele Erste grupe, i na osnovu istih donosi odluke, alocira resurse i ocenjuje rezultat poslovanja pojedinačnih segmenata. Izveštaj po segmentima je usklađen sa FINREP metodologijom izveštavanja koji se koristi u Erste grupi gde postoje odstupanja na određenim pozicijama u odnosu na rezultat iskazan po lokalnoj NBS metodologiji.

a) Struktura poslovnih segmenata

Izveštaj po segmentima sastoji se od šest osnovnih segmenata koji predstavljaju upravljačku strukturu Erste banke a.d. Novi Sad

b) Definicije poslovnih segmenata

Stanovništvo (Retail)

Ovaj segment sastoji se od poslovnih aktivnosti koje su pod odgovornošću menadžera iz prodajne mreže sektora poslovanja sa stanovništvom. Ciljani klijenti su uglavnom fizička lica, preduzetnici i slobodne profesije. Poslovanjem najvećim delom upravlja Banka sa fokusom na jednostavnost proizvoda koji se nude, investicionih proizvoda, tekućih računa, štednje, kreditnih kartica i dodatnih proizvoda kao što su lizing, osiguranje, socijalnih proizvoda.

Mala i srednja preduzeća (SME)

Obuhvata klijente, pravna lica koji su pod odgovornošću lokalnih korporativnih komercijalnih centara, koji se uglavnom sastoje od kompanija sa godišnjim obrtom od 1 milion evra do 50 miliona evra. Pored ovih klijenata obuhvata i klijente koji obavljaju javnu delatnost ili učestvuju u radu javnog sektora.

Komercijalno projektno finansiranje (CRE)

Predstavlja poslovanje koje obuhvata investicije u nekretnine za potrebe generisanja prihoda od izdavanja pojedinačnih nepokretnosti ili čitavih kompleksa nepokretnosti, razvoja i izgradnje pojedinačnih nepokretnosti i kompleksa nepokretnosti radi sticanja kapitalne dobiti njihovom prodajom, usluge upravljanja imovinom. usluge izgradnje (EGI) i izgradnje u sopstvene svrhe.

Veliki korporativni klijenti (LC)

Obuhvata klijente čiji konsolidovani godišnji obrt prelazi 50 miliona evra.

Segment Tržišta (GM)

Predstavlja aktivnosti koje se sastoje od trgovanja i pružanja tržišnih usluga. Trgovanje i tržišne usluge obuhvata aktivnosti koje su povezane sa upravljanjem i preuzimanjem rizika u okviru knjige trgovanja banke, kao i aktivnosti vezane za korišćenje knjige trgovanja banke u svrhe kreiranja tržišta, kratkoročno upravljanje likvidnošću i čuvanje hartija od vrednosti, kastodi poslove, komercijalne poslove i sve aktivnosti na tržištu kapitala. Specifični prihodi i rezultat svođenja fer vrednosti koji nisu direktno povezani sa klijentskim transakcijama (koji mogu biti i poslovi usklađenosti aktive i pasive) i opšte premije rizika kao naknade za obavljene poslove takođe pripadaju ovom segmentu.

Ostalo

Ovaj segment obuhvata sve poslove upravljanja aktivom i pasivom (Asset/Liability Management) kao i interno pružanje usluga na neprofitnoj osnovi. Takođe obuhvata i slobodni kapital Erste banke (definisan kao razlika ukupnog prosečnog kapitala prema MSFI i prosečnog ekonomskog kapitala alociranog na poslovne segmente).

**NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**

38. ODABRANE INFORMACIJE O RAZLIČITIM TIPOVIMA AKTIVNOSTI PO POSLOVNIM SEGMENTIMA (nastavak)

	Stanovništvo		Mala i srednja preduzeća		Komerčajno projektno /veliki korporativni klijent		Finansijska tržišta		Ostalo		GRUPA			
	06.2018	06.2017	06.2018	06.2017	06.2018	06.2017	06.2018	06.2017	06.2018	06.2017	06.2018	06.2017		
u 000 RSD														
B. Bilans uspeha	2.054.516	1.916.209	608.556	657.291	236.713	247.347	126.126	254.922	79.008	125.125	82.559	(98.302)	3.182.477	3.102.593
Neto kamatni prihod	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	207	130	207	130
Prihod od dividendi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neto rezultat od ulaganja po metodi udela	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prihod od izdavanja investicione imovine i ostale operativne rente	-	-	1.471	1.667	-	-	2.001	6.850	-	-	-	895	3.472	9.412
Neto prihod od provizija i naknada	539.973	537.856	181.733	150.670	6.226	7.488	68.500	61.717	15.048	12.058	(92.285)	(83.992)	719.217	685.799
Neto rezultat trgovanja	69.547	57.563	12.643	19.844	3.031	4.301	2.590	6.557	188.982	73.432	1.311	49.091	278.105	210.787
Dobici/gubici od finansijskih instrumenata koji se mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.459)	-	(260)	-	(1.720)	-
Opšti administrativni troškovi	(2.213.230)	(1.919.981)	(355.603)	(309.047)	(59.058)	(42.528)	(125.996)	(108.575)	(59.643)	(55.531)	13.267	(32.098)	(2.800.264)	(2.467.760)
Dobici/gubici od prestanka priznavanja finansijskih sredstava merenih po amortizovanom trošku	294	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	294	-
Ostali gubici/dobici od prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.341	-	14.341	-
Dobici/gubici od reklasifikacije od amortizovanih troškova do fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobici/gubici od reklasifikacije sa fer vrednosti kroz ostale sveobuhvatne prihode do fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobici/gubici po osnovu finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha, neto	20	20	21.870	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.334	32.224
Neto gubitak od umanjenja vrednosti na ulaganja i nefinansijskih institucija koje se ne mere po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(1.253)	(1.253)	1	1	(0)	(0)	-	-	-	-	-	-	(6.205)	(7.457)
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijske imovine koja se ne meri po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(289.978)	(289.978)	275.979	-	1.773	-	68.016	-	-	-	-	-	5.596	61.388
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata	(86.616)	(86.616)	(356.471)	-	(95.375)	-	10.683	-	-	-	-	-	(471.795)	(50.256)
Ostali operativni rezultat	5.899	(5.859)	9.586	(21.603)	(0)	(3.985)	11.500	22.406	(1.918)	(1.341)	(45.572)	(39.874)	(20.505)	(50.256)
Dobit pre poreza od redovnog poslovanja	370.383	294.577	96.915	796.671	91.537	214.396	95.404	311.897	220.018	153.744	29.573	(194.424)	903.830	1.576.861
Porez na dobit	(13.613)	(27.486)	(3.562)	(40.591)	(3.364)	(12.710)	(3.447)	(20.771)	(8.087)	(11.152)	(1.139)	21.468	(33.213)	(91.242)
Dobitak/gubitak za tekuću godinu	356.770	267.091	93.353	756.080	88.173	201.686	91.957	291.126	211.931	142.591	28.434	(172.956)	870.617	1.485.618
Neto rezultat koji pripada manjinskom interesu (nekontrolišući)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(0)	-	(0)	-
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	356.770	267.091	93.353	756.080	88.173	201.686	91.957	291.126	211.931	142.591	28.434	(172.956)	870.617	1.485.618
Operativni prihod	2.664.036	2.511.628	799.482	829.472	245.970	259.136	199.216	330.046	283.039	210.616	(9.645)	(132.178)	4.182.097	4.008.720
Operativni troškovi	(2.213.230)	(1.919.981)	(355.603)	(309.047)	(59.058)	(42.528)	(125.996)	(108.575)	(59.643)	(55.531)	13.267	(32.098)	(2.800.264)	(2.467.760)
Operativni rezultat	450.806	591.647	443.878	520.425	186.912	216.609	73.220	221.471	223.395	155.085	3.622	(164.276)	1.381.833	1.540.961
A. Bilans stanja														
Ukupna aktiva (stanje na kraju perioda)	61.918.520	42.178.926	31.973.759	27.877.510	14.406.607	11.173.750	13.185.490	14.634.483	10.951.832	12.070.654	46.809.920	35.542.111	179.286.129	143.477.434
Ukupna pasiva bez kapitala (stanje na kraju razdoblja)	61.242.851	52.676.600	17.321.413	19.606.079	8.474.184	3.447.902	18.438.640	10.322.568	3.474.368	9.159.817	48.025.139	28.689.980	156.976.595	123.902.946
Kapital	5.182.030	3.267.823	4.275.473	2.867.135	1.648.243	1.052.964	1.386.441	1.721.772	1.038.148	1.599.685	8.759.199	9.270.382	22.289.534	19.779.761
C. Ključni pokazatelji/parametri														
Ratio troškova i prihoda	83%	76%	44%	37%	24%	16%	63%	33%	21%	26%	-138%	-24%	67%	62%
Ratio kredita i depozita (neto)	100%	80%	199%	155%	176%	454%	795%	155%	0%	0%	4%	-3%	110%	115%
Povrat na prosečno alocirani kapital	7%	8%	2%	26%	5%	19%	7%	17%	20%	9%	0%	-2%	4%	8%

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine**39. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE**

	na dan 30. juna 2018	na dan 31. decembra 2017
Gotovina	3.188.556	2.833.860
Žiro račun	7.202.196	7.478.799
Kreditni bankama	472.016	463.109
Stanje na dan	10.862.768	10.775.768

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije nije raspoloživa za svakodnevne poslovne transakcije Banke i iz tog razloga nije deo tokova gotovine (napomena 18).

40. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjvanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima za šestomesečni period koji se završava 30. juna 2018. godine.

NAPOMENE UZ PERIODIČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
u periodu od 01. januara 2018. godine do 30. juna 2018. godine

41. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 30. juna 2018. godine i 31. decembra 2017. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	<u>30. juna.2018</u>	<u>31. decembra2017</u>
EUR	118.0676	118.4727
USD	101.3369	99.1155
CHF	101.9230	101.2847

Novi Sad 18. septembra 2018. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Stevan Čomić
 Direktor Sektora
 računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
 Član Izvršnog
 odbora

Slavko Carić
 Predsednik Izvršnog
 odbora

13.4.2 Polugodišnji finansijski izveštaji

U nastavku su prikazani konsolidovani finansijski podaci za prvih šest meseci 2017. i 2018. godine. Navedeni podaci nisu bili predmet nezavisne revizije.

Bilans uspeha Erste Bank a.d. na konsolidovanoj osnovi, za prvih šest meseci poslovne godine, nerevidiran

u hiljadama RSD	30.06.2017.	30.06.2018.
Prihodi od kamata	3.855.723	4.008.766
Rashodi od kamata	(685.696)	(724.957)
Neto prihod po osnovu kamata	3.170.027	3.283.809
Prihodi od naknada i provizija	1.111.924	1.210.813
Rashodi naknada i provizija	(363.085)	(442.606)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	748.839	768.207
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	133.626	0
Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	0	0
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	0	45.975
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	0	0
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	1.747	1.132
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	0	0
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	0	42.613
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	0	0
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	0
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	(614.880)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0	6.979
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0	0
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	73.136	201.604
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	(6.627)	(539)
Neto dobitak po osnovu investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0
Neto gubitak po osnovu investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0
Ostali poslovni prihodi	103.051	48.892
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	53.415	3.663
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(518)	0
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	4.276.696	3.787.455
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(923.190)	(1.083.270)
Troškovi amortizacije	(142.620)	(162.371)
Ostali prihodi	0	182.190
Ostali rashodi	(1.612.867)	(1.777.137)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	1.598.019	946.867
Porez na dobitak	(54.308)	(41.335)
Dobitak po osnovu odloženih poreza	1.992	1.506
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(38.926)	0
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	1.506.777	907.038
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	0	0
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	0	0
REZULTAT PERIODA – DOBITAK	1.506.777	907.038

Bilans stanja Erste Bank a.d. na konsolidovanoj osnovi, za prvih šest meseci poslovne godine, nerevidiran

u hiljadama RSD	30.06.2017.	30.06.2018.
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18.641.847	22.283.534
Založena finansijska sredstva	0	0
Potraživanja po osnovi derivata	0	74.498
Hartije od vrednosti	28.906.933	32.992.742
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	961.516	3.439.324
Kreditni i potraživanja od komitenata	98.616.852	125.137.253
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	118
Investicije u zavisna društva	0	0
Nematerijalna ulaganja	229.476	507.063
Nekretnine, postrojenja i oprema	825.223	1.010.200
Investicione nekretnine	12.963	0
Tekuća poreska sredstva	6.513	80.255
Odložena poreska sredstva	16.743	2.326
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	69.146	12.289
Ostala sredstva	927.227	1.149.513
UKUPNO AKTIVA	149.214.557	186.689.115
PASIVA		
OBAVEZE		
Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	38.019	0
Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	0
Obaveze po osnovu finansijskih derivata	0	44.592
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	48.225.763	62.032.383
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	78.064.775	99.643.648
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0	0
Subordinirane obaveze	1.554.239	1.181.035
Rezervisanja	720.290	766.829
Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0
Tekuće poreske obaveze	54.308	34.653
Odložene poreske obaveze	0	20.403
Ostale obaveze	750.658	1.155.239
UKUPNO OBAVEZE	129.408.052	164.878.782
KAPITAL		
Akcijski kapital	10.164.475	10.164.475
Sopstvene akcije	0	0
Dobitak	1.572.337	1.323.263
Gubitak	0	0
Rezerve	8.009.512	10.246.646
Nerealizovani gubici	0	0
Učešća bez prava kontrole	60.181	75.949
UKUPNO KAPITAL	19.806.505	21.810.333
UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA	0	0
UKUPNO PASIVA	149.214.557	186.689.115

Izveštaj o ostalom rezultatu Erste Bank a.d. na konsolidovanoj osnovi, za prvih šest meseci poslovne godine, nerevidiran

u hiljadama dinara	30.06.2017.	30.06.2018.
Dobitak perioda	1.506.777	907.038
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Aktuarski dobici/(gubici)	0	0
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(53.032)	(402.780)
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	755	539.089
Efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	(8.068)	(25.974)
Ukupan ostali rezultat perioda	(60.345)	110.335
UKUPAN REZULTAT PERIODA	1.446.432	1.017.373

Izveštaj o promenama na kapitalu Erste Bank a.d. na konsolidovanoj osnovi, za prvih šest meseci poslovne godine, nerevidiran

u hiljadama RSD	30.06.2017.	30.06.2018.
Akcijski kapital	10.040.000	10.040.000
Emisiona premija	124.475	124.475
Ostale rezerve	7.679.824	9.717.065
Revalorizacione rezerve	329.687	529.581
Akumulirani dobitak	1.632.519	1.399.212
UKUPNO KAPITAL	19.806.505	21.810.333

Izveštaj o tokovima gotovine Erste Bank a.d. na konsolidovanoj osnovi, za prvih šest meseci poslovne godine, nerevidiran

u hiljadama RSD	30.06.2017.	30.06.2018.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	7.025.419	7.708.878
Prilivi od kamata	4.109.837	4.197.808
Prilivi od naknada	1.139.826	1.229.547
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	1.775.626	2.261.689
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	130	19.834
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5.927.381)	(6.793.641)
Odlivi po osnovu kamata	(734.518)	(730.347)
Odlivi po osnovu naknada	(355.848)	(436.501)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(784.772)	(925.408)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(158.579)	(228.885)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(3.893.664)	(4.472.500)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	1.098.038	915.237
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	0	0
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	60.083	11.885.156
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	0	0
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	24.817	0
Smanjenje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	35.266	11.885.156
Povećanje finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijskih obaveza namenjenih trgovanju	0	0
Povećanje obaveza po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(2.582.862)	(20.165.322)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(1.467.972)	(19.666.886)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	0	(498.436)
Povećanje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(1.114.890)	0
Smanjenje finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijskih obaveza namenjenih trgovanju	0	0
Smanjenje obaveza po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	0	0
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(1.424.741)	(7.364.929)
Plaćeni porez na dobit	0	0
Isplaćene dividende	0	0
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	0	0
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(1.424.741)	(7.364.929)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	454.766	367.947
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	52.478	214.951

Prilivi od prodaje investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	0	0
Priliv od prodaje investicionih nekretnina	211.722	0
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	190.566	152.996
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(387.778)	(760.457)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	0	(264.244)
Odlivi za kupovinu investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(1.219)	(6.775)
Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	(40.776)	(344.620)
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	(345.783)	(144.818)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	66.988	0
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	0	(392.510)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.136.269	6.312.463
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	0	0
Prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	0	0
Prilivi po osnovu uzetih kredita	1.128.451	6.312.463
Prilivi po osnovu izdatih sopstvenih hartija od vrednosti	0	0
Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	0	0
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	7.818	0
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(376.300)	(524.728)
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija	0	0
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	(210.365)	(173.488)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(149.217)	(172.280)
Odlivi po osnovu izdatih sopstvenih hartija od vrednosti	0	0
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(16.718)	(178.960)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	759.968	5.787.735
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	0	0
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	8.676.537	26.274.444
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(9.274.322)	(28.244.148)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	0	0
NETO SMANJENJE GOTOVINE	(597.785)	(1.969.704)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	11.300.417	12.630.868
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	5.338.530	4.447.364
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	(5.265.393)	(4.245.759)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	10.775.769	10.862.769

NAPOMENA: Navedeni konsolidovani polugodišnji finasijski izveštaji ne sadrže Napomene uz finasijske izveštaje.

Izjava:

“Prema našem najboljem saznanju, polugodišnji konsolidovani i nekosolidovani finasijski izveštaj, koji su sastavni deo ovog Prospekta, su sastavljen uz primenu međunarodnih standarda finasijskog izveštavanja i daju istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, dobitima i gubicima, finasijskom položaju i poslovanju Izdavaoca, uključujući i društva koja su uključena u njegove konsolidovane izveštaje.”

Stevan Čomić
Direktor Sektora
računovodstva i kontrolinga

Aleksandra Radić
Član Izvršnog
odbora

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog
odbora

13.5 Sudski, upravni i arbitražni postupci, tokom perioda koji obuhvata najmanje prethodnih 12 meseci, a koji su imali, ili su mogli da imaju, značajan uticaj na finansijski položaj ili profitabilnost izdavaoca

Izdavalac je stranka u upravnim, parničnim i drugim postupcima koji proizlaze iz njegovog poslovanja.

Izdavalac prilikom procene izloženosti banke finansijskim rashodima usled negativnog ishoda sudskih i drugih postupaka u kojima je Izdavalac tužena strana primenjuje konzervativnu metodologiju rezervisanja sredstava za sudske sporove.

Izdavalac je izvršio rezervisanje u iznosu utvrđenom u tački 28. u okviru Napomena uz pojedinačne finansijske izveštaje za godinu završenu 31. decembra 2017. godine (133 započeta sudska spora u ukupnom iznosu od 1.598.141 hiljada dinara, za koje je Banka izvršila rezervisanje u iznosu od 175.182 hiljada dinara, na osnovu procene pravnih zastupnika Banke u navedenim sporovima).

13.6 Značajna promena finansijskog ili tržišnog položaja Izdavaoca

U periodu od datuma poslednjih revidiranih finansijskih izveštaja i poslednjih nerevidiranih šestomesečnih finansijskih izveštaja nije bilo značajnih promena finansijskog ili tržišnog položaja Izdavaoca.

14. Dodatne informacije

14.1 Osnovni kapital

14.1.1 Iznos upisanog i/ili odobrenog osnovnog kapitala, kao i uplaćenog kapitala

Osnovni kapital Banke na dan objavljivanja Prospekta iznosi 10.040.000.000,00 dinara i uplaćen je u celosti.

Banka nema odobreni osnovni kapital, odnosno odobrene akcije.

Osnovni kapital je podeljan na 1.004.000,00 običnih akcija koje glase na ime, nominalne vrednosti 10.000,00 dinara (desethiljada dinara) po pojedinačnoj akciji.

Akcije Banke su registrovane kod Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti, ISIN broj: RSNOVBE23514 i CFI kod: ESVUFR.

U periodu od 2006. godine do danas, osnovni kapital je bio povećavan sledećim odlukama:

Skupština Banke je dana 08. maja 2006. godine donela odluku o povećanju osnovnog kapitala distribucijom i prodajom običnih akcija XXVIII emisije ukupne vrednosti 1.369.980.000,00 dinara.

Odlukom Skupštine Banke o povećanju osnovnog kapitala izdavanjem običnih akcija XXIX emisije od 18. decembra 2006. godine osnovni kapital banke je povećan za 1.735.310.000,00 dinara.

Odlukom Skupštine Banke o povećanju osnovnog kapitala izdavanjem običnih akcija XXX emisije od 10. decembra 2007. godine, osnovni kapital banke je povećan za 2.922.620.000,00 dinara.

14.2 Statut Društva

14.2.1 Opis delatnosti izdavaoca

U skladu sa Zakonom i članom 51. Statuta Banka obavlja sledeće poslove:

- 1) depozitni poslovi (primanje i polaganje depozita),
- 2) kreditni poslovi (davanje i uzimanje kredita),
- 3) devizni, devizno – valutni i menjački poslovi,
- 4) poslovi platnog prometa/poslove pružanja platnih usluga,
- 5) izdavanje platnih kartica,
- 6) poslovi s hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti, kastodi poslovi i dr.)
- 7) brokersko-dilerski poslovi, poslovi investicionog savetovanja i pružanje dodatnih investicionih usluga,
- 8) poslovi sa finansijskim derivatima,
- 9) izdavanje garancija, avala, i drugih oblika jemstva (garancijski posao),
- 10) kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring, forfeting i dr.),
- 11) poslovi zastupanja u osiguranju,
- 12) drugi poslovi čija je priroda srodna ili povezana sa poslovima iz tačke 1) do 10) ovog stave,
- 13) poslovi za koje je Izdavalac ovlašćen zakonom.

U vezi sa stavom 1 tačka 12) Banka obavlja i sledeće poslove:

- 1) u ime i za račun članica Erste Grupe obavlja poslove u vezi odobravanja i praćenja otplate kredita,
- 2) pružanje usluga (podrške) povezanim licima i članicama Erste Grupe iz oblasti koje su u vezi sa poslovanjem Banke,
- 3) pružanje usluga iz domena upravljanja rizicima na nivou bankarske grupe – obavljanje poslova savetovanja, praćenja, kontrole i obučavanja u vezi sa specifičnim rizicima finansijskih institucija (strateški rizici, rizici informacione bezbednosti, rizici kontinuiteta poslovanja i drugi slični rizici),
- 4) pružanje usluga, u skladu sa propisima, povezanim licima Banke/ članicama Erste Grupe (informacioni sisitemi),
- 5) poslove u ime i za račun međunarodnih finansijskih organizacija (agencijski poslovi), u skladu sa zakonom,
- 6) poslove finansijskog konsaltinga i druge srodne poslove – finansijsko savetovanje u postupcima privatizacije, projektnog finansiranja, greenfield investicionim projektima, privatnim transakcijama i drugim sličnim postupcima i projektima.

Poslove iz stave 1 tačka 11) ovog člana Banka može obavljati samo uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije.

Banka obavlja poslove platnog prometa sa inostranstvom i kreditne poslove sa inostranstvom, u skladu sa zakonom. Izdavalac obezbeđuje, u skladu sa zakonom, odgovarajuća ovlašćenja za obavljanje pojedinih poslova.

15. Značajni ugovori

Ne postoje značajni ugovori, izuzev ugovora sklopljenih u okviru redovnog poslovanja, kojim za izdavaoca nastaje obaveza ili pravo, koje može uticati na sposobnost izdavaoca da ispunjava obaveze prema imaoocima obveznica koje se nude.

16. Informacije čiji su izvor treća lica i izjave stručnjaka

16.1 Mišljenja trećih lica

U Dokumentu o registraciji nije uključeno mišljenje niti izveštaj koje je izradilo treće lice, izuzev revizorskih mišljenja na finansijske izveštaje u tačkama 13.1, 13.2 i 13.4.1 Dokumenta o registraciji.

16.2 Informacije trećih lica

U Dokumentu o registraciji nije uključeno nijedno mišljenje koje se pripisuje trećoj osobi kao stručnjaku.

U pojedinim delovima korišćeni su podaci NBS, Centralnog registra HoV, Beogradske berze, kao i revidirani izveštaji Erste Group Bank AG za 2016. i 2017. godinu, pri čemu nisu izostavljene činjenice zbog kojih bi tako prenesene informacije bile netačne ili obmanjujuće.

17. Dokumenti dostupni na uvid

Izjavljujemo da će za sve vreme važenja Dokumenta o registraciji, biti dostupni sledeći dokumenti:

- a) Statut i osnivački akt izdavaoca
- b) Svi izveštaji, pisma i drugi dokumenti, finansijske informacije o poslovanju u prethodnom periodu, procene i mišljenja stručnjaka, koji su pripremljeni na zahtev izdavaoca, čiji je bilo koji deo uključen u Dokument o registraciji ili na koji se Dokument o registraciji poziva;
- v) Finansijske informacije o prošlom poslovanju za izdavaoca i njegova zavisna preduzeća pojedinačno, za 2016. i 2017. godinu.

Navedenu dokumentaciju investitori mogu pregledati u prostorijama Izdavaoca, na adresi Erste Bank a.d. Novi Sad, Poslovni Centar Beograd, Bulevar Milutina Milankovića 3a, svakog radnog dana, od 9:00 do 16:00 sati, kao i na internet stranici Banke www.erstebank.rs.

Kontakt lica:

Aleksandra Parčetić, Direktor Direkcije brokersko dilerskih poslova
aleksandra.parcetic@erstebank.rs, +381 11 2209159

Jelena Mastelica-Pavlović, Korporativni agent
jelena.mastelica-pavlovic@erstebank.rs, +381 11 2209192

Uroš Spasenović, Interni kontrolor
uros.spasenovic@erstebank.rs, +381 11 2209191

18. Lice koje garantuje za obaveze po osnovu hartija od vrednosti (Garant)

Ne postoje dodatne garancije trećih lica za obaveze izdavaoca po osnovu Obveznica koje se nameravaju izdati.

Dokument o hartijama od vrednosti

Ovaj deo Prospekta sadrži informacije o samim Obveznicama koje su predmet ovog Prospekta i koje će na osnovu ovog Prospekta biti izdate i uključene na regulisano tržište Beogradska berze.

1. Odgovorna lica

Za tačnos i potpunost informacija sadržanih u Prospektu odgovaraju Izdavalac i članovi Upravnog i Izvršnog odbora izdavaoca.

1.1 Odgovorna lica

Izdavalac:
Erste Bank A.D. Novi Sad
Bulevar oslobođenja 5, Novi Sad

Članovi Izvršnog odbora:
Slavko Carić, predsednik IO
Jasna Terzić, član IO
Aleksandra Radić, član IO
Tomislav Stena, član IO

Članovi Upravnog odbora:
Gernot Mittendorfer, predsednik UO
Aleksandar Vlahović, član UO
Dragana Plavšić, član UO
Suzan Tanriyar, član UO
Hannes Frotzbacher, član UO
Georg Bucher, član UO

1.2 Izjava odgovornih lica

U pogledu potpunosti i tačnosti podataka u Prospektu, članovi Izvršnog odbora i Upravnog odbora izjavljuju:

„Preduzevši sve potrebne mere, izjavljujemo da su, prema našim saznanjima, informacije u prospektu u skladu sa činjenicama, kao i da nisu izostavljene činjenice koje bi mogle da utiču na istinitost i potpunost prospekta.“

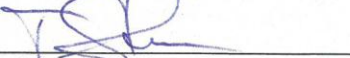
Izvršni odbor Erste Bank A.D. Novi Sad

Slavko Carić
Predsednik Izvršnog odbora

Aleksandra Radić
Član Izvršnog odbora

Jasna Terzić
Član Izvršnog odbora

Tomislav Stena
Član Izvršnog odbora

Upravni odbor Erste Bank A.D. Novi Sad

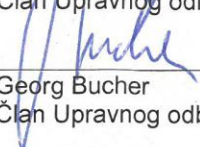

Gernot Mittendorfer
Predsednik Upravnog odbora

Dragana Plavšić
Član Upravnog odbora

Hannes Frotzbacher
Član Upravnog odbora

Aleksandar Vlahović
Član Upravnog odbora

Suzan Tanriyar
Član Upravnog odbora

Georg Bucher
Član Upravnog odbora

2. Faktori rizika za hartije od vrednosti koje se nude i uključuju u trgovanje

Ulaganje u Obveznice nosi određene rizike povezane sa osobinama Obveznica kao dužničkih hartija od vrednosti koji mogu dovesti do značajnih gubitaka. Investitori bi trebali razmotriti takve rizike kao i sve informacije predočene u ovom Prospektu, dokumente na koje Prospekt upućuje, kao i bilo koji dodatak ovom Prospektu, pre donošenja odluke o kupovini Obveznica. U nastavku su navedeni neki od rizika povezanih s Obveznicama. Moguće je da postoje i dodatni rizici koje Izdavalac ne smatra materijalno značajnim ili ih nije svestan, a koji takođe mogu imati negativan uticaj. Dodatno, investitori moraju biti svesni da se rizici mogu kombinovati i da njihov kumulativan uticaj može biti dodatno pojačan.

Prospekt ne sadrži tumačenje propisa, niti se bilo koji deo njegovog sadržaja može koristiti u tu svrhu. Kada je tumačenje propisa važno za odluku o ulaganju u Obveznice, Izdavalac upućuje investitore na osobe koje su ovlašćene za davanje saveta (uključujući finansijske, računovodstvene, pravne i poreske savetnike).

2.1 Rizik prikladnosti Obveznica

Svaki potencijalni investitor u Obveznice mora proceniti prikladnost ili podobnost ove investicije u svetlu njegovih sopstvenih okolnosti. Posebno, svaki potencijalni investitor trebao bi (bilo samostalno ili uz pomoć finansijskog i pravnog savetnika):

- imati dovoljno znanja i iskustva kako bi izvršio sadržajnu procenu Obveznica, prednosti i rizika ulaganja u Obveznice i svih informacija sadržanih u ovom Prospektu;
- imati pristup i znanje o potrebnim analitičkim alatima za procenu ulaganja u Obveznice i uticaja koji će ulaganje u Obveznice imati na njegov celokupni investicioni portfelj, a sve u kontekstu svoje individualne finansijske situacije;
- imati dovoljno finansijskih sredstava i biti dovoljno likvidan kako bi mogao podneti sve rizike ulaganja u Obveznice, uključujući situacije kada je valuta plaćanja glavnice ili kamata drugačija od valute u kojoj takav potencijalni investitor drži novčana sredstva, odnosno u kojoj ostvaruje prihode;
- potpuno razumeti uslove izdavanja Obveznica i biti upoznat sa kretanjem svih relevantnih indeksa i finansijskih tržišta;
- biti u stanju da proceni različite scenarije vezano za moguće uticaje ekonomskih, kamatnih i drugih faktora na njegovo ulaganje i sposobnost preuzimanja pratećih rizika.

2.2 Valutni rizik

Valutni rizik (rizik deviznog kursa) je verovatnoća ostvarenja gubitka usled promene vrednosti valute u kojoj su emitovane obveznice. Valutni rizik je prisutan ako su u poslovanje potencijalnog investitora, kupca Obveznice, uključene transakcije denominovane u stranim valutama, uvoz ili izvoz robe, dugovi izraženi u stranim valutama itd. Rizik deviznog kursa nastaje onda kada su prihodi ili rashodi denominovani u više valuta, odnosno kada su prihodi denominovani u jednoj, a rashodi u drugoj valuti. U tom slučaju promena kursa valute može da dovede do gubitka. Ako su prihodi koje potencijalni investitor ostvaruje od Obveznica denominovani u dinarima, a njegove obaveze u evrima ili nekoj drugoj stranoj valuti, depresijacija dinara otežava servisiranje obaveza investitora, odnosno dovodi do gubitka.

Čiste kuponske obveznice („bullet bonds“) izloženi su valutnom riziku od amortizacionih obveznica, s obzirom da se pun iznos nominalne vrednosti (glavnica duga po osnovu obveznica) plaća na dan dospeća.

2.3 Rizik vezan za varijabilnu kamatnu stopu

Obveznice koje su predmet ponude predstavljaju dužničke hartije od vrednosti sa promenljivom kamatnom stopom. Investiranje u obveznice sa promenljivom kamatnom stopom predstavlja volatilnu investiciju. Imalac obveznice sa promenljivom kamatnom stopom je izložen riziku promene kamatne stope i neizvesnosti kamatnog prihoda. Promenljiv nivo kamatnih stopa onemogućava određivanje profitabilnosti ovakvih investicija unapred.

Visina kamatne stope na Obveznicu zavisi od varijabilnog dela kamatne stope koji se ne određuje svaki dan, već na određene, unapred definisane dane. U datom kuponskom periodu, kamatna stopa će biti fiksna dok se opšti nivo tržišnih kamatnih stopa može promeniti, što će uticati na cenu Obveznica. Ako tržišne stope budu rasle u odnosu na kuponsku stopu, može se očekivati da cena obveznica pada i obrnuto.

Varijabilni deo kamate vezan je za referentnu kamatnu stopu BELIBOR. Kretanje BELIBOR-a bi moglo biti drugačije nego do sada, ili bi mogle nastupiti neke druge posledice i okolnosti koje se ne mogu predvideti. Metodologija po kojoj se izračunava BELIBOR ili neki drugi uslovi BELIBOR-a mogu biti promenjeni i takve promene mogu imati za posledicu povećanje ili smanjenje stope ili nivoa BELIBOR-a ili uticaj na njegovu volatilnost.

Pored toga, BELIBOR kotacije se zasnivaju na ponudi i tražnji novca na međubankarskom tržištu Republike Srbije i stoga eksterni faktori mogu imati značajan uticaj na kotacije BELIBOR-a. Pored činjenice da je monetarna politika u nadležnosti Narodne banke Srbije, tržišni poremećaji uzrokovani političkom i ekonomskom nestabilnošću, rizik zemlje, krize u bankarskom sektoru, kao i prirodne nepogode ili terorističke pretnje mogu imati uticaj na vrednost tromesečnog BELIBOR-a. Investitori su stoga suočeni sa rizikom da bilo kakve promene BELIBOR-a mogu imati značajan negativan uticaj na tržišnu cenu Obveznica i iznos plativ po osnovu Obveznica, čija kamatna stopa je vezana za BELIBOR.

2.4 Rizik inflacije

Rizik inflacije je verovatnoća da će doći do neočekivane promene inflatornih kretanja koja nisu bila predviđena u trenutku kupovine. U tom slučaju dolazi do obezvređenja realnog kamatnog prihoda (kupona), a ako inflacija postane veća od kuponske stope, realni kamatni prihod postaje negativan. Obveznice čija nominalna vrednost nije indeksirana indeksom potrošačkih cena (CPI) izlaže investitora riziku inflacije. To je opasnost od smanjenja kupovne moći ostvarenog prinosa od ulaganja u obveznice, tj. neizvesnost u pogledu količine robe i usluga koju investitor može kupiti pre i nakon ulaganja u obveznice.

2.5 Rizik promenljivosti tržišne cene Obveznica

Kupci Obveznica izloženi su riziku promene tržišne cene Obveznica tokom perioda od izdavanja do dospeća. Na tržišnu cenu obveznica utiče veliki broj faktora na koje izdavalac ne može da utiče kao npr. promena tržišnih kamatnih stopa, celokupna kretanja u privredi, politika centralne banke, inflacija, kretanje kursa dinara kao i nedovoljna potražnja za obveznicama. Imalac Obveznica je tako izložen riziku pada tržišne cene obveznica, ako ih prodaje pre dospeća.

2.6 Rizici povezani sa uključenjem i trgovanjem Obveznicama na regulisanom tržištu

Izdavalac će Beogradskoj berzi podneti zahtev za uključivanje na regulisano tržište. Izdavalac ne može garantovati da će Beogradska berza prihvatiti zahtev za uključivanje Obveznica na regulisano tržište s obzirom da nema uticaj na odobrenje uključenja.

U slučaju izostanka uključenja Obveznica na regulisano tržište Beogradske berze, kupci Obveznica ne bi bili u mogućnosti kupiti niti prodati Obveznice na regulisanom tržištu. Neke grupe investitora imaju zakonom i/ili podzakonskim aktima propisana ograničenja ulaganja prema kojima smeju ulagati isključivo ili većim delom u finansijske instrumente koji su

uključeni na regulisano tržište pa bi, u slučaju da se materijalizira taj rizik, bili u povredi tih ograničenja koja ne bi mogli promptno ispraviti zbog nepostojanja likvidnog sekundarnog tržišta.

Pored toga, značajni poremećaji uslova na tržištu, regulatorne mere ili tehnički i drugi problemi mogu omesti ili privremeno zaustaviti trgovanje uključenim Obveznicama i time sprečiti imaoce Obveznica da ih prodaju u kratkom roku i/ili po fer ceni.

2.7 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja opasnost da investitor ostvari gubitak na prodaji obveznice zbog nemogućnosti lake i brze prodaje, tj. nedovoljne likvidnosti tržišta obveznica.

Nezavisno od uključenja Obveznica na regulisano tržište, nije sigurno da će se razviti aktivno sekundarno tržište, a koje bi trajalo sve vreme do dospeća Obveznica. U slučaju da se aktivno trgovanje ne razvije (nedovoljna potražnja za Obveznicama), to će otežati prodaju obveznica na sekundarnom tržištu i moglo bi imati negativan uticaj na tržišnu cenu Obveznica.

2.8 Rizik potpune ili delimične nemogućnosti isplate obaveza kupcima Obveznica

Kupci Obveznica izloženi su riziku da Izdavalac ne može u celini ili delimično isplatiti kamatu i glavnici Obveznica po dospeću. Svako narušavanje kreditne sposobnosti Izdavaoca povećava rizik nemogućnosti ispunjenja obaveza kupcima Obveznica, te ima negativan uticaj na tržišnu cenu Obveznica.

2.9 Izdavalac nema zabranu dodatnog zaduživanja

Izdavalac Obveznica nema ograničenja u dodatnom zaduživanju i davanju jemstava odnosno garancija za tuđe obveze. Osim toga, Izdavalac nema obavezu obaveštavanja imalaca Obveznica o dodatnom zaduživanju ili davanju jemstva odnosno garancija. Dodatno zaduživanje ili davanje jemstava odnosno garancija u budućnosti može negativno uticati na cenu Obveznica i sposobnost Izdavaoca da uredno ispunjava svoje obveze u vezi Obveznica. Narušavanje finansijskog položaja Izdavaoca može imati značajne negativne posledice na imaoce Obveznica, uključujući gubitak ulaganja u slučaju stečaja Izdavaoca.

2.10 Rizik promene zakonodavstva

Uslovi izdavanja Obveznica zasnivaju se na propisima važećim u Republici Srbiji na dan objave ovog Prospekta. U bilo kom trenutku, nakon dana objave ovog Prospekta, može doći do izmene relevantnih propisa i/ili promene u dosadašnjoj sudskoj i/ili upravnoj praksi što može negativno uticati na Obveznice i/ili imaoce Obveznica.

2.11 Rizik povezan s finansiranjem ulaganja u Obveznice pozajmljenim sredstvima

Ukoliko se ulaganje u Obveznice finansira zajmom ili kreditom, investitor mora prilikom izračunavanja povraćaja od ulaganja, odnosno gubitka u slučaju da Izdavalac ne isplati kamate i glavnici iz Obveznica po dospeću ili u slučaju da tržišna cena Obveznice značajno padne, uzeti u obzir i troškove povrata zajma, odnosno kredita. Finansiranje ulaganja u Obveznice zajmom ili kreditom može značajno povećati rizik ulaganja. Investitori ne smeju pretpostavljati da će otplatu vršiti jedino od prihoda koje očekuju od ulaganja u Obveznice. Umesto toga, investitori trebaju proceniti vlastiti finansijski položaj pre ulaganja tako da steknu uvid mogu li plaćati kamate i otplatiti glavnici zajma, odnosno kredita i bez očekivanog prihoda od ulaganja u Obveznica, te mogu li uz to pretrpeti gubitak iz ulaganja u Obveznice umesto da ostvare zaradu.

2.12 Troškovi transakcije prilikom trgovanja Obveznicama na sekundarnom tržištu

Prilikom trgovanja Obveznicama na sekundarnom tržištu nastaju troškovi transakcije. Ti troškovi mogu umanjiti ili potpuno eliminisati zaradu od trgovanja Obveznicama.

Osim troškova direktno povezanih sa zaključivanjem transakcija na sekundarnom tržištu (direktni troškovi), investitori trebaju uzeti u obzir i neke troškove koji se mogu pojaviti i nakon zaključivanja transakcija. S tim u vezi investitori treba da se upoznaju sa svim troškovima koji bi proistekli iz zaključivanja transakcija sa Obveznicama pre donošenja investicione odluke.

2.13 Poreski rizik

Potencijalni investitori mogu biti u obavezi da plate porez i druge dažbine u skladu sa zakonima i praksom Republike Srbije. Efektivan prinos koji nose obveznice može biti umanjen zbog poreza i transakcionih troškova, kao i zbog budućih promena poreske politike.

Potencijalni investitori se savetuju da se ne oslanjaju isključivo na poreski rezime sadržan u ovom Prospektu, već da konsultuju svog poreskog savetnika o poreskim obavezama u vezi sa sticanjem, držanjem i prodajom obveznica.

Rizik od uvođenja novih ili povećanja postojećih poreskih oblika uvek postoji. Rizik promene poreskih propisa u potpunosti je izvan domena uticaja Banke i Banka nije u mogućnosti da proceni verovatnoću promena, kao ni mogući negativni uticaj na profitabilnost Banke.

2.14 Zakonska ograničenja ulaganja pojedinih investitora

Ulaganja određenih kategorija investitora ograničena su propisima koja kontroliše regulator. Pre donošenja investicione odluke svaki investitor treba da proveriti da li je i u kojoj meri ulaganje u Obveznice za njega dopušteno, može li ih iskoristiti kao predmet osiguranja kredita i da li postoje neka ograničenja koja regulišu kupovinu i davanje u zalag Obveznica. Finansijske institucije trebaju da se konsultuje sa svojim pravnim savetnicima ili regulatorom kako bi utvrdile ispravan tretman Obveznica sa aspekta rizično ponderisane imovine ili nekih drugih pravila.

2.15 Srpsko tržište kapitala

Tržište kapitala u Srbiji beleži napredak od svog nastanka do danas, ali je još uvek nedovoljno razvijeno, s niskom likvidnošću i dole navedenim problemima u dužem vremenskom razdoblju:

- mali broj likvidnih finansijskih instrumenata,
- nedovoljna likvidnost sekundarnog tržišta,
- nedovoljna transparentnost poslovanja i poslovnih rezultata izdavaoca finansijskih instrumenata,
- niska domaća potražnja i nedovoljan broj velikih institucionalnih investitora,
- nedovoljna razvijenost korporativnog upravljanja učesnika tržišta kapitala,
- velika fluktuacija cena.

Navedeni problemi tržišta kapitala u najvećoj su meri posledica smanjivanja imovine nekih tržišnih učesnika, odbojnosti prema korporativnom riziku, male ponude kvalitetnih finansijskih instrumenata i visoke fluktuacije cena finansijskih instrumenata.

Opisano stanje tržišta kapitala u Srbiji može imati uticaj na rizik promenljivosti tržišne cene i rizik likvidnosti koji su detaljnije opisani u prethodnim tačkama ovog Prospekta.

2.16 U slučaju stečaja Izdavaoca namirenje potraživanja određenih kategorija obaveza Izdavaoca imaće prednost u odnosu na obaveze iz Obveznica

U slučaju stečaja Izdavaoca, namirenje imalaca obveznica se vrši nakon isplate troškova navedenih u čl. 19 Zakona o stečaju i likvidaciji banaka i društava za Osiguranje ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015 i 44/2018 - dr. zakon) i namirenja potraživanja poverilaca sledećih isplatnih redova (članu 20. istog Zakona):

- 1) potraživanja poverilaca preostalih nakon isplate iznosa depozita osiguranih u smislu zakona kojim se uređuje osiguranje depozita;
- 2) potraživanja po osnovu javnih prihoda dospela u poslednja tri meseca pre otvaranja postupka stečaja, osim doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih;
- 3) potraživanja Narodne banke Srbije, uključujući i potraživanja po osnovu kredita odobrenih banci koja nisu namirena u potpunosti zbog razlike u vrednosti sredstava obezbeđenja;
- 4) potraživanja poverilaca po osnovu depozita, osim depozita banaka i drugih finansijskih institucija;
- 5) potraživanja drugih poverilaca, osim poverilaca iz tačke 6) i 7) ovog člana;
- 6) potraživanja poverilaca po osnovu subordiniranih obaveza banke;
- 7) potraživanje poverilaca koji su i akcionari banke, izuzev potraživanja po osnovu osnivačkog kapitala koje se namiruje iz viška deobne mase u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj privrednih društava.

Potraživanja imalaca obveznica namiruju se okviru petog isplatnog reda.

2.17 Obveznice u određenim okolnostima mogu postati predmet otpisa ili konverzije u osnovni kapital

Ukoliko nad izdavaocem Narodna banka Srbije pokrene postupak restrukturiranja, jedan od instrumenata restrukturiranja može biti raspodela gubitaka, koja se vrši konverzijom u kapital ili otpisom (smanjenjem) glavnice obaveza ili dužničkih instrumenata koji se prenose banci za posebne namene.

Narodna banka Srbije obezbeđuje da se, odmah nakon što je pokrenut postupak restrukturiranja ili nakon što su primenjeni instrumenti restrukturiranja, izvrši nezavisna procena o tome da li bi akcionari i poverioci banke bili u povoljnijem položaju da je umesto postupka restrukturiranja pokrenut stečajni postupak nad bankom.

Ako se procenom utvrdi da su akcionar ili poverilac banke, odnosno fond za osiguranje depozita, u postupku restrukturiranja pretrpeli veće gubitke od gubitaka koje bi pretrpeli u stečajnom postupku, ova lica imaju pravo na nadoknadu razlike do visine gubitaka koje bi pretrpeli u stečajnom postupku iz sredstava za restrukturiranje banke koja obezbeđuje Republika Srbija, na osnovu odluke Vlade Republike Srbije.

3. Ključne informacije

3.1 Interesi pravnih/fizičkih lica u vezi sa izdavanjem/ponudom

Osim interesa Izdavaoca za prikupljanjem sredstava ponudom Obveznica za namenu opisanu u donjoj tački 3.2, nema interesa drugih pravnih i/ili fizičkih lica u vezi sa izdavanjem.

3.2 Razlozi za ponudu i namena sredstava

Prikupljanjem sredstava putem izdavanja Obveznica Izdavalac želi da vrši optimalno upravljanje likvidnošću, obezbeđivanjem stabilnih i dugoročnih izvora finansiranja u domaćoj

valuti, kao i da obezbedi dalju diversifikaciju izvora sredstava za svoje poslovanje, želeći pri tome da i svoj doprinos razvoju tržišta kapitala u Republici Srbiji.

Sredstva prikupljena izdavanjem obveznica koristiće se za redovno poslovanje Banke i pretežno će biti namenjena finansiranju klijenata Sektora stanovništva i Sektora poslova sa pravnim licima u segmentu malih i srednjih preduzeća, bez raščlanjivanja prikupljenih sredstava redom po prioritetu korišćenja.

Ukupni spoljni troškovi izdavanja obveznice (koji ne uključuju trošak rada radnika Izdavaoca) predstavljaju zbir standarnih naknada Centralnog registra depa i kliringa hartija od vrednosti, Komisije za hartiju od vrednosti, Beogradske berze i Upisne banke.

Izdavalac ima mogućnost održavanja optimalnog nivoa likvidnosti potrebnog za redovno poslovanje Banke nezavisno od izdavanja Obveznica.

4. Informacije o hartijama od vrednosti koje će biti ponuđene i uključene u trgovanje

4.1 Opis vrste i klase Obveznica

Obveznice koje su predmet ovog Prospekta su dugoročne dužničke hartije od vrednosti, izdaju se u nematerijalizovanom obliku, sa promenljivom kamatnom stopom i fiksnim dospećem, negarantovane, registrovane na ime, slobodno prenosive, sa CFI kodom: DBVUFR i ISIN brojem: RSNOVBD53653.

Upravni odbor izdavaoca usvojio je dana 28.11.2018. Odluku br.1550/2018-49/9 o izdavanju druge emisije dugoročnih korporativnih obveznica denominovanih u dinarima, a u skladu sa njom Izvršni odbor Izdavaoca je dana 27.12.2018. godine doneo Odluku br.10-498/2018 o izdavanju dugoročnih obveznica druge (II) emisije denominovanih u dinarima.

Po završetku ponude, Izdavalac će podneti zahtev Beogradskoj berzi za uključenje Obveznica u trgovanje na regulisanom tržištu.

4.2 Valuta u kojoj se izdaju Obveznice

Obveznice će biti denominovane u RSD.

4.3 Položaj Obveznica

Obveznice predstavljaju direktnu, neosiguranu obavezu Izdavaoca. Obaveze Izdavaoca koje proističu iz Obveznica nisu osigurane nikakvim sredstvima obezbeđenja ili osiguranja plaćanja i imaju jednaki rang sa svim ostalim sadašnjim i budućim neosiguranim obavezama Izdavaoca, osim obaveza koje mogu imati prvenstvo u odnosu na njih u skladu sa imperativnim propisima. Obaveze iz Obveznica ne mogu biti zaštićene ugovorom o finansijskom obezbeđenju sa prenosom prava vlasništva, niti predmetom prebijanja ili „sporazuma o netiranju“.

Izdavalac zadržava pravo da izda i druge hartije od vrednosti i da preuzime i nove obaveze koje su, prema isplatnom redu, ravnopravne ili nadređene Obveznicama.

Obveznice nisu depozit, pa ih shodno tome ne osigurava institucija nadležna za osiguranje depozita.

Obveznice nisu zamenljive, to jest ne daju pravo na njihovo pretvaranje u akcije, odnosno,

ne daju pravo zamene za akcije, niti daju pravo prvenstva pri upisu akcija ili nekog drugog finansijskog instrumenta.

4.4 Opis prava koje daju Obveznice

Prava iz Obveznica pripadaju njihovom zakonitom imaoocu. Imaoc obveznica je lice na čije ime glasi račun dematerijalizovanih hartija od vrednosti kod Centralnog registra HoV na kojem su upisane Obveznice, odnosno lice koje se, u skladu s primenljivim propisima smatra zakonitim imaoцем, iako Obveznice nisu upisane na račun hartija od vrednosti koji glasi na njegovo ime (npr. kastodi račun ili zbirni račun).

Obveznice i prava koja se iz njih proističu, stiču se u trenutku kada su upisane na račun dematerijalizovanih hartija od vrednosti sticaoca, ili lica koje u skladu sa primenljivim propisima drži Obveznice u ime sticaoca.

Obveznice i prava koja se iz njih proističu stiču se na osnovu valjanog pravnog posla prenosom sa računa dematerijalizovanih hartija od vrednosti prenosioca, na račun dematerijalizovanih hartija od vrednosti sticaoca, odnosno na osnovu odluke suda ili drugog nadležnog organa, nasleđivanjem, poklonom ili na osnovu drugog zakonskog osnova.

Obveznice daju pravo na isplatu glavnice i pravo na isplatu kamate.

Obveznice takođe daju pravo na isplatu zatezne kamate, po stopi zakonske zatezne kamatne stope važećoj u Republici Srbiji na dan obračuna zatezne kamate, u slučaju kašnjenja s isplatom kamata i/ili glavnice.

Isplatu dospеле kamate, Izdavalac će vršiti licima koja su imaoци obveznica prema evidenciji Centralnog registra HoV na dan koji neposredno prethodi jedan radni dan danu plaćanja kamate. Ukoliko je dan plaćanja kamate neradni dan, isplata će biti izvršena prvog narednog radnog dana. Radni dan je dan koji je utvrdjen kao radni dan Centralnog registra HoV i poslovnih banaka u Republici Srbiji. Isplata će se vršiti posredstvom Centralnog registra HoV u postupku propisanom Pravilima poslovanja Centralnog registra koji će biti na snazi i primenjivati se u vreme isplate. Obračun kamate i iniciranje isplate kamate i glavnice, u sistemu Centralnog Registra HoV će vršiti Direkcija brokersko dilerskog poslovanja, Ovlašćena banka Erste Bank a.d Novi Sad.

Obveznice su slobodno prenosive i Imalac Obveznica može bez ikakvog ograničenja raspolagati Obveznicama, što između ostalog uključuje, ali se ne ograničava, na uspostavljanje založnog prava na Obveznicama u skladu sa primenljivim propisima.

Izdavalac nije predvideo mogućnost prevremenog otkupa (call opcija) i ne može zahtevati otkup, delimično ili u celosti, pre fiksnog datuma dospeća. S druge strane, ni imalac obveznica ne može tražiti od Izdavaoca prevremeni otkup Obveznica (put opcija) tj. zahtevati otplatu glavnice pre fiksnog datuma dospeća.

Izdavalac može u bilo kom trenutku kupiti Obveznice na tržištu hartija od vrednosti ili na drugi način, u oba slučaja u skladu sa tržišnim uslovima. U skladu sa odredbama prava Republike Srbije, Obveznice koje je kupio Izdavalac mogu se poništiti.

4.5 Kamatna stopa, obračun i isplata kamate i glavnice po Obveznicama

Kamatna stopa

Kamatna stopa po osnovu Obveznica sastoji se iz varijabilnog i fiksnog dela. Varijabilni deo kamatne stope predstavlja tromesečni BELIBOR, dok fiksni deo kamatne stope predstavlja fiksna marža od 100 baznih poena (100bps) tj. 1%. Kamata se obračunava i plaća kvartalno.

Kamate po Obveznicama obračunavaju se na osnovu stvarnog broja dana u datom kamatnom periodu, zasnovanom na godini koja se sastoji od 360 dana i to za period od i uključujući dan dospeća prethodnog kamatnog kupona do, ali ne uključujući dan dospeća datog kamatnog kupona.

"**Kamatni period**" je svaki period od dana dospeća, tj. isplate kupona (uključujući i taj dan) do dana dospeća sledećeg kupona (isključujući taj dan) osim: (i) u slučaju prvog Kamatnog perioda, koji traje od datuma izdavanja Obveznica (uključujući i taj dan) do dospeća prvog kupona (isključujući taj dan); i (ii) u slučaju poslednjeg Kamatnog perioda, koji traje od dana dospeća preposlednjeg kupona (uključujući i taj dan) do dana dospeća Obveznica (ali isključujući taj dan). Pregled Kamatnih perioda dat je u Tabeli 1 ispod.

"**Datum određivanja kamatne stope**" predstavlja, za svaki Kamatni period, prvi dan tog Kamatnog perioda. Vrednost tromesečnog BELIBOR-a, koja se objavljuje u Reuters sistemu, na Datum određivanja kamatne stope predstavlja varijabilni deo kamatne stope na Obveznice. Pregled Datuma određivanja kamatne stope, kao dana na koji će se odrediti vrednost tromesečnog BELIBOR-a na dati dan, a time i iznos varijabilnog dela kamatne stope za dati Kamatni period, dat je u Tabeli 2 ispod. Ako tromesečni BELIBOR nije dostupan na Datum određivanja kamatne stope, primeniće se odredbe o rezervnoj opciji varijabilnog dela kamatne stope date dole.

Tabela 1 - Kamatni periodi

Redni broj	Kamatni period		
	Od datuma uključujući i taj dan	Do datuma, ne uključujući taj dan	Broja dana u kamatnom periodu
1	14.02.2019.	14.05.2019.	89
2	14.05.2019.	14.08.2019.	92
3	14.08.2019.	14.11.2019.	92
4	14.11.2019.	14.02.2020.	92
5	14.02.2020.	14.05.2020.	90
6	14.05.2020.	14.08.2020.	92
7	14.08.2020.	14.11.2020.	92
8	14.11.2020.	15.02.2021.	93
			Ukupno: 732 dana

Tabela 2 – Datumi određivanja kamatne stope (varijabilnog dela kamtne stope)

Redni broj	Kamatni period		Datum određivanja kamatne stope
	Od datuma uključujući i taj dan	Do datuma, ne uključujući taj dan	
1	14.02.2019.	14.05.2019.	14.02.2019.
2	14.05.2019.	14.08.2019.	14.05.2019.
3	14.08.2019.	14.11.2019.	14.08.2019.
4	14.11.2019.	14.02.2020.	14.11.2019.
5	14.02.2020.	14.05.2020.	14.02.2020.
6	14.05.2020.	14.08.2020.	14.05.2020.
7	14.08.2020.	14.11.2020.	14.08.2020.
8	14.11.2020.	15.02.2021.	14.11.2020.

Formula za obračun iznosa kamate za kamatni period je sledeća:

$$Ti = N * Ki * \frac{\text{broj dana u kamatnom periodu}}{360}$$

pri čemu je:

Ti - iznos kvartalne kamate koja se isplaćuje u dinarima

N - nominalna vrednost obveznice izražena u dinarima

Ki - vrednost kamatne stope na godišnjem nivou izračunate na osnovu odgovarajuće formule za dati kamatni period (u %)

Formula za obračun kamatne stope na godišnjem nivou na izdate obveznice (Ki) je sledeća:

$Ki = \text{tromesečni BELIBOR} + 1\%$

BELIBOR

BELIBOR (Belgrade Interbank Offered Rate) predstavlja referentnu kamatnu stopu za dinarske plasmane banaka koje učestvuju u panelu banaka, prema drugim bankama iz BELIBOR panela banaka. BELIBOR se kotira na isti datum valute kada je RTGS (Real Time Gross Settlement) sistem otvoren za plaćanje, na osnovu stvarnog broja dana od 360 dana u godini i prikazan je sa dva decimalna mesta.

Panel banaka ("Panel banaka") za obračun BELIBOR-a trenutno uključuje: (i) Banca Intesa ad Beograd; (ii) Komercijalna banka ad Beograd; (iii) Unicredit Bank Srbija ad Beograd; (iv) Raiffeisen Banka ad Beograd; (v) Eurobank ad Beograd; (vi) Sberbank a.d. Beograd; (vii) Addiko Bank ad Beograd; (viii) Banka Poštanska štedionica ad Beograd; (ix) Direktna banka a.d. Kragujevac; (x) NLB Banka a.d. Beograd

Svakog dana (osim subote i nedelje), kada poslovne banke i učesnici na tržištu hartija od vrednosti obavljaju transakcije i otvorene su za opšte poslovanje, svaka banka iz Panela banaka dostavlja u sistem Reuters-a kotacije za kamatne stope po kojima je spremna da ponudi dinarska sredstva za sledeće periode: t/n (tom-next), s/n (spot-next), 1 week (1 nedelja), 2 weeks (2 nedelje), 1 month (1mesec), 3 months (3 meseca) i 6 months (6 meseci). BELIBOR stope se obračunavaju i fiksiraju u 11:00 časova (po beogradskom vremenu) kao aritmetička sredina kotacija koje preostanu nakon eliminacije najviše i najniže stope. BELIBOR se objavljuje na Reuters-ovom sistemu svakog radnog dana, neposredno nakon fiksiranja.

BELIBOR stope se takođe objavljuju svakog radnog dana na internet stranici Narodne Banke Srbije: http://www.nbs.rs/internet/cirilica/33/33_5/kamatne_stope/index.html

Ukoliko iz bilo kog razloga tromesečni BELIBOR nije dostupan, predviđen je alternativni način utvrđivanja varijabilnog dela kamatne stope.

Odredbe o rezervnoj opciji varijabilnog dela kamatne stope

Ako tromesečni BELIBOR na Datum određivanja kamatne stope nije dostupan iz bilo kog razloga u Reuters sistemu, ili ukoliko nije dostupan na internet stranici Narodne banke Srbije, ili bilo kojoj internet stranici koja zameni ovu stranicu ("**NBS BELIBOR internet stranica**"), za varijabilni deo kamatne stope će biti korišćen poslednji objavljeni tromesečni BELIBOR koji je dostupan ili u Reuters sistemu ili na NBS BELIBOR internet stranici. Ako Tromesečni BELIBOR koji je objavljen u Reuters sistemu, ili na NBS BELIBOR internet stranici, nije bio ažuriran u roku od najmanje petnaest (15) uzastopnih Radnih dana, neposredno pre relevantnog Datuma određivanja kamatne stope, za varijabilni deo kamatne stope će biti korišćen aritmetički prosek objavljenih dnevnih vrednosti tromesečnog BELIBORA tokom perioda od 20 (dvadeset) Radnih dana, koji prethode datumu poslednje objave u Reuters sistemu, ili na NBS BELIBOR internet stranici, uključujući u obračun i poslednju objavljenju vrednost tromesečnog BELIBOR-a, uvećan/umanjen za sve promene iznosa Referentne kamatne stope NBS nastale u periodu od datuma poslednjeg objavljivanja tromesečnog BELIBORA, u Reuters sistemu ili na NBS BELIBOR internet stranici, do Datuma određivanja kamatne stope.

"Referentna kamatna stopa NBS-a", u vezi sa Odredbom o rezervnoj opciji varijabilnog dela kamatne stope, predstavlja referentnu kamatnu stopu Narodne Banke Srbije ("NBS") koja je dostupna na internet stranici NBS-a https://www.nbs.rs/internet/cirilica/30/30_4/30_4_5/index.html (ili bilo kojoj drugoj stranici koja je postavljena umesto navedene stranice kako bi prikazivala referentnu kamatnu stopu NBS).

"**Radni dan**" je svaki dan (osim subote i nedelje) kada poslovne banke, Centralni registar HoV i učesnici na tržištu hartija od vrednosti obavljaju transakcije i otvorene su za opšte poslovanje.

Za svrhe ovih Odredbi o rezervnoj opciji Referentne kamatne stope, ukoliko postoji neslaganje u visini tromesečnog BELIBOR-a koji se prikazuje u Reuters sistemu i koji se prikazuje na NBS BELIBOR internet stranici, biće primenjiva stopa koja se prikazuje u Reuters sistemu.

Prikaz i pojašnjenje uticaja vrednosti i promene vrednosti BELIBOR-a na vrednost Obveznica

Videti tačku 2.3 Dokumenta o hartijama od vrednosti

Datumi plaćanja kamate

Na iznos Definisane denominacije Obveznice se obračunava kamata od Datuma izdavanja, uključujući i taj dan, do Datuma dospeća Obveznica, isključujući taj dan. Kamate na Obveznice će se plaćati kvartalno, svakog 14. u februaru, maju, avgustu i novembru, osim poslednjeg iznosa kamate koji će biti isplaćen na dan 15. februar 2021. godine (svaki od njih je "**Datum isplate kamate**"), pri čemu prvo plaćanje kamate će biti izvršeno 14. maja 2019. godine.

Sva plaćanja se moraju izvršiti na navedene Datume isplate kamate ili Datum dospeća, u zavisnosti od slučaja, zakonitim imaocima koji su registrovani u Centralnom registru HoV u trenutku završetka radnog vremena na dan koji neposredno prethodi jedan (1) Radni dan, Datumu isplate kamate ("**Datum preseka stanja**"). Ukoliko Datum isplate kamate ili glavnice nije Radni dan, isplata će se vršiti prvog Radnog dana koji sledi nakon relevantnog Datuma isplate kamate.

Ako datum isplate kamate bude pomeran zbog neradnog dana, iznos kamate neće se prilagođavati u skladu sa tim.

Ukoliko iznos plative kamate obračunate u skladu sa gore navedenim uslovima, ne predstavlja integralni sadržilac od RSD 0,01, takav iznos se zaokružuje na najbliži integralni sadržilac od RSD 0,01 (sa zaokruživanjem na veći broj od RSD 0,005 do RSD 0,009).

Isplata glavnice Obveznica

U skladu sa uslovima iz ovog Prospekta, Izdavalac će otkupiti Obveznice putem Centralnog registra HoV u iznosu njihove Nominalne vrednosti na dan koji podrazumeva 2 godine + 1 dan od Dana izdavanja Obveznica, tj. na dan 15. februar 2021. godine („**Datum dospeća Obveznica**”)

Kašnjenje sa isplatom kamate

U slučaju kašnjenja od strane Izdavaoca u isplati kamate na Obveznice, Izdavalac će biti dužan da plati zakonskim imaocima zateznu kamatu za kašnjenja u isplati kamate. Stopa zatezne kamate na kašnjenja u isplati kamate je zatezna kamatna stopa koja se na dospelu a neisplaćenu kamatu obračunava od dana podnošenja tužbe sudu od strane zakonitog imaoa (uključujući i taj dan) do dana isplate obračunate kamate (isključujući taj dan). Zatezna kamata na kašnjenja u isplati kamate će biti obračunata i plaćena zakonitim imaocima Obveznica putem Centralnog registra HoV, primenjujući sledeću formulu:

$$k = \frac{G * p * d}{100 * Gd}$$

gde je:

k - iznos zatezne kamate na kašnjenje u isplati kamate, u RSD,
G - iznos neispalaćene kamate na Obveznice,
p - propisana godišnja stopa zatezne kamate objavljena na internet stranici NBS,
d - kalendarski broj dana kašnjenja u obračunskom periodu,
G_d - kalendarski broj dana u godini (365 - prosta godina, odnosno 366 dana - prestupna godina).

Visina zatezne kamate je utvrđena Zakonom o zateznoj kamati.

Kašnjenje sa isplatom glavnice Obveznica

U skladu sa imperativnim odredbama prava Republike Srbije, kamata na Obveznice prestaje da se obračunava od Datuma dospeća, osim ukoliko je, na Datum dospeća isplata glavnice nepropisno zadržana ili odbijena (tj. na Datum dospeća ne dođe do otkupa glavnice), te u tom slučaju kamata neće prestati da se obračunava na Datum dospeća već će nastaviti da se obračunava od Datuma dospeća (isključujući taj dan) do dana stvarnog otkupa Obveznica (uključujući taj dan), po kamatnoj stopi obračunatoj primenom (i) varijabilnog dela kamatne stope uvećane za 1% (kako je opisano gore), ili (ii) stope zakonske zatezne kamate, do dana stvarnog otkupa Obveznica, koja god da je viša.

Zatezna kamata na kašnjenja u isplati glavnice će biti obračunata i isplaćena zakonitim imaozima preko Centralnog Registra HoV, primenjujući sledeću formulu:

$$k = \frac{G * p * d}{100 * G_d}$$

gde je:

k - iznos zatezne kamate, u RSD,
G - iznos neisplaćenog dela glavnice Obveznica,
p - propisana godišnja stopa zatezne kamate objavljena na internet stranici NBS,
d - kalendarski broj dana kašnjenja u obračunskom periodu,
G_d - kalendarski broj dana u godini (365 - prosta godina, odnosno 366 dana - prestupna godina).

Visina zatezne kamate je utvrđena Zakonom o zateznoj kamati.

Zastarevanja potraživanja po osnovu isplate kamate i glavnice

U skladu sa propisima Republike Srbije, potraživanja prema Izdavaocu na ime kamata na Obveznice zastarevaju u roku od 3 (tri) godine od datuma koji je određen kao Datum isplate kamate. Potraživanja prema Izdavaocu na ime isplate glavnice Obveznica zastarevaju u roku od 5 (pet) godina od Datuma dospeća Obveznica.

Podaci o agentu za obračun kamate

Obračun i isplatu dospele kamate će vršiti Direkcija brokerskog dilerskog poslovanja Izdavaoca, u svojstvu ovlašćene banke.

4.6 Način i metode amortizacije

Ne postoji plan amortizacije, već se ukupan iznos glavnice plaća na Datum dospeća Obveznica.

4.7 Prikaz prinosa i metode izračunavanja

S obzirom da se kamatna stopa po Obveznicama sastoji od varijabilnog i fiksnog dela, prinos na Obveznice se ne može izračunati unapred pošto će zavisiti od kretanja varijabilnog dela kamatne stope.

4.8 Zastupanje imalaca Obveznica

Uslovi pod kojima se izdaju Obveznice ne predviđaju sazivanje Skupštine imalaca Obveznica niti predviđaju druge načine zajedničkog zastupanja imalaca.

4.9 Odluka o izdavanju novih hartija od vrednosti

Na datum objave ovog Prospekta ne postoji plan Uprave Izdavaoca o daljem zaduživanju na srpskom tržištu kapitala izdavanjem novih hartija od vrednosti.

4.10 Očekivani datum izdavanja novih hartija od vrednosti

Na datum objave ovog Prospekta ne postoji plan Uprave Izdavaoca o daljem zaduživanju na srpskom tržištu kapitala izdavanjem novih hartija od vrednosti, pa ni očekivani datum izdavanja.

4.11 Ograničenja u prenosivosti Obveznica

Obveznice se mogu slobodno prenositi u skladu sa merodavnim pravom i pravilima relevantnog sistema kliringa.

4.12 Poreske obaveze vezane za Obveznice

Ovaj odeljak služi isključivo radi davanja informacija i ne treba ga smatrati poreskim savetom u vezi sa Obveznicama.

Svaki potencijalni zakoniti imalac Obveznica je dužan da se informiše o poreskim obavezama koje mogu nastati njihovim sticanjem, držanjem ili raspolaganjem, što uključuje i informisanje o poreskim zakonima ili propisima Republike Srbije i svim relevantnim sporazumima o izbegavanju dvostrukog oporezivanja, ukoliko je zakoniti imalac nerezident u Republici Srbiji. Poreski zakoni i propisi su podložni izmenama i svaki potencijalni zakoniti imalac je dužan da se informiše o bilo kojim izmenama i dopunama takvih zakona i propisa, koji mogu dovesti do promene poreskih obaveza koje proizilaze iz sticanja, držanja ili raspolaganja Obveznicama.

Poreski tretman koji važi za međunarodne finansijske institucije može zavisiti od sporazuma o osnivanju takvih institucija i stope poreza ovde navedene ne moraju važiti za ta lica.

Izdavalac, kao ni bilo koje drugo lice koje je uključeno u izdavanje Obveznica, ne snose odgovornost za bilo koju poresku obavezu koja nastaje za zakonitog imaoca u vezi sa Obveznicama.

Poreski tretman kamate na Obveznice

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica prihod koji domaća pravna lica ostvare od kamata, uključujući i kamate iz Obveznica, ulazi u osnovicu poreza na dobit. Dobit se oporezuje po stopi od 15%.

U skladu sa istim zakonom, isplata kamata iz Obveznica stranim pravnim licima podleže plaćanju poreza na dobit po odbitku po stopi od 20%, osim ukoliko postoji zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja sa zemljom rezidentnosti imaoca Obveznica, u kom slučaju se primenjuju odredbe ovog ugovora.

Isplata kamate nerezidentnim pravnim licima iz jurisdikcije sa preferencijalnim poreskim sistemom podleže plaćanju poreza na dobit po odbitku po stopi od 25%. Lista zemalja sa preferencijalnim poreskim sistemom je utvrđena Pravilnikom o listi jurisdikcija sa preferencijalnim poreskim sistemom koji je donelo Ministarstvo finansija Republike Srbije.

U skladu sa Zakonom o porezu na dohodak građana prihod koji fizička lica ostvare od

kamata iz Obveznica, smatra se prihodom od kapitala i oporezuje se kao porez po odbitku po stopi od 15%.

Isplata kamata iz Obveznica stranim fizičkim licima podleže plaćanju poreza po odbitku po stopi od 15%, osim ukoliko postoji zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja sa zemljom rezidentnosti imaoća Obveznica, u kom slučaju se primenjuju odredbe ovog ugovora.

Obveznik poreza po odbitku je primalac prihoda od kamate, a Izdavalac obveznica, kao isplatilac prihoda, je dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez na propisani račun javnih prihoda u momentu isplate kamate.

Radi izbegavanja mogućih nedoumica napominjemo da će fizičkim licima (rezidentima i nerezidentima) i stranim pravnim licima (koja ne spadaju u međunarodne finansijske institucije) kamata po Obveznicama biti isplaćena u neto iznosu po odbitku poreza.

Poreski tretman glavnice obveznica

U skladu sa važećim zakonima i propisima, isplata glavnice Obveznica ne podleže plaćanju poreza.

Poreski tretman kapitalne dobiti

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica kapitalni dobitak nastaje prodajom, odnosno drugim prenosom uz naknadu Obveznica. Poresku osnovicu predstavlja iznos razlike između prodajne i nabavne cene Obveznica.

Kapitalna dobit koji domaća pravna lica ostvare prodajom Obveznica ulazi u oporezivu dobit i oporezuje se po stopi od 15%.

Ukoliko strano pravno lice ostvari kapitalnu dobit prodajom Obveznica, ona se oporezuje po rešenju, po stopi od 20%, osim ukoliko postoji zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja sa zemljom rezidentnosti prodavca Obveznica, u kom slučaju se primenjuju odredbe ovog ugovora. Nerezidentno pravno lice, dužno je da u roku od 30 dana od dana ostvarivanja prihoda podnese poresku prijavu nadležnom poreskom organu, u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica.

Odredbama Zakona o porezu na dohodak građana, kapitalnim dobitkom smatra se prihod koji obveznik ostvari prodajom, odnosno drugim prenosom uz naknadu hartija od vrednosti. Stopa poreza na kapitalni dobitak za domaća fizička lica iznosi 15%.

Stopa poreza na kapitalni dobitak za fizička lica nerezidente iznosi 15% osim ukoliko postoji zaključen ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja sa zemljom rezidentnosti prodavca Obveznica, u kom slučaju se primenjuju odredbe ovog ugovora.

Porez na kapitalni dobitak plaća se po rešenju nadležnog poreskog organa. Fizičko lice, poreski obaveznik, dužan je da nadležnom poreskom organu podnese poresku prijavu za prihode na kapitalne dobitke, najkasnije u roku od 30 dana od isteka svakog kalendarskog polugodišta u kojem je izvršen prenos Obveznica.

U slučaju da se prodajom Obveznica ostvari kapitalni gubitak, dopušteno je njegovo prebijanje na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

5. Uslovi ponude

5.1 Uslovi, podaci o ponudi, vremenski raspored i postupak prihvata ponude

5.1.1 Uslovi ponude

Poziv za upis i uplatu Obveznica se upućuje unapred poznatoj grupi investitora navedenim u Prilogu Prospekta.

Ponuda će se smatrati uspešnom ukoliko se bude prodalo preko 28,5714% ponuđenih Obveznica, odnosno Obveznice će biti izdate ukoliko bude upisano i uplaćeno preko 100.000 komada ponuđenih Obveznica.

Ne postoji pravo preče kupovine pri upisu ponuđenih Obveznica.

Za dodatne informacije u vezi sa objavljivanjem rezultata ponude, pogledajte tačku 5.1.7 "Objavljivanje rezultata ponude".

5.1.2 Ukupan iznos ponude Obveznica

Ukupna planirana nominalna vrednost Obveznica koje će biti ponuđene je RSD 3.500.000.000,00. Ukupan broj Obveznica čije izdavanje je planirano je 350.000 u Definisanoj denominaciji od RSD 10.000,00 po Obveznici.

Konačan broj izdatih Obveznica će zavisi od broja upisanih i uplaćenih Obveznica koje će investitori upisati i uplatiti tokom perioda upisa i uplate.

5.1.3 Period upisa i opis postupka upisa Obveznica

Investitori mogu da izvrše upis i uplatu Obveznica u roku od 10 dana, u periodu od 04. februara 2019. godine (uključujući taj datum) do 13. februara 2019. godine (uključujući taj datum) u periodu od 09:00 do 16:00 časova ("Period upisa"). Obveznice se upisuju potpisivanjem upisnice (koju mogu dobiti od Izdavaoca ili Raiffeisen banke), lično ili preko punomoćnika, u sedištu Raiffeisen banke a.d., Beograd, na adresi Đorđa Stanojevića 16, Beograd („**Upisna i uplatna banka**“).

Pravna lica investitori moraju da dostave:

- Ovlašćenje za upis Obveznica koje je potpisalo ovlašćeno lice;
- Lični identifikacioni dokument lica koje je ovlašćeno;
- Dokaz o otvorenom računu finansijskih instrumenata (podaci o klijentu); i
- Dokaz o otvorenom dinarskom računu u nekoj od banaka u Republici Srbiji.

Investiciona društva i/ili kastodi banke koje upisuju Obveznice u ime klijenta moraju da dostave:

- Ovlašćenje za upis Obveznica koje je potpisalo ovlašćeno lice investicionog društva i/ili kastodi banke;
- Lični identifikacioni dokument lica koje je ovlašćeno;
- Uputstvo klijenta za upis Obveznica;
- Dokaz o otvorenom računu finansijskih instrumenata (podaci o klijentu); i
- Dokaz o otvorenom dinarskom računu u nekoj od banaka u Republici Srbiji.

Za dodatne informacije u vezi sa procesom upisa, pogledajte informacije u odeljku 5.1.6 "Način i rokovi za uplatu upisanih Obveznica" u nastavku.

5.1.4 Smanjenje broja upisanih Obveznica i povrat preplaćenog iznosa

Ukoliko je ukupan iznos upisanih Obveznica veći od Ukupne nominalne vrednosti Obveznica, upisane i uplaćene Obveznice će biti proporcionalno alocirane i distribuirane po pro rata principu. Izdavalac će vratiti preplaćen iznos na relevantan bankovni račun investitora, u roku od tri radni dan nakon završetka Perioda upisa.

5.1.5 Broj Obveznica koji se može upisati

Minimalni iznos upisa odgovara iznosu Definisane denominacije Obveznice od RSD 10.000. Maksimalni iznos upisa ne može biti veći od ukupne nominalne vrednosti Obveznica koje se izdaju.

5.1.6 Način i rokovi za uplatu upisanih Obveznica i prenos Obveznica

Uplata upisanih Obveznica se vrši u toku trajanja perioda upisa tj. u periodu od 04. februara 2019. godine (uključujući taj datum) do 13. februara 2019. godine (uključujući taj datum), u skladu sa instrukcijom za uplatu upisanih Obveznica koja čini sastavni deo upisnice (koja je dostupna kod Izdavaoca ili Raiffeisen banke). Potencijalni investitori stiču pravo na kupovinu Obveznica uplatom sredstava na namenski novčani račun koji je Raiffeisen banka a.d. otvorila u ime Izdavaoca i koji vodi za potrebe ove emisije. Nakon registracije emisije, Obveznice koje su upisane i uplaćene će se preneti sa emisionog računa Izdavaoca kod Centralnog registra HoV na račune finansijskih instrumenata investitora kod Centralnog registra HoV, u skladu sa informacijama koje su navedene od strane investitora u upisnici.

5.1.7 Objavljivanje rezultata ponude

Rezultati ponude Obveznica biće objavljeni najkasnije tri Radna dana nakon završetka Perioda upisa, u štampanom formatu, besplatno, u kancelarijama Banke u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja 5 kao i u kancelariji Banke u Beogradu, na adresi Milutina Milankovića 3a, Beograd i na internet stranici Banke (www.erstebank.rs)

5.1.8 Pravo preče kupovine

Ne postoji pravo preče kupovine Obveznica niti prenosivost prava upisa Obveznica.

5.2 Plan raspodele i alokacije Obveznica

Izdavalac svojom Odlukom nije predvideo plan raspodele i alokacije Obveznica posebnim grupama investitora koji upišu i uplate Obveznice.

5.2.1 Potencijalni investitori

Poziv za upis i uplatu Obveznica se upućuje unapred poznatoj grupi investitora navedenim u Prilogu Prospekta).

5.2.2 Postupak obaveštavanja investitora o kupovini i napomena o trgovanju

Investitori će biti obavešteni od strane Banke o iznosu kupljenih Obveznica, na osnovu registracije kupljenih Obveznica na njihove račune hartija od vrednosti.

Trgovanje Obveznicama nije moguće pre registracije obveznica na računima investitora. Po registraciji obveznica, na navedene račune hartija od vrednosti, moguće je trgovanje na vanberzanskom tržištu (OTC). Po prijemu Obveznica u trgovanje na Beogradskoj bezi, njima

će biti moguće trgovati i na berzi i vanberzanski .

5.3 Određivanje cene

5.3.1 Cena, način za utvrđivanje cene i postupak objavljivanja cene, troškovi i porezi koji padaju na terete investitora

Obveznice se mogu upisati po ceni upisa od 100% Definisane denominacije Obveznice ("Cena upisa").

Ni Izdavalac ni Upisna i uplatna banka neće naplatiti bilo kakvu naknadu investitorima za upis Obveznica.

5.4 Sprovođenje ponude/prodaje (Plasman i pokroviteljstvo)

5.4.1 Pokrovitelj i Agent izdavanja

U ovom postupku ponude neće biti pokrovitelja izdavanja Obveznica.

Postupak odobrenja ponude i uključanje izdatih Obveznica na regulisano tržište, sprovedeće sam Izdavalac.

Agent izdavanja će biti Erste bank ad Novi Sad, u svojstvu Ovlašćene banke, Direkcija brokersko-dilerskih poslova, Odeljenje agentsko, pokroviteljskih i korporativnih poslova.

5.4.2 Kreditna i depozitna institucija preko koje Izdvala izvršava obaveze po osnovu ponude

Izdavalac će svoje finansijske obaveze prema investitorima tj. zakonitim imiocima Obveznica izmirivati samostalno, posredstvom Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti, Beograd, Trg Republike br. 5, kao depozitne institucije.

5.4.3 Datum zaključivanja ugovora o pokroviteljstvu

U ovom postupku ponude neće biti pokrovitelja izdavanja Obveznica, pa u skladu sa tim ni zaključivanja ugovora o pokroviteljstvu.

6. Uključenje u trgovanje

6.1 Zahtev za uključanje u trgovanje na regulisano tržište

Izdavalac će podneti zahtev za uključanje Obveznica u trgovanje na Standard Listing regulisanog tržišta Beogradske berze. Zahtev će biti podnesen u roku od tri Radna dana od dana prijema obaveštenja u kome Centralni registar HoV potvrđuje da su Obveznice registrovane u pomenutom registru.

Uključenje u trgovanje Obveznica na Standar Listing podleže odobrenju Beogradske berze.

U skladu sa Pravilnikom o listing Beogradske berze, podnosilac zahteva za uključanje obveznica na Standard Listing može biti izdavalac koji je pre podošenja predmetnog zahteva:

- poslovao minimalno tri godine;
- objavio ili usvojio godišnje finansijske izveštaje za tri poslovne godine koje prethode

predmetnom zahtevu za listing, s tim da za godišnji finansijski izveštaj, za poslovnu godinu koja prethodi podnošenju predmetnog zahteva, imo izraženo pozitivno mišljenje ili mišljenje sa rezervom ovlašćenog revizora;

- ima minimalni iznos kapitala od 2 miliona EUR;
- ima izveštaj o reviziji godišnjeg finansijskog izveštaja sastavljen u skladu sa zakonom kojim se uređuju računovodstvo i revizija – sa izraženim pozitivnim mišljenjem ili mišljenjem sa rezervom;
- ima internet stranicu izrađenu na srpskom i engleskom jeziku;
- da je vrednost emisije najmanje 1 milion EUR;
- da račun izdavaoca nije bio u blokadi u poslednjih 60 dana.

Na datum ovog Prospekta, Izdavalac ispunjava sve uslove propisane važećim Pravilnikom o Listingu Beogradske berze a.d. Beograd za uključenje Obveznica na listing i prijem u trgovanje na Standard listing segment regulisanog tržišta Beogradske berze.

Po uključenju u trgovanje Obveznicama će se trgovati po prljavoj ceni (dirty price) koja obuhvata čistu cenu (clean price) i kamatu stečenu od prvog dana tekućeg kamatnog perioda pa do dana saldiranja (ne uključujući taj dan).

6.2 Podaci o ranije izdatim i uključenim hartijama od vrednosti iste vrste

U trenutku objave ovog Prospekta Izdavalac nema izdatih, niti uključenih u trgovanje hartija od vrednosti iste vrste kao hartije koje ovim putem izdaje.

Izdavalac je 09.11.2012. godine izdao dvogodišnje dinarske obveznice u ukupnoj nominalnoj vrednosti od RSD 1.465.000.000 sa kamatnom stopom od 15% i kvartalnom isplatom kupona. Navedene obveznice su bile uključene u trgovanje na Beogradskoj berzi u periodu od 30.11.2012. godine do 04.11.2014. godine. Obveznice su dospele 09.11.2014. i otkupljene su po nominalnoj vrednosti.

6.3 Podaci o licima koje su preuzele obavezu da će delovati kao posrednici pri sekundarnom trgovanju

Niko se nije obavezao i neće delovati kao posrednik, odnosno market maker pri sekundarnom trgovanju Obveznicama na Beogradskoj berzi.

7. Dodatne informacije

Podaci sadržani u ovom Prospektu odgovaraju činjenicama koje opisuju poslovanje i finansijski položaj Izdavaoca, na datum i za razdoblja za koja se daju, kako je navedeno u Prospektu prema saznanju odgovornih lica Izdavaoca na dan objave Prospekta.

Niko nije ovlašćen da daje podatke i izjave u vezi s upisom, ponudom i prodajom obveznica, a koji nisu sadržani u ovom Prospektu, te ukoliko se takvi podaci ili izjave daju bez odobrenja Izdavaoca, Izdavalac ne garantuje za njihovu istinitost, tačnost i potpunost.

Podaci sadržani u Prospektu mogu se promeniti po uključenju Obveznica na regulisano tržište, pri čemu može doći i do promene rezultata poslovanja i finansijskog položaja Izdavaoca.

Ništa što je sadržano u Prospektu nije nameravano, niti se sme protumačiti kao preporuka za upis, kupovinu ili prodaju Obveznica, savet za ulaganje, pravnim ili poreskim mišljenjem,

tumačenjem propisa ili savetom od strane Izdavaoca ili sa Izdavaocem povezanih lica (uključujući bez ograničenja i bilo koje treće lica koja bi mogle delovati u njihovo ime ili za njihov račun).

Svaki potencijalni ulagač koji razmatra mogućnost kupovine obveznica upućuje se da samostalno proceni, ispita i donese sud o rizicima vezanim uz poslovanje i položaj Izdavaoca i uslove Obveznica i da isključivo shodno svojoj proceni i potrebama i o svom trošku zatraži potreban savet odgovarajućih ovlašćenih pravnih, poreskih, finansijskih i drugih savetnika.

7.1 Savetnici povezani sa izdavanjem Obveznica

Izdavalac nije koristio savetodavne usluge trećih lica u vezi s izradom ovog Prospekta.

7.2 Ostale informacije koje su revidirali ili pregledali ovlašćeni revizori

Ovlašćeni revizori nisu revidirali ili pregledali niti jedan dokument osim finansijskih izveštaja Izdavaoca i pregleda njegovog poslovanja, o čemu je izrađen i prikazan izveštaj u tačkama 13.1, 13.2 i 13.4.1 Dokumenta o registraciji koji je sastavni deo ovog Prospekta.

7.3 Mišljenje ili Izveštaji stručnih lica

U Prospekt nije uključeno nijedno mišljenje koje se pripisuje trećoj osobi kao stručnjaku, izuzev revizorskih mišljenja na finansijske izveštaje u tačkama 13.1, 13.2 i 13.4.1 Dokumenta o registraciji koji je sastavni deo ovog Prospekta.

7.4 Informacije trećih lica

U Prospekt nije uključeno nijedno mišljenje koje se pripisuje trećem licu kao stručnjaku. U pojedinim delovima korišćeni su podaci NBS, Centralnog registra, kao i konsolidovani revidirani izveštaji Erste Group Bank AG za 2017. godinu, pri čemu nisu izostavljene činjenice zbog kojih bi tako prenesene informacije bile netačne ili obmanjujuće.

7.5 Kreditni rejting Izdavaoca

Izdavalac, kao ni ponuđene dužničke hartije od vrednosti nemaju dodeljen kreditni rejting od strane nezavisnih Agencija ili drugih institucija nadležnih za rejting.

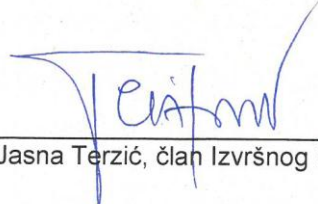
8. Potpisnici prospekta

Slavko Carić, Predsednik Izvršnog Odbora

Izdavalac

Erste Bank a.d.
Bulevar oslobođenja 5
21000 Novi Sad
Srbija

Jasna Terzić, član Izvršnog Odbora

Prilog Prospekta

Spisak lica kojima će biti upućena ponuda za upis i uplatu Obveznica

R.br.	Naziv	Adresa
1	EUROPIAN BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT	One Exchange Square, London EC2A 2JN, United Kingdom
2	ADDIKO BANK AD BEOGRAD	Bulevar Mihajla Pupina 6, Novi Beograd
3	AIK BANKA AD BEOGRAD	Bulevar Mihaila Pupina 115 đ, Novi Beograd
4	API BANK AD BEOGRAD	Balkanska 2, Beograd
5	BANCA INTESA AD BEOGRAD	Milentija Popovića 7b, Novi Beograd
6	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA AD BEOGRAD	Kraljice Marije 3, Beograd
7	BANK OF CHINA SRBIJA AD BEOGRAD	Bulevar Zorana Đinđića 2a, Novi Beograd
8	CREDIT AGRICOLE BANKA SRBIJA AD NOVI SAD	Braće Ribnikar 4-6, Novi Sad
9	DIREKTNA BANKA AD KRAGUJEVAC	Bulevar Kraljice Marije 54B, ulaz 54N, Kragujevac
10	EXPOBANK AD BEOGRAD	Dalmatinska 22, Beograd
11	EUROBANK AD BEOGRAD	Vuka Karadžića 10, Beograd
12	HALKBANK AD BEOGRAD	Milutina Milankovića 9e, Novi Beograd
13	JUBMES BANKA AD BEOGRAD	Bulevar Zorana Đinđića 121, Novi Beograd
14	KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD	Svetog Save 14, Beograd
15	MIRABANK AD BEOGRAD	Španskih boraca 1, Novi Beograd
16	MTS BANKA AD BEOGRAD	Bulevar Franše D Eperea 88, Beograd
17	NLB BANKA AD BEOGRAD	Bulevar Mihajla Pupina br. 165v, Novi Beograd
18	OPPORTUNITY BANKA AD NOVI SAD	Bulevar oslobođenja 2a, Novi Sad
19	OTP BANKA SRBIJA AD NOVI SAD	Bulevar oslobođenja 80, Novi Sad
20	PROCREDIT BANK AD BEOGRAD	Milutina Milankovića 17, Novi Beograd
21	RAIFFEISEN BANKA AD BEOGRAD	Đorđa Stanojevića 16, Novi Beograd
22	SBERBANK SRBIJA AD BEOGRAD	Bul. Mihajla Pupina 165g, Novi Beograd
23	SOCIETE GENERALE BANKA SRBIJA AD BEOGRAD	Bulevar Zorana Đinđića 50a/b, Novi Beograd
24	SRPSKA BANKA AD BEOGRAD	Savska 25, Beograd
25	TELENOR BANKA AD BEOGRAD	Omladinskih brigada 88, Novi Beograd
26	UNICREDIT BANK SRBIJA AD BEOGRAD	Rajićeva 27-29, Beograd
27	VOJVOĐANSKA BANKA AD NOVI SAD	Trg slobode 7, Novi Sad
28	AMS OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Ruzveltova 16, Beograd
29	DDOR NOVI SAD A.D.O. NOVI SAD	Bulevar Mihajla Pupina 8, Novi Sad
30	GENERALI OSIGURANJE SRBIJA A.D.O.	Vladimira Popovića 8, Novi Beograd
31	GLOBOS OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Francuska 13, Beograd
32	GRAWE OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Bulevar Mihaila Pupina 115D, Novi Beograd
33	MILENIJUM OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Milutina Milankovića 3 B, Beograd
34	SOGAZ A.D.O. NOVI SAD	Narodnog fronta 12, Novi Sad
35	TRIGLAV OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Milutina Milankovića 7a, Beograd
36	UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Milutina Milankovića 134 g, Novi Beograd

37	UNIQA ŽIVOTNO OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Milutina Milankovića 134 g, Novi Beograd
38	MERKUR OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Mihaila Pupina 6, Beograd
39	ENERGOPROJEKT GARANT A.D.O. BEOGRAD	Bulevar Mihaila Pupina 12, Novi Beograd
40	DUNAV OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Makedonska 4, Beograd
41	SAVA NEŽIVOTNO OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Bulevar vojvode Mišića 51, Beograd
42	SAVA ŽIVOTNO OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Bulevar vojvode Mišića 51, Beograd
43	SOCIETE GENERALE OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Bulevar Zorana Đinđića 50 a/b, Beograd
44	WIENER STÄDTISCHE OSIGURANJE A.D.O. BEOGRAD	Trešnjinog cveta 1, Novi Beograd
45	DDOR RE A.D.O. NOVI SAD	Železnička 5, Novi Sad
46	GENERALI REOSIGURANJE SRBIJA A.D.O.	Vladimira Popovića 8, Novi Beograd
47	DUNAV RE A.D.O. BEOGRAD	Knez Mihailova 6/II, Beograd
48	WIENER RE A.D.O. BEOGRAD	Trešnjinog cveta 1, Beograd
49	GENERALI AD BEOGRAD D.U.D.P.F.	Vladimira Popovića 8, Novi Beograd
50	RAIFFEISEN FUTURE AD BEOGRAD D.U.D.P.F.	Đorđa Stanojevića 16, Novi Beograd
51	DDOR-GARANT AD BEOGRAD	Maršala Birjuzova 3-5, Beograd
52	DUNAV AD BEOGRAD D.U.D.P.F.	Trg Republike 5, Beograd
53	FIMA INVEST AD BEOGRAD	Bul. Mihaila Pupina 10a, II/4, Novi Beograd
54	ILIRIKA DZU AD BEOGRAD	Knez Mihailova 11-15/B, Beograd
55	INTESA INVEST AD BEOGRAD	Milentija Popovića 76, Novi Beograd
56	KOMBANK INVEST AD BEOGRAD	Kralja Petra 19, Beograd
57	RAIFFEISEN INVEST AD BEOGRAD	Đorđa Stanojevića 16, Novi Beograd
58	WVP FUND MANAGEMENT AD BEOGRAD	Čarli Čaplina 24, Beograd